

د افغانستان کالنی

۱۳۳۴

د مطبوعاتو سرستقل ریاست

د نشریاتو لوی مدیریت

ALMANACH DE KABOUL

1955 - 56

۲۳۹

د افغانستان کالنی

۱۳۳۴

دامتیا ز خاوند :

د نشراتو اوی مدیریت

مسؤل مدیر:

سراج الدین وهاج

۱۱/۵/۴/۷۷

د افغانستان ۳۴ کالنی

په دغه وخت کې چې د افغانستان کالنی یو نوی مرحلې ته ورننوځي، د هېواد د کارونو په هر لوري کې ډول ډول تحولات هم څرګند شوي دي او د تکامل د قانون په اساس د دغې لرغونې خاورې د فعاليت څرخونه د هغې دستور، مېړونو او هغو تحولاتو، چې بې زړو نه له هیلونه ډک دي، دمټ په زور او د تفکر په قوت په ډېره چالاکی - هغه چالاکی چې عامل دارتقا هالي او لوړ مقام ته رسوي - په ګرځېدو او حرکت کې دي.

ښاغلي لوستونکی چې غواړي د کران هېواد، دیوه کمال لندې کې - وړه د دغې څېړنې په پاتو کې ولولي، وروسته له لوستلو به یې انصافاً په حرکت، ارتقايي سیر او د هېواد د کارونو په ښکلا به پر مخ تګ وځایه پورې پټوه او تائثرات به نسي وروړو، په شوق، حرارت او امید بدل شي.

په دغه کال کې د کړو وړو او فعاليتونو ګراف، د پښتون د سپېڅلي ولس وښوالی او دخپل کران پاچا په مشرۍ د موفقیت او بریا لیتوب په لارې ښه وړاندې تګ غږګندوی او د هېواد ډېر نژدې راتلونکی عمومي نهضت او د قوم د سعادت او نیک مرغي ژیري راباندې کوي.

هېواد، دخپلو پوهانو او څلویو زامنو زياتو او سترو مجاهدو او کارونو ته اړه لري. موږ يقين لرو چې که په همدې تناسب د فعاليتونو په اندازه کې د توجه وړ زياتوالی راشي، په پای کې به بریا لیتوب او مظفریت شهي لاس ته راولو او د نړۍ پر مخ به دوږاندې تللیو ولسونو په لړ کې، نیک مرغه او بريالی يو.

(وهاج)

والا حضرت شهزاده شاه محمود

والا حضرت شهزاده داؤدجان پشون یار

قسمتی از فرمایشات

اعلیٰ حضرت معظم‌ها یونی

موقع افتتاح دوره نهم شورای ملی

آسایش ملت

چون بگانه‌منظور ماسر بلندی و آسایش ملت ماست امیدواریم
بتوفیق پروردگار و همکاری مردم و با موجودیت نظامی که تأمین
عدالت فردی و اجتماعی می‌باشد و بار و یکار آوردن آن روشهای
اقتصادی که سویه‌زنده گانی مردم را بهتر میگرداند این مقصود
ما برآورده شود.

برای سعادت بشر

حکومت بحیث یک عضو صادق با موسسه ملل متحد همکاری کرده
و از هر گونه اقدامات جهت تقویه صلح جهان و تخفیف کشیدگیهای
بین‌المللی پشتیبانی نموده است.

تهدید صلح جهانی از ناحیه تسلط انسان بر قوای هستوی که مایه
اضطراب بشریت گردیده مانند سائر ملل و مردم دنیا ما را به اندیشه

ب

افکنده است آرزو مند و امیدواریم که دول بزرگ حیات
گرا نبه‌های بشر را بتباهی نسپرند و این قوه هارا بخیر و سعادت
خود و همنوعان خود به کار اندازند.

پشتیبانی از حقوق مسلم پښتونستانی‌ها

افغانستان پشتیبانی از حقوق مسلم پښتونستان را که مطالبه
آن از طرف مردم پښتونستان متکی به مقررات اسلامی و اصول
بیم‌المللی و اساسهای متین حقوق بشر بوده و موافق بروحیه عصریست
که زندگی میکنیم در حیات بین‌المللی خود جزء تعهدات اخلاقی
خویش میداند.

مرفع افتتاح سی و هفتمین جشن آزادی

بیداری ملت

در جهان امروز که دوام هستی و حقوق ملل در سایه صلح و سلام
تأمین میگردد و پایه دانش اجتماعی معیار لیاقت شمرده میشود آنچه
بر امیدهای مایه افزاید این است که ملت ما در مواقع بسیار نازک
وظائف اجتماعی خود را میشناسند و در انجام آن با ضمیر مطمئن
و عزم استوار اقدام میکنند، همکاری‌های ملت با حکومت پیوسته
این قضیه را ثابت گر دانیده است.

ج

اعتلای مملکت

برداشتن قدم های جدی و اساسی که برای اعتلای امر و ز
و فردای مملکت لازم است ایجاد و املی کند نسل جوان را نیرومند
گرداند آر زوی نخستین ماست .

یگانه وسیله بر فراری صلح جهان

امیدی که دنیا را به مفاهمه بهتر و بیشتر نوید میدهد، اعتماد
ما را به این امر قویتر میگرداند که بشریت به وظائفی که کرامت
انسانی ادای آنرا واجب ساخته توجه دارد استقرار عدالت
اجتماعی و احترام حقوق بشری یگانه وسیله بر فراری صلح
جهان است حکومت افغانستان در مقابل هر موقعیت اتخاذ
تدابیر لازمه را در نظر داشته و خواهد داشت و مطمئن هستیم
که در هر موقع و در مقابل هر گونه مشکلات حوادث تدابیر
حکومت با نیت حسنه توأم باشد .
موقع عبد قربان

قربانی های فردی

قربانی در راه خدا قربانی برای سعادت جمعیت قربانی
برای آسایش فرد به پیروی از بن تعلیمات عالی خالص ترین
وظیفه مسلمانان شمرده می شود ما باید با درك این حقیقت و وظائف
خود را در این راه خالص تر و صمیمی تر گردانیم و برای
بر آورده شدن این آرزوها قیمت بیشتری را به قربانی های
فردی قائل باشیم

داوری ملت

مملکت ما از ادوار باستان قضایای بزرگ را به جرگه های بزرگ فیصله نموده و همیشه مسائل مهم اجتماعی را بدوری ملت ار جاع کرده است.

سیاست دولت

سیاست دولت ما همیشه متکی بر حقیقت و موید تأمین صلح و آرامش بشریت بوده و بر اساس اصل هائی بنا یافته که جهان امروز بغرض تأمین کرامت انسان و سعادت کتله های بشری خواهان آن است.

پہاغلی سردار محمد داؤد دا قماستان فعال صدر اعظم

مختصری در باره مجالس شوری و اعیان

شورای ملی

افغانستان

ملت افغانستان بر اساس رسوم، عادات و سنن تاریخی، در همه ادوار تاریخ امور مهمه انفرادی و اجتماعی ملو و مملکتو را از راه مجالس ملی فیصله کرده است. چنانچه جرگه های ملی که همین اکنون هم در اکثر نقاط مملکت به ملاحظه می رسد، شاهد مدعا است، اما وقتی لازم شود تاریخچه مجالس ملی را در افغانستان، بشکلی که در دنیای دیگر وجود دارد مطالعه کنیم، دیده میشود که مجالس تقنینیه در افغانستان بصورت رسمی، قبل از عصر اعلیحضرت امیر حبیب الله خان شهید، وجود نداشت.

در این وقت است که اولین مجلس بنام «مجلس شوری» در افغانستان تأسیس شد که اعضای این مجلس مشتمل از شهبازده ها و اراکین مملکت بوده، مسایل مهمه درین مجلس بحضور خود پادشاه یا نایب السلطنه غور و مورد تدقیق و فیصله قرار می گرفت.

در زمان اعلیحضرت امان الله خان مجلسی بنام «شورای دولت» تأسیس شد که اعضای آن عده اختسابی و عده هم انتخابی بودند.

تعداد اعضای منتخبه به تناسب بزرگی تشکیل و نفوس از هر ولایت از یک الی پنج نفر بود، بالاخره در مجلس لوی جرگه، تاریخی چهارشنبه ۱۸ سنبله ۱۳۰۹ شمسی از طرف اعلیحضرت محمد نادر شاه شهید سعید، اساس مجلس شورای ملی موجوده در افغانستان گذاشته شد.

چنانچه این مجلس بتاريخ دوشنبه ۱۵ سرطان ۱۳۱۰ از طرف اعلیحضرت ممدوح بحضور نخستین وکلای دوره اول شورای ملی افتتاح شد، امسال که بیست

و شش سال از تاریخ افتتاح آن میگذرد، اولین سال دوره نهم وکلای شورای ملی است. وکلای این مجلس نظر با اصول نامه اساسی افغانستان، در هر سه سال یکبار انتخاب می شود و تعداد اعضای مجلس نظر به تشکیلات مملکتی و اصول نامه انتخابات وکلای شورای ملی، تعیین شده است. رؤسای شورای ملی در ادوار مختلف از بقرارانند.

۱- دوره اول، دوم، سوم و چهارم و پنجم شیاغلی عبدالاحد

۲- دوره ششم شیاغلی سلطان احمد

۳- دوره هفتم شیاغلی عبدالهادی داوی

۴- دوره هشتم شیاغلی عبدالرشید

۵- دوره موجوده شیاغلی محمد نوروز

اصول نامه اساسی افغانستان، این مجلس را چنین معرفی می دارد:

تشکیلات مجلس:

ماده (اصول اساسی) ۲۸ - این مجلس تمام وکماں مرکب از افرادی است که در امور مدنی و سیاسی افغانستان مشارکت دارند، یعنی نماینده قاطبه اهالی مملکت است.

۲۰ - ترکیب و تشکیل مجلس شورای ملی از وکلایی است که از ولایت کابل و سایر ولایات و حکومتات و علاقه دارین منتخب میگردند و محل انعقاد آن در پایتخت است.

۳ - تعداد وکلای شورای ملی در اصول نامه مصوبه انتخابات

درج و تعیین گردیده است

۳۱ - موعد انتخاب وکلای این مجلس در جمیع ادوار سه سال است و شروع

دوره اول اعتبار از روز افتتاح شورای ملی است و مقرر است که بعد سرآمد هر سه سال، وکلاء مجدداً انتخاب شوند.

۱- انتخاب کننده گان در اینک به خواهند وکلای سابقه را تکرراً انتخاب کنند در صورت رضایت مختار و مخیرند.

۴۲- اوقات تعطیل و موعد اشغال شورای ملی در اصولنامه داخلی مجلس مشخص و محدود کرده شده.

در انشای تعطیل اگر حکومت بوضع کدام اصولنامه ضرورت حس کند این اصولنامه موقتاً از طرف حکومت تصویب و بموجب فرمان پادشاهی تعمیم میشود در موقع اشغال اگر اصول مؤقتی از طرف شورای ملی تسلیم کرده شد در اعداد اصول دائمی ادخال والا از طرف مجلس مذکور تعدیل یا تردید می شود.

۳۳- مجلس شورای ملی برای تحقیق و فیصله مسائل مهمه در هنگام تعطیل هم دایر شده می تواند دوهرگاه بجهت فوت مسئله مبعوث عنها فرصت اجتماع عموم ممکن نشود تنها بحضور وکلای مرکز و قریب مجلس شورای ملی انعقاد می یابد.

۳۴- وقتی بمذاکرات آغاز می شود که اقلاً مناصبه اعضا حضور داشته باشند و فیصله مقررات آن هم باساس اتفاق یا اکثریت آرا است.

۳۵- مجلس شورای ملی در موقع افتتاح هر يك از ادوار خود به پیشگاه پادشاهی عرض و تبیین داده و از طرف فرین الشرف همایونی ایجاب میکرد.

۳۶- ابتداء اعضای شامله مجلس به ترتیب مذیله سوگند یاد می نمایند و قسمنامه را امضاء می کنند.

قسمنامه

۳۷- ما امضا کنندگان ذیل از جهت اعتقادیکه ملت و حکومت بر ما نموده بخداوند عظیم و قرآن کریم سوگند می نمایم برای ملت و حکومت خود صادق میباشیم.

۳۸- امضاء مجلس شورای ملی در اظهار رای در مجلس شوری بحضور جمیع وکلاء آزاد و از هرگونه اعتراض معذورند.

۳۹- ګافه مذاکرات شوري ملي پياښته ګه نتيجه آن بمشقه اجراء
اګذارېده مي شود، وعلني است نمايندگان جرايد و معاينه در تحت قيودات
اصولنامه داخلي مجلس تنها حق حضور و استماع مذاکرات را دارند .

وظايف

۴۰- مجلس شوراي ملي امور داخلي خود را مثل انتخاب رئيس اول و ثاني
هيئت تحرير و سائر اجراء اصول مذاکرات و شعبات و غيره بر اساس اصولنامه
داخلي داير خواهد کرد .

۴۱- کليه اصولات و ضوابطيکه وضع موجوديت آن بر اي تشديد
ميايي حکومت و انتظام امور مملکتني لازم باشد بتصويب مجلس شوراي
ملي مي رسند.

۴۲- تسويه امور مالي ردنيا قبول عوارض و فروعات و هم ميمنيهاي جديده
کاډولت اقدام نمايد به تصويب مجلس شوري خواهد بود .

۴۳- تدقيق و تصويب بودجه مملکت بعد از ترتيب و پيشنهاده وزارت ماليه
از وظايف شوراي ملي است .

۴۴- وضع اصولنامه جديد بياتير و فسخ قوانين مقرر به تصويب
شوراي ملي صورت خواهد گرفت خواه لزوم آن از مجلس عنوان و خواه
از طرف وزرا اظهار شده باشد .

۴۵- تصويب امتياز تشکيل کمپاني ها شرکت هاي عمومي از هر قبيل و هر
عنوان که باشد از طرف شوراي ملي خواهد شد .

۴۶- مقدمه مقاولات و معاهدات اعطاي امتيازات (انحصار) اهم از تجارتني
و صنعتي و فلاحتي و غيره خواه از طرف داخله باشد و يا خارجه به تصويب
مجلس شوراي ملي مي رسد .

۴۷- استقرار دولتی اهم از اینکه از داخله و خارجه بهر عنوان واسم که باشد به اطلاع و تصویب مجلس شورای ملی کرده خواهد شد .

۴۸- تمدید خط آهن و شوسه به پول دولت و یا بخرج شرکت و یا کمپانی های خارجی تماماً به تصویب مجلس شورای ملی است .

۴۹- مجلس شورای ملی حق دارد که در اوقات لازمه عریضه به پیشگاه همایونی تقدیم دهد اما تقدیم این عریضه به همه حال به توسط هیئت مرکب از رئیس و شش نفر اعضاء که سایر طبقات از بین خود انتخاب می کنند خواهد بود و وقت شرف یا بی حضور هم اولاً توسط وزارت دربار استیذان میشود .

۵۰- وزرا برای استماع مذاکرات در جلسات شورای ملی حضور بهم رسانده می توانند و نیز حق دارند که در صورت لزوم به اجازه رئیس مجلس برای مذاکره و تدقیقات امور توضیحات بدهد ، در مجلس برای حضور وزرا موضع معینه می باشد .

۵۱- هرگونه قوانین جدیدی که وضع آن احتیاج حس شود از طرف وزارت تهوین و انشاء گردیده توسط وزرا و یا صدر اعظم بمجلس شورای ملی اظهار میشود و بعد از تصویب مجلس به صحه یا د شاهی مزین گشته قابل تمویل میگردد .

۵۲- لزوماً رئیس مجلس میتواند که شخصاً یا به پیشنهاد ده نفر از اعضاء مجلس و یا اوزیری بدون حضور نمایندگان جراید و معاینه کنندگان اجلاس محرمانه تشکیل دهد و نیز میتواند انجمن محرمانه مرکب از یک ده منتخبین اعضاء مجلس که اعضاء سایر مجلس حق دخول در آن نداشته باشند ترتیب نماید مگر نتیجه انجمن و یا اجلاس محرمانه وقتی مرعی خواهد بود که در هر دو صورت مسئله مبحث عنها بحضور سه ربع از منتخبین مطرح

مذاکره شده و به اکثریت آراء قبول شده باشد، در صورتیکه مطلب در انجمن معرمانه قبول شود در مجلس عنوان نخواهد شد و مسکوت عنیه خواهد ماند.

۵۳- در صورتیکه مجلس معرمانه بخواهش رئیس دایر شده باشد اگر از مذكرات را تا اندازه مناسب به اطلاع عموم برساند اختیار دارد، اما اگر تشکیل مجلس به تقاضا و زبیری بوده است در آن صورت افشاء مذكرات هم وابسته به اجازه خود وزیر خواهد بود.

۵۴- وزراء مطلب اظهار نمودگی خود را ولو هر قدر بروی میا حنه شده باشد حق دارند که از مجلس مسترد کنند اما اگر اظهار ایشان بخواهش مجلس بوده است برای استرداد مطلب موافقت مجلس هم شرط است. ۵۵- اگر لایحه اظهار نمودگی وزیر را مجلس قبول ننماید با ملاحظات خود هودت خواهد داد این لایحه وقتی به مجلس ثانیا اظهار خواهد شد که وزیر ملاحظات مجلس را رد یا قبول نماید.

۵۶- اظهار رای از طرف اعضاء مجلس شوری ملی را جامع به تردید یا قبول مطلب واضح و یا تصریح می شود و هیچ کس نمی تواند ایشان را بندان رای خویش تعریض یا تهدید نماید. اظهار رد یا قبول اعضاء مجلس به ملاقات ظاهری. امثال ورقه سیاه و سفید بوده محل ادراک و افادت نمایندگان گان جراید و معاینه کنندگان خواهد بود.

عنوان مطلب از طرف مجلس

۵۷- هر يك از مطالبیکه از طرف اعضاء مجلس عنوان می شود آنوقت قابل مذاکره خواهد بود که اقلاً ربع اعضاء مذاکره مطلب مذکور را تصویب بدارند در این صورت عنوان مذکور کتباً بر رئیس مجلس تقدیم می شود و اگر رئیس مجلس آن لایحه را بدو در انجمن تحقیق تحت تدقیق بکیرد میتواند.

۵۸ - يك عده از اعضاء شورای ملی كه با انتخاب سایر اعضا و تصویب رئیس شورى منتخب و تجزیه می شود، بنام «انجمن تحقیق و سمجش های ابتدایی» مسایل وارده شورى را دقت نموده، از آن جمله مواد قابل ذكر مجلس را همراه يك لایحه نظریه خود، بر رئیس مجلس پیش می دارند و با اجازه رئیس، مطرح مذاکره میشود.

و موادیکه اكمال بخواند یا مذاکره مجلس را ایجاب نکنند، با ایجاب موجه آن از طرف رئیس بورارت منصوبه اش اعاده می شود اعضاء انجمن تحقیق، قبلاً ده نفر خواهد بود.

۵۹ - مطالبیکه نظر به اصل (۵۷) در مجلس عنوان می شود، اگر متعلق بیکى از وزراء باشد، در وقت مذاکره و تدقیق لایحه مذکور، چه در انجمن تحقیق و یا در مجلس باید وزیر متعلقه اش خبر داده شود كه شخصاً خودش حاضر شود و یا معین خود را بفرستد. و يك نقل لایحه و ضمائم آن را باید مجلس قبل از احضار وزیر و یا معین برای مسیوقیت شان، از ۱۰ الی ۱۵ روز با استثنای مطالب ضرورى بوزارت منسوبه از سال دارند.

۶۰ - در صورتیکه وزیر بنا بر کدام مصلحتی در مطالب معنون از طرف مجلس موافقت نتواند، لازم است معاذیر خویش را مواجهه تصریح و مجلس را قانع بسازد.

۶۱ - وزیرى كه مجلس شورای ملی از وی توضیحات بطلبد، در جواب ناگزیر و مسؤول است و بدون عذر مواجهه و علاوه از اقتضاء به تمویق و تأخیر جواب هم مجاز نیست. الا در صورتیکه مطلب مجرمانه و در اخلال آن برای يك مدت صلاح ملت و دولت باشد، اما بعد از موعده معینه با برآز مطلب مذکور بحضور مجلس مكلف است.

۶۲ - عرض شخصی افراد تبعه كه بدو ایرسمیه تا مركز وزارت منسوبه فور آن نشود، ذریعه وکیل محلی خود شامل مجلس شورى عرض و استقامت

کرده می تواند ، از ریاست شوری این قسم عرایض برای غور و تحقیق بمقام صدارت فرستاده می شود .

۳- در وقت رحلت پادشاه اگر مجلس شورای ملی تعطیل باشد ، حتماً انعقاد نخواهد شد . انعقاد مجلس از فوت پادشاه بایک ریاده از بیست روز معجل نشود .

۴- قبل از رحلت پادشاه ، اگر دوره و کلاه تمام شده باشد و در موقع رحلت دیگر و کلاه تعیین نگردد ، باید که مجلس بوجود و کلاهی دوره سابقه انعقاد می یابد .

۵- موا دیکه در مجلس شورای ملی تصویب می شود ، باید با حکام دین مبین اسلام و سیاست مملکت مخالفت نداشته باشد .

۶- مصوبات و قرارهای مجلس شوری با عموم بعد از امضاء ذات شاهانه درمواقع اجراء گذارده می شود .

مجلس اعیان

این مجلس برای بار اول در سال ۱۳۱۰ تأسیس و بتاريخ (۲۴) هجری ۱۳۱۰ از طرف اعلیحضرت محمد نادر شاه شهید رحمه الله علیه افتتاح شد .

اعضای این مجلس در صورت لزوم از ۴۵ تا ۵۰ نفر است .

قانون اساسی افغانستان مجلس اعیان را چنین معرفی میکند :

۶۷- مواد اصول اساسی مجلس اعیان مرکب است از اشخاص تجو به کنار

و با بصیرت که رسماً از طرف قرین اشرف پادشاهی انتخاب و تعیین شوند . مرکب

ان مقام آن کا بل است .

۶۸- تصویب اصول موضوعه متعلق است به مجلس شورای و اعیان .

پیشنهاد اینکه از طرف هیأت وزراء در این مجلس عنوان میشود بعضی از مصادقه

و مذاکره با اکثریت تصدیق و بقرض تصویب به مجلس شورای ملی فرستاده میشود

به هکس آن مواد مصوبه شورای ملی در مجلس اعیان مداخله

و تصویب میگردد .

۶۹- در وقت افتتاح مجلس شورای ملی اگر مجلس اعیان منعقد نشده

باشد موقوفات مجلس شورای ملی معطل نمی ماند و بعد از صحت تعطیل یونی

در معرض اجرا گذارده میشود .

۷۰- مطالبی که در مجلس اعیان تصویب و بمجلس شورای ملی فرستاده

میشود در صورتیکه به مجلس شورای ملی قبول نشود نظر به اهمیت مطلب مجلس

دیگری مرکب از یک عده اعضاء مجلسین تشکیل میگردد . تعداد اعضاء

این مجلس که با التماس و انتخاب میشود اندک باشد بیست نفر خواهد بود . مجلس

به مسأله متنازع فيه غور و دقت نموده رأی خود را بمجلس شورای ملی

ارائه می دهند اگر بر رأی مجلس منتخبه شورای ملی موافقت نکرد موضوع

بعضو رملو کانه معروض میگردد و باراده سنیه فیصله میشود .

دملی شوری

تشکیل :

ع ، ج ، س ، امجد نوروز
ع ، ص مولوی صالح محمد
ع ، ص حاجی فقیر محمد « شفا »

رئیس
لمری معین
دوهم معین

لمری منشی
بناغلی محمد رحیم « شیدا »
دوهم منشی
بناغلی محمد کبیر « عبرت »
دلیکنی او مجلس د الوی
مدیریت کفیل

ص محمد داؤد
د کمسیونو د مدیریت کفیل
ص زین العابدین « جمالی »
د تبلیغاتو او نشراتو د مدیریت
کفیل ص « حفیظ الله » منبر
د اجرایی او مامورینو د الوی

مدیریت کفیل ص عبدالصمد
ع ، ج ، س ، ا بناغلی محمد نوروز
د اوراقو د مدیریت کفیل ص فیض محمد

امور ریاست شوری

اجرا آت سال اول دوره نهم شورای ملی در سال ۱۳۳۴ مجلس بدو قسمت
که یکی آن مربوط داخلی شورا و دیگری مربوط بامور دولت بوده
حسب ذیل است :

الف - مربوط بامور داخلی شورا .

۱- تصویب مؤرخ ۲۷ جوزا ۳۴ مجلس عمومی - راجع به تعیین بناغلی
مولوی صالح محمد خان وکیل مرکز قند هار بعیت رئیس مؤقت .
۲- تصویب مؤرخ ۲۸ جوزا ۳۴ مجلس عمومی راجع به تعیین کمیسیون
تدقیق و ثابق و اعتبار نامه ها - مرکب از سه نفر وکلای ولایات
ودو، دو نفر از وکلای حکومت اهلی که جمله ۳۳ نفر بوده برای مطالعه
و تدقیق و ثابق و اعتبار نامه های وکلای دوره نهم .

۳- تصویب مؤرخ ۳۰ جوزا ۳۴ مجلس عمومی - راجع به فور و ثائید
فیصله مورخه ۲۸ جوزا کمیسیون تدقیق و ثابق در خصوص تعیین هیأت رئیس
کمیسیون مذکور عبارت اند از :

بناغلی محمد ایوب وکیل تالقان بعیت رئیس و بناغلی جهاندار شاه
وکیل ده سبز بعیت معاون رئیس و بناغلی محمد محسن وکیل موسی قلعه
و بناغلی هدایت الله وکیل کوزکنر بعیت منشی های آن و فیصله مؤرخ
۲۹ جوزا کمیسیون و ثابق در مورد آنکه با اساس تاریخ ورود اعتبار نامه
و ثابق و اعتبار نامه های وکلای دوره نهم تحت تدقیق کمیسیون قرار
گیرد و فیصله دیگر مؤرخ ۲۹ جوزا کمیسیون و ثابق که در مورد تثبیت

و تائید و اعتبار نامه های چهل نفر از وکلاء بود .

۴- تصویب مؤرخ ۳۱ جوزا ۱۳۲۴ مجلس عمومی -۱- راجع به غور و تائید فیصله بعد از ظهر مؤرخ سه شنبه ۳۰ جوزا کمیسیون تدقیق و تائید که در مورد تثبیت و تائید و اعتبار نامه های شصت نفر وکلاء بود .
۵- تصویب مؤرخ بعد از ظهر ۳۱ جوزا ۱۳۲۴ مجلس عمومی -۲- راجع به تائید فیصله ساعت ۸ الی ۱۱ قبل از ظهر مؤرخ ۳۱ جوزا کمیسیون تدقیق و تائید و اعتبار نامه های ۳۶ نفر وکلاء و وثیقه یکنفر وکیل دیگر بوده که مجموعه عبارت از ۳۷ قلم میشود .

۶- تصویب مؤرخ ۳۲ جوزا ۱۳۲۴ مجلس عمومی راجع به کمیسیون نظارت انتخابات هیأت رئیسه دایمی دوره نهم شورای ملی مرکب از یک نفر وکلای ولایات و حکومتات اعلی که جمله ۱۲ نفر بود .

۷- در مورد انتخابات دایمی شورا که بمجلس رای گیری مخفی بعمل آمده و در نتیجه از جمله کاندید های ریاست که بناغلی میر علم خان وکیل یحسان و بناغلی محمد نوروز خان وکیل کلنگار بودند بناغلی محمد نوروز خان نماینده اهالی کلنگار با اکثریت آراء بحیث رئیس انتخاب گردید .

۸- تصویب تاریخ ۲ سرطان ۱۳۲۴ مجلس عمومی در مورد انتخابات معینان ریاست بعد رای گیری مخفی از مجلس در نتیجه از جمله پنج نفر کاندید های معینی بناغلی مولوی صالح محمد وکیل مرکز قندهار بحیث معین اول و بناغلی حاجی فقیر محمد (شفاء) وکیل مرکز کابل بحیث معین دوم با اکثریت آراء انتخاب شدند .

۹- در مورد انتخابات منشی های شورا بعد رای گیری مخفی از مجلس در نتیجه از جمله چهار نفر کاندید های منشی کری ، بناغلی محمد رحیم (شیدا) وکیل مرکز میمنه بحیث منشی اول و بناغلی محمد کبیر (عبرت) وکیل خلم مزار شریف بحیث منشی دوم به اکثریت آراء انتخاب شدند .

۱۰- تصویب ۴ سرطان ۱۳۲۴ مجلس عمومی راجع به غور و تائید فیصله

- مؤرخ ۴ سرطان کمیسیون تدقیق و تائید از ینسکه وکلاییکه دربرج حوت ۳۳ و یاد دربرج حمل ۴۴ انتخاب شده معاش شان از اول ثور ۳۴ و وکلاییکه دربرج ثور ویا ما بعد آن انتخاب شده ویا میشوند معاش شان از تاریخ انتخاب اجرا و گرایه خانه و کلا. ۲ نهائیکه دربرج حوت و حمل اعتبار نامه های خود را بشوراء تقدیم کرده اند از تاریخ اول ثور و وکلاییکه دربرج ثور ویا ما بعد آن بشوراء حاضر شده و میشوند گرایه خانه شان از تاریخ ورود اجرا شود.
- ۳- با اساس ماده ۳۱ اصول وظایف داخلی شوراء برای واری و سنجش های ابتدائی امور حکومت که بشوراء رسیده ویا میرسد مذاکره بعمل آمده و در نتیجه هشت کمیسیون تشکیل و تعیین شده که عبارت است از (کمیسیون وضع - تفسیر و تغییر قوانین - کمیسیون امور داخله - سمع شکایات و امور قبایل - کمیسیون امور مالی - بودجه و اقتصاد - کمیسیون امور خارجه - کمیسیون اداری وزارت عدلیه - کمیسیون امور وزارت دفاع ملی - کمیسیون معارف - منجبه و مطبوعات - کمیسیون مخابرات - فواید عامه - معادن و زراعت .)
- ۱۲- راجع به انتخاب و تعیین اعضای کمیسیون های هشت گانه شوری از وکلای ولایات و حکومتات اهلی .
- ۱۳- تصویب مؤرخ ۵ سرطان ۴۴ مجلس عمومی اجرای تعریف از طرف وکلای دوره نهم شوراء بملی با اساس حکم ماده (۴۷) اصولنامه اساسی .
- ۱۴- راجع به غور تائید تصاویر کمیسیون های هشت گانه شوراء در مورد انتخاب هیأت های رئیس کمیسیونها که در مرکب از کمیسیون های مذکور با استثنای (کمیسیون مالی و بودجه) یک نفر رئیس و یک نفر معاون و دو نفر منشی انتخاب شده است .
- ۱۵- راجع به تعیین روزهای کار مجلس عمومی و کمیسیونهای هشت گانه باین ترتیب روزهای یکشنبه و سه شنبه مجلس عمومی و روزهای دوشنبه و

چهارشنبه و پنجشنبه کمیسیون های هشت گانه - و اگر در ظرف هفته مجلس عمومی برای سه روز معینه کار نداشته باشد و بکمیسیون ها کار باشد در هفته دوروز دیگر کمیسیون ها نیز کار کرده میتوانند .

۱۶ - تصویب مؤرخ ۲۴ سرطان مجلس عمومی در مورد تعیین يك کمیته قریه مرکب از یازده نفر و کلاه برای تدقیق و مقایسه با نماینده دولت و اطراف یادداشتها بیکه از طرف اعضا در مجلس عمومی راجع به بود پر وژه اصولنامه تجارت گرفته میشود و ترتیب را بر آن و ارائه به مجلس عمومی .
۱۷ - راجع به فور و تأیید فیصله مؤرخ ۱۴ سرطان کمیسیون تدقیق و تأیید در خصوص تثبیت و کالت چهار نفر و کلاه و فیصله مورخه ۱۵ سرطان کمیسیون تدقیق در خصوص تثبیت و کالت پانزده نفر و کلاه که جمله ۱۹ نفر بوده .

۱۸ - تصویب مؤرخ ۲۶ سرطان ۳۴ مجلس عمومی راجع به فور فیصله مؤرخ ۲۱ سرطان کمیسیون تدقیق و تأیید در خصوص تثبیت و تأیید و اعتبار نامه های ده نفر و کلاه .

۱۹ - تصویب مؤرخ اول اسد ۳۴ مجلس عمومی راجع به فور فیصله مؤرخ ۲۱ سرطان ۳۴ تدقیق و تأیید که در آن منجمه اعضای کمیسیون معده قریه توجه به انتخاب و کالت بناغلی آقا محمد خان وکیل نوزاد کرشک و قریه قریه تثبیت و کالت مذکور باظهار رأی و امضا نموده بود به مجلس عمومی رأی گیری بعمل آمده و در نتیجه به اکثریت آراء و کالت مشارالیه تثبیت شد .

۲۰ - تصویب مؤرخ ۱۴ اسد ۳۴ مجلس عمومی راجع به ایواد و شمول ۱۲ نفر از اعضای کمیسیون داخله با حفظ عضویت بکمیسیون مذکور ۲ نفر دیگر از وکلای خارج کمیسیونها جدیداً که جمله ۹۴ نفر شود در جمله اعضای کمیسیون قوانین و مکتدا - ایواد و شمول هفت نفر از اعضای کمیسیون مسا و عد و یک نفر وکیل دیگر جدیداً در جمله اعضای کمیسیون خا و رجه

واستغای هشت نفر وکلا از عضویت پشج کمیسیون مربوط نظر بمذاذیر شان .
 ۲۱- تصویب مؤرخ ۱۶- اسد ۴۴ مجلس عمومی راجع به تعیین
 یک کمیته مؤقت جهت غور در اطراف موضوع تصویب
 تاریخ ۲۶ سنبله ۱۳۴۰ مجلس عمومی شورا و بانی اوراق مربوطه -
 راجع بماده ۱۷- اصولنامه تقاعد .

۲۲- تصویب مؤرخ ۲۸- اسد ۴۴ مجلس عمومی راجع به غور تصویب
 ۲۲- اسد - ۴۴ کمیسیون تدقیق و ثایق در خصوص تثبیت و ثایق و اعتبار-
 نامه های سه نفر وکلا و تثبیت و ثایق هشت نفر وکلا دیگر که اعتبار
 نامه های شان قبلاً تثبیت یافته است و جمله یازده نفر بوده .

۲۳- تصویب مؤرخ ۲۵ سنبله ۴۴ مجلس عمومی راجع به انتصاب
 یک کمیسیون فرعی از هر ولایت و هر حکومت اعلی یک نفر حسب ترتیب
 دوره هشت شورا از مواضعیکه معین شده بود اکنون نیز تعیین گردیده
 و جمله سیزده نفر بوده برای تدقیق و تنقیح موضوع مقاله ۱۰۰ و سفارشنامه
 ۹۰ کنفرانس بین المللی کار .

۲۴- تصویب مؤرخ اول میزان ۴۴ مجلس عمومی راجع به غور قبضه
 مؤرخ ۲۷ سنبله ۴۴ کمیسیون تدقیق و ثایق راجع به تثبیت و ثایق
 دو نفر وکلا لیکه اعتبار نامه های شان قبلاً تثبیت شده و تثبیت و ثایق
 و اعتبار نامه های دو نفر وکلای دیگر .

۲۵- تصویب مؤرخ ۱۷ میزان ۴۴ مجلس عمومی راجع به تعیین
 یک کمیسیون فرعی که از هر ولایت و هر حکومت اعلی یک نفر بکنفر بوده
 و جمله ۱۳ نفر میشود برای غور پروژه اصولنامه نفوس شماری عمومی
 و مقایسه با نماینده دولت بالای یاد داشت های نمایندگان مجلس دژ
 اطراف موضوعات مذکور و بعد تکمیل با نظریات کمیسیون بمجلس عمومی
 تقدیم شود .

۲۶- تصویب مؤرخ ۲۴ میزان ۴۴ مجلس عمومی راجع به غور

فصله تاریخی ۱۸ میزان ۳۴ کمیسیون تدفیق و تائید در خصوص تثبیت و اعتبار نامه وکالت شیاغلی محمد اسلم خان وکیل شهرک و تثبیت و تیسقه و اعتبار نامه شیاغلی عبدالرزاق خان وکیل ارغستان و معطل ماندن تثبیت اعتبار نامه شیاغلی داد محمد خان وکیل قلات برای غور ثانی .

۲۷ - تصویب مؤرخ ۳۰ میزان ۳۴ مجلس عمومی مبنی بر ۱۱ ینسکه رخصتی سنوی که در اخیر میزان مقرر است مجلس عمومی نظر به علاقه که در پیشبرد امورد ارد الی روز دهم عقرب بکار ادا می دادم تا اموری که از حیث اهمیت تصویب مجلس عمومی را ایجاب میکنند انجام شود .

۲۸ - تصویب مؤرخ ۸ عقرب مجلس عمومی را جمع به غور و تائید فصله مؤرخ ۵ عقرب کمیسیون تدفیق و تائید راجع به ملاحظه اعتبار نامه و تثبیت وکالت شیاغلی داد محمد خان وکیل قلات .
ب . - - - - - مربوط به امور دولت :

۱ - تصویب مؤرخ ۴ سرطان ۱۳۳۴ مجلس عمومی دو نفر نمایندگان شورا با اساس حکم ماده (۶۲) ۱ اساسنامه د افغانستان بانك جهت مراقبت ذخیره بانكوت به دافغانستان بانك تعیین شده که عبارت اند از شیاغلی میرزا عبدالعلی خان وکیل بگرامی و شیاغلی محمد سرور خان وکیل چلداك .

۲ - درمورد قرار داد برمه کاری بطرول سرپل مزار شریف که بین وزارت معادن افغانستان و کمپانی سونسکای سویدن بعمل آمده و محتوی ده ماده است .

۳ - تصویب مؤرخ ۹ سرطان ۳۴ مجلس عمومی تبصره ۱ از جانب وکلای دوره نهم شورا محتوی نظریات و تصمیمات شان در اطراف نطق اعلی حضرت معظم مایونی راجع به افتتاح دوره نهم شورا .

۴ - تصویب تاریخ ۱۲ سرطان ۳۴ مجلس عمومی - راجع به تمدیل حکومت کلان گریشک به حکومت اعلی و اینکه حکومت اعلی مذکور برای انکشاف وادی هیرمند موافقاً تحت نظر ریاست انکشاف هیرمند اجرای وظیفه نماید .

۵ - تصویب مؤرخ ۱۷ سرطان ۳۴ مجلس عمومی - راجع به قرار داد تاریخی ۸ جدی ۱۳۳۳ معاهده مؤدت فی بین حکومت شاه افغانستان و حکومت جمهوری ملی فدراتیف یوگوسلاوی که در انقره بین نمایندگان مملکتین با مضاء رسیده است . ۲ - راجع به ایزاد یک تبصره بماده (۸) اصولنامه استخدام ، ترفیع و تقاعد ما مورین ملککی از اثر پیشنهاد وزارت عدلیه در مورد تقرر قضات مرا فیه و ابتهائیه . ۳ - درخصوص ماده ۴۱ و ۴۲ پروژه اصولنامه ضابطان احتیاط که قبلاً از تصویب مانده بود و قرار تصویب (۱۴۷۷) ۲۶ جدی مجلس وزراء بغرض غور مجدد بشورای ملی ارجاع شده بود .

۶ - تصویب مؤرخ (۱۸) سرطان (۳۴) مجلس عمومی - راجع به ایزاد نوع نوت یکهزار افغانیکی درجمله انواع نوتهای متذکره اصل ۳ - اصول نامه نوتها بنام ضمیمه نمبر ۴ - اصولنامه موصوفه .

۷ - تصویب مؤرخ ۲۴ سرطان ۳۴ مجلس عمومی - ۱ - راجع به پروژه اصولنامه اخذ محصولات ذریعه نوسلکریهای افغانی در خارج بعمل می آید محتوی ماده بانی و چهار ماده تعرفه اخذ محصولات مذکور با اثر پیشنهاد وزارت امور خارجه . ۲ - راجع به ایزاد یک تبصره موقتی بماده ۹ - اصول استخدام ترفیع و تقاعد ما مورین ملککی درخصوص متخصصین که از نشرقا نون تا پنج سال بدون قید رتبه های بلند تر را کفالت نماید .

۸ - تصویب مؤرخ ۲۵ سرطان ۳۴ مجلس عمومی - راجع به قسمت

سوم پروژه اصولنامه تجارت مرتبه وزارت اقتصاد ملی که از ماده (۲۴۲) —
الی ماده (۳۶۴) بوده.

۹- تصویب مؤرخ ۲۵ سرطان ۳۴ مجلس عمومی: — راجع به الحاق
افغانستان به کنوانسیون بین المللی سزا و منفعت جرم جینوساید یعنی موافقت نامه
نسل کشی پیشنهاد وزارت خارجه .

۱۰- تصویب مؤرخ ۳۱ سرطان ۳۴ مجلس عمومی: — راجع به تشکیل یک
حکومت محلی جدید درجه اول بنام (ناور) مربوط به حکومت اعلی غزنی
عوض علاقه داری حصه ۲ بهسود و علاقه داری ناور- پیشنهادی وزارت داخله .
۱۱- تصویب مؤرخ ۱۴ اسد ۳۴ مجلس عمومی: ۱- راجع به معاهده مؤدت
بین دولت پادشاهی افغانستان و دولت جمهور اندونیزیا که توسط نمایندگان
طرفین بتاريخ ۳ نور ۳۴ شمسی در بانندونک صورت گرفته محتوی شش
ماده ، پیشنهادی وزارت امور خارجه . ۲- راجع به قرار داد ترافیتی بین
حکومت شاهي افغانستان و حکومت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی که
به تاریخ ۲۸ جون ۱۹۵۵ مطابق بروز سه شنبه پنجم سرطان ۳۴ شمسی
بین هیأت افغانستان تحت ریاست یناغللی سفیر کبیر افغانی در ماسکو و وزیر
تجارت خارجی شوروی عقد و با مضامین سیده است ، پیشنهادی
وزارت اقتصاد ملی .

۱۲- تصویب مؤرخ ۲۱ اسد ۳۴ مجلس عمومی: ۱- راجع به تعدیل ماده ۱۳
و تعدیل فقره سوم ماده (۱۷) و تعدیل ماده (۵۳) اصولنامه بلدیة ازار پیشنهاد
بلدیة کابل و وزارت داخله . ۲- راجع به تعدیل ماده (۱۳) اصول استخدام
ترقیع و تقاعد مامورین ملکبه و ایزادیک تبصره بماده (۵۳) و تعدیل مواد
(۱۶) (۷۹) و ایزاد یک فقره ضمیمه با اصولنامه متذکره .

۱۳- تصویب مؤرخ ۲۸ اسد ۳۴ مجلس عمومی: — راجع به قسمت اول و دوم
پروژه اصولنامه تجارت با ایزاد و تبصره ، یکی بماده ۲ و دیگرش بماده (۱۳)

آن از اثر یاد داشت های متخذة و کلاء به مجلس عمومی روز ۲۴ سرطان و غور
 یکم سیون مؤقت متعینه مجلس عمومی و صدور فیصله ۱۵-۱۴۴۳ کمیسیون مذکور.
 ۱۴- تصویب مؤرخ ۲۹-۱۴۴۳ مجلس عمومی- راجع به بودجه معاش و
 مصارف سال ۱۳۳۴ دوا بر مملکتی تطبیق موازنه واردات سال ۱۳۳۴
 با قسمت سرمایه گذاری که بالغ بمبلغ (یک ملیارد و سه صد و یک میلیون و یکصد و
 دوهزار و یکصد و شصت و دو افغانی و هفتاد و یک پول) میشود و یازده ماده پروژه
 قانون موازنه عمومی سال ۳۴ بودجه و واردات و مصارف دولتی .
 ۱۵- تصویب مؤرخ ۴-سنبله ۳۴ مجلس عمومی-۱- راجع به بودجه سال ۱۳۳۴
 معاش و مصارف خزانه نقاد که مشتمل است بر (مبلغ چار میلیون و پنجصد و
 سی هزار و دوصد و سی و شش افغانی و هفتاد و هفت پول)
 ۲- راجع باینکه (مکتوب تاریخی ۰۰۰۰۰) چون ۱۹۵۵ وزارت تجارت خارجی
 دولت جماهیر شوروی معنوی بناغلی سفیر کبیر حکومت شاهي افغانستان در ماسکو
 در خصوص انتقال محصولات ترانزیتی افغانی از بین خاک اتحاد جماهیر شوروی
 سوسیالیستی که با ساس میزان تعرفه ترانزیتی از طرف خطوط آهن اتحاد جماهیر
 شوروی در وقت انتقال محصولات مماثلک همسایه صورت میگردد، جزایتهای هشت
 ماده قرارداد ترانزیتی مملکتین افغانستان و اتحاد جماهیر شوروی که قبلاً
 بتاريخ ۱۴۴۳ تصویب مجلس عمومی شورا رسیده، شناخته و موافقت شده .
 ۱۶- تصویب مؤرخ ۲۶-سنبله ۳۴ مجلس عمومی-۱- راجع به قسمت چهارم-پنجم
 ششم-هفتم و هشتم پروژه اصولنامه تجارت که عبارت از ماده (۲۶۵) الی ماده
 (۹۴۴) بوده بعد فور کمیسیون مؤقت پروژه مذکور و صدور فیصله مؤرخ ۲۴
 سنبله آن و عاید شدن سه فقره بصورت ایضاد اصلاح و تعدیل در برخی
 مواد پروژه قانون متذکره، موافقت گردیده است .
 ۲- راجع به پروژه قرارداد دستکاه هراتی که بین دولت شاهي افغانستان
 و کمپانی موریسن انعقاد گردیده و محتوی بیست و پنج ماده است یا اثر پیشنهاد
 ریاست عمومی انکشاف وادی هیرمند .

۱۷- تصویب مؤرخ اول میزان ۳۴ مجلس عمومی: ۱- راجع به بیست و هفت ماده کا فونشن نمبر ۹۵ یعنی مقاوله نامه، در مورد حمایت اجرت هاوسی و پنج ماده ریکامندیشن نمبر ۸۷ یعنی سفارشنامه رهنمائی حرفوی که بماء جون ۱۹۴۹ در کنفرانس عمومی مؤسسه بین المللی کار در جنبوا انعقاد یافته است. ۲- راجع به پروژه اصولنامه جدید بیرق افغانستان مرتبه وزارت خارجه محتوی چهل و سه ماده.

۱۸- تصویب مؤرخ ۲ میزان ۳۴ مجلس عمومی: ۱- راجع به پروژه اصولنامه شمولیت افغانستان در موافقت نامه مؤرخ ۲۲ جولائی ۱۹۴۴ کنفرانس بریتن وودز، مربوط به تأسیس صندوق بین المللی پول و بانک بین المللی توسعه و تعمیر مجدد. ۲- راجع به هجده ماده قرارداد مبادله یارسلات پستی بین افغانستان و دولت جما هیر اتحاد شوروی که بتاریخ ۲۱ - ۱ سد ۱۳۳۴ از طرف میناغلی سفیر کبیر شوروی مقیم افغانستان و میناغلی دوزیر مخابرات افغانستان با مضا رسیده است.

۱۹- تصویب مؤرخ ۸ میزان ۱۳۳۴ مجلس عمومی: — راجع به ایزاد یک تبصره بماده (۴۶۹) اصولنامه تجارت در خصوص شامل شدن یکنفر نماینده دولت بنام کبیر در شرکتهای سهامی لمتد برای مراقبت تطبیق مواد اصولنامه. ۲۰- تصویب مؤرخ ۸ میزان ۱۳۳۴ مجلس عمومی: — راجع به تعدیل تبصره ماده (۳) اصول استماع دعاوی.

۲۱- تصویب مؤرخ ۸ میزان ۱۳۳۴ مجلس عمومی: — راجع به تفسیر حکم ماده (۴۵) اصولنامه اساسی مملکت نسبت به تعبیر شرکتهای عمومی یعنی بر اینکه: چون اشخاص حقوقی عموماً بدو شکل دیده می شوند « اشخاص حقوقی عامه — اشخاص حقوقی خصوصی » و برای اینکه در بین این دو شخصیت حقوقی تفریق بعمل آمده بتواند، باید دید که الف- آیا غایه آن چیست؟ اگر غایه و هدف شخصیت حقوقی بیشتر متکی بمقاد عامه بوده و در آن مقاد خصوصی جنبه دوم داشته باشد.

ب. و یا اینکه راساً از طرف حکومت تأسیس شده باشد .
ج. و یا اینکه دارای بعضی امتیازات انضباطی بوده باشد .
در حالیکه یکی از این سه هدف موجود باشد این نوع شرکتها چه از طرف دولت و چه از طرف اشخاص خصوصاً زیر هر عنوان که تشکیل شده باشد چون دارای شخصیت حقوقی عامه شناخته میشود باید از شورایی ملی گزارش یابد. درعکس حال از شورایی ملی گزارش نخواهد یافت .

۲۲- تصویب مؤرخ ۹ میزان ۳۴ مجلس عمومی :۱- راجع به پروژه اساسنامه بانک ایرانی که محتوی پنجاه و دو ماده بوده با تعدیل ماده ۵۱- آن تأیید شده است .

۲۳- تصویب مؤرخ ۱۰ میزان ۳۴ مجلس عمومی :۱- راجع به ماده ۴۱ و ۴۲ پروژه اصولنامه ضابطان احتیاط که به تاریخ ۱۷ سرطان ۳۴ از مجلس عمومی تصویب صادر شده بود، بعد تجدید نظر بکمسیون دفاع ملی شورا و صدور فیصله ۷ میزان ۳۴ آن در موضوع بنام ضمیمه اصولنامه متذکره دو ماده صادر شده است . ۲- راجع به توحید عمومی بودجه سال ۳۴ تصدی های دولتی که مساوی از (سه صد و هفتاد و شش میلیون و پنجصد و نود و دو هزار و صد و شصت و دو افغانی) میشود تأیید شده است .

۲۴- تصویب مؤرخ ۱۵ میزان ۱۳۳۴ مجلس عمومی :۱- راجع به تعدیل اصل (۲۳) اصولنامه مکلفیت هسکری در خصوص مجلو بین نقل مکانی محتوی دو تبصره و یک فقره ضمیمه در مورد طلاب حربی یوهنخی که از مکتب خارج میشوند آنها اینکه صنف اول را تمام کرده باشند یک سال خدمت زیر بیرق را انجام کنند و آنها اینکه صنف دوم را اكمال کرده باشند از خدمت هسکری معاف قرار داده شوند .

۲۵- تصویب مؤرخ ۱۵ میزان ۳۴ مجلس عمومی :۱- راجع به دو ماده ضمیمه اصولنامه مکلفیت هسکری در مورد مجلو بین متخلف و جعل کار که

سنان متجاوز از چهل و شش باشد و مجلو بښيکه متکفل قانوني آنها در خارج ولايت و يا خارج مملکت و يادرداخل ولايات مربوطه بمتکا تب ليلي شامل باشند .

۲۶- تصويب مؤرخ ۱۷ ميزان ۱۳۳۴ مجلس عمومي ۱- راجع به پروژه اساسنامه موسسه تهيه كنند که محتوي سي و شش ماده بوده با تعديل سه فقره در آن موافقت شده است.

۲۷- تصويب مؤرخ ۲۳ ميزان ۱۳۳۴ جلسه فوق العاده مجلسين شوراي ملي واعيان در خصوص راپور ښاغلي صدر اعظم که به حضر نمايندگان مجلسين شورا و اعيان راجع به جريان سوابق مسأله پښتونستان و اقدامات حکومت که در آن باره بعمل آمده جريان سوابق را مفصلاً ارائه و نظريه مجلسين را نسبت خط مشي و تعقيب سياست آینده افغانستان در موضوع پښتونستان خواستار گرديدند. بالائر اقدامات متذکره از طرف مجلسين تائيد شده و هم عمل ناهنجار حکومت پاکستان که بدون مراجعت به آراي عامه - سر نوشت اما لى پښتونستان راجير به يونت پاکستان غربي مربوط ميگرداند ، تقبيح و خاک پښتونستان جزء خاک پاکستان شناخته نشده و هکذا طرفداري از حقوق حقه ملت پښتونستان و تائيد سياست والا حضرت ممدوح با اعتماد کامل در آن نمود و اظهار پشتي با نى مرا اقداميکه از طرف حکومت بزاى رسيدن باين هدف ملي مقتضى ديده شود- بعمل آمده که به فيده مواد است.

۲۸- تصويب مؤرخ ۲۴ ميزان ۳۴ مجلس عمومي ۱- راجع بمبلغ يك كرور افغانى قرضه عامه که با ساس پيشنهاده ۴۵۱۰۰ مؤرخ ۷ دلو ۱۳۳۰ وزارت جليله فوايد عامه بغرض اصلاح و ريكت اندازى سرک ها در حال تمطيل شورا قباله (بموجب فرمان مبارک ۹۳ مؤرخ ۱۰ حمل ۳۲ حضور ملوکا ن) منظور شده است .

۲۹- تصويب مؤرخ ۳۰ ميزان ۳۴ مجلس عمومي ۱- راجع به تشکيل

علاقه داري جديد درجه دوم خاك جبار براي تسهيلات امور و رفاهيت عامه مربوط بحكومت بكرامى. ۲- راجع به نشر با نكثوت جديد كه بادر نظر داشتن معيار قانونى پشتى وانه صورت بگيرد. از اثر پيشنها د رياست دافعا نستان بانك .

۳۰- تصويب مؤرخ ۶ عقرب ۳۴ مجلس عمومى: راجع به پروژه اصولنامه تذكرة جديد نفوس از اثر پيشنهاد وزارت داخله محتوى سى ماده - با حذف كلمات پوليسى از فقره (و) ماده ۶- آن .

۳۱- تصويب مؤرخ ۸ عقرب ۳۴ مجلس عمومى: راجع به سيزده ماده پروژه اصولنامه نفوس شماری عمومى - سى و هشت ماده پروژه اصولنامه ثبت سجل نفوس - بعد تعديل يك جمله بماده دوم پروژه نفوس شماری و شانزده فقره اصلاحات - حذف وتعديلات در برخى مواد پروژه ثبت سجل .

۳۲- تصويب مؤرخ ۱۱ نقرب ۱۳۳۴ مجلس عمومى: راجع به پروژه اصولنامه تصفيه ملكيت ومسائل ماليه و قيمت آب اراضى تحت بند ارغنداب وكجكى كه محتوى بيست وشش ماده بوده بايزاد يك تبصره بماده (۱۵) وبعضى تعديلات در برخى مواد مذكور .

امور مدیریت نشرات وتبلیغات

دارالانشای شورای ملی

مدیریت نشریات وتبلیغات شورای ملی در رأس وظائف خویش (كه عبارت است از: ترتیب رویه داد های مجالس شورى بوسیله مخفف نویسان ترجمه پختو - نشر وطبع اصولنامه ها و ضمانم آن - تدوین و طبع مجله شورى، حسب لزوم طبع لواحيكه مطالعة قبلى وكلاء را ايجاب ميكند و ترجمه قوانین ممالك خارجه و مطالعيكه راجع به امور پارلمانى وحقوقى در جرايد خارجه منتشر ميشود، تهیه و انتشار معلومات لازم در مقابل نشریات جرايد و باستفسار های منتشره مطبوعات وانتظام امور كتابخانه

شوری) در طول سال ۱۳۳۴ توانست با اهتمام دارالانشاء حتی الا مکان در پیشرفت امور معموله مسارعت لازم نموده وقتاً فوقتاً در انتشار اخبار تصاویر و گزارشهای یومیه مجالس، ترجمه - طبع - نشر و توزیع اصولنامه ها و ضمایم آنها - اخذ روپداد های مجالس و ترتیب آن و نشر مجله شوری و توزیع آن، اهتمام بعمل آورد - رو بهمر فته مجله شوری که اولین سال نشریاتش دوره نهم را آغاز نموده است یگانه نشریه ایست که در زمرة دیگر امور مربوط به نشریات، بعد از هر دو ماه یکبار نیز با نهایی فارسی و پشتو نشر گردیده حاوی تمام گزارشهای مجالس شورای ملی است . این مجله در سال ۱۳۳۴ یک قدم بیشتر گذاشته دو ماه در دو ماه انتشار یافته است . ممکن است این نشریه در آینده قریب صورت بهتری بخود گرفته خوانندگان و علاقه مندان گرامی خویش را از تمام گزارشهای مجلس ملی بیشتر مطلع و از احساسات بادرد ویران آژروی نمایندگان، خوبتر ترجمه می کرده بتواند .

راجع به توسعه و تنظیم کتابخانه شورا . داخل اقدامات سریع گردیده در تهیه و خریداری یک تعداد کتب متفرقه شامل کتابهای حقوق و قوانین ملل و غیره از مالک خارجه مانند مصر و ایران توسط نمایندگان های افغانی اقدام شده است که انشاء الله بزودی به کتابخانه وارد و در معرض استفاده کامل تقرر خواهد گرفت و همچنین در نظر است که از سایر مالک متمدنه عالم عندالموقع (کتابهای قوانین و حقوق و از سایر رشته های دیگر کتابهای مفید و جامع) باین کتابخانه خریداری شده و این کتابخانه از هر حیث مطابق ایجاب و ضرورت یک پارلمان عصری، تکمیل و تنظیم گردد .

لیست اسامی و کلاي محترم دوره نهم

شورای ملی افغانستان

- ۱ - وکیل مرکز کابل ع م بناغلی حاجی فقیر محمد و شفاء
- ۲ - د د د د محمد اسماعیل و علم
- ۳ - د چهار ردهی د د هدا الباقی
- ۴ - د د سبز د د چهار اثار شاه
- ۵ - د بگرامی د د میرزا عبد العلی
- ۶ - د یقمان د د میر علم
- ۷ - د کوهدامن د د سید احمد
- ۸ - د سړوبی د د میرزا احمد جان
- ۹ - د مرکز حکومت کلان دایرنگی ع م بناغلی محمد ابراهیم
- ۱۰ - د بهسود کابل ع م بناغلی عبدالرحیم
- ۱۱ - د دایکندی د د محمد اکبر
- ۱۲ - د یکا لونک د د محمد امیر
- ۱۳ - د لعل و سرچنکل د د حاجی محمد عیسی
- ۱۴ - د شهرستان کابل د د سید شاه محمد موسی
- ۱۵ - د مرکز حکومت کلان لوگر ع م بناغلی حاجی غلام نبی
- ۱۶ - د میدان د د د عبدالعکیم
- ۱۷ - د کلنگار د د د ع ه س محمد نوروز
- ۱۸ - د وردک د د د عبدالعلیم
- ۱۹ - د مرکز قندهار د د صالح محمد
- ۲۰ - د د د د عبدالباقی
- ۲۱ - د سپین بولدک قندهار د د کمبود
- ۲۲ - د دهرآود د د بناغلی حاجی محمد امین

- ۲۳- وکیل ارغستان قندهار بناغلی عبدالرزاق
- ۲۴- ترین د د غلام صدیق
- ۲۵- خاکریز د د نور محمد
- ۲۶- ارغنداب د د کلبدین
- ۲۷- پنجوانی د د محمد حسن
- ۲۸- کشک نخود د د میر احمد
- ۲۹- د هله د د عبدالظاهر
- ۳۰- شورا بک د د ملا عبدالرحیم
- ۳۱- حکومت کلان اورزگان- کجوبود
- ۳۲- حکومتی کیزا ب ارزگان بناغلی لعل محمد
- ۳۳- اجرستان د د عبدالستار
- ۳۴- حکومت کلان فلات د د حاجی عبدالمحمد
- ۳۵- دایه چویان فلات د د ملا بهاؤالدین
- ۳۶- وکیل شنکی فلات د د امین الله
- ۳۷- جلدک د د محمد سرور
- ۳۸- کوچی د د داد محمد
- ۳۹- مرکو هرات د د میر محمد طاهر
- ۴۰- یاد غیسات د د باز محمد
- ۴۱- مرغاب د د حاجی بشارت
- ۴۲- کلران د د عبدالرحیم
- ۴۳- کشک د د عبدالرحمن
- ۴۴- فادس د د یار محمد
- ۴۵- جوند د د حاجی محمد سلیم
- ۴۶- غورات د د میرزا افخرالدین

د افغانستان گڼلنۍ

۴۷ -	وکیل	شهرک	هرات	ښاغلی محمد اسلم
۴۸ -	چچران	د	د	حاجی سلطان محمد
۴۹ -	تولک	د	د	سلطان محمد
۵۰ -	پرچمن	د	د	محمد سرور
۵۱ -	پسابند	د	د	رعل محمد
۵۲ -	غوریان	د	د	حاجی عبدا لشکور
۵۳ -	شیندند	د	د	محمد معسن
۵۴ -	زنده جان	د	د	غلام محمد
۵۵ -	کپسان	د	د	صالح محمد
۵۶ -	آدرسکن	د	د	ملا اسلام
۵۷ -	انجیل	د	د	عبدا الوهاب
۵۸ -	پشتون زرغون	د	د	سید عبدا المظیم (حسینی)
۵۹ -	گذاره	د	د	غلام محمد
۶۰ -	اوبه	د	د	سعدا الدین
۶۱ -	کورخ	د	د	حاجی محمد قاسم
۶۲ -	مرکز	مزار شریف	د	حسام الدین (صدری)
۶۳ -	نهر شاهي	د	د	محمد رجب
۶۴ -	شیرغان	د	د	محمد علی
۶۵ -	سنگچارک	د	د	وصال الدین
۶۶ -	آقچه	د	د	عبدا الرشید
۶۷ -	سريل	د	د	کمال الدین
۶۸ -	مرفین	د	د	ملا صفر
۶۹ -	بلخ	د	د	عزیز الله
۷۰ -	دولت آباد	د	د	نور الله
۷۱ -	کشنده	د	د	مرین الدین

د افغانستان کسانه

- ۷۲ - اوکیل شوونيه مزار شريف نياغلي غلام عبدالله
- ۷۳ - سمنگان د د د عصمت الله (شرقي)
- ۷۴ - بگرام د د نياغلي محمد کبير (مير)
- ۷۵ - دره صوف د د بيک محمد
- ۷۶ - بغلان د د فطون محمد نسيم
- ۷۷ - پل خمری د د محمد جان
- ۷۸ - دوشي د د امام علي
- ۷۹ - نهرين د د غلام نبي
- ۸۰ - انداراپ د د حاجي ملا بابا
- ۸۱ - قندوز د د محمد شاه
- ۸۲ - حضرت امام صاحب د د عبدالرحمن
- ۸۳ - خان آباد د د عبدالرحمن
- ۸۴ - قلعه ذال د د عبدالستار
- ۸۵ - تالقان د د ملا محمد يوب
- ۸۶ - رستاق د د محمد صديق
- ۸۷ - چای آب د د ميرزا محمد عالم
- ۸۸ - یشکي قلعه د د محمد نبي
- ۸۹ - خوست وفرنک د د حاجي محمد رضا
- ۹۰ - اشکمش د د مير مقیم
- ۹۱ - فرخار د د محمد يوب
- ۹۲ - مرکز جلال آباد مشرقی د د عبدالقدوس
- ۹۳ - خوکیانې مشرقی د د محمد هميش
- ۹۴ - سرخ رود د د عبدالله
- ۹۵ - کامه د د ميا عبدالعزیز
- ۹۶ - کنړها د د ملک حبيب الرسول

مجالس شیدا و ایمان

۹۷ -	بوکیل	خاص کفر	مشرقی	بناغلی	محمد شعیب شاکار
۹۸ -	د	بر کفر	د	د	عبد القیوم
۹۹ -	د	چوکی	د	د	میر باز
۱۰۰ -	د	دره بیچ	د	د	ملک احمد شاہ
۱۰۱ -	د	لند بسین	د	د	ملک شیر محمد
۱۰۲ -	د	سرکانی	د	د	حضرت الله
۱۰۳ -	د	حصارک غلجانی	د	د	حاجی سعادت
۱۰۴ -	د	لغمان	د	د	عبدالواحد اندیوال
۱۰۵ -	د	نورستان	د	د	در محمد
۱۰۶ -	د	قریضه نی	د	د	شیر علی
۱۰۷ -	د	کوز کفر	د	د	میرزا هدایت الله
۱۰۸ -	د	شنوار	د	د	محمد اقبال شاہ
۱۰۹ -	د	اچین	د	د	علی محمد
۱۱۰ -	د	رودات	د	د	شاہ زرین
۱۱۱ -	د	مہمند دره	د	د	رحمت الله
۱۱۲ -	د	کوچی فکر هاری	د	د	حاجی عبدالقادر
۱۱۳ -	د	کردیز	جنوبی	د	مودی محمد
۱۱۴ -	د	ارکون	د	د	امین الله
۱۱۵ -	د	سپیر	د	د	نور محمد
۱۱۶ -	د	کیومل	د	د	شیر محمد
۱۱۷ -	د	جلجی	د	د	در محمد
۱۱۸ -	د	چمکنی	د	د	کلاب الدین
۱۱۹ -	د	جدران	د	د	محمد عظیم
۱۲۰ -	د	زرمست	د	د	حاجی جان محمد
۱۲۱ -	د	آزرو	د	د	بسم الله

د افغانستان کمالی

۱۲۲ -	وکیل	سید کرم جنوبی	چاقلی عبدالرحمن
۱۲۳ -	»	مرکز خوست	» مولوی احمد الدین
۱۲۴ -	»	ننسی	» حاجی محمد
۱۲۵ -	»	موسی خیل منگل	» ناول خان
۱۲۶ -	»	حاجی میدان	» خان
۱۲۷ -	»	جانی خیل	» ازبرخان
۱۲۸ -	»	مرکز حکومت اهلې پروان	» آفاکل
۱۲۹ -	»	جبل السراج	» میرزا محمد یوسف
۱۳۰ -	»	بکرام	» عبدالعق
۱۳۱ -	»	پنجشیر	» عبدالرحمن
۱۳۲ -	»	سرخ ویاړ ساد	» نیک محمد
۱۳۳ -	»	بامیان	» عبدالله
۱۳۴ -	»	کهمر د	» محمد یوسف
۱۳۵ -	»	فور بند	» عبدالوهاب
۱۳۶ -	»	تکاب کاپیسا	» میا لطف الله
۱۳۷ -	»	کوستان	» عبدالرزاق
۱۳۸ -	»	نجراب	» میرزا غلام نقشبند
۱۳۹ -	»	مرکز حکومت اهلې غزنی	» سید عبدالجلیل
۱۴۰ -	»	اندر	» غلام جان
۱۴۱ -	»	مقر	» معراج الدین
۱۴۲ -	»	ناور	» محمد یوسف
۱۴۳ -	»	قره باغ	» غلام نقشبند
۱۴۴ -	»	چفتو	» محمد علی (علی)
۱۴۵ -	»	چاغوری	» محمد حسین
۱۴۶ -	»	کتواز	» محمد صادق

مجالس شور او اعيان

۱۴۷ -	وکیل	شرن حکومت اعلیٰ غزنی	بناغلی محمد اسلم
۱۴۸ -	د	د	د
۱۴۹ -	د	کوچی	خدای داد
۱۵۰ -	د	د	د
۱۵۱ -	د	مرکز حکومت اعلیٰ بدخشان	شاه عبدالعجید
۱۵۲ -	د	د	د
۱۵۳ -	د	د	د
۱۵۴ -	د	د	د
۱۵۵ -	د	د	د
۱۵۶ -	د	د	د
۱۵۷ -	د	د	د
۱۵۸ -	د	د	د
۱۵۹ -	د	د	د
۱۶۰ -	د	د	د
۱۶۱ -	د	د	د
۱۶۲ -	د	د	د
۱۶۳ -	د	د	د
۱۶۴ -	د	د	د
۱۶۵ -	د	د	د
۱۶۶ -	د	د	د
۱۶۷ -	د	د	د
۱۶۸ -	د	د	د
۱۶۹ -	د	د	د
۱۷۰ -	د	د	د
۱۷۱ -	د	د	د

ذات‌القناتگان کمالی

۱۷۲-	وکیل کوچی پشت‌رود	کرشک	خاقلی ولی محمد
۱۷۳-	دریگستان بلوچی کرم‌سیر		محمد عمر
اعضای انجمن کمیسیون وثایق سال اول در دوره مهم شورایم ملی:			
۱-	خاقلی	محمد ایوب	وکیل قانطان
۲-	جهان‌دارشاه	ده‌سیر	معاون
۳-	محمد مطسن	موسی قلعه	منشی
۴-	هدایت‌الله	کوزکنر	منشی
۵-	عبدالحلیم	وردک	عضو
۶-	عبدالرحیم	بهسود	
۷-	عبدالباقی	دند	
۸-	نورمحمد	خاکریز	
۹-	گل‌بدین	ارغنداب	
۱۰-	سعدالدین	اوبه	
۱۱-	حاجی عبدالشکور	غوریان	
۱۲-	عبدالوهاب	آنجیل	
۱۳-	عزیزالله	بلخ	
۱۴-	عبدالرشید	آقچه	
۱۵-	محمد کبیر «هیرت»	خلم	
۱۶-	عبدالمحمد	خان آباد	
۱۷-	امام‌علی	دوشی	
۱۸-	عبدالقُدوس	مرکز جلال آباد	
۱۹-	شاه‌زین	برودات	
۲۰-	امین‌الله	ارکون	
۲۱-	درمحمد	جاجی	

۲۲-	خاغاى	حاجى جان محمد و كبل زرمست	عضو كميسيون وثايق
۲۳-	»	محمد يوسف	»
۲۴-	»	محمد يوسف	»
۲۵-	»	سيد عبد المجيد	»
۲۶-	»	محمد هلى	»
۲۷-	»	غلام حجت الله	»
۲۸-	»	عاشور محمد	»
۲۹-	»	حاجى محمد عمر	»
۳۰-	»	حاجى عيناىروف	»
۳۱-	»	محمد امين	»
۳۲-	»	محمد صديق	»
۳۳-	»	محمد منير	»

اساسى كميسيونهاى (۸) گانه سال اول دوره نهم شورى ايملى

قرار ذيل است :-

الف : اعضاء كميسيون وضع تفسير و تفسير قوانين :-

- ۱ - يىاغلى عبد القدوس و كبل مركز جلالى آباد رئيس كميسيون
- ۲ - محمد منير
- ۳ - عبد المولى
- ۴ - سيد شاه موسى
- ۵ - محمد امين
- ۶ - در محمد
- ۷ - محمد يوسف
- ۸ - حاجى محمد قاسم

- ۹ - ښاغلی قلام جان وکیل اندر عضو کمیسیون
 ۱۰ - ښاغلی عبدالستار د اجرستان د
 ۱۱ - ښاغلی حضرت الله د شرقی د سمفکان د
 ۱۲ - ښاغلی ملا غلام نبی خان د تهرین د
 ۱۳ - ښاغلی میر محمد یوسف د ناوړ د
 ۱۴ - ښاغلی میر احمد د کشک نغود د

ب : کمیسیون داخله : سمیع شکایات و امور قباایل :

۱ - ښاغلی جهاندار شاه وکیل ده سبز رئیس کمیسیون

به کمیسیون قوانین نیز عضویت داشته .

۲ - ښاغلی کمال الدین وکیل سریل معاون د

به کمیسیون قوانین نیز عضویت داشته .

۳ - ښاغلی عبداللہ وکیل سرخ رود منشی د

به کمیسیون قوانین نیز عضویت داشته .

۴ - ښاغلی عبدالباقي وکیل چهاردهی عضو کمیسیون

به کمیسیون قوانین نیز عضویت داشته .

۵ - ښاغلی عبدالظاهر وکیل دهله د

به کمیسیون قوانین نیز عضویت داشته .

۶ - ښاغلی لعل محمد وکیل کیزاب د

به کمیسیون قوانین نیز عضویت داشته .

۷ - ښاغلی محمد محسن وکیل شین دند د

به کمیسیون قوانین نیز عضویت داشته .

۸ - ښاغلی عبدالرحمن وکیل کشک د

به کمیسیون قوانین نیز عضویت داشته .

د افغانستان کتالوگ	د کابل	د انجیل	د منشی دوم کتیبون
۵ -	د احمد جان	د سرو پېښ	د هضو
۶ -	د کلهيد پښ	د اړوندېد پ	د
۷ -	د عبدالباقي	د نښه	د
۸ -	د نور محمد	د خالك رږ	د
۹ -	د سيد عبدالعظيم (حسيني)	د پښتون زده‌غون	د
۱۰ -	د غلام محمد	د کلياره	د
۱۱ -	د حسام‌الدان (صدي)	د مر کړول او شريفه	د
۱۲ -	د محمد علي	د ټيړلو ن	د
۱۳ -	د ملاحي بيگ محمد	د دره صوب	د
۱۴ -	د امين الله	د ارکون	د
۱۵ -	د خان	د جاجي ميدان	د
۱۶ -	د شير محمد	د کو مل	د
۱۷ -	د ملا محمد شمير (شامکار)	د خاص کفر	د
۱۸ -	د احمد شاه	د دره پېچ	د
۱۹ -	د عبدالواحد	د مر کړل نعمان	د
۲۰ -	د محمد يوسف	د جيل السراج	د
۲۱ -	د غلام نقشبنده	د فخراب	د
۲۲ -	د محمد علي (الهي)	د جغتو	د
۲۳ -	د معراج الدين	د مقو	د
۲۴ -	د عاشور محمد	د واخان	د
۲۵ -	د حاجي عبدالرزاق	د انايو دره	د
۲۶ -	د محمد تاييب	د تالقان	د
۲۷ -	د محمد نصير	د بلخان	د
۲۸ -	د عبدالرحمن	د حضرت امام صاحب	د

شماره	نام خانوادگی	نام کوچک	نام پدر	نام مادر
۵-	احمد جان	سرو پسر	محمود	محمود
۶-	کاشانی	ابراهیم	ابراهیم	ابراهیم
۷-	عبدالباقر	عبد	عبد	عبد
۸-	نور محمد	خاک	خاک	خاک
۹-	سید عبدالعظیم (حسینی)	پشتون	پشتون	پشتون
۱۰-	غلام محمد	کزاره	کزاره	کزاره
۱۱-	حسام الدان (صدری)	مرکز	مرکز	مرکز
۱۲-	محمد علی	قبر	قبر	قبر
۱۳-	طیعی بیگ محمد	دوره	دوره	دوره
۱۴-	امین الله	ارکون	ارکون	ارکون
۱۵-	خان	جایی	جایی	جایی
۱۶-	شیر محمد	کو	کو	کو
۱۷-	ملا محمد شمیم (شامکار)	خامن	خامن	خامن
۱۸-	احمد شاه	دوره	دوره	دوره
۱۹-	عبدالواحد	مرکز	مرکز	مرکز
۲۰-	محمد یوسف	جیل	جیل	جیل
۲۱-	غلام تقی	نجراب	نجراب	نجراب
۲۲-	محمد علی (لایه)	چنبر	چنبر	چنبر
۲۳-	میراج الدین	مقر	مقر	مقر
۲۴-	عاشور محمد	واخان	واخان	واخان
۲۵-	حاجی عبدالرزاق	انان	انان	انان
۲۶-	محمد یوسف	لایه	لایه	لایه
۲۷-	محمد نسیم	بغلان	بغلان	بغلان
۲۸-	عبدالمجید	حضرت	حضرت	حضرت

۲۹. بناغلی سردار محمد رحیم وکیل نهر سراج عضو کمیسیون
 ۳۰. » محمد حسن » موسی قلعه
 ۳۱. » شیر علی » فرقه بی

د. کمیسیون امور خارجه در سال ۱۳۳۴ دوره نهم شورای ملی :

۱. بناغلی عبدالرشید وکیل آفچه رئیس کمیسیون خارجه
 ۲. » هدایت الله » کوزکدر معاون
 ۳. » عبدالحق » بگرام منشی
 ۴. » حاجی محمد عیسی » لعل سرچنگل عضو کمیسیون
 ثانی نظربه حضرت شخصی اش از عضویت کمیسیون مستعفی شده است .
 ۵. بناغلی حلاهد الرحیم وکیل شوروایک عضو کمیسیون
 ۶. » حاجی عبدالشکور » نوریان
 ۷. » ملا اسلام » ادرسکن
 ۸. » حاجی جان محمد » زرم
 ۹. » محمد صادق » کتواز
 ۱۰. » رحمت الله » مهند دره
 ثانی نظربه حضرت شخصی اش از عضویت کمیسیون مستعفی شده است .
 ۱۱. بناغلی شاه میران وکیل کوچی کتواز عضو کمیسیون

ه. کمیسیون امور اداری و وزارت عدلیه در سال ۱۳۳۴

دوره نهم شورای ملی :

۱. بناغلی مولوی احمدالدین وکیل خوست رئیس کمیسیون
 ۲. » محمد رجب » نهرشاهی معاون
 ۳. » محمد سرور » یرچمن منشی
 ۴. » حاجی غلام نبی » مرکز لپوگرد عضو کمیسیون

د افغانستان کالنی

د پناه غلام بهاوالدين	وکیل	دایه پویان	عضو کمیسیون
۶ - صالح محمد	»	کپسان	»
۷ - حاجی نورالله	»	دولت آباد	»
۸ - میا لطف الله	وکیل	تکاپ	»
۹ - سید عبدالجلیل	»	مرکز غزنی	»
۱۰ - ملال ددار	»	دروازا	»
۱۱ - حاجی ملا بابا	»	اندراب	»
۱۲ - عبدالقادر	»	کوچی ننگ پاری	»
۱۳ - هلی محمد	»	اچین	»
۱۴ - در محمد	»	نورستان	»
۱۵ - داد محمد	»	کوچی قلات	»

و - کمیسیون وزارت دفاع ملی در دوره نهم شورای ملی

سال ۱۳۳۴ :

۱ - پناه غلام محمد سرور	وکیل	جلدک	رئیس کمیسیون
۲ - غلام صدیق	»	ترین	»
۳ - نیک محمد	»	سرخ یار سا	منشی
۴ - میر علم	»	یغمان	»
۵ - عبدالرحیم	»	بهسود	»
۶ - امین الله	»	شفکی	عضو کمیسیون
۷ - سعدالدین	»	اوبه	»
۸ - عبدالرحیم	»	گلران	»
۹ - عزیز الله	»	بلخ	»
۱۰ - قاری عبداللہ	»	شورتیه	»
۱۱ - کلاب الدین	»	چکنی	»

مجالس شوری و احیان

۱۲- بناغلی	محمد حسین	وکیل	جاغوری	عضو کمیسیون
۱۳- »	میرزا محمد	»	اشکاشم	»
۱۴- »	محمد صدیق	»	قیصار	»
۱۵- »	عبدالستار	»	قلعه ذال	»
۱۶- »	امام علی	»	دوشی	»
۱۷- »	ولی محمد	»	کوچی پشت رود	»
۱۸- »	سعادت	»	حصارک غلجائی	»
۱۹- »	ملک محمد همیش	»	خوکیانی	»

ز- اعطای کمیسیون صحیه معارف، مطبوعات، در دوره نهم
شورائی ملی سال ۱۳۳۴ :

- ۱- بناغلی محمد اسمعیل (علم) وکیل مرکز کابل رئیس کمیسیون
به کمیسیون خارجه نیز عضویت داشته .
- ۲- بناغلی محمد ایوب (صابر) وکیل فرخار معاون کمیسیون
به کمیسیون خارجه نیز عضویت داشته .
- ۳- بناغلی عبدالرحمن وکیل پنجشیر منشی کمیسیون
به کمیسیون خارجه نیز عضویت داشته .
- ۴- بناغلی محمدترجم « شیدا » وکیل مرکز میمنه عضو کمیسیون
ثانی نظر به معذرت شخصی از عضویت کمیسیون مستعفی شده .
- ۵- بناغلی سیداحمد وکیل کوهدا من عضو کمیسیون
به کمیسیون خارجه نیز عضویت داشته .
- ۶- بناغلی میر محمد طاهر وکیل مرکز هرات عضو کمیسیون
دو ثانی نظر به معذرت شخصی اش از عضویت کمیسیون مستعفی شده است .
- ۷- بناغلی مولوی صالح محمد وکیل مرکز قندهار عضو کمیسیون
دو ثانی نظر به معذرت شخصی اش از عضویت کمیسیون مستعفی شده است .

۸ - ښاغلی وصال الدين وکیل سنگ چارک عضو کمیسیون به کمیسیون خارجې نیز عضویت داشته .

۹ - ښاغلی بسم الله وکیل آغېه عضو

۱۰ - ښاغلی غلام حېت الله وکیل جرړي عضو

۱۱ - ښاغلی آقا محمد وکیل نورزاد عضو به کمیسیون خارجې نیز عضویت داشته .

۱۲ - ښاغلی حبیب الرسول وکیل کنړها عضو به کمیسیون خارجې نیز عضویت داشته .

۱۳ - ښاغلی عبدالقيوم وکیل اسمار عضو

۱۴ - ښاغلی غلام جان وکیل اندر عضو

ح - کمیسیون مخابرات ، فواید عامه ، جهاد و زراعت در

سال ۱۳۳۴ دوره نهم شورای ملی :-

۱ - ښاغلی محمد کبير «عبرت» وکیل خلم رئيس کمیسیون

۲ - ښاغلی محمد حسن وکیل پنجوايي معاون کمیسیون

۳ - ښاغلی حاجي محمد رضا وکیل خوست فرنگ متني کمیسیون

۴ - ښاغلی عبدالحكيم وکیل میدان عضو کمیسیون

۵ - ښاغلی محمد امير وکیل پکتيا و لنکه عضو کمیسیون

۶ - ښاغلی محمد ابراهيم وکیل دایر فکي عضو کمیسیون

۷ - ښاغلی سلطان محمد وکیل تولاک عضو کمیسیون

۸ - ښاغلی لعل محمد وکیل پسابند عضو کمیسیون

۹ - ښاغلی حاجي مزین الدین وکیل کشنده عضو کمیسیون

۱۰ - ښاغلی از برخان وکیل جانی خیل عضو کمیسیون

۱۱ - ښاغلی عبد الوهاب وکیل غور بند عضو کمیسیون

۱۲ - ښاغلی خواجه محمد وکیل کشم عضو کمیسیون

۱۳ - ښاغلی عبد الاحد وکیل شیرین تگاب عضو کمیسیون

- ۱۴ - بناغلی حاجی محمد همر وکیل کرم سیر عضو کمیسیون
 ۱۵ - بناغلی میر باز وکیل چوکی عضو کمیسیون
 ۱۶ - بناغلی محمد اقبال وکیل شنوار عضو کمیسیون
 نظر به معذرت شخصی از عضویت کمیسیون مستعفی شده است.
 ۱۷ - بناغلی عبدالله وکیل بکواه عضو کمیسیون

فقرا تیکه در کمیسیونهای دوره نهم شورای ملی ۱۳۳۴ فیصله شده:

الف - کمیسیون وثایق:

- ۱ - قرار مؤرخ ۲۸ جوزا ۱۳۳۴ کمیسیون وثایق - راجع به تعیین هیأت رئیسه کمیسیون، بناغلی محمد ایوب وکیل تالقان بحیث رئیس و بناغلی جها ندار شاه وکیل ده سبز بحیث معاون و بناغلی محمد محسن وکیل موسی قلعه و بناغلی هدایت الله وکیل کوز کشر به صفت منشی های انجمن تدقیق وثایق
- ۲ - قرار مؤرخ ۲۹ جوزا ۱۳۳۴ کمیسیون وثایق - راجع به اینکه (هیأت کمیسیون وثایق و کالت خطاها و اعتبار نامه های وکلای دوره نهم شورای ملی را به اعتبار تاریخ ورود اعتبار نامه ، تدقیق مینماید)
- ۳ - قرار مؤرخ ۲۹ جوزا ۱۳۳۴ کمیسیون وثایق، موضوع تثبیت وکالات خطاها و اعتبار نامه های (۴۰) نفر وکلاء.
- ۴ - قرار مؤرخ ۳۰ جوزا ۱۳۳۴ کمیسیون وثایق، موضوع تثبیت وکالات خطاها و اعتبار نامه های (۶۰) نفر وکلاء.
- ۵ - قرار مؤرخ ۳۱ جوزا ۱۳۳۴ کمیسیون وثایق موضوع تثبیت وکالات خطاها و اعتبار نامه های (۳۷) نفر وکلاء.
- ۶ - قرار مؤرخ ۳ سرطان ۱۳۳۴ کمیسیون وثایق - راجع به اجرای معاش و کرایه خانه وکلای دوره نهم چنین فیصله بعمل آمده: (وکلاییکه در برج حوت ۳۳ و یاد در برج حمل ۳۴ بوکالت انتخاب شده و تاریخ وثایق آنرا واضح میدارد معاش شان بواسطه که ایام قبل از برج ثور از مدت دوره هشتم شورای ملی است، از تاریخ اول ثور و وکلاییکه در برج ثور و یا ما بعد آن انتخاب شده

ولې شونې ده چې معاش شان از تاريخ انتخاب اجرا كېږد و كړاى په خانه وكلا،
آغا بېكېه درېج سوت و حمل اعتبار نامه هاى خود را به شورا تقديم كړده
انداز اول برج نور و واکلا بېكېه درېج نور و يا ما بعد آن به شورا حاضر
شده و يا ميشوفد كړاى په خانه شان از تاريخ ورود اجرا كېږد .

۷- قرار مؤرخ ۵- سرطان ۲۴ كميسيون و تايق - موضوع تثبيت و اعتبار نامه هاى

(۱۵) نفر و كلا.

۸ - قرار مؤرخ ۱۴ سرطان ۲۴ كميسيون و تايق - موضوع و كالات خطها

اعتبار - نامه هاى (۴) نفر و كلا .

۹ - قرار مؤرخ ۲۱ سرطان ۳۴ » » (۱۰) نفر و كلا.

۱۰ - » ۲۱ سرطان ۳۴ كميسيون و تايق راجع به عدم تثبيت و كالات آقا محمد
و كېل اهلې حكومت نوزاد.

۱۱ - قرار مؤرخ ۲۲-۱-۳۴ كميسيون و تايق - راجع به تثبيت و كالات -

خطها و اعتبار نامه هاى (۱۶) نفر و كلا .

۱۲ - قرار مؤرخ ۲۷-۱-۳۴ كميسيون و تايق - موضوع تثبيت و تايق

و اعتبار نامه هاى چهار نفر و كلا كه ازدو نفر آن و تايق و ازدو نفر ديگر
و تايق و اعتبار نامه بده .

۱۳ - قرار مؤرخ ۱۸ ميزان ۱۲۳۴ كميسيون و تايق - تدقيق و وثيقه و اعتبار -

نامه سه نفر و كلا كه از يك نفر آن وثيقه و اعتبار نامه و ازدو نفر آن اعتبار -
نامه و رسانيدن اعتبار نامه داد محمد و كېل كوچى فلات به امضاى
ميا ت قانونى و آمر ولايت .

۱۴ - قرار مؤرخ ۶ هېږب ۱۳۳۴ كميسيون و تايق - راجع به تثبيت و كالات

و كېل كوچى فلات به اثر مطالعه اعتبار نامه مذکور .

ب - كميسيون امور خارجه :

۱ - قرار مؤرخ ۱۱ سرطان ۳۴ كميسيون خارجه - راجع به معاهده مؤدت

بين مملكتين افغانستان و يوگوسلاويا .

- ۳- قرار مؤرخ ۱۶ سرطان ۱۳۴۴ کمیسیون خارجه - در موضوع شمولیت افغان نستان به موافقت نامه نسل کشی یعنی (کنوانسیون بین المللی بوی سزا و مافات جرم جینو ساید) .
- ۴- قرار مؤرخ ۲۲ سرطان ۱۳۴۴ کمیسیون خارجه راجع به مقابله نامه نمبر ۱۰۰ و سفارش نامه نمبر ۹۰ کنفرانس بین المللی کلار منعقد (۱۹۵۱) در جینوا راجع به مزد مساوی کارگران ذکور و اناث .
- ۵- قرار مؤرخ ۱۳ اسد ۱۳۳۴ کمیسیون خارجه - در موضوع قرار داد ترانزیتی بین دولت پادشاهی افغانستان و دولت اتحاد جماهیر شوروی .
- ۶- قرار مؤرخ ۱۳ اسد ۱۳۳۴ کمیسیون خارجه - راجع به معاهده مؤدت بین دولتین افغانستان و دولت جمهوری اندونیزیا .
- ۷- قرار مؤرخ ۴ سنبله ۱۳۳۴ کمیسیون خارجه - در موضوع انتقال محمولات مربوط قرارداد ترانزیتی افغانی از بین خاک اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی به اساس میزان تعرفه ترانزیتی که از طرف خطوط آهن اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در وقت انتقال محمولات مما لك همسایه استعمال میشود، صورت خواهد گرفت به اثر مکتوب نمبر ۶۰۱ مؤرخ ۱۳۳۴ ر۶ مجلس ملی وزرا .
- ۸- قرار مؤرخ ۱۱ میزان ۱۳۳۴ کمیسیون خارجه - راجع به الحاق افغانستان به کانونشن نمبر ۱۰۳ حفايه مادران .

ج - کمیسیون دفاع ملی :

- ۱- قرار مؤرخ ۱۳ سرطان ۱۳۳۴ کمیسیون دفاع ملی - در موضوع تعدیل ماده (۴۱) و (۴۲) پروژۀ قانون ضابطان احتیاط .
- ۲- قرار مؤرخ ۳۰ سرطان ۱۳۳۴ کمیسیون دفاع - راجع به پروژۀ جدید اصولنامه ترفیع و تقاعد هسکری حاوی (۱۱۹) ماده بوده که بعداً برای تدقیق به کمیسیون قوانین شورای راجع شده است .

۳- قرار مؤرخ ۲۹ سنبله ۱۳۳۴ کمیسیون دفاع - راجع به فصل نهم قانون ترفیع و تقاعد عسکری تحت عنوان ضابطان مستعجل مندرجه (۸) ماده از ماده (۱۱۲۰ الی ۱۲۷) که بعداً برای تدقیق کمیسیون قوانین شهر را ارجاع شده است .

۴- قرار مؤرخ ۲۹ سنبله ۳۴ کمیسیون دفاع ملی - راجع به دو ماده ضمیمه قانون مکلفیت عسکری .

۵- قرار مؤرخ ۷ میزان ۳۴ کمیسیون دفاع ملی - در موضوع تجدید نظر دوماده (۴۲ و ۴۱) پروژه اصولنامه ضابطان احتیاط .

د - کمیسیون امور عدلیه :-

۱- قرار مؤرخ ۱۳ سرطان ۳۴ کمیسیون عدلیه - در موضوع ایزادیک تبصره به ماده (۸) اصولنامه ترفیع و تقاعد مامورین ملکی راجع به تقرر قضات محکمه ابتدائیه و مرافعه .

۲- قرار مؤرخ ۴ میزان ۱۳۳۴ کمیسیون عدلیه - موضوع تعدیل ماده (۳ و ۲) اصولنامه استماع دعاوی و تبصره آن .

ه - کمیسیون وضع تغییر و تفسیر قوانین:

۱- قرار مؤرخ ۱۳ سرطان ۱۳۳۴ کمیسیون قوانین - تبصره موقتی در ماده (۹) قانون مامورین ملکی در موضوع متخصمین که تا پنج سال بدون قید و رتبه های بلند تر را کفالت نمایند به اثر مکتوب نمبر ۹۶۱۷۰ مؤرخ ۳۱/۳/۳۴ مجلس عالی اعیان .

۲- قرار مؤرخ ۱۴ سرطان ۳۴ کمیسیون قوانین - راجع به ضمیمه نمبر ۴ اصولنامه نوت های مروجه افغانستان در مورد ایزاد نوع نوت یک هزار افغانیک .

۳- قرار مؤرخ ۲۰ سرطان ۱۳۳۴ کمیسیون قوانین - راجع به پروژه اخذ محصولاتی که ذریعه قو تسلیگری های افغانی در خارج به عمل می آید .

- ۴- قرار مؤرخ ۱۱ اسد ۳۴ کمیسیون قوانین - راجع به ایراد تبصره به ماده (۴۶۹) قانون تجارت نسبت اینکه یکنفر نماینده دولت بنام کمیسر در شرکت های سهامی امتد برای تطبیق مواد اصولنامه شامل باشد .
- ۵- قرار مؤرخ ۱۸ اسد ۳۴ کمیسیون قوانین - موضوع تعدیل ماده (۱۳) و تعدیل پراگراف (۳) ماده (۱۷) و تعدیل ماده (۵۳) و (۵۴) اصولنامه بلدیہ .
- ۶- قرار مؤرخ ۱۸ اسد ۳۴ کمیسیون قوانین - راجع به تعدیل ماده (۳۱) و تعدیل تبصره ماده (۵۳) و تعدیل ماده (۶۶) و تعدیل ماده (۷۹) اصولنامه استخدام ترفیع و تقاعد ما مورین ملکی و وضع یک ضمیمه در قانون مذکور .
- ۷- قرار مؤرخ ۲۱ سنبله ۳۴ کمیسیون قوانین - موضوع تدقیق اساسنامه بانک زراعتی و صنایع روستائی .
- ۸- قرار مؤرخ ۲۷ سنبله ۱۳۳۴ کمیسیون قوانین - راجع به پروژه اصولنامه افغانستان .
- ۹- قرار مؤرخ ۲۵ اسد ۱۳۳۴ کمیسیون قوانین - پروژه اصولنامه شمولیت افغانستان در موافقت نامه ۲۲ جولائی ۱۹۴۴ کنفرانس بریتن وودز مربوط تا تأسیس صندوق بین المللی پولی و بانک بین المللی توسعه و تعمیر مجدد .
- ۱۰- قرار مؤرخ ۱۴ میزان ۱۳۳۴ کمیسیون قوانین - موضوع اصولنامه تصفیة ملکیت و مسایل مالیه و قیمت آب اراضی تحت بند ارغنداب و کجکی .
- ۱۱- قرار مؤرخ ۱۴ میزان ۱۳۳۴ کمیسیون قوانین - راجع به پروژه اصولنامه نفوس شماری و اصولنامه ثبت سجل احوال و اصولنامه تذکره جدید تا بعیت .
- ۱۲- قرار مؤرخ ۱۴ میزان ۱۳۳۴ کمیسیون قوانین راجع به تعدیل ماده (۲۳) اصولنامه مکلفیت و یک نوع ضمیمه به اصولنامه مکلفیت هسکری .

- ۱- قرار مؤرخ ۱۹ میزان ۱۳۳۴ کمیسیون قوانین راجع به تغییر ماده (۴۵) اصولنامه اساسی .
- و - کمیسیون امور مالی، بودجه و اقتصاد :
- ۱- قرار مؤرخ ۲۷- اسد ۱۳۳۴ کمیسیون بودجه - راجع به بودجه های سال ۱۳۳۴ وزارت خانه ها و دوائر رسمی .
- ۲- قرار مؤرخ ۳۱- اسد ۱۳۳۴ کمیسیون بودجه راجع به بودجه سال ۱۳۳۴ خزینه تقاعد .
- ۳- قرار مؤرخ ۲۱ سنبله ۱۳۳۴ کمیسیون بودجه راجع به پروژه اصولنامه شمولیت افغانستان در موافقت نامه ۲۲ جولائی ۱۹۴۴ کنفرانس برتین بودز مربوط به تاسیس صندوق بین المللی پول و بانک بین المللی توسعه و تعمیر مجدد .
- ۴- قرار مؤرخ ۳۱ سنبله ۱۳۳۴ کمیسیون بودجه راجع به پروژه اعطاسنامه موسسه تهیه کندم .
- ۵- قرار مؤرخ ۴ میزان ۱۳۳۴ کمیسیون بودجه راجع به بودجه های سال ۱۳۳۴ تصدی های دولتی .
- ۶- قرار مؤرخ ۹ هرتب ۱۳۳۴ کمیسیون بودجه راجع به پروژه اصولنامه تصفیه ملکیت و مسائل مالییه و قیمت آب اراضی تحت بندارغنداب و گجگی .
- ز- کمیسیون امور فواید عامه، معادن، زراعت و میخابرات :
- ۱- قرار مؤرخ ۲۷- اسد ۱۳۳۴ کمیسیون فواید عامه راجع به قرار بناد دستگاه عمرانیه بین حکومت افغانستان و کمپانی مورین کنو دسن .
- ۲- قرار مؤرخ ۳۱ سنبله ۱۳۳۴ کمیسیون فواید عامه راجع به قرارداد مبادله یارسلات پستی بین افغانستان و دولت اتحاد جماهیر شوروی .
- ۳- قرار مؤرخ ۲۱ میزان ۱۳۳۴ کمیسیون فواید عامه راجع به مبلغ یک کروړ افغانستانی قرضه عامه برای ترمیم و آبادی سرکها .

ج- کمیسیون امور داخله، سمیع شکایات و امور قبایل :

۱- قرار مؤرخ ۲۰ سرطان ۱۳۳۴ کمیسیون داخله راجع به افای علاقه داری حصه (۲) بهسود مربوط حکومت کلان دایزنکی و علاقه داری فناور مربوط حکومت اعلیٰ غزنوی و تشکیل يك حکومت محلی جدید در فریه هوكك بنام حکومت فناور .

۲- قرار مؤرخ ۳۰ میزان ۱۳۳۴ کمیسیون داخله موضوع تشکیل يك علاقه داری جدید در خاک جبار مربوط حکومت بگرامی .

ط- کمیسیون فرعی :

۱- قرار مؤرخ ۲۴ سرطان ۱۳۳۴ کمیسیون فرعی راجع به قرارداد برمه کاری بطرول سریل مزار شریف که درین وزارت جلیله معادن افغانستان و کپانی سونسکای سویدن به عمل آمده .

۲- قرار مؤرخ ۱۵ - اسد ۱۳۳۴ کمیسیون فرعی موضوع تدقیق قانون تجارت از ماده (اول الی ۲۴۱) .

۳- قرار مؤرخ ۲۴ سنبله ۱۳۳۴ کمیسیون فرعی موضوع تدقیق قانون تجارت از ماده (۳۶۰ - الی ۵۰۰) .

۴- قرار مؤرخ ۳ میزان ۱۳۳۴ کمیسیون فرعی ایژاد تبصره به ماده (۴۶۹) قانون تجارت .

۵- قرار مؤرخ ۱۲ میزان ۱۳۳۴ کمیسیون فرعی راجع به اوراق معاوله نامه نمبر ۱۰۰ و سفارش نامه ۹۰ کنفرانس بین المللی کار منعقدہ ۱۹۰۱ در جینوا راجع به مزد مساوی کاریگران ذکور و اناث .

۶- قرار مؤرخ ۲۵ میزان ۱۳۳۴ کمیسیون فرعی راجع به پروژه ثبت سجل احوال و پروژه اصولنامه نفوس شماری و پروژه اصولنامه تذکره جدید .

دلعیانوریاست

تشکیل :

رئیس	ع ، ج ، س ، ع فضل احمد مجددی
لمری معین	ع ، س عبد الجبار
دوہم	حافظ عبد الغفار
	غری ع ، س محمد امین خوکیانی
	» » عبد اللہ جاغوری
	» » عبد الحکیم مشرقی وال
	» » حافظ محمد انور بسمل
	» » خواجه جانگل
	» » ایشان امان الدین
	» » عبد الحکیم با رکزی
	» » حاجی شرف الدین
	» » محمد خان سلیمان فخیل
	» » فخر محمد زرمئی
	» » محمد میر
	» » درویشہ
	» » س حاجی عبد الحکیم
	» » آخند زادہ محمد رسول
	س بناغلی عبد الستار
	» » علی احمد
	» » محمود
غری	ع ، ج ، س ، ع فضل احمد مجددی
غری	
منشی	

مجلس عالی اعیان

- مجلس عالی اعیان در سال ۳۴ از امور ذیل و ارسائی نموده است :
۱. تعدیل ماده (۶۳) و تعدیل پراگراف (۴) ماده (۱۷) و تعدیل ماده (۵۳) اصولنامه بلدیّه.
 ۲. تبصره بماده (۸) اصولنامه ترفیع و تقاعد مأمورین ملکی بانتخاب قضات ابتدائیّه و مراقبه.
 ۳. تبصره بماده (۹) اصولنامه ترفیع و تقاعد مأمورین ملکی راجع به کفالت متخصمین.
 ۴. تبصره بماده (۴۶۹) قانون تجارت راجع به شمولیت نمایندۀ دولت بنام کمیسر در شرکت های سهامی لمتد.
 ۵. قرارداد برمه کاری بطرول سریل بین حکومت افغانستان و کمپانی کونسکای سویدن.
 ۶. قرارداد دستکاه همراهی افغانی با کمپانی مورین کسودسن.
 ۷. معاهده مؤدت بین حکومتین افغانستان و اندونیزیا.
 ۸. ضمیمه اصولنامه نوت های مروجۀ افغانسان راجع به ایزاد نوت نوع یکپنزار افغانی در انواع نوت های مروجۀ.
 ۹. قرارداد ترانزیتی بین حکومت افغانستان و حکومت اتحاد جماهیر شوروی و تعرفه انتقال محمولات ترانزیتی مربوط به قرارداد مذکور.
 ۱۰. راجع به تشکیل علاقه داری جدید در خاک چهار مربوط حکومت بگرامی.
 ۱۱. ضمیمه اصولنامه مکلفیت عسکری مبنی بر دو ماده :
 - الف. راجع به سنین افراد متخلف و جعل کار.
 - ب. راجع به مجلو بینیکه متکفل قانونی آنها در خارج ولایات مربوطه و یا خارج مملکت مشغول تحصیل و یا در داخل ولایات مربوطه بمکاتب لیلی باشند.

۱۲. ضمیمه اصولنامه مکلفیت عسکری .
راجع به طلاب حربی پوهنځی که اگر صنف دوم را تکمیل کرده باشند
از خدمت عسکری معاف و اگر صنف اول را تمام کرده باشند برای یک سال
شامل خدمت زیر بیرق میشوند.
۱۳. تمدیل اصل (۲۳) اصولنامه مکلفیت عسکری . راجع به نقل
مکانی مجلوبین .
۱۴. فصل نهم قانون ترفیع و تقاعد عسکری تحت عنوان ضابطان مستعجل
مبنی بر هشت ماده .
۱۵. قرارداد مبادله یارسلات پوستی بین حکومت افغانستان و دولت
اتحاد جماهیر شوروی .
۱۶. اصولنامه جدید بیرق افغانستان باینر پیشنهاد وزارت خا رجه
مبنی بر (۴۳) ماده .
۱۷. پروژه اساس نامه بانك زراعتی و صنایع روستائی حاوی
(۵۲) ماده .
۱۸. تعدیل فقره «الف - ه» ماده (۳) و فقره الف ماده (۱۳)
اساسنامه تهیه کندم .
۱۹. (۲۷) ماده کانونشن نمبر (۹۵) یعنی مقاوله نامه در مورد
حمایت اجرت ها و (۳۵) ماده ریکا مندیشن ۸۷ یعنی سفارش نامه رهنمایی
حقوقی کنگفرانس منعقدہ چینوا .
۲۰. تعدیل اصل (۶۲) اساسنامه دافغانستان بانك .
۲۱. ضمیمه اصولنامه محابس و توقیف خانه ها، راجع بمعافی پول
جریمه ذمت محبوسینیکه قبل از تحصیل پول، قوت میشوند .
۲۲. پروژه قانون تذکره جدید حاوی (۳۰) ماده .

بودجه دولت

قانون موازنه عمومی

سال مالی ۱۳۳۴

ماده اول - پیش بینی بودجه مصارف محتوی جدول الف مجموعاً عبارت است از مبلغ (۱۳۰۱۱۰۳۱۶۲) افغانی بودجه و بقسمتهای متزیله منقسم میگردد.

بودجه عادی و سرمایه گذاری دولت که از منابع واردات هادی تدارک میشود (۸۷۸۴۰۹۴۵۳) افغانی.

بودجه سرمایه گذاری (انکشافی) که استقراض اجرای آن صورت میگیرد (۴۲۲۶۹۲۷۰۹) افغانی.

ماده ۲: تکافوی مبلغ (۱۳۰۱۱۰۳۱۶۲) افغانی مصارف ماده اول که با اساس محتویات جدول (ب) بودجه سال ۱۳۳۴ تخمین شده از منابع ذیل بعمل می آید:

الف - واردات عادی و سرمایه گذاری (۸۷۸۴۰۹۴۵۳) افغانی.
استقراض داخلی و خارجی (۴۲۲۶۹۲۷۰۹).

ماده ۳ - ایزادات مصارف و معاشات که در جریان سال مالی لزوماً احساس میگردد مربوط بصلاحت مجلس عالی و ز راه بوده مطابق به تفصیل ماده (۷) اجراء و جزو آن با بودجه سال مابعد بشورای ملی تقدیم میشود.
ماده ۴ - جمع آوری واردات دولتی در سال ۱۳۳۴ نیز بر وفق اصولنامه و احکاماتیکه در سنوات گذشته تدوین شده ادامه می یابد.

ماده ۵ - در صورتیکه در تشکیلات سال ۱۳۳۴ به نسبت سال گذشته تغییری وارد نشده باشد معاشات مطابق سال گذشته و الا مطابق تشکیلات جدیدیکه از طرف مجلس عالی و ز راه منظور شده باشد، اجراء میشود.

ماده ٦- اشخاص چېکه قرار لیست ضمیمه بودجه ١٣٣٣ معاش مستمري ميگيرند در سال ١٣٣٤ نيز بر طبق لیست مذکور از وزارت ماليه اخذ معاش مینمایند .

ماده ٧- آن مصارف خدمات عامه که در بين سال رو نما گردد فطر بما هیت آن از تخصیصاتيکه برای این مقاصد در بودجه وزارت ماليه پيش بينی شده، اجراء ميشود .

ماده ٨- ديون مدوره سال گنذ شته (طلبات ماضيه) از يوليکه توسط وزارت ماليه در بودجه های مربوط تخصیص داده ميشود ، تاديه ميگردد، ماده ٩- تکت يولي واقساط بسر رسیده در آغاز موعده معين از فصول مربوطه توسط وزارت ماليه تاديه ميگردد .

ماده ١٠- احکام این قانون از اول حمل ١٣٣٤ (آغاز سال مالی) الی اخير برج حوت سنه مذکور (روز ختم سال مالی) اعتبار دارد .

ماده ١١- امر تطبيق و اجرای این قانون در جمله ديگر قوانين مملکت صادر ميگردد .

الف - مجموعه مصارف

سال ۱۳۳۴ دولت

اتقانی

۱۱۹۵۹۲۴۷	۱- وزارت دربارشاهی
۵۲۳۵۹۱۱	۲- ریاست شورای ملی
۵۱۷۴۸۶	۳- ریاست اعیان
۸۶۳۳۹۹۴	۴- صدارت عظمی
۲۶۲۷۲۳۰۸۶	۵- وزارت دفاع ملی
۱۷۲۲۸۹۰۴	۶- وزارت خارجه
۹۲۶۳۵۹۸۳	۷- وزارت داخله
۶۲۳۷۱۷۴	۸- وزارت عدلیه
۵۱۵۹۳۱۹۰	۹- وزارت محالیه
۶۵۵۲۷۹۳۸	۱۰- وزارت معارف
۳۰۴۶۴۳۱۶	۱۱- وزارت صحت
۲۵۹۵۳۹۲۲	۱۲- وزارت مخابرات
۶۶۲۵۹۱۹	۱۳- وزارت اقتصاد
۸۴۲۳۱۸۱۸	۱۴- وزارت قوایدماده
۱۸۴۲۳۷۸۲	۱۵- وزارت زراعت
۱۹۷۶۱۴۱۰	۱۶- وزارت معادن
۱۱۸۰۶۷۸۶	۱۷- ریاست مستقل مطبوعات
۴۴۸۲۵۵۴۶	۱۸- ریاست مستقل قبایل
۶۸۵۹۴۸۷	۱۹- ریاست پوهنتون
۱۴۶۲۶۶۷۴	۲۰- موسسات صحتی
۷۱۴۶۹۲۵	۲۱- ریاست فاکولته ها

د افغانستان کالنی

۴۹۲۰۴۴	ریاست المپیک	۲۲-
۷۳۷۱۷۷۵	مدیریت عمومی هوا بازی ملکی	۲۳-
۱۵۲۹۰۴۱۲	امداد حکومت بمؤسسات	۲۴-
۵۷۱۸۸۱۳۸	تکنت پولهای افساط قرصه وسهمیه	۲۵-
۵۰۶۸۵۸۵	سهمیه افغانستان بصندوق پس انداز بانک بین المللی	۲۶-
۸۷۸۴۰۹۲۵۴	میزان	

سرمایه گذاری

۲۰۰۱۴۵۸۸۵	الف - قرصه د افغانستان بانک برای انکشاف وادی هیرمند	
۱۷۰۱۲۸۸۰۰	ب - ایکز مبانک ۸۰۰۰۰۰۰۰ دالر	
۲۱۲۶۶۱۰۰	ج - قرصه شوروی برای سیلو ۱۰۰۰۰۰۰۰ دالر	
۲۵۷۷۹۵۰	د - قرصه عامه برای ساختمان سرکها	
۲۸۵۷۳۹۷۴	ه - اشتراکیه افغانستان در بانک بین المللی وصندوق پس انداز	
۴۳۳۶۹۳۰۰۹	میزان سرمایه گذاری	
۸۷۸۴۰۹۴۵۳	نقل میزان مصارف	
۱۳۰۱۱۰۲۱۶۲	میزان عمومی	

توحید پولهای سرمایه گذاری داخله

بودجه های وزارت خانه ها

۴۲۱۹۲۷	وزارت دربار	۱-
۸۲۰۰۰	ریاست شورای ملی	۲-
۴۰۰۰	ریاست اعیان	۳-
۳۵۸۵۲۴	صدارت عظمی	۴-

بودجه دولت

۳۰۴۳۲۱۹۴	۵- وزارت دفاع ملی
۷۸۸۹۱۹	۶- وزارت خارجه
۱۰۰۸۰۶۲۶	۷- وزارت داخله
۱۶۳۱۶۰۰	۸- وزارت عدلیه
۸۷۴۵۳۸۱	۹- وزارت مالیه
۷۴۹۷۹۵۶	۱۰- وزارت معارف
۲۴۷۴۸۷۱	۱۱- وزارت صحت
۱۰۵۷۲۵۵۷	۱۲- وزارت مضاربات
۳۳۰۰۰۰	۱۳- وزارت اقتصاد ملی
۶۵۸۰۷۸۹۴	۱۴- وزارت فواید عامه
۴۱۷۱۶۰۶	۱۵- وزارت زراعت
۱۱۰۸۴۱۴	۱۶- وزارت معادن و صنایع
۱۱۹۸۴۷۵	۱۷- ریاست مستقل مطبوعات
۶۹۲۳۰۰	۱۸- ریاست مستقل قبايل
۱۳۴۲۱۴۴	۱۹- ریاست پوهنتون
۱۸۷۰۴۵۰	۲۰- ریاست مؤسسات صحتی
۳۴۵۳۶۵	۲۱- ریاست فاکولته طبی
۵۲۹۶۲۸۶	۲۲- مدیریت هوا بازی ملکی
<u>۱۵۵۲۵۳۴۸۹</u>	

ب - واردات سال ۱۳۳۴

نوع تخصیصات

قسمت اول

فصل اول الف - مالیات هوا بدمر ما به

افغانی	موسسات
۳۵۰۰۰۰۰۰	ماده (۱) - مالیات سنویه
۱۰۰۰۰۰۰۰	» (۲) مالیات گذشته
	انفرادی
۳۰۳۰۰۰۰۰	» (۳) مالیات سنویه
۱۰۰۰۰۰۰۰	» (۴) مالیات گذشته
	اصنافی
۲۳۰۰۰۰۰۰	» (۵) مالیات سنویه
۱۴۰۰۰۰۰۰	» (۶) مالیات گذشته
۳۸۰۰۰۰۰۰	فصل (۲) (۱) مالیات اصنافی و آسیایی
۲۶۸۰۰۰۰۰۰	» » (۱) مالیات اراضی
۳۹۰۰۰۰۰۰۰	» (۵) (۱) مالیات مواشی
	ب - مالیات گمرک و استهلاك
۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰	» » (۱) مالیات گمرک
	» (۶) (۱) مالیات استهلاك
۲۷۶۰۰۰۰۰۰	شکر
۲۳۳۰۰۰۰۰۰	» (۲) بطرول
۱۶۷۰۰۰۰۰۰	» (۳) تیل خاک
۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	» (۴) موثر قیز رفتار
۱۵۲۲۹۰۰۰۰۰	» (۵) نمک

۱۰۰۰۰۰۰۰	افغانی	ماده (۶)	رخت و نخ ماشین وطنی
۳۴۲۰۰۰۰۰		فصل (۷) » (۱)	تفاوت قیمت اسعار
		» (۸) (۱)	صکوک و اوراق بهادار
۱۶۵۰۰۰۰۰		ماده (۱)	محصول و ثایق هدایی و تجاریتی
۲۴۰۰۰۰۰		» (۲)	یاسپورت و بزم
۲۰۰۰۰۰		» (۳)	حق التصدیق دوایر دولتی
۳۰۰۰۰۰		فصل (۸) » (۴)	ورق تابعیت تذکره نفوس
۹۰۰۰۰۰۰		» (۵)	سائر محصول صکوک
۱۱۶۰۰۰۰۰		» (۶)	محصول ده بکه حقوق
۵۷۵۳۹۹۰۰۰			میزان قسمت اول

قسمت دوم

تصدیهای دولتی

۲۰۰۰۰۰۰۰		فصل (۹) ماده (۱)	ضرائبخانه و مسکوکات
۲۰۰۰۰۰		» (۲)	جرايد و مجلات
۵۵۰۰۰۰۰۰		» (۳)	معادن
۲۸۰۰۰۰۰۰۰		» (۴)	انحصارات دولتی
۵۰۰۰۰۰۰		» (۵)	نقلیات
		» (۶)	سینما
		» (۷)	هوتل ها
۱۸۰۰۰۰۰		» (۸)	صنایع محبس
۱۸۰۰۰۰۰		» (۹)	مطبخه
۲۵۰۰۰۰۰		» (۱۰)	شفاخانه ها
۹۰۰۰۰۰۰		» (۱۱)	دیوی ادویه

افغانی

۴۰۰۰۰۰۰	ماده (۱۲) د بیوی تعاونی
۶۰۰۰۰۰	» (۱۳) مسلخ
۵۰۰۰۰	» (۱۴) صنایع تجارتي معارف
	» (۱۵) اسیریت کشی
	» (۱۶) فابریکه سیورت ممدارت

فصل (۱۰) حق الامتیاز

۳۵۰۰۰۰۰	» (۱) نصواردن
۳۹۰۰۰	» (۲) نصوار دماغ
۲۴۰۰۰	» (۳) تنباکو چللی
۵۵۰۰۰۰	» (۴) سکررت
۳۰۰۰۰۰۰	» (۵) حق الانحصار مو تر
۴۵۰۰۰۰	» (۶) روده
۵۰۰۰	» (۱۱) رادیو واهلانات
۹۰۰۰۰۰۰	» (۱۲) محصول (تتپ)
۹۴۷۴۸۰۰۰	میزان قسمت دوم

قسمت سوم

واردات اموال منقول

فصل (۱۳) هایدات غیر منقول

۷۶۰۰۰۰	ماده (۱) فروش املاک بصورت نقد و قسط
۲۰۰۰۰۰۰	» (۲) مستردی های تفاوی غیر منقول
۳۱۰۰۰۰۰	» (۳) خاصلات املاک و اشجار و جنگلات
۷۰۰۰۰۰	» (۴) حاصلات فابریکه ها
۶۲۰۰۰۰	» (۵) کرایه اموال منقول و غیر منقول
۷۰۰۰۰۰	رسم ارضیه کمربک

بودجه دول

فصل ۱۴	عایدات منقول	افقانی
ماده (۱)	فروش اموال منقول	۲۹۹۰۰۰۰
فصل ۱۵	قیم منقول	
د (۱)	تکت پولی	۶۰۰۰
د (۲)	محصول تبادلۀ خزانه	۵۰۰۰۰
د (۳)	محصول تبادلۀ پستی	۲۰۰۰۰
د (۴)	مقاد سهم وقرضه	۱۰۳۴۳۳۰۰
	میزان قسمت سوم	۲۱۲۸۹۳۰۰

قسمت چهارم

واردات متفرقه و جریمه جات		
فصل (۱۶) ماده (۱)	باقیات وارداتی	۲۸۲۰۰۰۰۰
د (۲)	باقیات مصارفی	۵۱۰۰۰۰۰
جریمه جات		
فصل (۱۷) ماده (۱)	واردات جرایم	۱۴۰۰۰۰۰
د (۲)	جریمه جات مالیاتی اموال گریزی	۵۲۰۰۰۰
	میزان قسمت چهارم	۳۵۲۲۰۰۰۰

قسمت پنجم

واردات متفرقه		
فصل (۱۸) ماده (۱)	اها نه	۴۰۰۰۰۰
فصل (۱۹) ماده (۱)	عوااید سپورتنی	۶۰۰۰۰
فصل (۲۰) ماده (۱)	باز گشتی معاشات و مصارف	۱۶۳۵۰۰۰
فصل (۲۱) ماده (۱)	متفرقه	۲۲۰۰۰۰۰

د افغانستان کالنی

افغانی

۱۲۲۴۰۷۱۹۹

فصل (۲۲) ماده (۱) موجود سر سال خزان

۱۴۶۵۰۴۱۹۹

میزان قسمت پنجم

۵۷ ۵۳ ۹۱۰۰۰

میزان قسمت اول

۹۴۷۴۸۰۰۰

میزان قسمت دوم

۲۱۲۸۹۳۰۰

میزان قسمت سوم

۳۵۲۳۰۰۰۰

میزان قسمت چهارم

۸۷۳۱۰۸۴۹۹

میزان

۵۲۵۰۹۵۴

درک پیشکېها که در سال ۳۳ از بودجه ۳۲ داده شده

میزان ۸۷۸۴۰۹۴۵۳

قروض

فصل (۲۳) ماده (۱)

الف- قروض داخلی

۲۰۰۱۴۵۸۸۵

ماده ۲ (۱) د افغانستان بانک

د ۱ (۲) اشتراکیه افغانستان ب صندوق پس انداز بانک بین المللی ۲۸۵۷۳۹۷۴

۲۵۷۷۹۵۰

(۳) قرضه عامه

۲۳۱۲۹۷۸۰۹

جمله شد قرضه داخلی

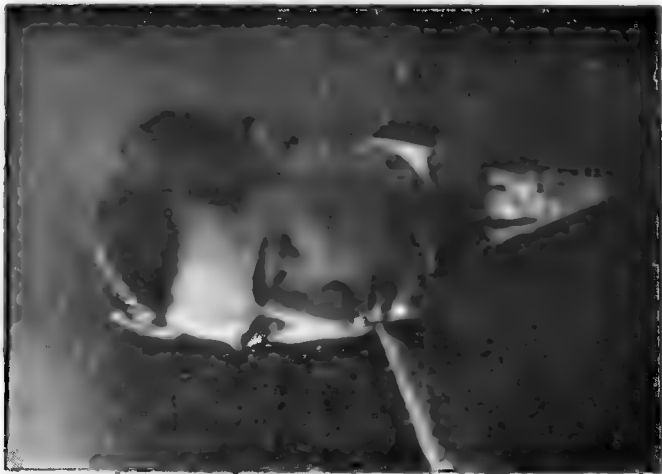
ماده ۲- ب- قرضه خارجی

(۱) از شوروی ۱۰۰۰۰۰۰۰ دالر، ۹۰۰۰۰۰۰۰ دالر ۱۹۱۳۹۴۹۰۰

(۲) ایکزه بانک ۸۰۰۰۰۰۰۰ دالر، میزان قروض ۴۲۲۶۹۲۷۰۸

نقل میزان واردات ۸۷۸۴۰۹۴۵۳

میزان کل ۱۳۰۱۱۰۲۱۶۲

ع، ل، ش، نفاذی سردار محمد نعیم وزیر
امور خارجه معاون صدر اعظمی

ع، ج، م، ا، نفاذی علی محمد معاون
صدر اعظمی

په پښتانه کې سید شمس الدین محروغ پر رئیس مسنون فیبايل

صدارت عظمیٰ

تشکیل :

صدر اعظم	ج، ع، ل، ع سردار محمد داؤد
لپری معاون	ع، ج، س، ا، علی محمد
دوہم معاون	ع، ج، ل، ع سردار محمد نعیم

۱۔ دقلم مخصوص مدیریت :

مدیر دینظمی رتبی	کفیل س، دکتور محمد حسن شرق
ماموریہ (۸) رتبہ

۲۔ دوزراؤد عالی مجلس دارالانشاء:

دوزیرا نوڈ عالی مجلس منشی پہ او اہ رتبہ	ع، ج، محمد مرید
مدیر پہ غلورمہ رتبہ نفر	س، محمد اختر
ماموریہ (۶)	»
ثابت پہ (۵)	س، سعید احمد

۳۔ ذخیریراتو مدیریت :

مدیر پہ (غلورمہ) رتبہ	س، غلام جیلانی
ماموریہ (۶)	» دوہ تہ
سرکاتب پہ (۸)	» یوتن
سرکاتب پہ (۹)	» »

۴- دتدقیق دقوانینو خانیکه:

مدیریه (خلورمه) رتبه	کفیل س، فقیر نبی (الفی)
مدیریه (۵)	د س، محمد انور واحدی «وردک»
مدیریه (۵) رتبه
ماموریه (۶) د دوه تنه	
ماموریه (۱۰) د	

۵- دغارضینو مدیریت :

مدیریه (خلورمه) رتبه	کفیل س، دکتور محمد حسن شرق
ماموریه (۶) د	
سرکاتبیه (۸) د	
کاتبیه (۱۰) د	

۶- دمامورینو مدیریت :

مدیریه (خلورمه) رتبه	س، محمد ابوبکر
ماموریه (۶) د	
سرکاتبیه (۸) د	

۷- دمجاسبی مدیریت :

مدیریه (خلورمه) رتبه	س، فضل حق
ماموریه (۶) د دوه تنه	
ماموریه (۷) د	
ماموریه (۸) د	
سرکاتبیه (۹) د	
کاتبیه (۱۰) د	

۸۔ داوراقود مدیریت لمپی قسم:

س، احمد کل
س، کل محمد

مدیر یہ (خلورمہ) رتبہ

مامور یہ (۶) د

سرکاتب یہ (۸) د دوه تنہ

د د یہ (۹) د دری تنہ

کاتب یہ (۱۰) د دوه تنہ

دو ہم قسم حفظیہ :

س، عبد الاحد

ماموریہ (۶) رتبہ

مامور یہ (۷) د

مامو یہ (۹) د

دویم قسم تبییض :

س، نظیر محمد مہر زاد

مامور یہ (۶) رتبہ

مامور یہ (۷) د دوه تنہ

د اوراقو مخزن :

مامور یہ (۸) رتبہ

کاتب یہ (۱۰) د

پلمنتی لوی رئیس لہ رتبہ وتلی

سرکاتب یہ (۸) رتبہ

تایست یہ (۱۰) د

دمجاسباتو دیوان :

ع، س حبیب اللہ

.....

.....

رئیس یہ اولہ رتبہ

معاون یہ (۳) رتبہ

مشاور یہ (۳) د

صداقت عظمیٰ

معاون عضو یہ (۷) رتبہ
دربار د د (۷) د
اوتیر

خلورم گروپ:

د مالیہ مدیر یا خلورمہ رتبہ ص یمن محمد
اقتصاد عضو د (۶) د
فوائد عامی د د (۷) د
وزارتونہ

پنجم گروپ:

جنوبی مدیر یہ (۴) رتبہ
مشرقی عضو د (۶) د
غرنی عضو یہ (۷) رتبہ
پروان د د (۷) د

شپزم گروپ:

بدخشان مدیر د خاورمہ »
قطیفن عضو د (۶) د
مزارشریف د د (۷) د
مبمنه د د (۷) د

اوهم گروپ:

هرات مدیر د (۴) رتبہ ص سلام الدین
کرشک عضو د (۶) د
فرا د د (۷) د
قندھار د د (۷) د

بر اوږدیان دوه تنه

انګلیسی ترجمان یون

اداری تفتیش:

رئیس په اوله رتبه څ ع س یا پند محمد

معاون د (۳) څ محمد محمد یق

اداری خانګه

آمر په (۶) د ع عید الله شید

کاتب د (۱۰) د

کمیسیون الف

رئیس په (۳) رتبه څ عبدالسلام

عضو د (۴) د ع عبدالغفار

د (۵) د ع حشمت الله

لومړی ګروپ:

کابل رئیس په (۴) رتبه ع محمدانور

دب کمیسیون عضو د (۵) د محمد زمان

د (۶) د

دالف کمیسیون:

دوهم ګروپ رئیس په (۳) رتبه ع غلام دستګیر

جنوبي عضو د (۴) د ع عبدالرؤف

مشرقي، فزنی د (۵) د ع عبدالله رمق

پروان رئیس د (۴) د

دب کمیسیون عضو په (۴) د کل احمد

دریم ګروپ عضو د (۶) د

دالف کمیسیون رئیس په (۳) د ع صالح محمد

سداوت عظمی

عضو بہ (۴) رتبہ
 د د (۵) د س محمد کبیر
 د د (۶) د
 دب کمیسیون عضو د (۴) د
 د د (۵) د س میرزا باہا الدین
 غلورم گروپ عضو د (۶) د
 الف کمیسیون رئیس بہ (۳) رتبہ ع محمد کریم صدیقی
 بد خشتان عضو د (۴) د
 قطیفن د د (۵) د س فتح محمد
 مزار
 میمنہ
 دب کمیسیون رئیس بہ غلور صدیقہ
 عضو بہ (۵) رتبہ س محمد امین

ریاست دیوان محاسبات

اول - حواله ای که بعد از غور و تدقیق به محاکم ریاست ویزه و به دفتر مر بوط
فید و ثبت گردیده.

الف - حواله فطمی - ۱۷۵ - قطعه

ب - حواله آوانسی - ۴۲۸ - د

ج - مقاوله ها - ۶۹ - نسخه

بر علاوه يك تعداد زیاد اسناد خرج نیز بعد از غور و تدقیق و سنجش
ویزه گردیده.

د - تخصیصاتی که از مدیریت توجید بعد از غور و عام راسی ویزه
و به دفتر مر بوطه عملی گردیده - ۸۵۰۵ - قطعه

۲ - مکاتیب صادره - ۱۱۶۰ - قطعه

۳ - ابروی سر جمع بودجه جهت هما مله لا یجه صرفیات مملکتی در فتر
متعدی وضع و صرفیاتی که رسیده در آن عملی شده.

سوم - چون در گذشته موجودی جنسی بصورت صحیح و قیمتدار بعمل
نیامده بود بکتمداد از مأمورین ریاست تعیین و طور کمیسیون های جدا گانه
بغرض رهنمائی امور عینیات و دادن هدایات راجع بطرز انشاء و ثایق
به سیستم موجوده و علم آوری اجراءات و امورد فتر داری بوزارت خانه ها
و دوائر مستقل تعیین و اعزام گردیده که مدتی کمیسیونهای مذکور
بوزارت خانه ها حاضر و موجودی شانرا طبق سیستم بطور قیمتدار
تکمیل که حسابات و اجمال جنسی وزارت خانه های ذیل بر ریاست دیوان
محاسبات واصل گردیده.

۱ - مدیریت محاسبه صدارت عظمی

۲ - وزارت خارجه

۳ - وزارت داخله

- ۴ - وزارت عدلیہ
 - ۵ - وزارت مالیہ
 - ۶ - وزارت معامرات
 - ۷ - وزارت معادن
 - ۸ - وزارت اقتصاد ملی
 - ۹ - وزارت فوائد عامہ
 - ۱۰ - وزارت زراعت
 - ۱۱ - وزارت معارف
 - ۱۲ - ریاست مستقل مطبوعات
 - ۱۳ - ریاست مؤسسات صحفی
 - ۱۴ - ریاست پوهنتون
 - ۱۵ - مکتب تخنیک عالی
 - ۱۶ - مکتب انجمنی
 - ۱۷ - مکتب ابن سینا
 - ۱۸ - فاکولتہ ادبیات
 - ۱۹ - حقوق
 - ۲۰ - دارالعلوم شرعی حقوق
 - ۲۱ - مکتب زراعت
 - ۲۲ - فاکولتہ سائنس
 - ۲۳ - ریاست ضرابخانہ
 - ۲۴ - حکومت اعلیٰ غزنی
- از جملہ حسابات جنسی (۲۴) مرجع فوقہ قضا حساب وزارت معارف و ریاست ضرابخانہ و مؤسسات صحفی کہ تحت تفتیش کمیسیون جنسی بودہ باقی حسابات آن تفتیش و تدقیق کردیدہ و بہ شعبہ مربوطہ سپردہ شدہ .
- چهارم - حسابات نقدی معاش و مصرف وزارت خانہ ہا ، ولایات و دوائر

مستقل که ریاست واصل گردیده - از آن جمله حسابات حیوانات ذیل تفتیش و سنجش گردیده :

۱- وزارت صحیه حسابات نقدی معاش و مصرف از برج جوزا الی قوس ۱۳۳۳

۲- وزارت فواید عامه » » » » » » » »

۳- وزارت معارف » » » » » » » »

۴- وزارت زراعت » » » » » » » »

۵- وزارت معدن » » » » » » » »

۶- مستوفیت حکومت اعلی پروان » » » » » » » »

۷- مستوفیت ولایت جنوبی حسابات واردات » » » » » » » »

۸- لواء شمالی حسابات واردات برج سنبله » » » » » » » »

۹- ریاست مستقل قبایل » » » » » » » »

۱۰- ریاست سکوک » » » » » » » »

۱۱- وزارت دفاع ملی از حمل الی برج قوس حال ۳۴

۱۲- صدارت عظمی از برج حمل الی سنبله سال ۳۴

پنجم - فقراتیکه در انجمن ریاست رویت و در اطراف آن فور و تدقیق

نعمل آمده بعد از فور و تدقیق، فیصله صادر و بموجب احکام مقام رفیع

صدارت عظمی بقرضی مراتب اصولی بدو اثر مربوطه از سال گردیده .

۱- فقره باقیداری نمک .

۲- فقره کمبود سنگ های وزنی مغازه (۱۱) و (۱۲) کویرانیف .

۳- فقره تفاوت قیمت سان پلخمری ذمک شش فقر مضارده داران

دیوی تعاونی .

۴- فقره (۳۴) توران تفتیش دوزخ اول ریاست بهاروالی .

۵- فقره باقیداری فابریکه کوکورد سازی .

۶- فقره تفتیش و بازدید و رهنمایی امور هیئیات وزارت معادن .

۷- » » » » » » » »

۸-	فقره تفتیش و بازدید و رهنمایی امور عینیات و وزارت معنی برات				
۹-	فوائد عامه	»	»	»	»
۱۰-	مالیه	»	»	»	»
۱۱-	عدلیه	»	»	»	»
۱۲-	داخله	»	»	»	»
۱۳-	ریاست مستقل مطبوعات	»	»	»	»
۱۴-	مطابقت ملکیات	»	»	»	»
۱۵-	روزنقون	»	»	»	»
۱۶-	مؤسسات صبحی	»	»	»	»
۱۷-	ضرائبخانه	»	»	»	»

ششم - تعداد مکاتیبیکه بوزارت خانه ها مداخلات حسابی داده شده و دیگر امور اجرا گردید الی ۱۵ جدی - ۱۹۰۲ قطعه.

هفتم - بر علاوه برای اینکه امور حسابی مملکت یک نظم و نسق صورت گرفته باشد و طبق سیستم جدید حسابات مذکور ترتیب و تکمیل گردد و مأمورین وزارت خانه ها بطرز انشاء جداول و وثایق مذکور، بلدیت حاصل نمایند بملاوه مداخلاتیکه داده شده بامر مقام صدارت عظمی یک کورس مستعجله محاسبه افتتاح گردید که بدوره اول سه ماه و دوره دوم شش ماهه آن یک یک دسته از مأمورین وزارت خانه ها و دیوانر مستقل و بلدیه ها فرض تحصیل یک کورس مذکور شامل و تحت رهنمایی جمعی از مملکین لایق که قسمت اکثر آن از مأمورین دیوان محاسبات بوده تدریس گردیده اند که بعد از فراغ بدوره اول و دوم کورس مذکور به تعداد (۹۰) نفر فارغ التحصیل گردیده بعد از اخذ تمهید بقتامه بدو اثناسه به شان بفرض ایفای وظیفه اعزام گردیدند و بدو دوره سوم ۶ ماهه آن نیز بشمول یکده ست از مأمورین وزارت خانه ها افتتاح گردیدند. امید است بعد از سیر دی شدن دوره شش ماهه بکتمداد مأمورین دیگر نیز به تعداد فارغ التحصیلان کورس مذکور افزایش بعمل آید.

هشتم، بزرگوارو اجراآت فوق که در طول ۹ ماه و یا نژده روز بعمل آمده است، يك تعداد مامورين از تا ريخ ۲۷ جوزا هداسته نظر به امر مقام رفيع صدارت عظمی بفرض تفتيش و علم آوری بعضی فقرات بریاست بنار والی خدمتی اعزام و تا اکتون در آنجا مصروف خدمت اند.

مدیریت تدقیق و تدوین قوانین صدارت عظمی

این اداره در موارد ذیل کوشش کرده است

(۱) تدوین قوانین

(۲) تحقیق و تدقیق

(۳) یا سخ پرشهای حقوقی و اتخاذ تجاویز قانونی.

(۴) توسعه کتابخانه.

(۵) امور دفتر داری.

الف - امور تدوین، نظر به ناقص بودن اصولنامه مامورین ملکی، این مدیریت بحسب الامر والاحضرت صدر اعظم در سال ۱۳۳۱ پس جدید اصولنامه متذکره را بنابر نموده و در سال ۱۳۴۱ بعد از مطالعات تدقیقات مکرر به چلیست متعدد دی که در آن معراج سید عبد الله کفیل وزیر عدلیه و جلال غلی رئیس محاکمات وزارت دفاع ملی و جلال علی استاد عبد الکریم سقا فی و اعضای مدیریت قوانین اشتراک داشتند آخرین مسوده آن تحت (۱۷۰) ماده، بتوافق آراء ترتیب گردیده در آئینده قریب پروژه متذکره بمجلس عالی وزارت رویت داده خواهد شد.

ب - قانون جزایی محاکمات مامورین ملکی تا هنوز تحت غور و تدوین است بحسب اصولنامه شکار که بداخل (۲۶) ماده ترتیب پروژه آن بوزارت داخله ارسال گردیده تا از آنجا به مجلس وزراء تقدیم گردد. ج - تعلیمات تشامه قریه داران که در ابتدای اغراض طرف بنا علی اختر محمد رئیس سره میاشت ترجمه گردیده و بعد از طرف اعضای مدیریت

قوانین مطابق مقتضیات محیطی ترتیب یافته و بالاخره در جلساتی که ع ج شاغلی سید عبداللہ کفیل وزارت عدلیہ و ع ص عبدالرحیم معین وزارت داخلہ نیز شمولیت داشتند مکرر غور و بعد از اتفاق آراء پروژہ متذکرہ بحضور مقام صدارت تقدیم گردیدہ ولی بہ نسبت نوافصبکہ داشت محتاج تجدید نظر دیدہ شد و ازین لحاظ تا کمون بہ مجلس وزراء رویت دادہ نشدہ و امید است در آئندہ قریب تعدیلات آن مکمل و بہ آن مقام عالی تقدیم شود .

ہدربارہ ترتیب پروژہ متحدالشکل قراردادہای مستخدمین خارجی برای رفع مشکلاتیکہ از ناحیہ انعقاد قراردادہا با مستخدمین خارجی غاید بود تا مرع ج شاغلی وزیر خارجہ و معاون صدارت عظمی مسودہ آن تدوین و بعداً نمایندگان وزارت تعالیٰ ذہای خارجہ - دفاع - ملی - معارف - قوائد عامہ - معادن و ریاسات یونیٹوں و انحصارات اجتماع و درین بارہ غور نمودہ بہ اتفاق آراء پروژہ حاوی (۲۳) مادہ تصویب گردید - و بعداً با مر مقام صدارت عظمی برای آئندہ یکبار دیگر ہم نمایندگان فوق تحت ریاست شاغلی محمد مرید وزیر مغایرات تشکیل جلسہ دادہ و در آن بارہ غور مزید نمودہ و درین کمیسیون مسودہ قرار داد تدقیق و تصویب گردید .

۲- امور تدقیق و تحقیق :

الف - تدقیق اساسنامہ انجمن تربیہ افکار : اساسنامہ متذکرہ از طرف مدیریت عمومی مطبوعات ریاست مستقل مطبوعات ترتیب و جهت غور و تدقیق قانونی باین مدیریت رسید . اساسنامہ مذکور پس از غور و تدقیق و تصحیح و تعدیلات لازمہ نظر بہ لایحہ وظایف مدیریت بہ مرجعش اعادہ گردیدہ .

ب - اساس نامہ موسسہ کابل رادیو ہم از طرف مدیریت عمومی مطبوعات ارسال گردیدہ بود و بعد از غور و تعدیلات لازمہ دوبارہ بہ مرجع آن اعادہ شدہ است .

ج - لایحہ تاسیس و تدویر سینما ہا - تیاتر ہا و افتتاح مؤسسات فلم گیری

د افغانستان که از طرف مدیریت عمومی مطبوعات ترتیب شده و باین اداره رسیده بود و بعد از تدقیق و تعدیلات لازمه اعاده گردید.

د نظامنامه اتوموبیل کلوپ ملی افغن ترتیب مدیریت عمومی روابط فرهنگی بعد از غور، تصحیح، ترتیب و تنقیص و تعدیلات لازمه به مرجعش ارسال گردیده است.

ه - اصولنامه هوا نوردی ملکی که از طرف مدیریت عمومی هوا نوردی بکام مشاور هوا بازی ایکا و ترتیب یافته و پروژه متذکره بعد از غور و تدقیق مدیریت قوانین بامر مقام صدارت در خلال جلسات متعدده در کمیسیون که متشکل از بناغلی الفی مدیر قوانین، بناغلی معصومی رئیس صنایع و ح بناغلی میدالوزاق فرماندان عمومی طیاره و ش. اغلی کلپهار مدیر عمومی هوا نوردی ملکی و اعضای این مدیریت شملت داشتند، تحت ریاست ع. ج وزیر معادن و صنایع غور و تدقیق شد و در جلسه نمبر ۱۰۲ مورخ ۱۳۳۱ از ۳۴ مجلس وزرا تصویب و مصوبه متذکره بصفحه حضور مبارک ملوکانه مزین و نسبت اینکه تصویب مذکور در موقع تعطیل سنوی شورای ملی تصادف کرده است بر حسب ماده (۳۲) قانون اساسی دولت، حضور ملوکانه اجرای آنرا اراده فرموده اند.

۳- پاسخ به پرسشهای حقوقی و تجاوز قا نونی :

علاوه بر آنچه فوقاً تذکار رفت، به سوالات و پرسشهای حقوقی اکثر دوائر دولتی و ملی که از ناحیه عدم وضوح قانون و غیره بمشکلات قا نونی و حقوقی مواجه بوده اند، جوابات مقتضی قا نونی و حقوقی داده شده است که بطور نمونه چند مسأله آن ذیلاً بطور اختصار بیان میگردد.

الف - مدیریت عارضین صدارت عظمی به اثر مکتوب نمبر ۲۸۷۹ خویش واجب به یک نفر پرستاری سواد که در اثر تماس با مریضان ساری مصاب به مرض التهاب دماغی شده بود. جهت اتخاذ تجویز قا نونی به این مدیریت مراجعه و نگاشته اند هر گاه یک نفر مستخدم دوا یر رسمی در حین اجرای وظیفه معیوب و یا علیل گردد و یا اینکه بمیرد یا فامبرده چه معامله باید کرد؟ تجویز قا نونی گرفته شده است.

ب - همچنان راجع به موضوع باقی داری محمد صا بر نام کدام دار حکومت اعلی پروان ، که پرسش مذکور نیز از طرف مدیریت هار ضین صدارت عظمی بعمل آمده جواب قانونی لازمه داده شده است .

ج - کذا جواب مکتوب نمبر ۸۴۰۲ مدیریت هار ضین در خصوص شخصیکه متهم بفرار از سرحد گردیده و حکومت مربوط نامبرده را خلاف مقررات قانونی به جزای غیر عادلانه محکوم نموده بود، پاسخ مقتضی گفته شده است .

د - در خصوص موضوع عدم قناعت احمد ضیاء سابق کتاب ترا نسپورت که بر فیصله مجلس وزارت معادن عدم قناعت خود را نشان داده بود، قانوناً جواب داده شده است .

ه - گذشته از آن به جواب استعلامیه های اکثر دو اثر دولتی و ملی جوابات لازمه انشاء شده است .

۴ - امور کتبخانه
از جمله لیست کتب قانونی و حقوقی ممالک اسلامی از قبیل ترکیه - مصر - ایران - عراق - سوریه - و کشور های متعین مانند انگلستان - امریکا - فرانسه - هند و ایتالیا بوده که سال گذشته تهیه شده بود کتب لازمه و مفید آن انتخاب و منظوری آنرا از حضور والاحضرت صدر اعظم اخذ و تاکنون يك قسمت از آن بدست رس استفاده مارسیده، امید قوی است که درین نزدیکی ها همه آن برسد .

۵ - امور دفتر داری : اعضای این مدیریت مطابق مقررات اصولی بالذات به امور دفتر داری نیز پرداخته است .

ریاست تفتیش اداری صدارت عظمی

بملاحظه امکانات تطبیق پروژة مرتبه ریاست تفتیش اداری بدو اوجه و اړسی امور سال ۱۳۳۴ بطور امتحالی پروگرامی ترتیب کردید که بروی آن تاجائیکه کمیسیون ها و گروپ های موجوده رسیدگی نوانسته اند اجراآت ذیل صورت گرفته است :

الف- تفتیش و بازرسی امور یکه پس از انجام تفتیش بر ریاست تفتیش اداری رسیده و مراتب اصولی خود را از نقطه نظر حصول هدايات و اوامر مقامات رفيعه و همچنان مقررات قرار های تحقیق را منعیت اینکه چه اشخاص از نقطه نظر حسن اجراآت قابل تقدیر و یا تحسین میباشد و چه اشخاص از نقطه نظر نارسایی در وظیفه مستوجب فرو گذاشت و غفلت و الاخره مرتکب مسؤلیت گردیده اند طی غور است.

۱- و اړسی در اطراف عرایض يك تعداد اهالی حکومت که مردم مربوط حکومت اعلی پروان بوسیله کمیسیون الف گروپ دوم تحت ریاست بناغلی غلام دستگیر رئیس گروپ دوم.

۲- بازرسی و تفتیش حکومت جبل السراج مربوط حکومت اعلی پروان بوسیله کمیسیون الف گروپ اول ، تحت ریاست بناغلی عبدالسلام رئیس گروپ اول.

۳- بازرسی و تفتیش امور حکومت محلی سرخود مربوط ولایت مشرقی بوسیله کمیسیون الف گروپ دوم تحت ریاست بناغلی غلام دستگیر رئیس گروپ دوم .

۴- بازرسی تفتیش امور حکومت محلی یغمان مربوط ولایت کابل بوسیله کمیسیون الف گروپ اول تحت ریاست بناغلی عبدالسلام رئیس گروپ اول.

۵- بازرسی و تفتیش امور بلده یغمان مربوط بناروالی کابل توسط کمیسیون الف گروپ اول تحت ریاست بناغلی عبدالسلام رئیس گروپ اول .

۶- تفتیش و بازرسی امور حکومت محلی وردک مربوط ولایت کابل بوسیله

کمیسیون الف گروپ اول، تحت ریاست بناغلی عبداللہ غفار شادرئیس گروپ اول .

۷- تفتیش و بازرسی امور حکومت خوگیا نی ولایت مشرقی بوسیله کمیسیون

الف گروپ دوم تحت ریاست بناغلی غلام دستگیر رئیس گروپ دوم .

۸- تفتیش و بازرسی امور حکومتی فرد باغ غزنی بوسیله کمیسیون الف

گروپ دوم تحت ریاست بناغلی غلام دستگیر رئیس گروپ دوم .

۹- تفتیش و بازرسی امور حکومتی محلی جغتو مر بوط حکومت اعلیٰ غزنی

بوسیله کمیسیون الف گروپ دوم تحت ریاست بناغلی غلام دستگیر رئیس

گروپ دوم .

۱۰- تفتیش و بازرسی امور حکومتی محلی مقرمر بوط حکومت اعلیٰ غزنی

توسط کمیسیون الف گروپ دوم تحت ریاست بناغلی غلام دستگیر رئیس گروپ دوم

۱۱- تفتیش و بازرسی امور حکومتی محلی جرم بدخشان بوسیله کمیسیون

الف گروپ چهارم تحت ریاست بناغلی عبدالغفار رئیس گروپ چهارم .

۱۲- تفتیش و بازرسی امور شعبہ جزا، محکمہ ابتدائیہ، احصائیہ مرکز

حکومت اعلیٰ بدخشان بوسیله کمیسیون الف گروپ چهارم تحت ریاست

بناغلی عبدالغفار رئیس گروپ چهارم .

بہ- اوراق تفتیشیکہ پس از انجام تفتیش و بازرسی از طرف کمیسیون

های مربوط بریاست تفتیش اداری رسیدہ ویس از حصول اوامر مقامات

رفیعہ تحت مطالعہ و تدقیق ہیأت تحقیق بودہ و مراتب اصولی آن تاکنون طی

نشده .

۱۳- بازرسی و تفتیش امور حکومت سپین بولدک مر بوط ولایت قندھار

بوسیله کمیسیون الف گروپ سوم تحت ریاست بناغلی صالح محمد رئیس

گروپ سوم .

۱۴- بازرسی و تفتیش امور حکومت محلی ارغنداب مر بوط ولایت قندھار

بوسیله کمیسیون الف گروپ سوم تحت ریاست بناغلی صالح محمد رئیس

گروپ سوم .

۱۵- تفتیش و بازرسی امور حکومت محلی چهاردهی بوسیله کمیسیون ب گروپ اول تحت ریاست بناغلی حشمت الله رئیس کمیسیون ب ، گروپ اول .

۱۶- تفتیش و بازرسی امور شعبه جزاء ، شعبه احصائی ، محکمه ابتدائیه مرکز حکومت اعلی غزنی بوسیله کمیسیون الف گروپ دوم تحت ریاست بناغلی غلام دستگیر رئیس گروپ دوم .

۱۷- تفتیش و بازرسی امور حکومت محلی خان آباد ولایت قطن بوسیله کمیسیون الف گروپ چهارم تحت ریاست بناغلی عبد الله رئیس گروپ چهارم .

۱۸- مواضعیکه تحت تفتیش قرار گرفته و اوراق تفتیش و نتایج آن بریاست تفتیش اداری وارد شده و بامسلسل مواصلت می نماید .

۱۸- تفتیش و بازرسی امور مدیریت مامورین وزارت داخله بوسیله کمیسیون الف گروپ اول تحت ریاست بناغلی عبد الله غفار شاد رئیس گروپ اول .

۱۹- تفتیش و بازرسی امور حکومتی میدان مر بو طولایت کابل بوسیله کمیسیون ب گروپ اول تحت ریاست بناغلی حشمت الله رئیس کمیسیون ب گروپ اول .

۲۰- تفتیش و بازرسی امور مدیریت عمومی تفتیش وزارت داخله بوسیله کمیسیون ب گروپ اول تحت ریاست بناغلی محمد زمان کریم زاده رئیس کمیسیون ب گروپ اول .

۲۱- تفتیش و بازرسی امور مدیریت محاکمات وزارت داخله بوسیله کمیسیون ب گروپ اول تحت ریاست بناغلی محمد امان کریم زاده .

۲۲- تفتیش و بازرسی امور نسبی محمد ایوب حاکم سابق خان آباد که بمراض یک تعداد اهالی در ریاست تفتیش اداری رسیده کی بعمل آمده

تحقیق و ا کمال دوسرے بہ ہیأت تفتیش اداری صدارت کہ با امور ولایت قطن موظف است محول گشته است :

۲۳- کمیسیون الف گروپ چهارم تحت ریاست بناغلی عبد الغفار رئیس گروپ چهارم جهة تفتیش و بازرسی امور شعبہ جزاء ، احصائیہ ، محکمہ ابتدائیہ مرکز حکومت اعلیٰ میمنہ و تفتیش حکومت محلی اندخوی و حکومت محلی پشتون کوت مربوط حکومت اعلیٰ میمنہ اعزام شدہ اند کہ امور بعضی دوائر و حکومتی ما را تفتیش کردہ اند .

۲۴- کمیسیون الف گروپ چهارم تحت ریاست بناغلی عبد الغفار رئیس گروپ چهارم جهة تفتیش و بازرسی امور شعبہ جزاء ، احصائیہ ، محکمہ ابتدائیہ مرکز ولایت مزار شریف و تفتیش امور حکومت محلی آفچہ و تفتیش امور حکومت محلی سرپل اعزام شدہ است کہ کارشان دوام دارد .

۲۵- تفتیش و بازرسی حکومت محلی غور بند مربوط حکومت اعلیٰ پروان بوسیله کمیسیون الف گروپ دوم تحت ریاست بناغلی غلام دستگیر رئیس گروپ دوم ، ۲۶- تفتیش و بازرسی امور شعبہ جزاء محکمہ ابتدائیہ ، معارف ، احصائیہ حکومت کلان کاپیسا مربوط حکومت اعلیٰ پروان بوسیله کمیسیون الف گروپ دوم تحت ریاست بناغلی غلام دستگیر رئیس گروپ دوم .

۲۷- تفتیش و بازرسی امور شعبہ حقوق ، شعبہ جزاء ، محکمہ ابتدائیہ حکومت اعلیٰ پروان بوسیله کمیسیون الف گروپ دوم تحت ریاست بناغلی غلام دستگیر رئیس گروپ دوم .

۲۸- تفتیش و بازرسی امور اداری باروالی کابل بوسیله کمیسیون الف گروپ سوم تحت ریاست بناغلی صالح محمد رئیس گروپ سوم . و - اجرا آئی کہ از مرکز ریاست تفتیش اداری مستقیماً بہ سلسلہ مدیریت اداری صورت گرفته است .

۲۹- انجام کار تحقیق شرکت برق تحت ریاست بناغلی یابند محمد رئیس عمومی تفتیش اداری .

۳۰- انجام کار تفتیش امور اکمالات، مربوط بوزارت دفاع ملی و ریاست تهیه وزارت مالیه که ښاغلی پاینده محمد رئیس عمومی تفتیش اداری در آن عضویت داشته است .

۳۱- تحقیق مطالی اوراق دوسیه نسبتی عبدالوهاب، مستوفی سابق ولایت کابل. از ولایت کابل به وزارت مالیه بوسیله ښاغلی پاینده محمد رئیس تفتیش اداری .

۳۲- واری ښاغلی رئیس تفتیش اداری ، با هیأت مقررہ در مسأله « قوماندان امنیه حکومت کلان کابیس او » نام ، پسر محمد عمر حاکم کابیس .

۳۳- موضوع زمین ها و آسیاب و اقع بدکک و او نیاز که بین یک قسمت از اهالی آن با متنازع فیه بوده و از مجلس عالی وزراء بقرض رسیدگی بر ریاست تفتیش اداری معول شده و تحت تحقیق است .

۳۴- انجام کار تفتیش و تحقیق دوسیه نسبتی حاجی شیر محمد، مو اند باقل دشت ارچی و ښاغلی غلام قادر حاکم کلان نالغان تحت ریاست ښاغلی عبداللہ غفارشار، رئیس گروپ اول .

۳۵- اشتراک ښاغلی محمد یوسف « وحدت » مدیر اداری تفتیش به کمسیون املاکی وزارت مالیه در موضوع املاک دشت ارچی کار کردگی محمد عثمان مامور املاک مربوط بجریان کار حکومت کلان نالغان و دارا الحکومگی ولایت فطهن .

۳۶- اشتراک ښاغلی عبداللہ غفارشار، رئیس گروپ اول هیأت مقررہ ریاست انحصارات دولتی در قسمت چک های ساختمانی .

۳۷- اشتراک ښاغلی مبرغیاث الدین عضو تفتیش در کمسیون منتخبه قوماندهای عمومی ژاندارم و پولیس و رت داخله در قسمت اراضی در لرگین دایزنگی متنازع فیه بین دو دسته از اهالی آنجا .

- ۳۸- اشتراک بناعلی حضرت الدین در هیأت منتخبه مدیریت محاسبه صدارت عظمی، نسبت سوابق و اسناد میرزا نیاز محمد.
- ۳۹- دوسه موضوع چوب‌های ارچه خریداری کمپنی مورسین که بغرض تدقیق بر ریاست تفتیش اداری راجع گشته است.
- ۴۰- موضوع پیرسنگه و شنکرداس هندو که فیصله آخرین از ریاست تفتیش اداری صورت گرفته و موضوع بغرض تحصیل پول بولایت کابل راجع شده است.
- ۴۱- تحقیق در اطراف عرض یکمده اهالی ارزگان که در ریاست تفتیش اداری صورت گرفته است.

امور ریاست المپیک افغانستان

ریاست المپیک افغانی طبق سالهای گذشته تا اندازه که درخور اقتدارش بود به امور ورزش و تقویه ورزشکاران کسبی و شوفی مملکت کوشیده است.

چون اساس وظائف المپیک ها که در دیگر ممالک دنیا یگانه مقام آمره ورزشی ممالک محسوب می‌شوند، تربیه و آمادگی تیم ها و جوانان است بغرض اشتراک در مسابقات المپیک بین المللی که بعد از هر چهار سال در مرکز یکی از ممالک صورت می‌گیرد. چنانچه بتاريخ ۲۰ نومبر ۱۹۵۶ عیسوی در شهر ملبورن اوسترالیا بر ریاست هلیا حضرت ملکه بر تانیا نیز مسابقات دائر خواهد شد.

بعد از اینکه دعوتنامه رسمی از ریاست المپیک اوسترالیا بنام ریاست المپیک افغانستان رسید موضوع اشتراک افغانستان را در مسابقات بین المللی ملبورن از اثر مقامات صالحه منظوری حاصل نمود که از اشتراک یک تیم ملی فوتبال و یک تیم ملی هاکی در مسابقات بین المللی ملبورن به المپیک استرالیا خبر داده شده است. دعوتنامه های متعددی از ممالک ذیل

برای اشتراك ورزشكاران افغانی امسال رسیده كه ورزشكاران افغانستان را دعوت كرده بودند، و از طرف ریاست المپيك از اشتراك تیمهای افغانی بنا بر معا ذیر رسماً از مالك ذیل هذر خواسته شده :

مسابقه فوتبال

افغانستان

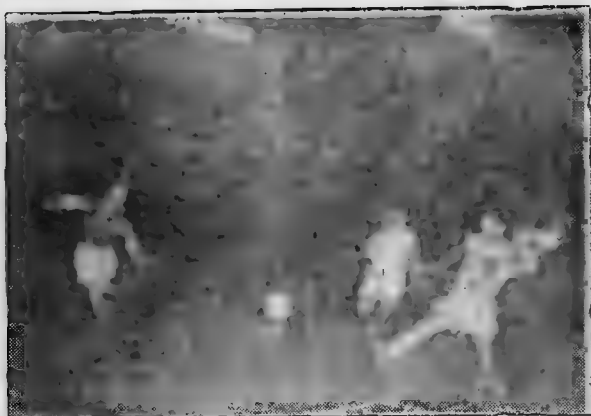
و اتحاد

جمهوری

شوروی در

مسابقه سال

۱۳۳۴

۱- دعوته نامه رسمی ریاست المپيك یولیند از نقری انلنك افغانستان.
۲- دعوته نامه رسمی مسابقات اسب دوانی بین المللی ذخیره اسب از طرف مؤسسه المپيك ستوكهولم به المپيك افغانی .

۳- دعوته نامه رسمی نشان زدن تفنگك و تفنگچه بین المللی از نشان چی های عسکری و ملکی افغانستان .

۴- دعوته نامه رسمی مملکت ایتالیا از ورزشكاران کابل بره ای مسابقات بین المللی سیورت های زمستانی .

در سال ۱۳۳۴ ریاست المپيك افغانی همیشه با ۸۶ ریاست المپيك مالك در تماس بوده ریاست المپيك ۸۶- مملکت را برسمیت شناخته است همچنین ریاست المپيك امسال با ۵۳ فیدراسیون بین المللی داخل مكا تبه یوده و قوانین و مقررات انواع ورزش های بین المللی را از آنها خواسته

و نزد خود موجودند از دکه در صورت نشر يك مجله ورزشي البته همه قوانین و دستورات به غرض مزید معلومات وجود آنان مملکت اشاهه خواهد یافت همچنین در سال ۱۳۲۴ دو کمیته رسمی المپیک که آنها از طرف تمام دنیا بر سمیت شناخته شده با المپیک افغانی داخل مکاتبه می باشند ریاست المپیک افغانی هم آنهارا بر سمیت شناخته ۱- فیدراسیون بین المللی طب ورزشی در ایطالیا ۲- فیدراسیون بین المللی ورزشکاران کشورهای در بلژیک ۳- در اثر دوشامه رسمی ریاست المپیک بین المللی فرانسه که از همه رؤسای المپیک دنیا به ۱۴ ماه جون پاریس داترشد و مجلس مذکور عبارت از ۱۴۸ عضو بود از طرف افغانستان در مجلس بین المللی مذکور بناغلی رئیس المپیک محمد فاروق سراج بحیث عضو اول و بناغلی عبدالشکور ولی رئیس طلاب افغانی در پاریس بحیث عضو دوم در کنفرانس بین المللی سیورنی پاریس شرکت نمودند

در سال ۳۴ سال هاجم گذشته از طرف ریاست المپیک افغانی يك تیم فوتبال منتخبه هند و يك تیم هاک کی منتخبه و يك دسته بینگ پونگ بآزان

مسابقه والیبال

تیم کابل و

سفارت شوروی

در جشن استقلال

سال ۱۳۳۲

از مملکت دوست مهندوستان بفرض اشتراك در مسابقات ورزشی جشن استقلال وطن دعوت شده بود که ترتیب دعوت‌ها و مصارف بود و باش و مسابقات آنها با تیم‌های داخلی و هم ترتیب مسابقات تیم منتخبه و الیبال اعضای سفارت کبرای اتحاد جماهیر شوروی و دیگر روسها با تیم‌های داخلی و مسابقات سافتبال و باسکتبال با آمریکائی‌های مقیم کابل و نمایش مسلسل پهلوانی باستانی بین پهلوانان معروف کابل و عموم نمایش‌های ایام فرخنده جشن استقلال افغانی و جشن پښتونستان بدوش ریاست المپیک بود که از حسن انتظام و ترتیب مکمل آن مکانی می‌بر تشکر و امتنان از طرف ریاست تباروالی کابل و ریاست مستقل قبا بل اسمی ریاست المپیک متغایره شد.

قرار سال گذشته بتاریخ ۲۲ میزان بروز جشن تولد بی اعلیحضرت همایونی مسابقه بزرگ قهرمانی بزکشی که هر ساله بین دو تیم قطغن و مزار شریف می‌بود امسال تیم بزکشی حکومتی اعلی میمنه هم از طرف ریاست المپیک دعوت شد که جملاً اسم تیم بزکشی عبارت از شصت و پنج نفر

مسابقه

بزکشی

سال

۱۳۳۴

سواران دعوت شدند که ترتیب جای بود و باش و خورا که انسانی و حیوانی و جای ره‌ایش آنهارا ریاست المپیک به کمک ریاست لوازم وزارت دفاع ملی گرفته شد و مسابقه بزرگی بحضور اعلیحضرت معظم و اعضای کابینه و کور دیپلو ماتیك و غیره و عامه مردم در میدان بگرامی انجام شد در نتیجه برای بار دوم تیم مزار شریف (توغ) قهرمانی بزرگشی را از حضور اعلیحضرت همایونی دریافت نمود.

ترتیب مسابقات پهلوانی و بزرگشی هفته مخصوص سره میباش و مسابقه بزرگشی که در اثر تشریف آوری شاغلی (اونو) صدر اعظم برما صورت گرفت و مورد پسند عموم واقع گردید.

ترتیب نمایش بزرگک آتن ملی و مسابقه مہیج بزرگشی که بماء فوس سال ۱۳۳۴ به تقریب ورود مارشال بولگانین و خروسچف لیدران جماہیر اتحاد شوروی صورت گرفت و مورد پسند مهمانان ما واقع شد و از طرف مارشال بولگانین در اثر حسن انتظام مسابقه و نمایش‌های مذکور يك جمعیه میناتور کار قدیم شوروی که تصویر قهرمان تاریخی تبر انداز روسیہا در آن رسم شده بریاست المپیک هدیه داده شد و در نتیجه مسابقه نیم قطغن بر تیم مزار غالب بر آمد و کپ بزرگک نقره‌ئی که از طرف ریاست المپیک تهیه شده بود از طرف مارشال بولگانین به پهلوان عبدالخالق افغان چاپ انداز قطغنی داده شد.

ترتیب نمایش دلچسپ وزنه برداری (پول‌اند رسن) امریکائی قوی ترین مرد دنیا و پنج نفر دیگر وزن بردارانی بین المملی امریکائی بصورت رایگان در غازی ستد بوم برای اهالی کابل نمایش داده شد. دعوت‌های لازمه تیم وزنه برداری امریکا که مهمان ریاست المپیک افغانی بودند و یادگار هائیکه از طرف ریاست المپیک به وزنه برداران امریکائی اعطا شد و با تشکر و خوشی پذیرفتند.

در سال گذشته (۱۳۳۳) از دعوت ریاست المپیک اتحاد شوروی که يك تیم فوتبال افغانستان را برای مسابقات دعوت نموده بودند، معذرت خواسته

شده بود و احساس دوباره به عنوان ریاست المپیک مکتوبی از شعبه فوتبال اتحاد شوروی رسید. یک تیم فوتبال تحت اثر بناغلو رئیس پوهنتون و رئیس المپیک بنام تیم کابل بفرص اجرای مسابقات دوستانه به دولت اتحاد جماهیر شوروی به اول میزان سفر نمودند و پس از اجرای مسابقات و وضع بسیار دوستانه که از ورزشکاران شوروی دیده شد بناغلو ۲۱ میزان سال مذکور هیأت سیورت مین ها و ایس بکابل مراجعت نمود.

امسال در مجلس بین المللی که حکم های بین المللی انتخاب میشود بناغلو محمد فاروق سراج رئیس المپیک افغانی از طرف مجلس مذکور بعیت حکم بین المللی فوتبال دنیا به اکثریت تمامه، تمام اعضای مجلس بزرگ بین المللی شناخته شد و ۸۶ المپیک دنیا نامبره را رسماً حکم بین المللی شناختند و این دومین بار است که یک نفر افغان بعیت حکم بین المللی مسابقات رسماً از طرف تمام ملل منتخب می شود.

مدیریت ارتباط امداد تخنیکي ملل متحد

و اداره همکاری بین المللی اضلاع متحده امریکاء
این مدیریت ابتداء بوزارت اقتصاد ملی مربوط، ولی به نسبت وسعت امور و بسط علاق آن با دوائر مختلفه مملکتی، لازم دیده شد که بمقام صدارت عظمی مربوط گردد، لهذا در سال ۱۳۳۳ تحت اثر بناغلو فیض محمد متخصص اقتصاد در صدارت عظمی تمرکز گرفت. در اوایل سال ۱۳۳۴ تدویر این اداره به بناغلو فقیر نبی افغان متخصص حقوق و تفویض گردید.

لا یحتمل وظایف مدیریت ارتباط امداد تخنیکي ملل متحد
و ایالات متحده امریکاء قرار آتی است:

(۱) فراهم نمودن تسهیل روابط بین دوائر حکومتی و هیأت امداد تخنیکي یوان و نقطه ۴ ایالات متحده امریکاء.

(۲) رفع نمودن اشکایات ہردو هیأت مذکور و دوایر افغانانی در مواجہ قرار دادہا و پروژہ ہای منصوبہ کسہ وقتاً فوقتاً بوفوع بیو ستہ وغیرہ مشکلا تیکہ در راہ پیشبرد کار آنہا ہاید میگردد .

(۳) حصول ارقام و اطلاعات مربوط بہ یلان و پروژہ ہا وغیرہ تجا و یزیکہ راجع بہ آن بین ہردو ہیأت متذکرہ فوق و دوایر افغانانی موافقہ بعمل آمدہ و تہیہ احصائیہ ہای منظم بغرض اطلاع صدراعظم .

(۴) حصول فہرست احتیاج دوایر دولتی و مؤسسات خصوصی کہ پس از موافقہ صدر اعظم بہ ہیأت ہای امداد تخنیککی یوان و اس تفویض خواہد گردید .

(۵) حصول نقل راپورت ہا و پروژہ ہا با ترجمہ آن کہ از طرف متخصمین ہردو ہیأت بدوایر افغانانی سیردہ میشوند و پس از تحقیق اجراآت دوایر مربوطہ را بہرر اجماع بہ چگونگی چنین پروژہ ہا تہیہ و حضور صدراعظم جہت استعہاد تقدیم خواہد گردید .

(۶) متخصمین کہ از طرف ہیأت امداد تخنیککی بہ افغانستان فرستادہ میشوند بہ ادا رات مربوطہ معرفی و از اجراآت و فعلای لہتہای متخصمین مذکور مراقبت بعمل خواہد آمد .

(۷) وقتاً فوقتاً راجع بہ حاضری و مصروفیت متخصمین امداد تخنیککی از دوایر مربوطہ معلومات خواستہ شدہ و در صورت عدم پابندی ایشان در وظیفہ کیفیت بہ ادارہ ہای مرکزی آنہا و ہم بہ خودشان ابلاغ و علت آن استفسار خواہد گردید .

(۸) واریسی و مزایات اموال حکومتی از قبیل موثر - فرنیچر وغیرہ کہ بغرض پیشرفت کار متخصمین یا یول افغانانی خریداری گردیدہ است .

(۹) تخصیص ہای مصارف اعضای ہیأت امداد تخنیککی یوان بروفق موافقہ ہای تحریری بین دولت و رئیس ہیأت امداد تخنیککی بحساب ہیأت در بانک انتقال دادہ خواہد شد .

۱۰. داشتن اطلاعات مکمل راجع به مستخدمین افغانی که با هیأت یوان و یو-اس کار می نمایند، خواه مستخدمین مذکور از بست بودجه افغانی معاش اخذ نمایند و خواه از بودجه های مربوط هودو هیأت .

این اداره با ملحوظ رعایت و تطبیق وظائف معینه فوق و اجرای امور مراسلات یومی و بازرسی در امور جاریه پروژه ها و اخذ و اعطای مشاوره از متخصصین و اشخاص مربوط ، و ارسای با وضاع اداری مؤسسات تخنیککی یو - ان و یو اس ، تنظیم و ترتیب پروگرام های شعبه تیکه استمداد تخنیککی نموده اند - و تعیین نوع متخصصین و و ارسای بسوا بقی شان و غیره تسهیلات لازمه به دوائر ذی علاقه ، عقد قرار داد مبلغ دو نیم ملیون دالر با اداره همکاری بین المللی ایالات متحده امریکا را نیز انجام داده که از طرف افغانستان والا حضرت سردار محمد نعیم وزیر امور خارجه و بناغلی فقیر نبی الفی مدیر ارتباطاتمداد تخنیککی و از طرف حکومت ایالات متحده امریکا جلالتماب انکس وارد سفیر کبیر امریکا مقیم کابل و مستر رابرت سنایدر مدیر اداره همکاری بین المللی موافقه مذکور را امضاء نمودند که مبلغ متذکره برای سال (۱۹۵۰) بالای پروژه های ذیل به مصرف میرسد :

- (۱) پروژه انکشاف دهات
- (۲) » انکشاف زراعتی وادی هلمند
- (۳) » کشیدن کانال در وادی هلمند
- (۴) » انکشاف زراعتی عمومی مملکت
- (۵) » تجسس آب سطح زمین وادی هلمند
- (۶) » منابع معدنی و حاصلات زغال سنگی
- (۷) » صحت عامه در وادی هلمند
- (۸) » مکتب تخنیک ثا نوی
- (۹) » » زراعت

(۱۰) پروژه دارالمعافین

(۱۱) د فاکولتہ زراعت

(۱۲) د تعلیمی وادی هلمند

(۱۳) د اداره عامه وادی هلمند

(۱۴) د انکشاف فرا وادی هلمند

همچنین سنجش و تعیین پروگرام امداد تخنیکي که از طرف اداره امداد تخنیکي ملل متحد صورت ميگيرد - و اندازه قيمت آن امداد برای سال ۱۹۵۶ يك ميليون و نود و هشت هزار دالر بوده که شقوق مختلفه مهارف - زراعت - صعيه - صنايع و معادن - ماليه - فوائد عامه - مطبوعات - مخابرات وغيره مستفيد ميشوند، ذريعه اين مديريت بعمل آمده.

برای پيروي به معلومات، پروگرامهای عملياتی امدادی تخنیکي ملل متحد و اداره همکاري بين المللی ايالات متحده امریکا که در افغانستان بعمل آمده، بطور اختصار ذيلاً تقديم ميشود:

الف، اداره همکاري تخنیکي بين المللی ايالات متحده امریکا از سال ۱۹۵۱ در افغانستان آغاز بکار نموده - و در پروژه های مختلفه مملکت با مشوره دوائر ذيعلاقه شروع به عمليات نموده اند. هيأت موصوف در افغانستان طبق موافقه منعقدہ مهارف اداري متخصصين - حمل و نقل اجناس، و متخصصين کرایه منازل شان و امثال آنها خودشان تهیه و البته در پروژه های که اجراآت ميديارند معاونين و همکاران افغانی داشته و بنسبت عده مصارف محلي پروژه های مزبور بنده خود افغانستان و معاونت های تخنیکي از قبيل متخصصين و مشاورين و بعضی ملزمه و ادوات از طرف آنها تهیه ميگردند.

در پروژه ها نيکه تا حال به افغانستان همکاري نموده اند قرار آتی خلاصه ميشود :-

همکاري تخنیکي با پروژه های وادی هلمند :-

همکاري اداره همکاري بين المللی اضلاع متحده امریکا در وادی هلمند

عبارت است از تنظیم و تحفظ سیستم آبیاری انکشاف زراعتی با شتمال انجینیری
زراعت جنگلات، تربیه حیوانات نباتات، کشاورزی، معیشت خاک زراعتی،
انکشاف دهات، حفظ الصحة عامه و اداره عامه.

قسمت هائیکه زیاد تر ذریعه ایشان انکشاف نموده عبارت است از:

(۱) تجمع نمونه ها و اندیکت های هایدرو لوجیک که به منظور تنظیم
جریان آب از سر بندها ضروری میباشد.
(۲) نگهداری نهرها و جویبارها.

(۳) قارمول گذاری و اجرای یک پروگرام زراعتی برای وادی هلمند.

(۴) تاسیس مؤسسات قارمولهای نباتات جنگلات و پروگرام
صحه - و معارف.

(۵) تاسیس تشکیلات وادی هلمند با اساسات صحنی و تنظیمی و امثال آن.

قیمت همکاری تخنیکي که قبل از ۱۹۵۶ در دین وادی بعمل آورده اند،

(۱۸۲۸۰۰۰ - دالر) بوده

و در سال ۱۹۵۶ (۶۱۴۰۰۰ دالر) و تعداد
متخصصینکه درین محل کار کرده و می نمایند ۲۶ نفر میباشد.

همکاری تخنیکي با وزارت معادن و صنایع:

همکاری تخنیکي با معدن ذغال سنگک اشپشته و کرکر از ۱۹۵۲ شروع گردیده

و بر علاوه در طرح یلانهای معدنی و استعمال حاصلات معدنی - معالظه معادن

امتناع آتش و کنترول آن صورت گرفته - و همچنین در شق سمیت سازی

و تولید آن با اعداد تخنیکي بعمل آورده اند - و علیهذا اقیاس راپور مفصل بنام

(سروی زمینه صنایع - حمل و نقل و ذخائر برق در افغانستان) که را پور

بس مفید است بوزارت صنایع و معادن از طرف متخصص مؤظفه اداره همکاری

بین المللی تحویر و برای استفاده آن وزارت تقدیم گردیده.

قیمت همکاری تخنیکي با وزارت موصوف قبل از ۱۹۵۶ (۲۷۰۰۰۰) دالر

و در سال ۱۹۵۶ (۹۳۰۰۰) د

و تعداد اشخاصیکه درین زمینه خدمت نموده اند ۴ نفر می باشد.

همکاری تخنیکي باوزارت صحتیه :

داره همکاری بین المللی محض دروادی هاست بفرش آماده ساختن صحت هامه و تسهیلات - فضا الصحة محیطی و تنظیمات محیطی - وضع پروگرام تربیه صحت هامه توسط تعلیم و تدریس و امثال آن همکاری تخنیکي را با وزارت صحتیه اجراء و مبلغی که درین زمینه تا حال بمصرف رسانیده (۱۹۲۰۰) دالر بوده و بکنفر داکتر مصروف این نوع خدمت در آنجا می باشد .

همکاری تخنیکي باوزارت فوایدعامه :

در ۱۹۵۴ رایوری مفصلی نسبت کشودن موسسه ترمیم سرکها در افغانستان درجه يك نفر مشاور سر ك سازی اداره همکاری بین المللی به وزارت موصوف سپرده شده .

در سال ۱۹۵۶ اداره موصوفه نفر انجیر سرکسازی و بیل سازی را بدسترس وزارت فواید عامه میگذارد . قیمت همکاری تخنیکي باوزارت فواید عامه قبل از ۱۹۵۶ مبلغ (۶۵۰۰ - دالر) و برای سال ۱۹۵۶ - سه نفر متخصص در خواست گردیده .

همکاری تخنیکي باوزارت معارف :

همکاری اداره بین المللی ایالات متحده امریکا در توسعه و پیشرفت مکاتب ابتدائی - مکاتب صنایع - میخانیک دارالمعلمین و روشنی ها و یوهنتون کابل ، همکاری ذیل را اجرا نموده اند :-

- (۱) همکاری فنی باوزارت معارف در قسمت پروگرامهای دهات افغانستان که پروگرامهای آن توسط وزارت معارف ترتیب گردیده است .
- (۲) در تربیه معلمین وجوانهای مکاتب ابتدائی و ثانوی مکاتب حرفه ای مخصوصاً تخنیک وزراعت بذل مساعی نموده اند .
- (۳) تربیه معلمین در ۱۹۵۴ تعداد يك نفر از داد بین مکتب دارالمعلمین و دارالعلوم کولمبیا تاسیس و اجرای امور توسط وزارت معارف بمعاونت

يونسکو - دارالمعلمين ويوهنتون کولمبيا صورت گرفته وهمکاري مؤثري را انجام ويک مؤسسه عرفاني تحت سه هدف (۱) تنقيح عرفاني براي پلان-گذاري (۲) توليد مواد تدريسي که براي ترويج پروگرام جديد لازم است (۳) تشکيل پروگرامهاي تخصصي به تدارک و مرام مفتشين و معلمين عرفاني که داخل خدمت انده تاسيس گرديده .

(۴) وارسى تيم مذکور با معلمين و اداره کنندگان، مکاتبات تجربوي مکتب تخنيک ثا نوي و دارالمعلمين که تعداد شان (۱۲۶) نفر ميتباشد .

(۵) در نظر است چنيکه تربيه معلمين به سويه دارالمعلوم ارتقا جويد يک يوهنتني بنام تعليم و تربيه به يوهنتون کابل ايزاد ولسان انگليسي که جنبه مهم را دارد در پروگرام مذکور در جنوري ۱۹۵۶ بهرام سه مقصد، (ارل) حصول اشخاص کافي در افغانستان براي تدريسي انگليسي (دوم) جريان تدريسي به زبان انگليسي (سوم) تهيه مواد ضروري تدريسي لسان انگليسي و در معرض اجرا قرار خواهد گرفت .

(۶) کورسهاي اساسات زراعت و باغداری مکتب نیز به معلمين تعليم گرديده .
ب - زراعت و ميخانه نیکي .

(۱) امداد به تربيه حرفه زراعت و تربيه تخنيکي در مکتب مذکور کافي بوده .

(۲) تهيه ميخانه نیکها ، برقي ماه مساحها ، معمارها و متخصصين همرانات راديو ، مترو لوزي ، ترميم موزها و امثال آن در مکتب تخنيک ثا نوي ذريعه متخصصين مذکور صورت ميگيرد .

(۳) مکتب زراعت و ميخانه نیکي به اساس يک قرارداد با دارالمعلوم و هيمتک کک ميشود .

مصرف همکاری با وزارت معارف قبل از ۱۹۵۶ مبلغ (۱۳۴۲۰۰۰ دالر)
 و در سال ۱۹۵۶ ۰ (۴۸۵۰۰۰۰ د)
 وعده متخصمین پروژه ۴۱- نفر میباشد

همکاری امداد تخنیکي با وزارت اقتصاد ملی:

الف - انکشاف و زرقی دهات در زمینه های معارف، زراعت، صنعت، صحت،
 هامه، و امور تعمیرات به پیمانہ کوچکی در افغانستان - و این امر تحت
 اداره وزارت اقتصاد ملی صورت میگیرد، این امر از شبو کی آغاز یافته
 و بطرف وادی لوگرد در انکشاف است. برای امسال مد نظر است تا به
 تعداد ۷۵ فریه را تحت پروگرام عملی قرار دهد.

خلاص پروگرام آن عبارتست از اصلاح تمرینات زراعتی و طریقہ های
 حفظا لصحة محیطی، وسایل توسعه معال های عرفی کور سهای اکابر
 و طریقہ های تنمیه صنایع دستی کوچک منظور بهبود زراعت، صحت عامه،
 معارف، و صنایع دستی وغیره. توقع می رود تا این جور فعالیت در سراسر
 افغانستان پهن گردیده و حیات دهاتی ها نیز صورت تجدید را اختیار
 نمایند.

بر علاوہ وادی لوگرد پروگرام انکشاف دهاتی در وادی هلمند ذریعہ
 میات مذکور نیز عملی میگردد.

مصرف همکاری تخنیکي به پروژه انکشاف دهات قبل از ۱۹۵۶ مبلغ
 ۴۵۰۰۰۰ دالر

و در سال ۱۹۵۶ مبلغ ۴۳۰۰۰۰ د
 وعده متخصمین پروژه مذکور ۸- نفر میباشد.

همکاری فنی با وزارت اقتصاد ملی:

از وزارت اقتصاد در شق تربیة اداره عامه و مشاوره فنی مسائل اقتصادی
 دو نفر متخصمین کار نموده و اندازه قیمت همکاری شان با وزارت موصوف
 ۴۰۰۰۰ دالر وعده متخصمین دو نفر بوده.

همکاری تخنیکي مؤسسه همکاری بین المللي اضلاع متحده امریکا
در سال جاری ۱۹۵۶ قرار آتی است :

- (۱) برای امور زراعتی افغانستان ۲۸۲۰۰۰ - دالر
 - (۲) » » معادن و صنایع افغانستان ۱۲۳۰۰۰ - »
 - (۳) » » ترانسپورت » ۱۰۰۰۰۰ - »
 - (۴) » » صحت عامه » ۳۹۰۰۰ - »
 - (۵) » » معارف » ۱۱۴۳۰۰۰ - »
 - (۶) » » اداره عامه » ۱۵۷۰۰۰ - »
 - (۷) » » انکشاف دهرات » ۳۵۰۰۰ - »
 - (۸) » » امداد تخنیکي » ۵۰۰۰۰۰ - »
- مجموعه ۲۵۰۰۰۰۰ - »

ب - افغانستان در سال ۱۹۴۶ عضو ملل متحد گردیده - مؤسسه ملل متحد طبق پالیسی امداد تخنیکي خویش با افغانستان امداد تخنیکي می نماید .
این امداد مذکور از طرف خود اداره امداد تخنیکي ملل متحد و سازمان های اختصاصی آن از قبیل مؤسسه صبحی جهان به مؤسسه خوراک و زراعت ، مؤسسه تربیه علمی ، و فرهنگي ملل متحد ، صندوق بین المللی کمک به اطفال ، مؤسسه بین المللی کار ، مؤسسه هوا نور دی ملل یکی بین المللی ، سازمان مترو لوژی دنیا - اتحاد بین المللی مخابرات می باشد و اعضایی که فعلاً به شعبات مذکوره مصروف فعالیت اند عبارت از (۵۰) نفر ذکور و اناث بوده و اغلباً برای سال ۱۲۳۵ امداد متخصصین به (۸۴) نفر بالغ خواص گردید که به شعبات مختلفه مملکت تحت اثر یک نفر رئیس عمومی ابقای و وظیفه میدارند . رئیس مذکور یتاغلی دانیل - که ها یکن سن که از جماعه امریکه متحده امریکا بوده بعیت رئیس هیأت در افغانستان انتخاب شده است که رئیس مذکور به توسط یک ستاف که مشتمل بر یک معاون رئیس یتاغلی آرتر گرین و ووده از کانادا و دو سکرتری از ژانپ (تی . ای . پی) می باشد تقویه شده که اینها راجع به پیشرفت پروگرام در مملکت بطور

عمومی به هيات های اختصاصی سپيم و اجرای فعاليت مينمايند و هم رئيس هيات مسؤول قرارداد شده تادر تدوين پروگرام عمومی مملکتی جهت استمداد تخنيکی باحکومت افغانستان - معاونت کند .

ازطرف اداره امداد تخنيکی ملل متحد در پنج سال اخير برای افغانستان يکتمداد متخصصين در ساحه های ذيل تهیه شده است : ۱- در امور اقتصادی و بانکداری ، احصائيه ، مغایرات ، انکشاف منابع تیل ، آبهای زیرزمینی ، نوپو گرافى ، توسعه صنایع امنیت و پوليس ، امور اداری و مالی ، سرک سازی و نیز در سال ۱۹۵۵ مساعی اداره تخنيکی ملل متحد در ساحه های ذيل متمرکز بوده که آن عبارت از سروی ژئولوژی ، پروژه انکشاف دهکده ، امور اقتصادی ، احصائيه سکالر شپ و فیلوشپ میباشد . که سروی ژئولوژی افغانستان توسط دو نفر متخصص آغاز گردیده و یک نقشه ژئولوژی ترتیب میشود که در آن محل ذخائر مواد معدنی نشان داده خواهد شد و مقصد پروژه انکشاف دهکده آن ، معاونت است بدافعین و مردم دهات از ناحیه حفظ اموال ، معارف ، توسعه امور زراعتی و غیره که اداره امداد تخنيکی ملل متحد يک نفر مشاور را در شق انکشاف دهات بدسترس گذاشته است و امور اقتصادی آن کمک بدلائل مختلفه حکومت جهت ترتیب یک پلان توسعه اقتصادی میباشد که فعلا يک نفر مشاور اقتصادی از طرف اداره امداد تخنيکی مصروف فعالیت میباشد و در شق احصائيه اداره امداد تخنيکی ملل متحد يک نفر متخصص احصائيه را بدسترس ما گذاشته است تا جهت توسعه سرويس های احصائيه وی افغانستان کمک نماید .

از طرف اداره تخنيکی ملل متحد برای تعميم در شقوق مختلفه در خارج از راه پروگرام فیلوشپ و سکالر شپ تقریبا برای يک نفر متعلم و اما مور افغانی کمک اعطاء نموده که هدف اعطاء فیلوشپ و سکالر شپ آمده ساختن افغان است تا توانم با متخصصين هيات یو نیو پروگرام های انکشافی را پيش ببرند .

فعالیت های موسسه صحتی جهان د یادلیو - اچ - او د افغانستان عبارت است از تقویه خدمات صحتی و نگهداری صحت مردم که اداره امداد تغذیه کی پول مؤید را بدسترس افغانستان میگذار د تا بالای پروژه ها تیکه در داخل پروگرام مشترک حکومت و موسسه صحتی جهان میباشد بصرف برساند . و از (۱۰) شعبه معاونتی که عبارت از اداره صحت عامه ، پروژه کنترول ملاریا ، تولید واکسین و لابراتوار صحت عامه ، و معاونت بهداشت کولت طبیی یوهنتون کابل ، تعلیم و تربیه پرستارها و مکتب پرستارها درش حفظ الصحة ، پروژه کنترول مرض سل و انجیری صحت عامه ، صحت مادران و اطفال و پروژه ترقی دهات درشیوکی میباشد ، متشکل گردیده . اداره صحت عامه رابطه قریب بوزارت صحت داشته و درمورد اداره صحت عامه و تنظیم معاونت های که از دیگر منابع بین المللی تهیه میگردد هدايات و توصیه های لازمه داده میشود .

کنترول ملاریا:

کنترول ملاریا درین اواخر از طرف یک متخصص موسسه صحتی جهان که برای مدت کمی استخدام شده بود فراهم گردید ، مجموعه اشغال صیغه در مقابل مرض ملاریا محافظت گردیده اند تقریباً به یک ونیم میلیون نفر بالغ میگردد و نیز موسسه ملاریا در کابل که یک مرکز تربیوی رایور- نویسی مطالعات و پلان سازی میباشد عملیات آینده ضد مرض ملاریا را در افغانستان اداره خواهد کرد . در تولید واکسین و لابراتوار صحت عامه ، حکومت افغانستان با معاونت موسسه صحتی جهان و یونسف و سایر تسهیلات موجوده واکسین سازی را دو باره تنظیم و اصلاح مینماید و هم موسسه صحتی جهان در ساحه تولید واکسین یک میکروب شناس را بعیت مشاور تغذیه کی بدسترس حکومت گذاشته است . موسسه یونسف مواد سامان عصری لازمه را تهیه و حکومت عمارات و نفری موظف را تدارک میکنند

ولا براتوار مرکزی صحت عامه مشتمل بر قسمت های مکروب شناسی، سیرم سازی، تجزیه خون و کیمیای حیاتی میباشد.

معاونت موسسه صحتی جهان به فاکولته طبی، پوهنتون کابل در شقوق اناتومی و فیزیولوژی بوده و پروفیسور های مربوط را تدارک نموده است و در آینده نیز تدارک خواهد نمود. در تعلیم و تربیه پرستارهای مکتب - پرستاری بر اساسات عصری و طرز تازه ترین تعلیم و تربیه پرستاری مستند میباشد و در حال حاضر از طرف یکنفر پرستار موسسه صحتی جهان در شق حفظه الصبحه مادر و طفل بمکتب مذکور کمک بعمل می آید. معاونت موسسه صحتی جهان راجع به مکتب پرستارها و حفظه الصبحه معاونت خود را بر ای تعلیم یک نوع جدید کار کرده در افغانستان توسعه بخشیده است.

پروژه مرض سل واقع چمن حضوری در ماه اگست ۱۹۵۴ یک موسسه مشترک بین حکومت افغانستان و موسسه صحتی جهان افتتاح گردید که در آن جای یک نفر مشاور عالی رتبه موسسه صحتی جهان و یکنفر تکنیک دان لا براتوار و یکنفر تکنیک دان اکسریز و یک نفر پرستار صحت عامه ایفای وظیفه میدارند و این موسسه یک موسسه ایست که پرسنل طبی در آن به شقوق مختلفه فعالیه ضد مرض سل تربیه میشوند. موسسه صحتی جهان در شق انجینیری صحت عامه آنست تا در شق حفظه الصبحه محیطی بحکومت افغانستان معاونت برساند و یکنفر انجینیر صحت عامه مربوط موسسه صحتی جهان در شق مذکور با وزارت صبحه معاونت میکند و موظف است تا نو سعه امور حفظه الصبحه دهانی را در نواحی پروژه دهکده به نزدیکی کابل پیش ببرد و هم برای یازده دهکده در اطراف کابل چاه های عصری با آب و بدررفت های بی خطر تهیه کند و با اصول متنا سب از انتقال امراضیکه توسط پاراذیت ها بشمول مگس ها انتشار می یابد جلوگیری نماید و نیز تقاضای اصلاح سیستم مغز آب مرکزی و بهبودی حفظه الصبحه در شهرهای بورک از قبیل کابل، قندهار و مزار شریف دلیلی است که دلچسپی مردم را بخود جلب کند. از طرف موسسه

صحي جهان جهت صحت مادران و اطفال و كنترول امراض زهروى تحت اداره وزارت صحت افغانستان در مورد اهتمام و رسيدگي به صحت زنان و اطفال، رياست روزنئون را موظف و مامور ساخته است تا در توسعه شفاخانه نژايشگاه و مكتب فابليكي بگوشد و نيز در اواخر سال ۱۹۵۵ يك كلينيك امراض جلدى و زهروى با يك مركز صحي براى اهتمام اطفال سالم در قندهار افتتاح شده است و هم در سال ۱۹۵۴ يك تيمارگاه و يك مركز صحي براى حفظ الصحة مادران اطفال از طرف اعضاي موسسه صحي جهان در كابل افتتاح كرده و نيز مجادله با امراض ولادى، تعمير مجدد شفاخانه مستورات بايست بستر، تعليم و تربيه ميرمن هاى جوان در شق فابليكي آغاز شده و در شفاخانه مستورات كابل ۴۴ نفر به شق فابليكي تربيه شده اند و صنف موجوده فابليكي داراى بازده نفر متعلمات ميباشد و همچنان در شفاخانه مستورات ۱۶ نفر پرستار تحت تعليم و تربيه گرفته شده اند و در سال ۱۹۵۶ يك صنف جديد براى تعليم ۲۰ نفر پرستار مزيد شروع خواهد شد و سروس هاى جديد براى وضع بهبود اطفال جلال آباد و قندهار افتتاح خواهد شد. راجع به پروژه ترقى دهات در شيوكى پروگرام صحي اين پروژه از طرف وزارت صحت اداره ميشود و پرسنل موسسه صحي جهان درين پروژه معاونت ميكند و انجنيير حفظ الصحة هامة مربوط موسسه صحي جهان در ساحه بازده قريه يك پروگرام وسيع را پيش ميبرد كه در آن حفر چاه ها و تعمير بيت الغلاها و بدررفت ها شامل است و هم معاونت موسسه صحي جهان با معلمين مزيد كه در اين رشته كار ميدارند زياد بوده و معاونت موسسه يونيسف نسبت به تهيه مواد و وسائل نقلياتى پروگرام حفظ الصحة دهات را اخلاى پيش برده است. موسسه خوراكه وزارت با (اف - اى - او) :

(اف، اى، او) متخصصين متعددى را كه داشته تا داير بر تنظيم يك پاليسى تدريجى انكشاف زراعتى در ساحه هاى متعدد معاونت بهمرسانند. از سال ۱۹۵۰ تا اين طرف جمعا ۳۰ نفر متخصصين به افغانستان اعزام نموده و بازديد

های مشاورتی متعدده به توسط مامورین دارای تخصص موسسه (اف، ای، او) مقیم روما ازین مملکت بعمل آمده است.

فعالیت های اعضای هیأت مزبوره در حقوق مختلفه از قبیل تربیه درخت- میوه دار، لبلبو، و آلات و افزار زراعتی، و بیطاری، و آفات نباتی و حشره شناسی، و پبله وری و کوسفند و پنبه میباشد. که در تربیه درخت میوه دار استحصال میوه هم به مقصد استهلاك داخلی و هم بقرض اصدار بگارج منظر مهم اقتصادی زراعتی مملکت را تشکیل میدهد چنانچه، یک نفر متخصص باغداری در سال ۱۹۵۵ در افغانستان وارد و به اصلاح تربیه نهال متمر و خشک کردن میوه و تربیه مامورین افغانی با وزارت زراعت همکاری می نمایند و در زرع لبلبو و استحصال شکر در ولایت قطن در سال ۱۹۴۰ آغاز شد. در سال ۱۹۵۲ یک نفر متخصص لبلبو از طرف موسسه خورا که وزارت بهدسترس گذاشته شد تا اصلاح زراعت لبلبو را توسعه بخشد در خصوص آلات و افزار زراعتی بکمتداد زیادی از آلات کوچک دستی و افزار زراعتی مورد امتحان و نمایش از سال ۱۹۵۱ به این طرف در افغانستان از طرف متخصصین مربوط (اف، ای، او) قرار داده شده و هم امکانات بکار بردن تراکتور نیز تحت مطالعه گرفته شده چه در بعضی نواحی قابل تطبیق می باشد و راجع به بیطاری از سال ۱۹۵۰ به این طرف (اف، ای، او) کمک زیاد در ترفی و انکشاف سرویسهای بیطاری استحصال و اکسین ها تشخیص و تدای امراض حیوانی و تربیه حمله جهت مجادله بر علیه امراض استهلانی مهم در اطراف، کمک به هم رسانیده است. در شق آفات نباتی و حشره شناسی کنترل آن از جانب متخصصین (اف، ای، او) خیلی مفید ثابت واقع شده در مقابل مرض قارچ نباتی گندم چنانچه موجب ضیاع مقدار معتدایی ازین غله مهم میگردد تخمهای گندم خوب و مقاومت داری تورید و نفری تحت تربیه گرفته شده تا در محافظت نباتات فعالیت بدارند و پبله وری و استحصال ابریشم از مدت ها در افغانستان معمول بود و (اف، ای، او) بمقصد ایزاد استحصال

آن ازراه اعطای مشوره متخصصین ، درسته اصول اصلاح شده دکتور کرم ابریشم و توريد واستحصا ل تخم بهترين ونوع خو بتر درخت توت ، معا وف ت بهم ميرساند. مراکز مخصوص تربيه کرم پيله تاسيس گرديده و از آنجا جعبه های تخم پيله اصلاح شده به پيمانه وسيع به مالداران توزیع میشود، هکذا تبليغات به تکثير نهال توت نتيجه خوب داده و در سال ۱۹۵۴ يك ونم مليون اصله از اين قبيل بنه های توت اصلاح شده در بين فلا حين توزیع گرديده. راجع به تربيه کوسفند و فربه قلميت دار ترين رقم صادرات زراعتي افغانستان بشمار ميرود، لهنذا او ندرستري فربه قل از آغاز فعا ليت (اف . ای . او) تحت توجه مخصوصی قرار گرفته و اصلاح پوست و طرز بهتر ساختن اداره رومه ها و غيره سفارشاتى صادر و به رفع مرض کرم جگر به استعمال کاپسول های کابن تتراکلوريد در همه جا بهتر گرديده و (اف . ای . او) در سال ۱۹۵۱ يکنفر متخصص پنبه به افغانستان اعزام و مصروف فعا ليت گرديده کارش عبارت بود از توريد انواع بهتر پنبه، نمايش و آزمائش عمليات زراعتي پنبه به شکل بهتر و تربيه نفر مسلکی درين رشته.

مؤسسه تربیوی و علمی و فرهنگي ملل متحد و یونسکو:

این موسسه در سال ۱۹۴۹ در افغانستان آغاز و سه نفر متخصص تعلیم و تربیه از افغانستان بازديد و رايور جامع بحکومت تقديم نمود که رايور شان سائر جنبه های سيستم تربیوی افغانی را احتوی مېکرد. روی هم رفته در سال ۱۹۵۲ الی ۱۹۵۴ يك هیأت سه نفری جهت توسعه مکتب تخنيك عالي کمک بهميرساند و مکتب مذکور در سال ۱۹۵۰ افتتاح گرديده و در اخير سال ۱۹۵۲ فارغ التحصيلان مکتب مذکور بکار افتاده و نیز يکنفر متخصص برای تعلیم و تربیه معلمين به افغانستان فرستاده شده و هم در سال ۱۹۵۴ يك هیأت متخصصين مربوطه دارا المعلمين از یونیورسیتی کولمبيا تحت پروگرام اداره همکاری، بين المللی امریکا بکابل فرستاده شد تا کار متخصص یونسکو را توسعه بدهد و همچنان توريد صنایع دستی در موضوعات تعليمي مهمترين

عایه متخصمین مربوط یونسکو را تشکیل داده است، بر علاوه متخصص امور صنایع کوچک زفانه و اقتصادیات خانگی، نیز بکابل وارد شده و به پروژه دهمکده و مکتب ثانوی مستورات و معاونت مینماید. یک متخصص تعلیم و تربیه اساسی به تعلیم و تربیه اساسی کلان سالها و امور بهبود اجتماعی اجرای فعالیت مینماید.

صندوق بین المللی کمک به اطفال (یونیسف):

یونیسف کمک بوزارت سحیه افغانستان نموده تا خدمات عمومی خویش را جهت اصلاح و توسعه بهبود مملکت پیش ببرد. مجموع معاونت های یونیسف به افغانستان از آغاز سال ۱۹۵۰ الی دسمبر ۱۹۵۵ بالغ به ۶۲۸۰۰۰۰ دالر میشود که از این جمله ۵۵۷۲۰۰ دالر برای مواد و سامان و ۷۱۰۰۰ دالر جهت کرایه حمل و نقل به مصرف رسیده است و یونیسف به کنترل ملاریا و کنترل حمای لکه دار و حفظ الصحه مادران، و حفظ الصحه اطفال و امراض زهروی - و لا براتوارها و تولید واکسین و حفظ الصحه معیطی معاونت میدارد، چنانچه تخصیص به میزان کنترل ملاریا ۱۹۱۹۰۰ دالر بود که از آن جمله یونیسف مقدار ۴۸۴۰۰۰ یوند پودر دی دی تی، رطوبت پذیر فیصدی ۵۰۰ عدد آله دوا پاش ۴۵۰ بمب مع سامان فالتوی آن و ۱۲۰ هزاره موتر با سامان فالتو تهیه نموده است تا در پروگرام مجادله بر ضد ملاریا به حکومت معاونت نماید. جهت کنترل حمای لکه دار میزان تخصیص آن ۲۵۳۰۰ دالر فرار داده شده که از آن جمله حکومت ۳۲۰۰ یوند پودر دی دی تی فنی صد فیصدی ۲۰۰۰۰ یوند دی. دی. تی ده فیصدی و یک هزار آله پودر پاش دریافت نموده است. علاوه ماشین های ثقیل برای مید کردن و مخلوط نمودن دی. دی. تی نیز تهیه شده است در سالهای ۱۹۵۴ و ۱۹۵۵ بصورت مجموع ۱۳۰۰۰۰۰ نفر از مرض حمای لکه دار در نواحیکه این مرض سرایت نموده بود، حمایت شده است. مجموع تخصیص هادر مورد پروژه های حفظ الصحه مادر و طفل و امراض زهروی و لا براتوارها که تخصیص داده شده عبارت از ۳۰۹۰۰۰ دالر بوده که منجمه یونیسف لوازم شفاخانه - سامان عصری - ادویه - مواد خوراکی

برای مریضان يك عدد موتر آمبولانس و دیگر موترها به موسسه ذیل تهیه نموده است. به شفاخانه زایشگاه در قسمت اطفال به شفاخانه مستورات و چهار مرکز حمایت اطفال و مادران در کابل، مکاتب قلمی و پرستاری و مراکز صحت عامه در قندهار و جلال آباد، کلینیک مادران و اطفال مربوط امراض زهروی و لابراتوارهای قندهار و جلال آباد و منار شریف معاونت ها بعمل آورده است و هم ادویه زیادی به کلینیک های پروژه دهکده در شیوه کی و موسسه مرستون معاونت نموده است و بر علاوه یونیسف مواد ذیل را تهیه نموده است: (۲۸) تن شیر روی و (۴۲) تن شیر خالص - ۵۰ تن صابون و ۴۸۰۰۰۰ دانه ویتامین ال و دال و کاپسول های جگر ماهی - هزارها نفر مادر و طفل هر روز از این کمک استفاده میکنند برای تولید واکسین تخصیص آن «۲۰۰۰ دالر» بود که از آن جمله سامان لابراتوار خریداری و ارسال شده است بدین وسیله حکومت میتواند موسسه واکسین سازی موجوده را اصلاح و احتیاجات پروگرام صحت عامه را بیک پیمان توسعه قری تکافو کند. برای حفظ الصحة محیطی مجموع تخصیص ۱۱۰۰ دالر قرار داده شده که از آن سامان برمه کاری چاهها موترها - سمونت تل و غیره خریداری شده است باین وسیله حکومت میتواند برای بازده قریه پروژه دهکده ۳۰ عدد بعمه و تقریباً ۱۰۰۰ - تشناب تهیه نماید.

موسسه هوا نوردی ملکی بین المللی:

د افغانستان فعالیت های زیادی نموده و هیأت هایکاو د افغانستان در راه تطمین حفاظت فضائی بامدیریت عمومی هوا نوردی ملکی معاونت میکنند و نمونه های آن عبارت از تربیه نفرو شبکه مغناطیسی و میدان هوا نوردی بین المللی و قیلول شب میباشد چنانچه شعبه هوا نوردی ملکی بداخل مؤسسه تخنیک عالی افغانی تاسیس یافته تا برای مدیریت

عمومی هوا نوردی تفر تہیہ کند وہم دو نفر معلمین ایکواکنون در مکتب مذکور متوجہ تعلیم و تربیہ طلاب میباشند و ہکذا موسسہ هوا نوردی ملکی سامان تعلیمی لازمہ را بدسترس گذاشتہ . و از طرف متخصص مغایراتی ایکوا در سال ۱۹۵۳ پلانی بغرض شبکہ مغایرہ - رادیوئی تریب یافتہ بود و در این بارہ ایکوا نظریہ دارد تادر تاسیس شبکہ رادیوئی معاوت بنماید و راجع بہ میدان هوا بازی بین المللی مجوزہ را در قندہار سروی نمود و حکومت نیز درین قرارداد بغرض تعمیر مقدماتی با کمپنی مورین و کنودسن افغانستان امضاً نمود - و نیز یک منظوری فیلوشپ جہت مطالعہ در شق مغایرات رادیوئی در انگلستان بدسترس استفادہ گذاشتہ شد .

موسسہ بین المللی کار (آی - ال - او) :

در ماہ فروری ۱۹۵۳ با تعیین یک نفر مشاور صنائع دستی در افغانستان آغاز گردید کہ نامبردہ در توریید صنائع جدید و تشخیص ہای اصلاح شدہ تولید مصنوعات در صنائع دستی و صنائع کوچک سروی نمودہ و نیز در سال ۱۹۵۵ دو نفر متخصصین از طرف (آی - ال - او) بدسترس گذاشتہ شد کہ یکی از متخصص مذکور در شق نختابی و بافت نفی و ابریشمی تخصص دارد و دیگرش در مصنوعات پشمی و فالین بافی و بر علاوہ منظوری چہار فیلوشپ برای معلمین مکتب میخانیک کابل گرفتہ شدہ کہ در آلمان غربی تربیہ مسلکی بشما بند و چہار فیلوشپ دیگر در شق برہ کاری چاہ ہای تیل بحکومت تقدیم شد کہ تربیہ این چہار نفر در منطقہ تیل بر ما تحت سرپرستی برما آیل کمپنی صورت خواہد گرفت .

د افغانستان کالنی

قیمت کما مجموعه سازمان ملل متحد که در سال ۱۹۵۶ برای
افغانستان وعده گردیده بملاحظه های قطعی و سروری قرار ذیل می باشد:

اداره امداد تکنیکی ملل متحد	۱۴۴۰۰۰ -	دالر
اتحادیه بین المللی مغایرات	۱۷۲۰۰	»
سازمان بین المللی کار	۴۲۸۰۰	»
سازمان خورا که و زراعت	۳۰۸۷۰۰	»
یونسکو	۱۷۵۹۹۰	»
سازمان بین المللی هوا نوردی ملکی	۶۹۸۰۰	»
سازمان مترو لوژی جهان	۱۹۲۰۰	»
سازمان صهی جهان -	۲۶۰۵۳۸	»
یونیسف (در حدود)	۱۰۰۰۰ -	»
<hr/>		
مجموعه	۱۱۹۸۲۸۸	

صاحب منصبانیکہ امسال بہ سلسلۂ ترفیعات سنویہ
دروزارت دفاع ملی ترفیع کر دے اند

ع ، ش نیا علی محمد علی
فرقہ مشر اول

ع ، ش نیا علی خان محمد
فرقہ مشر اول

ع ، ش نیا علی عبدالرحمن
فرقہ مشر ثانی

ع ، ش نیا علی محمد عیسیٰ
فرقہ مشر اول

صاحب منصبانیکه امسال به سلسلهٔ ترفیحات سنویه
دروزارت دفاع ملی تر فیج کرده اند

ع . ش نیاغلی علام محلی
پنجشبری فرقه مشرتانی

ع . ش نیاغلی سید اوزشاء
فرقه مشرتانی

ع . ش نیاغلی عبدالکریم
فرقه مشرتانی

ع . ش نیاغلی عبدالعزیز
فرقه مشرتانی

صاحب منصبانیکه امسال به سلسله ترفیعات سپو به
درو زارت دفاع ملی ترفیع کرده اند

ح ، ه غانی محمد اندیسر
غند مشر اول

ح ، ه ش بناغلی محمد ودخان
فرقه مشرانانی

ح ، ه بناغلی عبدالکریم غند
مشر اول

ح ، ه بناغلی ذبدالرحیم غند
مشر اول

صاحب منصبانیکه امسال به سلسله ترفیعات سنویه
در وزارت دفاع ملی ترفیع کرده اند

ح ، شاغلی حفیظ الله غند
مشر اول

ح ، شاغلی محمد موسی غند
مشر اول

ح ، شاغلی محمد اعظم غند
مشر اول

ح ، شاغلی دین محمد غند
مشر اول

صاحب منصبانی که امسال به سلسله ترفیعات سنویه
در وزارت دفاع ملی ترفیع کرده اند

ح ، شاغلی عبدالحمید غند
مشر اول

ح ، شاغلی غلام محمد غند
مشر اول

ح ، شاغلی عبدالقیوم غند
مشر اول

ح ، شاغلی شهید غند
مشر اول

صاحب منصبانی که امسال به سلسله ترفیعات سنویه
در وزارت دفاع ملی ترفیع کرده اند

ح. ب. آغای میر احمد غند مشر
اول

ح. ب. آغای میر احمد غند مشر
اول

ح. ب. آغای امیر مخدوم غند مشر
ثانی

ح. ب. آغای سید حکیم غند مشر
اول

صاحب منصبانی که امسال به سلسله ترفیعات سنویه
در وزارت دفاع مالی ترفیع کرده اند

ح، شباغلی سیخی دادغنده شهر
نافی

ح، شباغلی محمد امان غنده شهر
اول

ح، شباغلی اسدالله غنده شهر نافی

صاحب منصبانیکه اسمیال به سلسله ترفیعات پیروی
در وزارت دفاع مای ترفیع کرده اند

ح، به غلی محمد هاشم غنیمت مشر
نائی

ح، به غلی محمد رفیق غنیمت مشر
نائی

ح، به غلی نور محمد غنیمت مشر
نائی

دخارجہ چارو و نہارت

تشکیل :

دخارجہ چارو وزیر	عہدہ چارو سردار محمد نعیم
درتبی دچوکات نہ دبانہ دی دلوئی سفیر بہ حیث مشاوران دوتنہ کمبود	
بہ لمری رتبہ دمختار وزیر بہ حیث مشاور	عہدہ عبدالحی عزیز
د	د
د	د
د	د
سیاسی معین	ج محمد ہاشم میوند وال
اداری معین	عہدہ محمد عثمان امیر

د شفر او قلم مخصوص مدیریت :

د شفر او قلم مخصوص مدیر (۳) رتبہ	عہدہ سلیمان
د قلم مخصوص منشی (۴) رتبہ	عہدہ محمد ابراہیم
عضو بہ (۶) رتبہ یو تن	
د (۸) د	د
د (۹) ددری تنہ	

سیاسی لوی مدیریت :

سیاسی لوی مدیر بہ (لمری رتبہ)	عہدہ عبدالرحمن پڑواک
-------------------------------	----------------------

سیاسی لمړی څانګه :

ع فضل احمد شیرزاد

د ریښه رتبه مدیر

عضو په (۷) رتبه یون

عضو په (۹) رتبه یون

دویمه سیاسي څانګه :

ښاغلی عطاء الله ناصر ضیائی کفیل

مدیر په (۳) رتبه

عضو په (۸) رتبه یون

» » (۹) » »

درېمه سیاسي څانګه:

ښاغلی دکتور عبدالعظیم طیبی کفیل

مدیر په درېمه رتبه یون

عضو په (۷) رتبه یون

» » (۹) » »

اقتصادی څانګه :

ښاغلی نور احمد اعتمادی کفیل

مدیر په (۳) رتبه

عضو په (۶) رتبه یون

» » (۸) » »

دملګرو ملتو دچارو مدیریت :

کېږد

مدیر په (۳) رتبه یون

عضو په (۵) » »

» » (۶) » »

» » (۷) » » یون

امور وزارت خارجہ

دتشریفاتو ریاست :

رئیس پہ (۲) رتبہ

عضو پہ (۵) رتبہ دوه تنہ

» (۹) » یوتن

» (۱۰) »

اداری لوی مدیریت :

اداری لوی مدیر پہ (۲) رتبہ ع اس محمد شعیب

دتابعیت اوقونسلسگری مدیریت :

مدیر پہ (۴) رتبہ

عضو پہ (۸) » یوتن

» (۱۰) »

دویزی مدیریت :

مدیر پہ (۴) رتبہ

عضو (۸) » یوتن

» (۹) »

دماوریشو مدیریت :

مدیر پہ (۴) رتبہ

معاون پہ (۶) » یوتن

عضو (۸) »

» (۹) »

پناغلی عبدالرؤف

دمحاسبی اولوازمو مدیریت:

مدیر په (۴) رتبه یونن . . .
 عضو د (۷) د
 د (۸) د
 د (۹) د دوه تنه
 د (۱۰) د یونن
 دلوازمو خانګه:

عضو په (۷) رتبه یونن
 د (۱۰) د دوه تنه

دارشيف لوی مدیریت:

لوی مدیر په (۴) رتبه
 معاون ع ، سید تاج الدین
 م، سیدو خان

عضو په (۷) رتبه یونن
 د (۸) د
 د (۹) د ۲ تنه
 د (۱۰) د ۶ تنه

دتبییض خانګه:

معاون م، عبدالحمید قاری

عضو په (۷) رتبه یونن
 د (۸) د
 د (۹) د ۲ تنه
 د (۱۰) د ۵ تنه

د حفظيې خانګه:

مماون	م غلام صديق
عضو په (۷) رتبه	يوتن
د (۸) د	۲ تنه
د (۱۰) د	۴ تنه

افغاني نمايندګي په خارج کښي:

په واشنګټن کښي افغاني لوی سفارت:

لوی سفير	ع، م، محمد کبير لودين
لمړی سکرتر	م غلام احمد نیکزاد
دوهم د	يوتن
آتنه	۲ تنه

په مسکو کښي افغاني لوی سفارت:

لوی سفير	ع، ج، م، غلام يعقبي طرزي
لمړی سکرتر	ع عبدالقيوم
دوهم د	۲ تنه
آتنه	۱ تن

په لندن کښي افغاني لوی سفارت:

لوی سفير	ع، ج، دکتور نجيب الله
لمړی سکرتر	ع عبدالقيوم اعطائي
دوهم د	يوتن

په پاریس کښې افغاني لوی سفارت:

لوی سفیر
لمړی سکرتري
دوهم سکرتري یوتن
آتشه » د

په انقره کښې افغاني لوی سفارت:

لوی سفیر
لمړی سکرتري
دوهم » یوتن

په تهران کښې:

لوی سفیر
لمړی سکرتري
دوهم » یوتن

په قاهره کښې افغاني لوی سفارت:

لوی سفیر
لمړی سکرتري
دوهم » یوتن

په جاپان کښې افغاني لوی سفارت:

لوی سفیر
لمړی سکرتري یوتن

افغانی لوی سفارت پہ حجاز کنبی :

لوی سفیر	ع ، ج فیض محمد ذکریا
امری سکرتئر	ص سید محمد امین
د و هم	د یو تن
د ریم	» »

پہ دیلی کنبی افغانی لوی سفارت :

لوی سفیر	ع ، ج عبدالحسین عزیز
امری سکرتئر	ص کلاب شاہ
د و هم	د دوتہ
د ریم	» ۳

افغانی لوی سفارت پہ کراچی کنبی :

لوی سفیر	ع ، ج محمد عتیق رفیق
امری سکرتئر	ع محمد نعیم یونس
د و هم	» ۲ تنہ
د ریم	د یو تن

افغانی مختار وزارت پہ براک کنبی :

مختار وزیر	ع ، ج غلام محمد سلیمان
امری سکرتئر	ص عبدالباقی

پہ بغداد کنبی افغانی وزارت مختاری :

مختار وزیر
امری سکرتئر	عبدامان دکفیل پہ حیث
د و هم	د یو تن

افغانی وزارت مختاری په اندونیزیا کښې:

مختار وزیر
لمری سکرتر
ع، ج، عبدالهادی داوی
س حبیب الله

په روم کښې افغانی مختار وزارت:

مختار وزیر
لمری سکرتر
.....
س عبدالغنی

په یونو کښې افغانی نما یندگی:

نما ینده
معاون
یون
لمری سکرتر
ع، ج، عبدالحمید عزیز

په نیویارک کښې افغانی جنرال قونسلگری:

جنرال قونسل
دوهم سکرتر
یون
.....

په مشهد کښې افغانی جنرال قونسلگری:

جنرال قونسل
لمری سکرتر
دوهم
یون
ع، قلام احمد نوید
س محمد طاهر

افغانی جنرال قونسلگری په بمبئی کښې:

جنرال قونسل
لمری سکرتر
دوهم
یون
ع، س، عبدالرؤف ناصر ضیاء

په پېښور کښې افغانی قونسلگری :

قونسل ع غلام حسن صافی

لمری سکرتر یونین

دوهم » » »

په کویته کښې افغانی قونسلگری :

قونسل م محمد اکبر پروانی

لمری سکرتر یونین

دوهم » » »

ترجمان » » »

شعبه سوم سیاسي

مهمترین وظیفه شعبه سوم سیاسي در ظرف سال ۱۰ مور مر یو ط
پښتونستان آست .

اقدامات نا جائز پاکستان در باره عملی نمودن پلان واحد غریبی
وادغام ایالات مختلفه پاکستان در آن، عکس العمل شدیدی در سر تا سر
پاکستان خصوصاً پښتونستان محکوم که بیش از تمام مناطقی پاکستان
داخل مجادله آزادی میباشند، تولید نمود، بابیانیه مورخ ۲۶ نوامبر ۵۴
مطابق قوس ۳۳- صدراعظم پاکستان درین زمینه تأثر ملت و حکومت
افغانستان را که پیوسته میخواهد از راه صلح و مفاهمه موضوع آزادی
پښتونستان را حل بخورد، فراهم نمود. با اثر آن موقف رسمی حکومت
را در این موضوع بتاریخ ۷ قوس ۳۴ مطابق ۲۹ نوامبر والا حضرت
صدر اعظم ضمن مصاحبه مطبوعاتی چنین اعلام داشت : «موقف حکومت
افغانستان در مورد مطالبه حقوق مردم پښتونستان تغییری نکرده است
حکومت و ملت افغانستان هما نظوریکه بارها اعلان گردیده ، علاقه های
پښتونستان را مطابق مطالبه مردم آن جزء خاک پاکستان نمی شناسد
و هیچ گونه فیصله را در باره علاقه های مذکور که در آن آرای خود مردم
بصورت آزادانه دخیل نباشد، قبول نمی تواند .»

د به فیصله حکومت پاکستان در باره توحید ایالات پاکستان غریبی
ناجائیکه به علاقه های خود پاکستان تعلق میگیرد، دخلی نداریم ولی تحمیل
آن در مورد پښتونستان بدلائلیکه گفته شد مغایر حقوق مسلم و مشروع
مردم پښتونستان است .»

با اینکه والا حضرت صدر اعظم افغانستان بصورت دوستانه که ضمن
مصاحبه فوق الذکر نظریات افغانستان را واضح ساخت ولی گورنر -
جنرال پاکستان بتاریخ ۲۸ مارچ نطقی ایراد و در آن از شمول مناطقی

پښتونستان دز توحيد ايالات غربي پاكستان اعلان نمود، والا حضرت صدر اعظم افغانستان شام ۲۹ مارچ مطابق ۸ حمل نطق مفصلي ايراد وطي آن موقف حكومت خود را راجع به توحيد ايالات غربي آن مملكت كه اسمي از «نارت ويست فوريتر» كه جزء پښتونستان را در بر ميگيرد، در آن ذكر شده بود .

پس از اعلام كورنر جنرال پاكستان، دز سرتاسر افغانستان و پښتونستان تاثير عميقي دست داد و مردم به مظاهرات شديدی پرداختند. چنانچه بتاريخ ۸ فروري ۵۵، طلاب مكاتب و اهالي شهر در مقابل سفارت پاكستان به مظاهرات پرداختند كه با وجود مداخله پوليس و مخالفت شديد حكومت باز هم سودي نه بخشيد، نظر به خشم شديد اهالي، مظاهره چنان در سفارت كبراي پاكستان در كابل، داخل، و خساره هاي به در ديوار وارد آوردند كه در ضمن اين هيجان يكي از مظاهره چنان به بيرق پاكستان نيز دست اندازی نمود، عصر همان روز از وزارت خارجه ياد داشتی به سفارت كبراي پاكستان در كابل صادر و در آن مراتب تاثير و تأسف خود را از حدوث چنین واقعه اظهار نموده و متذکر شدند كه درين امر هيجان اهالي آنقدر شديد بود كه با وجود مداخله شديد دولت باز هم نه شد تمام مظاهره را خاموش كنند. دولت فوري، شب واقعه متذکره، توسط فوای انضباطي و امنيه پوليس، مظاهرات را زير كنترول خود گرفته و مراقبت شديدی در سرتاسر مملكت درين مورد بعمل آمده و اداره مخصوص و انضباط عسكری روي كار شد تا آنكه اوضاع رو به آرامي گذاشت .

دو روز بعد از حدوث مظاهرات در كابل يعني بتاريخ ۱۱ حمل ساعت ۳ بعد از ظهر، يكعده پنجابی های مقیم پشاور به امر حكومت پاكستان بقونسلكري افغانی در پشاور ريخته بيرق افغانی را يانين كشانیده باره باره نموده، استاد، اوراق و پول نقد قونسلكری و وكالات التجاری و بانك

د افغانستان کالنی

و شمه حمل و نقل را بتاراج بردند و حتی در دا خل قونسلگری فیرهای تفنیک و تفنیکچه نمودند. از تمام علامات و خرابی‌ها که با اثر این پیش آمد بوفوخ پیوسته بود و از جان‌بیات‌های بیطرف نیز تصدیق شد و کارکنان قونسلگری و وکالتجاری افغانی توسط نمایندگان اجیر پاکستان خلاف مقررات بین المللی با تفنیک و تفنیکچه تهدید شدند، درحالیکه در مظاهرات کابل پولیس و قوای نظامی، مظاهره کنندگان را در هم شکست و تمام نقاط را که از غلبان عمومی شاید آتش می‌گرفت، زیر کنترل آورد و لی بدیهی است پاکستانی‌ها در پشاور خودشان برای نمایش اجیران آمده و با ایشان همکاری می‌کردند.

افغانستان بوسیله سفارت کبوی اعلی حضرت مقیم کراچی بتاريخ ۱۸ حمل به حکومت پاکستان پروتست داده و خواستار جبران خساره گردید. مناسبات روبه تیرگی گذاشت و پاکستان خلاف مقررات بین المللی راه طبیعی، تاریخی و تجارتی را بروی افغانستان بسته و تمام اموال وارداتی و صادراتی افغانستان در پاکستان متوقف شد که نتیجه آن ملیونها ملیون افغانی خساره به حکومت و تاجران افرادی وارد گردید.

درین وقت دول دوست و اسلامی خواستند مداخله نمود و در باره تیرگی او ضاع خبره دولین، راه حلی جستجو کنند هر کدام از دول متذکره به افغانستان مراجعه نمود، افغانستان از روی پالیسی صلح خواهی و دوستانه که داشته و خواسته است مشکلات را از راه مفاهمه و مذاکره حل کنند، این پیشنهادات را بایشانی باز قبول نمود، همان بود که بنا علی انور السادات وزیر دولت مصر که قبل از آمدن جمال عبدالناصر بتاريخ ۱۵ حمل وارد کابل شده بود، حین برگشت، مفاهمه شفاهی نمود که اگر موفق شده بتواند راجع به موضوع اختلافات آخر افغانستان و پاکستان با حکومت کراچی مذاکره نماید، حکومت افغانی با نظریات انور السادات موافقت کرد ولی وقتی نامبرده پیشنهادات خود را به کراچی پیش کرد، پیشنهادات شان رد گردید.

همچنين مذاكرات و مراجعات شارژد افغاناني در كراچي به نتيجه نرسيده و حكومت پاكستان بجاي آنكه بچيران خساره وارده بپردازد از دست داشتن خود به مظاهرات جملي سرگاري كراچي انگار و بر علاوه در جواب نوبته مؤرخ ۱۱ ار ۲۴۲۰۴ افغانستان يادداشتي بشكل «التيما توم» بسفارت كبراي افغاناني در كراچي سپرده كه اگر چيران خسارات و بجاي آوردن احترام بيرق پاكستان الي تاريخ ۱۵ مي ۵۵ از جانب افغانستان صورت نكيرد، پاكستان مجبور است اقداماتي اتخاذ نمايد كه شرف او بجا شود و مسؤول هوا قب و خيم، افغانستان خواهد بود و نيز در عين نوبته تذكار شده بود كه تا ۱۵ روز فونسلگري ها و وكالت تجاري هاي افغاناني در خاك پاكستان، تعطيل شود و ما مودبي آن خارج شوند.

اين التي ما توم پاكستان بتاريخ اول مي ۵۵ توسط محمد علي صدر اعظم پاكستان باريكر تائيد شد كه اگر افغانستان تا ۱۵ مي مطالبات پاكستان را قبول نكند، حكومت پاكستان اقدامات جدي خود را اتخاذ خواهد كرد. افغانستان كه از سرتا آبياي اين تصادم هيچ مسؤوليتي نداشت لذا والا حضرت صدر اعظم بتاريخ ۱۲ ثور مطابق سوم مي ۵۵ در طي يك مصاحبه مطبوعاتي، جواب صدراعظم پاكستان را چنين دادند:

«اعلان اخير حكومت پاكستان مبني بر تعميل و اجبار يلان وحدت پاكستان غربي بر علاقه هاي پيشوستان در يونت غربي، احساسات اهالي افغانستان را بر افروخته، صدمه شديدي بر حسيات مردم افغانستان وارد كرد، حكومت افغانستان كه آرژو مند چنين پيش آمد نبود به مجرد اطلاع، مراتب تاسف خود را نسبت بخلاف رفتاري چند تن از مظاهره كنندگان، بحكومت پاكستان ابراز نمود. تلافی خسارات وارده را پيشنهاده نمود، اما متاسفانه با وجود اين پيش آمد آبرو مندانه حكومت افغانستان، دوروز بعد از واقعه كابل، مامورين پاكستاني عده از مردمان اجير خود را در پشاور عمداً بعمله بر فونسلگري افغانستان كمرشته و با حادثه كابل، كه اداره حكومت

افغانستان در آن به هیچ نوع دخیل نبود، به عملیات قصدی، برعم خود مقابله با لمل کرد ندرحاً لیکه به مقابله با لمل هم اکتفا ننموده و دوشهریشاور باستعمال اسلحه ناربه پرداختند. این حقیقتی است مسلم که حکومت گرا چی به هیچ صورت نمی تواند آن را با تردیدات زبانی و بی اساس خود پوشانده و ابرای ذمه کند، راجع به عزم مسدود کردن فونسلگری های پاکستان از طرف آن دولت و مطالبه انسداد فونسلگری ها و نمایندگی های تجارنی افغانستان درپشاور و کویت و دیگر نقاط، فرمودند این نوع اقدامات جزیکه ما نوره برای منحرف ساختن توجه افکار عمومی از قضیه اصلی که مراد از حقوق حقه ملت پشتونستان است، مفهوم و ارزش دیگری ندارد. اگر مطلب حکومت پاکستان از اختیار این شیوه، تخویف و تهدید افغانستان باشد در آن صورت چنان مینماید که حکومت پاکستان متأسفانه از روحیات ملت افغان بکلی بی خبر است.

افغانستان در طی تاریخ پنجاه و سه ساله خویش در مقابل تهدیدات و تجاوزات زیادی از خود دفاع نموده و در این دفاع در مقابل قوه های بررگتر دنیا موجودیت خود را حفظ نموده است و در آینده نیز انشاء الله چنین خواهد بود. و در عین زمان باید به صراحت بگویم که حکومت و ملت افغانستان هرگز و هیچگاه بر ستیز و حیثیت خود را با حدی تسلیم نخواهد کرد اگر حکومت پاکستان تصور کنند که از راه تهدید و تخویف حکومت و ملت افغانستان را از پشتیبانی حق و طرفداری حقوق مسلم برادران پشتونستانی منصرف گردانیده می تواند یا بدیقین بدانند که خود را فریب میدهند و از جانب دیگر امر احضار شارژداف افغانستان مقیم گرا چی را صادر نموده و بغرض حفظ ما تقدم و جلو گیری از کدام پیش آمد غیر مترقبه امر احضار عمومی را نیز بتاريخ ۱۵ نور ۳۴ صادر فرمودند در جریان این اوضاع ممالک دوست چون مصر، ایران و ترکیه و عربستان سعودی مصمم شدند درمسأله، وساطت نمایند همان بود که اعلیحضرت شاه عربستان

سعودی هم خود، والا حضرت امیر مساعد را بکراچی و کابل فرستاد و نبات ضمیمه ای که اعلیحضرت پادشاه عربستان سعودی همیشه جانب افغانستان دارند و آنرا با نظر تقدیر فکریسته و نیز چون آمال خیر خواهانه اعلیحضرت شانرا مطابق و موافق به شعایر اسلامی، مقررات دین مبین اسلام و فرمایش و هدایات قرآن پاک بایست قبول آنرا سبب سرور دانسته و موافقت خود را با صوابدید کامل حقان و عادلانه اعلیحضرت شان اظهار نمود.

ولی به نسبت پیشنهادات غیر قابل قبول و یکطرفه پاکستان، زحمات خیرخواهانه والا حضرت امیر مساعد به نتیجه نرسید و پاکستان روز بروز فشار اقتصادی خود را از راه معاصره اقتصادی شدید تر ساخته در راه عبور و مرور مسافری و اموال تجارته و ترافیتی برخلاف چارتر آ و انا و بارسلونا مشکلات زیادی را فراهم نمود.

افغانستان نیز در برابر تمام این همه رویه بی انصافانه پاکستان از حوصله کار گرفته یک مدت کوتاه دوباره باب مذاکرات را گشوده و بعد از مفاهمه با کسینل شاه و والا حضرت وزیر خارجه موافقه های ذیل بعمل آمده:

۱- اینکه موضوع بیرق قرار قانون و اصول بین المللی با حرمت تمام در سفارت کبیری شان بکابل و قونسلگری شان در جلال آباد برافراشته شود و به همین وضع بیرق افغانی در قونسلگری افغانی در پشاور نیز برافراشته خواهد شد.

۲- بعد از برافراشتن بیرق بصورت فوری اقدامات جدی بعمل آمده و قونسلگری پاکستان در جلال آباد و قندهار و همچنین قونسلگری و وکالات التجاری های افغانی در پشاور، کویت، چمن و بار چنار، دوباره باز و شروع بکار خواهد نمود و علاوه در موضوع مصونیت و حفظ شرف

و مال و جان اتباع پاکستان در افغانستان و از افغانستان در پاکستان نیز ضمانت شود .

۳ - به مجرد اجرای موافقت مذکوره، بصورت فوری محاصره اقتصادی که از طرف پاکستان صورت گرفته و منع اموال ترانزیتی شده است، دوباره رفع خواهد شد .

۴ - همچنان بعد از موافقه های فوق، منع نشریات و تبلیغات پر و پا کنده که سبب نفرت بیشتری را بین دو ملتین با ر آورده است، قطع شده و از نشریات شدید، خود داری خواهد شد .

۵ - در موضوع آزادی افغانهای سرحد و پشتونستان در آینده قویب باب مذاکرات باز خواهد شد و راجع به سر نوشت آینده ایشان از مسالمت و مصالحت کار گرفته و تصمیم عادلانه و منصفانه صورت خواهد گرفت .
باین ترتیب موضوع بیرق بصورت «جنتلمین اگریمت» فیصله و بیرق بقار پنجشنبه ۲۰ سنبله ۳۴ بر فراز سفارت کبرای پاکستان در کابل برافراشته شد. در ضمن افراشتن بیرق بیانیة از جانب والا حضرت وزیر خارجه معاونت عظمی، ایراد گردید -

فر دای آن یعنی ۴ شنبه ۲۱ سنبله ۳۴ توسط عضو گابینه افغانستان، بیرق پاکستان در جلال آباد، با عین مراسم بلند گردید - متعاقباً بروز ۵ شنبه ۲۳ سنبله ۳۴ مراسم بیرق افغانی در حالیکه جمع غفیری از تماشاچیان و افغانهای مقیم پشاور و صو به سرحد و همچنین برخی از مامورین دولتی حکومت پاکستان نیز در آن محفل شرکت نموده بودند، بیرق افغانی از طرف داکتر خان صاحب بر فراز عمارت پشتون-کوت، برافراشته شد. متعاقب آن فونسلگری های افغانی در پشاور، کوئته، و وکالت التجاری های افغانی در چمن، یار چنار و پشاور نیز باز گردیده و همچنین فونسلگری های پاکستان بجلال آباد و قندهار مجدداً شروع بکار نمودند . و پاکستان بر مال التجاره افغانستان نیز اجازه عبور داد و یک هیأت

از طرف وزارت اقتصاد ملی تحت ریاست محمد انور معاون شرکت نساجی به پشاور و از آنجا بطرف کراچی سفر نموده و تمام رویداد و گزارش خود را با خسارات وارده که ازین اقدام پاکستان صورت گرفته، مفصلاً تحریر و بمقامات عالیله سپردند، وای خسارات وارده که به ملیونها افغانی بالغ میشد تا بحال از جانب پاکستان جبران نشده و مذاکرات در زمینه بین مملکتین جاریست .

چون با بلند شدن بیرق های تجانیین و وعده پاکستان در رفع مشکلات ترانزیتی، اوضاع کمی بهبودی حاصل کرد، ولی پروبلم اصلی که اعطای حق تمیین سر نوشت به اهالی پشتونستان باشد، مانند سابق لاینحل باقی مانده، پس افغانستان که همیشه دست رفاقت را بسوی پاکستان پیش کرده و خواسته است، مشکلات وارده را از راه مقایسه و مذاکره حل کند، یکبار دیگر والا حضرت صدر اعظم تصمیم گرفت مستقیماً با زعمای پاکستان در کراچی داخل مذاکره شوند، ولی حکومت پاکستان از یکطرف این پیشنهاد را قبول و از جانب دیگر اعلان یک یونیت غربی را اعلام نمودند که مغایر پرنسپ مذاکرات درباره پشتونستان بود، برین طریق یکبار دیگر خواهش صدر اعظم افغانستان از جانب پاکستان رد شد در حالیکه همیشه افغانستان خواهش مقایسه و مذاکره نموده و پاکستان آنرا رد کرده است .

پس والا حضرت صدر اعظم رفتن خود را لازم ندیده و در ضمن مصاحبه مطبوعاتی نظریات خود را اعلام داشتند .
مقامات اشارت دافیر افغانی متمین کراچی را امر احضار دادند و نیز حضور ملوکانه لوی جرگه یا مجلس کبیر ملی را امر دعوت دادند . همان بود که وکلای ملت بمركز حاضر شدند و بتاریخ ۲۲ هجری ۳۴، لوی جرگه به نطق ذات های یونی در مرکز کابل افتتاح گردید و بعد والا حضرت صدر اعظم در طی بیانیة مفصلی، سیاست و موقف کشور را در مورد پشتونستان و مشکلاتی

که یا کستان بر افغانستان ونیز اهلای پښتو نستان وار د کرده است ، توضیح کرده ودر اخیر برای فیصله دو نقطه بارز که نود حکومت و ملت افغانستان عرض وجود میکند، از لوی جر که سؤالات ذیل را نمودند ،

۱ - آیا حکومت افغانستان صدای تظلم و ندای مصرانه مردم پښتو نستان را مربوط حمايه حقوق مسلم آن برادران خون شریک ، لیک بگوید و حقوق مشروع و مسلم شان را احدا به کند، یا نه ؟

۲ - چون موازنه قوا با کمک تسلیحاتی که به پاکستان شده می شود درین منطقه کاملاً برهم خورده ، آیا حکومت افغانستان برای بقا و محافظه شرافت ملی خود به غرض تقویه دفاعی اقدام نماید یا خیر ؟ همان بود که لوی جر که بعد از جلسات متعدد که در خلال پنج روز صورت گرفت به تاریخ ۲۷ هجری ۱۳۴۴ تصویب ذیل را نمودند ،

۱ - حمایت حق تعیین سرنوشت پښتو نستان که برادران همکیش و همزاد ما استند ، بنا بر درخواست هامة توده پښتو نستان ، و وظیفه ملت و حکومت افغانستان است ، بناءً علیه ، لوی جر که به حکومت توصیه میکند که مطابق ایجابات اوامر شرعی و اشتراک تاریخ و هرق و کلتور از درخواست هامة مردم پښتو نستان ، برای حق تعیین سرنوشت آنها ، حمایت نماید .

۲ - نظر به سیاست موجوده حکومت پاکستان مخصوصاً برهم خوردن توازن قوا درین منطقه که در اثر گرفتن کمک های نظامی از ممالک بزرگ از طرف پاکستان به وجود آمده ، اضرار واراده سوا و اقدامات خطرناک پاکستان ، با افغانستان نیز متوجه گردیده است ، پس در چنین موقع پرخطر وظیفه حکومت است که مملکت را نظر به فریضه حفاظت استقلال و تمامیت ملی ، تقویه کند ، بناءً علیه لوی جر که به ملاحظه ایجابات و ضرورت وقت حکومت را توصیه می کند تا با هرگونه طرق و وسایلی که ممکن باشد و به هر قسمیکه بصورت شرافتمندانه میسر شود ، مملکت را به غرض دفاع ، مجهز و تقویه نماید .

۳ - لویه جرگه به نمایندگی از ملت افغانستان اعلان میدارد که به هیچ صورت علاقه های پشتو نستان را برخلاف میل و آرزوی خود ملت پشتو نستان، جزء خاک پاکستان ندانسته و درین مورد تصویب نمبر ۷۲ تاریخی ۲۳ میز ان ۳۴ مجلسین شورای ملی و اعیان را تائید و تصدیق می نماید . در خاتمه لوی جرگه به پشتیانی هر سه مقصد فوق، آمادگی ملت را به حکومت وعده و اطمینان داد - ولی مشکلات بین پاکستان و افغانستان گدافی السابق باقی است زیرا پاکستان روز بروز فشار خود را بر آزادی خواهان پشتون افزوده و با وجود مخالفت شدید اهالی پشتو نستان به سلب آزادی خاکشان، و عملی نمودن پلان یک بونت زمامداران آن، می خواهند این پالیسی دیکتاتوره را برخلاف میل و مرام خلق از پیش بر نهند و رویه زشت شان در مقابل افغانستان نیز تا هنوز باقی است . چنانچه اخیراً توسط یادداشت ۹ جدی ۳۴ خود فونسل افغانی مقیم کویته را نیز (پرستان گران) اعلان کردند .

شعبه دوم سیاسی

۱ - تأسیس مناسبات سیاسی بین دولت پادشاهی افغانستان

و دولت جمهوری یوگوسلاوی :

اساس مقدماتی تأسیس مناسبات سیاسی بین دولت پادشاهی افغانستان و دولت جمهوری یوگوسلاوی در سنه ۱۳۲۷ موقعیکه والاحضرت افخم سردار محمد داؤد، سمت سفیر کبیر را درباریس داشتند، چیده شده بود بعداً به تاریخ ۱۲ دلو ۱۳۲۷ - در اثر پیشنهاد وزارت امور خارجه مصوبه نمبر ۱۰۶۰ مؤرخ ۱۲/۱۱/۲۷ تحت فرمان نمبر ۱۱۳۰ اول حوت ۱۳۲۷ حاوی موافقت حکومت و دولت افغانستان در باره قایم نمودن مناسبات سیاسی بین مملکتین به وزارت خارجه مواصلت نموده - و به اساس آن

حکومت افغانستان صلاح دید تاسفیر کبیر خویش در انقره جلالتماب سردار اسدالله را صلاحیت امضای معاهده مؤدت بدهد. چنانچه اعتماد نامه عنوانی سفیر کبیر موصوف از طرف حکومت افغانستان به انقره ار سال کردید. بتاریخ ۸ جدی ۱۳۳۳ مطابق ۳۰ دسمبر ۱۹۵۵ در انقره از طرف نمایندگان مختار طرفین، معاهده استقرار روابط سیاسی بین دو لنین عقد و امضاء گردیده و به تاریخ ۷ حوت ۱۳۳۳ به تصویب مجلس اعیان و به اول اسد ۱۳۳۴ به تصویب مجلس شورای ملی دولت پادشاهی افغانستان رسیده متعاقباً بتاریخ ۲۱ سنبله ۱۳۳۴ به امضای اعلیحضرت معظم همایونی مزین و مناسبات برقرار گردید.

۲- برقراری مناسبات سیاسی بین افغانستان و اسپانیا :

قبل از سال ۱۳۳۳- بین مملکتین افغانستان و اسپانیا کدام معاهده مؤدت وجود نداشته تنها به شناسائی متقابل اکتفاء و سفیر کبیر دولت اسپانیا مقیم بغداد، سمت وزیر مختاری را به دربار شاهی کابل از طرف حکومت خود دارا بود. بعداً در اثر خواهش حکومت اسپانیا و مراجعه آقای شوانز سفیر کبیر اسپانیا متعین بغداد، راجع به امضای معاهده مؤدت بین مملکتین - وزارت امور خارجه بتاریخ ۲۴/۱۰/۳۴ در زمینه پیشنهادی به مجلس عالی وزراء تقدیم و طالب هدایت گردید.

مجلس عالی وزراء به ۱۴۰۰ مؤرخ ۳۴/۱۰/۳۴ خویش که حاوی موافقت حکومت افغانستان به برقراری روابط و امضای معاهده مؤدت بین مملکتین به وزارت خارجه ارسال نمود، اکنون مسأله تحت اجراست، هنقریب اسناد مصدق آن بین مملکتین در کابل تعاطی خواهد شد.

۳- استقرار مناسبات سیاسی و تبادل سفیرای کبار بین افغانستان و جاپان
حسب پیشنهاد وزارت امور خارجه - و مصوبه نمبر ۳۷۶ مؤرخ ۳۴/۱۰/۳۴ مجلس عالی وزراء استقرار مجدد مناسبات سیاسی بین دولت پادشاهی

افغانستان و جاپان و تبادل نمایندگان طرفین به درجه سفارت کبری به کابل و توکیو برقرار گردید. و به اساس آن سفیر کبیر جاپان (کازیوچی میورا) بتاريخ ۲۷ جدی ۱۳۴۴ اعتماد نامه خویش را بحضور اعلیحضرت معظم هما یونی تقدیم نمود.

۴ - تأسیس مجدد مناسبات سیاسی بین افغانستان و چین:
به اساس آرزوهای مشترکه جهت انکشاف روابط متقابل به برای تبادل سفرای کبار بین کابل و پکنک - وزارت امور خارجه بتاريخ ۳۳۱۰۰۰ پیشنهادی به مجلس عالی وزراء تقدیم و مجلس عالی وزراء تحت مصوبه نمبر ۱۳۹۷۰۰ تاریخی ۳۳۱۰۰۰ موافقه خویش را به برقراری مناسبات به پایة سفارت کبری بین دولت پادشاهی افغانستان و دولت جمهوری توده چین ابراز - و اعلامیه استقرار مناسبات بین مملکتین بروز پنجشنبه ۲۹ جدی ۱۳۳۳ - مطابق ۲۰ جنوری ۱۹۵۵ از کابل نشر گردید، و به اساس آن سفیر کبیر چین توده، جلالتماب (تنک کویو) بروز سه شنبه ۱۲ سرطان ۱۳۳۴ - اعتماد نامه خویش را بحضور اعلیحضرت معظم هما یونی تقدیم نموده است، و هم بتاريخ ۳۳۱۰۰۰ جلالتماب عهد اصد وزیر مختار افغانستانی در بغداد به هیئت سفیر کبیر به دربار پکنک تعیین و اعزام گردیدند.

۵ - قرار داد پارس سلطانی پستی بین دولت پادشاهی

افغانستان و دولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی:
این قرار داد به ساعت ۱۱ قبل از ظهر روز ۲۱ اسد ۱۳۴۴ بین وزیر مختارات دولت پادشاهی افغانستان جلالتماب محمد مرید و سفیر کبیر دولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در کابل که جانبین اعتماد نامه های از طرف حکومت خویش راجع به امضای این قرار داد در دست داشتند، امضاء نمودند که بعد از امضاء مواد قرار داد از طرف دولتین معتبر شناخته شده و به مرحله اجرا گذارده شد.

۶- تمديد معااهده عدم تجاوز و بيطرفی بين دولت پاد شاهی

افغانستان و دولت اتحاد جماهیر شو روی سوسیالیستی :

معاودة بيطرفی وعدم تجاوز متقابله بين دولتین افغانستان و شو روی
بتاریخ دوم سرطان ۱۳۱۰ - مطابق ۲۴ جون ۱۹۳۱ در کابل به امضاء رسیده
و بعد از طی مراحل قانونی پروتوکول معااهده متذکره بتاریخ ۳۰ - اسد
۱۳۱۰ به امضای اعلی حضرت شهید سعید محمد نادر شاه پادشاه افغانستان
مزین گردیده بود .

به اساس آن در انکسای مسافرت زعمای شو روی در افغانستان
در روزهای ۲۳ - ۲۴ - ۲۵ قوس ۱۳۴۴ - مطابق ۱۶ - ۱۷ - و ۱۸ دسامبر ۱۹۵۵
موضوع متذکره نظریه تحکیم روابط حسنه و دوستی همجواری بین سران
دولت مطرح بحث قرار گرفته و قرار شد تا آن معااهده برای ده سال دیگر
امتداد یابد . همین بود که بتاریخ ۲۵ قوس ۳۴ مطابق ۱۸ دسامبر ۱۹۵۵
معااهده عدم تجاوز و بيطرفی بین دولتین افغانستان و شوروی تمديد و امضاء شد .
که پروتوکول آن بتاریخ ۶ جدی ۱۳۴۴ - مطابق ۲۸ دسامبر ۱۹۵۵
به صحنه اعلی حضرت معظم مایونی رسیده است .

همچنین توسعه روابط تجارتي و اقتصادی بین افغانستان و اتحاد
جماهير شوروی مطرح بحث قرار گرفت ، که به اساس آن جلال‌آباد -
بوسلنگا - نین صدر اعظم اتحاد جماهير شوروی و جلال‌آباد - خرو سچف
عضو هیأت رئیسه شورای عالی اتحاد جماهير شوروی مبلغ يك صد ملیون
دالر امریکائی قرضه طویل المدت به حکومت افغانستان مقیم شد .
که بعداً از طرف شورای عالی اتحاد جماهير شوروی تصویب گردیده .
و بتاریخ ۶ جدی ۳۴ - مطابق ۲۸ دسامبر ۱۹۵۵ پروتوکول معااهده متذکره
به صحنه اعلی حضرت معظم مایونی مزین گردیده است .

مدیریت عمومی سیاسی

معاهده مؤدت بین افغانستان و اندونیزیا :

ضمیمه-ن مسافرت ع ، ج ، ل ، ع والا حضرت سردار محمد نعیم وزیر امور خارجه ، معاون صدرات عظمی در اندونیزی بفرض شمول در کنفرانس بین المللی با اندونیک بتاريخ سوم تور ۱۳۳۴ مطابق ۲۴ اپریل ۱۹۵۵ معاهده مؤدت بین دولت پادشاهی افغانستان و دولت جمهوری اندونیزیا از طرف والا حضرت سردار محمد نعیم وزیر امور خارجه بنام دولت پادشاهی افغانستان و از طرف جلاتماب سورنایو وزیر امور خارجه اندونیزیا بنام دولت جمهوری اندونیزیا امضا گردید و معاهده مذکور پس از تصویب مجلس عالی اعیان و شورای ملی بتاريخ اول عقرب ۱۳۳۴ بصره حضور مبارک اعلی حضرت معظم مایونی رسیده و عنقریب در کابل تعاطی خواهد شد.

مسأله هیرمند:

موضوع رود هلمند است که از سالیان قدیم یعنی ۱۸۷۲ عیسوی تا حال چندین کمیسیون از قبیل حکمیت گلدست ۱۸۷۲ عیسوی و حکمیت مکماهون ۱۹۰۲ عیسوی و کمیسیون بیطرف ۱۹۵۰ عیسوی تعیین و اجراآت نموده اند و تا کنون منتج به نتیجه قطعی نگردیده. چون حکومت و ملت افغانستان همیشه خواهان روابط حسنه با دول متجا به با لغا صه همسایگان خود بوده است از آنرو وقتی که ع ، ج ، ل ، ع والا حضرت سردار محمد نعیم وزیر امور خارجه ، معاون صدرات عظمی بعیث رئیس هیأت افغانی در دهمین سالگرم تشکیل سازمان ملل متحد عازم سانفرانسسکو گردیده بودند ضمن ملاقات با وزیر امور خارجه دولت شاهنشاهی ایران نسبت به مذاکرات و تعیین هیأت ها برای حل و فصل قضیه هلمند مطابق رایور کمیسیون بیطرف که در سال ۱۹۵۰ به مملکتین افغانستان و ایران سیرده است موافقه بعمل آمد.

بعد ها حکومت شاهنشاهی ایران اسمای کمیسیون اعزامی خویش را در واشنگتن، بقرار ذیل بوزارت امور خارجه دولت پادشاهی افغانستان معرفی نمود:

الف - هیأت نمایندگان ایران:

آقای نصرالله انتظام سفیر کبیر شاهنشاهی ایران در واشنگتن رئیس کمیسیون

آقای خزیمه علم نماینده شورای ملی ایران

آقای محمد قوام

نماینده

ب - مشاورین حقوقی:

آقای دک‌تور هیده

آقای دوکتور خوشین

ج - مشاورین فنی:

آقای مهندس تشکری

آقای مهندس بهنیا

حکومت افغانستان نیز هیأت افغانی را که در کمیسیون قضیه رود هلمند

عازم واشنگتن خواهند گردید، بحکومت ایران معرفی نمود.

اسامی هیأت افغانی که بحکومت ایران معرفی گردیده اند بقرار ذیل است:

الف - هیأت نمایندگان افغانی:

پناغلی عبدالعسین وزیر سفیر کبیر افغانی در دهلی

رئیس کمیسیون

پناغلی عبدالعزیز

عضو کمیسیون

پناغلی فضل احمد شیرزاد

عضو وزارت امور خارجه

ب - مشاورین حقوقی:

پناغلی دوکتور عبدالعظیم طبیبی

دو نفر مشاور دیگر توسط رئیس هیأت

افغانی به رئیس هیأت ایران معرفی خواهد شد.

ج ۱ - مشاور فنی :

بناغلی مهندس میرا کبر رضاء

مدیریت قونسلگری

درین اواخر اصولنامه و تعرفه اخذ محصولات قونسلگری های افغانی در خارج، از طرف شعبه قونسلگری و تابعیت وزارت امور خارجه ترتیب یافته که اصولنامه آن دارای (۱۰) ماده و تعرفه اخذ محصولات متذکره حاوی (۳۴) ماده میباشد .

اصولنامه و تعرفه مذکور مراتب قانونی خود را طی کرده است یعنی از تصویب مجلس عالی اعیان و مجلس شورای ملی گذشته ، بصحه حضور اعلی حضرت معظم همایونی رسانیده شده است که بعد ازین ، اخذ محصولات امور قونسلگری در داخل و خارج با اساس آن مرعی میگردد .

مدیریت اقتصادی

الف :- موافقه نامه ترانزیتی بین حکومت شاهی افغانستان و حکومت جمهوریة اشتراکیه شوروی که بتاريخ ۲۸ جون ۱۹۰۰ مطابق ۵ سرطان ۱۳۳۴ در ماسکو بین نمایندگان طرفین جلالتاب بناغلی غلام یغیی طرزی سفیر کبیر اعلی حضرت همایونی در ماسکو و جلالتاب بناغلی ای. ک. کابالوف وزیر تجارت خارجی اتحادیه اشتراکیه شوروی امضا و عقد گردیده بود ، بتاريخ ۱۴ اسد ۱۳۳۴ مطابق ۷-۱۰ اگست ۱۹۰۰ مراحل قانونی خود را از یارلمان افغانستان طی و بتاريخ ۲۳-۱۰ اسد ۱۳۳۴ مطابق ۱۹ اگست ۱۹۰۰ بصحه اعلی حضرت معظم همایونی رسانیده شد و هکذا تماطی تصویب نامه ها و موافقت نامه های معاملات امور ترانزیتی مذکور بتاريخ ۲۶ برج سنبله ۱۳۳۴ مطابق ۱۹ ستمبر ۱۹۰۰ در کابل بین جلالتاب بناغلی محمد عثمان امیر معین وزارت امور خارجه دولت شاهی افغانستان و آقای ای. ک. اس.

اسیستکی قونسلبر حکومت اتحادیه سوسیالستی شوروی در کابل بعمل آمد .
 ب- اجرا آت مروطه این شعبه در موضوع اعلامیه مشترک از طرف دولت پادشاهی
 افغانستان و دولت اتحاد جماهیر اشتراکیه شوروی در باره مناسبات
 اقتصادی مملکتین و اندازه گریخت از طرف حکومت اتحاد جماهیر اشتراکیه
 شوروی برای انجام این مقصود، بمبلغ یکصد ملیون دالر امریکائی به قرضه
 طویل المدت به تاریخ ۱۸ دسامبر ۱۹۵۵ در کابل امضاء و بموافقت
 طرفین رسیده است .

بتاریخ ۴ دلو ۳۴ هیأت اقتصادی اتحاد جماهیر اشتراکیه شوروی،
 تحت ریاست بناغلی سیمولوف مین تجارتی مجلس وزرای اتحاد جماهیر شوروی
 وارد کابل گردیدند .

بتاریخ ۸ دلو ۳۴ قرار داد قرضه یکصد ملیون دالر بین ع، ج،
 بناغلی عبدالملک وزیر مالیه و جلالتماب (ن د کتیار) سفیر کبیر شوروی
 در کابل به نمایندگی دولتین افغانستان و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالستی
 عقد و امضاء گردیده است و هیأت هائیکه در حین مذاکرات و عقد قرار داد
 حضور داشتند قرار آتی است .

از طرف افغانستان :

- ۱- از طرف وزارت مالیه ع، س، غلام محمد پابری رئیس اقتصادی .
- ۲- از طرف وزارت معادن و صنایع ع، ج، وزیر معادن رئیس و بعضی
 از اراکین آن وزارت .
- ۳- از طرف وزارت فوائد عامه ع، ج، کفیل وزارت فوائد عامه .

از طرف شوروی :

- ۱- سیمولوف رئیس .
- ۲- کوژروین انجنیر بشدوانهار .
- ۳- زورین انجنیر زراعت .

امور وزارت خارجه

- ۴- ما سیف انجنیر استیشن های برق .
- ۵- کیریلوف انجنیر اقتصاد .
- ۶- تیلیاکوف حقوق دان .
- ۷- نایدیچ انجنیر .
- ۸- ستالوف انجنیر ولتین مستشار تجارتی .

شعبهٔ مأمورین

مقرری ها در وزارت امور خارجه :

در سال ۱۳۳۴ مأمورین آتی در مرکز وزارت امور خارجه و نمایندگان
های افغانی در خارج مقرر گردیده اند :

الف- در خارج :

- ۱- ع ، ج ، س ، ا ، فیض محمد زکریا بهیث سفیر کبیر و نمایندهٔ
فوق العاده اعلیٰ حضرت هما یونی در حجاز .
- ۲- ع ، ج غلام محمد شیرزاد سابق وزیر مختار افغانی در بروم
بهیث سفیر کبیر اعلیٰ حضرت هما یونی در پاریس .
- ۳- ع ، ج عبدالصمد سابق وزیر مختار افغانی در بغداد
بهیث سفیر کبیر اعلیٰ حضرت هما یونی در پکنک .
- ۴- ع ، ج دوکتور غلام فاروق سابق وزیر صحت بهیث وزیر
مختار و نماینده فوق العاده اعلیٰ حضرت در بن .
- ۵- ع ، عیدالباقی لطیفی سابق مدیر شعبه دوم سیاسی بهیث
سکرتر اول سفارت کبرای اعلیٰ حضرت در پکنک .
- ۶- س ، عبدالقادر جواد سابق ترجمان لسان فرانسوی در
وزارت خارجه بهیث سکرتر اول سفارت کبرای افغانی در پاریس .
- ۷- س ، کلاپ شاه سابق مدیر محاسبه بهیث سکرتر اول سفارت
کبرای اعلیٰ حضرت هما یونی در دهلی .

۸ - من محمد شریف اژیر سابق مدیر شعبه ویزه بعیت سیکرتر اول وزارت
مغتاری افغانی درین .

۹ - من عبدالغنی سابق معاون شعبه اجرائیه مدیریت عمومی آر شیو
بعیت سکرتر اول وزارت مغتاری افغانی در روم .
ب - در داخل .

ج - محمد هاشم میوند وال سابق رئیس مستقل مطبوعات بعیت معین
سیاسی .

ع - من عبدالرحمن پژواک سابق مدیر شعبه سوم سیاسی و کفیل
مدیریت ملل متحده، بعیت مدیر عمومی سیاسی برتبه اول .

ع - من عبدالهی وزیر بعیت وزیر مختار مشاور برتبه ۲ .
س - عطاء الله ناصر ضیائی سابق کفیل مدیریت عمومی نشریات ریاست
مستقل مطبوعات، بعیت مدیر شعبه دوم سیاسی با حفظ رتبه .
س - دوکتور عبدالعکیم طیبی سابق عضو مدیریت ملل متحده بعیت
کفیل مدیریت شعبه سوم سیاسی با حفظ رتبه .

ریاست تشریفات

سال ۱۳۳۴ از نقطه نظر تشریفات اهمیت بسزا دارد، زیرا در این
سال یک تعداد کثیری از همای ملل دوست و متعابه، به افغانستان تشریف
آورده و مهمان حکومت متبوع بوده اند .

ذوات برجسته که در این سال بوطن ما تشریف آورده اند، حسب ذیل اند،
۱- تشریف آوری جلالآباد انوالسادات و ویردولت مصر عضو شورای
انقلابی دولت جمهوری مصر و سرمنشی جلسه بین المللی اسلامی بتاریخ
۱۵ حمل ۱۳۳۴

۲- بتاریخ ۷ ثور ۱۳۳۴ جلالآباد کلونل جمال عبدالناصر صدراعظم
و رئیس شورای انقلابی دولت جمهوری مصر، حسب دعوتیکه از طرف

والا حضرت امير مهدي محمد علي حضرت پادشاه عربستان سعودي ناا حضرت معظم هما يولي در ميز سلطنتي در حال صرف شام

حکومت افغانستان داده شده بود، با جلالتمایان سلاح سالم وزیر هدایت ملی آن دولت و عبدالغالی حسونا سرمنشی جامعه عرب که افتخار معیت شان را داشتند به کابل تشریف فرما شده و پس از گذشتن سه روز، روز ۱۰ ثور ۱۳۳۴ هازم وطن خویش گردیدند.

۳- بتاريخ ۲۳ ثور ۱۳۳۴ والا حضرت امیر مساعد بن عبدالرحمن هم معترم اعلی حضرت پادشاه عربستان سعودی که جلالتمایان جمال حسینی مشاور اعلی حضرت موصوف افتخار معیت شان را داشت، به کابل تشریف آورده و به تاریخ ۲۵ ثور هازم کراچی گردیدند. والا حضرت شان دو مرتبه دیگر نیز به وطن عزیز ما تشریف آورده که آخرین دفعه آن بتاريخ ۲۲ جوزا صورت گرفته است، جلالتمایان انور السادات وزیر دولت مصر در این دفعه نیز شرف معیت شان را حایز بوده و بتاريخ ۲۹ جوزا وطن عزیز ما را ترک گفتند.

۴- بتاريخ ۲۵ میزان ۱۳۳۴ جلالتمایان او نو صدراعظم دولت اتحادیه برما حسب دعو تیکه از طرف حکومت افغانستان به عمل آمده بود به کابل تشریف آورده و به روز ۲۶ ماه مذکور طیاره شان وطن عزیز ما را ترک گفته و هازم ماسکو گردیدند.

۵- بتاريخ ۱۷ عقرب ۱۳۳۴ يك هیأت از کانگرسیان امریکا بسرکردگی بناغلی زابلوکی وارد کابل گردیده و پس از گذشتن دو روز در افغانستان بتاريخ ۱۹ عقرب هازم وطن خویش گردیدند.

۶- به تاریخ ۲۲ قوس ۱۳۳۴ جلالتمایان مارشال بولکانین صدراعظم دولت اتحادیه اشتراکیه شورى حسب دعوت حکومت افغانستان به معیت جلالتمایان خروسیف منشی اول حزب کمونسٹ و بناغلو جنرال سپروف، و گرو میکو معین وزارت امور خارجه و کومیکین معین وزارت تجارت دولت شوروی وارد کابل گردیده و به تاریخ ۲۶ قوس وطن عزیز ما را ترک گفته و هازم ماسکو گردیدند.

قبولی اکریمان نماید گان دول متحابه افغانستان و تعیین
و تقرر نمایند گان افغانی در خارج ج :
الف : تقرر نمایند گان افغانی در خارج :

۱ - عالیقدر جلالتماب سردار اعلی محمد عمر سفیر کبیر اعلیحضرت
معظم همایونی در تهر ان که تقرر شان در سال ۱۳۳۳ صورت گرفته و به
تاریخ ۳۰ حمل ها زم تهران گردیده و اعتماد نامه خویش را به حضور
اعلیحضرت شاهنشاه ایران بتاريخ ۱۱ نور تقدیم نمودند .

۲ - عالیقدر جلالتماب سردار غلام محمد شیر زاد سفیر کبیر اعلیحضرت
معظم همایونی در یاریس که تقرر شان در ۲۵ حمل ۱۳۳۴ صورت گرفته
و بتاريخ ۴ جوزا اعتماد نامه خود را به حضور جلالتماب رئیس جمهور
فرانسه تقدیم نمودند .

۳ - عالیقدر جلالتماب دو کتور غلام فاروق وزیر صعبه بعیت وزیر
مغتارو نماینده فوق العاده اعلیحضرت معظم همایونی در بن هر تقرر حاصل نموده
و اعتماد نامه خویش را به حضور جلالتماب رئیس جمهور اتحادیه آلمان
غربی تقدیم نمودند .

۴ - عالیقدر جلالتماب سردار فیض محمد زکریا بعیت سفیر کبیر
اعلیحضرت معظم همایونی در جده مقرر گردیده و اعتماد نامه
خویش را به حضور اعلیحضرت پادشاه عربستان سعودی تقدیم نمودند .
۵ - عالیقدر جلالتماب سردار فیض محمد زکریا علاوه بر عهد موجوده شان به
حیث وزیر مختار و نماینده فوق العاده اعلیحضرت معظم همایونی در دمشق
هر تقرر حاصل نموده و اکریمان جلالتماب شان بتاريخ ۹ میزان از طرف
دولت مذکور صادر گردیده است .

۶ - عالیقدر جلالتماب صلاح الدین سلجوقی سفیر کبیر اعلیحضرت معظم
همایونی در قاهره، علاوه بر عهد موجوده شان بعیت وزیر مختار و نماینده

- فوق العاده اعلیٰ حضرت معظم هما یونی در عمان مقرر و اکریمان جلالتماب شان به تاریخ ۱۹ میزان از طرف حکومت اردنیه هاشمیه صادر گردید .
- ۷ - عالیقدر جلالتماب عبدالصمد وزیر مختار افغانی در بغداد به هیئت سفیر کبیر اعلیٰ حضرت معظم هما یونی در پکننگ و اکریمان شان به تاریخ ۱۷ میزان از طرف حکومت جمهوری توده چین صادر گردید .
- ۸ - عالیقدر جلالتماب سردار غلام محمد شیرزاد سفیر کبیر اعلیٰ حضرت معظم هما یونی در پاریس بر علاوه عهده موجوده شان بهیث وزیر مختار افغانی در برن و بر وکسل عزتقرر حاصل نمودند .
- ۹ - عالیقدر جلالتماب سردار غلام محمد سلیمان وزیر مختار اعلیٰ حضرت بر علاوه عهده موجوده شان بهیث وزیر مختار در یولند عزتقرر حاصل نمودند .
- ۱۰ - عالیقدر جلالتماب دوکتور نجیب الله سفیر کبیر اعلیٰ حضرت دو لندن بر علاوه عهده موجوده شان بهیث وزیر مختار افغانی در هالند و ایرلند عزتقرر حاصل نمودند .
- پ - تقرر نماینده گان خارجی در افغانستان :
- ۱ - جلالتماب جنرال ابراهیم روی بهیث وزیر مختار و نماینده فوق العاده اعلیٰ حضرت شاه عراق بدر بارکابل مقرر و اعتماد نامه خویش را بتاريخ ۳۱ حمل به حضور اعلیٰ حضرت معظم هما یونی تقدیم نمودند .
- ۲ - جلالتماب آنترو کانتز بهیث وزیر مختار و نماینده فوق العاده دولت اتحادیه سویس به در بارکابل مقرر و بتاريخ ۲۲ نور اعتماد نامه خویش را به حضور مبارک اعلیٰ حضرت معظم هما یونی تقدیم نمودند .
- ۳ - آقای سیمکانوفسکی بهیث شارژدا فیر وزارت مختاری یولند مقرر گردیده و بتاريخ ۲۵ جوزا وارد کابل شدند .
- ۴ - جلالتماب گوئت ژانودسیر با لاندن بهیث وزیر مختار و نماینده فوق العاده اعلیٰ حضرت پادشاه بلژیک بدر بارکابل تعیین و اعتماد نامه

د افغانستان کالنه

خویش را بتاريخ ۲۵ جوزا بحضور مبارک اعلی حضرت هما یونی تقدیم نمودند.
۵ - جلالتماب تنگ کویو، بعیت سفیر کبیر دولت جمهوری قوده چین در دربار کابل تعیین و اعتماد نامه خویش را بتاريخ ۱۲ سرطان به حضور مبارک اعلی حضرت معظم هما یونی تقدیم نمودند.

۶ - جلالتماب فواد الخطیب که سمت وزیر مختار عربستان سعودی را بدر بارشاهی کابل دارا بودند بعیت سفیر کبیر اعلی حضرت یاد شاه عربستان سعودی در دربار کابل تعیین و اعتماد نامه خویش را به حضور مبارک اعلی حضرت معظم هما یونی بتاريخ ۱۴ قوس تقدیم نمودند.

۷ - جلالتماب ذاکلا وهومن بعیت وزیر مختار دولت جمهوری چکوسلواکی به دربار کابل تعیین و اعتماد نامه خویش را بتاريخ ۱۷ قوس بحضور مبارک اعلی حضرت معظم هما یونی تقدیم نمودند.

۸ - جلالتماب محمد شایسته بعیت سفیر کبیر دولت شاهنشاهی ایران در دربار کابل تعیین و اعتماد نامه خویش را بتاريخ ۷ جدی در قصر دلکشاه بحضور اعلی حضرت معظم هما یونی تقدیم نمودند.

۹ - جلالتماب کاز یوچی مورا سفیر دولت جاپان در کابل بساعت ۱۱ و نیم قبل الظهر روز چهارشنبه ۷ جدی اعتماد نامه خویش را در قصر دلکشاه به حضور اعلی حضرت معظم هما یونی تقدیم نمود.

تیلگرام ها :

۱ - بتاريخ ۲ جدی تیلگرام مبنی بر تشکر از جانب صدراعظم سیلون به صدراعظم افغانستان راجع به اینکه نماینده افغانی در سازمان ملل متحد از شمول سیلون طرفداری کرده ارسا ن داشته است که جواب آن از طرف بنیاد علی صدراعظم نیز مغایره شده.

۲ - بتاريخ ۱۱ جدی به مناسبت آزادی سودان تیلگرامهای تبریکه از حضور اعلی حضرت هما یونی و والا حضرت صدراعظم اسمی هیات مؤقتی سودان و بنیاد علی البیر الا زهری صدراعظم آن کشور مغایره شده.

اعلیٰ حضرت معظم ہمایونی با جلالنداب او نوصدراعظم دولت انتخابیہ برما .

جلا انقالب مارشال بولگان بین صدر اعظم انقباد شوروی و جلا انقالب مرو-سیف منشی اول حزب کوهیست در حضور اعیان معظم مهاباد

۳- ۱۳۰ جدى تيلگر ام تعزيت از حضور اعلیحضرت معظم هما يونی عنوان اعلیحضرت فيصل دوم شاه عراق به نسبت وفات عمه محترمه شان مغایره گردیده است و جوابیه آن از طرف اعلیحضرت فيصل دوم شاه عراق نیز مواصلت نموده است .

مختصر سوانحات نمایندگان خارجی در کابل :

۱- مختصر سوانح بناغلی آنتن رو کاتر وزیر مختار سوئیس در کابل، جلالتماب موصوف در سال ۱۹۱۳ تولد یافته و اسلاوا از اهالی زوریخ میباشد. تعلیمات ابتدائی خویش را در برلین و ثانوی خود را در نیویارک طی نموده است بعد از آن در یونیورسیتی بال و برلین مشغول گردیده است . جلالتماب موصوف دو کتور حقوق یونیورسیتی بال بوده است و در سال ۱۹۳۲ مدعی العموم کانتون بال مقرر شد . در سال ۱۹۴۱ رئیس محکمه جزائی اطفال بال مقرر گردید و در سال ۱۹۴۵ شورای اتحادیه سوئیس مشارالیه را بهیث وزیر مختار و نماینده فوق العاده اتحادیه سوئیس در یولند نامزد ساختند و از ۱۹۴۸ به بعد شارژ دافیر سوئیس و عملاً بهیث وزیر مختار سوئیس در دربار کابل، اجرای وظیفه می نمایند .

۲- مختصر سوانح جلالتماب کانت ژانود اسپر بان لاندن وزیر مختار بلژیک در کابل، جلالتماب موصوف را کتور حقوق بوده و در سال ۱۹۳۰ به خدمات سیاسی داخل و امور بیت های مختلفه را در بلگراد - اداره مرکزی کابینه صدر اعظم گذشتاننده در وزارت و در دروم و هم به سفت وزیر مختار بلژیک در بیروت و مارسل بوده اند . عملاً سفیر کبیر بلژیک در هند و بهیث وزیر مختار دولت مذکور در افغانستان میباشد .

۳- مختصر سوانح جلالتماب سفیر کبیر چین :

نامبرده در کین سالی و لایت آن کوی تولد شده و ۳۸ سال دارد و تحصیلات خویش را در اکادمی سیاسی حربی دفاع جاپان به پایان رسانیده است و در ۱۹۳۸ رئیس شعبه سیاسی نظامی در قشون آزادی جمهوری توده چین بوده است .

۴- سوانح مختصر جلال‌آب واکلاف او من وزیر مختار چکوسلواکیا درکابل ،

جلال‌آب موصوف به تاریخ ۱۹۱۵ تولد و بعد از استقلال چکوسلواکیا وظایف متعدد سیاسی را اشغال نموده است و در سال ۱۹۴۸ رئیس کمیته ملی محلی انتخاب گردیده و در ۱۹۵۲ به خدمت وزارت خارجه داخل شده و در آنجا وظایف مختلفه سیاسی را اشغال نموده و در ۱۹۵۳ از طرف رئیس جمهور چکوسلواکیا به حیث رئیس هیأت چک به نزد کمیسیون متحدین برای کنترول برلین به صفت نماینده فوق‌الاعده و وزیر مختار مقرر گردیده، نامبرده بزبان آلمانی، انگلیسی و روسی حرف می‌زد.

۵- مختصر سوانح جلال‌آب محمد شایسته سفیر کبیر ایران در کابل ،
جلال‌آب موصوف پس از گذشتن مأموریت‌های سیاسی بعثت مستشار در سفارت خانه های ایران، درسویس و لندن عزت‌ر قرار حاصل نموده و در سفارت کبرای ایران در واشنگتن به صفت وزیر مختار اجرای وظیفه می‌نمود. چندی بعد جلال‌آب شان به حیث سفیر کبیر ایران در بغداد مقرر گردید و بعد از آن به حیث عضو شورای عالی سیاسی وزارت خارجه ایران تعیین و بالاخره به حیث سفیر کبیر دولت شاهنشاهی در دربار کابل تعیین گردیدند.

۶- مختصر سوانح جلال‌آب کاز یوچی میورا، سفیر کبیر جاپان در کابل ،

جلال‌آب موصوف در سال ۱۸۹۹ در یوریشیما تولد گردیده و در ۱۹۱۹ داخل خدمات سیاسی شده و در ۱۹۲۵ بعثت آتشی در سفارت جاپان در لندن و در ۱۹۲۶ در سفارت جاپان در ماسکو و در ۱۹۲۹ بعثت ویس فونسل در هلاقه مکدان (مانچوری) و ۱۹۳۲ فونسل در ناحیه مذکور تعیین گردیده و در سال ۱۹۳۶ در امور اروپا و شرق آسیا در وزارت خارجه جاپان به حیث سکرتر مقرر گردید . و در سال ۱۹۳۸ آمر شعبه شق مطالعات وزارت امور خارجه تعیین و در سال ۱۹۴۰ بعثت سکرتر اول در سفارت جاپان در برلین تعیین شد . و در سال ۱۹۴۴ مستشار سفارت

و در ۱۹۴۶ از خدمات سیاسی خارج گردید و در همان سال به حث معلم در یونیورسته توکیو و مؤسسه تربیوی اجرای وظیفه می نمود .

کنفرانس ها

کنفرانس بانندونگک:

برای نزدیک ساختن ممالك دو قاره بزرگ آسیا و افريقا، کنفرانسی در شهر بانندونگک (اندونیزیا) بتاريخ ۲۸ حمل ۱۳۳۴ (۱۸ اپریل ۱۹۵۵) تشکیل گردیده ۲۷ مملکت ازین دو قاره بزرگ که عبارتند از :
افغانستان - برما - کمبودیا - سیلون - جمهوریت توده چین - مصر - حبشه
هند - اندونیزیا - ایران - عراق - جاپان - لاوس - لبنان - لایپریا - لیبیا
نیپال - پاکستان قلیبا ین - عربستان سعودی - سوریه - تایلاند - ترکیه
جمهوریت دیموکرات ویتنام - دولت ویتنام - یمن، در این کنفرانس شرکت ورزیده و افغانستان به پیروی از سیاست همکاری بین المللی خود هیأتی بریاست بناغلی سردار محمد نعیم معاون صدارت، وزیر امور خارجه و عضویت بناغلی عیدالملک عبدالرحیم زی کقبل وزارت مالیه، وکیل وزارت اقتصاد ملی، بناغلی محمد هاشم میوندوال رئیس مستقل مطبوعات بناغلی دکتور نجیب الله سفیر کبیر افغانی در لندن، بناغلی عبدالهادی داوی وزیر مختار افغانی در اندونیزیا، بناغلی عبدالرحمن پژواک، بناغلی محمد غوث علیز و بناغلی میر عبدالوهاب بمنظور شرکت در آن کنفرانس به بانندونگک فرستاده علاوه بناغلی سید محمد قاسم رشتیا رئیس دباختر آژانس بعیت نماینده مطبوعات افغانستان با هیأت افغانی همراه بود .

کنفرانس اقتصادی برای آسیا و شرق دور :

جلسه سالانه کمیسیون اقتصادی برای آسیا و شرق دور در ابتدای سال ۳۴ در شهر توکیو (جاپان) انعقاد یافته و در آن هیأتی بریاست بناغلی

عبدالملك عبدالرحيم زى كښل وزارت مالیه، وکیل وزارت اقتصاد ملی و عضویت
ښاغلی محمد حسن کریمی، ښاغلی میر عبد الوهاب و ښاغلی محمد قوث علیزو
از افغانستان نمایندگی نمودند.

کنفرانس کمیسیون ادویه مخدره:

چون افغانستان از سالهاست که در زمرة ممالک صادر کنندۀ تریاک
شامل میباشد امسال ښاغلی عبدالحکیم طیبی را بعیت مشاهده نماینده افغانستانی
در کنفرانس سالانۀ کمیسیون ادویه مخدره که بتاريخ اپریل ۱۹۵۵ منعقد
گردیده بود به نیویورک اعزام نمود تا درباره حق صادرات افغانستان و
تعدیل پروتوکول ۱۹۵۳ در جریان مذاکرات کمیسیون سهم گیرد، نماینده
افغانستانی در این باره نیز بیانات و پیشنهاداتی به کمیسیون تقدیم کرد که در
نتیجه کمیسیون تصویب نمود این حق افغانستان در هنگام ترتیب کنوانسیون
واحد، در نظر گرفته شود.

هنگامیکه این رایور کمیسیون در جولای ۱۹۵۵ بشورای اقتصادى و
اجتماعی درجینوا پیش شد نماینده افغانستانی باریکتر از حق صادرات
افغانستان و تعدیل پروتوکول ۱۹۵۳ ادویه مخدره، بیانات و پیشنهاداتی
بشورای مذکور تقدیم کرد که در نتیجه شورای اقتصادى و اجتماعى به
اکثریت آراء از حق افغانستان پشتیبانی نموده فیصله نمودند
تا این تصویب شان در رایور سالانۀ شورای اقتصادى و اجتماعى درج و به
اسامبله عمومی دهم تقدیم شود. در اسامبله دهم ضمن بحث بر راپورت
شورای اقتصادى و اجتماعى، حق افغانستان با هیچ مخالفت مواجهه نکردیده
بلکه از طرف يك عده از نمایندگان در ضمن بیانات شان تصدیق
و پشتیبانی گردید.

کنفرانس عمومی موسسه صحی جهان:

حسب معمول کنفرانس عمومی موسسه صحی جهان از تاریخ ۱۰ الی ۲۷

می ۱۹۵۵ مطابق ۱۹ ثورالی ۱۳۳۴ در شهر مکسیکو (امریکای مرکزی) منعقد گردیده و از طرف افغانستان بناغلی دکتور عبدالظاهر معین وزارت صحتیه بحیث رئیس و بناغلی دکتور محمد یوسف سرطیب شفاخانه قوای مرکز بحیث عضو در کنفرانس مزبور اشتراک ورزیده بودند. قرار اطلاع واصله، رئیس هیأت افغانی، هنگام انتخابات بحیث معاون رئیس کمیته اداری مالی و حقوقی و در عین حال راپورتر کمیته «اعتبارنامه‌ها» انتخاب گردیده بود.

کنفرانس اقتصادی خاورمیانه و نزدیک :

در سال ۱۹۵۳ وزرای مالی و اقتصاد ممالک عربی با اساس فیصله شورای اجتماعی و اقتصادی سازمان ملل، تشکیل جلسه داده و تصویب نمودند تا کمیسیون اقتصادی برای ممالک خاورمیانه و نزدیک بفرض تحکیم روابط تجارتي و اقتصادی با اساس تقسیمات جغرافیائی بین ممالک مذکور تاسیس یابد، همانا کنفرانس مقدماتی کمیسیون مذکور بفرض ترتیب پروژه سازمان اقتصادی خاورمیانه و نزدیک از تاریخ ۳ - الی ۱۲ جوزای ۱۳۳۴ (۲۵ می الی ۳ جون ۱۹۵۵) در شهر بیروت (لبنان) منعقد گردیده و ممالک آنی الذکر در آن شمولیت ورزیدند :

افغانستان - مصر - حبشه - یونان - ایران - عراق - اردنیه - هاشمیه - لبنان - پاکستان - عربستان سعودی - سوریه - ترکیه - یمن و مشاهدین جامعه عرب . درین کنفرانس از طرف افغانستان بناغلی عبدالصمد سابق وزیر مختار افغانی در بغداد بحیث رئیس و بناغلی عبدالکریم حکیمی بحیث عضو هیأت افغانی اشتراک ورزیده بودند . در کنفرانس مذکور فیصله بعمل آمد تا برای تصویب پروژه موافقتنامه که در کنفرانس ترتیب داده شده بود کنفرانس دیگری از طرف ممالک متذکره فوق عضو کمیسیون دایر گردد. افغانستان که قبلاً موافقت خویش را برای تاسیس همچنین یک سازمان اقتصادی ابراز نموده بود در کنفرانس بکه بتاريخ ۱۷ دسمبر ۱۹۵۵ مطابق ۲۴ قوس ۱۳۳۴

د افغانستان کالنی

در شهر بیروت بفرض امضای موافقتنامه متذکره دایر گردیده، بناغلی
صلاح الدین سلجوقی سفیر کبیر افغانی مقیم قاهره را بعیت رئیس هیأت
افغانی معرفی کرد.

کنفرانسهای کمسیونهای فرعی :

علاوه بر کنفرانسهای متذکره فوق یک تعداد کنفرانسهای فرعی
منطقوی کمسیون اقتصادی برای آسیا و شرق دور (ایکانی) در شهرهای
مختلف مالک شرق دور و همچنین کمسیونهای فرعی منطقوی سایر
سازمانهای اختصاصی مانند یونسکو و موسسه خوراکه و زراعت دایر
گردیده و نمایندگان افغانی اشتراک ورزیده اند.

کنفرانس بانك بين المللی و صندوق ذخیره :

کنفرانس سالانه بانك و صندوق ذخیره بین المللی از تاریخ ۱۲ الی
۱۸ سپتمبر ۱۹۵۵ مطابق ۱۹، الی ۲۵ سنبله ۱۳۳۴ در شهر استانبول (ترکیه)
منعقد گردید و افغانستان برای نخستین بار در این کنفرانس اشتراک
ورزیده و اشخاصیکه از افغانستان در جلسات این کنفرانس نمایندگی
نموده اند قرار ذیل اند :

بناغلی عبدالملك عبدالرحیم زی کفیل وزارت مالیه، وکیل وزارت
اقتصاد ملی بعیت «کورنر»

بناغلی عبدالکریم حکیمی بعیت «آلترنیت کورنر بانك»

بناغلی محمد سرور بعیت «آلترنیت کورنر فنډ»

بناغلی عبدالحکیم طیبی بعیت مشارر

بناغلی محمد نسیم بعیت مشارر

کنفرانس عمومی موسسه خوراکه و زراعت :

بتاریخ ۴ نوامبر ۱۹۵۵ مطابق ۱۰ میزان ۱۳۳۴ هشتمین کنفرانس
سالیانه موسسه خوراکه و زراعت در روما (ایطالیا) منعقد گردیده و از

طرف افغانستان بناغلی میر محمد یوسف وزیر زراعت بعیث رئیس، بناغلی
عبدالله متخصیص وزارت زراعت و بناغلی محمد ناصر متعلم زراعت در پاریس
بعیث اعضای هیأت افغانی اشتراک ورزیدند.

سازمان ملل متحد

یسا د بود دهمین سالگړه امضای منشور ملل متحد
درسان فرانسیسکو :

برای احتفال دهمین سالگړه امضای منشور سازمان ملل متحد بنا بر
دعوت منشی عمومی سازمان ساعت سه بعدالظهر ۲۰ جون ۱۹۵۵ مطابق
۲۹ جوزا ۱۳۳۴ در عمارت او برای شهرسان فرانسیسکو که در آن عمارت
ده سال قبل منشور ملل متحد امضا و این سازمان جهانی را بوجود آورد ،
جلسه نموده و وزرای خارجه قسمت بزرگه مالک عضو در آن اشتراک
ورزیدند . هیأت افغانی بریاست بناغلی سردار محمد نعیم معاون صدایت
وزیر خارجه و عضویت بناغلی محمد کبیر لو دین سفیر کبیر افغانی
درواشنکتن بناغلی عبدالحمید عزیز نماینده دایمی افغانی در ملل متحد
بناغلی عبدالرحمن پژواک مدیر شعبه سوم سیاسی و کفیل مدیریت ملل متحد
وزارت خارجه در کنفرانس مذکور شرکت ورزیدند . والا حضرت
وزیر خارجه نطقی ایراد و در آن تاریخچه این روز را ذکر نموده و اظهار
کردند که چون اساسات مقبول مؤسسه ملل متحد و منشور آن به عقاید معنوی
و راه های مادی و رسوم ملی و هدف و آمال مردم افغانستان مطابق و موافق
است ، افغانستان یکی از صمیمیترین و وفادار ترین اعضای ملل متحد بوده
و اساسات منشور این مؤسسه را تأیید مینماید . از خدمات مؤسسه ملل متحد
و سازمانهای اختصاصی آن که در ساحه های مختلف به عالم بشریت انجام
داده ، ستایش نموده و کامیابی مؤسسه را و ابسته به پیروی خالصانه از اساسات

منشور و توسمه دادن محیط عضویت آن و تطبیق حق تعیین سر نوشت که مهمترین فواید حقوق بشر است دانسته است .

در داخل مملکت نیز احتفالات بزرگی برای یادبود دهمین سالگرد امضای منشور ملل متحد برپا بود . چنانچه پروگرام مخصوص رادیوی کابل بنطاق والا حضرت سردار محمد داؤد صدراعظم افتتاح گردید . وزارت معارف کنفرانسهای مجللی در مکاتب یا یتخ منعقد نمود . ریاست بلدیة دعوت عصریه ترتیب داد . مطبوعات افغانی نیز این روز را حسن استقبال نمودند . روزتون و مرستون بنوبه خود سهمی درین احتفالات گرفتند .

دهمین سالگرد تاسیس ملل متحد :

طبق معمول همه ساله بمناسبت سالگرد تاسیس ملل متحد خاصه امسال که دهمین سالگرد بود بتاريخ ۲۴ اکتبر ۱۹۵۵ مطابق ۳۰ میزان ۱۳۳۴ محافلی از طرف وزارت معارف ریاست مطبوعات ، ریاست شاروالی و غیره مؤسسات عرفانی مرکز برپا گردیده بود .

اعلامیه حقوق بشر :

باساس اطلاعات سازمان ملل متحد بتاريخ ۱۰ دسامبر ۱۹۵۵ مطابق ۱۷ فوس ۱۳۳۴ را روز اعلامیه حقوق بشر خوانده و بمناسبت این روز نیز محافل و مجالسی از طرف دوایر ذی علاقه ترتیب گردیده بود .

دهمین مجمع عمومی ملل متحد :

در دهمین مجمع عمومی ملل متحد که در ماه سپتامبر ۱۹۵۵ مطابق سنبله ۱۳۳۴ در شهر نیویورک منعقد گردید ، از طرف افغانستان اشخاص آتی در مختلف کمیته های مجمع عمومی نمایندگان نمودند :

شاغلی محمد کبیر لودین سفیر کبیر افغانی در واشنگتن بحیث رئیس هیات و نماینده در کمیته سیاسی .

شاغلی دکتور میر نجم الدین انصاری در کمیته ادماک مخصوص سیاسی .

بناغلی عبدالرحمن یزواک در کمیته اجتماعی فرهنگی و بشری

» عبدالعزیز » قیمت

» سید محمد قاسم رشتیا » بودجه

» عبدالعزیز طیبی » حقوق

» عبدالکریم حکیمی » اقتصادی

قرار معلوم افغانستان با اساس پالیسی صلح خواهانه و مطابق به روش سالهای گذشته، از تمام فیصله های که راجع به صلح و آرامش بین المللی بوده، طرفداری و از پیشنهادها ییکه راجع به بلند بردن سویه علمی و اقتصادی مما لك عقب مانده بود، پشتیبانی کرده است. علاوه سهم نماینده افغانی در جریانات کمیته اجتماعی و فرهنگی مانند سالهای سابق قابل تذکر بوده و پیشنهادهای متعدد شان مورد قبول واقع گردیده و برای بار دیگر راجع به جادادن حق تعیین سرنوشت خطا به ابراد و در کمیسیون حقوق بشر به نمایندگی از سایر ملل آسیائی مجادله کرده است. همچنان نمایندگان افغانی در کمیته های دیگر، پیشنهادهای متعددی در موضوعات مختلف بر نامه کار امسال مجمع عمومی پیش نمودند که مورد تصویب و قبول واقع گردیده است چنانچه نماینده افغانی در کمیته حقوق چندین پیشنهادی عرضه نموده است که از جانب کمیته و مجمع عمومی تصویب شده که از آن جمله یکی مطالبات مزید درباره حکمیت و دیگری تاسیس محکمه ملل متعدد در لیبیا و نشر داکتو-منت های کمیسیون حقوق دول میباشد.

نا گفته نماند که بزرگترین و مهمترین موضوع مجمع عمومی دهم، شمول شانزده مملکت جدید بوده است که نماینده افغانی در هنگام بحث این مسأله به طرفداری از شانزده مملکت پیشنهاد داده و طرفداری نموده است چنانچه مما لك مزبور بعد از شمولیت از افغانستان ابراز تشکر نموده اند. مما لك آنی الذکر بعیت عضو ملل متحد قبول شده اند. رومانیایا، بلغاریایا، هنگاریا، آلبانیایا، پرتگال-اسپانیایا، ایتالیا-فنلاند-لیبیا-اردن-نیبال-سیلان-لاوس-کمبودیا - ویتنام.

د داخلې وزارت

تشکیل:

وزیر	ع. ج	عبدالحکیم
معین	ع. ص	عبدالرحیم
مدعی العموم		ع. محمد حسن
د قلم مخصوص مدیر	
د تفتیش لوی مدیر		ع. محمد صدیق
دمحا کلا تو لوی مدیر		ع. محمد طاهر
د ناقلینو لوی مدیر		ع. خدا داد
د مامورینو مدیر		ص. عبدالرحیم
د احصائی د لوی مدیر		یت کفیل
ص. فقیر محمد		
د سجل د ثبتو لوی مدیر		ص. نظر محمد
د احصائی معاون		ص. گل محمد
د مامورینو د مدیر		یت د لمری خانګی
ص. محمد احسان		کفیل
د محاسبی مدیر		ص. عبدالرشید
دمخاسبی د تحقیق د خانګی		آمر
ص. سید کمال		

ع. ج. عبدالحکیم

د تفتیش د لمری ګروپ	آمر	ص	میر محمد عثمان
د تفتیش د دوهم		»	»
د تفتیش د دریم		»	»
د تفتیش د ګروپ	عضو	ص	ص. صالح محمد
د تفتیش د ګروپ	عضو	ص	مولوی یار محمد
د تفتیش د ګروپ	عضو	ص	سید محمد
د پانېو مدیر		ص	عبدالواحد

مدیریت مأمورین

اول- تعدیلات در تشکیل :

۱- حکومت اهلی کرشک :

دراثر احداث نهر بغرا و تکثیر نقوس در منطقه نادهلی، ایجاب مینمود که يك حکومت درجه ۳ بنام نادهلی در منطقه مذکور جدیداً تشکیل شود که اساساً و مستقیماً مربوط حکومت اهلی کرشک باشد .

۲- ولایت کابل :

نسبت اینکه بعضی قریه های خرد و بزرگ سرریزی و حکومت بگرامی بعید از مرکز حکومت مذکور و سرک های عمومی بوده و در میان تپه ها و کوه ها وقوع دارد که برای رسیدگی و اجراآت رسمی خصوصاً در مواقع حدوث واقعات از قبیل قتل و سرقه و اموال گریزی بحکومات محلی و حتی ولایت مشکلات وارد میساخت، ایجاب مینمود تا در علاقه خاک چهار يك علاقه داری درجه ۲ تشکیل شود و این علاقه داری مربوط حکومت بگرامی است .

ترفیعات سال ۱۳۳۴ :

- ۱- ع، ص، عبدالرحیم معین از رتبه ۲ برتبه اول
- ۲- ع، ع، ص، سید غلام رسول حاکم اهلی پروان از رتبه ۲ برتبه اول
- ۳- ع، ع، شاه محمد حاکم کلان کوتواز از رتبه ۳ برتبه ۲
- ۴- ع، محمد طاهر مدیر عمومی مهاکمات از رتبه ۴ برتبه ۳ در بست خودش
- ۵- ع، ا، عبدالله مامور رتبه ۵ حاکم درجه اول کوهدامن برتبه ۴ در بست خودش
- ۶- ع، ا، حیات الله مامور رتبه ۵ حاکم درجه ۲ وردک برتبه ۴
- ۷- ع، ا، عبدالملك مامور رتبه ۵ حاکم دند برتبه ۴ در بست خودش
- ۸- ع، ا، محمد رحیم مامور رتبه ۵ حاکم سنگچه رتبه ۴ در بست خودش

- ۹- ع ۱۰، عبدالواحد مامور رتبه ۵ - حاکم پرچمن برتبه ۴
 ۱۰- ع ۱۰، محمد جان حاکم دودات مامور رتبه ۵ - برتبه ۴
 ۱۱- ع ۱۰، عبدالرحيم مامور رتبه ۵ - حاکم شيندند برتبه ۴
 در پست خودش
 ۱۲- م، محمد انور مامور رتبه ۵ - قلم مخصوص ولايت قندهار برتبه ۴
 در پست خودش.

مقرری ها :

- ۱- ع، م، محمد صديق مامور رتبه ۲ معاون تفتيش اداري صدارت عظمي
 بکفالت حکومت اعلیٰ فرا .
 ۲- ع ۱۰، عبدالغني خان مامور رتبه ۴ عضو محکمہ مرافعة صدارت عظمي
 بحکومت درجه اول آفچه مقرر شده .
 ۳- ع ۱۰، محمدعلي مامور رتبه ۵ - سابق حاکم پنجواڼي بحکومت درجه
 اول کرم سیر حکومت اعلیٰ گرشک مقرر شده .
 تبدلات سال ۱۳۳۴ :

- ۱- م، مير محمد اعظم مامور رتبه ۵ - شعبه اول مدیریت ما مورین بعثت
 مدیر اداری ولایت هرات تبدیلاً مقرر شده .
 ۲- ع ۱۰، عبدالملك مامور رتبه ۴ - حاکم درجه اول دند بحکومت
 درجه اول اندر حکومت اعلیٰ غزني تبدیلاً مقرر شده .
 ۳- ع ۱۰، عبدالغفار مامور رتبه ۴ - حاکم درجه اول اندر بحکومت
 درجه اول دند ولایت قندهار تبدیلاً مقرر شده .
 ۴- ع ۱۰، عبدالواحد حاکم درجه ۴ پرچمن ترقيعا بحکومت درجه اول
 انجیل ولایت هرات تبدیل شده .
 ۵- ع ۱۰، محمد جان حاکم درجه ۲ رودات ترقيعا بحکومت درجه اول
 کاهه ولایت مشرفی تبدیل شده .

۶. ع، ا، عبد الباقي مامور رتبه ۴ حاکم شیرین تگاب میمنه بحکومت درجه اول موسی قلعه کرشک تبدیل شده
۷. ع، ا، عبد الکریم مامور رتبه ۴ حاکم نهر سراج بحفظ رتبه و معاش بحکومت درجه ۲ میدان تبدیلاً مقرر شده
۸. ع، ا، محمد حسین مامور رتبه ۳ حاکم میدان بحفظ رتبه و معاش با مریت تفتیش ولایت کابل تبدیلاً مقرر شده
۹. ص، عبد الهادی مامور رتبه ۴ مدیر احصائیه ولایت مشرفی با مریت تفتیش ولایت مذکور تبدیل شده

مدیریت عمومی احصائیه نفوس ثبت سجل احوال

طبق پروگرام مرتبه مدیریت عمومی احصائیه در برج جوزای ۱۳۳۴ سی کروپ هیأت های نفوس شماری برای توزیع تذکره بولایت مزار شریف اهرام و کفیل مدیریت عمومی احصائیه نیز برای تقسیم هیأت، بمناطق مربوط و ترتیب مراتب تکنیکی کار بولایت مزار شریف اهرام شده و بتاريخ ۱۵ سنبله ۱۳۳۴ بکار آغاز نموده والی اول قوس ۱۳۳۴ در حکومت کلان شبرغان و حکومت کلان بلخ و حکومت کلان سمنگان و حکومت و علاقه داری های مربوط کار توزیع تذکره را انجام دادند. بعد ازان که هیأت های مذکور امور توزیع و تذکره را الی اول قوس پیاپی تکمیل رسانیده عازم مرکز شدند تا اینکه در امور نفوس شماری ولایت مزار شریف بدست آمده، الله احمد در نفوس مملکت بطور اوسط دو چند یا بعبارت دیگر صد در صد نماید بعمل آمده است و بعد از انجام کار توزیع تذکره ولایت مزار شریف هیأت های نفوس شماری در مناطق گرم سیر که عبارت از حکومت اعلیٰ فراه و حکومت اعلیٰ کرشک و مربوطات آن باشد اهرام و در برج جدی کار توزیع تذکره و مناطق مذکور را شروع نموده اند و کار توزیع تذکره در مناطق مذکور بجدیت و انتظام ادامه دارد و هم

مدیریت عمومی احصائیه در سال جاری، سه جلد قوانین احصائیه را که عبارت از قانون ثبت سجل و قانون تکره اتباع دولت هائی افغانستان و قانون نفوس شماری عمومی را که ترتیب داده بود، برای طی مراتب از مجلس عالی شورای ملی و اعیان گزارش داده است.

مدیریت عمومی ناقلین

در سال جاری نظر با احکام مقام عالی صدارت مظمی و طبق تعلیمات نامه ناقلین و مهاجرین، برای (۱۰۶۹) خانوار اقوام کوچی و ده نشین در ولایت فطن و مزار شریف زمین منظور شده و اقوام مذکور انتقال داده شده اند. مکنذا برای (۶۰۱) خانوار اقوام ترکمن، پاپری، وردک که زمین طور اجاره از سال های ما قبل به تصرفشان بوده در آبادی و غیره آن صرف مساعی نموده اند و قرار احکام مقامات صالحه زمین تحت اجاره شان بطور ناقل منظور و اسکان شده اند و همچنان برای (۳۲۹) خانوار اقوام مهاجر از ولایت فطن و مزار شریف و ولایت فغدهار زمین منظور شده و تماماً اهرام و اسکان گردیده اند.

مدیریت عمومی محاکمات

اوراق محاکموی مامورین مربوط وزارت داخله که از ولایات و حکومتات اعلیٰ مدیریت عمومی محاکمات واصل گردیده بعد از غور و تمق اجرا آتی که در آید باره بعمل آمده قرار فیصل است. اول او را فیس که در اثر مرافعه خواهی و تمیز طلبی خود محکومین بریاست عمومی محاکمات فرستاده شده.

۱- به محکمه مرافعه (۱۰) فقره

۲- به محکمه تمیز (۷) فقره

دوم - اوراقیکه در اثر مراقبه خواهمی و تمیز طلبی وزارت • بریاست
عمومی محاکمات فرستاده شده و بفصله های صادره ولایات و حکومتات
اعلی قناعت حاصل نشده .

۱ - به محکمه مراقبه (۶) فقره

۲ - به محکمه تمیز (۲) د

سوم - اوراقیکه برای فیصله به محکمه ابتدایه فرستاده شده (۲) فقره
چهارم - اوراقیکه بعد از فیصله ولایات و حکومتات اعلی بوزارت داخله
واصل و بعد از غور و ملاحظه بواسطه اکمال نواقص ، بمراجعه مسترد و
هدایات لازمه داده شده (۱۲) فقره

پنجم - اوراقیکه از محکمه مراقبه و تمیز فیصله شده و فیصله آن بفرض
تطبیقات اصولی بوزارت واصل گردیده که در اثر آن موضوع بمراجعه
خبر داده شده .

۱ - از محکمه مراقبه (۵) فقره

۲ - از محکمه تمیز (۱۰) د

د عدلی وزارت

تشکیل:

ع.ج.، سید عید الله
ع.، ض. عید الکریم حقانی

وزیر
معین

مشاور ع.، ص.، مولوی محمد قاسم
د قلم مخصوص مدیر
ص. حاجی عبدالقادر
د ما موریشو مدیر ص.، غلام محمد
د تمیز ریاست:

د تمیز رئیس ع.، ص.، مولوی
عبدالجلیل انصاف
د تمیز ریاست عضو ع.، مولوی عید البصیر
د تمیز « ص. » عبدالباقی
« عبدالرشید
« عبدالجلیل
« عید الحسنان
« عبدالقیوم

ع.ج.، سید عید الله

د جمعیه العلماء ریاست:

رئیس
غری ف. مولوی حبیب الله
فضا الرحمن
عید الله
عبدالواحد

غری	ف	مولوی عبدالجلیل
»	»	» فضل ربی
»	»	» غلام حیدر
»	»	» سید محمد عمر
»	»	» میا عبداللہ
»	»	» عبدالغنی
»	»	» نصر اللہ
»	»	» سید عبدالرحمن
»	»	» فضل حق
»	»	» سید انور شاہ
»	»	» محمد امان
»	»	» محمد اعظم
»	»	» عبدالعزیز
»	»	» مطیع اللہ
»	»	» کل علم

ریاست تمیز

الف- فقرات جزائی :

- ۱- محکوم به قصاص در اثر حق العبد ۷ نفر
 - ۲- محکوم باعدام در اثر حق الله ۳ »
 - ۳- محکوم به حبس دوام در اثر » ۶ »
 - ۴- فقراتیکه بتا ئید فیصله های محاکم و مجالس مشوره حکم اصدار گردید . ۵۵۴ فقره
 - ۵- فقراتیکه به توتید جزای محکومین حکم صادر شده ۹۲ »
 - ۶- به تخفیف جزا در باره محکومین حکم صادر شده ۱۳۴ »
 - ۷- نسبت اصلاح نواقص واپس مسترد گردیده ۹۸ »
 - ۸- « بغرض استهدا وارد و هدایت داده شده ۲۰ »
- ب- فقرات حقوقی :

- ۱- فقراتیکه بتا ئید فیصله های محاکم حکم اصدار گردیده ۶۱ فقره
- ۲- « به نقیض » « اصدار گردیده و بغرض دوران شرعی واپس مسترد شده ۵۶ فقره
- ۳- فقراتیکه بغرض استهدا وارد و هدایت داده شده ۱۹ فقره

اجراآت مهمه مدیریت تفتیش

الف- قضات و مفتی هائیکه در اثر تفتیش تحت محاکمه قرار گرفته اند :

- ۱- ملا مهتاب گل قاضی محکمه خوگیا نی
- ۲- عبدالقفور » » چمکنی
- ۳- محمد صدیق » » یرچمن
- ۴- نور احمد » » ینکی قلعه
- ۵- محمد جان » » دند
- ۶- محمد طالب » » هریرود

امور وزارت عدلیه

- ۷- غلام محمد قاضی محکمه خاکرین
 - ۸- عیدالقدوس » » اچرستان
 - ۹- سیف الرحمن » » مراغه فراه
 - ۱۰- فضل الرحمن » » اناردره
 - ۱۱- میرزا پادشاه » » نهرشاهی
 - ۱۲- رحمت الله » » سرپل
 - ۱۳- عیدالحلیم مفتی محکمه دند
 - ۱۴- عیدالله » » دهرود
 - ۱۵- عیدالله » » پنجوائی
 - ۱۶- عیدالکریم » » خاکرین
 - ۱۷- محمد اسحق » » مراغه فراه
 - ۱۸- عیدالحمد » » چخا نسور
 - ۱۹- سید محمد » » ابتدائیه فراه
 - ۲۰- عیدالحق » » نهرشاهی
- ب- دوسیه هائیکه توسط اعضاء مدیریت تفتیش که سمت وکیل اثبات جرم را دارا بوده به محکمه مراغه و محکمه عالی تمیز صدارت عظمی تقسیم گردیده:
- ۱- دوسیه نسبی وزیر محمد قاضی سابق محکمه رستاق به محکمه تمیز صدارت عظمی
 - ۲- » » » » معراج الدین مفتی محکمه ده سبز به محکمه مراغه » »
 - ۳- » » » » عیدالحمد محرر سابق محکمه حکومت کلان لاهور گرد به محکمه تمیز صدارت عظمی
 - ۴- » » » » عیدالحمد مفتی سابق محکمه دره صوف » » » »
 - ۵- » » » » سید عیدالله قاضی محکمه سنگ چارک » » » »
 - ۶- » » » » غلام محمد قاضی سابق محکمه نجرا ب » مراغه » »
 - ۷- » » » » همو جان مفتی سابق بل خوری » » » »
 - ۸- » » » » محمد خان قاضی محکمه دند » » » »
 - ۹- » » » » غلام جیلانی قاضی محکمه درواز » » » »

د افغانستان مځا لني

۱۰. دوسيه نسبتې محمد خطاب قاضي سا بق محكمه كلنگار بمحكمه تميز صدارت عطمي

ج - دوسيه هاي اشخاص ذيل كه توسط اعضاء مديريت تفتيش در اطراف
آن تدقيق وغور بعمل آمده و به مواضع مربوطه آن هدايت لازم داده شده :

- ۱ - ملا محمد قاضي محكمه دند
- ۲ - غلام محمد قاضي محكمه خاكریز
- ۳ - محمد طالب دهرود
- ۴ - عبدالقدوس دجرستان
- ۵ - شاه اسلام د نهرين
- ۶ - نور محمد د كرزاب
- ۷ - امين الحق د ارزكان
- ۸ - ملا محمد رسول د دهله
- ۹ - محمد زبير د پنجواڼي
- ۱۰ - سيف الرحمن د مراغه فراه
- ۱۱ - فضل الرحمن د محكمه اناردره
- ۱۲ - ملا عبدالحميد مفتي د چغنا نسور
- ۱۳ - ملا د بكووا
- ۱۴ - ملا سيد محمد د ابتدائيه فراه
- ۱۵ - ملا نور محمد قاضي د كرخ
- ۱۶ - ملا عبدالحكيم د چاردهي
- ۱۷ - ملا محمد سليمان د اسمار
- ۱۸ - ملا اسماعيل د كوز كنر

د - قضائيكه بيا نها نسبت قفلت و فرو گذاشت شان اخطار داده شده :

- ۱ - ملا دولت محمد قاضي محكمه بگرام
- ۲ - بسم الله د بهسود
- ۵ - محاكميكه توسط اعضاء مديريت تفتيش تفتيش كرده است :

امور وزارت عدلیه

- ۱- محاکم عدلی ولایت قطنن تماما تفتیش گردیده و دوسیه های آن تحت غور است.
- ۲- به محاکم عدلی ولایت مزار شریف هیأت تفتیش اعزام و فعلاً تحت تفتیش می باشد.

و - به محاکمیکه امر تفتیش آن صادر گردیده:

۱-	به	محکمه	انجیل
۲-	به	»	سید کرم
۳-	به	»	جاجی

مدیریت قلم مخصوص

- ۱- مکاتیب صادره مدیریت مزبور ۱۳۲۰ قطعه
- ۲- هرا یضیکه ب مدیریت قلم مخصوص رسیده و در هریضه اشخاص حکم صادر شده (۱۱۱۰) قطعه.
- ۳- اموری که بدجلس علمی وزارت ربط داشته و در آن باره تضویب صادر گردیده (۱۷) فقره.

اجراآت مدیریت مأمورین

ترفیعات مأمورین :

- الف- ترفیعات مأمورین مرکب از وزارت :
- ۱- س غلام محمد مدیر مأمورین از رتبه ۵ به رتبه ۴
- ۲- » حاجی عبدالقادر مدیر قلم مخصوص » » » » »
- ۳- » فضل الرحمن مدیر تفتیش از رتبه ۵ به رتبه ۴
- ۴- » خمارالدین عضو » » » » »
- ۵- » شیرین حسن » » » » »

ب- ترفیعات قضات مجاکم هدایه

- ۱- ف موای غلام نبی قاضی مرا فقه کا بل از رتبه ۴ برتبه ۳
- ۲- د د محمد اسرار د حالیه محکمه ارغنداب د ۱۰ د ۹
- ۳- د د عبدالرازق د محکمه میدان د د د د
- ۴- د د محمد سالم د د سروبی د د د د
- ۵- د د محمد ایوب د د بکا و لنک د د د د
- ۶- د د حضرت دین د د لعل و سرچنگل د د د د
- ۷- د د عبدالغیاث د د پنجوانی د د د د
- ۸- د د غلام ایشان د د مرا فقه هرات از رتبه ۵ برتبه ۴
- ۹- د د حامد الدین د د غوریان د د ۸ د ۷
- ۱۰- د د محمد نظیر د د تولک د د ۱۰ د ۹
- ۱۱- د د سید عبدالله د د کهستان د د ۱۱ د ۱۰
- ۱۲- د د سید عبدالرؤف د د اورسکن د د ۱۰ د ۹
- ۱۳- د د ابوالقاسم د د مرا فقه مزار شریف از رتبه ۵ برتبه ۴
- ۱۴- د د دوست محمد د د حالیه محکمه اندخوی د ۱۱ د ۱۰
- ۱۵- د د نور علم د د محکمه شور تپه د د ۱۱ د ۱۰
- ۱۶- د د عبدالسلام د د سمنگان د د ۷ د ۶
- ۱۸- د د امیر محمد د د اندراب د د ۱۱ د ۱۰
- ۱۸- د د غلام حسین د د تالان د د ۸ د ۷
- ۱۹- د د عبدالقیوم د د حضرت امام صاحب ۹ برتبه ۸
- ۲۰- د د عبدالوحید د د حکومت کلان قندزد د ۷ د ۶
- ۲۱- د د محمد صدیق د د مرا فقه مشرفی د ۴ د ۳
- ۲۲- د د سید محمد عالم د د ابتدا ئیه مشرفی د ۷ د ۶
- ۲۳- د د محمد طاهر د د کوز کسفر د ۱۰ د ۹
- ۲۴- د د سیف الرحمن د د قرغه نی لغمان د ۱۰ د ۹

۲۵-	ف	عبدالحنان قاضی	محکمہ مہمہند درہ	ازرتبہ ۱۱	۱۰
۲۶-	د	محمد شیرین	د	مرافعہ چنوبی	۴
۲۷-	د	عبدالواحد	د	حالیہ محکمہ اچین	۱۱
۲۸-	د	امان اللہ	د	محکمہ جد ران	۱۱
۳۹-	د	محمد عاشق	د	محکمہ آرزو	۱۰
۳۰-	د	عبد الرؤف	د	محکمہ مرافعہ پروان	۵
۳۱-	د	غلام حیدر	د	محکمہ ریزہ کوہستان	۱۰
۳۲-	د	محمد عثمان	د	مرافعہ غزنی	۵
۳۳-	د	محمد گل	د	محکمہ ابتدائیہ	۷
۳۴-	د	حمد اللہ	د	قرہ باغ	۱۰
۳۵-	د	محمد حسن	د	مقرر	۱۰
۳۶-	د	سید عبدالحنان	د	شرن	۱۱
۳۷-	د	سید حبیب اللہ	د	کتواڑ	۱۰
۳۸-	د	عبد اللہ	د	مرافعہ بدخشان	۵
۳۹-	د	عبدالملی	د	محکمہ کشم بدخشان	۱۰
۴۰-	د	عبدالکریم	د	ابتدائیہ میمنہ	۹
۴۱-	د	غازی محمد	د	پشتونکوت	۱۰
۴۲-	د	غلام سخی	د	نوزاد	۱۱

تبدلات قضات در سال ۱۳۳۴ء

- ۱- ف مولوی غلام نبی قاضی محکمہ مرافعہ قندهار تبدیلیاً بہ قضای محکمہ مرافعہ کابل
- ۲- ف مواوی عبدالباقی قاضی و ثابق مرافعہ کابل بہ عضویت ریاست تمیز
- ۳- د محمد رشید عضو محکمہ ابتدائیہ محاکمات صدارت بدخویت ریاست تمیز

- ۴- ف مولوی محمد امین قاضی محکمه ده سبز بهضویت مدیریت تفقیض وزارت عدلیه
- ۵- ف مولوی عبدالعلی قاضی محکمه ارغنداب تبدیلا بقضای محکمه وردک
- ۶- د د محمد ابراهیم قاضی محکمه مرافعه مزار شریف تبدیلا به قضای محکمه مرافعه قندهار
- ۷- ف مولوی محمد اسرار قاضی محکمه وردک تبدیلا به قضای محکمه ارغنداب
- ۸- ف مولوی عبدالغیاث قاضی محکمه ابتدائیه بدخشان تبدیلا بقضای محکمه پنجوایی
- ۹- ف مولوی غلام ایسان قاضی محکمه ابتدائیه قندهار تبدیلا به قضای محکمه مرافعه هرات
- ۱۰- ف مولوی گل محمد قاضی محکمه ناد علی کرشک تبدیلا بقضای محکمه شین دند
- ۱۱- ف مولوی عبدالحق قاضی محکمه اچین شنوار تبدیلا به قضای محکمه زنده جان
- ۱۲- ف مولوی ابوالقاسم عضو ریاست تمیز وزارت تبدیلا به قضای مرافعه مزار شریف
- ۱۳- ف مولوی دوست محمد قاضی محکمه اندخوی میمنه تبدیلا بقضای محکمه آقچه مزار شریف
- ۱۴- ف مولوی برات شاه قاضی محکمه شورآبک قندهار تبدیلا بقضای محکمه دره صوف
- ۱۵- ف مولوی محمد زبیر قاضی محکمه پنجوایی تبدیلا به قضای محکمه اندراب قطنن
- ۱۶- ف مولوی احمد جان قاضی محکمه دولت آباد مزار شریف تبدیلا به قضای محکمه ینگی قلعه

- ۱۷- ف مولوی عبدالولی قاضی محکمه اشکاشم تبدیلاً به قضای محکمه دوشی .
- ۱۸- ف مولوی عبدالواحد قاضی محکمه موسی خیل منگل تبدیلاً به قضای محکمه اچین مشرقی .
- ۱۹- ف مولوی طوره قل قاضی محکمه وازخواه غزنوی تبدیلاً بقضای محکمه ده سبزکابل .
- ۲۰- ف مولوی محمد شریف قاضی محکمه آقچه مزار شریف تبدیلاً به قضای محکمه اندخوی میمنه .
- د- مقرری های قضات :
- ۱- ف عبدالعلیم فارغ التحصیل دارالعلوم عربی به قضای محکمه شورابک قندهار .
- ۲- ف عبدالحق مفتی محکمه مراغه هرات به قضای محکمه غوروات
- ۳- ف بهرام الدین فارغ التحصیل مدرسه اسدی به قضای محکمه سرپل
- ۴- « فیض محمد مفتی محکمه سمتگان به قضای محکمه دولت آباد
- ۵- « محمد نعیم مامور رتبه ۸ محاکمات صدارت به قضای محکمه پلخمری
- ۶- « محمد یوسف مفتی محکمه مراغه پروان به قضای محکمه نجراب
- ۷- « فتح محمد قاضی سابق محکمه بهسود به قضای وازخواه
- ۸- « ذخیر محمد قاضی سابق محکمه اندرغزنوی به قضای محکمه ناهورغزنوی
- ۹- « محمد ایوب مفتی مراغه بدخشان به قضای محکمه ابتدائیه بدخشان
- ۱۰- « عبدالغفور فارغ التحصیل دارالعلوم عربی به قضای محکمه اشکاشم
- ۱۱- « محمد اسمعیل مفتی ابتدائیه میمنه به قضای محکمه فیضار میمنه
- ۱۲- « عبدالغفور مامور رتبه ۱۱ مدیریت تفتیش به قضای محکمه نادهلی کرشک
- ۱۳- « محمد دین عضو مدیریت تفتیش به قضای محکمه تصفیه املاک قطن

دپوهنې وزارت

تشکیل:

وزیر

تدریسی معین

ع : ج دوکتور عبدالمجید
ع : ص داکتر علی احمد یویل
اداری معین ع : ص عبدالاحد عطائي
مشاور ع : ص داکتر محمد بانس
ع : ص داکتر عبدالحکیم ضیائی

د قلم مخصوص مدیریت:

مدیر
معاون ص عبدالله

د ثانوی تدریساتو ریاست:

رئیس ع : ص داکتر محمد اکرم
معاون ع : ص حمید الله عنایت سراج
غړی ع : ص محمد اسماعیل ساعی
د ص محمد امان

ع : ج دوکتور عبدالمجید

د مسلکي تدریساتو ریاست:

رئیس
معاون
غړی
ع : ص داکتر محمد حیدر
ع : ص محمد هاشم مجددی
ص مېرمل

د ابتدائی تدریساتو ریاست:

رئیس
ع : ص محمد آصف مایل

تشکیل وزارت معارف

ع، داکتر عېدا لر حېم ص الیاس الدین	معاون غری
د پښتو مدیریت :	
ص عېدا لغفور ویا آند	مدیر
د دارالتألیف ریاست :	
ع، ص داکتر میر نجم الدین انصاری ع، پاشیده محمد زهیر	رئیس معاون
د تألیف او ترجمی مدیریت :	
ص محمد یعقوب مفتون	مدیر
ع، ص غلام سرور کو یا اعتما دی ص محمد سرور همایون	غری
.....	» غری
د عرفان دمجلی مدیریت :	
ص، محمد حیدر ژوبل	مدیر
د کتابخانی مدیریت :	
ص، عېدا الباقی طالع	مدیر
د تفتیش ریاست :	
ع، ص عزیز محمد	رئیس
.....	معاون
ع محمد اکرم	غری
ص محمد ایوب	»
ص محمد اکبر	»

غړی	ص عبدالاحمد
»	ص غلام محمد
»	ص امیر محمد
»	ص محمد یونس

دموزی او حفریاتو مدیریت :

آمر	ع ، ص احمد علی کهزاد
غړی	ص محمد نادر سروری
»	ص محمد ابراهیم
»

د خارجه ارتباطو د چارو مدیریت :

مدیر	ص توریالی اعتمادی
غړی	ص محمود شاه
»	ص محمد علم

د سپورت مدیریت :

مدیر	ع محمد محسن صافی
مفتش	ص نور محمد

د احصائیې مدیریت :

مدیر	ص عبدالعلی
------	------------

د مامورینو او معلمینو مدیریت :

د لوی مدیر وکیل	ع حمید الله عنایت سراج
د مامورینو مدیر	ص عبدالفتاح قاری
د معلمینو مدیر	ص محمد یاسین

تشکیل وزارت معارف

د تعمیراتو مدیریت :

ص محمد اسحق

مدیر

د حفظ الصحی مدیریت :

ع سید غلام رضا
ص محمد یونس
.....

سرطیب

داکتر

داکتر

د لوازمو لوی مدیریت :

ع عبد العلیف

ص محمد علی

ص غلام حسین

ص غلام حیدر

ص محمد انور

لوی مدیر

دمجاسی مدیر

د انبار مدیر

معاون

د اجرای مدیر

د اوراقو مدیریت :

ص محمد امین

مدیر

د مطبعی لوی مدیریت :

ص صوفی فخر الدین

ص عبد الغفور

مدیر

معاون

د حییبی دلیسی مدیریت :

ص محمود کربزاده
.....

مدیر

معاون

د استقلال دلیسی مدیریت :

.....

مدیر

ص عبد المجید

معاون

دنجات دلیسی مدیریت:

مدیر	ع حمید الله عنایت سراج
معاون	س نیک محمد

دغازی دلیسی مدیریت:

مدیر	س محمد عبد بق
معاون

دتجارت دلیسی مدیریت:

مدیر کفیل	س عبد ا لعلی
معاون	س عبد الله

دزراعت دلیسی مدیریت:

داخلی مدیر	س دین محمد
------------	------------

دزرغونی دلیسی مدیریت:

مدیر	ع غلام محمد
معاون	مجتز مه زین فوری

دملالی دلیسی مدیریت:

آمر	ع عزیز الرحمن فتحی
مدیر	مجتز مه کبری بیکم
معاون	مجتز مه صالح بیکم

دمیرمنود مکتبو لمری مدیریت:

مدیر	مجتز مه عالیہ بیکم
------	--------------------

تشکیل وزارت معارف

د علومو او شرعیاتو د مدرسې مدیریت :

آمر	ع، س. عبدالحق
معاون	س. عبدالقدوس

د عربی د دارالعلوم مدیریت :

مدیر	س. عبدالقدیر شهاب
------	-------------------

دارالمعلمینونه :

دیدار کوژی دانستیتوت مدیر	ع. غلام حسن مجددی
دمنجنی دارالمعلمین مدیر	س. عبدالغفار
معاون
د ابن سینا د لیسې مدیر	س. حفیظ الله
معاون
د لیلیې معاون

د صنایعو مدیریت :

آمر	ع، س. عبدالغفور برشنا
مدیر	س. عبدالنبی

د خوشحال خان مدیریت :

مدیر	س. حیات الله
معاون	س. عبدالستار

د رحمن بابا مدیریت :

مدیر	س. درمرجان
------	------------

د میخانیکې مدیریت :

داخلی مدیر	س. غلام سخی
------------	-------------

داقغا ئىستان كاللى

دېتريش	فنى مدير
ص محمد ايوب	معاون
	د صنايع و تجارتى مؤسسه :
ع، ص نور الله	رئيس
ص غياث الدين	دا جرائى مدير
	د ثا نوئ تخنيك مديريت :
ص عبد المجيد	مدير
.....	فنى مدير
	د شمارو دمكتبو مديريت :
ص عبد الحبيب حميدى	مدير
ص محمد يعقوب	معاون
	دنوئ كابل دليسى مديريت :
ص محمد اكبر	مدير

امور وزارت معارف

در سال ۱۳۳۴

وزارت معارف که متصدی امور آموزش و پرورش اطفال مملکت و مجادله با بیسوادی در سراسر کشور است از بدو تأسیس تا کنون و مخصوصاً طی چند سال اخیر از طریق اصول جدید آموزش تعلیم و تربیت و پرورش در توسعه و تعمیم علم و عرفان، هنر و صنعت برای پیشرفت‌های فرهنگی و انکشاف صنایع، رشد اجتماعی و نهضت‌های ثقافتی، قدم‌های مؤثر و محسوس برداشته و مؤلفیه‌هایی که در طول همین امسال نصیب معارف کشور گردیده قابل ملاحظه است.

پاره‌ای از این مؤلفیه‌ها عبارتست از ازدیاد مکاتب دهاتی و مکاتب ابتدائی انکشاف مکاتب مسلکی صنایع و حرف از قبیل زراعت و غیره، تأسیس مزید کورسهای کهن سالان و ارتقاء بعضی از مکاتب ابتدائی به مکاتب متوسطه ذکور وانات در مرکز و ولایات. در اثر این فعالیتها و اقدامات وزارت معارف، تعداد هلافت‌مندان معارف و تعلیم و تربیت روز بروز افزون‌تر شده میرود و این هلافت‌مندی، ما را بسوی آرزوها و هدفهای ملی و آمال دیرینه یکقدم نزدیک‌تر میسازد.

امسال وزارت معارف به تعقیب اجراءات سابقه (۵۰) باب مکتب‌دهانی دیگر در مر بوطات بسیاری از ولایات و حکومت‌های اهلی و یک باب مکتب ابتدائی نسوان در قندوز و شش باب مکتب ابتدائی ذکور در اثر درخواست اهالی ولایات و حکومت‌های اهلی و منظوری مقام منبع سدارت عظمی در گاهل غزنی و مشرفی افتتاح نمود. علاوه بر آن چون این وزارت با اهمیت انکشاف وادی هیرمند متوجه است، امسال هیاتی را مرکب از رئیس تدریسات ابتدائی، رئیس تدریسات مسلکی، و یک نفر متخصص خارجی در آن همه اعضاء داشت و بآسناد نظریات شان ورقه‌های مرضی ب مقام سدارت عظمی

تقديم ومنظوري افتتاح يک باب مکتب ميها نيکي وچند باب مکتب ابتدائي را در آن منطقه بدست آورد .

چون هدف اصلي از تعليمات ابتدائي ، تربيت و توافق دادن اطفال مکتبي است بحيات اجتماعي و اقتصادي کشور و وزارت معارف اهميت اين موضوع را درک کرده است ، با در نظر داشتن احتياجات آينده مملکت با اشخاص فني و عملي ، در صدد افتاد به پروگرام هاي مکتب بيشتر جنبه عملي وحياتي بسعه خولي ومانظوريکه طبعاً ترتيب وطرح همچو پروگرامها خالي از مشکلات نهست ومشورت ومعاوضت اشخاص کارفهم و ورزيده را درين رشته ايجاب ميکند ، وزارت معارف از راه استفاده از همکاري عرفاني بين المللي ودر زمينه تجارب ونظريات خویش را که نزد خود موجود داشت با متخصصين يونيسکو وديگر مؤسسات تعليم و تربيت ملل مطهرتي جهان درميان گذاشت وبالاخره تصميم گرفت پروگرام مکتب ابتدائي همراهين در قطار سائر پروگرامها ، يکي از همه اولتر تحت فور ومداقه قرار يدهد واصول فعال و عملي جديد دنيا را در آن شامل سازد ، براي توسيع بنانين هدف بديهي است که منحصراً مهم تربيه ، معلم صحيح ميپا شد ، از يکرو متخصصين يونيسکو و بعدالمتخصصين تيم دارالفنون کولمبيا بيشتر کار خود را در دارالمعلمين ها عملي ساخته از يکطرف به تهيه معلمين مطلوب و از طرف ديگر براي تطبيق روشهاي جديد تربيتي و تعديل پروگرامها در يکده از مکتب ابتدائي تجربوي مشغول گرديدند . اين مکتب ابتدائي تجربوي را وزارت معارف از جهتي طرف تطبيقات ايشان گذاشت و متخصصين مذکور ابتدا مقوم هاي جديد را در اينجا تطبيق و بعد در مکتب ديگر تعميم نمايد . درين پروگرام مضامين درسي بچند رشته مقين شده که عبارت اند از خط وسواد خواني وعلوم ديني ، علوم طبيعي علوم اجتماعي و فعا ليتهاي عملي که هر کدام درجاي خود تطبيق مقوم هاي جديد را بکار انداخته است . رويهمرفته در نظر است که بعد از تطبيق پروگرام هاي جديد براي ديگر مکتب ابتدائي نواين متودهاي

تازه را به کار برد.

در قسمت تدریسات ابتدائی، چون هدف از تعلیم و تربیت در افغانستان بلند بردن سطح زندگی و انکشاف حس مسئولیت اخلاقی و اجتماعی مردم است و بدون سواد و کسب علم و دانش نمیتوان به عقب الین خود رسید، از یخرو وزارت معارف که از همه اولتر خود را مسئول مجادله با بیسوادی می شمارد امسال باز در نقاطیکه ساکنان آن درخواست تأسیس کورس کهن- سالان را نموده بودند، منظوری افتتاح این کورس را اعطاء کرده است همچنین همانطوریکه این وزارت برای تقویت معلومات کم سوادان و فارغ التحصیلان کورسهای کهن سالان، از دو سال است مجله ای بنام «بخوان و بدان» ماهوار نشر مینماید به نظر به حسن استقبال از طرف مردم، در تعداد طبع آن از آغاز امسال افزایش قابل ملاحظه ای رخ داد و تعداد آن از (۵۰۰۰) شماره به (۱۰۰۰۰) شماره در هر ماه و تعداد صفحات آن از ۱۶ صفحه به ۲۴ صفحه بلند برده شد.

ترتیب یک رهنمای رسم و کار دستی برای معلمین مکاتب ابتدائی یکی از مؤلفیتهای دیگر است که امسال در اثر فعالیتهای ریاست تدریسات ابتدائی نصیب این وزارت گردیده.

چون تنویر افکار و اذهان عامه به صورت بهتر ذریعه تعلیمات بصیری میتواند انجام یابد لهذا وزارت معارف حسب معمول همه ساله، در این سال نیز قرار پروگرام معینه سینماهای بسیار خویش، به اشاگردان مکاتب، اولیای ایشان و مردم مرکز و ولایات فلمهای تعلیمی، تربیتی - صحی، اخلاقی و اجتماعی را نمایش داد که مورد علاقمندی و استفاده قرار گرفت.

در قسمت پیشرفت های اخیر معارف و تعدیل مکاتب ابتدائی به مکاتب متوسطه نیز به علاقه اهالی به علم و معرفت و افزایش در تعداد متعلمات جدیدالشمول در سال تعلیمی ۱۳۳۴ مکتب را به بلخی به مکتب متوسطه تبدیل گردید، این مکتب در سال تعلیمی گذشته دارای دو صنف هفتم بود.

وبه د خترا فيکې نه پخوا نه د تحصيلات ها لى را تعقيب نما يند ،
 بدین ترتيب موقع داده شد تا دوره متوسطه را بخوانند . وزارت معارف
 هنگام طرح پروگرام صنوف هفت ، هشت ، نهم - این مکتب در قسمت تدریسات
 یکی از صنوف هفتم آن (امور حیاتی - تدبیر منزل - حفظا لصحه - بافت
 - خیاطی) را شامل و تطبیق نموده است ، همچنین بنا بر تقاضای اهل
 قندوز و تعداد روز افزون طلاب در آن منطقه در نظر است مکتب ابتدایی
 قندوز نیز به مکتب متوسطه تبدیل شود ، و برای تعمیر الحاقیه آن هم مبلغی
 تخصیص داده شد که از آغاز سال تعلیمی آینده صنف هفتم آن تشکیل خواهد شد .
 سمیکه در مورد تعلیمات ابتدائی گفتیم ، پروگرام های درسی و تربیتی
 و طرز تعلیم با تکامل جامعه و ایجادات ضرورت زمان در تحول است وزارت
 معارف درین اواخر پروگرام های دوره ثانوی ذکور وانات را نیز
 تجدید نظر و آنچه را به حال اولاد افغان مقید و حیاتی تر میدانند بعد از
 غور و خوض و با اتفاق متخصصین و اهل فن و منظوری مقامات ذی صلاحیت ،
 تطبیق نمود ، چنانچه علاوه بر آنکه در مورد مقررات پروگرام های عربی
 و رسم تجدید نظر بعمل آورد ، مقررات جدید را بعد از تصویب در مکاتب
 مربوطه ارسال و در ساجه تطبیق گذاشت ، مقررات پروگرام فارسی و
 پښتو که با اجاب مطالعات و تدقیق بیشتری را می نمود ، درین اواخر پس از
 ترتیب و تثبیت در معرض اجراء گذاشته شد .

برای آنکه از مقررات پروگرامهای مکاتب ثانوی اشخاص دیگر
 نیز استفاده کرده بتوانند ، وزارت معارف تمام مقررات پروگرام های
 مکاتب ثانوی را در سه زبان پښتو ، فارسی و انگلیسی بصورت یک کلکسیون
 ترتیب داده یک نسخه آنرا بریاست دارالتألیف جهت تألیف کتب مذکور
 فرستاده است .

درین سال وزارت معارف از امور تعلیمی (۲۷) نفر معصلین افغانی
 مربوطه خود در خارج ، پس از رسیدن و ملاحظه راپور تعلیمات آنها توسط

ریاست روابط کلتوری افغانی مقیم «میونشن» و سفارت خانه های افغانی واریسی
که در باره حواله جات پولی شان اقدامات لازمه بعمل آورده است. همچنین
از تحصیلات هشتاد نفر طلبیکه درجه تحصیل آنها یا بان تراز یکلوژی بود
و بیول شخصی در خارج تحصیل می نمایند، توسط سفارت خانه های افغانی
در مالک شرق و امریکا و به کمک ریاست روابط کلتوری ما در اروپا واریسی
نموده مصارف تعلیمی آنها را نظر بملاحظه رایبورت تعلیمی حسب مقررات
در مقابل پرداخت پول افغانی که از طرف اولیای شان صورت میگرفت اجازه
اسعار داده است.

امسال باز وزارت معارف بنا بر دعوت مجله شنکر متعین دهلی جدید
یکمقدار آثار رسامی و کاردستی شاگردان مکاتب ذکور وانات را بتوسط
سفارت کبری افغانی مقیم دهلی در نمایش مؤسسه مذکور ارسال و در نتیجه
مسابقه از جمله مشترکین آثار دو نفر شاگرد افغانی حائز درجات خوبی شده
و جایزه های معینه در محضر سائربطالاب هم مکتبی شان به آنها داده شد.
وزارت معارف در طی سه سال اخیر نمایش آثار رسامی - نقاشی
و کاردستی شاگردان مکاتب - ذکور وانات مرکز را بنام سالون خزان
در ماه عقرب افتتاح می نمود و بشاگردان نیکه آثارشان بعد از درجه بندی مستحق
جائزه میگردد و جایزه ها توزیع میشد ولی امسال درین مورد تجدیدی بعمل
آمد که باید آثار شاگردان مکاتب ولایات نیز در نمایش سالون خزان حصه
داشته باشد. ازین جهت وقت نمایش در آخرماء سرطان ۱۳۳۵ تعیین واعلام
گروید تا در ظرف این مدت آثار مناطق مختلف مملکت رسیده بتواند و نیز
در باره آثار مذکور تعلیمات بنام «نمایش های رسامی و کاردستی طلبات
مکاتب مرکز ولایات» ترتیب و به تمام مکاتب خیر داده شده است تا طبق
آه در تهیه و ارسال آثار شاگردان مربوطه اقدامات و اجرا آت نمایند.
یونسکو که در صدد ترتیب کتب و کتابخانه ها در مالک عضو خود داخل
اقدامات است، تا به حال پنج کنفرانس بین المللی منطوقی را برای این

منظور در نقاط مختلف جهان دائر نموده است. کنفرانس پنجمین آن امسال در دهلی جدید دائر شد که در آن نمایندگان وزارت معارف علاوه بر ارائه معلومات عمومی درباره کتابخانه‌های بزرگ کشور، دو مورد کتابخانه‌های لیسه‌ها نیز به نمایندگان (۱۵) مملکت که در کنفرانس شرکت ورزیده بودند، توضیحات لازم داد.

وزارت معارف که از نگاه صلح دوستی مملکت عزیز خود، روز ملل متحد را به نظرا احترام میبشاید امسال باز حسب معمول همه ساله روز سالکرة تاسیس سازمان ملل متحد و همچنین سالکرة امضای منشور ملل متحد را به نحوی بهتر از هر سال با ترتیبات خاص، نمایش قلم‌ها و ایراد خطابه‌های جذاب و وطن‌پسندی بیشتری در محضر یکتعداد زیاد متعلمین مکاتب و تحصیلین فاکولته‌ها و استادان شان تجلیل نمود.

علاوه بر تعلیمات ابتدائی و ثانوی، وزارت معارف به منظور تریبه و رساندن جوانان کشور در حقوق اقتصادی - تکنیکی - صنعتی - دینی و غیره یکنوع تعلیم دیگری را به نام تعلیم مسلکی در یک تعداد از مکاتب جداگانه برای مکاتب ابتدائی - متوسط و لیسه‌ها می‌آموزد. اینگونه مکاتب را که تحت نام مسلکی خوانده میشوند به سه دسته میتوان تقسیم کرد:

۱- مکاتیب که مرام آن تریبه علمی در چوکات یک مسلک معین باشد و عبارت اند از دارالمعلمین‌ها، مکتب متوسطه ابن سینا - موسسه پیداکوژی - مکتب تجارت و مدرسه علوم شرعیه.

۲- دارالعلوم‌ها که مرام آن تریبه علماء دینی و حفاظ میباشد و علوم پیرو کثر اتم آنها متحدالشکل است، عبارت اند از دارالعلوم هریه کنابل - دارالحفاظ کابل - مدرسه نجم المدارس مشرقی - مدرسه اسدیة مزار شریف - مدرسه ظاهر شاهی میمنه - مدرسه جامع هرات و دارالحفاظ هرات.

۳- مکاتیب که جنبه فنی یا تکنیکی دارند و عبارت اند از مکتب زراعت

مکتب ثانوی تعینک - مکتب میخانیکی کابل - مکتب صنایع کابل و مکتب صنایع قندهار .

گرچه شرح مفصلی اجراءات هر کدام از مؤسسات بالا را تحت اجراءات ریاست تدریسات مسلکی میتوان مطالعه کرد، اما با آنهم اگر در اینجا مختصر ذکری از آن بنمائیم از موضوع بدور نخواهیم رفت .

در تریه معلم در هر مملکت سهم باری دارد و اگر چه دارالمعلمین ها - افاکولت ساینس و ادبیات تا امروز در این حصه مساعدت خوبی نموده و می نمایند، اما با آنهم برای آنکه ارتباط محکمتری در بین تمام این مؤسسات بوجود آمده هم آهنگی مطلوب دید اصول تدریس و مرامهای تعلیم و تربیت در مدارج مختلفه تعلیمی ایجاد گردد، همانطوریکه وزارت معارف از چندینست در جستجوی راههای صحیح و اصول تازه برای تعلیم و تریه اولاد کشور از طریق اصلاحات اساسی و اصولی از نگاه آموزش و پرورش عصری و تطبیق نمودنهای مودرن و مفید تعلیمی و تربیتی و به کار انداختن وسائل و لوازم کافی متوجه پیشبرد و تکمیل تعلیم و تدریس شاگردان در مکاتب گردیده، اخیراً احساس کرده از همه اولتر باید معلمین لایق و ورزیده داشته باشیم، امسال در ضمن ساینسهای هر فانی خود لازم دید یک مؤسسه یک کوزهی تأسیس نماید، این مؤسسه در اطراف مسایل مهمه تعلیمی به اساس مفکوره های اخلاقی و علمی - غور و در تریه معلمین راههای مفید و علمی را پیش بیتی مینماید .

همچنین بفرس تریه معلمین بهتر و انکشاف ذهنی شاگردان، قبل از آنکه به مکاتب مختلفه مسلکی تقسیم گردند وزارت معارف امسال تجویزی گرفت که تمام شاگردان صنوف رشده دارا معلمین ها و لیسه ابن سینا در یک مکتب متوسطه بنام جوئییرهای سکول تحت تریه گرفته شوند . دوره تعلیمی درین مکتب سه سال است که در طی آن شاگردان علاوه بر تعلیمات نظری یک قسمت تعلیمات عملی نیز می آموزند و در بخت دوره رشده نظر به ذوق

واستمداد فطری و ذهني خود به مکاتب مختلفه مسلکي تقسيم و تحصیل شان را در پک مسلک معين ادامه خواهند داد. این مکتب هبارت از مکتب ابن-سینا و پک مکتب نمونه و تجربوی است که در آن پروگرامها قسمی طرح کردیده که کلیه معلومات ضروریه حیاتی- معلومات اجتماعی و معلومات فوق آن بایکدیگر ارتباط نزدیک بهم رسانیده، معلوماتی بشاگردان میدهد که آنها را در امور حسابی حیاتی وضع جامعه و بلند بردن سویه مردم و مملکت کمک نماید. این مکتب در سابق پک لیسه بوده ولی درین صورت طلاب صنوف ۱۰ و ۱۱ آن به مکاتب ثانوی تغنیک و زراعت و طلاب صنوف ۱۲ آن به دارالمعلمین متوسطه ضم گردیدند. تاسیس این مکتب نمونه در پروگرام دارالمعلمین ها تأثیری پارزی انداخت و طی آن ترتیباتی آغاز شد که دارالمعلمین ها باید دوشعبه باشد یکی دارالمعلمین ابتدائی و دیگر دارالمعلمین متوسطه. از دارالمعلمین ابتدائی یکمده فارغان تحصیلان بهیئت معلم مخصوصان در دهمکده ها را اساء داخل وظیفه میگرداند و هده دیگر به تحصیلات صنف ۱۲ ادامه میدهند. دارالمعلمین متوسطه دارای شعبه ساینس اجتماعیات و شعبه معلمی میباشد که فارغان تحصیلان دوشعبه اول بعد از اخذ بکلوریا به فاکولته ها و از شعبه سوم به معلمی گماشته میشوند.

چون در مکتب تجارت تعداد ساهات ساینس کافی به نظر نمی رسید، در ساهات مضامین دوره متوسطه آن تغییری وارد آمد و بدین ترتیب پروگرام دوره متوسطه این مکتب عینا مانند دیگر لیسه ها طرح گردید و از طرف دیگر چون مکتب اصول تجریر تحت لغو تدریجی قرار گرفت وزارت تعارف پس از مشوره باوزار تمالیه، در پروگرام های مسلک تجارت تجدید نظر نمود و پروگرامهای جدید طوری سنجدیده شد که بهر دو مرام اقتصادی و مالی مملکت جواب میدهند. مکتب اصول تجریر پک مکتب متوسطه بوده تاسیس آن نظر به احتیاج مبرم به کاتبها صورت گرفته بود و از آنجا که این سویه برای احتیاجات آینده مملکت کافی نبود، بشاگردان تحت لغو تدریجی آمده در عوض پروگرام

منا سبتری در مکتب تجارت که سوئے بلند تری دارد در محل تطبیق گذارده شد .

وزارت معارف از روی تعاریف و حوادث تاریخی به این نتیجه رسید . که بهترین وسیله نگاه داشتن شخصیت يك انسان و فراهم آوری آسایش روحی برای هر يك فرد بشر ، تمسك آن با و امر دینی و پیروی از تعالیم آسمانیست که برای نجات بشر فرستاده شده است . ازینرو همواره توجه مزید به پروگرام های دینی مکاتب و ایسه ها معطوف داشته و برای ذیل باین هدف احتیاج مبرمی را بوجود معلمان و مبلغان دینی احساس نموده است . برای تربیه اینچنین معلمان مدارس دینی را در مرکز و ولایات تأسیس کرده دایما برای انکشاف و بهتر ساختن پروگرام های مدارس مذکور سعی بلیغ بعمل آورده است . از همین لحاظ - وزارت معارف امسال در مدارس مذکور مضامین عصری و جدید را شامل نمود تا در پهلوی مضامین دینی تدریس شود و بدین قسم برای این مدارس پروگرامی طرح گردید که در حال تطابق با محیط ، علوم دینی و عصری را احتوا نموده باشد .

همچنین دارا لحفاظ که تا سال جاری تنها برای حفظ قرآن کریم بود ، فارغ التحصیلان آن حتی از میادی علوم هم خبری نداشتند ، امسال وزارت معارف لازم دانست يك پروگرام جدید را درین مؤسسات نیز در مورد تطبیق بگذارد که علاوه بر حفظ قرآن عظیم حاوی مضامین فقه - صرف - نحو - عقاید - منطق - تجوید و قراءت نیز باشد .

یکی از اقدام های موثر تر دیگر بکه وزارت معارف در راه تعلیمات مسلکی برداشته است اینست که چون مکتب صنایع کابل متأسفانه از چند سال بایشطرف روبه تنزل گذاشته بود ولی وزارت معارف وجود چنین يك مکتب را در قسمت تربیت اطفال و استعداد فطری شان در هنر و حرف مختلفه الزم میدانست . در پی احیای مجدد این مکتب برآمد و برای بهیا آوردن آن منظوری خریداری سامان و لوازم ضروریه آنرا از مقامات صالحه بدست

آورد. امیداست هنرپرېب این مکتب مشرئمر خوبی گردد.

وزارت معارف بادر نظر داشتن این اصل مهم و اساسی که بعد از وجود معلم یگانہ وسیلہ تعلیم و تعلم، کتاب است، قسمیکہ ہموارہ درصدد تالیف - ترجمہ، طبع و نشر کتب سودمند و مفید بودہ امسال در قسمت تدوین و طبع کتب درسی، معاون درس و کتب مطالعہ بہ ہر دو زبان ملی پشتو و فارسی مصدر خدمات شایان و قابل ملاحظہ ای گردیدہ برای کلیہ مکاتب ابتدائی - متوسطہ و ثانوی و مسلکی ذکور و اناث طبق پروگرام های مرتبہ ہمہ کو نہ کتب طرف ضرورت آنہا را حتی المقدور تالیف و طبع نمودہ است. علاوہ بر آن قسمیکہ این وزارت در سال گذشتہ در راه توسعہ و انکشاف زبان ملی پشتو بہترین تصمیمی اتخاذ و برای مکاتب فارسی زبان، اساس تالیف کتب قراءت پشتو را بطور سلسلہ - مایکل وست - گذاشت، امسال جلد اول این کتاب را بطور مصور تالیف و طبع سپرد و با اساس گذشتہ از کتب درسی مکاتب اساسی برای مکاتب دہائی - کور سہای اکابر و غیرہ کہ طبق پروگرام های مرتبہ روش مخصوص و جدا گانہ را ایجاب میکنند، کتابہائی تالیف و طبع شدہ است. علاوہ بر آن بفرض تنویر افکار مردم و اطفال مکتب یکعدہ کتب را کہ قبلاً از منابع خارجی بنام کتب معاون درس و مطالعہ ترجمہ و تہیہ شدہ بود، امسال وزارت معارف از راه سفارت کبری افغانی مقیم تہران با مؤسسہ انتشارات فرانکلین داخل مفاہمہ و مذاکرہ شد تا آنہا را بہ طبع برسانند. البتہ این اقدام از جہتی صورت گرفت کہ مطالعہ داخلی بنا بر تراکم کارہا نمیتوانستند این کتب را طبع نمایند، کتب معاون درس و مطالعہ از یکطرف خوانندگان را در راه حفظ الصحہ، تعلیم و تربیت، و مسؤولیت های اخلاقی - اجتماعی و معاومات تازم عصری رہنمائی میکنند و از طرف دیگر مردم درس طلاب مکتبی واقع میشود، همچنین وزارت معارف توسط دستکاء گشتو پرت و مجلہ عرفان در قسمت نشرات و ارائه معلومات تازم و تنویر افکار مردم مصدر خدمات شایانتری گردیدہ است و همچنین

دو رساله بسیار مهم و خواندنی تعلیم اکابر و رساندن معلم در راه تفاهم بین المللی که از نشرات یونسکو سال گذشته بفارسی ترجمه شده بود، امسال از راه شعبه ارتباط خارجی این وزارت جهت طبع به مصرف یونسکو به ایران فرستاده شد.

در قسمت موزه و حفريات، چون سال گذشته درباره حفريات موضوع سرخ کوتل - چشمه شیر و آثاریکه در اثر حفريات بدست آمده با شرح چگونگی تاریخی موضوع مذکور سعاری چند بفرض مطالعه فارین گرامی سالنامه تقدیم نموده بودیم، امسال به تعقیب آن عملیات حفاری دوره پنجم تپه مذکور را هیأتی باستانشناسی فرانسوی به همکاری اعضای مدیریت موزه کابل دوام داده بعضی از آثار دوره کوشانی هارا از قسم مسکوکات وغیره بدست آورده اند که فعلاً در موزه کابل موجود و تحت مطالعه و تدقیق علمی هیأت باستانشناسی ومؤرخین قرار دارد، البته پس از کمال تدقیقات و ختم حفريات در آینده شرح مفصل آنرا از مطالعه فارین محترم خواهیم گذشتاند، همچنین حفريات دوره ششم فصل بهاری و خزانگی دوره قبل التاريخ افغانستان در تپه مندیکک حکومت خاگر یزولایت - قندهار و تحقیقات مزید و کشف آثار آن تماماً دوره مفرغ را تا ظهور آهن در افغانستان هرگز وانمود میسازند و به تاریخ (۲۰۰۰) سال ق.م این خطه باستان، روشنائی می اندازد. بهمین ترتیب ورود یکسفر نماینده یونسکو بفرض مطالعه و باز دید و عکاسی آثار موجود در موزه کابل و آبادات تاریخی افغانستان، ورود یک نفر مستشرق فرانسوی جهت ملاحظه و مطالعه آثار کتبی موزه کابل درباره آثار و شخصیت خواجه عبدالله انصار (ع)، تدقیق و یکتعداد مسکوکات و ظروف فلزی دوره اسلامی ولایت قطن و میمنه، بفرض روشن ساختن دوره تاریخی اسلامی مناطق مذکور و بالاخره اعطای جوابات بسؤالات تاریخی باستانشناس های مؤسسه (یو - ان) و مؤسسات باستانشناسی هند و غیره دول خارجی، رؤس

اجراآت این وزارت رادر مورد موزه و حفريات احتوا ميكند كه تحت اجراآت موزه كابل در صفحات آتی این گزارش نامه، طور مفصل به مطالعه خواهد رسید.

وزارت معارف طبق معمول همه ساله درین سال نیز به منظور توسعه و انكشاف امور عرفانی با سال زمان های بین المللی و حاكمی از قبیل یونسكو وغيره به توسط ریاست كلتوری و مدیریت ارتباط خارجی خویش در تماس بود و بدین منظور با مراکز عرفانی از راه ارسال و ترسیل مكاتیب، اكثرًا سؤالات ایشان رادر مورد عرفانی مربوط جواب داده و در بعضی موارد از ایشان سؤالاتی نموده در برخی از كنفرانسهای بین المللی به مسایل عرفانی و كلتوری تعلیمی و تربیتی اشتراك ورزیده تا بدین ترتیب وزارت معارف خود را به هدفهای تربیتی و عرفانی يك قدم بیشتر نزدیک بسازد. همچنین هیأت های كلتوری وغيره مهمان های عزیز كه به غرض مشاهدات و یا تحكیم روابط دوستانه و حسن نیت در افغانستان آمده اند - پذیرائی های گرمی به عمل آورده و در موقع لازم به ایشان معلومات مكفی ارائه داشته است، در اثر همین مراودات بود كه وزارت معارف جهت فراهم آوردن زمینه های مساعد تر برای بدست آوردن تحصیلات عالی شاگردان افغانی درمالك خارج و مترقی، يك تعداد سكالرشیب و فیلوشیب و لیدرشیب هائی بدست آورد كه در اثر آن امسال تقریباً بتعداد يكصد نفر تحت پروگرام سكالرشیب و فیلوشیب خارجی و به تعداد (۴ نفر) تحت پروگرام سكالرشیب و فیلوشیب داخلی و يك لیدرشیب درمالك خارجی در شقوق مختلفه اعزام گردیدند.

وزارت معارف برای آنكه بتواند در راه توسعه و تعمیم معارف و پیشرفت تعلیمی در مكاتب قدم های مؤثر بگذارد و به کلیه امور تعلیمی، تهذیبی، عمرانی و اداری تمام مكاتب مربوطه خود رسیدگی نموده باشد، در قسمت تفتیش تعلیمی و تربیتی از جریان امور تدریسی و اداری تمام مكاتب گرمسیر و سردسیر ذكور و اناث توسط هیأت های معینه مفتشین و ارسى نموده است.

طی اجراءات امسال وزارت معارف حسب معمول برای مکاتب دهاتی ، مکاتب اساسی و ابتدائی ، متوسطه ، ثانوی ، مسلکی ، کورسهای اکابر و غیره مؤسسات عرفانی جدید معلم تهیه و مقرر شده و ضمناً برای همه مکاتب افغانستان و فاکولته ها لوازم تحصیل تهیه و بوقت معینه رسانیده و توضیح شده است . لوازم اعاشه و رهايش طلاب مسلکی و لایه ها و ارسى و فراهم آورده شده . يك تعداد عمارات مکاتب در مرکز و ولايات ترميم کاري و توسعه داده شد . مکتب بدخشان تعمير و تکميل شده و بدین ترتیب يك تعداد بیشتری مکاتب افغانستان صاحب تعميرات اساسی گردیده است . قسمیکه میدانیم تقسیم وظایف دردستگاه ، مؤفقیتهای بیشتری را بار می آرد و روی همین اصل بود که ریاست حفظالصحه و سپورت در سال جاری تجزیه و شق سپورت از حفظالصحه منفک و مجزا گردید - این اقدام وزارت معارف در قسمت شطارتهای سپورتی و مسابقات خیلی نافع واقع گردید . در حصه امور صحی و اجراءات سرطبات شفاخانه معارف ، بحکم این که « عقل سلیم در بدن سالم است » وزارت معارف بادر نظر داشتن حفظ وضع صحی متعلمین و متعلمات و به منظور تقدیم داشتن جوانان تعلیم یافته با صحت نیرومند و پرکار به جامعه ، جهت تأمین و تهیه وسایل عصری و برای رفع عوارض مرضی همواره در حوزه توان مالی خود از متعلمین و متعلمات و ارسى به عمل آورده است . در قسمت پوهنتون کابل و فاکولته ها نیز نسبت به سالیان گذشته پیشرفت ها و مؤفقیتهای مخصوص نصیب معارف گردیده که به تعقیب گزارش سائر ریاست ها ، دوائر و شعبات مربوطه این وزارت شرح مفصل آنرا در ذیل به خوانندگان عزیز تقدیم میداریم :

مدیریت قلم مخصوص

این مدیریت مأمور اجرای او امر هدایت مراجعات مقام وزارت بوده و ضمناً امور مربوط به مجلس وزارت و ارتباطات ریاست پوهنتون و شعبات وزارت معارف را نیز به عهده دارد .

ریاست تدریسات ثانوی

ریاست تدریسات وظایف خود را که عبارت از تنظیم، ترتیب و تعدیل پروگرام ها، طرح لوایح امتحانات طلاب و تعلیمات تمامه ها - تأسیس کتابخانه ها - ارتقای مکتب ابتدائی به متوسطه و متوسطه به ثانوی - بررسی از صورت جریان تدریس امور تدریسات - نظرات اندازی به تقسیم اوقات و رایور های خواندگی مکاتب - کنترول و بررسی از امتحانات سه گانه (سه ماهه - شش ماهه و سالانه) و چاره سنجیدن برای بهبودی و پیشرفت امور تدریسات ۲۶ باب مکاتب متوسطه و لیسه در مرکز و ولایات است، با اساس ذیل پیشبرده است :

اجراآت در قسمت پروگرام ها :

سلسله تجدید نظر در مفردات پروگرام ها، در اثر تقاضای معلمین ذی علاقه، در سال جاری به مفردات پروگرام عربی و رسم تجدید نظر بعمل آمده مفردات جدید را بعد از تصویب اشخاص صاحب نظر و متخصصین و منظوری مقام وزارت در مکاتب مربوطه از سال و در ساحه تطبیق گذاشته است .

مفردات پروگرام فارسی و پشتو که ایجاب مطالعات و تدقیق بیشتری را مینمود از چندی بدینطرف تحت غور و خوض بوده درین اواخر نظریات متخصصین را در باره تثبیت و ترتیب آن حاصل و در همین ایام تعطیل مکاتب تصاویر لازم را در زمینه اخذ و از شروع سال تعلیمی آینده بمرض اجرا در مکاتب مربوطه گذاشته خواهد شد .

ترتیب و تثبیت و تجدید نظر در پروگرام پشتو فارسی سلسله مطالعات - تجدید نظر و تطبیق پروگرام ها را با احتیاجات محیطی و ملی ما تکمیل مینماید . از برای آنکه مفردات پروگرام مکاتب ثانوی بدسترس یکتعداد بیشتر اشخاص ذی علاقه - اهل فن و متعلمین و معلمین گذاشته شده بتواند، وزارت معارف تمام مفردات پروگرام های مکاتب ثانوی را در سه

لسان پښتو - فارسي و انگليسي بصورت يك كلکسيون طبع نمود .
ولي طبعاً مفردات جديد پروگرام ها بر ياست دار التاليف ار سال
گرددیده است تا از روی مفردات - تجديد نظر شده در تکميل کتب دوره
متوسطه و ثانوي با مؤلفين و متخصصين داخل مفاهمه کردند .
تدوین مکتب ابتدایی بمتوسطه :

(۱) مکتب ابتداییه نسوان کارته ۴ (مکتب را به بلخی) نسبت به تعداد
روز افزون متعلمات جديد الشمول در سال تعليمی ۳۴-۳۳ ، بمکتب متوسطه
تبدیل گردیده که دارای دو صنف هفتم در سال تعليمی گذشته بوده
با تدريسات يکي از صنوف هفتم آن از برای آنکه بدخترانيکه نظر به بعضی
دلایل نمیتوانند تحصیلات اکادمیک را بخوبی تعقیب نمایند و یا میخواهند
بعد از دوره ابتداییه، معلومات بیشتر حیاتی اخذ و بعد تکمیل دوره متوسطه،
مکتب را ترک نمایند موقع داده شد تا طبق آمال خود و اولیای خود ،
دوره کوتاه تر مکتب را طی نمایند . در پروگرام صنوف ۷-۸-۹ یکی
از صنوف هفتم این مکتب امور حیاتی - تدبیر منزل - حفظ الصحه - بافت
و خیاطی را بصورت متمم کز شامل نموده و تطبیق آن عملی شده و تقسیم
ساعات این شعبه جدید، در صنف هفتم قرار آتی است :

فارسی	در هفته	(۴)	ساعت
پښتو	»	(۲)	»
خط فارسی	»	(۳)	»
معلومات عمومی	»	(۲)	»
دینیات و قرآن کریم	»	(۳)	»
حساب	»	(۴)	»
بافت	»	(۲)	»
دوخت و برش	»	(۲)	»
گل دوزی و خامک دوزی	»	(۲)	»

رسم	در هفته	(۲) ساعت
پخت	»	(۳)
لسان	»	(۶)

۲- نظر به تقاضای اهالی قندوز و تعداد روز افزون طلاب در نظر است مکتب ابتدائی قندوز به مکتب متوسطه تبدیل شود، اما پیش از اینکه بصورت متوسطه تبدیل گردد، مبلغ پنجاه هزار افغانی برای تعمیر العاقیه آن تخصیص داده شد و در همین اواخر العاقیه آن تکمیل گردیده است و سر از سال تعلیمی آینده مکتب ابتدائی قندوز پس از منظوری مقام صدارت عظمی صنف هفتم را تشکیل خواهد نمود.

صورت امتحانات:

امتحانات سه ماهه و شش ماهه ایسه های منطقه سردسیر که کابل هم در آن شامل است، تحت نگرانی هیأت های تربیوی و تعلیمی خود مکاتب از تاریخ ۱۵ الی ۲۲ جوزا و امتحانات شش ماهه از تاریخ ۱۷ الی ۲۶ سنبله دوام داشت و همکذا از امتحانات سالانه دوره اول و دوم ثانوی از صنف ۷-۱ الی ۱۱ لیسه های ذکور وانات مرکز که بتاریخ اول فوس شروع والی ۱۶ فوس ادامه داشت، بریاست تدریسات ثانوی از جریان امتحانات فوق الذکر بررسی و در حل مشکلات اداره مکاتب مربوطه به آنها کمک نموده است در نتیجه از مکاتیبیکه تاوقت تحریر این سطور را پور آن رسیده است اخصائیه تعداد داخله- کامیاب- مشروط- محروم- ناکام و مریض فرار ذیل است:

صنف	تعداد داخله	شامل امتحان	کامیاب	مشروط	محروم	ناکام	مریض
۱۱	۲۲۹	۲۰۴	۱۳۴	۳۳	۱۱	۳۷	۱۴
۱۰	۲۷۹	۲۴۷	۱۷۵	۴۶	۲۶	۲۵	۶
۹	۵۲۰	۴۵۲	۲۷۹	۹۷	۶۸	۲۴	۲
۸	۷۶۲	۶۲۵	۳۵۰	۱۱۹	۱۳۳	۱۴۸	۱۲
۷	۱۴۳۸	۱۰۶۵	۵۴۲	۱۶۶	۳۵۷	۳۶۰	۱۳

پاك-حصه از تعمير فاكولتة ادبيات

آست شراي فو لئو سيا نس

امتحانات سالانه صنوف ۱۲ لیسه ها که تحت اداره مستقیم ریاست تدریسات ثانوی صورت میگردد، در سال جاری طبق لایحه امتحانات بقاریخ ۱۵ فوس در دو مرکز، لیسه استقلال و لیسه ملالی (برای نوان) دایر گردیده بود که در مرکز اولی، علاوه بر لیسه های مرکز کابل، صنف ۱۲ لیسه پیر و ان هم شوالیه داشت. در نتیجه از جمله مشمولین صنوف ۱۲ لیسه ها ۶۶ فیصد کامیاب و ۳۴ فیصد مشروط و ناکام چانس اول مانده است.

ولی چون برای امتحانات بکلوریا چانس دومی هم موجود است از آنرو مشروطین و ناکامان دره ۱ حوت دوباره خود را برای گذشتاندن امتحان بکلوریا کاندید نمیشدند.

در مرکز لیسه ملالی علاوه بر متعلمین ملالی، صنوف نهائی زرغونه لیسه که امسال برای اولین دفعه از شعبه تدبیر منزل فارغ التحصیلات میداد، نیز برای گذشتاندن امتحانات نهائی خود حاضر می شدند. در نتیجه از جمله مشمولین، فیصد ۷۰ کامیاب و فیصد ۳۰ مشروط و ناکام محسوب گردیده است. امتحان سالانه مکاتب مناطق کر مسیر مربوط ریاست تدریسات ثانوی تحت نگرانی مدیریت های معارف و ادارم لیسه ها و متوسطه ها از صنف اول الی یازدهم آن از ۱۵ الی آخر چوza صورت گرفت ولی در قندهار که امتحانات بکلوریا دایر گردیده بود علاوه بر مامورین موظف معارف آنجا دو نفر نماینده از مرکز وزارت نیز فرستاده شده بود تا در انتخاب سؤالات و جریان امتحانات با اشخاص موظف آنولا کمک نمایند.

در مناطق سرد سیر علاوه بر مراکز فوق که امتحانات بکلوریا در آن دایر گردیده بود در هرات نیز برای گذشتاندن امتحانات صنف ۱۲ ترتیبات اتخاذ و هیأتی از وزارت معارف هم برای کمک و بررسی از امتحانات جدا منصوب اعزام گردید.

امور متفرقه :

در سال ۳۴ ما نند سال های گذشته، ریاست تدریسات ثانوی از امور تعلیمی محصلین افغانی مربوط وزارت معارف که راپور تعلیمات آنها توسط ریاست روابط کلتوری افغانی مقیم اروپا ویا توسط سفارت خانهای افغانی باین ریاست میرسد واریسی وهم در قسمت خواله جات پولی آنها بامدیریت محاسبه معارف وریاست پوهنتون مفاومه/ واقدامات بعمل آمده است. محصلین که در خارج بمصرف وزارت معارف هنوز مشغول تحصیل اند تعداد آنها قرار ذیل است:

امریکا	(۵)	نفر
فرانسه	(۳)	»
سوئیس	(۴)	»
ایندون	(۴)	»
المان	(۱۰)	»
مصر	(۷)	»
ترکیه	(۲)	»

همچنان طلاب که درجه تحصیلات آنها بایان تراز بکلوریا بوده وبه پول شخصی در مالک خارج تحصیل مینمایند، ریاست تدریسات از تعلیمات آنها توسط سفارتخانهای ما در مالک شرقی و امریکا و روابط کلتوری در اروپا واریسی نموده ومصاوف تعلیمی آنها را نظر بملاحظه راپورت تعلیمی، حسب مقررات، مقابل پرداخت پول افغانی از طرف اولیای آنها، اجازه اسعار داده است، تعداد این متعلمین بیشتر از هشتاد نفر است که در شانزده مملکت مشغول تحصیل اند.

در سال ۳۴ نظریه دوت مجله شکر متعین دهلی جدید، بک تعداد آثار رسامی وکارهای دستی شاگردان مکاتب ذکور وانات را توسط سفارت کبرای افغانی مقیم دهلی در نمایش بین المللی که توسط موسسه شکر همه ساله

ترتیب می باید ارسال و در نتیجه مسابقه، از جمله مشترکین آثار و نفر از اولاد معارف وطن عزیز که عبارت از فنکیالی طرزی متعلم صنف ۷ لیسه استقلال و عبدالبصیر متعلم صنف ۷ مکتب تجارت بود، حائز درجات خوبی گردیدند. جائزه ها که برای آنها از هند ارسال شده بود، در محضر سایر طلاب تسلیم داده شد تا اسباب تشویق دیگران هم بشود.

سالون خزان:

قسمیکه قارئین محترم سالنامه مطلع اند، وزارت معارف در سه سال اخیر، نمایش آثار رسامی نقاشی و کاردستی شاگردان مکاتب ذکور و اناث مرکز را بنام « سالون خزان » در ماه عقرب افتتاح نموده بود که موجب مسرت و امتنان تماشاچیان مکتبی، نمایندگان خارجی و همشهریان عزیز گردیده و آثار شاگردانیکه بعد از درجه بندی مستحق جائزه میگرددید ریاست تدریسات ثانوی جائزه آنها را برای شان توزیع مینمود که مسأله فوق هم سبب تشویق متعلمین گردیده و هم ذوق بدیع آنها را بیشتر بییدار مینماید در امسال تجویزی بعمل آمد که باید آثار شاگردان مکاتب ولایات نیز در نمایش سالون خزان سهم بگیرد. از آنرو ریاست تدریسات ثانوی بعد از کسب هدایت مقام وزارت، وقت نمایش را باخیر ماه سرطان سال ۳۵ تعیین و اعلان نمود تا آثار مناطق مختلف مملکت رسیده بتوانند و نیز در باره آثار مذکور تعلیماتنامه ی بنام « نمایش های رسامی و کاردستی طلاب مکاتب مرکز و ولایات » ترتیب و بمکاتب خبر داده است تا بر طبق آن در تهیه آثار شاگردان مربوطه اقدامات واجراآت نمایند.

یونسکو که در ابتدای تأسیس خود در صدد ترتیب و تقویة مواد قرائتی و کتابخانه ها در ممالک عضو خود اقدامات جدی را شروع نموده است، تا حال پنج کنفرانس بین المللی منطقه ای را برای این منظور در نقاط مختلف جهان دائر نموده است که کنفرانس پنجمین آن از تاریخ ۱۶ میزان الی ششم عقرب ۳۴ بدلهلی جدید دائر گردیده بود و در آن رئیس تدریسات

ثانوی نظر به ارتباط وظیفه از طرف وزارت معارف برای شرکت در کنفرانس تعیین گردیده بود. در ضمن مباحثات، رئیس تدریسات ثانوی و اعضای هیأت افغانی که بناغلی فرید مدیر نشریات دارالمعلمین بناغلی اربان سابق مدیر کتبخانه معارف بودند علاوه بر معلومات عمومی درباره کتبخانه های بزرگ مملکت، توضیحات لازمه درباره کتبخانه های لیسه ها به نمایندندگان یا نژده مملکت که در کنفرانس شرکت ورزیده بودند، دادند. در سال ۱۳۳۴ نظر به سفارش های اسامیه عمومی سازمان ملل متحده مالک عضو یونو هم در سالکرة تأسیس سازمان ملل متحده که مطابق ۲۴ اکتوبر (۳۰) میزان ۳۴ بود و هم دهمین سالکرة امضای منشور ملل متحده را تجلیل نموده اند. افغانستان بحیث عضو یونو که همیشه طرفدار مقامه صلح جوانان بین الملل و آرا مش کیتی است در تجلیل هر دو روز اقدامات خوبی بعمل آورده است. ریاست تدریسات ثانوی طبق سال گذشته دربارۀ تجلیل روز (۲۴) اکتوبر در مکاتب مربوطه هدایات لازم صادر نموده ترتیبات لازمه را در بارۀ ایراد کنفرانس ها معرفی نماینده های یونو و نمایش فیلم ها توسط معلمین و متعلمین و هیأت های اداری مکاتب عملی کرده بود در روز سالکرة دهم امضای منشور ملل متحده ریاست تدریسات ثانوی به کمک مدیریت ارتباط معارف و اداره لیسه حبیبیه ترتیبات خاصی را اتخاذ و تجلیل آنروز را با طمطمه بیشتری عملی گردانیده است. بناغلی وزیر معارف و رئیس یوهنتون با یک نفر از محصلین فاکولته به نمایندگی سایر محصلین کنفرانس های جذابی ایراد نمودند. در جمله سامعین علاوه بر استادان فاکولته ها - معلمین لیسه ها و یک تعداد از نمایندگان - مالک خارجی و هیأت امداد فنیکی یونو مقیم کابل نیز در سالون بزرگ لیسه حبیبیه حضور بهم رسانیده بودند. محصلین فاکولته ها معلمین لیسه های مرکز سالون و هم در سخن حویلی - عمارت لیسه حبیبیه گرد آمده بودند. نطق ها که تحت ریاست رئیس تدریسات

تا نوى توسط لودسيپكرها ايراد ميگردد، استماع مينمودند . در اخير كنفرانسها ، قيلم ها بيكه مفاهيم بين المللى را تلقى مينمود به حضا ر نشان داده شد .

رياست تدريسات مسلكى

مكاتبى را كه مسلكى شناخته شده اند ميتوان به سه قسم تقسيم نمود :

(۱) مكاتبى كه مرام آن تربيه علمى در چوكات يك مسلك معين باشد ، دارالمعلمين - مكتب متوسطه ابن سينا - مؤسسه پيداكوژى - مكتب تجارت - مدرسه علوم شرعيه .

(۲) دارالعلوم ها كه مرام آن تربيه علمائى دينى و حفاظ ميباشد و به صورت عموم پروگرام آنها - متحد الشكل ميباشد .

دارالعلوم هربيه كابل - دارالحفاظ كابل - مدرسه نجم المدارس مشرقى - مدرسه اسديه مزار شريف - مدرسه ظاهر شاهى ميمنه - دارالحفاظ ميمنه - مدرسه جامع هرات و دارالحفاظ هرات .

(۳) مكاتبى كه جنبه فنى يا تخنيكى دارند ، مكتب زراعت - مكتب تا نوى تخنيك - مكتب ميخائيليكى كابل - مكتب صنايع كابل - مكتب صنايع قندهار .

دارالمعلمين ها و مؤسسه پيداكوژى :

(۱) تربيه معلم در هر مملكت رول بارزى داشته ، پروگرامهاى درسى و طرز تعليم با تكامل جامعه در تحول است . تا امروز مؤسسات دارالمعلمين ها فاكولتهائى ساينس و ادبيات در تربيه معلمين مساعدت نموده و مى نمايند . براى اينكه ارتباط محكمترى در بين تمام اين مؤسسات بوجود آيد و هم آهنگى در اصول تدريس و مرام هاى تعليم و تربيه در بين مدارج مختلفه تعليمى توليد شود ، وزارت معارف ضمن سائر يالانهاى عرفانى ، لازمديد يك مؤسسه پيداكوژى تأسيس نمايد . اين مؤسسه در اطراف مسايل مهمه

تعلیمی باسایس مفکوره اخلاقی و ملی غور نموده در تربیة معلم راه های مفید و عملی را پېش بینی می نمایند .

(۲) بغرض تربیة معلمین بهتر و انکشاف ذهنی شاگردان، قبل از آنکه آنها را بمکاتب مختلفه مسلکی تقسیم نماییم، وزارت معارف تجویزی اتخاذ نموده که تمام شاگردان صنوف رشديه دارا معلمین هاو ایسه ابن سینا در یک مکتب متوسطه تحت تربیه گرفته شوند، دوره این مکتب سه سال بوده و در طی آن شاگردان علاوه بر تعلیمات نظری یک قسمت تعلیمات عملی نیز می خوانند، در ختم دوره رشديه شاگردان نظریه فوق واستعداد ذهنی خود بمکاتب مختلفه مسلکی تقسیم و تحصیل خود را در یک مسلک معین ادامه میدهند . بعضی ازین شاگردان به ایسه ها نیز میروند .

باین اساس در تشکیلات اداری این دو مکتب تغییراتی بعمل آمده، هر دو دارا معلمین (ابتدائیه و متوسطه) تحت یک اداره آمده و تشکیل آف کوچکتر گردید . تشکیلات اداری ایسه ابن سینا به حال خود مانده و تنها شاگردان صنوف اعدادیه آن بمکاتب مسلکی و دارا معلمین تقسیم شده و شاگردان صنوف رشديه دارا معلمین ها به آن ضمیمه گردیدند .

تأسیس مؤسسه پیدا گوژی :

(۱) مؤسسه پیدا گوژی رهنمای جمیع مؤسسات تربیة معلمین بوده و یگانة وظیفه آن تربیة معلمین و سایر موظفین تربیوی خواهد بود .

(۲) این موسسه در بلند بردن سوئیة مسلکی معلمین، مدیران، معاونین مکاتب و مقتشین مساعدت خواهد نمود . برای نیل باین مقصد کورسهای دائر خواهد نمود که طبق یک پروگرام معین، موظفین فوق رهنمائی شوند .

(۳) مؤسسه در مورد انکشاف و فموی ذهنی شاگردان و مسائل فرهنگی و روابط آن با مسائل اقتصادی، تدقیق و مطالعه نموده و در طرح یلا نهای عمومی عرفانی مساعدت می نمایند .

(۴) مؤسسه تربیة معلمین انگلیسی، چون لسان انگلیسی تقریباً در تمام

مکاتب مرکز ولایات بحيث لسان خارجی تدریس میگردد و تا ایندم معلمین آن از ممالک مختلفه استخدام میگردیدند، وزارت لازم دید که يك تعداد معلمین در داخل این مؤسسه تربیه شوند، باین اساس از یکطرف احتیاج ما از خارج رفع گردیده و از سوی دیگر طرز تدریس بصورت متحد در مکاتب صورت خواهد گرفت. این مؤسسه در اخیر سال ۱۳۳۴ شروع به فعالیت نموده و برای آن ۱۵ نفر فارغ التحصیل بکلوریا بحيث شاگرد گرفته شد.

۵) کورسهای زمستانی: وزارت معارف سالهاست که برای بلند بردن سویه معلمین که مدارج تحصیل آنها مختلف بوده تجاویزی اتخاذ نموده است. بهمین منظور از چند سال باینطرف کورسهای عصریه بنام دشبی- دارا معلمین دائر نموده و در آن معلمین مکاتب رایذیرفته است تا متدرجا سویه تعلیمی آنها بسویه بکلوریا معادل گردد، امداد کورسهای دشبی- دارا معلمین تنها برای معلمین کابل می توانند کمک کنند، برای اینکه برای بلند بردن سویه تعلیمی معلمین ولایات خدمت شود، وزارت معارف تجویز نمود که کورسهای زمستانی دائر نماید. درین کورس در سال جاری به تعداد (۱۵۰) نفر از معلمین مرکز ولایات داخل گردیده و تعلیمات پیدا کوژی را فرا میگیرند. وزارت معارف مشاورین و پروفسران فاکولتهها و يك تعداد معلمین لایق خود را برای تدریس در کورسها مؤظف ساخته است.

باین اساس در پروگرام دارا معلمین تجدید نظر گردیده تعديلات واقع و به این ترتیب شاگردان بصورت منظم پروگرام خود را تعقیب نموده در اخیر سال ۱۳۳۴ از شعبات دارا معلمین قرار ذیل فارغ التحصیل برآمده است:

دارا معلمین متوسطه:

شعبه ساینس (۱۶) نفر- شعبه اجتماعات (۲۱) نفر- شعبه معلمی (۲۵) نفر، جمعا ۵۵ نفر

دارالمعلمين ابتدائي،

از جمله ۵۵ نفره (۱۰) نفر آن به وظیفه معلمی مقرر و ما بقی جهت بلند بردن سوئیة شان به صنف ۱۲ دارالمعلمين متوسطه، شامل میگردند. فارغ التحصیلان شعبات اجتماعی و ساینس دارالمعلمين متوسطه به فاکولته ها شامل و از شعبه معلمی آن بامور معلمی گماشته شدند.

مکتب متوسطه ابن سینا:

۱) مکتب متوسطه ابن سینا يك مکتب نمونه و تجربی بوده از فارغ التحصیلان صنف ۶ مکاتب ابتدائي ولایات و مرکز شاکرد می پذیرد. این مکتب دارای صنوف ۷، ۸ و ۹ می باشد. جنبیکه لیسه ابن سینا به مکتب متوسطه تبدیل گردید طلاب صنوف ۱۰ و ۱۱ آن به مکاتب ثانوی تخنیک و طلاب صنوف ۱۲ آن به دارالمعلمين متوسطه ضم ساخته شد. امسال مکتب متوسطه ابن سینا دارای سه صنف و (۲۵) شعبه بوده (۸۵۰) نفر طلبه شامل آن بود. در سال ۱۳۳۲ از مکتب متوسطه ابن سینا به تعداد (۲۰۰) نفر شاگرد از صنوف نهم آن فارغ التحصیل گردیده يك حصه زیاد آن به دارالمعلمين و قسمتی بمکاتب ثانوی تخنیک و زراعت و يك تعداد آن به لیسه های دیگر مرکز جهت ادامه تحصیل شامل خواهند شد.

۲) تطبیق پروگرام این مکتب بنام جوینر های سکول (مکتب متوسطه) یاد می شود. پروگرام آن نسبت عموم مکاتب تفاوت دارد. يك مضمون بنام جنرال ساینس تدریس میشود و مفردات آن عبارت از معلومات ضروریة حیاتی ساینس است که با اساس این مفردات، طلاب عملاً نیز به تعلیمات خود کار میکنند. مضامین کیمیا، بیالوجی، و فزیک يکجا بنام (جنرال ساینس) یاد میشوند. کذا مضامین تاریخ، جغرافیه، اقتصاد معلومات مدنی و اخلاق در يك مضمون بنام اجتماعیات تدریس میگردد که مفردات آنهم مانند جنرال ساینس عبارت از نکات عمده و برجسته و ضروریة حیاتی است. مضامین فوق اجتماعیات طوری گنجانیده شده که با

معلمين ومتعلمين في كوة حقوق

پك حصه از مہارت فاكر ائمه حقوق

هم ربط داشته ممد همدیگر ندو مواد درسی طوری سنجیده شده که به حساب مردم^۱ وضع جامعه^۲ بلند بردن سویه مردم مملکت و معلومات عمده را جمع به تاریخ و جغرافیه از نزدیک به آن ربط دارد .

مکتب تجارت :

مکتب تجارت در سال ۱۳۳۴ با اساس پروگرام خود بصورت مرتب در جریان بود. نظر به اینکه ساعات ساینس درین مکتب کافی نبود در ساعات مضامین دوره متوسطه تفری و ازد گردید که تقریباً پروگرام دوره متوسطه این مکتب هینا مانند دیگر لیسه ها گرفته شد از طرف دیگر چون مکتب اصول تحریر تحت لغو تدریجی قرار گرفت . وزارت معارف پس از مشوره با وزارت مالیه در پروگرام های مسلکی مکتب تجارت تجدید نظر نمود پروگرام های جدید طوری سنجیده شدند که به هر دو مرام اقتصادی و مالی مملکت جواب بدهند . مکتب اصول تحریر يك مکتب متوسطه بوده و تأسیس آن نظریه احتیاج مبهم به کاتب ها صورت گرفته بود . چون این سویه برای احتیاجات آینده مملکت کافی نبود از آنرو تحت لغو تدریجی آمده و در عوض پروگرام مناسب تری در مکتب تجارت که سویه^۳ بلند تری دارد در محل تطبیق گذاشته شد .

مدرسه علوم شرعیه :

مدرسه علوم شرعیه یمان در سال ۱۳۳۴ مطابق به پروگرام خود دوام نموده کدام تعدیلاتی در پروگرام آن رخ نداد . در سال جاری بتعداد (۱۵۰) شاگرد درین مدرسه به تعلیم مصروف بوده داری به صنف ۱۰، ۱۱ و ۱۲ و پنج شعبه بوده است^۴ . از مدرسه علوم شرعیه یمان بتعداد (۲۴) نفر طلبه از صنف ۱۲ فارغ گردیده (۱۰) نفر به وظیفه معلمی و ما بقی به فاکولته^۵ شرعیات شامل خواهند شد .

د اثار العلوم ها :

نظر به اهمیت و تاثیر علوم دینی در حیات انفرادی و اجتماعی، وزارت معارف توجه بیشتری به پروگرامهای دینی مکاتب و لیسو ها معطوف و برای کامیابی این پروگرامها احتیاج مبر می به بودن مطمئن و مایلین دینی احساس نموده و برای بدست آوردن این معلمین مدارس دینی در مرکز و ولایات تأسیس کرده و همواره در انکشاف و بهتر ساختن پروگرامهای آن مدارس سعی بلیغ کرده چون طبقه علما که با سایر طبقات جامعه تعلق خاصی دارند و برای اینکه این طبقه بتوانند از هر ناسیبه بامردم آمیزش داشته باشند، وزارت معارف در مدارس دینی مضامین عصری و جدید را شامل نمود که در پهلوی مضامین دینی تدریس شود لهذا ریاست تدریسات مسلکی های ملی مرکز از بناغلی محمد هاشم - مجددی و معاون ریاست تدریسات مسلکی، بناغلی مولوی عبدالقدیر شهاب مدیر دارالعلوم غزنیه کابل، بناغلی مولوی محمد سید سعید مدیر مدرسه نجم المدارس مشرقی و بناغلی مولوی یار محمد مدرس دارالعلوم غزنیه کابل - بناغلی مولوی صفت الله مجددی معلم دارالمعلمین تعیین نمود تا پروگرام موجوده مدارس دینی را با پروگرام جامع از هر و مدارس هندو و غیره تطبیق نموده و پروگرام جدیدی برای این مدارس ترتیب کنند که با مزایای این عرصه با محیط افغانستان نیز مطابقت داشته باشد، این کمیته پس از چندین جلسه بطرح پروگرام بادر نظر گرفت و اینک مدارس دینی شروع از صنف پنجم میکنند و متعلمین قبل از شمولیت به دارالعلومها تحصیلات خود را تا صنف (۵) رسانده و بعد از گذشتادن امتحان شمول به صنف پنجم رسمی شامل میشوند ترتیب کردند که اینست مفردات پروگرام :

مضمون : کتاب : ساعات درسی در یک هفته

انجور : شرح جامی قسمت مصریان ۵ ساعت

منطق : بدیع المیزان

مضمون	کتاب	ساعات رسمی در هفته
فقه	کثر آخر	۴ ساعت
عقاید	ابوالمنتهی	۱
ادب	بانت سعادت و قصیده برده	۱
عروض	المثنا الکفی	۱
اصول فقه	تورالانوار یا اقسام السنه	۳
قرآت	جزری	۱
حسن خط	۱
ریاضی	مطابق صنف پنجم ابتدائی	۳
تاریخ و جغرافیه	» » »	۲

فعلاً این پروگرام در دارالعلوم عربیه کابل و فخر المدارس هرات بصورت تجربی تحت تطبیق گرفته شده و البته پس از گذشتن این مرحله در دیگر مدارس نیز تطبیق خواهد شد.

دارالاحفہ ظ :

تا سال جاری، دارالاحفاظ تنها برای حفظ قرآن کریم بود و فارغ التحصیلان آن خبری حتی از مبادی علوم نداشتند و چون برای احفظ قرآن یک اندازه معلومات دینی لازم بود امسال وزارت معارف پروگرام جدیدی بواسطه اشخاص فنی خود طرح و آنرا در تمام دارالاحفاظ افغانستان در محل تطبیق گذاشت این پروگرام بر علاوه حفظ قرآن یک حاوی مضامین فقه، صرف، نحو، عقاید، اصول فقه، منطق، تجوید بمقتضیات می باشد، البته این مضامین بطور ابتدائی برای همه درس داده میشود و برای غیر معین حساب و خط نیز تدریس میشود تا در هر جنبه معلوماتی داشته باشند.

مکتب زراعت :

مکتب زراعت که برای تربیه زارمین فنی دائر است، سال ۳۴ تعلیمی را طبق آبروگرام توسط معلمین امریکائی بکمک معاونین افغانی به پایان رسانید درین سال لابراتوارها و تربیه خانه حیوانات و گل خانه آن تکمیل گردیده بمعرض استفاده شاگردان قرار گرفته. امسال در پروگرام مکتب زراعت تبدیلی رخ داده که در آینده تطبیق خواهد شد. مکتب زراعت بغرض نشان دادن طریق زراعت، طلاب دیگر مکاتیب رادعوت و در فارم های زراعتی آنها را رهنمائی نموده بعضی کنفرانسها ایراد و فلم های زراعتی نشان داده است. در مکتب زراعت خانه های طیور، گاو، کوسفند و مرغ بغرض تربیه از طرف شاگردان بنا شده امسال شاگردان با تطبیقات عملی خود تحصیل نمودند.

در سال ۱۳۳۴ از مکتب زراعت به تعداد (۲۴) نفر فنی از صنوف ۱۲ فارغ گردیده از طرف وزارت معارف به شعبات زراعتی مملکت تقسیم شدند.

هیأتی مرکب از اشخاص فنی به صفحات شمال مملکت رفته طلبه جدید الشمول برای سال جدید تعلیمی بعد از یک امتحان کانونکور انتخاب نموده و لیست آوردند. مکتب زراعت دارای سه صنف ۱۰-۱۱ و ۱۲ بوده فارغ التحصیل صنف نهم را می پذیرد.

مکتب ثانوی تخنیک:

مکتب ثانوی تخنیک به تعداد (۱۳۱) نفر شاگرد را تعلیم مینمود. مکتب ثانوی تخنیک دارای شعبات میخانیک، برق رادیو هوائی، مهندسی میباشد. این مکتب دارای صنف ۱۰-۱۱ و ۱۲- است که فارغ التحصیلان صنف نهم لیسه های اطراف و مرکز را می پذیرد. در سال جاری (۷) نفر از شعبه برق رادیو و (۹) نفر از شعبه مهندسی و (۱۲) نفر از شعبه هوائی و (۱۰) نفر از شعبه میخانیک این مکتب فارغ شده و منجمه (۱۰) نفر آن جهت

ادامهٔ تحصیلات عالی به فاکولتهٔ انجینیری شامل و بقی به شعبات تخصصی شان به دوائر تقسیم شدند. در ماه میزان امسال هیأت فنی از طرف این مکتب به ولایات شمال افغانستان رفته بعد از يك امتحان کانونگور برای سال تعلیمی آینده طلبهٔ جدیداً الشمول انتخاب نمود. بذریعہ همین هیأت از لیسه‌ها و مکتب مرکز کابل نیز طلبه انتخاب شده و در نظر است از ولایت مشرقی هم نفر خواسته شود.

مکتب میخانیک کابل:

مکتب میخانیک معارف به منظور تربیة اشخاص فنی مسلکی حسب پروگرام (۲۰۶) نفر شاگرد را امسال تعلیم مینمود. مکتب میخانیک دارای شعبات مختلفهٔ آهنگری، و ولدنگ کاری، ریخته گری، نجاری مدل سازی، حلبی سازی، ترمیم موتر، بسته کاری، ماشین کاری و نل دوانی و برقی بوده از شعبات متذکره به تفصیل ذیل فارغ التحصیل به دوائر تهنیکی تقدیم نمود:

آهنگری و ولدنگ کاری (۱۰) نفر، ریخته گری (۷) نفر، نجاری مدل سازی (۷) نفر، ترمیم موتر (۱۰) نفر، حلبی سازی (۶) نفر، بسته کاری (۱۳) نفر، ماشین کاری (۱۴) نفر، نل دوانی (۳) نفر و از برقی (۱۱) نفر جمله (۸۱) نفر. مکتب میخانیک معارف دارای يك کورس استادان هم میباشد که از فارغ التحصیلان لایق خود این مکتب حسب لغو احوال خودشان برای يك سال دیگر در کورس مذکور ادامه میدهند. اکثر معلمین مکتب میخانیک افغان بوده از فارغ التحصیلان خود این مکتب اند که بعضاً تحت سکار شیب به الدان نیز رفته اند و يك معلم معلمین و مدیر تدریسی این مکتب آلمانی است.

مکتب میخانیک کابل قسمت لیلیه هم دارد که طلاب ولایات را تدریس هم مینماید.

مکتب میخانیکي گر شک :

د راتر راپور هیأت وزارت معارفه اجزای ولایات گر شک، وزارت معارف لازم دیکه دیک باب مکتب میخانیکي دنی وائی هینمند تاسیس نماید. پس از اخذ منظور آن از مقامات صالحه، پروتوکول آن به تاریخ ۱۴ اجدی ۱۳۳۴ تثبیت و به آن اساس، مکتب متدکرمه در ۱۳۳۵ استیلا افتتاح خواهد شد. این مکتب یک مکتب لیلیه ومانند مکتب میخانیکي کابل خواهد بود.

مکتب صنایع کابل:

این مکتب که از چندی باینطرف طور مطلوب دایر نبود از سالی ۱۳۳۳ باینطرف، وزارت معارف کوشش نمود تا مجدداً این مکتب را احیا نماید که به این منظور بناغلی بر شینا از مقام صالحه ببحث آمر مکتب صنایع کابل مؤلف شدند تا به احیاء و به یا استادان این مکتب کوشش نمایند. ریاست تدریسات مملکي تمام احتیاجات مکتب را در نظر گرفته منظور خریداری سامان و لوازم و غیره آنرا از مقامات صالحه بدست آورده بوسایل مکتبه در صدد تهیه آن از داخلی و خارج است. امید است پس از تکمیل احتیاجات، این مکتب هر چه زود تر احیاء و بیا استاده شود. در پروگرام مکتب توجه بد نظر گردیده بعضی تعدیلات رخ داده و در محل تطبیق است با وجود ضعف این مکتب، سال جاری (۱۳) نفر از شعبه نجاری و (۲۸) نفر از شعبه خیاطی، فارغ التحصیل داده است.

مکتب صنایع قندهار:

مکتب صنایع قندهار طبق معمول به خدمات خود ادامه داده است. ریاست تدریسات مملکي ببحث یک شعبه تعلیمی در حقوق مختلفه یعنی اقتصادی تخنیکي صنعتی، حسب مقتضیات مملکت، نظر بوقت و زمان کار مینماید. این شعبه وظیفه بطور دایم و بصورت مرتب از اوضاع مکاتب مربوطه خبر گیری نموده مبادیات لازمه در بهبود و ترقی مکاتب خود صادر و ملاحظه جریان دروس مکاتب

مشاهدات و مراقبت امتحان ها، کفترول و نگرانی از اوضاع مکاتب، بازرسی از جریان و اوضاع کورسهای تعلیم و تربیه و غیره امور درسی مکاتب مسلکی از وظایف مهمه این شعبه به شمار میرود.

مقررات مدرسه های دارالعلوم های عربی :

(۱) ظرف یومی دروس از برج حمل الی شش ماه، چهار ساعت میباشد که شروع آن از ساعت (۸) صبح و ختم آن بساعت (۱۲) بوده و در شش ماه اخیر سال سه ساعت و سی دقیقه زائد بر میگردد. شروع تعلیم به ساعت (۸) و ختم آن به ساعت (۱۲) میشود.

(۲) ساعات تعلیمی مدرسه ها روزانه (۴) ساعت بوده که در شش ماه اول سال هر ساعت تعلیمی (۵۰) دقیقه و تفریح بعد از دو ساعت اول (۲۰) دقیقه میباشد و در شش ماه اخیر سال هر ساعت تعلیمی (۵۰) دقیقه و بعد از دو ساعت اول (۱۰) دقیقه برای تفریح تعیین گردیده.

(۳) دوره های تعلیمی مدرسه ها به دوره ذیل تقسیم میشود :

الف) دوره ابتدائی (۴) سال

ب) متوسطه (۴) د

ج) عالی (۴) د

نوت :- دارالعلوم هریه کابل مدرسه هشت صنفی است که دوره

اول ندارد و از صنف پنج آغاز میشود.

(۴) داوطلبان شمول دارالعلوم ها بهر صنفی که میخواهند شامل شوند

بدادن امتحان مضامین یک صنف پایان مکلف اند.

(۵) داوطلبان شمول دارالعلوم مکلف اند که ضمانت خط اصولی

به تصدیق مقامات مسؤول راجع به یا برجائی خود حاضر نمایند.

(۶) هر متعلمی که از دوره عالی دارالعلوم ها فارغ التحصیل میشود مستحق

شهادت نامه دارالعلوم های هری و معاش مسلکی درجه بکلوریا میباشد

که در ختم دوره های ابتدائی و متوسطه شهادت نامه برایش داده نمیشود .

(۷) برای متعلمین دوره های متوسطه و عالی دارالعلوم ها لباس و ممد معاش داده میشود .

(۸) داوطلب شمول مدرسه پداشتن تذکرة تابعیت مکلف است .

(۹) داوطلب شمول مدرسه باید از طرف دکتور صحنی معاینه گردد تا نامراض ساری مبتلا نباشد .

(۱۰) متعلمین که اسمای شان بقرعة عسکری ظاهر میشود باید آنها طبق اصولنامه مکلفیت عسکری معامله میشود .

(۱۱) کسانیکه بدارالعلوم شامل میشوند سن شان باید قرار ذیل باشد . سن داوطلبان دوره متوسطه باید از هجده سال کمتر و از سی و شش سال بیشتر نباشد و سن داوطلبان دوره عالی باید از (۲۲) سال کمتر و از چهل سال متجاوز نباشد .

(۱۲) وقت شمول متعلم جدید از تاریخ (۱۵) حوت الی (۱۵) حمل یکماه تعیین شده بعد از آن متعلم پذیرفته نمیشود .

پروگرام جدید دارالعلوم عربی که در مجلس معلمین دارالعلوم

بتاریخ هجری ۱۹ برج سنبله ۳۳ تصویب گردید :

مضمون کتاب ساعات تعلیمی در یک هفته

صنف پنجم

شرح جامی قسمت معربات	پنج - ساعت	(۱) نحو
بدیع المیزان	دو - د	(۲) منطق
کنز الخیر	چهار - د	(۳) فقه
ابوالمنتهی	یک - د	(۴) عقاید
بانت سعاد و قصیده برده	د - د	(۵) ادب

یک‌گده از محصلین فائز کویه شرعیات

مضمون	کتاب	ساعات تعلیمی در یک هفته
(۶) عروض	متن الکافی	یک - ساعت
(۷) اصول فقه	نور الانوار الی اقسام الستہ	سه - د
(۸) فرائد	جزری	یک - د
(۹) حسن خط		د - د
(۱۰) ریاضی	مطابق صنف پنج مکاتب ابتدائی	سه - د
(۱۱) تاریخ و جغرافیا		دو - د
صنف ششم:		
(۱) صرف	شافیہ	چهار - د
(۲) نحو	شرح جامی قسمت مبنیات	سه - د
(۳) منطق	قطبی	د - د
(۴) اصول فقه	نور الانوار قسمت متباقی	دو - د
(۵) فقه	ہدایہ اول	پنج - د
(۶) ادب	سبع المملقات	یک - د
(۷) فرائد	سه بارۃ قرآن کریم	د - د
(۸) حسن خط		د - د
(۹) ریاضی	مطابق صنف شش مکاتب ابتدائی	دو - د
(۱۰) تاریخ و جغرافیا		د - د
صنف ہفتم:		
(۱) اصول فقه	حسامی	سه - ساعتی
(۲) منطق	اسلم العلوم	د - د
(۳) حکمت	مبندی	شش - د
(۴) اصول حدیث	شرح نغۃ الفکر	یک - د
(۵) میراث	سراجی و شریفیہ	چهار - د
(۶) فرائد	سه بارۃ قرآن کریم	یک - د

مضمون	کتاب	ساعات تعلیمی در یک هفته
(۷) حسن خط		یک - ساعت
(۸) ریاضی	مطابق بنسبت هفت مکاتب ثانوی	دو - د
(۹) تاریخ و جغرافیا	د	د - د
(۱۰) تاریخ التشریح	نصف اول	د - د
صنف هشتم		
(۱) اصول تفسیر	مستحقبات اتفاق	یک - ساعت
(۲) تفسیر	جلالین یا نزده یاره	چهار - د
(۳) حدیث	مشکوٰۃ الی کتاب العلق با مقدمه آن	د - د
(۴) منطق	میرزا مهد ملاجلال	سه - د
(۵) بلاغت	مختصر اعمانی قسمت معانی	چهار - د
(۶) مناظره	رشیدیہ	یک - د
(۷) قرائت	سه یارۃ قرآن کریم	یک - ساعت
(۸) حسن خط		د - د
(۹) ریاضی	مطابق بنسبت هشتم مکاتب ثانوی	دو - د
(۱۰) تاریخ و جغرافیا	د	د - د
(۱۱) تاریخ التشریح	نصف اخیر	یک - د
صنف نهم		
(۱) تفسیر	نصف اخیر جلالین شریف	سه - ساعت
(۲) حدیث	مشکوٰۃ شریف قسمت معانی	چهار - د
(۳) فقه	هدایۃ اخیر الی کتاب الشفع	پنج - د
(۴) عقاید	شرح عقاید	سه - د
(۵) بلاغت	مختصر معانی قسمت بیان و بدیع	د - د
(۶) قرائت	سه یارۃ قرآن کریم	یک - د
(۷) حسن خط		د - د

امور وزارت معارف

مضمون	کتاب	ساعات در یک هفته
۸) ریاضی	مطابق صنف نهم مکاتب ثانوی	دو - ساعت
۹) تاریخ و جغرافیه	"	"
صنف دهم		
۱) حدیث	ترمذی شریف	پنج - ساعت
۲) فقه	هدایة اخیر فصحت مقابلی	سه - "
۳) فقه	مبین الحکام	یک - "
۴) منطق	حمدالله	چهار - "
۵) بلاغت	مطول الی ما انا قلت	سه - "
۶) هیأت	تصریح	دو - "
۷) قرائت	سه باره قرآن کریم	یک - "
۸) حسن خط	"	"
۹) ریاضی	مطابق صنف دهم مکاتب ثانوی	دو - "
۱۰) تاریخ و جغرافیا	"	"
صنف یازدهم		
۱) حدیث	مسلم شریف	چهار - "
۲) تفسیر	ترجمه یا زوده باره قرآن کریم	سه - "
۳) تفسیر	مدارک شریف یا زوده باره	"
۴) اصول فقه	تلویح و توضیح	"
۵) کلام	تنقیح آخوند یوسف	یک - "
۶) منطق	قاضی مبارک	پنج - "
۷) حسن خط	"	یک - "
۸) ریاضی	مطابق صنف یازدهم مکاتب ثانوی	دو - "
۹) تاریخ و جغرافیه	"	"

د افغانستان گمانی

مضمون	کتاب	ساعات تعليمي در يك هفته
(۱) حديث	بغاري شريف	شش-ساعت
(۲) تفسير	ترجمة يانوده ياره اخبر قرآن كريم	د
(۳) تفسير	بيضاوي شريف سوره بقره	د
(۴) كلام	ميرزا احمد امور عامه	د
(۵) وثائق و سجلات		د
(۶) [امور دفتری و مالياتي]		د
(۷) حسن خط		د
(۸) رياضي	مطابق صنف دوازدهم مکتاب ثانوي	د
(۹) تاريخ و جغرافيا		د

مقرارت مدرسه حفاظ:

(۱) ظرف يومي تعليم در مدرسه حفاظ از تاريخ اول حمل الى اخير سنبله پنج ساعت بوده که شروع آن بساعت (۸) صبح و ختم بساعت يك بعد از ظهر ميباشد و در و سي که باشش ماه اخير سال تصادف ميکنند ظرف يومي تعليم در آن چهار ساعت و سي دقيقه بوده که شروع آن بساعت هشت و سي دقيقه و ختم آن بساعت يك بعد از ظهر ميباشد.

(۲) ساعات تعليمي مدرسه حفاظ روزانه پنج ساعت تعليمي ميباشد که در شش ماه اول سال، هر ساعت تعليمي (۵۵) دقيقه و تفريح بعد از ساعت دوم ده دقيقه و بعد از ساعت چهارم (يا نوده دقيقه ميباشد و در شش ماه اخير سال، هر ساعت تعليمي (۵۵) دقيقه و بعد از ساعت دوم و چهارم ده ده دقيقه براي تفريح تعيين شده است.

(۳) مدرسه حفاظ، مدرسه شش صنفی است که از صنف اول آغاز و بصنف شش منتهی ميشود.

امور وزارت معارف

۴) داوطلبان شمول مدرسه حفاظ بهر صنفی که میخواهند شامل شوند
بدادن امتحان مضامین صنف قبلی مکلف اند و برای شمول به خط اول
حفظ يك باره قرآن کریم و داشتن سواد اگر بینا باشد لازم است، فارغ
التحصیلان مکاتب ابتدائی بدون امتحان پذیرفته میشوند.

۵) عموم داوطلبان شمول مدرسه حفاظ باید قدرت و توانائی حفظ قرآن
کریم و ادای قرائت را داشته باشند.

۶) داوطلب شمول مدرسه حفاظ بداشتن تذکره تابعیت مکلف است.

۷) باید از طرف دکتور صحت معاینه کرده شده
از صحت او اطمینان بدهد.

۸) داوطلب شمول مدرسه حفاظ مکلف است که مضامین خط اصولی را جمع
به پابندی خود بتصدیق مقامات مسؤول حاضر نماید.

۹) برای فارغ التحصیلان مدرسه حفاظ شهادتنامه داده میشود اما
معاش مسلکی ندارند.

۱۰) فارغ التحصیلان مدرسه حفاظ بصنف پنجم دارالعلوم عربی بدون امتحان
پذیرفته میشوند.

۱۱) متعلمینی که اسمای شال بقرعه عسکری ظاهر میشود یا آنها طبق اضواء
عسکری رفتار میشود.

۱۲) کسانی که بمدرسه حفاظ شامل میشوند سن ایشان باید از چهارده
سال کمتر و از بیست و پنج سال بیشتر نباشد.

۱۳) در مدرسه حفاظ متعلمین بینا و اعمی پذیرفته میشود.

۱۴) وقت شمول متعلمین جدید در مدرسه حفاظ از تاریخ ۱۵ آبان
حمل يك ماه است، بعد از آن تاریخ متعلم شامل شده نمی تواند.

پروگرام جديد تعليمي مدرسه حفاظ قرآن كريم كه در انجمن
تعليمي ۱۵۰۰ قوس ۳۳ معلمين دارالعلوم و دارالحفاظ
په ۱۵۰۰ قوس ۳۳ معلمين دارالعلوم و دارالحفاظ

مضمون تفصيلات زمانه در تعليمات تعليمي در پکفته
صنف اول

- (۱) قرآن كريم از ياره اول الي اخير ياره پنجم حفظ شود ۲۰-ساعت
- (۲) صرف صرف ميرش باب با صرف بهاني ۴-د
- (۳) فقه خلاصه كيداني خوانده شود ۲-د
- (۴) لهجه قراعت يكي از لهجه هاي عربي تمرين شود ۲-د
- (۵) تجويد زبدة التجويد كامل حفظ شود ۱-د
- (۶) خط حسن خط، بخط جلي ۱-د

صنف دوم

- (۱) قرآن كريم از ياره ششم الي اخير ياره دهم حفظ شود ۲۰-د
- (۲) صرف زنهائي كامل خوانده شود ۴-د
- (۳) فقه ثلث اول كنز الدقائق خوانده شود ۳-د
- (۴) لهجه قراعت يكي از لهجه هاي عربي تمرين شود ۲-د
- (۵) تجويد تجويد احمدی ومحمدی خوانده شود ۱-د
- (۶) خط حسن خط و خط قوی ۱-د

صنف سوم

- (۱) قرآن كريم از ياره يازدهم الي اخير ياره يازدهم حفظ شود ۲۰-ساعت
- (۲) صرف مراحي الارواح كامل خوانده شود ۴-د
- (۳) فقه ثلث دوم كنز اول خوانده شود ۳-د
- (۴) لهجه قراعت يكي از لهجه هاي عربي تمرين شود ۲-د
- (۵) خط حسن خط، بخط حقيق ۱-د

صنف چهارم

- (۱) قرآن کریم از باره شانزدهم الی اخیر باره بیستم حفظ شود ۲۰ ساعت
- (۲) نحو نظم مائة عامل حفظ و نحو میر خوانده شود ۴-د
- (۳) فقه ثلث بیوم کثیر اول خوانده شود ۳-د
- (۴) عقاید فقه اکبر خوانده شود ۱-د
- (۵) حساب مطابق صنف اول و دوم مکاتب ابتدائی ۱-د
- (۶) خط حسن خط و مکاتیب خانگی ۱-د

صنف پنجم

- (۱) قرآن کریم حفظ باره بیست و یکم الی باره بیست و ششم ۲۰ ساعت
- (۲) نحو مائة النحو کامل خوانده شود ۴-د
- (۳) فقه مختصر الوقایه خوانده شود ۴-د
- (۴) حساب مطابق صنف سوم مکاتب ابتدائی ۱-د
- (۵) خط حسن خط و املاء و انشاء ۱-د

صنف ششم

- (۱) قرآن کریم حفظ باره بیست و ششم الی اخیر قرآن کریم ۲۰ ساعت
- (۲) نحو کافی کامل خوانده شود ۴-د
- (۳) اصول فقه شاشی کامل بخوبی دیده شود ۳-د
- (۴) منطق اصول فقه و منطق و اصول فقه و منطق و اصول فقه ۱-د
- (۵) حساب مطابق صنف چهارم مکاتب ابتدائی ۱-د
- (۶) خط و املاء و انشاء و مکاتیب خانگی ۱-د

این پروگرام بعد از اتمام در متعلمین بینا به صورت عمومی تطبیق گردد و متعلمین نا بینا از خط و حساب معاف اند. بقیه پروگرام تعلیمی اجتناباً مدوخته و حفاظ بر آنها نیز بمنثل متعلمین بینا تطبیق کرد.

رياست تدریسات ابتدائی

نقاط مهم اجراءات سال جاری ریاست تدریسات ابتدائی که مستقیماً یا غیر مستقیماً در آن سهم داشته قرار ذیل است:

معاینه مکاتب ولایت فطین و مزار شریف و کمک در انعقاد ورکشاپ سه روزه در بلخمری و مزار شریف از طرف موسسه پيدا کوژی و دارالفنون کلمبیا منظوری پروگرام جدید که توسط متخصصین هیأت کولمبیا یونیورسیتی برای مکاتب ابتدائی ترتیب شده بود.

تأسیس مکاتب جدید ابتدائی و دهانی در نقاط مختلفه کشور، بالاخره اجراءات مدیریت یتو یعنی ترتیب و بازرسی کورسهای معلمین و مسایل مربوطه آن که در ذیل بغواتندگان محترم عرضه میشود.

فارتین گرامی بغاطر داشته باشند که سال گذشته هیأتی برایست بنیاد ملی وزیر معارف جهت بازدید به مکاتب ولایات شمالی مملکت به آن صوب حرکت نمود. ۱۰ سال نیز هیأتی برایست رئیس موسسه تعلیم و تربیه بشمول متخصصین نیم کولمبیا و اعضای موسسه مذکور عازم ولایات فطین و مزار شریف گردید. قبلاً ریاست موسسه تعلیم و تربیه (پیدا کوژی) بموافقت وزارت معارف چنین تجویز نموده تا به کمک و همکاری نیم دار الفنون کولمبیا و ورکشاپ تربیوی سه روزه یکی در فطین و دیگری در مزار شریف دائر ساخته بامعلمین، سر معلمین به مفتشین و مدیران معارف آن ولایات به تماس آمده در اطراف مشکلات و نوافس تدریسی و اداری و غیره مسائل مربوطه که مانع پیشرفت معارف میشود مذاکره بعمل آرد.

هیأت مذکور در مدت مسافرت دو هفته (۶ میوان الی ۲۱) خود علاوه از انعقاد دو ورکشاپ در بلخمری و مزار شریف از مکاتب ارض راه مشاهده بعمل آورده و بعد از مراجعت بگلکابل راپور معاینه و مشاهدات خود را بوزارت معارف سیرد. این راپور عملاً تحت قوراست وزارت معارف انا جائیکه

لازم دانند در رفع نواقص تدریسی و اداری و نظریات هیأت، کوشش و توجه لازم بعمل خواهد آورد. از طرف دیگر چون هدف اصلی تعلیمات ابتدائی تربیت و توافقی شاگردان به حیات اجتماعی و اقتصادی کشور است، وزارت معارف در صدد افتاد تا به پروگرام های مکاتب، بیشتر جنبه عملی و حیاتی بدهد. البته ترتیب این گونه پروگرام ها خالی از اشکال نبوده و ضرورت به مشوره و معاونت اشخاص کار فهم دیده میشود. لذا بناسی همکاری عرفانی بین المللی، در شمول از یونسکو و منابع عرفانی خارجی معاونت و مشوره طلبید، چنانچه از کلمبیا یونیورسیتی خواهش نموده ام تا به افتادستان اعزام دارد تا پروگرام های مکاتب را به همکاری متخصصین تحت غور و مذاقه قرار داده اصول های فعال و عملی جدید دنیا را نظر به مقتضای زمان و مکان در آن شامل سازد. برای عملی نمودن این منظور عنصر مهم، تربیه معلمین صحیح است، متخصصین یونسکو و بعد متخصصین تیم کوم لیبیا یونیورسیتی، از همه اولتر دارا المعلمین را مرکز فعالیت خویش قرار دادند، از یک طرف به تهیه معلمین و از طرف دیگر برای تطبیق اصول جدید تربیتی و تعدیل پروگرام در یکمده مکاتب ابتدائی تجویزی مشغول کار گردیدند. در ضمن توسط انعقاد چندین ورکشاپ بجلال آباد، قندهار و کابل تماطی افکار بین متخصصین خارجی تعلیم و تربیه و مدبران معارف، مفتشین، سر معلمین و معلمین فراهم آورد تا منظور اصلی یعنی تطبیق اصول جدید تدریس بر آورده شود.

چنانچه در بالا ذکر شد وزارت معارف یکمده مکاتب ابتدائی را بدسترس متخصصین خارجی گذاشت تا ابتدا پروگرام های جدید درین جا تطبیق شده و بعد از رفع و ازاله نواقص آن در مکاتب دیگر تعمیم گردد. نظریه این پروگرام مضامین درسی بچند رشته معین تقسیم شده که عبارت اند از خط و سواد - و علوم دینی - علوم طبیعی - علوم اجتماعی و فعالیت های عملی که هر کدام در جای خود تطبیق متوذهای جدید را بکار

انداخته اند. روپه مرغه در نظر است بعد از تطبیق پروګرامهای جدید
برای مصلحتین دزد بکر مکاتب ابتدائی نیز این متوذهای تازه بکار برده شود.
(۱) مکاتب ابتدائی جدید التاسیس.

الف. مکاتب ابتدائی نسوان.
اخیراً تأسیس یک باب مکتب ابتدائی نسوان در مرکز قندوز بمقام
صدارت عظمی پیشنهاد و منظوری حاصل و متعاقباً امر تأسیس آن بمديریت
معارف قطنین صادر گردید.
ب. مکاتب ذکور.

قرار درخواست و پیشنهادهای متعدد که از ولایات و حکومت اهل
برياست تدریسات ابتدائی میرسد مکاتب ذیل در نقاط مختلفه کشور افتتاح
گردیده است.

- (۱) در قریه خرد کابل مربوط حکومت بگرامی ولایت کابل، یک مکتب.
- (۲) در نرخ میدان مربوط حکومت میدان کابل، یک مکتب.
- (۳) در شرن مربوط حکومت کتواز حکومت اعلیٰ غزنی، یک مکتب.
- (۴) در سرهنگ کندهار مربوط حکومت گلان کندهار ولایت مشرفی، یک مکتب.
- (۵) در روزیری مربوط حکومت خوکیا فی مشرفی، ولایت مشرفی، یک مکتب.
- (۶) در گوشه و خواج زائی مربوط حکومت کامه مشرفی، یک مکتب.

چون وزارت معارف به اهمیت انکشاف وادی هیرمند بصورت دقیق
متوجه میباید لذا هیأتی مرکب از رئیس تدریسات ابتدائی و رئیس
تدریسات مسلکی در آن حصه اعزام داشته و با اساس نظریات هیأت، منظوری
چند باب مکتب را در گرشک حاصل نموده است که از آن جمله چهار
مکتب ابتدائی عنقریب افتتاح و بقیه در آینده افتتاح خواهد شد.

حسب معمول، ریاست تدریسات ابتدائی توجه خاصی در امتحانات صنوف
ششم که امتحان نهائی دوره تعلیمات ابتدائی میباشند، مبذول داشته است.
چنانچه در مرکز، اعضای ریاست همه روزه جریان امتحان را مشاهده

آموز وزارت معارف

می نمودند. از ولایات و حکومت اهلی که جدول نتایج میرسد دربارزد آن
فور و بعد از اصلاح و بررسی جداول را، سه وار وقایه و ترتیب میدهد.
به اساس کامیاب و ناکام مکاتب ابتدائی مرگزام از ذکور و انیا که
راساً تحت نظر ریاست تدریسات اخذ شده قرار ذیل است :

مکاتب ابتدائی ذکور مرکز در سال ۱۳۳۳

تعداد مجموعی طلاب تعداد شامل امتحان تعداد کامیاب

۶۲۴۶ ۵۴۸۲ ۲۱۶۱

تعداد ناکام معرورم امتحان

۲۳۲۱ ۷۵۴

نتایج سال ۱۳۳۳ صنوف ششم مکاتب ابتدائی ذکور مرکز :

تعداد داخله صنوف ۶ شامل امتحان کامیاب ناکام معرورم مشروط

۲۶۳ ۲۲۶ ۲۳۶ ۹۰ ۲۷ X

سال ۱۳۳۴

تعداد داخله صنوف ۶ شامل امتحان کامیاب ناکام معرورم مشروط

۳۸۵ ۳۰۹ ۱۷۹ ۶۵ ۷۶ ۶۵

مکاتب ابتدائی نسوان سال ۱۳۴

تعداد داخله ۳۴۴۰ ۲۵۳۲ ۱۶۹۹ ۶۱۳ ۸۱۷ ۲۱۱

صنوف ۶ نسوان :

تعداد داخله ۷۵ ۶۰ ۴۷ ۸ ۱۵ ۵۵

۲- مکاتب دهائی :

وزارت معارف بفرش تعمیم علم و عرفان در نقاط دور دست مملکت

به تاسیس مکاتب دهائی ذیل موفق شده است :

ولایت کابل ۲ باب

ولایت قندهار ۶ باب

ولایت مشرقی ۲ باب

ولایت فغانستان	۴	باب
ولایت جنوبی	۱	باب
ولایت مزار شریف	۲	باب
حکومت اعلیٰ کرشک	۶	باب
حکومت اعلیٰ غزنی	۱	باب
حکومت اعلیٰ بدخشان	۲	باب
حکومت اعلیٰ فراه	۷	باب
حکومت اعلیٰ میننه	۱	باب
جمله (۳۰) باب		

۳- تاسیس کورسهای اکابر:

چون خط و سواد عامل مهم و ضروری برای پیشرفت و تنویر توده محسوب میشود وزارت معارف به تمقیب اجراءات سابقه خود در نقاطیکه مسکونین آن درخواست تاسیس کورس را نموده، منظوری افتتاح کورس را اعطا کرده است و در همداسنه در نقاط ذیل کورس اکابر افتتاح گردیده است. در تقریه ده خداداد مربوط حکومت ده سبز ولایت کابل يك باب .

مجله بخوان و بدان :

وزارت معارف برای تقویه معاونات کم سوادان از دو سال به اینطرف مجله بنام «بخوان و بدان» ماهوار نشر مینماید . نظر به حسن استقبال عامه مردم در تعداد طبع این مجله از ابتدای ۱۳۳۴ تا یدرخ داده، چنانچه تعداد آن از ۵۰۰۰ نسخه ماهوار به (۱۰۰۰۰) نسخه افزود گردیده علاوه بر آن صفحات آن از ۱۶ به ۲۴ صفحه بلند رفته است .

(۴) ترتیب رهنمای رسم و کار دستی برای معلمین مکاتب ابتدائی:

دراثر پیشنهاد ریاست تدریسات، مجلسی در ریاست تدریسات ابتدائی جهت ترتیب يك کتاب رهنمائی رسم و کار دستی برای معلمین مکاتب

ابتدائی در اول عقرب منعقد شد و بعد از بحث و مذاکره در اطراف موضوع ترتیب رهنمای رسم به بنیاد علی عبدالقادر برشنا و رهنمایانی کار دستی به مستر مورو نماینده یونسکو سپرده شد و عنقریب این راهنماها تکمیل و طرف استفاده معلمین مربوطه قرار خواهد گرفت.

۵- سینمای سیار وزارت معارف :

چون تنویر توده بصورت بهتری ذریعه تعلیمات بصری انجام میدهد لذا در هنداسه قرار پروگرام معینه، سینمای سیار وزارت معارف به ولایت کابل و بمکاتب شهر و ولایت فطن رفته به شاگردان و اولیای طلاب و کافه مردم فلمهای تعلیمی و تربیوی را نمایش داده اند.

مثلاً از ابتدای نورال ۱۰ جوزا ولایت کابل از ۱۹ سرطان الی ۳۰ سرطان ولایت فطن و از ابتدای برج میزان تا اواسط برج عقرب به مکاتب ابتدائی ذکور و نسوان مرکز به نمایش خویش ادامه داده و در ولایت قندهار و حکومت اعلی گر شک نیز به نمایش فلمها میپردازد.

اسمای مکاتب دهاتی جدید التاسیس :

شماره	اسم مکاتب	حکومت مربوطه
۱	مکتب دهاتی باروخیل	ده-بزر
۲	» » ارغنداب مغلی	پغمان
۳	» » ناوه علم کل	فلات
۴	» » آب برده	تیرین
۵	» » کوز سرخم	»
۶	» » بک لنگه	»
۷	» » قلعه قلعه	»
۸	» » کار برك کلان	شین دند
۹	» » مرکی خیل	خوکیانی
۱۰	» » اغذ شینوار	شینوار

مدیریت پنتو

جهت تقویه لسان ملی پشتو ویشبرد سویه معلمین مکاتب بمنظور اینکه بزبان ملی تهر پرو تکلم نموده و مضامین را به طلاب به پشتو درس داده بخواهند در مکاتب مرکرو ولایات کورسهای پشتودانی میباشند. چون تعداد مکاتب رو به افزونی است و بهمان تناسب تعداد معلمین اضافه شده میرود همة پشتوی ریاست تدریس از ابتدائی که امور تدریسی و غیره مسائل این کورس ها را بمعهده داشت به نسبت حجم کارها طور لازم به امور واریسی کرده نمی توانست لذا پیشنها دی بمقام منبع صدارت عظمی تقدیم و در اثر آن شعبه پشتو تبدیل شد. از ابتدای جواز به اینطرف این مدیریت به فعالیت های آتی موفق گردید.

(۱) چهار نوع جدا ول برای امتحان و ثبت نمرات و پرا پور ما هوار پشتوی معلمین مکاتب به تعداد (۵۰) هزار ورق طبع و به دسترس مدیریت پشتو وزارت معارف گذاشته شده و از طرف مدیریت موصوف به تمام مکاتب توزیع و در معرض اجرا قرار داده شده است.

(۲) از ابتدای سال ۱۳۳۴ مدیریت پشتو راجع به سویه پشتوی معلمین مکاتب امتحان مستمر بلندی را شروع و معلمین مکاتب را قرار یافت به مستمرهای مختلف شامل و از جریان درس آنها واریسی نموده.

(۳) برای اینکه نزد مدیریت پشتوی وزارت معارف نمرات هر مستمر پشتو معلمین موجود باشد کتابی بنام ثبت نمرات برای هر ولایت جدا جدا ترتیب و نمرات را درج نموده.

(۴) در دوران سال از طرف مدیر پشتو و از رتعمارف کورسهای پشتو واریسی و همکذا مدیر موصوف قرار امر به ریاست تدریسات ابتدائی بعضی امتحانات مکاتب ابتدائی اشراک نموده است.

۵) در طی سال از طرف مدیریت های معارف و اوقاف و اعیان داران مکاتیبی
راجع به درس ریاضیه و همچنین راپوردهای ماهوار معکاتب، مسلسل به مدیریت پنتو
رسیده است. و از طرف مدیریت موصوف بعد از ملاحظه توضیحات
لازمه داده شده.

ریاست دارالتألیف

ریاست دارالتألیف متصدی امور تألیف، ترجمه، تدوین، نشر کتب
درسی، کتب معاون درس و مطالعه برای کلیه متعلمین مکاتب افغانستان
و صاحبان ذوق مطالعه است. امسال از همه او لترطریق پروگرام های مرتبه
و جدید مکاتب به تألیف، تدوین، تعدیل و اصلاح بکتمداد زیاد کتب درسی
طرف ضرورت مکاتب پرداخته به تعقیب آن جهت طبع (۶۵ جلد کتباب)
معاون درس و مطالعه در رشته های مختلف که قبلاً از منابع خارجی ترجمه
شده از راه سفارت کبرای افغانستان مقیم تهران با مؤسسه انتشارات
فرانکلین داخل مذاکره و مفاهمه گردید. البته بعد از حاصل شدن موافقه
بین این ریاست و آن مؤسسه کتب مذکور بفرض طبع به ایران ارسال
خواهد شد. این کتب، علاقمندان و صاحبان ذوق مطالعه را در قسمت
از یابد معلومات و تنویر افکار شان از نگاه ارائه مطالب علمی - اخلاقی
تعلیمی - تربیتی، تهذیب، صحتی و غیره کمک خوبی مینماید. همچنین دو
رساله بسیار مهم و مرغوبی بنام تربیه و رسانیدن معلم در راه تمام
بین المللی و تعلیم اکابر که از جمله نشرات یونسکو است و سال گذشته
به ترجمه رسیده بود، همین امسال پس از طی مراتب اصول تألیف و ترجمه
گردیده و بالاخره به صرف یونسکو جهت طبع به ایران ارسال گردید.

ریاست دارالتألیف که در قطار بسا فعالیت های عرفانی و بخش علم
و دانش از راه نشرات خویش بتوسط مجله عرفان، سعی بلیغ بعمل آورده
است، در قسمت ارائه معلومات تازه و مفید و تنویر افکار مردم نسبت به

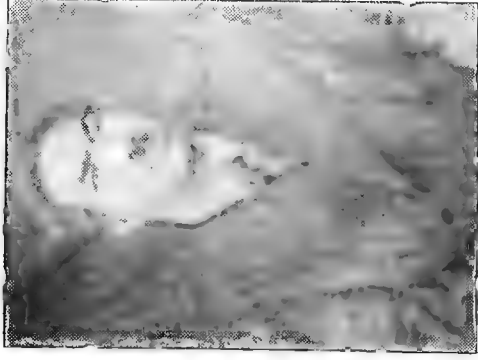
ذواتیکه در سال ۳۴ به سلسله ترفیعات سنوی ترفیع نمودند

ع، ص سیاهلی دادمحمد آ مر
تربیه حیوانات و بطاری
وزارت زراعت به رتبه دوم

ع، ص سیاهلی عبدالکریم
مهمین وزارت داخله به
رتبه دوم

ع، ص سیاهلی بابنده محمد
رئیس اداری صدارت عظمی
به رتبه اول

همه ساله، درین سال بتوسط مدیریت تألیف و ترجمه، مجله عرفان و کتبا بنگاه، بقرار ذیل مصدرخدمت شده است:

مدیریت تألیف و ترجمه:

اساساً وظیفه اصلی مدیریت تألیف و ترجمه ریاست دارا لتألیف وزارت معارف را تهیه، تألیف، تدوین، طبع و نشر کتب درسی، کتب معاون درس و کتب مطالعه به هر دو زبان پشتو و فارسی برای کلیه مکاتب افغانستان تشکیل میدهد، اما این اداره علاوه بر اجرای وظیفه بالامصدر خدمات دیگری نیز گردیده که اینک رؤس کلیه اجراآت و فعالیت‌های امساله این مدیریت ذیلاً تصریح میگردد:

اول کتب درسی - در قسمت تألیف، طبع و نشر کتب درسی طبق مفردات مرتبه وزارت معارف مشقوق آتی را باید در نظر داشت:

الف - کتب دوره ابتدائی.

ب - کتب دوره متوسطه.

ج - کتب دوره ثانوی.

د - کتب مکاتب مسلکی.

دوم - کتب معاون درس و مطالعه.

سوم - تصحیح و تمذیل کتب و مقالات، دیدن یروفاها، تهیه اشکال و اباح درسها و غیره.

چهارم - تدویر و اجرای امور علمی، عرفانی و اداری.

اول کتب درسی:

الف - کتب ابتدائی، مدیریت تألیف و ترجمه در قسمت طبع کتب دوره ابتدائی به منظور اینسکه رسم الخط و نوعیت چاپ کتاب در باسواد ساختن و اصلاح املاء نوآموزان، اطفال و شاگردان مبتدی نقش بارزی دارد، ازدو سال است بزرگترین تصمیمی را که قبلاً اتخاذ کرده بود و باسواس آن ابتداء کتب قراعت پشتو و فارسی و بعد کلیه کتب دوره ابتدائی را طبع آفست مینمود، امسال نیز بهمان

ترتیب کتب طرف ضرورت دوره ابتدائی را بطبع سپرد ، ولی چون تقریباً کلیه کتب این دوره در سال قبل بطبع سپرده شده بود ، امسال محض پس از تکمیل بقیه آن همواره از صورت جریان امور طباعتی آنها واریسی بعمل آورده و ضمناً کتاب قراءت اول فارسی را بنام الفبا ، حسب فیصله مجلس معلمین و نظریات ریاست تدریسات ابتدائی در اثر تعدیل مطالب متن آن بیشتر آسان و حیاتی ساخته بطبع سپرد .

همچنین قسمیکه در سال گذشته بتأسی از نیات وزارت معارف در راه توسعه و تدریس لسان ملی پشتو ، ریاست دارالتألیف بتوسط مدیریت تألیف و ترجمه خویش تصمیم گرفته بود حسب ایجاب روش های جداگانه برای تدریس این لسان در مناطق پشتو و فارسی زبان ، کتب جداگانه تهیه و به دسترس نو آموزان بگذارد . از آن جمله برای کتب پشتو مناطق فارسی زبان مملکت اساس تألیف کتب مذکور را از صنف ۴ تا ۱۲ بقرار سلسله ما یکل و یست گذاشته بود . امسال از جمله سه جلد ابتدائی آن کتاب اول آن تکمیل و بطبع سپرده شد ، همچنین فارسی دوم برای صنف پنجم مکاتب پشتو زبان تألیف و جهت طبع بمطبعه ارسال گردید .

چون هدف اصلی از تعلیم و تربیه در افغانستان بلند بردن سطح زندگی و انکشاف حس مسؤولیت اخلاقی و اجتماعی است و بدون سواد و بدست آوردن علم و دانش نمیتوان به این هدف رسید ، ازین رو هما بطوریکه وزارت معارف از همه اولتر خود را مسؤول مجادله بایسواد می دانند و یک تعداد کورسهای کهن سالان را برای مرد وزن کلان سال کشور در بسیاری از نقاط مملکت افتتاح کرده است و ایشگونه کورسها کتب جداگانه را باروش مخصوص ایجاب میکنند ، مدیریت تألیف و ترجمه نیز درین قسمت بجای خود بذل مساعی و خدمت کزاری کرده امسال مؤفق شد کتاب قراءت دوم پشتوی کلان سالان را بطبع بسپارد و نظر به احساس ضرورت به قراءت دوم دهاتی پشتو و فارسی را جهت طبع مجدد

به مطالعه کسب دارد. همچنین بنا بر کمبود دینیات پنجم فارسی، جغرافیه پنجم فارسی و معلومات طبیعی فارسی در مکاتب امسال کتب مذکور بعد از تجدید نظر و اصلاح اغلاط طباعتی و عبارات بطبع ثانی سپرده شد.

ب- کتب دوره متوسطه:

۱- تألیف و بطبع سپردن کتاب قراءت و پندوی صنف ۹ که باین ترتیب سلسله کتب قراءت دوره متوسطه تکمیل گردید.

۲- تألیف کتاب تاریخ صنف ۹ که البته پس از طی مراتب اصولی تألیف و ترجمه به پندو ترجمه و جهت طبع بمطبعه ارسال خواهد شد.

۳- تعدیل علم اقتصاد برای صنف ۹ و بطبع آن سلسله کتب معلومات طبیعی حیاتی و اقتصادی این دوره را به زبان فارسی و پندو تکمیل نمود.

۴- کتب حساب برای صنف ۷ و ۸ مطابق پروگرام جدید تألیف شد که البته بعد از طی مراتب اصولی، تألیف و ترجمه، به پندو ترجمه و سپس بطبع سپرده میشود.

۵- تکمیل کار کتاب جغرافیه و تاریخ صنف ۷ و ترجمه آن به پندو و بطبع سپردن آن.

۶- طبع مجدد کتب این دوره بعد از تصحیح و تعدیل.

۷- اقدام به تألیف کتب عربی صنف ۷ - ۸ - ۹ طبق مفردات پروگرام.

۸- ترتیب و بطبع سپردن یکتعداد کتب رسم و کار دستی - بافت - دوخت و دیگر این کاری برای شاگردان صنف ۷ - ۸ - ۹ مکاتب مذکور و انان.

۹- اقدام تألیف کتب کیمیا و بیالوژی این دوره مطابق پروگرام جدید.

ج- کتب دوره ثانوی - اجراآت مدیریت تألیف و ترجمه را در سال جاری در قسمت تألیف، تدوین طبع و نشر کتب دوره ثانوی (صنف ۱۰ تا ۱۲)

قرار زیر میتواند خلاصه کرد.

۱- بطبع سپردن کتاب تاریخ صنف ۱۲ که مراتب تألیف و ترجمه آن در سال گذشته طی شده بود.

- ۲- اقدام به تألیف کتب بیولوژی و کیمیا این دوره مطابق مقررات پروگرام جدید و مفاهمه با معلمان این دو مضمون جهت تألیف آن .
 - ۳- بطبع سپردن سلسله کتب دینیات و عقاید برای این دوره .
 - ۴- بطبع سپردن هندسه صنف ۱۱ .
 - ۵- ارسال نمودن جغرافیه اقتصادیه صنف ۱۲ به مطبعه جهت طبع .
 - ۶- تألیف کتاب جغرافیه برای صنف ۱۰
 - ۷- اخذ هدایت و ترتیبات برای ترجمه کتب درس این دوره به پشتو که در سابق بنا بر کمی تعداد متعلمین پشتو زبان به پشتو ترجمه نمی شد .
 - د- کتب مکاتب مسلکیه
 - ۱- طبع تعلیماتنامه زراعتی و ترجمه آن به پشتو .
- علاوه بران چون اکثر مضامین اینکو نه مکاتب مطابق مقررات پروگرام دوره متوسطه تا نوی تدریس میشود درین قسمت میتوان از اجزای مدیریت تألیف و ترجمه در قسمت دوره متوسطه استفاده کرد .
- دوم کتب معاون درس - هما نظوریکه وزارت معارف برای رسیدن به هدفهای تعلیمی و تربیتی متوجه است از همه اولتر معلمان صحیح ولایق داشته باشیم و در ایشان شعور اجتماعی راطوری انکشاف دهیم تا ایشان بدانند که تربیه در اصلاح و بهبود وضع اجتماعی و اقتصادی مملکت تا چه اندازه کمک میکند ، مدیریت تألیف و ترجمه نیز بتأسی این نظریات همیشه در نظر دارد طبق آمال مقامات عالی یکمده کتب مفید و جدید را از االسنه دیگر بفارسی و پشتو ترجمه و پس از طبع بدسترس صاحبان ذوق و مطالعه معلمان و متعلمین قرار بدهد . چنانچه به همین اساس ، امسال کتاب تعلیم الکار بر تربیه و رساندن معلم در راه تفاهم بین المللی نشرات یونسکو بفارسی ترجمه و بمصرف یونسکو جهت طبع بایران فرستاده شد .
- به همین ترتیب راجع به طبع تقریباً ۶۵ جلد کتاب معاون درس و مطالعه که قبلاً از منابع خارجی ترجمه شده به سفارت کبرای افغانستانی مقیم تهران

باموسسه انتشارات فرانکلین مذاکره و مفاهمه بعمل آمده و عنقریب پس از ختم مذاکرات و بموافقه رسیدن جا نبین کتب مذکور بطبع سپرده خواهد شد این کتب را مد یریت تألیف و ترجمه از جهتی در ایران میخواهد بطبع برساند که مطابق داخل بنا یر تراکم کار نمیتواند طبع نمایند.

سوم۔ تصدیق و مشاہدات، دیدن پروفہا و غیرہ۔

۱- تمام کتیکه در ظرف این سال برای طبع اول دوم سوم فرستاده شده تصحیح و تجدید نظر گردیده در صورت لزوم اشکال و نقشه های متعلقه آنها تهیه و ترتیب گردیده است.

۲- دیدن یروف کلیه کتب پست و فارسی که ۱۰ سال تخریب طبع گرفته شده اند.

۳۔ یا کنوئیس و تیبیض کشیکہ یا تازہ تالیف شدہ و یا جهت طبع ارسال میشود۔

۴- دادن و انتخاب بعضی از کتبی که به دارالنا ایف برای ترجمه میر رسید.

هـ - خطاطی بعضی از کتب دوره ابتدائی به خط نسخ و نستعلیق .

چهارم - تدویر و اجرای امور علمی ، عرفانی و اداری :-

۱- تهیه راپور ها و گزارشهای علمی وزارت معارف، تطبیق آن

با امور عرفانی دنیا .

۲- جوابات برخی از نظریات علمی و عرفانی .

۳ - اجرای مسایل اداری مربوطه - طبع و نشر کتب درس و معاون

درس و مطالعه و انتشار تعلیمات کشاورزی - پروگرامهای تدوینات

ابتدائی و ثانوی و مسلکی کہ پس از ترجمہ بہ پشتو و انگلیسی بہ طبع

آن ذریعہ کسٹمر و کسٹوپرنت شعبہ نشریات این مدیریت صورت گرفته است.

۴ - سهیم شدن در امتحانات عمومی مکاتب مرکز و ولايات، فدا کولتہ

ها - وساختن سوالات تحریری ، مجالس علمی واداری وزارت .

• - تدویر و اجرای امور اداری از قبیل وارده و صادره .

۶ - جواب مکاتیب وارده .

۷- اجرای استعلامیه‌های داخل وزارت معارف و دیگر وزارت‌ها.

- ۸ - جواب تفتیش های ماهانه مدیریت اوراق در باره اجرای مکاتیبیکه از اینجا باین مدیریت رسیده است .
- ۹ - اجرای جریانات اداری و علمی کتب و نقشه هارسم ها و سنجش صفحات مقننه کتب و غیره .
- ۱۰ - واریسی از جریان کار تکمیل قاموس لغات فارسی که تهیه آن در سال گذشته آغاز یافته بود .
- ۱۱ - تهیه و تدوین و ترتیب را پورا اجراآت وزارت معارف برای نشر .

ریاست تفتیش

در سال ۱۳۳۴ از طرف مفتشین مرکز وزارت معارف، حسب صواب دید مقام وزارت و بامدیریت های معارف و مکاتب مربوطه آن، قرار آتی تفتیش و معاینه شده است که نتایج تفتیش بعد از فیصله کمیسیون از ملاحظه مقام وزارت بمراجع آن هدایت داده میشود .

۱- تفتیش مدیریت معارف فراه توسط ضیاعلی محمد اکرم و ضیاعلی محمد موسی مفتشین مرکز صورت گرفته و در نتیجه مکاتب ذیل را طرف بررسی قرار داده اند :

(مکتب اچین - مکتب چاه آب - مکتب مساو - نو بهار - دارآباد - بالابلوک انار دره - جوین - توبسک، چخا نسور، مکتب دهاتی نادعلی - نهر شاهی مکتب متوسطه مرکز فراه - که اوراق مربوطه به کمیسیون وزارت، تدقیق و فیصله بعمل آمد که بعد از قبول و منظوری مقام وزارت یک تعداد معلمین و ماورین آنولا طرف مکافات و مجازات قرار گرفته و به منسوبین معارف آنجا هدایت مقتضیه داده شد)

۲- ضیاعلی امیر محمد مفتش مرکز وزارت، امور عرفانی مدیریت معارف پروان را ذیلاً معاینه و تفتیش کرده اند :

(مکتب جبل السراج - گل بهار - رخه پنجشیر - محمود هرافی - خارج دره)

نجراب - بامیان و قریباغ به صورت تفتیش و مکاتب نجراب - بازارک پنجشیر
چهاردهی غوربند سیاکرد - اشترگرام، مکاتب دهاتی اناپی و شنبیل معاینه
و هم از صورت جریانات امور مدیریت معارف آنجا دیدن کرده اند و اوراق
مربوطه بالنبوه در کمیسیون رویت داده شده ، نقایح به مدیریت معارف
بروان ابلاغ شد .

۳- به تفتیش مدیریت معارف کابل و مکاتب مربوط آن (مکتب تنگی
سیدان - چهارستون - سرای خواجه ، استالف - ده یحیی - مکتب مرکز یغمان
و خود مدیریت معارف کابل بناغلی عبدالاحد مفتش مرکز موظف شده بود)
۴- بناغلی قاری غلام محمد و محمد ایوب مفتش مرکز جهت معاینه امور
مرفانی مدیریت معارف هرات گماشته شده بودند تا در امور تعلیمی و اداری
مکاتب آن سامان اصلاحات بعمل آورند ، اینک مکاتیب را که طرف بررسی
قرار داده اند آتیاً متذکر میشویم :

بازدید امور درسی ایسه جامی و ایسه - سلطان مکاتب انجیل
کاشقی - هانفی - اوبه - شیروان ، کهدستان - ابوالولید - زیارتجا - قلعه نو
کوات - مکتب مرکز غوریان - برنا آباد - شکریان زنده جان - بصورت
تفتیش و مکاتب روضه باغ - تیاوشان - داوشان بصورت معاینه و مکتب پشتون
زرغون بصورت لایحوی دیده شده و هکذا از مکتب مهری هروی و کودکستان
نیز دیدن کرده اند .

۵- توسط محمد موسی مفتش مرکز - مدیریت معارف او که قرار آتی معاینه
و تفتیش شده است :

مکتب برکی را جان - سید آباد وردک مکتب تنگی وردک - محمد آغه
مکتب زرغون شهر - مکتب کتب حیل بصورت تفتیش و مکاتب برکی برک -
کلفنکار - تکیه وردک - مکتب چرخ وزرنی بصورت معاینه و مدیریت
معارف نیز تفتیش گردیده است .

۶- امور عرفاني مدیریت معارف فزني توسط ښاغلي محمد اکرم واز مدیریت معارف میچنه توسط ښاغلو محمد اکبر مفتش و نعمت الله معروف عضو تدریسات ابتدائی تفتیش گردیده .

۷- مسأله حریق کتابخانه معارف که تقریباً مدت (۶) سال دوام داشت اخیراً خاتمه یافته به مامورین مسؤل آن جزای لازمه داده شد .

۸- به تعداد کافی به عموم مدیریت های معارف و مربوطات متحدالامال از لوايح تفتیش تدریسات ابتدائی مفتشین ولایات و مرکز فرستاده شد تا عندالواقع طبق توضیحات مواد لوايح مزبور در امور تعلیمی و تدریسی ازان کار بگیرند .

۹- راپورهای تفتیش اداری و تدریسی مکاتب هرات به کمیسیون تحقیق رویت داده شده و نظریات کمیسیون به مدیریت معارف آنجا ابلاغ شده است .

۱۰- باوجودیکه یکدسته از مظنونین حریق فابریکه نجاری بری الدمه شده اند اما بالای دسته دیگر آن حبس میعاد شان بپایه اکمال رسیده مسأله تاکنون متداول است .

۱۱- قضیه حریق دارالمعلمین که از طرف محکمه ابتدائیه کسب قطعیت نموده بود، به نسبت عدم تقدیم نمودن صورت اعتراض مظنونین حریق ، به محکمه مرافعه در وقت معین، حق مرافعه خواهی شان سلب و بول خوا ره وارد بالای شان حواله گردید .

طبق معمول همه ساله، امور اعاشه و ایات مکاتب رحمن بابا-تسخینک ثانوی، لیسه زراعت- ابن سینا - خوشحال خان - میخانیکي - دارالمعلمین اصول تحریر معاینه و تفتیش شد .

۱۳- اوراق تفتیش و نتیجه تفتیش صدارت عظمی که به سلسله وزارت داخله موصلت نمود، نسبت چند باب مکاتب مربوطه معارف مشرقی تذکری داده بودند، به مدیریت معارف مشرقی و مراجع دیگر هدایات و اوامر لازمه داده شد .

امور وزارت معارف

- ۱۴- اوراق تفتیش مکاتب جنوبی که مثل معارف قطن در سال گذشته توسط بناغلی محمد موسی مفتش، تفتیش شده بود در کمیسیون طرف غور و مذاقه قرار گرفت. نظریات کمیسیون به معارف قطن و مراجع مربوطه اشعار شد.
- ۱۵- در مورد کشیدن (۲۵۰) جلد کتابچه مخصوص معارف از مکاتب شهر حسب تصویب مجلس وزارت قیمت کتابچه‌های مذکور بالای اشخاص مظنون و سارقین چیران و هم در رادیو برادکاست گردید تا از ممنوع بودن فروش کتابچه‌های مذکور منبوق باشند.
- ۱۶- در اثر شکایات اهالی خاص کثر، بناغلی محمد اکبر مفتش به خاص کثر مشرفی اعزام و تحقیقات لازمه بعمل آورد.
- ۱۷- اوراق موجودی تحویلخانه‌های معارف که در هداسته از طرف مفتشین صورت گرفته، فرض اجراآت به لوازم معارف کسبیل شد.
- ۱۸- در مورد تلف شدن مقدار چوب از لیسه حبیبیه بالنسبه اشخاص مظنون فیصله محکمه ابتدائیه توصل ورزید که جهت تطبیق به مراجع مزبور اطلاع شده مسأله اکنون تحت دوران است.
- ۱۹- در هداسته رئیس تفتیش و معاون ریاست به مدیریت معارف پروان هازم و امور مدیریت معارف آنصوب را از نزدیک دیدن فرمودند و نتایج شان به مقام وزارت تقدیم شده است.
- ۲۰- در حین اخذ امتحان سه ماهه شش ماهه و سالانه مکاتب، مفتشین بحیث نگران و یامین اشتراک و یا بصورت قیدی معاینه و کنترول کرده اند.
- ۲۱- به ملحوظ اینکه در خارج مکتب نیز از اوضاع و حرکات طلاب معارف جلوگیری بعمل آید، کارت های دخول سینماها و صحنه‌ها اسمی آمرین مطالبه شده، تا وظیفه اوضاع طلاب مربوطه را مراقبت نمایند.
- ۲۵- يك قسمت اوراق تفتیش سال ۳۳ معارف میمنه به وکیل اثبات جرم تفویض شد تا در محکمه مرافعه مامورین علیه اشخاص مظنون اقدام دعوی کرده باشد.

٢٦- به عموم مكاتب وليسه‌هاي مركز متعدد المال كشيده شد تا حتي-
المقدور با موسسه سره مياشت افتائي از راه تعاون و تسانديش آمده وچندتن
از معلمين جهت جمع نمودن اها نه به معيت طلاب شان كماشته شوند.
٢٧- جريانات امتحان و صورت تدريس معلمين لبسه ملالي و زرغونه از
طرف رئيس تفتيش كنترول و معاينه كرد پده ورا پور مشاهدات آن به مقام وزارت
تقديم شده است.
و همينقسم يك قسمت امورات داري راجع بسايل مربوط به تفتيش مجازات
مكافات مامورين و مطالعه در اطراف راپورهاي واصله، مسايل تحقيقاتي
اخراج طلاب از مكاتب وغيره، توسط هدايات مكتوبى اجرا شده.
شعبه اول رياست تفتيش:

١- طبق معمول قمه ساله در موضوع تاجيل و معطللى يشك طلاب عموم
مكاتب مركز اقدام لازم بعمل آمده است متعلمين كه توسط اين شعبه از مكلفيت
هسكرى تاجيل گرفته اند از اين قرار است.

دار المعلمين ها	(٧٠)	نفر
مكتب متوسطه ابن سينا	(٤٠)	»
مدرسه علوم شرعيه	(٢٠)	»
لبسه زراعت	(١٥)	»
مكتب تخنيك تاوى	(٢٠)	»
دار العلوم هريه	(٣٠)	»
لبسه جيبية	(٢٢)	»
استقلال	(٢٠)	»
لبسه نجات	(٣٥)	»
غازى	(٢٠)	»
تجارت	(٣٠)	»
نوى كابل	(٢)	»

مکتب اصول تحریر	(۵) نفر
مکتب میخانیک	(۱۰) »
صنایع	(۵) »
مربوطه مکاتب شهر	(۲) »

ب - (۳) نفر محصلینیکه جهت فرا گرفتن تحصیل بخارج اعزام شده اند، موضوع جلب پیشک آنها الی زمان ورود به وطن مهلت گرفته شده است .
ج - (۱۵) نفر متعلمین مجلوب مکاتب مرکز که به اثر کلان سالی و ناکامی و غیره از مکتب خارج شده اند به سلسله این شعبه به خدمت هسکری سوق داده شده اند .

۲ - بطور عموم امور تبدیلی و نقل مکانی متعلمین و متعلمات مکاتب مرکز به معارف ولایات و از ولایات به مرکز از این شعبه صورت گرفته است .
الف - از شروع سال تا حال امر تبدیلی (۳۷۰) نفر متعلم و متعلمه به مکاتب مرکز و به معارف ولایات صادر شده .

ب - هکذا فرا ر اطلاع مدیریت های معارف ولایات و عراقین جداگانه اولیای شاگردان، امرادخال (۲۸۱) نفر متعلم و متعلمه به مکاتب ذکور وانات مرکز به سلسله این شعبه داده شده است .

ج - (۱۹) نفر متعلمات لیسهای (ملالی - زرغونه) به مکاتب ابتدائیه نسوان مرکز که در ولایات نقل مکان نموده اند در آنجا نسبت عدم مکتب نسوان پذیرفته نشده اند ، امر اخراج ایشان به مکتب مربوطه داده شده است .

۳ - اشخاص داو طلب کورس ضابطان احتیاط طبق سالهای گذشته ازین شعبه معرفی و اعزام شده اند و کارت سواتج آنها نیز بعد از طی مراتب اصولی بکورس احتیاط وزارت دفاع ملی تفویض شده است .

(الف) از ابتدای سال تا کنون برای شمول کورس احتیاط، متعلمین صنف (۱۲) مکاتب مرکز و ولایات حسب ذیل معرفی و اعزام شده اند :

۱- لېسه چيبيبه	بټعداد	(۲) نفر
۲- » استقلال	»	(۲)
۳- » غازي	»	(۱)
۴- » نجات	»	(۲)
۵- » ميرويس بابا قندهار	»	(۱)
۶- » تخنيك ثا نوي	»	(۶)
۷- » زراعت	»	(۱۱)
۸- » ابن سينا	»	(۳)
۹- » تجارت	»	(۱۸)

ب - علاوه بران امسال شعبة اول تفتيش جهت استناد دفتر بټعداد (۴۶) قطعه سواد كارت سوانج مشمولين كورس احتياط. بيايك قطعه فوتوى شان اخذوبعد از اعضاء آمرين ما فوق مرتباً بدسترس خویش گذاشته است .
(۱۸) نفر متعلم بی بضاعت لېسه های مرکز توسط این شعبه بمد یریت / موسسه خیره بانك ملی معرفی شده اند تا برای شان يك مېشت یرول معاونت نمايند .

شعبة دوم رياست تفتيش :

- این شعبه وظايف ذيل را ايفا نموده است :
- ۱- شمول فارغ التحصيلان ولايات برای مكاتب ايليه.
- ۲- تبديل طلاب از يك مكتب بمكتب ديگر.
- ۳- صدور امر انفكك طلاب مكاتب ولايات بمراجع مربوطه.
- ۴- صدور امر انفكك فارغ التحصيلان مكاتب ابتدائی - ثانوي - مسلکي مركز .

- ۵- شمول ومعرفی طلاب به « ح ، ث ، ج » .
- ۷- اعطای جواز نامه کار به طلابيکه از مكتب خارج ميشوند -

مدیریت عمومی موزه و حفریات

۱- سال گذشته در باره حفریات موضوع سرخ کوتل (چشمه شیر) و آثاریکه در اثر حفریات بدست آمده با شرح چگونگی موضوع مذکور چند سطرى بفرض مطالعة قاریین گرامی سالنامه ۳۳ تقدیم نموده بودیم امسال هم باینسان شناسی فرانسوی به همکاری اعضای مدیریت - موزه کابل به عملیات حفاری دوره (پنجم) به تپه مذکور دوام داده و بعضی آثار دوره کوشانی ها که در اثر حفریات از قبیل مسکوکات و غیره بدست آمده بموزه کابل نقل و تحت تدقیق و مطالعات علمی هیأت باستان - شناسی و مؤرخین میباشد که البته پس از یک سلسله تحقیقات و ختم حفریات نقطه مذکور که انشاء الله تعالی در اثر حفریات سال ۳۵ ختم خواهد شد شرح مفصل و چگونگی آثاریکه بدست آید بافتوهای آن بمعرض اشاعه گذاشته خواهد شد .

۲- همچنان حفریان دوره (ششم) فصل بهاری و خزانى دوره قبل التاریخ افغانستان در تپه (مندی کک) حکومت خاکریز ولایت فندهار توسط هیأت حفریات فرانسوی به هدستى کارکنان موزه کابل و کشف بعضی آثار قبل التاریخ و آثار کشف شده موضوع مذکور تماماً دوره مفرغ تا ظهور آهن و آهن نمود میدارد که بتاریخ (۲۰۰۰) سال ق. م افغانستان روشنی می اندازد و آثار مذکور تحت مطالعات علمی میباشد .

۳- ورود یک تنفر نماینده یونسکو (مستر بیوار) بفرض مطالعه و باز دید و عکاسی و فوتوگرافی آثار موجوده موزه کابل و آبدات تاریخی افغانستان بفرض نشر آثار تاریخی که از طرف مؤسسه مذکور بعمل خواهد آمد و تماماً آثار موجوده موزه کابل و آبدات تاریخی مملکت از قبیل بامیان موضع حفریات (بگرام - سرکوتل - بلخ و غیره) به مومی الیه از طرف کارکنان موزه معرفی و خاطر نشان شده .

۴- ورود بکنفر مستشرق فرانسوی موسیو (بوکوری) جهت ملا حظہ ومطالعه آثار کتبی موزۀ کابل در باره آثار وشخصیت (خواجہ عبد اللہ انصاری ع). و ایراد بارۀ کنفرانس ها از طرف مذکور و فضلی محترم کابل در بارۀ آن شخصیت نامور .

۵- ورود اکثر فاکولتہ های مرکز (فاکولتہ حقوق - ادبیات - ساینس - طب - حربی یومنی) لبسہ استقلال - غازی، نجات - دارالعلوم شرعیہ وغیرہ بفرض قطبیک تاریخی آنها بموزۀ کابل.

۶- عزل ونصب بعضی از اعضا و مامورین بمدیریت موزہ بداخل رتبہ سیزده گسانہ .

۷- ترفیع وتقاعد بعضی مامورین موزہ بہ اثر ترفیعات سنویہ سال جاری بواسطہ سچل نیک بہ رتبہ بلند تر، داخل رتبہ های سیزده گسانہ .

۸- ترتیب وتنظیم صورت دفتر داری مدیریت موزہ بہ سیستم جدید (ترکی) .

۹- تشکیل ماموریت قدمۀ محاسب در موزہ بہ اثر روی کار آمدن دفتر داری مادۀ ۸

۱۰- واری از امور اداری از قبیل فیصلہ حسابات معتمدین وغیرہ موزہ وتحصیل بعضی قلمات باقی نقدی وجنشی موزہ .

۱۱- ترمیم واصلاحات عمرانی عبارات موزیم .

۱۲- ارسال یک تعداد مسکوکات وبعضی ظروف غازی دورۀ اسلامی بموزۀ کابل کہ تحت تدقیق می باشد از ولایت فطغن وحکومت اعلیٰ میمنہ کہ آثار مذکور بہ روشن ساختن دورۀ تاریخ اسلامی مناسبت مذکور می افزاید .

۱۳- اعطای جوابات بہ سؤالات تاریخی وباستان شناسی موسسہ (یونان) وموسسات باستان شناسی هند وغیرہ دول خارجی .

۱۴ - پذیرایی بعضی رجال برجسته پهنوستان و سیور تمینهای هندی و روز نامه نگاران خارجی و سفرای کبار دول اسلامی و غیره شخصیت های بزرگه شرق از قبیل صدراعظم اتحاد جماهیر شوروی بشرض باز دید آثار موزه کابل معرفی و دادن تشریحات مفصلی درمقابل هرغرفه و آثار موزه بمقابل سؤالات و مشاهده اشخاص مذکور از طرف اعضای موزه.

حفریات :

الف - در سرخ کوتل :

قرار راپور هائیکه در سابق داده وبه همه خاطر نشان کرده بودیم در سرخ کوتل که قریب چشمه شیر واقع بوده و از شهر بلخمری به راه عمومی موارشریف بانورده کیلو مترمسافه دارد باستان شناسان فرانسوی به همکاری اعضای موزه و اعضای حفریات مدیریت عمومی موزه به کشف يك آتشکده بزرگه که از عصر کوشانیهای کبیر می باشد موثق شده بودند شروع حفریات در سال ۱۳۳۱ بوده و عملیات حفاری در آن منطقه سال های ۱۳۳۲ و ۱۳۳۳ را دربر گرفته، آتشکده خیلی بزرگه دروسط تپه کشف گردید .

از صورت کشفیات ، پلان و نقشه این آبدۀ تاریخی تا يك اندازه تحت اجراءات سال ۳۳ مدیریت موزه معلومات مفصل داده بودیم . در حفریات خزان سال ۳۳ از کشف و موجودیت زینه بزرگه به طرف شرق معبد که اهمیت و مزیت آتشکده را دو بالا ساخته بود اطلاع داده شده بود .

عملیات حفاری فصل بهار سال ۳۴ هم به اطراف و جوار ف این زینه بزرگه از خود تپه تا حصه سرك عمومی نشیما کشیده شده است . قراریکه از راپور های سابقه ما اطلای دارید از همین حصه سرك شش صد سنگ های حکاکه شده مربع شکل و کشیبه دار حین سرك سازی کشف گردیده و این خود باعث گردید عملیات حفاری در سرخ کوتل صورت

گرفته به کشفیات ممتاز و یکتا یعنی آشکده بزرگ موفق شویم. در کاوش های امساله خود فقط یکمیدان ان سنگهای کتیبه دار را بدست آورده توانستیم. قرار عقیده رئیس حفاریات فرانسوی این سنگهای کتیبه دار بر فراز برج های دروازه معبد که در اخیر زینه بزرگ واقع بود قرار یافته که عملاً ممکن تحت سرک بکلی معدوم شده باشد.

از یکطرف چون پلان حفاریات به سرک رسیده ناقص ماند و از طرف دیگر هم از آن سنگ های کتیبه دار یک تعداد زیاد اگر به دسترس مایفتد مجبوریم به ادامه حفاریات در سالهای آینده سرک عمومی را تحت کاوش و مطالعات حفاریات قرار داده، حفاریات سرخ کوتل را تکمیل و به آخر برسانیم.

به حفاریات امساله در لب سرک، دیوار بزرگ و ضخیم خار جی سمت شرقی معبد هم کشف گردیده به این ترتیب دیوار های خار جی چهار طرف معبد کاملاً ظاهر گردید. راهنمای عملیات حفاری در تپه های سمت شمالی خارج دیوار معبد هم بعمل آمد.

ب — در تپه قبل التاريخ موندی کک :

قرار راپور های گذشته ما این هم به همه واضح و مبرهن است که از شش سال به اینطرف در حکومتی خاکریز ولایت قندهار یک تپه قبل التاريخ بنام تپه موندی کک کشف گردیده تاکنون چندین مرتبه عملیات حفاری باستان شناسی فرانسوی و اعضای حفاریات مدیریت موزه قرار گرفته است.

امسال هم در فصل خزان کاوشهای علمی و تطبیقات حفاریاتی در آن جا صورت گرفته قدیمترین مرحله آبادی و عمرانات قبل التاريخ و تپه های کوچک که بطرف شمال غربی تپه بزرگ واقع بودند کشف گردید. مطالعات حفاریاتی و هم تجزیه و تحلیل این تپه قبل التاريخ در ابرار توار

نیویارک واضح ساخت که این آبادی و عمرانات تیه مندی کک تقریباً تا حدود سه هزار سال قبل از میلاد میرسد. مطالعات تیکری و اشیاء سفالین در تیه مندی کک خیلی جالب توجه بوده دارای اهمیت خاص و از هر حیث دلچسپ میباشد.

مدیریت ارتباط خارجیه معارف

این اداره که قبلاً بنام مدیریت یونسکو ایفای وظیفه مینمود و از یکسال و دو ماه باینطرف بنام اداره ارتباط خارجیه اجرای وظیفه میکند، متصدی وظایف ذیل است:

- ۱- امور مربوط به مؤسسه بین المللی یونسکو.
- ۲- امور مربوط به دیگر مؤسسات بین المللی.
- ۳- امور مربوط به مؤسسات دولتی و غیر دولتی.
- ۴- امور مربوط به سکالرشپ و فیلوشپ.
- ۵- امور مربوط به قسمت عرفانی پروژه دهکده.

اول- امور مربوط به یونسکو:

طوری که در راپور سال گذشته ذکر شد، کنفرانس عمومی این مؤسسه در شهر مانتی ویدو منعقد شد که در آن نسبت به یاراه معاذیر، افغانستان سهم مستقیم گرفته، نتوانست، البته در هر کنفرانس عمومی که پس از دو سال منعقد میشود تصمیماتی اتخاذ می یابد تا کنفرانس عمومی دیگر مورد اجرا و عمل قرار داده شود. طبعی اجرا آت سال ۱۳۳۴ را بیشتر فیصله های این کنفرانس که برای سال ۱۹۲۵ عیسوی بعمل آمده است در بر میگردد. مهمترین فیصله این مؤسسه از نظر ما تجدید نظر در پروگرام یونسکو است.

این مؤسسه تا قبل از این کنفرانس تنها تحت پروگرام وسیع امداد تخنیکی بممالک عضو کمک مینمود. درین کنفرانس اخیر، فیصله بعمل آمده

که علاوه به کمک فوق کمک‌های دیگر در ساحه‌های تعلیم و تربیت، علوم طبیعی علوم اجتماعی - فعالیت‌های کلتوری و غیره نظر بدر خواست مما لك عضو که یونسکو از نقطه نظر مالی از عهده آن برآمده بتواند صورت بگیرد این کمک ضرور نیست که تنها از لحاظ انکشاف اقتصادی ممالک، عملی گردد. در اثر این فیصله در آغاز سال ۳۴ این مدیریت بموافقه مقام وزارت بک تعداد درخواست‌ها در ساحه‌های تعلیم و تربیت - علوم طبیعی - علوم اجتماعی - فعالیت‌های کلتوری - اطلاعات عامه به این مؤسسه تقدیم نمود. امید می‌رود که در سال ۵۶ عیسوی یک تعداد این درخواست‌ها عملی شود ضمناً از یونسکو درخواست گردید که برای لابراتوارهای فاکولته‌های فنی سامان و لوازم بدهد که بوسیله آن بیست نفر محصل کار عملی نموده بتوانند پس از چندین مکاتبه معلوم شده است که یونسکو در سال ۵۶ درین قسمت کمک خواهد کرد و این کمک در حدود (۱۰۲۰۰۰) دالر خواهد بود از یونسکو نیز کمک دیگری درباره تأسیس یک مکتب مبخا فنیکی در قسمت شمال افغانستان که بیشتر صنعتی است در خواست گردید. این کمک را یونسکو در سالهای ۵۶ و ۵۷ موکول نمود.

در اثر این درخواست یونسکو سه نفر متخصص و معادل (۵۰۰۰۰) دالر سامان برای این مکتب خواهد داد. علاوه از یونسکو خواهش گردید تا البم رنگه آثار و آبدات تاریخی افغانستان را تهیه نماید. قبلاً نیز یونسکو برای بعضی ممالک درین قسمت کمک نموده است. در اثر درخواست مایونسکو یکنفر را فرستاد تا از موزیم کابل و آبدات تاریخی باغبیان دیدن کند. قرار است که در سال ۵۸ یونسکو درین قسمت نیز کمک نماید تحت پروگرام امداد فنیکی پنج نفر متخصص در شعب ذیل تازه فرستاده شدند تا قرارداد ایشان برای یکسال، تجدید گردد.

متخصص تربیه معلمان - متخصص کارهای دستی - متخصص تدبیر منزل دوخت و بافند - رئیس هیأت بحث مشاور عمومی معارف و متخصص تعلیمات اساسی - یک تعداد سامان نیز داده شده است.

مدیر عمومی یونسکو در افغانستان :

خوانندگان محترم اطلاع دارند که در اوایل ماه آگست بناغلی داکتر اوانز مدیر عمومی یونسکو بعیت مهمان رسمی دولت برای اولین مرتبه پنج روز از افغانستان دیدن نمود. بروز چهارم اقامت خویش بحضور اعلی حضرت معظم هما یونی شرفیاب گردید. مدیر عمومی سازمان یونسکو با بناغلی وزیر امور خارجه بناغلی وزیر معارف بناغلی رئیس مستقل مطبوعات - بناغلی معین تدریسی معارف - بناغلی رئیس یوهنتون و اراکین وزارت معارف ملاقات نمود و از مؤسسات علمی و پروژه دهکده هم دیدن نمود. ملاقات مدیر عمومی یونسکو در تشیید روابط دوستانه یونسکو و افغانستان خیلی مؤثر واقع شد.

بمکاتیب متعدد یونسکو و پرسشهای آن بکمک سایر دوایر وزارت معارف و همکاری ریاست محترم مطبوعات، جواب داده شده است. از اجراءات مهم سازمان یونسکو موضوع تطبیق تفاهم بین المللی بعیت يك مضمون بصورت امتحانی در لیسه حبیبیه، ترجمه بعضی آثار یونسکو بزمانهای فارسی و بیشتر بخرج این مؤسسه و فرستادن نشریات متعدد بشمار رفته می تواند.

کمیسیون ملی یونسکوی جایان در ظرف این سال معادل (۵۰۰) دالر را برای خریداری سامان عنوانی مکتب تخنیک ثانوی و مؤسسه (۵۰۰۰۰۰۰۰) دالر را به لیسه حبیبیه توسط مدیریت ارتباط خارجه فرستاده اند که به هردو مرجع فوق تشکر نامه فرستاده شده و مبالغ متذکره بمرجع ایشان تقدیم گردید.

دوم - سازمانهای بین المللی :

این مدیریت کما فی السابق راجع به مسایل سکالرشپ و فیلوشپ و فتا فوقتاً با مؤسسات بین المللی کار و کارگر - هوا نوردی ملکی و سازمان صحتی جهان بتماس می آید. یکنفر از متخصصین هوا نوردی ملکی در مکتب

تڅنیک ټا فري تدریس میځند . در سال ۱۳۳۴ یکه تعداد مکاتیب سازمان
صحي مربوط به پوهنتون عنوانی ښاغلي وزیر معارف مواصلت نمود
که پس از گرفتن هدایت، به پوهنتون کابل فرستاده شده است .

دفتر تعلیم و تربیه بین المللی :

وزارت معارف درین سالهای اخیر با این دفتر در جینوا تماس
حاصل نموده است . هموما این مؤسسه در تهیه راپورها و نشریات را جمع
بمرفی سیستم های مختلف تعلیم و تربیت در ممالک مختلفه مصروف است .
در سال ۳۴ به دو پرسش نامه ایشان را جمع به تدریس مضمون ریاضی
در مکاتب ثانوی و ابتدائی و تقییش مکاتب در افغانستان جواب مفصل داده
شده که بعداً این جوابات در نشریات ایشان ملاحظه گردید . در هجدهمین
کنفرانس این مؤسسه که به همکاری سازمان یونسکو در جینوا منعقد شده
بود ښاغلي داکتر علي احمد پوپل معین تدریسی معارف بعیت رئیس و ښاغلي داکتر
محمدانس مشاور معارف بعیت عضو شرکت نمودند .

سوم- سازمانهای حکومتی و غیر حکومتی:

مدیریت ارتباط خارجه معارف به دو مؤسسه حکومتی اداره همکاری
بین المللی امریکا اکثر و سرویس اطلاعات دولت امریکا وقتاً فوقتاً
رابطه دارد .

اداره همکاری بین المللی امریکا از دو سال با ینطرف در عملی شدن
پروژه های آتی بوزارت معارف همکاری و کمک می کنند .

(الف)- تعلیم و تربیه معلمان بوسیله انستیتوی پیداکوژی .

(ب)- تعلیمات تخنیکي در مکتب تخنیک ثانوی .

(ج)- تعلیمات زراعتی در مکتب زراعت .

در قسمت تعلیمات زراعتی در سال ۳۴ فیصله گردید که به کمک اداره

همکاری بین المللی امریکا مضمون زراعت بصورت عملی و نظری در سال ۳۵
در پروگرام لیسه احمدشاه بابا داخل شود . همچنین موافقه گردید که در

سال ۱۳۳۵ يك فاكولته زراعت و انجیرى تحت اثر ریاست فاكولته سیانس
كابل افتتاح شود.

مؤسسات غیر حكومتی:

مؤسسه ایشیا فاندیشن طوریکه در راپور سال گذشته ذکر شده بود مرکز
این مؤسسه در شهر سانفرانسسکو بوده و نمایندها در چندین مملکت آسیائی
دارد. نماینده این مؤسسه دفتر خویش را تقریباً يك و نیم سال قبل در كابل
افتتاح نموده سال گذشته این مؤسسه وعده نموده بود كه برای تقویه
مطبعه معارف كمك نماید، متأسفانه این كمك تا حال عملی نگردید. همچنین
در ظرف سال ۳۴ وعده داده است كه يك كفتر معلم سیورت برای معارف
استخدام نموده و در ساختن تعمیر (جهناز یوم) برای ریاست پوهنتون كمك
نماید. نماینده این مؤسسه ضمناً وعده داده است دو عدد «كه در آت»
دستگاه سینما نصب خواهد شد بوزارت معارف بدهد. امیدواریم در سال ۳۵
كمك موعود عملی گردد.

فرار اطلاع نماینده این مؤسسه بر ریاست مستقل مطبوعات هم در قسمت
موزيك وعده كمك نموده است.

چهارم - امور مربوط به سكالرشپ و فیلوشپ:

طوریکه خوانندگان محترم اطلاع دارند از شروع سال ۳۳ مقامات
صلاحیتدار، امور مربوط به سكالرشپ و فیلوشپ را بوزارت معارف سپرده
است. كاندیدهای تمام وزارتخانهها و دوائر محترم توسط دو کمیته آتی
انتخاب می شود:

- ۱) کمیته داخلی كه مركب از اعضای عالی رتبه وزارتخانهها است
- ۲ - کمیته مركزی كه مركب از نمایندگان وزارت خارجه - وزارت
معارف و مؤسسه سكالرشپ دهنده و سكالرشپ گیرنده است، مدیر ارتباط
بعیت سكرتار این کمیته موظف بوده فارمها را توضیح و جلسات را دایر و نتیجه

انتخابات کانديدارو بوزارتخانه‌هاومؤسسات فيلوشيبوسکا لرشيب دهندہ
اطلاع میده. در سال گذشته تعداد سکا لرشيب‌ها وفيلوشيب‌ها قرار آتی بود :

سال ۱۳۳۳

تعداد سکا لرشيب‌ها وفيلوشيب‌های داخلی (۱۴)

تعداد سکا لرشيب وفيلوشيب خارجی (۳۰)

لیدر شيب (۳)

سال ۱۳۳۴

تعداد سکا لرشيب وفيلوشيب داخلی (۴)

تعداد سکا لرشيب وفيلوشيب خارجی (۱۰۰)

لیدر شيب (۱)

دراينجا بايد خاطر نشان نمود که سکا لرشيب‌های داخلی برای
فارغ التحصيلان بسکاور یا سالانه بمصرف دولت داده میشود و این
موضوع مربوط به ریاست پوهنتون است ضمناً برای تعداد فارغ التحصيلان
بسکلور یا که بخوانند بیول شخصی برای ادامه تعلیمات عالی عازم
خارج شوند ریاست پوهنتون به نرخ رسمی اسعار تهیه می نماید فعلاً
فقط به ذکر تعداد سکا لرشيب وفيلوشيب اکتفا کردیم در اخیر سال
گذشته راپور مفصل در اینباره ترتیب شده بود که بوزارتخانه‌ها
ومؤسسات خارجی و داخلی توزیع گردید . در نظر است امسال نیز
چنین را پوری تهیه شود .

پنجم - امور مربوط به قسمت عرفانی پروژه دهکده :

طوریکه خوانندگان محترم اطلاع دارند در نیمه سال ۱۳۳۲
پروژه‌ی باسم پروژه دهکده به همکاری ملل متحد وسازمانهای اختصاصی
از بک طرف، ووزارت اقتصاد ملی - معارف - صهییه - زراعت - صنایع
ومعدن از طرف دیگر شروع به فعالیت نموده است .
پالیسی این پروژه را کمیسیون مرکب از یک نفر اعضای مؤسسات و

وزارتخانه های مذکور است، می سازد. نماینده وزارت اقتصاد
 بحیث جیو مین کمیسیون بوده و تحت نظرش مدیریت عمومی دهسکپه
 قرار دارد. وزارت معارف بنویس خود برای پروژه اشخاص مسلكی
 واداری تهیه و مرتب نشریات و کتب فرستاده است. در ۱۳۳۴ صنف اخیر
 دارالمعلمین ابتدائیه به دسته ها تقسیم گردید و درین پروژه سه سه ماه
 هملا تطبیقات نمودند تا در آینده بتوانند بر علاوه معلمی بحیث رهبر
 اجتماع () خدمت کنند اواسط سال ۱۳۳۴ مؤسسه هرق قریب امریکا
 () نیز حاضر شد در این بست کمک نماید چون این پروژه ها رو به
 انکشاف و ازدیاد است وزارت معارف پس از استبدان مقامات صلاحیتدار
 مدیریت جدیدی با اسم مدیریت دهکده و تعلیمات اساسی تشکیل و بناغلی
 حاجی عبدالواحد منصوری را که تحت پروگرام سکا لرشپ یونسکو دولت
 افغانستان در انگلستان تحصیل نموده بود بحیث مدیر این شعبه مقرر نمود
 این شعبه پروگرام دارالمعلمین را که به دهکده واقع شیوکی تطبیقات مینماید
 ترتیب و رایور موفوته راجع آوری می نماید. ضمناً مدیر این شعبه با
 متخصصین خارجی که در قسمت تعلیم و تربیت کار می نمایند تماس نزدیک
 داشته و بحیث نماینده وزارت معارف در جلسات کمیسیون دهکده شرکت
 خواهند کرد. این وظایفیکه در فوق ذکر شد تا اواخر سال ۱۳۳۴ مربوط
 بمدریت ارتباط خارجه بود که تمام سوابق و دوسیه هارا باین مدیریت
 سپرده است.

شش- امور متفرقه این مدیریت :

- ۱- ارتباط خیلی نزدیک مدیریت عمومی با ادارای همکاری ملل
 متحد و ما نك متحدة امریکا .
- ۲- تقریباً « فیصد مكاتیب وزارت خارجه و سفارتخانه ها
 و وزارت مختاری های مالک خارجه مقیم کابل به این مدیریت تعلق گرفته
 و جواب داده شده است .

۳ - تهیه و ترجمه قرار داد ها ، در سال ۳۴ قرار داد های تو رید
سامان تعلیمی و سبانی و کلتوری و قرار داد کمک پروگرام اصلی
سازمان یونسکو و قرار داد ترجمه بعضی آثار یونسکو - بزبانهای فارسی
و پشتو از طرف این مدیریت ترجمه و جهت اجرا آت بمقامات مسئول سپرده
شده .

۴ - کمک به هیأت های علمی و در سال ۱۳۳۴ بدو هیأت علمی جاپان
(مرکب از نه نفر) و آلمان (مرکب از دو نفر) که برای تحقیقات و تفتیحات
علمی وارد افغانستان گردیده بودند ، کمک و رهنمای گردید همچنین برای
یک نفر عالم جاپانی و سویدنی نیز کمک بعمل آمده است .

۵ - برای هیأت کلتوری افغانستان ښاغلی داکتر علی احمد یو پل
معین تدریسی بحیث رئیس و داکتر محمد انس مشاور معارف بحیث عضو
که حسب دعوت حکومت آلمان و چکوسلواکیه هازم اروپا گردیده بودند
راپور ها و عکسها تهیه گردید . همچنین مکاتبه معارفی هیأت افغانستان
که دران ښاغلی داکتر محمد اکرم بحیث رئیس و ښاغلی گل احمد فرید
بحیث عضو در کنفرانس انکشاف کتابخانه های عمومی که در دلهلی جدید
منعقد شده بود از طرف این مدیریت بعمل آمده است .

۶ - مدیریت ارتباط در سال ۳۴ نیز نشریات معارف و مربوطات
را مرتب به بعضی مؤسسات علمی در اروپا و امریکا فرستاد . همچنین
نشریات یونسکو به کتابخانه های معارف و مربوطات ارسال گردید .
۷ - در سال ۳۴ دوسره مسابقهٔ رسامی اطفال خرد سال در هندی ، جاپان
و دنمارک شرکت نمود .

۸ - ترتیب مراسم سالگرد ملل متحده و روز ملل متحد در مکاتب
ذکور و اناث بکمک ریاسات تدریسات ثانوی مسلکی و توزیع نشریه ها
بزبانهای فارسی و انگلیسی .

۹ - ترتیب چندین دعوت بافتخار مهمانان خارجی .

۱۰- برای معرفی افغانستان عموماً و معارف آن خصوصاً بدرخواست چندین نفر و مؤسسه پاسخ داده و عکسها و نشریات فرستاده شده است. ضمناً کتابی مصور راجع به معارف درین اواخر بزبانهای انگلیسی - پشتو و فارسی بکمک دیگر شعبات تهیه و عنقریب طبع خواهد شد.

مدیریت عمومی سیورت

در سال جاری ریاست سیورت و حفظ الضحّه از هم مجزا و بصورت مدیریت عمومی تشکیل گردیده، اولین قدم تازة که این مدیریت جدیدالتشکیل گذاشت، همانا انعقاد يك جلسه بزرگی بود که در آن تمام مدیران و معاونین مکاتب، نمایندگان ریاست اولیایک و نماینده سیورتهی شاروالی و ریاست پوهنتون اشتراک ورزیده بودند، برخی فیصله - ها بعمل آمد که از همه مهمتر این بود که باید هر مؤسسه سیورتهی برای خود اعضا فعال تهیه و تهیه نموده و تیمهای جداگانه و مستقلی داشته باشند.

دومین اقدام مدیریت عمومی سیورت در تشکیل يك کمیسیون انضباط دیده میشود که پس از جلسه اول، چندین جلسه از طرف مدیران و معاونات مکاتب منعقد گردیده و در اطراف پیشرفت سیورت بحث و مذاکرات صورت گرفت در نتیجه با یجاب يك کمیسیون انضباطی، موفق گردید که اعضای آن مرکب از بناغلی - محمد عمر وردک سرطیب، نماینده خانه مرکزی و بناغلی محمود مدیر ایسه حبیبیه و بناغلی عبدالمجید مدیر داخله دارالمطالعه و بناغلی محمد ایوب معاون لیسه استقلال و بناغلی نور محمد مفتش سیورت بناغلی محمد محسن صافی مدیر عمومی سیورت میباشد. کمیسیون مذکور در هفته يك و یا دومرتبه تشکیل جلسه داده و (۲۲) تصویب راجع به پیشرفت سیورت و فیصله های دهاوی مکاتب و یاد هوای افراد سیورتهی و مجازات متجاوزین و غیره نموده اند.

مدیریت عمومی سیورت امسال از اواخر جزو شروع بکار نموده

در هفته اول سرطان، تورنمنت بهاری فوتبال بصورت ناک اوت تشکیل داد که در آن شش تیم شمولیت ورزیده و در نتیجه تیم لیسه نجات قهرمان شناخته شد. این تورنمنت به مقصد انتخاب یک تیم قوی بنام تیم منتخبه معارف تشکیل یافته بود که دریایان تورنمنت مذکور اسمای پیلرهای ماهر یاد داشت و در یک جلسه که تمام آمران لیسه های مرکز حضور داشتند از روی آن تیم معارف انتخاب و از همان روز در تحت نظر متخصص و معلم سپورت به مشق و مهارت پرداختند که در نتیجه بروز جشن استقلال که با تیم آل اندیا مسابقه نمودند - با وجود خردی سن با تیم مذکور که پرو فشنل و منتخبه تمام هندوستان بود مساوی گردید .

حضور و الاحضرت صدراعظم از ایشان در کمپ کلوب عسکری دعوت نموده بناغلی وزیر معارف برای ایشان یک یک دست دریشی بخشش کردند، در تورنمنت بهار، فوتبالیکه بصورت ناک اوت در میدان لیسه استقلال شروع یافته بود و در آن تیم های لیسه نجات حبیبیه - استقلال غازی - دارالمعلمین تجارتی - که جمعا شش تیم میشود اشتراک ورزیده و روزانه یک مسابقه در میدان لیسه استقلال صورت گرفت در نتیجه تیم لیسه نجات قهرمان بهار محسوب گردید .

در همین حال تورنمنت های بهاری والیبال و بسکتبال و هندبال که در هیچ زمان بصورت لیگ سیستم صورت نگیرفته بود، حسب آتشی شروع گردید .

۱- در تورنمنت بهاری والیبالیکه در میدان لیسه حبیبیه جریان داشت در آن تیم های لیسه حبیبیه استقلال - نجات - دارالمعلمین - تخنیک - زراعت ابن سینا - تجارتی - که جمعا نه تیم میشود اشتراک ورزیده و روزانه دو مسابقه در میدان لیسه حبیبیه صورت گرفت که در نتیجه تیم لیسه حبیبیه قهرمان بهاری محسوب گردید .

ب- در تورنمنت باسکتبال بهاری که در میدان لیسه حبیبیه جریان داشت

ودران تیم های تختیک، حبیبیه - استقلال - غازی - دارالمعلمین - تجارتی که جمعاً شش تیم میشود اشتراك ورزیده و روزانه يك مسابقه در میدان با سكتبال لیسه حبیبیه صورت گرفت که در نتیجه مکتب تختیک قهرمان بهاری محسوب گردید .

ج- در تورنمنت هندبالیکه بتاريخ ۱۳ سرطان در میدانهای لیسه حبیبیه شروع والی ۲۶ اسد خاتمه یافت و دران تیم های لیسه غازی - حبیبیه - استقلال - نجات - دارالمعلمین - ابن سینا - تجارتی که جمعاً هفت تیم میشود اشتراك و روزانه يك مسابقه در میدانهای لیسه حبیبیه صورت گرفت که در نتیجه لیسه غازی قهرمان محسوب گردید .

مسابقه نیکه در ایام جشن استقلال از طرف طلاب معارف صورت گرفت قرار ذیل است :

۷ سنبله، رسم گذشت طلاب معارف از مقابل لوژ سلطنتی ساعت ۳ بعد از ظهر صورت گرفت و تا ساعت ۴:۱۰ با گرم جوشی و کف زدن ها خاتمه یافت و بعد از آن در تیم ها کی، دویدن (۸۰۰ متر) که چندین طلبه اشتراك ورزیده بودند صورت گرفت که در نتیجه ویناغلی نورعلم متعلم لیسه حریبی وینو نغی نمره اول و ویناغلی عبدالغفار متعلم لیسه نجات نمره دوم - ویناغلی جی - کی شرمهندی نمره سوم گردید.

(۸) سنبله :

۱- سابقه والیبال بین تیم لیسه حبیبیه و تیم سفارت شوروی از ساعت ۴:۱۰ در غازی استدیوم شروع و الی ساعت ۵:۱۰ خاتمه یافت که در نتیجه تیم سفارت شوروی غالب گردید .

و هکذا در مسابقه فٹ بالیکه در غازی استدیوم ساعت ۵:۱۰ بین تیم معارف و تیم آل انڈیا بعمل آمد در نتیجه بازی با شطارت جانین يك مقابل يك مساویانه خاتمه یافت .

(۹) سنبله :

۱- مسابقه باسکتبال که ساعت ۱۴:۰۰ الی ۱۵:۰۰ در غازي استاد يوم بين تيم فاکولته طب و تيم تخنيک عالي معارف صورت گرفت در نتیجه تيم فاکولته طب غالب گرديد .

و همچنان در آف تايم ها کي همين روز، مسابقه دویدن (۱۰۰ متر) صورت گرفت، در نتیجه هېدا لغفار متعلم لېسه نجات حائز درجه اول و ښاغلي مير احمد متعلم لېسه نجات درجه دوم و ښاغلي عبدالرحيم محصل فاکولته نمره سوم گرديدند .

(۱۰) سنبله :

دویدن (۵۰۰ متر) که عصر روز بين طلاب معارف در غازي استاد يوم صورت گرفت، در نتیجه محمد نعيم متعلم لېسه نجات نمره اول - و ښاغلي محمد نعيم متعلم لېسه تجارتي نمره دوم و ښاغلي عبدالواسع متعلم لېسه غازي نمره سوم گرديدند و متما قبا هندبال بين تيم يوهنتون و تيم لېسه غازي ساعت ۱۴:۱۵ الی ۱۵:۰۰ در غازي استاد يوم بعمل آمد، در نتیجه بازی مساویانه خاتمه يافت .

۱۱- سنبله :

مسابقه بیسبال که ساعت ۱۴:۱۵ الی ۱۵:۰۰ در غازي استاد يوم بين تيم امریکائی ها و تيم لېسه حبیبیه بعمل آمد در نتیجه ۱۰ مقابل ۵ به نفع تيم امریکائی خاتمه يافت .

نتایج سیورتهای خزانی معارف که بتاريخ ۱۴ میزان بصورت ناک اوت و بصورت ليک شروع والی ۲۰ عقرب خاتمه يافت قرارذیل است :

۱- در تورنمنت خزانی والی بالیکه بصورت ناک اوت بتاريخ ۱۴ میزان در میدان لېسه حبیبیه شروع والی ۲۰ میزان خاتمه يافت و دران تيم های لېسه استقلال - حبیبیه - غازي - نجات - تجارتي - دارالمعلمين - زراعت - ابن سینا خوشحال خان که جمعا ۹ تيم ميشود اشتراك ورزیده و روزانه يك مسابقه در میدان لېسه حبیبیه صورت گرفت در نتیجه تيم لېسه استقلال فرمان خزانی محسوب گرديد .

۲- در تورنمنت با سکتبال خزانى كه بتاريخ ۱۴ میزان در میدان لیسه حبیبیه الی ۲۰ میزان جریان داشت، و در آن تیم های لیسه دارالمعلمین - حبیبیه - استقلال - غازى - تخنیک كه جمعاً پنج تیم میشود اشتراك ورزیده و روزانه يك مسابقه در میدان لیسه حبیبیه صورت گرفت كه در نتیجه تیم لیسه دارالمعلمین قهرمان خزانى محسوب گردید .

۳- در تورنمنت خزانى هندبال كه بتاريخ ۱۶ میزان در میدانهای لیسه حبیبیه الی ۲۰ میزان جریان داشت، و در آن تیم های لیسه غازى - حبیبیه - استقلال - نجات - دارالمعلمین - تجارتى كه جمعاً شش تیم میشوند اشتراك ورزیده و روزانه يك مسابقه در میدان لیسه حبیبیه صورت گرفت ، در نتیجه تیم لیسه غازى قهرمان خزانى محسوب گردید .
مسابقه تيكه در هفته مخصوص سر، میاشت از طرف مدیریت عمومى سیورت صورت گرفت قرار ذیل است :

۱- بتاريخ ۱۴ عقرب مسابقه فتبال كه ساعت چهار عصر در میدان لیسه استقلال بین تیم معارف و تیم یو هفتون صورت گرفت ، در نتیجه با زى مساویانه خاتمه یافت .

۲- بتاريخ ۱۵ عقرب ساعت ۳ بعد از ظهر كشتى آزاد بین بناغلى روح الله و بناغلى محمد یعقوب صورت گرفت و بعد از آن ساعت چهار عصر مسابقه ریسمان كشتى بین دارالمعلمین و لیسه زراعت در میدان لیسه استقلال اجرا شد كه در نتیجه تیم لیسه زراعت غالب شد . و ساعت چهار همین روز نمایش وزن بردارى ورزش كار كلیپ سیورتهای معارف در میدان لیسه استقلال بعمل آمد و در آخر نمایش مسابقه وزن بردارى بین بناغلى حفیظ الله و بناغلى محمد سرور عملی گردید كه در نتیجه بناغلى حفیظ الله بالای حریف خود غالب شد .

۳- روز ۱۶ عقرب مسابقه بكسنكك طلاب معارف ساعت يك بعد از ظهر در میدان لیسه استقلال نمایش داده شد كه نتایج آن در جراید مركز درج گردیده است .

مسابقات اولتیک سپور ته پای معارف که بتار یخ ۱۲ عقرب در غازی
استدیوم ساعت ۹ قبل از ظهر بعمل آمد قرار ذیل است ،
دویدن ۴ × ۴۰۰ متر ،

(گروپ اول) ،

- ۱- عبدالغفار متعلم لیسه نجات .
 - ۲- میر احمد متعلم لیسه نجات
 - ۳- میر احمد شاه » تایم ۳ ر ۵ خط ر ۴ ثانیه نمره اول
 - ۴- محمد اشرف » »
- دویدن ۴ × ۴۰۰ متر ،

(گروپ دوم)

- ۱- سلطان محمد متعلم لیسه غازی
 - ۲- غلام علی » »
 - ۳- محمد قاسم » تایم ۴ خط ر ۹ ثانیه ر ۴ دقیقه نمره دوم
 - ۴- میر محمد نصیر متعلم لیسه غازی
- دویدن ۴ × ۴۰۰ متر ،

(گروپ سوم)

- ۱- محمد حکیم متعلم لیسه حبیبیه
 - ۲- هدایت الله » »
 - ۳- شیر محمد » تایم ۵ خط ر ۹ ثانیه ر ۴ دقیقه نمره سوم
 - ۴- نظیر احمد » »
- دویدن (۱۵۰۰) متر ،

- ۱- محمد نعیم متعلم لیسه تجارتی تایم ۴۴ ثانیه ۴ دقیقه نمره اول
- ۲- غلام حضرت متعلم لیسه دارا المعلمین تایم ۶ خط ۴ ثانیه ۴ دقیقه نمره دوم
- ۳- عبدالواسع متعلم لیسه غازی تایم ۳ خط ۵۲ ثانیه ۴ دقیقه نمره سوم
نتیجه انداخت دسک ،

- ۱- سید عبدالحق لیسه دار المعلمین ۸۳ سانتی ۳۰ متر نمره اول

امور وزارت معارف

۲- هیدال حکیم متعلم لیسه حبیبیه (۶۰ سانی ۲۹ متر نمره دوم
 ۳- محمد قاسم متعلم لیسه نجات (۵۰ » ۲۵ » نمره سوم
 نتایج انداخت کلوله که ساعت ۲ بعد از ظهر در لیسه حبیبیه بعمل آمد
 قرار ذیل است:

(انداخت کلوله)

۱- هیدال رشید متعلم لیسه حبیبیه (۱۰ متر ۲۶ سانی نمره اول
 ۲- سید هیدال حق دارالمعلمین (۱۰ متر نمره دوم
 ۳- هیدال حکیم » حبیبیه (۹ متر ۹۸ سانی نمره سوم
 (خیز بلند)

۱- شیر محمد متعلم لیسه حبیبیه یک متر ۶۰ سانی نمره اول
 ۲- محمد الیاس » » » یک متر ۵۵ سانی نمره دوم
 ۳- هیدال وهاب » » » یک متر ۵۰ سانی نمره سوم
 (خیز دراز)

۱- هیدال حکیم متعلم لیسه حبیبیه (۵۱ سانی ۱۱ متر نمره اول
 ۲- محمد الیاس » » » (۷ ر ۵ متر نمره دوم
 ۳- محمد شاه » نجات (۳ ر ۵ متر نمره سوم
 (خیز قدم دار)

۱- هیدال قاسم متعلم لیسه نجات (۵۱ سانی ۱۱ متر نمره اول
 ۲- محمد الیاس متعلم حبیبیه (۲۱ ر ۱۱ متر نمره دوم
 ۳- میر احمد شاه متعلم نجات (۸ ر ۱۱ متر نمره سوم

مسابقات فاینل ۱۰۰ متر و دویدن ۸۰۰ متر و فاینل دویدن ۴۰۰ متر و دویدن
 ۱۰۰۰ متر که در غازی استدیوم ساعت ۳ بعد از ظهر ۱۵ هجری آغاز
 یافته بود قرار ذیل است:

(فاینل دویدن ۱۰۰ متر)

۱- محمد اشرف متعلم لیسه نجات تایم (۱۲ ثانیه نمره اول
 ۲- میر احمد متعلم لیسه نجات تایم (۱۳ ر ۱۲ ثانیه نمره دوم
 ۳- علی احمد متعلم غازی تایم (۲ ر ۱۲ ثانیه نمره سوم
 (فاینل دویدن ۸۰۰ متر)

۱- عبدالغفار معلم لېسه نجات تايم (۹ خط ۲۲ ثا نيه ۲۲ دقيقه نمره اول
۲- غلام حضرت معلم لېسه دارالمعلمين تايم (۱۲۳ ثا نيه ۲۲ دقيقه نمره دوم
۳- محمد هاشم معلم لېسه حبيبيه تايم (۷۳۲ ر ۲۰ نمره سوم
دورتور نمت خزاني هاكي كه بتاريخ اول عقرب بصورت ليك در ميدان
لېسه نجات شروع والي ۲۰ عقرب خاتمه يافت و در آن تيمهاي لېسه حبيبيه
استقلال - غازي - نجات - دارالمعلمين - ابن سينا - تجارتي - تخنيك كه
جمعا (۸) تيم ميشود اشتراك ورزيده و روزانه دو مسابقه در ميدان لېسه نجات
صورت گرفته كه در نتيجه تيم لېسه استقلال فهرمان خزاني محسوب گرديد.
و همچنان دورتور نمت فتيبا ليكه بتاريخ اول عقرب بصورت ليك در ميدان
لېسه استقلال شروع والي ۲۰ عقرب خاتمه يافت و در آن تيمهاي لېسه حبيبيه
نجات استقلال - غازي - دارالمعلمين - تجارتي كه جمعا (۶) تيم ميشود
اشترك ورزيده و روزانه دو مسابقه در ميدان لېسه استقلال صورت گرفت
در نتيجه تيم لېسه حبيبيه فهرمان خزاني محسوب گرديد.

علاوه بر اجراآت فوق سيورت معارف براي مديران و معاونين مكاتب
هالي با اندازه بيست و پنج دست دريشي بليزر بمكاتب توزيع نموده و براي
تيم فتيبال و واليبال معارف كه در مسابقات جشن استقلال شموليت ورزيده
بودند بيست و هشت كرتي بليزر ساخته و به سپورتمين ها تفويض كرد تا در
مسابقات رسمي ازان استفاده نمايند.

و هم امسال يانزده دست دريشي از تكيه پشمي اعلي طور بخشش براي
اعضاي تيم فتيبال معارف از مقام وزارت توزيع شد.

در شب جشن استقلال با اندازه سه هزار و سه صد جوړه لباس براي
رسم گذشت سپورتمين هاي معارف تهيه گرديد و دوهزار و سه صد جوړه
بوت كرمچ ذريعه رياست تهيه وزارت ماليه وارد و يك حصه آن بمكاتب
توزيع شد همچنان سامان رلوازم مورد ضرورت ولايات را بدميريت هاي
معارف ولايات توسط تحويلداران ارسال نمودند. هما نادر نظر گرفته شده
تا با اندازه دوهزار جوړه لباس سيورت براي سال ۱۳۴۵ معارف ولايات
تهيه كردد كه در آوان سال جديد بدسترس آنها گذاشته خواهد شد.

مدیریت احصائیه معارف

۱- سالنامه سال ۱۳۴۳- احصائیه معارف که حاوی معلومات مفید و ضروری است ترتیب گردیده و در تمام دوران سال به شعبات و دوائیر و اشخاصیکه ضرورت داشتند معلومات لازمه از روی آن داده شده است .

علاوه بر آن مدیریت احصائیه سعی نمود تا راجع به فاکولته‌ها نیز معلوماتی نشر کند که بکمال ادارات فاکولته‌ها و بوهنتون تاحدی ممکن شد .

۲- در ابتدائی سال رایورهای ماهوار مرتبه به مرتبه مدیریت های معارف ولایات و مکاتب مرکز توزیع گردید که در اخیر هر ماه یکنی از آنها را شعبه مربوط خانه یوری و مدیریت احصائیه ارسال نماید .

رایور برج حمل ۱۳۴۴ که از روی همین معلومات ترتیب داده شده بود و تازه ترین رایور شماره می شد جهت نشر به مجله مرقان تقدیم گردید .

۳- مدیریت احصائیه علاوه بر رایورهای ماهوار که در آن معلومات جامع و ضروری از مکاتب میخواست بعضی معلومات دیگری را نیز ضرورت دارد که جمع کردن آن سال یکمرتبه کفایت میکند . برای این قسم معلومات فورمه‌های ترتیب و تهیه نموده در برج اسد به تمام مکاتب ولایات و مرکز رسماً توزیع گردید تا در اخیر برج سنبله آنها را هر مکتب خانه یوری و مدیریت احصائیه اعاده کنند فورمه های مذکور بعد از خانه یوری مدیریت احصائیه واصل شده است معلومات فورمه های مذکور در دوسیه علیحده ثبت میگردد که بعد از تکمیل از روی آن سالنامه سال ۱۳۴۴ احصائیه معارف مرتب خواهد گردید .

۴- برای سال جدید تعلیمی رایور های ماهوار و فورمه هائی پیش پنی شده است تا بهمه مکاتب ارسال و ادارات مذکور در شروع سال نو رایور های خود را مرتب مدیریت احصائیه بیاورند .

(احصائیه تعداد متعلمین مکاتب مختلف از سال ۱۳۳۲ تا ۱۳۳۴)

مجموعه	مساحتی	دورهٔ لیسه ها		دورهٔ متوسطه		دورهٔ ابتدائیه		مکاتب دهاتی	سال ها
		اناث	ذکور	اناث	ذکور	اناث	ذکور		
۱۱۱۲۵۴	۳۷۰۹	۵۹	۸۸۵	۴۰۸	۲۲۸۸	۶۸۲۸	۸۶۸۴۷	۹۶۱۲	۱۳۳۲
۱۱۴۲۶۶	۴۷۱۲	۸۰	۹۱۱	۵۶۸	۲۹۲۸	۷۹۷۷	۸۴۳۲۸	۱۲۷۶۲	۱۳۳۳
۱۲۰۵۰۰	۵۰۱۱	۱۲۴	۹۹۳	۷۶۳	۴۰۱۸	۹۰۳۶	۸۵۵۷۷	۱۴۹۷۸	۱۳۳۴

نوت : در سال ۳۴ تعداد محصلین فا کولنه ها در مجموعه گرفته نشده است .

مدیریت مأمورین

این مدیریت بر حسب وظایف محوله از امور حاضری مأمورین و مستخدمین وزارت رایور اجرای معاشات، تعیین هیأت‌های خریداری، تقرر و تبدل مأمورین از مرکز و ولایات، اخذ و ثبت تصاویر، جلب مأمورین و مستخدمین، حواله های باقیات مأمورین از مدارك مختلفه ترتیب اوراق عرض، برطرفی، تبدیلی، ترفیع، و تقاعد، ترتیب کوپون های بیمه صحتی مأمورین، مکافات و مجازات و اذسی نموده است.

در ده ماه سال یکصد و سی و هفت نفر مأمورین و مفتشین تغییر و تبدل و سی و چهار نفر جدیداً به شعبات مرکز و مریوطات مقرر شده اند و از مأمورین بر تبه (۱۱) الی بر تبه (۲۰) به (۷۲) نفر ترفیع و به (۱۱) نفر تقاعد داده شده (پانزده نفر) مکافات و (۹) نفر مجازات دیده اند، بر علاوه (۲۲) نفر فارغ التحصیل هذا سنة مکتب اصول تحریر و محاسبه به شعبات مرکز و ولایات و مریوطات وزارت معارف جدیداً بحسب کتاب مقرر شده اند بناغلی معین تدریسی از بر تبه (۲۰) بر تبه اول و بناغلی رئیس تفتیش و مدیر قلم مخصوص از بر تبه (۳۰) بر تبه (۲۰) ترفیع نموده اند اخیراً حسب پیشنهاد وزارت معارف و تصویب مجلس عالی وزراء و منظوری حضور مبارک شاهانه يك مدیریت تعلیمات اساسی در وزارت معارف تاسیس و تشکیل آن عبارت است از یک نفر مدیر بر تبه (۴) و یک نفر عضو بر تبه (۵) و یک نفر سرکاتب بر تبه (۸) و یک نفر کتاب بر تبه (۱۰) که از تاریخ اول قوس ۱۳۳۴ بناغلی عبدالواحد منصوری در رأس مدیریت مذکور مقرر و شروع بکار نموده است.

مدیریت مأمورین و معلمین

این شعبه که عهده دار تقرر و تبدل، ترفیع و کمک به معلمین است، چنانچه در سال جاری (۱۵۰) نفر معلمین مسافر که دوره مسافرت خود

را تکميل نهوده. بودند حسب تصويب انجمن محترم و منظوري ښاغلي وزير معارف ازيك ولايت بولايت ديگر تبديل و در حدود (۲۰۶) نفر از معلمين ولايات حسب تصويب انجمن مشوره ازيك مكتب بديگر مكتب تبديل كړيديده اند. چون نظريه توسعه روز افزون معارف كېدود معلم محسوس و در حدود (۱۱۷) نفر از فارغ التحصيلان بسكولريا به مكاتب مركز و ولايات جديداً مقرر شده اند. همچنين در مكاتب نسوان (۲۰) نفر فارغ التحصيل ايسه ملالي وزرغونه جديداً مقرر شده اند. و از طرف ديگر در جشن استقلال ۱۳۳۴ معلمين مستحق كه تر فيع كړېده اند و جمعا در مركز و در ولايات (۶۰۳) نفر ميبا شد روى هم رفته بـراى (۱۷) نفر از معلمين موافقه داده شده كه بديگر دواير رسمى شامل وظيفه شده و (۶) نفر از معلمين جهت بلند بردن سويه شاه شامل فاكولته شده و هم (۱۲) نفر مستعفى و (۲۰) نفر متقاعد و دو نفر متفك شدند و كذا در اثر تفتيش تدريسي مكاتب مركز و ولايات (۳۹۰) نفر مستحق مكافات شدند كه از آن جمله عده مجازات و از شروع سال جاري تا حال در باره معافى پشك (۲۴۰) نفر معلم بوزارت دفاع مكاتبه شده و هم از ابتداءى سال تا حال (۱۷) نفر معلمين خارجى استخدام و از جمله (۱۷) نفر قرار داد شان فسخ و (چند) نفر معلمين جديد ديگر از مسالك اروپا - امريكا و هندوستان استخدام شده اند.

- ۱ - تغيير و تبديل ازيك ولايت بولايت ديگر (۱۰۰) نفر
- تغيير و تبديل داخل ولايات (۲۰۶) نفر جمله (۳۰۶) نفر
- ۲ - معلمين جديد التقرر (۱۲۱۷) نفر
- ۳ - معلومات جديد التقرر (۲۰) نفر
- ۴ - ترقيات مركز (۲۰۸) نفر
- ۵ - ترقيات ولايات (۳۹۰) نفر جمله (۶۰۳) نفر
- ۶ - مكافات و مجازات (۳۹۰) نفر

- ۷ - از بیشك معاف شده اند (۲۴۰) نفر
- ۸ - بقا كوله معرفی شده اند (۶) نفر
- ۹ - متقاعد شده اند (۳۰) نفر
- ۱۰ - مستعفی شده اند (۱۲) نفر
- ۱۱ - از معارف منك شده اند (۲) نفر
- معلمین داخلی استخدام شده (۱۷) نفر
- فسخ قرار داد شده (۱۷) نفر

مدیریت تعمیرات

اجراآت امساله این مدیریت راجعت سه عنوان تعمیرات ، ترمیمات و امور اداری حسب ذیل میتوان مطالعه کرد :

الف - تعمیرات :

۱- تعمیر الحاقیه (۶) صنفی لیسه حبیبیه که شروع شده الی سرطاق رسیده . .

۲- ساختمان يك مخزن آب نوشیدنی در لیسه حبیبیه .

۳- ساختمان يك مخزن آب نوشیدنی در لیسه زرغونه .

۴- تعمیر الحاقیه (۶) صنفی در مکتب رابعه بلخی که الی سرطاق رسیده .

۵- بهینه کاری پیاده رو لیسه استقلال و يك قسمت از صالون کتابخانه وزارت و لیسه حبیبیه .

۶- ساختمان يك کمال خانه در لیسه زراعت .

۷- تکمیل يك تعمیر تریه خانه برای استفاده لیسه زراعت .

۸- تکمیل دو اتاق برای دفتر لیسه ملالی .

۹- تکمیل يك تعمیر یلخانه برای مکاتب شهر در مکتب شاه دوشمشیره (ع)

۱۰- تکمیل (۸) یایه میزهای مکتب میخانیک معارف .

۱۱- تکمیل (۱۰) یایه میزهای مکتب رحمن بابا واقع خواجه ملا .

- ۱۲- حفرك دوره چاء آب بصورت اساسى درماتر مطبعة معارف .
- ب - ترميمات در مكاتب مربوطه معارف :
- ۱- ترميم ورنكمالى رياست دارالمعلمين ها .
- ۲- ترميم ورنكمالى لازمه لىة نجات .
- ۳- ترميم ورنكمالى لازمه لىة حبيبيه .
- ۴- ترميم ورنكمالى مكتب تجر بوي علا والدين .
- ۵- ترميم ورنكمالى مكتب سيد جمال الدين .
- ۶- ترميم ورنكمالى بعضى اتباقى هاى مركز وزارت معارف و قسمت روى كارآن الى دروازة لىة زرفونه .
- ۷- ترميم ورنكمالى لازمه ورنكمالى لىة استقلال طرف سر ك قبر مقابل وزارت .
- ۸- ترميم ورنكمالى وداغكبرى اساسى مكتب اسپين كللى واقع افشار .
- ۹- ترميم ورنكمالى و سنبده كارى دفتر و مسطح بعضى اتاقها در لىة زرفونه .
- ۱۰- يك قسمت آهن پوش عمارت لىة استقلال كبه به اثر باد خراب و برداشته شده بود .

اجراآت كارهاى ادارى و حسابى مديريت تعميرات :

شعبات ادارى از امور وارده و صادره ، ثبت رسيدات مر اسلات حواله خصوصى اخذ جنسى ، مقبوض تسليم هيشيات ، ثبت بر آورد هاى اول و كار كردگى ، مقبوض تحقق اخذ جنسى پيشكى ، حواله جات نقدى ، ثبت حواله جات نقدى بكتاب مقايسه ، حساب انفرادى ، حساب نقشه تعميرات مربوطه و حواله تقاوى وارسى كرده است .

اجراى تصفيه حسابات باساز بر آوردى هاى ثانى تخميناً (هفت لك افغانى) نيز صورت گرفته است .

سر طبابت شفاخانه

شفاخانه معارف وظیفه از صحت متعلمین و معلمین و ارسسی نمود و
و آنانی را که حالت صحتی شان مراقبت بیشتری ایجاب می نمود در موضع
و جای لازم تحت علاج قرار داده است که ملا حظة احصائیة ذیل منوی
نماینده آنست:

التهاب اعصاب	التهاب معده	بدهضمی	پیچش اممی
(۴۹۴)	(۱۱)	(۷۳۶)	(۷)
ضعفیت	التهاب قصبیات	ایسی	کلو دردی
(۹۵۰)	(۴۱۵)	(۶۱)	(۷۵۵)
کلو دردی قرحوی	تب لرزه	ریزش	امراض جلدی
(۸۲)	(۷۱۴)	(۶۴۴)	(۵۷۸)
اکزیم	التهاب بدن متوسطه	التهاب منظمه	روماتیسم
(۱۴۳)	(۲۶۳)	(۴۰۵)	(۹۱)
عدم انتظام عادت ماهوار	رعاف	کو کره	جیلی
(۸)	(۳۲)	(۲۳۰)	(۷۰)
آفات قریه	دمل	یت	کله چرک
(۲)	(۷۱)	(۸۱)	(۷۲)
کسر	روماتیسم	التهاب احلیل	خس مار
(۲)	(۹۱)	(۶۵)	(۵۲)
یرقان	سوختگی	امراض قلبی	صیاء سرفه
(۴)	(۷)	(۱)	(۱۰)
سرخکان	درد اعضاء	کرم	جروح
(۱۰)	(۵۵۲)	(۲۷۲)	(۱۲۰)

شعبه دندان سوان :

التهاب پیره	التهاب دمن	ماراوتوز	کاریس
(۷۰)	(۲۰)	(۴۵)	(۱۴۰)
کشیدن دندان بدون پیچکاری	کشیدن دندان	بایچکاری	
(۳۰)		(۸۲)	
انسرين	بدهضمی	التهاب اعصاب	التهاب معده
(۱۷۸۰)	(۱۲۳۸)	(۱۱۷۵)	(۱۲)
			(۱۵)
التهاب منضمه	کوکره	آفات فربه چشم	امراض گوش متوسط
(۱۱۳۳)	(۳۶۶)	(۷۰)	(۵۴۲)
امراض گوش خارجی	امراض جلدی	اکزیما	دمن
(۱۲۰)	(۸۹۹)	(۹۶)	(۱۲۵)
			(۱۶۶)
سال دانه	التهاب قصبات	التهاب بلورا	زیرش
(۱۲)	(۵۰۸)	(۷)	(۱۳۹)
کلودردی قرحوی	ملاریا	تب معرقه	کله چرک
(۱۲۹)	(۱۳۰۰)	(۱)	(۱۷)
امراض بینی	کسر	التهاب احلیل	ابسی
(۹۹)	(۱۵)	(۹۹)	(۱۲۰)
خس مار	یرقان	سوختگی	توبر کلوز
(۱۳۲)	(۱۰)	(۲۵)	(۱۲)
توبر کلوز عقدات	توبر کلوز استخوان	امراض قلبی	آب چپچک
(۸۲)	(۲)	(۵)	(۲)
ضیاء سرفه	سرخکان	سرخکا نچه	بواسیر
(۴۷)	(۱۷)	(۲)	(۱۵)
سرفه	التهاب خصیه	درد اعضاء	کرم
(۲)	(۹)	(۸۹۹)	(۴۹۹)
			(۱۲)

از جمع این مریشان بشفاخانه عقلی و عصبی برای بستری شدن رجعت داده شده شش نفر، بعلى آباد ارسال شده ۲۸ نفر، بشفاخانه مستورات رجعت داده شده دو نفر، ما بقى يومى دوا برده اند ۲۲۰۰ نفر، به متعلمين و متعلقات كولى هاى ويتامين داده شده و نيز براى متعلمين و متعلقات خردسال از مركز توزيع يومى شير، شير نوشا نيده شده است.

مدیریت عمومی لوازم

اجراآت مدیریت عمومی لوازم از ابتدای سال ۱۳۳۴ بطرز سیستم جدید حسابى، تطبيق گردیده که نظر به امور سیستم جدید در مدیریت عمومی لوازم قدمه محاسب و محاسبه جنسى و محاسبه نقدى روى کار آمده، چنانچه مدیریت عمومی لوازم مدیریت انبار و مدیریت محاسبه جنسى، مدیریت محاسبه نقدى منظور گردیده که مدیریت محاسبه نقدى در اصدار تخصیصات معاشات و مصارف معارف ولایات و حکومت اعلی، مکاتب لیلیه، نونهاری و اجراآت معاش و مصارف دواير مركز و ترتيب و تنظيم بودجه عمومی وزارت معارف، فعالیت کرده. مدیریت محاسبه جنسى به تهیه و تدارك البسه و تجهیزات و اهاشه و اباته و کتب و لوازم تحصیل و قرطاسه تمام ما طلاب معارف و فرستادن آن بمراجع مربوط، ایفاء وظیفه کرده است. مدیریت انبار به محافظه و تنظيم تمام ديوها و دخل و خرج امور جنسى تدارك شده، اجراآت کرده است.

مطبعة معارف

با وجود نبودن کارگران مجرب، درین مؤسسه طلاب صنوف (۶) و یا یا نتر آن، بکار انداخته شده که تازه قدم به این عمل گذاشته و مبتدی میباشند. درین سال امور طبیع ترقى زیادی را حایز گردیده علاوه از جدیت و فعالیت که در طبیع مجلات بکار برده و در خور تعجید واقع گردیده اند کتب درسى صنوف مختلف مکاتب و اقسام قرطاسیه جدول کار آمد

وزارت معارف و مهم تر از ان طبع و تهیه کتابچه خط دار طرف ضرورت طلاب را فراهم کرده است که بیما نه ایتیا را از بازارهای خارجی و داخلی تنزیل و احتیاجات را بکلی رفع کرده است. رویه مرفته در توزیع چند پایه ماشین آفست - ماشین پروف، ماشین نیزکاری با ریاست تهیه در تماس گردیده که عملاً قریب ماشین های مذکور وارد و بکار انداخته خواهد شد. همچنان تاسیس يك ورکشاپ مودرن در خود مطبعه در نظر گرفته شده که از طرف اولیای امور منظور و در خریداری سامان آن توسط ریاست تهیه اقدام لازمه بعمل خواهد آمد.

توليدات ۱۳۳۴ مطبعه قرار ذیل است :

- ۱- کتب درسی صنوف مختلف مکاتب : ۳۲۱۵۳۰ - جلد
 - ۲- تعلیماتنامه زراعتی و لوايح تفتيش مكاتب و تعلیماتنامه مكاتب دهاتی : ۵۳۶۸ - جلد
 - ۳- کتابچه خط دار سفید کار آمد مکاتب : ۲۵۸۰۰۰ د
 - ۴- طبع مجله بعنوان و بداند - عرفان - تعلیم تربیه - ادب : ۱۵۲۳۰۰ »
 - ۵- قرطاسیه - جدول - پارچه امتحان - جدول نتایج امتحان : ۱۶۶۵۳۸۰ د
- وظایف اداری :
- ۱- ترتیب و تنظیم امور دفتر داری .
 - ۲- تعدیل ماشین جدول کشی از يك صفحه بدو صفحه .

ریاست پوهنتون

ریاست پوهنتون امسال نیز مانند سالهای گذشته به منظور بلند بردن سویه تعلیمات فاکولته های مربوطه تاحد ممکن با وسایل موجوده طبق سویه مالک پیشرفته و برای تقویه اصلاح و بهبود وضع تعلیمی این مؤسسات عرفانی ابراز مساهمی نموده از استادان ، کتابخانه ها ، لابراتوارها و سائر تاسیسات فنی نه تنها محصلین بلکه دواير متخصمين را نیز مستفید ساخته است . پوهنتون کابل برای آنکه استادان خارجی متخصمين افغانی

را بطوری تربیه نمایند که در آینده بتوانند بجای خارجیها کرسی های فاکولته ها را اشغال و بدون وسیله ترجمان شاگردان را بر زبان ملی بپشتو و یا فارسی از علوم و تجارب اندوخته شان مستفید سازند جهت تربیه و تقویه علمی استادان داخلی يك عده از اشخاص لایق را بخارج طور سکا ارشیپ فرستاده است و گرچه دوايرو مؤسسات مختلف به - فارغ التحصیلان فاکولته ها که کارهای مهم را اشغال و اجرا میکنند و در مسلك خود مؤفق میباشند ، احتیاج زیاد نشان میدهند و این امر بذات خود ثابت میسازد که سیستم تربیه عالی در پوهنتون تا امروز موفق است ، اما با آن هم ریاست پوهنتون به این سوئیة فعلی قناعت نکرده ، می گویند روز بروز سطح تعلیمات در مؤسسات مربوط آن بلند تر برود ، چنانچه درین مورد پیشرفت های که امسال نصیب پوهنتون شده ذیلاً بصورت مفصل در هر فاکولته نگاشته میشود .

فاکولته طبی :

الف - استخدام چهار نفر پروفسورهای ترکی برای کرسی های تعلیمی فاکولته طبی .

۱ - برای کرسی انساج و تشریح مرضی و کارهای لابراتوار میکروتریک نفر .

۲ - برای کرسی عقلی و عصبی يك نفر .

۳ - برای کرسی فارماکولوژی يك نفر .

۴ - برای کرسی رادیولوژی يك نفر .

ب - تقرر چهار نفر دکتوراه فارغ التحصیل فاکولته طبی بعیث

اصیستان در لابراتوار انساج و مرضی - باکترولوژی ، فارماکولوژی و تکیسی - لوژی و لابراتوار انا تومی .

تقرر يك نفر دکتور که دارای شهادت نامه مترکان فرانس می باشد

بعیث مدیر تدریسی فاکولته طبی .

۲ - تاسیس شعبه نشریات در فاکولته طبی که عنقریب شعبه مذکور بکار آغاز خواهد کرد و مجله‌ی بنام - فاکولته طبی، سه‌درسه ماه نشر خواهد نمود. مجله مذکور حاوی مضامین طبی و تقیعات علمی و کافرا نهای طبی هفته وار که از طرف پروفیسران و استادان داده میشود، میباشد. ۳ - ترتیب و تنظیم کتابخانه مرکزی فاکولته طبی بصورت همیرو استخدام يك نفر خارجی بحیث کتابدار کتابخانه.

۵ - توريد يك تعداد کتاب و مجلات طبی برای کتابخانه.

۶ - توريد يك تعداد سامان وادوات برای لابراتوار فیزیولوژی انساج، کمیای حیاتی، باکتریولوژی، آناتومی و لابراتوار طب عدلی که سامان مذکور عبارت از ترانسفورمورها، ماشین دستی مینا بولیزم و لیسکوزی متر کاندانستورها، موترهای برقی، آله تعیین غازات و غیره، بر علاوه يك تعداد سامان وادوات دیگر برای لابراتوارهای مذكوره فیزیخارج فرمایش گردیده است که عنقریب خواهند رسید.

ج - ۱ - در سال ۱۳۳۴ فاکولته طبی دارای یکصد و هفتاد و شش نفر طلبه میباشد. در برج جوزای سال ۱۳۳۴ به تعداد دوازده نفر دوکتور فارغ التحصیل شده است که تقسیماتشان بر حسب ذیل صورت گرفته است، از جمله فارغ التحصیلان مذکور بشفاخانه ملی آباد چهار نفر، برای لابراتوار فارماکولوژی فاکولته طبی، بحیث اسپستان پروفیسر يك نفر، بوزارت صحنه چهار نفر، بوزارت دفاع ملی سه نفر، موظف و تقسیمات شده اند بر علاوه بتاريخ ۱۵ قوس ۳۴ بعد از گذشتان امتحان سالانه فاکولته طبی، سی و دو نفر طلاب صنف پنجم فاکولته داخل ستازو بحیث دوکتوران ستاز بر شناخته شده اند که طلاب موصوف بعد از اكمال دوره ستاز، شهادت نامه دکتوری را اخذ خواهند نمود.

فعالیت لابراتوار فاکولته طبی لابراتوارهای فاکولته طبی بر علاوه تطبیقات طلاب صنوف پنجگانه معاینات و تجربه های خون، ادرار، نسج

و غیره. مریضان مربوطه ریاست موسسات صبحی و مریضان مربوطه شفاخانه های وزارت صبحیه و مریضان خارج را نیز نموده می نمایند.

چنانچه لا براتوار کمیای حیاتی، تجزیه های مختلف ادرار، هصاره معده، تجزیه های مختلف خون از قبیل کلی سیمی، کولسترو، پوری تعامل تکاته آراء، پوریت های مجموعی خون، سیرم البومین و کلوبولین و غیره تعداد معاینات مذکور در سال ۳۴ عبارت از پنجاه و پنج است. همچنین لا براتوار فارمه گولوژی معاینات تسممی را که از قوما ندانی امنیه ولایت کابل فرستاده میشود، می نمایند. چنانچه در سال جاری معایناتیکه صورت گرفته است عبارت از هفتاد و سه معاینه میباشد که نتایج آنها بشبای مربوطه داده شده است.

در لا براتوار فیزیولوژی مریضانیکه از نقطه نظر تعیین هیموکلوبین حرکات نبض، معاینات زردی، ما تفسیون، فشار خون، نو مراسیون، مارمول، لوکوسیت، معاینات میتا بولیزم و الکترودودو، گرم، معاینه شده اند عبارت از صد و سی و چهار نفر میباشد. لا براتوار انا تومی اساسی تنظیم شده است که تسلیخ و تطبیقات استمولوژی بصورت عملی صورت میگیرد.

ترتیب يك كلکسیون استخوانها و تنیه مودلهای فرمی.

در لا براتوار طب عدلی میت هائیکه اشتباه قتل و یا تسمم و غیره بالای شان شده میباشد، معاینات شان عملی و صورت نتیجه آنها داده میشود. میت ذریعه قوما ندانی امنیه و یا حکومات غرض معاینه فرستاده میشوند که نتیجه معاینات مذکور يك کمک خیلی سریع بایولیس میشود. معایناتیکه در طول سال ۳۴ صورت گرفته عبارت از چهل و دو معاینه میباشد.

لا براتوار باکترولوژی نیز تماماً معاینات خون، بلغم و غیره مریضان داخل شفاخانه علی آباد، مستورات، زایشگاه ریاست روزنتون و خارج شفاخانه ها را نموده اند. بر علاوه در سال ۳۴ يك تعداد میکروب ها را نیز زرع نموده اند که سوشهای آن را از خارج تهیه نموده است.

مقطع‌های مرضی که از شفاخانه‌ها عرض تشخیص امراض فرستاده میشود
ذریعهٔ لایزال و از انساج از نقطه نظر امراض معاینات آن صورت میگیرد
چنانچه لایزال و از مذکور را بعضی مقطع‌هایک موزیم ساخته است و یک
تعداد دلم، هائی که طلاب در موقع درس از آنها استفاده میکنند نیز
آماده شده است و به تعداد دوسدوسی و چهار معاینه از نقطه نظر امراض
مختلف نیز نتیجه داده شده است در سال ۱۳۳۴ و بر علاوه کافرا نسهای
که از طرف پروفیسران داخلی و خارجی فاکولتهٔ طبی داده شده است، از طرف
بعضی نماینده‌های خارجی نیز داده شده که خبرهای آن وقتاً فوقتاً
درجرباید نشر گردیده است. مثلاً کافرا نس دا کتر کند اورثس W.H.O
که راجع به صنعت و تعلیمات طبی ایراد کرده است. از طرف مک ویشی مشاور
صحی W.H.O راجع به تور کلوز، کافرا نس دو نفر جایانی راجع به گندم
که کافرا نسهای شان تماماً با نمایش فلم بوده است.

ویزیت‌هایی که در طول سال ۳۴ از طرف نماینده‌های داخلی و خارجی
صورت گرفته است.

۱- ویزیت و کلای لوی جر که که از تماماً لایزال و ازها و کتابخانه
فاکولتهٔ طبی بر همنانی دو کتور طب صورت گرفت، ویزیت‌ها و الزادات
وزیر دولت مصر، ویزیت جلال‌آباد بولکانین صدر اعظم روسیه با هیأت معینی
شان، ویزیت روز نامه تکاران امریکائی، انگلیسی، ایرانی، ایتالیائی
ویزیت دو کتور رفقی بیگ رئیس سابق فاکولتهٔ طبی که برای نامبرده
لقب دو کتور افتخاری فاکولتهٔ طب داده شده است و نماینده‌های (W. H. O)
ویزیت هیأت کلتوری روسی، ویزیت هیأت جغرافیائی انگلیسی. ویزیت
دو کتور ستامبر نماینده سازمان صحی جهان و رئیس یوهنتون زاکراب
بوکوسلونی.

فاکولته حقوق

در سال جاری قدم‌های اساسی و مثبتی در تقویه و انکشاف تربیهٔ ملی طلاب
و همچنین در تعداد اصلاح پروگرام‌های تدریسی برداشته شده است که در تعدیل

یروکرامهای درسی و تربیه ملی و انکشاف ذهنی طلاب نظر به ایجادات ملی و بین‌المللی سعی بیشتر شده است چنانچه برای همین منظور در شروع سال تدریسی چندین جلسه فوق‌العاده استادان فاکولته حقوق تشکیل داده که در آن هدهی از فضلا و دانشمندان کشور نیز حضور بهم رسانیده بودند و بعد از مذاکرات طولانی نکات ذیل تصویب و درمعرض تطبیق گذاشته شد.

الف- در دو صنف اول فاکولته حقوق مبادی تخصصی و مضامینکه خاصه در انکشاف تربیه ملی و شناسائی کشور خدمت کرده بتوانند تدریس گردد. نظر به این فیصله در یروکرام تدریسی فاکولته، تدریس مضامین ذیل حتمی و لازمی شناخته شد.

- ۱- تدریس السنه ملی (پنجتو و فارسی) در صنف اول.
- ۲- تدریس تمدن افغانستان و اسلام و سهم افغانستان در تمدن اسلام در صنف دوم.
- ۳- تدریس تمدن غرب در صنف دوم.
- ۴- تدریس سیستم‌های حقوقی افغانستان در صنف دوم.
- ۵- تدریس مضامین اجتماعیات و روحیات در صنف دوم.
- ۶- تدریس مسائل اقتصادی ممالک عقب مانده باشمول یونو در صنف چهارم اقتصادی.

ب- تقسیم طلاب بعد از صنف دوم به شعبات سه گانه اقتصادی، اداری و دیپلوماسی، چون در سالهای گذشته محصلین مجبور بودند تمام مضامین را که در فاکولته حقوق تدریس میکردید فراگیرند و به این ترتیب نمی‌توانستند در ظرف چهار سال تعلیمی در یکی از حقوق سه گانه فوق تخصص حاصل دارند، بنابراین تصویب گردید که بعد از صنف دوم (که در صنف اول و دوم مبادی علوم تخصصی و مضامین عمومی تدریس گردد) یعنی در ظرف دو سال اخیر تعلیمی، طلاب به شعبات سه گانه اقتصادی، اداری و دیپلوماسی تقسیم گردیده و حتی-

الوسع سمي بعمل آيد تامصيلين بتوانند قليلاً دريکي از شعبات اختصاصي معلومات کافي حاصل دارند. چنانچه تصاویر فوق در سال ۱۳۳۴ با تمام معنی تطبیق شده و نتایج اطمینان بخش داده است.

فاکولته ساینس :

ریاست فاکولته ساینس با شعبات مربوطه تدریسی آن از قبیل لابراتوارهای بیولوژی و جیولوژی و فزیک و حصه تدریس همین شعب از عمارت خواجه ملا که یک عمارت مناسبی برای فاکولته ساینس نبود به علی آباد به عمارت جدید نقل مکان نموده گرچه عمارت مزکور تا هنوز صورت تکمیل ندارد ولی ریاست فاکولته ساینس کوشش دارد که آنرا به صورت یک عمارت عصری و مکمل و مجهز بسازد و شعبات دیگر خود را از عمارت پوهنتون به اینجا نقل بدهد. چون فاکولته ساینس در نظر دارد پروژه های تعلیمی ترتیب و آنرا وسعت بدهد و سالانه یک عده استادان و اسبستانهای خود را جهت مزید معلومات بخارج بفرستند، به همین منظور از جمله استادان این فاکولته بناغلی داگتر عبدالعظیم را به امریکا و اسپستان بلبل شاه را به آلمان غربی فرستاده است. /

۲- اینکه فاکولته ساینس یک پروژه مکمل علمی را از نقطه نظر صنعت های تطبیقی در نظر دارد و روی دست گرفته که بخواست خداوند (ج) نتیجه مثبت آن، برای مملکت بدست خواهد آمد.

۳- فارغ التحصیلان امساله فاکولته ساینس از حقوق ریاضی و کیمیا دوازده نفر میباشد که ۹ نفر آن را از شق ریاضی و سه نفر آن را از شق کیمیا بخدمت وزارت معارف تقدیم داشته است.

فاکولته ادبیات :

شق تدریسی :

دروس فاکولته طبق پروگرام جدیدیکه در رخصتی سالانه فاکولته از طرف رئیس پوهنځی بمجلس استادان پیشنهاد شد و بتصویب رسیده

بود در تمام صنوف تطبیق شد و تا اخیر سال تعلیمی مؤلفانه ادامه یافته و با تمام رسیده. تحولات بزرگیکه توسط پروگرام جدید بنیان آمده ذیل خلاصه میشود:

۱ - تعداد ساعات درسی هفته وار که در تمام صنوف و در هر درشته درسی متفاوت بود در پروگرام جدید متوازن و متعادل گردیده و با ۲۴ ساعت در هفته محدود گردید.

۲ - بعضی دروس با تعداد کمتر ساعات در طول ۴ سال و سه سال پراکنده درس داده میشد. در پروگرام جدید این تقیصه رفع گردید و از پراکندگی و تشویش ذهنی شاگردان جلوگیری کرد. و از طرف دیگر تدریس مضمون را با معنی تر ساخت.

۳ - برای اصلاح نواقص افاده و استفاده محصلین رشته تاریخ و جغرافیه در لسان فارسی و بهتو مضمون املا و انشا و فرات در صنوف اول و دوم شامل پروگرام ساخته شد. و هم برای شناسائی بکتاب قلمی سابقه و ازدیاد معلومات در رشته خط و تحریر در صنف چهارم مضمونی بنام تاریخچه خط و خط شناسی بصورت مضمون مستقلی شامل پروگرام گردید.

۴ - برای فهم تفسیر و تعبیر جغرافیه و تاریخ مضامینی بحث ممتد و معاون رشته های مذکور بر تریب ذیل در صنوف چهارگانه رشته مذکور شامل پروگرام گردید:

مبادی اقتصاد - مبادی سیاست - مبادی علم اجتماع - مبادی علم فلسفه.

۵ - اصول نوشتن تاریخ و جغرافیه معاً راهنمای مونیوگراف در صنف چهارم بحیث یک مضمون مستقل شناخته شد.

۶ - عوض تاریخ تریبه اصول تریبه در صنف سوم شامل درس گردید.

۷ - توزیع ساعات تاریخ و جغرافیه در صنوف چهارگانه رشته مذکور

که بسیار پراکنده بود جهت تنظیم گرفته شده.

۸ - دو نفر استنفانت یکی برای شعبه تاریخ و جغرافیه و دیگری برای

رشته ادبیات که آئینده بتوانند انوار تدریس این رشته‌ها را بدوش بگیرند از فارغ التحصیلان سال گذشته گرفته شد و «ولایت» و «طایف» هم برای آنها ترتیب گردید که طبق آن شروع بکار نمودند.

۹- درین پروگرام در هر صنف بیش از هفت مضمون درس داده نمیشود البته این بذات خود کمک زیادی در حصة اخذ معلومات مفیدی در مضمون مینماید.

بعد از امتحان سالانه از رشته لسان و ادبیات ده نفر و از رشته فارغ و جغرافیه و علوم اجتماعی ۱۴ نفر - فارغ التحصیل گردیدند، که مشتمل بر فارغ التحصیلان دوره هشتم رشته لسان و ادبیات و دوره دوم رشته علوم اجتماعی این فاکولته میباشند.

بر علاوه در ختم سال يك پلان پنجمی را برای پیشرفت و توسعه این فاکولته از طرف بناغلی انصاری رئیس فاکولته طرح و بعد از موافقت استاد آن بمقام ریاست پوهنتون تقدیم شد، که اگر این پلان تطبیق میشود در توسعه و استحکام علمی مؤسسه پیشرفت مزیدی بعمل خواهد آمد.

در شعبه نشرات فاکولته نیز طبق سال گذشته مجله ادب به اوقات معینه آن نشر گردیده علاوه بر آن يك اثر استاد بیتاب (علم بیان) نیز بطبع و بدسترس شاگردان و علاقه مندان گذاشته شده است، و کتب دیگری نیز از قبیل (روانشناسی طفل) ترجمه بناغلی دا کثر انصاری و سرگذشت مدنیت ترجمه آقای زهما و... بلخ نگارش بناغلی خسته برای طبع آماده و مهیا ساخته شده است، و بکتمداد مونوگرافهای شاگردان نیز برای ارسال بطبع آماده گردیده که با مساعدت مطایع بنشر آنها پرداخته خواهد شد.

در کتابخانه فاکولته ادبیات نیز يك تعداد کتب و رسالات افزوده شده است که کتب مذکور بالغ بر ۳۰۵ جلد میشود و این کتب بر ذخیره کتابخانه افزوده، کتب معتبر و قابل استفاده برای شاگردان و مراجعین آن میباشد.

استخدام و ازدیاد استادان:

برای استخدام پنج نفر استاد لایق در رشته لسان و علوم اجتماعی، پیشنهاد و تدابیری اتخاذ شد که سر از آغاز سال ۱۳۳۰ برای تدریس، از خارج استخدام شود و هم دو نفر از جمله استادان موجود، برای ازدیاد معلومات در زبان شناسی بخارج اعزام شود.

اصلاح عبارات:

در هند سه ترمیمات لازمه بسل آمد و نقشه ها برای تعمیر اثاثهای مزید تهیه گردید که با شروع سال آینده مورد اجراء قرار میگیرد.

فائز کولتہ شرعیات:

الف- تعداد فارغ التحصیلانیکه در سال ۱۳۳۴ کامیاب و فراغت حاصل کرده اند ۳۴ نفر.

ب- اجراءات اداری شعبه محاسبه:

این شعبه از مکاتیب رسمی، دفتر معاشات، دفتر مقایسه، تذکره تحقیق، متفرقه، دفتر تحصیلات، دفاتر انفرادی، تذکره پیشگی و ارسی کرده است.

ج- اجراءات شعبه لوازم:

این شعبه از مکاتیب رسمی، دفتر جنسی بسم الله تحویلدار، غلام نقشبند تحویلدار، عبدالرحمن تحویلدار، شیراز گل معتمد، اجراءات یومی ارزاقی از قبیل تعزیر مقبوض، وفیدیت جنس داخل مقبوض ها و اجراءات مقبوض اخذ جنسی و ترتیب اسناد خباز و غیره تطبیقات جنسی سر جمع معتمدین و غیره کارهای متفرقه و ارسی نموده است.

دفوائد عامی وزارت

تشکیل:

ع، ج محمد کبیر دیلوم انجینیر

وزیر

ع، ص سید احمد شام

داداری معین

فنی مشاور

دقام مخصوص مدیر

ع، سید محمد مومن ستومان در تپی به حفظ

دفتیش فنی او مسلکی لوی

مدیریت

لوی مدیر

ع، ص امیر عنایت اللہ حباب در تپی به حفظ

دیلتنی مدیر (۴) رتبه مامور

عضودیر کز دیاره (۵) رتبه مامور

ص، یوسف علی کفیل

عضودیر کز دیاره (۵) رتبه مامور

ص، عید السلام

ع، ج محمد کبیر دیلوم انجینیر

ص، قلام قوت

عضودیر کز دیاره (۵) رتبه مامور

.....

» » » » »

ص، محمد انور

عضودولایا تود » » » » »

ص، سید محمد (۵) رتبه کفیل

» » » » »

ص، ایاز الدین

» » » » »

تشکیل وزارت قوااید عامه

د کنترول اوسنچس مدیر به (۴) رتبه	مس: عبدالغفار
» » » » (۵) »
» » » » (۵) »
» » » » (۵) »
» » » » (۵) »
» » » » (۵) »

د تعمیراتو لوی مدیریت :

د لوی مدیر کفیل	خاغلې سید برهان الدین
د مرکزی ادارې مدیر (۵) رتبه مامور	آدم خان
د رنگماله باشی لوی مدیر	محمد علی

د لارو لوی مدیریت :

د لوی مدیر کفیل	امیر محمد
د لارو مدیر	غلام جیلانی
د مراقبت مدیر	محمد سلیم

د فنی لوی مدیریت :

د داخلې معاون به (۴) رتبه	غوث الدین متین
د داخلې معاون به (۴) رتبه
د سویل دانچیر قسم به (۴) رتبه	عبدالحمید
د لاسرکود بلاغ او پروژې د ترتیب قسم به (۴) رتبه مامور	خاغلې محمد رضا
د بند وانهارود
د آباد بود تحلیل او تجزی موادو قسم به (۵) »
د سروی قسم به (۴) رتبه مامور	خاغلې سید محمد شاه
» » » » به (۴) »	مسجدی
» » » » به (۵) »	عبد الاحد

ذبح اور دی اوستیجی قسم (۵) رتبه مامور	شاہ علی یار محمد
» » » » » »	عبد الرحمن
» » » » » »	محمد علی
د تعمیرات قسم مدیر (۴)	محمد افضل
دیوان اوپروزی دترتیب قسم (۴)	غلام محمد
» » » » » »	معراج الدین دیلوم انجینیئر
(۶) رتبه مامور	(تعمیرات)

فما لیت های اساسی وزارت فواید عامه

در سال ۳۴۳۳

۱ - تنظیم پلان و پروژه .

مهمتر از همه، تنظیم پلان و پروژه . های عام . ا ل - نقطه است که مهمترین حوالیج ملی و اجتماعی ما را از نقطه عمران و آبادی در پنج سال معین میکنند و انجام دادن نیاز مندی های مردم حیاتی و اجتماعی ما را از نقطه ذخیره آب ها، احداث سرك ها و پل های جدید و اصلاحات معابر قدیمه و دیگر عوامل عمرانی مرتفع میسازد .

مقررات آن در ثانی با اطلاع هموطنان عزیز رسانیده خواهد شد .

۲ - تاسیسی قوماندانی عمومی قوای کاره وزارت فواید عامه همیشه از این ناحیه به تکلیف بوده و بنا بر فقدان آن موفق به انجام دادن کاره هائیکه منظور بوده، نمیشد .

اکنون قوای کار با پلان و پروژه های کلوز وزارت، همکاری و رهبری کامل دارد و به عنایت خداوند وزارت میتواند به کمک آن در تطبیق پلان های عمومی خود به مؤفقت های گماشته برسد .

۳ - کمک های مالی و یولی است که بطری دولت به تناسب کارها در بودجه وزارت فواید عامه ارزانی فرموده است که برای آید وزارت فواید عامه وسایل کار را از قبیل ماشین الات، مواد و مصالح عمرانی، همچنین استخدام انجمنران و متخصصین خارجی و نیز تربیه عناصر فنی و اداری لایق را میتواند بیش از پیش تهیه نماید .

۴ - تنظیم لایحه کار و تعلیمات آن است که مصارف وزارت فواید عامه را در امور عمرانی از نقطه نظر حجم و مقدار کارها کنترل نموده افراط و تفریط را برکنار میسازد و تاکنون نظیر آن را نداشته است .

۵ - ترتیب لایحه نرخ ها و مقررات آن است . این نرخ ها عادلانه وضع شده و تطبیق مقررات آن معادله نرخ ها را حتی الا ممکن حفظ میکند .

د افغانستان کالنی

با عرض این تذاکر اینک شرح کارهای سال ۱۳۳۴ فواید عامه :

- ۱- فعالیت تعمیراتی وزارت فواید عامه .
- ۲- د مدیریت های فواید عامه ولایات .
- ۳- د ساختمان وزارت در قسمت سړک جدید تنگی غارو .
- ۴- د فواید ماشین و انسانی وزارت در سړک جدید تورخم - کابل .
- ۵- د ساختمان مدیریت های فواید عامه ولایات و حکومت اعلی .
- ۶- د عمومی بند و انهار در قسمت بند سراج و بند زنگان غزنی .
- ۷- د مدیریت عمومی فنی در قسمت طرح پلان ها و نقشه ها و سنجش های تعمیراتی و غیره .
- ۸- فعالیت مدیریت عمومی تهیه مصالح قسمت تهیه مواد داخلی و خارجی مورد ضرورت وزارت .
- ۹- فعالیت شق برآوردی مدیریت کنترل و سنجش مدیریت عمومی نفتیش فنی و مسلکی .

فعالیت تعمیراتی وزارت فواید عامه

اول- مدیریت عمومی تعمیرات :

۱- تعمیر مقبره اعلی حضرت شهید (رح) :

۱۷۹) مکعب متر

سنگ کاری مرمر و کسک

۲- تعمیر قصر بزرگ :

الف - معماری :

۱- پشت کاری ریخته مخلوط چونه و ریزک

۲- پلستر کاری چونه و ریزک

۳- کچ

۴- سنگ شانی مرمر مرکز کرمی و اتاق

۵- بار لادن مخلوط سمیت و ریزک

۶- فرش خشت سمیتی ذریعه چونه و ریزک

(۷۵) مکعب متر

(۲۰۰) متر مربع

۴۰ (۱۷۵) د

۳۰ (۲۲۰) د

۲۸۰ (۲۸۰) د

خلاصه حجم کار سرک جدید تورخم ، در گی ولایت مشرقی - خامه کاری ، جغل اندازی و پخته کاری سرک معبر و پل ها

نوع کار														
موضوع کار	سرک تورخم	خامه کاری			جفل اندازی و پخته کاری			پخته کاری معبر و پل ها			ملاحظات			
		کندن آراضی	ذریعه بیلو	کلنگ	کندن آراضی	ذریعه جیل	سرنگ برائی	ذریعه ابله	دستی	سرنگ برائی		ذریعه برمه	ماشین	
		۷۹۱۳۵۵	۳۶۷۰۸	۲۲۸۰۵	۱۱۸۹۲	۵۲۵۵۰	۲۵۰۰	۷۶۸۶	۷۹۴۷۵	۴۴۷۶۹	۳۹۵۵۱	۴۴۸۹	۸۶۸۹	۴۶۲

شماره	اسم تعمیرات	تهدا ب کندن	سنگ کاری	خشت پخته	ریگ و جفله	سیا چونه	زنده کاری	سنگ خشتی	پوشش بام	خاک کشی	ریگ چونه	کاری شفته	جفله دار	ملاحظات
۱	تعمیر کدام قیصار	متر مکعب -۳۹۴/۵۰	متر مکعب -۹۰/۰	۰	۰	۰	۰	دانه-۴۵	۰	متر مکعب -۳۹۴	۰	۰	۰	
۲	» » بلچراغ	۰	متر مکعب -۳۴۰/۰	متر مکعب -۲۴۸	۰	۰	مربع متر -۲۲۰/۹۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	
۳	» » فکاب شرین	۰	» -۶۶/۰	» -۴۸۰/۰	متر مربع -۱۲۳۶	مربع متر -۸۹/۰	» ۱۸۰/۰	۰	۰	۰	۵۴-متر مکعب	۰	۰	
۴	» ادویه زراعت	۰	» ۱۴۵/۰	» ۱۴۰/۰	۰	۰	» -۹۱/۰	۰	» -۲۲۰	» -۸۳/۰	۰	۰	۰	
۵	چملا شد کار شد کی تعمیراتی در سال ۱۳۳۴	-۴۵۴/۵۰	۴۰۰۱/۰	-۸۶۸/۰	-۱۲۳۶/۰	-۸۹	-۴۹۱/۹۰	-۲۵	-۲۰۰/۰	-۴۷۷/۰	-۵۴-متر	۰	۰	

ب- نجاری :

- ۱- کلکین و دروازه از چوب ارچه (۴۷۰) مربع متر
 - ۲- در پرده دهلزها (۱۴۰) » » طول
 - ۳- قاب عکس ورق شانی از چوب جوز (۷) عدد
 - ۴- فرش قیچی از چوب ارچه (۱۱۲۰) مربع متر
 - ۵- کلکین‌های مدور سرامن پوش روی کار- (۳۸) » »
 - از چوب ارچه
 - ۶- پیزاره از چوب جوز اتاق یارلمان (۵۵۰) » »
 - ۷- تزیینات اتاق یارالمان و مربوطات آن (۳۵۰۰) » » طول
- رقم خردی

۳- تعمیر قصر چهلستون :

الف - معماری :

- خشت کاری پخته مغلو طریک و چونه (۵۵) متر مکعب
- پلستر کاری چونه و ریک (۲۲۰) متر مربع
- سنگ شانی مرمر مغلو طریک (۱۰۵) » »
- کافکریت ریزی (۲۵) » »
- کرفیز (۴۰) » » بلندی ۴۵
- سنگ شانی (۱۶۵) » مربع
- پیزاره از سنگ کزک بلند ۲۰ سانتی (۱۲۰) » »
- تسمه سر پیزاره از سنگ کزک (۱۲۰) » »
- سنگ شانی قابهای دروازه از سنگ مرمر (۱۴۵) متر طول
- کرفیز زیر قاب از سنگ (۳۰) متر »
- شفته - چونه و ریک زیر سنگ شانی (۱۰۵) » مکعب

ب - نجاری :

- دروازه روی کار و دروازه در آمد جمعا (۲۶) عدد

- دروازه منزل دوم که ورق شانی شد. * (۱) عدد
- قاب تبنګ ورق شانی دروازه های رویکار (۲۴) »
- سور پرده (۳۷) »
- دروازه نیم دوره (ناکوی) (۷) »
- فرش سرد ستک زیر قچی (۲۵۰) مربع متر
- فرش تخته سرفچی (۲۲۰) د »
- خیابان های اتاق پارلمان و مربوطات آن از چوب خرا دی (۲۰۵۰) مربع متر
- چفتی های کار آمد اتاق پارلمان د د ارچه (۳۰۳۵) د د »
- کولک های چوب ارچه کار آمد اتاق پارلمان (۳۵۰۱) د د »
- قاب تبنګ ورق شانی. (۳۵۰) د د »
- تزیینات از چوب جوز برای اتاق پارلمان (۲۰۰) د د »
- دروازه های روی کار در آمد (۲۵) د د »
- پوشش و نصب آهن چادر اتاق های پارلمان و دهلیزهای آن (۵۰) د د »
- کندن خشت کپیریل که عوض آن آهن چادر نصب شده (۳۵۸۰) تخته
- نصب آینه های کمبود اتاق پارلمان و مربوطات آن (۵۰۰) دانه
- ج- رنگ مای :
- منقش کاری و رنگ مای روغنی اتاق های پارلمان (۵۰۰۰) مربع متر
- سفید کاری اتاق ها و دهلیزها (۷۵۰۴) د د »
- رنگ کرافیک اتاق پارلمان (۲۰۰) د د »
- د- وایرنگ کاری :
- نصب چراغ یکصد و بیست گروه سقف اتاق بزرگ پارلمان (۱) عدد د
- چراغ های دیواری اتاق پارلمان (۲۰) د »
- وایرنگ کاری برق جمعاً (۲۵۰۰) متر طول
- نصب رادیو ترهای اتاق پارلمان (۲۵) عدد

۴ - تعمیر هتل کابل :

الف - معماری :

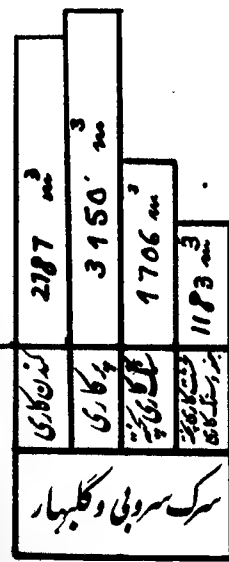
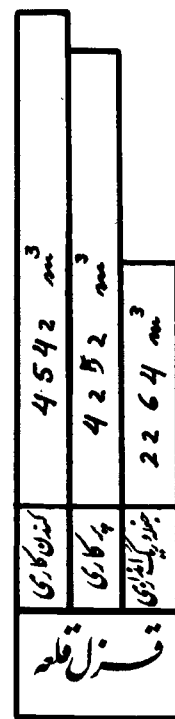
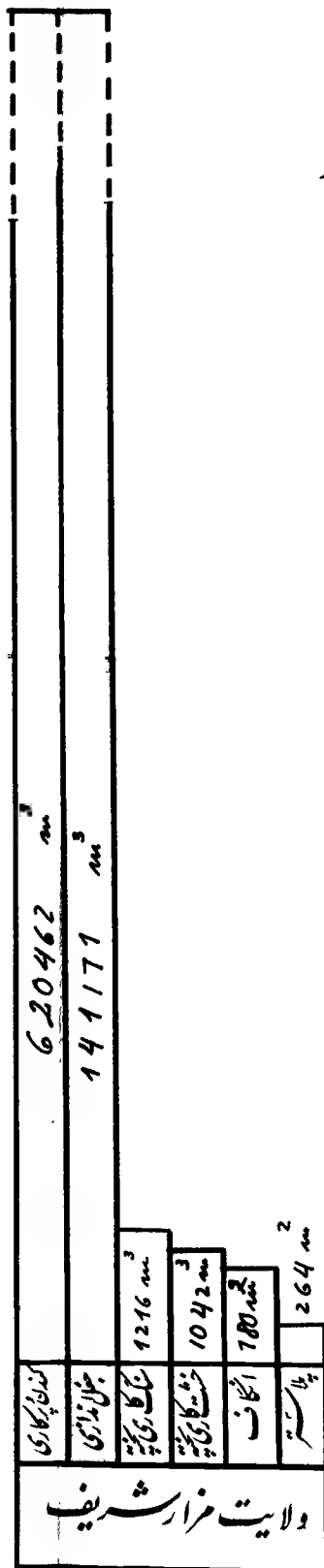
خشت کاری بخته مخلوط ریگ و چونه (۶۷۲) مکعب متر	
پلستر کاری سمنت (۱۷۴) مربع متر	
فرش خشت سمنتی (۵۵) مربع متر	
فرش سنگ های فابریکه حجاری و نجاری (۱۰۰۰) دانه	
سنگ کاری (از سنگ پارچه) (۱۵۰) مکعب متر	

ب - نجاری :

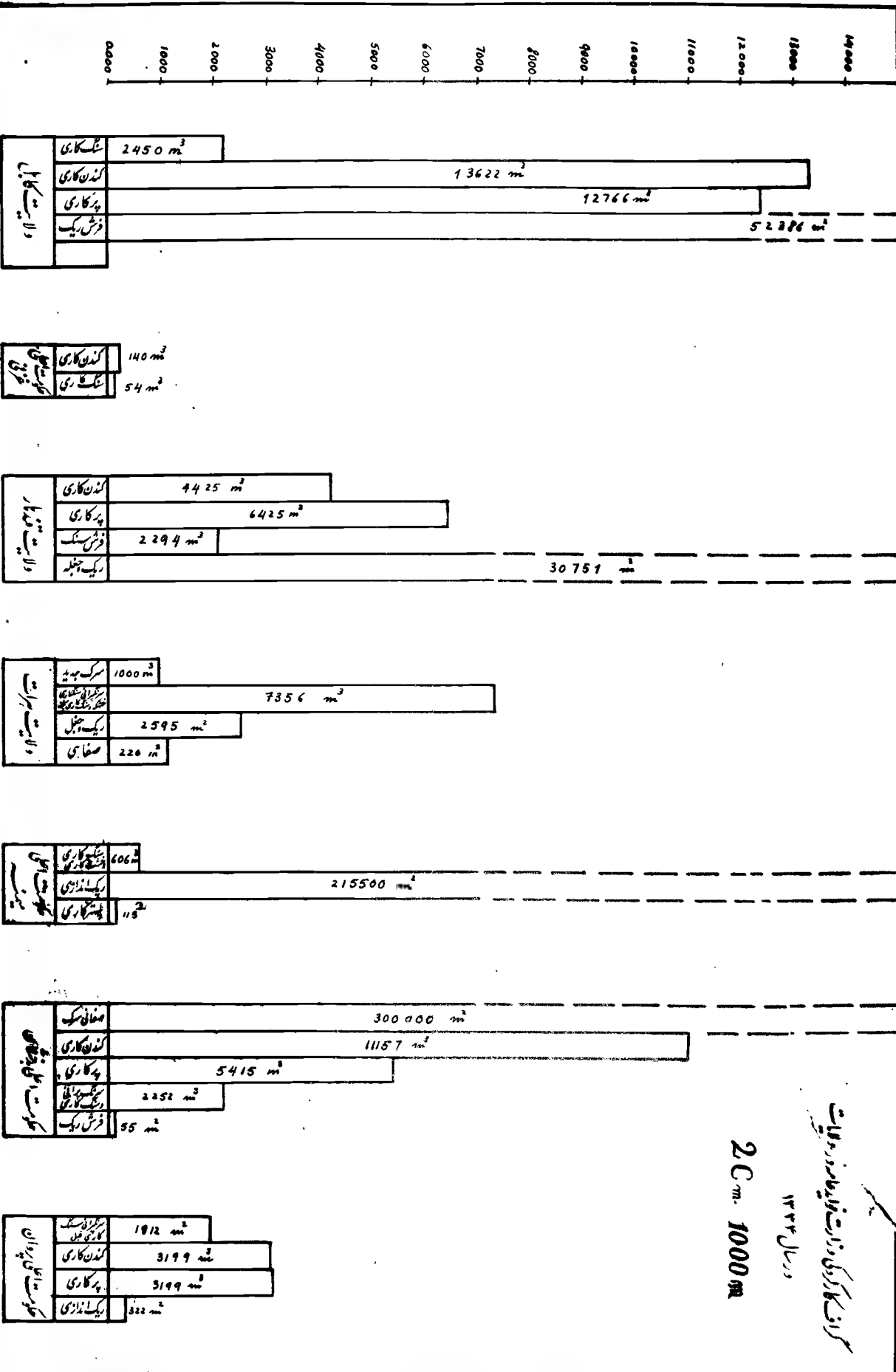
مغروبی سنگ کاری (۱۴۷) مکعب متر	
و خشت کاری (۱۴۹) مربع متر	
تخته فرش (۱۳۴۷) مربع متر	
و دستک بندی وسیع (۳۷۸) مربع متر	
پنزاره از چوب ارچه و جوز (۸۵) مربع متر	
خیاباره های چوب خرازی (۲۸۰) مربع متر	
دروازه های روی کار و در آمد (۱۵۵) عدد	
کلیکین های مدور سر آهن پوش (۲۲۰) مربع متر	
(روی کار از چوب ارچه)	
فرش فیچی از چوب ارچه (۲۰۰) مربع متر	
مغروبی آهن چیات (۱۱۵۵) مربع متر	
مغروبی فیبی شده (۱۱۵۵) مربع متر	
فرش سرستک زیر فیچی (۱۷۰۰) مربع متر	
دروازه منزل دوم که ورق شانی شده (۵۵) مربع متر	
پنزاره ورق شانی (۶۰) مربع متر	
پوشش دستک بندی (۱۵۵۰) مربع متر	
پوشش فیچی (۲۸۵۰) مربع متر	

فرش تخته سر فېچي	(۱۷۰۰) مربع متر
قالب خشت سمېتي	(۸۵) مربع متر
قالب کانکريټ	(۵۲۰) مربع متر
قالب کرافټر	(۱۸۵) مربع متر
ج - بسته کاري	
نل دواني تشاب ها	(۱۱) تشاب
فرش چهار خانه چهار مغزي	(۵۰) مربع متر
فرش چوب ارچه زير چهار خانه فوق	(۵۰) د د
کستاره زينه	(۱۰) د د بلندي ۹۷
قالب کانکريټ	(۳۱) د د
پزاره ورق شاني	(۱۲) د د
کادره اي خانه ورق شاني	(۵۴) د د
قطار وزمه چهار مغزي	(۲۰۰) د د
چهارخانه کچ مالي از چوب ارچه	(۵۰) د د
آهن بوش از آهن با ناوه و کلک سېروغېر	(۲۶۵) د د
د - نمد مالي وسفېد کاري	
نمد مالي وسفېد کاري قسمت داخل و خارج عمارت جمعاً	(۲۵۰۰) مربع متر
۵ - تهدير قصر تپه ناج بيگ :	
الف - مماري	
خشت کاري پخته مخلوط ريگه و چونه	(۹۶) مکعب متر
پلستر کاري چونه و ريگه	(۱۳۳) مربع متر
پلستر کاري کچ	(۱۶۰) مربع متر
پلستر کاري سمېت	(۳۵) متر
ب - نجاري	
کلکين هاي مدور روی کار سر آهن بوش	
از چوب ارچه	(۶۵) مربع متر

گراف کارکردگی سرسروبی، کلبهار
 قزل قلعه و ولایت مزار شریف
 در سال ۱۳۳۴ خ

10000
 9000
 8000
 7000
 6000
 5000
 4000
 3000
 2000
 1000
 000

گراف کارکردگی سرسروبی و کلبهار
 در سال ۱۳۳۴ خ
 200000
 100000

بزاره از چوب ارچه (۵۴۰۰) مربع متر

قاب تبنسک ورق شانی (۳۵۰) مربع متر

دروازه های روبکار و دروازه درآمد (۲۲۰) مربع متر

فرش فیچی از چوب ارچه (۱۵۰) مربع متر

فرش خشت پخته اتاق های کسبخانه (۳۰۰) مربع متر

ج - امور متفرقه :

نصب پراکت های سیخ کول ذریعه سمث (۱۰۰) عدد

تسکین آئینه های کعبه (۲۵۰۰) دانه

نصب رادیو تراها (۵۰) عدد

دستک بندی و پوشش تعمیر ارک شاهی (۵۲۰) مربع متر

۶ - تعمیر گساراج های فابریکه آقاعلی شمس :

الف - معماری :

خشت کاری پخته مخلوط ریسک و چونه (۴۲۰) مکعب متر

پلستر کاری چونه و ریسک (۲۵۰۰) مربع متر

پلستر کاری کچ (۴۰۰) مربع متر

ب - نجاری :

دروازه و کامکین فرش چهار خانه کچ مالی جمعا (۳۵۰) مربع متر

سیم کچ مالی در ساف (۴۰۰) مربع متر

کند و شده و دستک از چوب چناری (۴۰۰) مربع متر

ج - رنگدالی :

سفید کاری و رنگدالی جمعا (۲۶۰) مربع متر

۷ - ترمیمات تعمیر کسبخانه :

پلستر کاری چونه و ریسک (۱۵۰) متر مربع

فرش خشت پخته صحن اتاق ها (۶۰) متر مربع

کاه کل کاری کسبخانه و تحویلخانه های مدیریت عمومی تهیه مصالح

جمعا (۸۵۰) متر مربع

فعالیټ مدیریت های فواید عامه ولایات

در قسمت تعمیرات

۱- مدیریت فواید عامه ولایت مزار شریف :

تعمیر نشیمن مدیر مخابرات .

تعمیر نشیمن مدیر زراعت .

تعمیر نشیمن شفاخانه مستورات .

تعمیر نشیمن ماموریت مخابرات بلخ .

تعمیر نشیمن ماموریت مخابرات شبرخان .

تعمیر هوتل جدید .

ترمیمات لابراتوار شفاخانه ملکی .

کاه کل کاری عمارت احصائیه ، زراعت ، و حرم سرای و کونیه مابین
وسلامخانه ولایت موصوف .

ترمیمات برنده مدیریت مخابرات .

(جمعاً)

(۵۴۹) مکعب متر

کندن تهداب و خاک بر کردن و شفته ذریعه چونه (۳۸۳) مکعب متر

خشت کاری

(۳۱۸۳) مکعب متر

(۹۴۹) مربع متر

(۴۰۱۴) مربع متر

(۱۱۲۶) مربع متر

(۲۴۱) مربع متر

(۷۵۴) مربع متر

(۷۳۰) مربع متر

سنگ کاری چونه و گسل

پلستر و یک چونه

پوشش ، غوره گسل ، کاه کل وغیره

فرش خشت

پلستر سمنت

رنگ مالی روغنی

رنگ مالی آبی

۲- مدیریت فواید عامه ولایت هرات :

تعمیر جدید دار الحکومتی .

ترمیمات عمارت باغ شاهى .
 ترمیمات عمارت شفاخانه ملکى .
 ترمیمات عمارت شفاخانه مستورات .
 (جمعاً)

خشت کارى بنفشه و خام ۶۲۳ مکعب متر
 استرکارى وغيره ۸۰ مربع متر
 کاه کل کارى ۲۵۰۰ مربع متر
 رنگه مالى روغنى ۳۲۵ مربع متر

۳- مدیریت فواید عامه ولایت قطغن :

تعمیر محکمه مراغه بغلان .
 تعمیر کسدام قندوز
 تعمیر کسدام قالقان .
 تعمیر کسدام نورین .
 تعمیر تلکرافخانه بیسیم قندوز
 تعمیر تلکرافخانه بیسیم یلغمری
 تعمیر مکتب متوسطه بغلان .

(جمعاً)

سنگه کارى ۵۷۴۴ مکعب متر
 خشت کارى ۵۲۳۸ مکعب متر
 کندن نهداث ۴۴۰۴ مکعب متر
 پلستر چونه و خشت بنفشه ۲۱۷۳ مربع متر
 کالکریٹ ۲۶ مربع متر
 پوشش غوره کل ۹۱۲ مربع متر
 امور نجارى ۹۲۶ مربع متر
 سفیده کارى ۱۰۰۰ مربع متر

۴- مدیریت فواید عامه حکومت اعلی میمنه :

- تعمیر کسدام قبصار .
 - تعمیر کسدام بلچراغ .
 - تعمیر کسدام تنکاب شبرین .
 - تعمیر ادویه خانه دفع آفات زراعتی .
- (جمعاً)

سنگ کار ی بخته	(۱۰۴۱) مکعب متر
خشت کار ی بخته	(۸۶۸) مکعب متر
شفته و کندن تهداب وغیره	(۹۸۵) مکعب متر
پلستر	(۱۳۲۵) مربع متر
انگاف	(۴۰۰) مربع متر
پوشش غوره کله	(۲۲۰) مربع متر

۵- مدیریت فواید عامه حکومت اعلی غزنی :

- تعمیر شفاخانه ملکی .
 - تعمیر کسدام قره باغ .
 - تعمیر کسدام جغتو .
 - تعمیر ملحقة مدیریت مطبوعات .
 - تعمیر علاقه داری خواجه میری (رج)
 - تعمیر حکومت اعلی غزنی .
- (جمعاً)

کا انکریت	(۲۶) مربع متر
سنگ کار ی بخته	(۳۰۷۶) مکعب متر
خشت کار ی بخته	(۱۷۰۹) مکعب متر
شفته ، کندن تهداب وغیره	(۶۵۷) مکعب متر

کارشعبه معابر

ملاحظات	ریگ اندازی سرک	مجموعه صحیح کارشدگی								شماره و برج	
		خشت کاری		سنگ کاری		سرنگیرانی		جبل کاری		برج	شماره
		متر	ساقی	متر	ساقی	متر	ساقی	متر	ساقی		
		۹۸	۲۸۹۹	۹۷	۳۴۲	۱۲	۶۸۲	۱۲	۲۸۵	حمل	۱
		۲۷	۳۲۸۷	۶۲	۲۹۸		۱۷۹	۸۱	۱۲۱	ثور	۲
	۳۲۲	۰	۲۱۱	۰۰	۶۴				۰	یک یل سه متر در چهار یکار ساخته شده وسرک عمومی ریگ انداخته شده	
	مکعب ۳۲۲	۲۵	۶۳۹۸	۴۱	۷۰۵	۱۲	۸۶۱	۹۳	۴۰۶	میزان کار	

بلستر	(۷۰۰) مربع متر
انکاف	(۷۲۴) مربع متر
کاه کل و پوشش فوره کل	(۷۰۴۶) مربع متر

۶- مدیریت فواید عامه حکومت اعلی پروان :

تعمیر مکتب بازارک پنجشیر .

تعمیر مکتب اشتر گرام

(چ-ما)

سنگ کاری بسته	(۷۴) مکعب متر
خشت کاری بسته	(۸۸) مکعب متر
کانکریٹ	(۱۴۷) مکعب متر
استر کاری	(۵۷۶) مربع متر
پر کاری	(۵۹۸) مکعب متر
امور نجاری	(۱۰۵) مربع متر

فعالیت در قسمت سرک تنگ غارو

۱- ازیل محمود خان تادمن تنگی غارو :

الف - حجم انواع مختلف کار ذریعه قوای کار :

گندین	۵۰۰/۰۰ متر مکعب
پر کاری	۶۷۵/۰۰ متر مکعب
چقل اندازی	۳۲۰۰/۰۰ متر مکعب

ب- حجم انواع کار ذریعه نیکه داران :

تعدادیل یک یا به دومتره

میزان کل ۴۳۷۵/۰۰ مکعب متر

۲- ازدهن تنگی غارو نانول ،

الف - حجم انواع مختلف کار شدکی ذریعه قوای کار :

سرنسنگ پرانی	۴۳۵/۰۰ متر مکعب
--------------	-----------------

چپل کاری	۴۲۲/۰۰ متر مکعب
کندن	۱۶۷/۰۰ متر مکعب
پر کاری	۲۴۰۰/۰۰ متر مکعب
خشت کاری	۱۲۰/۰۰ متر مکعب
ګا نکریت	۴/۳۲ متر مکعب
هنگاف	۳۸۶/۰۰ متر مربع

ب - حجم انواع کارشدګی ذریعہ تیکه داران :

تغریب دیوار	۴۶۰۷/۰۰ متر مکعب
کندن تهداب دیوار	۱۰۷۰۶/۰۰ متر مکعب
سنگه کاری با مصالح	۲۰۳۲۵/۰۰ متر مکعب
خشت کاری	۲۳/۰۰ متر مکعب
پر کاری	۷۵۰۰/۰۰ متر مکعب
هنگاف	۱۴۷۴/۰۰ متر مکعب
تعداد معبر	۲ معبر

میزان کل ۴۸۳۵۹۳۲

۳- از تونل اول تا بل دوم :

الف - حجم انواع مختلف کارشدګی ذریعہ فوای کار :

سرنګه پرانی	۱۸۰۰۰/۰۰ متر مکعب
چپل کاری	۱۴۲۰۰/۰۰ متر مکعب
کندن	۴۱۰۰۰/۰۰ متر مکعب
پر کاری	۱۸۰۰۰/۰۰ متر مکعب
سنگه کاری خشکه	۵۵۰۰۰/۰۰ متر مکعب
سنگه کاری با مصالح	۹۰۰۰/۰۰ متر مکعب
خشت کاری	۰۰۰
ګا نکریت	۰۰۰
چپل اندازی	۰۰۰
هنگاف	۱۵۰۰/۰۰ متر مربع

ب- حجم انواع کار شدگی تیکه داران :

تخریب دیوار	۰۰۰
کندن تهداب	۰۰۰
سنگ کاری با مصالح	۰۰۰
خشه کاری	۰۰۰
سنگ کاری خشکه	۰۰۰
پرکاری	۰۰۰
هنگاف	۰۰۰
تعداد پل	۰۰۰
تعداد معبر	۰۰۰

میزان کل ۷۴۵۰۹ ر ۰۰

۲- از پل دوم تا پل سوم :

الف - حجم انواع مختلف کار شدگی قوای کار :

سرنگه پرانی	۰۰ ر ۶۲۵ متر مکعب
چپل کاری	۰۰ ر ۴۸۶ د
کندک	۰۰ ر ۳۴۰۰ د
پرکاری	۰۰ ر ۴۲۵۰ د
سنگ کاری خشکه	۰۰ ر ۱۲۰۰ د
سنگ کاری با مصالح	۰۰ ر ۲۸۴۱ د
خشت کاری	۰۰ ر ۲۸۹ د
کانکریت	۰۰ ر ۱۶۰ د
چفل اندازی	۰۰۰
هنگاف	۰۰ ر ۳۰۰ متر مربع

ب - حجم انواع کار شدگی تیکه داران :

تخریب دیوار	۰۰ ر ۱۰۰ متر مکعب
کندن تهداب دیوار	۰۰ ر ۴۲۰ د
سنگ کاری با مصالح	۰۰ ر ۲۵۰۰ د
خشت کاری	۰۰۰
سنگ کاری خشکه	۰۰ ر ۸۵۰ د

...	پر کاری
...	هنکاف
۶۰۰ ر ۰۰ متر مربع	تعداد پل ۰۰
۵ ر ۰ پل	تعداد معبر
۱	میزان کل
۱۸۰۷۱ ر ۰۰	
۵ - ازیل سوم تا سرویی	
الف - حجم انواع مختلف کارشد کی قوای کار	
۵۰۰۰ ر ۰۰ متر مکعب	سرنک پرانی
۳۶۰۰ ر ۰۰	چیل کاری
۲۲۶۲ ر ۰۰	کندن
۲۰۰۰ ر ۰۰	پر کاری
...	خشکه کاری
...	سنگ کاری بمصالح
...	خشت کاری
...	کانکریٹ
۱۶۰۰ ر ۰۰	چفل اندازی
...	هنکاف
ب - حجم انواع کارشد کی تیکه داران	
۷۲۰ ر ۰۰ متر مکعب	تخریب دیوار
۹۰۱۷ ر ۰۰	کندن تهداب دیوار
۱۸۹۷۷ ر ۰۰	سنگ کاری بمصالح
۳۰۰ ر ۰۰	خشت کاری
۱۰۵۰ ر ۰۰	سنگ کاری خشکه
۶۷۰۸ ر ۰۰	پر کاری
۲۹۱۷ ر ۰۰	هنکاف
۴ پل	تعداد پل
۴ معبر	تعداد معبر
۷۴۵۰۹ ر ۰۰	میزان کل

۲- مدیریت فواید عامه ولایت کابل :

معابرین مربوط فواید عامه ولایت کابل به همکاری موثر های وزارت،

امور ذیل را انجام نموده اند:

ترمیم سرك وجفله اندازی -

۱- از کوتل يك انگه الى آب دېلى سرك مشرقى (سرك کوتل لته بند)

(ريگ و جفله) (سنگ کاری) (کندن جویچه ها و پر نمودن سیل برها)

(۴۷۰) مکعب متر - (۴۸۶) مکعب متر - جمعاً (۴۶۷۹) مکعب متر

ترمیم سرك وجفله اندازی :

۲- از حصه اول سرچشمه سروبی الى کوتل خشك (سرك اسبق سمت مشرقی)

(ريگ و جفله) (سنگ کاری کندن) (جویچه ها و پر نمودن سیل برها)

(۱۸۸۰) مکعب متر - (۸۶) مکعب متر - جمعاً (۸۵۵) مکعب متر

ترمیم سرك وجفله اندازی -

۳- از حصه يکه توت الى دهن تنگی غار و :

(ريگ و جفله) (سنگ کاری) (کندن جویچه ها و پرکاری سیل برها)

(۳۶۵۶) مکعب متر - (۳۸۵) مکعب متر - جمعاً (۲۹۳۴) مکعب متر

ترمیم سرك وجفله اندازی :

۴- از حصه يل سوخته مهتاب قلعه الى خاك خير سرك مغربی :

(ريگ و جفله) (سنگ کاری) (کندن جویچه ها و پرکاری سیل برها)

(۱۳۱۴۰) مکعب متر - (۴۸۵) مکعب متر - جمعاً (۴۹۳۵) مکعب متر

۵- ترمیم يل شيخ آباد. (سنگ پارچه) (سمنت) (چونه) (ريگ)

(۵۶) مکعب متر - (۴۶) بوری - (۴۶۰) خرور - (۱۰) مکعب متر

۶- رېښه اندازه و ترمیم سرک از حصه افشار نا فکچې الې پل فرغه ،
(جفله اندازه) (سنگ کارې) (کندن جو بچه ها و پرکاری سېل برها)
(۵۳۷۰) مکعب متر- (۵۰) مکعب متر- جمعا (۱۱۳۷) مکعب متر
ترمیم سرک و جفله اندازه ،

۷- ښی حصار الې کوتل تیره سمت جنوبی ،
(جفله و رېښه) (سنگ کارې) (کندن جو بچه ها و پرکاری سېل برها)
(۱۲۳۴۵) مکعب متر- (۴۶۵) مکعب متر- جمعا (۵۳۹۰) مکعب متر
۸- ترمیمات سرک از دارالامان و ات الې کوتل والا حضرت سپه سالار
غازی (سرک گلپاغ) ،

(رېښه و جفله) (سنگ کارې) (کندن جو بچه ها و پرکاری سېل برها)
(۶۰۰) مکعب متر- (۴۰) مکعب متر- جمعا (۱۱۰) مکعب متر
۹- ترمیم سرک از پل هلم لهو گرد الې کلی خیل وردک (که سرک لین مقربی
وصل میشود) ،

(رېښه و جفله) (سنگ کارې) (کندن جو بچه ها و پرکاری سېل برها)
(۲۸۷۵) مکعب متر- (۸۰) مکعب متر- جمعا (۱۱۲۱) مکعب متر
۱۰- ترمیم سرک ده کپیک الې سوسنگ سرک شمالي ،

(رېښه و جفله) (سنگ کارې) (کندن جو بچه ها و پرکاری سېل برها)
(۸۴۲۰) مکعب متر- (۲۸۰) مکعب متر- جمعا (۴۲۱۷) مکعب متر

۳- مدیریت افوايد عامه ولايت قند هار :

۱- ترمیمات و رېښه و جفله اندازه لین هومي قلات ،

(ریگه و جفله اندازی) (فرش سنگ) (پرکاری) (کندن کاری)
(۳۰۷۵۱) مربع متر (۲۲۹۴) مکعب متر (۶۴۲۵) مکعب متر (۴۴۲۵) مکعب متر -

۴- مدیریت فواید عامه ولایت هرات:

شعبه معابر

الف- ترمیمات سرک لین شین دند

۱- خامه کاری بطول ۱۶۹ کیلو متر دو مراتبه

۲- جفله اندازی و ریگه اندازی و سنگ کاری سیل برها جمعا (۳۱۰)

مکعب میر

ب- تعمیر پل بیکه کمانه این مذکور

۱- سنگ کاری پایه ها پل و غیره آن جمعا (۳۶۴) مکعب متر

۲- خشت کاری کمان پل (۲۵) » »

ج- تهیه مواد برای پلچکه های لین مذکور

۱- خشت پخته ۷۰۰۰۰ قالب

۲- چونه ۲۰ خروار

۳- خشت خام بالائی داش ۱۰۰۰۰ قالب

د- ترمیمات سرک لین اوبه

۱- خامه کاری بطول ۴۶۲ کیلو متر دو مراتبه

۲- پرکاری سیل برها ۳۵۰ مکعب متر ذریعه سنگ کاری خشکه

ه- تهیه مواد برای ساختمان پل شیر خاج

۱- سنگ پارچه ۲۰۰ مکعب متر

۲- ریگه و سنگ چونه جمعا ۱۴۰ » »

۶- اعمار جای رهایش برای همله کار و تحویلخانه ذریعه همله معابر پنج باب

و- ترمیمات لین بادغیسات

۱- خامه کاری سرک بطول ۳۴۱ کیلو متر دو مراتبه

- ۲- پرکاری شپله ها به سنگ و جفله
۳- ریکه اندازی و جفله اندازی
۸۰۰ مکعب متر
۹۶۰ » »

ز- ترمیمات سرک لین بادغیسات از راه پسته لق و ساختمان سرک
جدید دران:

- ۱- خامه کاری سرک بطول
۲- عریض ساختن سرک مذکور
۳- ساختمان سرک جدید
۴- ریکه ریزی و جفل اندازی
۵- سرنگ برانی و جیل کاری
۱۲۸ کیلومتر دومراتبه
۷۰۰ مکعب متر
۱۰۰۰ » »
۲۳۰ » »
۷۰ » »

ح- ترمیمات سرک لین تورغندی:

- ۱- خامه کاری سرک بطول
۲- پرکاری شپله آب برده ذریعه سنگ
۳- جفله اندازی و ریکه اندازی
۴- عریض ساختن سرک
۵- سرنگ برانی و جیل کاری
۱۲۰ کیلومتر دومراتبه
۱۴۸۰ مکعب متر
۷۴۰ » »
۱۹۷۰ » »
۱۱۰ » »

ط- ترمیمات سرک لین غوریان:

- ۱- خامه کاری سرک بطول
۲- پرکاری شپله آب برده
۳- عریض ساختن سرک
۴- ساختمان سرک جدید
۳۳ کیلومتر دومراتبه
۲۰۰ مکعب متر
۸۰ » »
۱۰۰ » »

ی- تهیه مواد برای پخته کاری سرک اسلام قلعه:

- ۱- آوردن سنگ از مسافت (۶) کیلو متر
۲- ریکه از مسافت (۲۴)
۱۲۰۰ مکعب متر
۸۰۰ » »

حجم کار پخته کاری پلها و معبرها - پلچکها - آبروهای سړک تور خیم در سال ۱۳۳۴

نوع کار					فاصله	اسم فاعل کار
کانگریت	هنگامهنگاری	خشت کاری	سنگهای سنگ کاری	کندن تپه آب پر کاری عقب پلها		
۲۱۰	۶۳۰	۱۰۹	۸۱۲۴	۹۵۲۶	الف :	۱- مثل خان تیگه دار
—	۶۶۳	۴۹۲	۴۳۰۴	۴۴۶۴		۲- امیر محمد »
۱۲۹	۱۴۸۵	۷۳۶	۴۴۲۱	۹۰۲۱		۳- محمد کبیر »
۱۱۸	۲۴۵۱	۱۰۷۷	۶۷۷۹	۸۳۷۶		۴- حاجی عبد الرحیم تیگه دار
—	۴۰۱	۹۰	۵۳۸	۵۱۹		۵- عبد الکریم »
—	۱۶۲	۵۲	۲۵۰	۱۲۳		۶- ملا محمد حضرت »
—	—	—	۳۱۰	۲۹۴		۷- تاج گل »
—	۹۲	۳۸	۵۰۲	۵۵۲		۸- عبد المنفور »
—	۶۲۵	۲۴۰	۸۰۰	۹۱۸		۹- عزیز الله »
—	—	—	۱۳۰	۱۴۰		۱۰- عبد الرحمن »
—	۱۴۰	—	۳۰۰	۴۸۳		۱۱- محمد گل »
—	—	۲۶۵	۱۴۲۱	۲۷۸۰		۱۲- فیاض - لفسر اردای پلهمسای
—	۱۰۳۰	۶۷۰	۵۸۴۱	۲۷۸۷		ب : کارامانی دریل های چوده گلی این ورگی سر گندو بابا
۴۶۲	۷۶۶۹	۳۸۱۹	۳۳۷۱۰	۴۰۹۸۲		

حجم پخته کاری سړک جدید د که و تور خیم

در سال ۱۳۳۴

نوع کار					کیلومتر	اسم فاعل کار
کندن سنگی ذریعه برمه ماشین	کندن سنگی ذریعه برمه دستی	کندن سړک ذریعه جیل	کندی اراضی ذریعه بیل و کله			
۵۹۴۶	۸۷۷۵	۹۷۷۰	۱۴۸۶۸۹	۳۵/۲۰۰-۰/۵۰۰	الف و مثل خان تیگه دار	—۱
—	—	۱۴۰۰	۲۷۵۶۸	»		—۲
—۵۹۴۶	—۸۷۷۵	—۱۱۱۷۰	—۱۷۶۲۵۷			ب، افراد قوای کار
—	۲۸۷۱	—	۲۸۶۴۳۱	۶۴/۰۰-۳۵/۳۰۰		—۱
—	—	—	۱۳۳۰۰۰	۷۶/۰۰۰-۶۴/۰۰۰		—۲
—	۲۸۷۱	—	۲۱۸۴۳۱			

امور وزارت فواید عامه

حجم كار سرك مذكور :

- ۱- سنك كارى ۷۳۰ مكعب متر
- ۲- جفله اندازى و ريگ اندازى بالاي آن ۴۸۵ مكعب متر
- ۳- خاك اندازى دوطرف سرك ۳۶۰ » »

(۴) مديريت فواید عامه حكومت اعلى ميمنه :

شعبه معابر فواید عامه ميمنه با انجام امور ذيل قایل شده اند :

- ۱- ترميم سرك و پلها و پلچك هاى عرض سرك از دشت نور الى حد بخشى اندخوى جمعا (۷۸۸۸۰) مربع متر .
- ۲- ترميمات سرك و پل و پلچك ها الى حد بخشى مرات « جمعا » (۱۳۶۶۲۰) مربع مترالى دشت نور .

(۵) مديريت فواید عامه حكومت اعلى بدخشان :

همه معابر فواید عامه بدخشان باجرأى امور آنى ا لذ كر مؤفني

شده توانسته اند :

- ۱- صفايى سرك هاى مربوط جمعا (۳۰۰۰۰۰) مربع متر
- ۲- كار كشدن سركه » » » (۱۱۱۵۷) مكعب متر .
- ۳- پز كارى » » » » (۵۴۱۴) » » »
- ۴- سرنك پراى و سنك كارى مربوط جمعا (۲۲۵۲) » » »

(۶) مديريت فواید عامه حكومت اعلى پروان :

(۱) ترميم سرك از دو آب ميخ زرین الى حاجر :

- ۱- سرنك پراى ۸۶۱ - مكعب متر .
- ۲- سنك كارى ۶۴۱ - » » »
- ۳- جبل كارى ۴۰۷ - » » »
- ۴- خامه كارى ۶۱۸۷ - » » »
- (۲) ريگ اندازى سرك عمومى ۴۲۲ - » » »

(۳) تعمير يك پل سه متره در چهارينكار

(۷) مدیریت فواید عامه حکومت اعلیٰ غزنی :

در سال ۱۳۳۴ به ساختن پل های آتی الذکر موفق شده اند :

- ۱ - پل اول آچو
- ۲ - » سوم »
- ۳ - پلچک آچو
- ۴ - پل عسکر کوت
- ۵ - پل خرخشه
- ۶ - پل مالک

حجم کار پل های مذکور :

- ۱ الف معماری و ۱ - کندن کاری (۱۴۶) مکعب متر
 - ۲ - سزکه کاری (۶۳۰) »
 - ۳ انکاف (۶۸) مربع »
 - ۴ - پر کاری جفل (۲۴) مکعب »
- ب نجاری :

- ۱ - چوب چناری به سایر مختلف (۷۸) دا نه
- ۲ - امور نجاری متفرقه آن جمعاً (۱۱۰) مربع متر

فعالیت مدیریت عمومی بند وانهار

بندها :

- ۱ - بند سراج، گرچه بخته کاری دیوار بند سراج، در اخیر سال ۱۳۳۳ به پایه تکمیل رسیده و در ۱۳۳۴ زمین های خار و لامزروع تحت بند را که از سالان دراز خشک و لامزروع و بی آب مانده بود، دوباره آبیاری و سر-سبز نموده است و فقط بعضی کارهای که عبارت از پرکاری خاک پیش روی دیوار جدید بند و هنگاف کاری و غیره کارهای تزئیناتی و یک اندازه توسعه دادن پرچابه بند که باید قرار نظریه فنی بعرض ۳۰ متر عرض

ساخته شود، اجراء شده البته کار باقی مانده بر چاه بند اگر خواست خدا (ج) باشد، در سال ۱۳۳۵ تکمیل خواهد شد.

حجم کار سال ۱۳۳۴ ازینقرار است :

- ۱- کانکریت ریزی (۳۰۰) مکعب متر
- ۲- سنگ کاری پیخته (۱۸۷) مکعب متر
- ۳- برکاری خاک پیشروی بند (۳۴۱۲) مکعب متر
- ۴- کندن کاری مجرای پیشروی والها (۶۰) مکعب متر
- ۵- انکاف کاری عقب بند (۴۰۰۰) مربع متر
- ۶- سنگ پارچه فرش روی سلامی کاسه بند (۱۱۰۰) مربع متر
- ۷- سرنک پرانی بر چاه بند (۶۰۰) مکعب متر
- ۸- شستن و پاک کردن روی دیوار بند (۱۰۰۰) مربع متر

۲- بند زنگان :

بند زنگان که در فاصله (۲۲) کیلو متری جانب شرق شهر غزنی واقع است در سال ۱۳۱۱ از طرف وزارت تجارت ذریعه مستر کریمه المانی کار آن شروع گردیده و تا ۱۳۱۸ جریان داشت بعد نسبت اختلافات نظریه مهندسين کار بند مذکور معطل شده بود در سال ۱۳۳۳ از یکطرف کار تکمیل بند سراج را بدست گرفته از جانب دیگر مشکلات فنی بند زنگان تحت مطالعه اشخاص فنی قرار داده شد.

پس از رفع مشکلات مذکور پروگرام تکمیل بند مذکور مرتب و طوریکه در جمله کارهای وزارت فواید عامه بناغلی عبدالحکیم وزیر سابق فواید عامه ذریعه کابل رادیو بیان نموده بودند، اینک به توفیق خداوند (ج) کار باقی مانده آن تکمیل گردیده و طرف استفاده قرار داده شده است.

ظرفیت کاسه بند مذکور تقریباً یک میلیون دوشده هزار مکعب متر آب را کجایش داشته و زمین های که از سالیان دراز بواسطه خرابی بند خار و لامر زرع مانده بود تقریباً (۲۰۰۰) جریب زمین آنرا دوباره سرسبز ساخته است.

تنها کار وسعت دادن پرچابه و هنگاف کاری آن نسبت سردی هوا برای سال ۱۳۳۵ معطل و انشا الله بسال مذکور انجام میگردد.

حجم کار سال ۱۳۳۴ ازینقرار است.

۱- سرنگ پرانی (۲۵۰) مکعب متر

۲- کندن کاری (۲۲۷) مکعب متر

۳- هنگاف کاری (۱۰۴۰) مربع متر

۴- پاک کردن و شستن روی دیوار بند (۱۰۰۸) مربع متر

۵- پخته کاری دیوار بند (۴۰۴۴) مکعب متر

مدیریت عمومی فنی

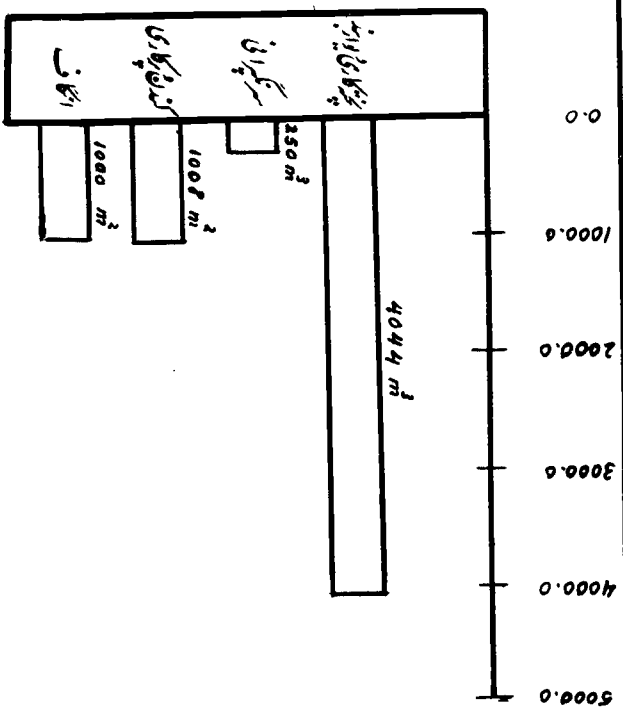
الف - طرح پلان و نقشه های مقدماتی و اساسی ، پلان های ساختمانی و غیره مثل پلان آب رسانی ، تسخین و تنویر قمریة تاج بیگم ، مهمانخانه جدید هتل کابل و ترتیب اندازه های کار و نظارت کار مذکور توسط مستر مندلو مهندس تعمیراتی وزارت .

همچنان نقشه های مقدماتی میدان طیاره قندهار - ورك شاب ترا فیک توسعه عمارت مترو لوژی - مسجد پل خشتی - تجدید پلان های ساختمانی موجوده جلال آباد توسط مهندس مذکور انجام شده .

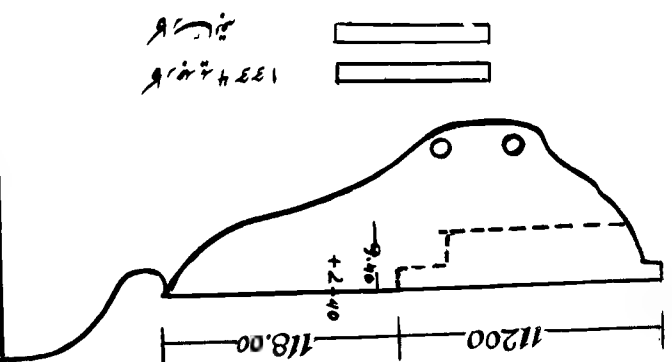
۲- مستر بروگمن مهندس تعمیراتی نقشه های مقدماتی عمارت پوستخانه لیلیه هلی آباد - بانک زراعتی تعمیر جدید - وزارت خارجه ، چهل ستون مهمانخانه صدارت و پولی کلنیک و غیره را ترتیب داده علاوه نقشه های مرتبه مهندسین افغانی کنترول و در صورت لزوم اصلاح نموده است .

ب - لوايح معا برو تعمیراتی را با موازی (۱۴۵۱) ورق برآوردهای اول مربوطه دواير مملکتی و مؤسسات ترتیب و بر جماعتش تفویض داشته است .

ج - موازی دو هزار و چهار صد و یازده قطعه نقشه تعمیرات دواير مملکتی را نظر به خواهش شان کاپی و رسماً بر اجاعش تفویض نموده .

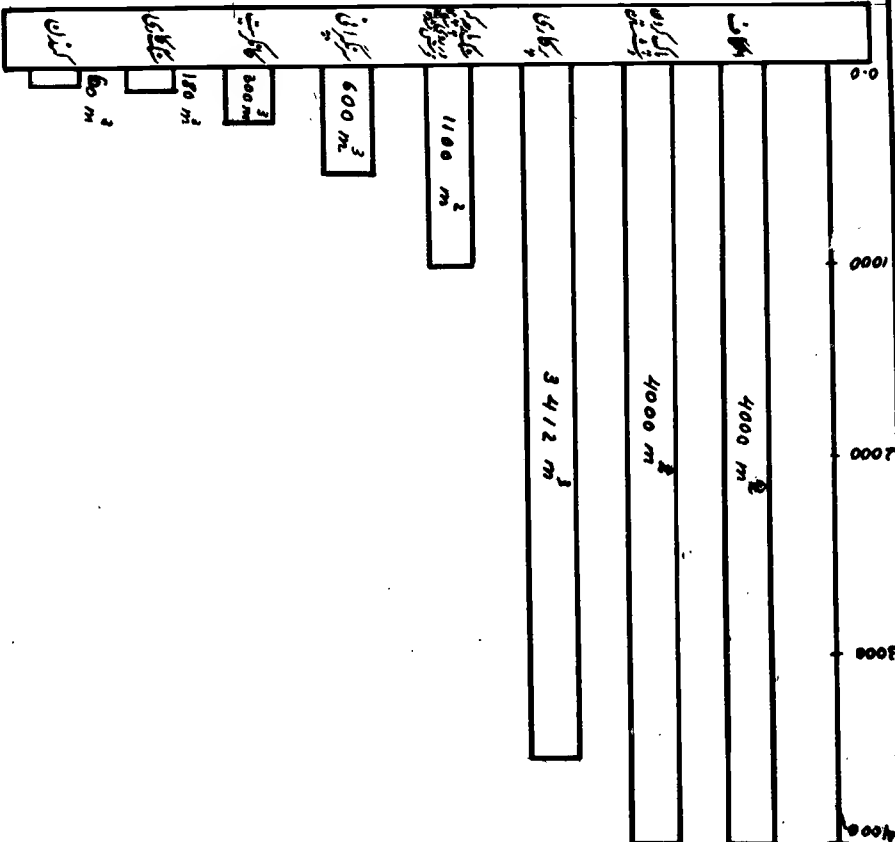

7	پیشانی	271421	2067	11713	7	1194	2008	4621	پیشانی	7
6	سنگری	700		100				100	سنگری	6
5	کند و کجای	840		120				1008	کند و کجای	5
4	انگاف	1589		227				227	انگاف	4
3	پیشانی	2806		200		100	1000		پیشانی	3
2	سنگری	5250		750				250	سنگری	2
1	کند و کجای	128530	2067	10316	7	1094		4044	کند و کجای	1
انگاف	پیشانی								انگاف	

کرافت 1334 کی بند خنخانی

بند خنخانی

9	پیشانی	9746	496	423	پیشانی	81574	1863	6656	—	646	9100	4359	پیشانی	9
8	سنگری	8554	611	323	سنگری	1337	—	191	—	—	4000	—	سنگری	8
7	کند و کجای	1192	85	100	کند و کجای	12600	—	1800	—	—	—	600	کند و کجای	7
6	انگاف	3297	—	—	انگاف	3297	—	474	—	—	1100	—	انگاف	6
5	پیشانی	14196	—	1014	پیشانی	14196	—	1014	—	507	4000	—	پیشانی	5
4	سنگری	280	—	40	سنگری	280	—	40	—	—	—	60	سنگری	4
3	کند و کجای	34104	1863	1146	کند و کجای	34104	—	394	—	—	—	3412	کند و کجای	3
2	انگاف	4540	—	—	انگاف	4540	—	394	—	99	—	187	انگاف	2
1	پیشانی	11220	—	1500	پیشانی	11220	—	1500	—	40	—	300	پیشانی	1
انگاف	پیشانی				انگاف								انگاف	

کرافت 1334 کی بند خنخانی

مدیریت عمومی تهیه مصالح

الف- شعبه داخله :

این شعبه در ظرف سال ۳۴، سامان اموال و مصالح مایحتاج تعمیرات ذیل را
ذی اختیارات معنوی و فواید عامه، مدیریت کروپ (۵) جمعاً سه ملیون و نمانده
ریاست، خریداری و بدسترس شعبات تعمیراتی گذاشته است :

۱- مایحتاج تعمیر قصر بزرگ دادالامان

۲- تاج بیک

۳- چهلستون

۴- کراچهای آقا علی شمس

۵- مقبره اعلیحضرت شهید

۶- انومات

۷- هتل کابل

۸- مهمانخانه جدید دولتی

۹- قصر صد ارت

۱۰- فاکولته ساینس

۱۱- مدیریت حفظ و مرقت و معا بر

۱۲- سرکهای مطا بر

۱۳- قوای کار تنگی غارو

۱۴- عمومی میخانیک

ب- شعبه داشها :

شعبه داشها در سال ۳۴ حسب ذیل مواد تعمیراتی تهیه و بدسترس
شعبات مربوط آن گذاشته است :

برای تعمیر مقبره اعلیحضرت شهید (رح) - برای تعمیر هتل کابل، برای
تعمیر کاراچهای فابریکه آقا علی شمس، برای تعمیر قصر تاج بیک، برای تعمیر

اتومات ، برای مدیریت سرکهای معابر ، برای قطعات کار تنگه فارو ،
جمعا ۶۲۲۰۰۰ قالب خشت پخته ، ۲۴۳۹۱۶۰ خروارچونه کلوخه ، ۱۲۷
خروار کچ پخته ، تهیه نموده است .

ج- شعبه خارجه :

۱- تهیه سامان توپوگرافی رابه نمایندگی افغانی درلندن و هندوستان
فرمایش داده است .

۲- تهیه پلاستیک کارآمد تعمیر هتل کابل رابه نمایندگی افغانی
در نیویارک فرمایش داده است .

۳- لینو لیوم کارآمد تعمیر هتل کابل را به سلسله ریاست تهیه بمرجش
فرمایش داده است .

۴- تهیه لینو لیوم کارآمد تعمیر اتومات کابل رابه سلسله ریاست تهیه
بمرجش فرمایش داده است .

۵- تهیه مواد منفلقه و محترقه کارآمد وزارت رابه سلسله ریاست تهیه
بمرجش فرمایش داده است .

۶- تهیه سامان کارآمد فصر تاج بیک رابه سلسله ریاست تهیه بمرجش
فرمایش داده است .

مدیریت عمومی تفتیش فنی و مسلکی

امور سنجش و کنترل برآورد های کار شده :

مدیریت کنترل و سنجش مدیریت عمومی تفتیش فنی و مسلکی در سال
۱۳۳۴ موازی یک هزار و هشتاد و پنج ورق برآورد را بعد سنجش و کنترل
به مراجع مربوطه آنکه حاوی از مبلغ (شش میلیون نه صد و شصت و هشت
هزار و پنجاه و چهار و نه افغانی و چهل و چهار پول) میشود رسماً
فرستاده است .

د ملی اقتصاد وزارت

تشکیل :

ع.ج عبداللہ « عبدالرحیم زی »

د وزارت کفیل

معین

د قلم مخصوص مدیریت :

س. عبدالرحیم « غفوری »

مدیر په (۴) رتبه

مامور په (۸) رتبه یو تن

» » (۹) » »

د تجارتی ریاست :

ع. محمد سرور کفیل

رئیس په (۲) رتبه

ع. عبدالعکیم

د بازارو د مراقبت لوی مدیر

د نرخو د تعیین مدیریت :

س. عبدالستار کفیل

مدیر په (۵) رتبه

مامور » (۷) » یو تن

» » (۹) » »

» » (۱۰) » »

د نرخو د مراقبت مدیریت :

س. عبدالقدوس

مدیر په (۵) رتبه

مامور » (۷) » یو تن

مامور په (۹) رتبه یون

» » (۱۱) » »

دخارجی تجارت لوی مدیریت:

ع حبیب الله

لوی مدیر په (۳) رتبه

.....

دسرمايه گذاري مدیریت په (۵) رتبه

» » مامور د (۷) » یون

» » » (۱۱) » »

دواردات اوصا درات مدیریت:

ص عبدالودود دصابر»

مدیر په (۴) رتبه

مامور د (۶) » یون

» » د (۷) » دوه تنه

دجواز نامی مدیریت:

ص محمد سرور د لودین»

مدیر په (۵) رتبه

مامور د (۷) » یون

» » (۹) » »

» » (۱۱) » »

دندارتون خانیکه :

مامور په (۶) رتبه یون

» » (۸) » »

» » (۹) » »

تشكيل وزارت اقتصاد

د داخلي تجارت لوی مدیریت :

لوی مدیر په (۳) رتبه ع غلام محمد «وفا»

د قوانینو مدیریت :

مدیر په (۵) رتبه

مامور د (۷) د یو تن

» د (۹) »

د ستندرز دیزا سیون مدیریت :

مدیر په (۵) رتبه م کلپهار کفیل

مامور د (۷) د یو تن

» د (۱۰) د دو تنه

د مؤسساتو مدیریت :

مدیر په (۴) رتبه م امان الله «رسول» کفیل

مامور د (۶) د یو تن

» د (۸) »

» د (۹) »

» د (۱۱) »

د تجارت د اتاقو مدیریت :

مدیر په (۴) رتبه م عبدالصمد

مامور د (۷) د یو تن

» د (۹) »

» د (۱۱) »

د داخلي او خارجي نمايندگانو مدیریت :

مدیر په (۴) رتبه من محمد رسول د یونسي ،
داخلي خانګه ،

مامور په (۸) رتبه یونتن

» په (۱۰) »
خارجي خانګه ،

مامور په (۸) رتبه یونتن

» » (۱۰) »

د پلان او پروژې ریاست :

رئیس په (۲) رتبه ع من عبد الوهاب کفیل

د مراقبو مدیریت :

مدیر په (۴) رتبه من فقیر احمد کفیل

مامور په (۶) » دوته

» » (۷) »

» » (۹) »

» » (۱۱) »

د تدقیق او مطالعا نو مدیریت :

مدیر په (۵) رتبه من محمد علی د امیر ، کفیل

مامور » (۶) » یونتن

» » (۷) » دوته

» » (۱۰) » یونتن

د احصائی مدیریت :

مدیر په (۵) رتبه
لمری خانګه،
س محمد عارف «غوثی» کفیل

مامور په (۶) رتبه یوتن
» » (۸) » »

» » (۹) » »
» » (۱۰) » »

دوهم خانګه،

مامور په (۶) رتبه یوتن
» » (۸) » »

» » (۹) » »
» » (۱۰) » »

دریم خانګه،

مامور په (۶) رتبه یوتن
» » (۸) » »

» » (۹) » »
» » (۱۰) » »

دتمیز کړ خانګه،

مامور په (۶) رتبه دوه تنه
» » (۸) » »

» » (۹) » یوتن
» » (۱۰) » دوه تنه

دارتباط، ترتیب او توحید مدیریت:

مدیر په (۴) رتبه
لمری خانګه،
س محمد موسی «خداداد»

مامور په (۷) رتبه یوتن

مامور په (۹) رتبه یون

» » (۱۱) » »

دوهم څانګه،

مامور په (۷) رتبه یون

» » (۹) » »

» » (۱۱) » »

دریم څانګه،

مامور په (۶) رتبه یون

» » (۸) » »

» » (۱۰) » »

څلورم څانګه،

مامور په (۶) رتبه یون

» » (۸) » »

» » (۱۰) » »

د تفتیش لوی مدیریت :

مدیر په (۳) رتبه

ع عبدالکریم

ص ، میر حلیم الدین

» (۴) » »

ص میر محمد افضل

» (۵) » »

ص محمد حسین

» (۵) » »

ص حفیظ الله

» (۵) » »

مامور » (۹) » دوهمه

» » (۱۱) » یون

د اداري مدیریت :

مدیر په (۴) رتبه

ص محمد افضل «عبادی کفیل»

تشکیل وزارت اقتصاد

د ذاتیہ خانگہ :

مأمور	بہ	(۶)	رتبہ	یونٹن
»	»	(۸)	»	»
»	»	(۹)	»	»
»	»	(۱۰)	»	»
»	»	(۱۱)	دوہ تنہ	»

د محاسبی اولوازموم مدیریت :

.....
مدیر بہ (۵) رتبہ من محمد اکبر

د تحقیق خانگہ :

مأمور	بہ	(۶)	رتبہ	یونٹن
»	»	(۸)	دوہ تنہ	»
»	»	(۱۰)	یونٹن	»
»	»	(۱۱)	دوہ تنہ	»

د تحقیقات خانگہ :

مأمور بہ (۷) رتبہ یونٹن

مأمور بہ (۱۰) رتبہ یونٹن .

دلوازم خانگہ :

مأمور بہ (۶) رتبہ یونٹن

مأمور بہ (۸) رتبہ دوہ تنہ

» د (۱۰) یونٹن

» د (۱۱) دری تنہ

د اوراقو مدیریت :

.....
مدیر بہ (۵) رتبہ من محمد اکبر

د اجرای خانگہ :

مأمور بہ (۶) رتبہ یونٹن

د افغان نستان کا لئی

ماموریہ (۱۰) رتبہ دوہ تنہ

» » (۱۱) » » »

د تھو بلخانی خانکہ :

ماموریہ (۸) رتبہ یوتن

د حفظی خانکہ :

ماموریہ (۶) رتبہ یوتن

» » (۱۰) » دوہ تنہ

» » (۱۱) » یوتن

د قرار داد او بین المللی روابطو مدیریت :

مدیریہ (۴) رتبہ س حمید اللہ طرزی کفیل

د ارتباط خانکہ :

ماموریہ (۶) رتبہ یوتن

» » (۹) » »

» » (۱۱) » »

د قرار داد خانکہ :

ماموریہ (۶) رتبہ یوتن

» » (۹) » »

» » (۱۱) » »

د محاکم اون تجارتی حکیمتو مدیریت :

مدیریہ (۵) رتبہ س محمد انور کفیل

ماموریہ (۷) » یوتن

» » (۹) » »

» » (۱۱) » »

د تجارتی د تمیز محکمه :

د اجرائی خانګه ،

مامور په (۸) رتبه یون

» د (۱۰) د دوه تنه

د تجارتی مرافعی محکمه :

رئیس په (۲) رتبه

غری د (۲) »

» د (۲) »

انتخابی غری دوه تنه

مامور په (۶) رتبه دوه تنه

» د (۱۰) »

د مرکز تجارتی ابتدایی محکمه :

رئیس په (۲) رتبه

غری د (۴) »

» د (۴) »

انتخابی غری یو تن

منشی په (۶) رتبه دوه تنه

د افلاس مدیریت :

مدیر په (۴) رتبه

ع ، فقیر محمد

خانم علی عبداللطیف کلیل

ع ، عبدالرشید

د انتحابی

مامور په (۸) رتبه يونن

» د (۱۱) د »

د ثبت مديريت :

مدیر په (۴) رتبه م ، محمد سرور

مامور د (۸) د يونن

» د (۱۰) د »

اجرائي خانکه ،

مامور په (۶) رتبه يونن

» د (۸) د »

» د (۱۰) د غلورتنه

د پشاور وکالت التجاری :

وکيل التجار ...

مامور په (۶) رتبه يونن

» د (۷) د »

» د (۱۰) د دوه نڼ

» د (۱۱) د غلورتنه

د پاره چنار وکالت التجاری :

وکيل التجار م ، عبدالله

مامور په (۱۱) رتبه يونن

دچمن وکالت التجاری :

وکیل التجار میر غلام فاروق

مامور به (۷) رتبه یونن

مامور به (۱۰) رتبه دوه تنه

مامور به (۱۱) رتبه دوه تنه

دامرتسر وکالت التجاری :

وکیل التجار عیسی محمد امین

مامور به (۷) رتبه یونن

مامور به (۱۰) رتبه دری تنه

مامور به (۱۱) رتبه یونن

به دهلی کنبی اقتصادی آتسه :

مامور به (۷) رتبه یونن

به کراچی کنبی اقتصادی آتسه :

آتسه عیسی عبدالغفور «سراج»

معاون به (۷) رتبه یونن

به امریکا کنبی اقتصادی آتسه :

آتسه

معاون به (۷) رتبه یونن

به اروپا کنبی اقتصادی آتسه :

آتسه

معاون به (۷) رتبه

په جاپان کېنې اقتصادي آتسه :

آتسه يونن

معاون په (۷) رتبه يونن

د کابل او ولاياتو د کمرک احصائيه :

مامور په (۶) رتبه يونن

د وارداتو خانکه ،

مامور په (۸) رتبه يونن

مامور په (۱۰) رتبه دوه تنه

د صادراتو خانکه ،

مامور په (۹) رتبه يونن

مامور په (۱۰) رتبه يونن

د ولاياتو د احصايي مأمورين :

په قندهار کېنې ،

مامور په (۸) رتبه يونن

مامور په (۱۰) رتبه يونن

په هرات کېنې ،

مامور په (۹) رتبه يونن

په مشرقې کېنې ،

مامور په (۱۰) رتبه يونن

په دکه کېنې ،

مامور په (۱۰) رتبه يونن

په مزار شريف کېنې ،

مامور په (۱۰) رتبه يونن

به فطهن کتي +
 مامور به (۱۰) رتبه يوتن
 به غزني کتي +
 مامور به (۱۰) رتبه يوتن
 به جنوبي کتي +
 مامور به (۱۰) رتبه يوتن
 به يروان کتي +
 مامور به (۱۰) رتبه يوتن
 به فراه کتي +
 مامور به (۱۰) رتبه يوتن

دهرات دتجارتی ابتدائيه محکمه :

رئيس به (۳) رتبه
 عضو به (۴) رتبه
 انتظامي غري دری تنه
 مامور به (۸) رتبه يوتن
 د د (۱۰) د

د قندهار دتجارتی ابتدائيه محکمه :

رئيس به (۳) رتبه
 غري به (۴) رتبه من .
 انتظامي غري دری تنه
 مامور به (۸) رتبه يوتن
 د د (۱۰) د
 د د (۱۱) د

ع عبدالغفور «رمزي»
 حاجي محمد

دمزار شريف د تجارتی ابتداييه محکمه:

ح محمد نبي
ص محمد حسن

رئيس به (۳) رتبه
غړی د (۴) د
انتخابی غړی دوه تنه
مامور به (۸) رتبه یونین

تجارتی محکمه:

رئيس به (۴) رتبه
مامور به (۶) رتبه دوه تنه
مامور به (۸) رتبه یونین
مامور به (۱۰) رتبه یونین

د کمرشلک تجارتی محکمه:

رئيس به (۴) رتبه
مامور به (۶) رتبه دوه تنه
مامور به (۸) رتبه یونین
مامور به (۱۰) رتبه یونین

د غزنی تجارتی محکمه:

ص غلام هوت سلیم کفیل

رئيس به (۴) رتبه
انتخابی غړی دوه تنه
مامور به (۸) رتبه یونین
مامور به (۱۰) رتبه یونین
مامور به (۱۱) رتبه یونین

دیروان تجارتی ابتدائی محکمه:

...

رئیس به (۴) رتبه

غری به (۵) رتبه دوه تنه

مامور به (۱۰) رتبه یونن

مامور به (۱۱) رتبه یونن

دقطن تجارتی محکمه:

س عبدالجبار کفیل

رئیس به (۴) رتبه

غری به (۶) رتبه دوه تنه

مامور به (۸) رتبه یونن

مامور به (۱۰) رتبه یونن

دمشق تجارتی محکمه :

س غلام حبیب کاموی کفیل

س . محمد ناصر

رئیس به (۳) رتبه

غری به (۴) رتبه

انتخابی غری دوه تنه

مامور به (۸) رتبه یونن

مامور به (۱۰) رتبه یونن

مامور به (۱۱) رتبه یونن

دجنوبی تجارتی محکمه :

...

رئیس به (۴) رتبه

غری به (۶) رتبه دوه تنه

مامور به (۸) رتبه یونن

مامور به (۱۰) رتبه یونن

مامور په (۸) رتبه یو تن

مامور په (۱۰) رتبه یو تن

مامور په (۱۱) رتبه یو تن

دمینه تجارتي محکمه :

رئیس په (۳) رتبه

غړی په (۴) رتبه

غړی په (۵) رتبه دوه تنه

مامور په (۸) رتبه یو تن

مامور په (۱۰) رتبه یو تن

مامور په (۱۱) رتبه یو تن

د بدخشان تجارتي محکمه :

رئیس په (۴) رتبه

س امیر محمد کفیل

مامور په (۶) رتبه دوه تنه

مامور په (۸) رتبه یو تن

مامور په (۱۰) رتبه یو تن

په ولايات کښی اقتصادي نمايندگان :

په هرات کښی :

په (۵) رتبه یو تن

په (۶) رتبه یو تن

په (۹) رتبه یو تن

په قندهار کښی :

مدیر په (۵) رتبه

س د دوست محمد

مامور به (۶) رتبه یونن
 مامور به (۹) رتبه یونن
 به مزار شریف کنشی ۱
 مدیر به (۵) رتبه
 مامور به (۶) یونن
 مامور به (۹) یونن
 به جنوبی کنشی اقتصادی نمایندگی به (۶) رتبه یونن
 به مبنه کنشی اقتصادی نمایندگی به (۶) رتبه یونن

دھر کر اجیران :

اجیر ترجمان لمری در چه ۳ تنه
 اجیر ترجمان دوم در چه ۲ تنه
 تالیست (۴) در چه ۳ تنه
 تالیست (۵) در چه ۳ تنه
 دریور (۶) در چه یونن
 دریور (۷) در چه ۴ تنه
 تحویلدار به (۸) رتبه ۲ تنه
 دلگیش به (۸) رتبه ۱ تن
 تحویلدار به (۱۰) رتبه ۴ تنه
 تحویلدار به (۱۳) رتبه ۱ تن
 دخانه سامان مادون به (۱۵) رتبه ۱ تن
 دخانه سامان ما دون (۱۶) رتبه ۳ تنه
 پیاده به (۱۹) رتبه ۵۷ تنه

باغبان به (۱۸) رتبه ۱ تن

واندارم به (۲۱) رتبه ۷ تنه

دولایات اجیران :

اجیر به (۱۵) درجه ۴ تنه

اجیر به (۱۶) درجه ۸ تنه

اجیر به (۲۰) درجه ۳۳ تنه

اجیر و اندارم به (۲۱) درجه ۷ تنه

دو کالت التجاریو اجیران :

دبشاور دو کالت التجاری اجیران :

خرانه دار یوتن

جنسی تعویلمدار یوتن

دجنسی تعویلمدار معاون یوتن

لخانه سامان یوتن

دریور یوتن

مستخدم یوتن

ترجمان یوتن

چوکیدار یوتن

پیاده پنطه تنه

سرچی دوه تنه

خاکروب یوتن

د چمن دو کالت التجاری اجیران :

یوتن	ترجمان
د	تجو بلددار
د	سرفچی
د	دفتر بردار
دوه تنه	پیاده

دپاره چنارد و کالت التجاری اجیران :

یوتن	خانه سامان
پنځه تنه	پیاده

داخر تسر دو کالت التجاری اجیران :

یوتن	خانه سامان
د	ترجمان
د	دریور
دوه تنه	پیاده

فما لیت وزارت اقتصاد ملی در خلال سال ۱۳۳۴

الف - اصلاح تشکیل وزارت اقتصاد ملی :

نظر به اینکه تشکیل وزارت اقتصاد ملی از لحاظ وظائف مربوطه باین وزارت و از رهگذر ایجابات آینده کار آن قابل اصلاح دیده شده، مشکل به نظر میوه رد با تشکیلات معدود آن پلانها و پروژها که برای انکشاف کار این وزارت، اعتلای اقتصادی مملکت منظور نظر حکومت متبویه بود، جامعه عمل بیوشد، لهذا وزارت اقتصاد از همه اولتر اصلاحات لازمه را بادر نظر گرفتن ایجابات کار و مقتضیات عصر به همکاری متخصمین در تشکیلات این وزارت مرهی داشته و آن را بملاحظه وسعت مقامات صلاحیت دار رسانیده و قبل از همه باهم آهنگی به تشکیلات امروزی جهان ریاستی را بنام ریاست پلان و پروژه در تشکیلات وزارت اقتصاد ملی شامل نموده و این ریاست را با تشکیل شعبات لازمه و استخدام متخصمین خارجی مشاورین فنی و کمیته های اختصاصی برای پیشبرد پلان های اقتصادی مجهز نموده است و ثانیاً بمنظور توسعه و تنظیم امور اقتصادی و تجارت داخلی، نمایندگیهای اقتصادی در ادراستراسر ولایات کشور شامل تشکیل کردانیده و لایحه وظائف برای این نمایندگیها طرح و ترتیب داده و ثالثاً برای مطالعات و انکشاف مزید امور واردات و صادرات مملکت از ناحیه ارتباط خارجی آن باممالک راقیه جهان، نمایندگیها و آتشیهای اقتصادی در اکثر ممالک بزرگ که با افغانستان روابط اقتصادی و تجارتی داشته و یا در آینده پیدا خواهند نمود، تاسیس و تشکیل کرده است.

رابعاً بمنظور اصلاح امور منازعه وی تجارتی، مطابق پرنسیپهای عصری تجارتی و یا در نظر گرفتن قانون سرمایه گذاری خارجی در افغانستان و تعهدات قانونی کشور در مقابل ممالک سرمایه گذار راجع به توسعه و تشکیل محاکم ثلاثه تجارتی در تشکیلات وزارت اقدام شده

که اکنون این محاکم بصورت ابتدائی در تمام ولایات و بصورت محکمه
مرافعه و تمیز در مرکز تشکیل و تکمیل گردیده. درین محاکم تا جائیکه
پیش بینی شده علاوه بر اعضای خبیر و با تجربه امور تجارتی،
فارغ التحصیلان فاکولته های حقوق و علوم شرعیات موظف خواهند شد
تاجریان محاکم را از نقطه نظر حقوق شرعی و اجتماعی و مقتضیات عصری
تجارتی، مطالعه نمایند.
چنانچه اصلاح تشکیلات این وزارت ازین نواحی درین سال تکمیل
و وارد مرحله عمل شده است.

ب- موضوع پلان عمومی اقتصادی :

پلان عمومی اقتصادی کشور که در ماه میزان سال ۳۴ روی دست
گرفته شده و تا اخیر سال ۳۴ درباره تکمیل پروژه های آن سعی و مجاهده
بعمل آمده و اخیراً پلان مذکور به مجلس عالی وزراء گزارش داده شده،
عامل عمده پیشرفت و انکشاف امور اقتصادی - تجارتی - زراعتی و صنایع
عرفانی - مواصلاتی و امثال آن شناخته شده و در همین حال برای مهیا
ساختن وسایل تکنالوژی و تربیه پرسونال فنی در حقوق مختلفه عرفانی -
صحنی - و غیره محسوب میگردد که اینک مختصری در باره این پلان
در ذیل تذکر داده میشود.

از آنجائیکه تنظیم و ترتیب يك کار و بارسیدن يك نقطه معین بدون
داشتن يك خط مشی ثابت و معین امر مشکل و حتی ممکن و مستعجل د یده
میشود و همیشه این موضوع یعنی تعیین هدف و مشی بعین عامل پیشرفت در
امور شناخته شده است. لهذا وزارت اقتصاد ملی به ملحوظ این امر مسلم
در قدم اول به طرح و ترتیب یلانی مبادرت نمود که درین پلان ولو اینکه
صدای آن قبلاً نیز شنیده شده بود بصورت عملی از صلاحیت های عملی
و اختصاصی متخصصین و اهل خبره استفاده شد و در ظرف مدت یکتیم سال

این پلان بشکل يك پلان عمومی اقتصادی مملکت عرض و جو د کړ د که کنوړه ميتوان گفت اگر پلان مذکور مراتب خود را طی کند حوايج ضروريه مملکت را از تمام جهات احتوا نموده و راه انکشافی آنها را مهيا ميسازد. پلان عمومی اقتصادی که شامل مسايل زراعت و آبياری، مواصلات و نقلیات، خدمات عامه و مسايل معادن و صنايع و مسايل تجارت - با نکي و مالی ميباشد پروژه های اين مسايل تماماً تکميل و يك قسمت آن از مجلس عالی وزراء پکزارش یافته است که مريكه از اين مسايل و پروژه ها برای ترفی و انکشاف امور آنی در نظر گرفته شده است.

۱- مسايل زراعت و آبياری:

بادر نظر گرفتن اشتغال اکثریت نفوس افغانستان به امور زراعت، مسايل زراعتی در پلان عمومی اقتصادی کشور حق اوليت داشته و راجع به انکشاف امور زراعتی، آبياری امور مالیاری، توسعه ارضی زراعتی، توسعه توليدات زراعتی و فلاحتی، نفع امراض نباتی و حیوانی ساختن بند و انهار بفرش توسعه ساحه زراعت و اراضی زراعتی و امثال آن درین پلان اهمیت بسزای داده شده که بادر نظر گرفتن اين مسايل سنجش شده است تا قدر ظرف (۵) سال آینده از سال ۱۳۳۵ الی ۱۳۳۹ متجاوز از يك مليون جريب اراضی جديد تحت آبياری و زراعت بيايد.

۲- مسايل انکشاف دهاتی:

بفرض ارتقای سويه حیاتی افراد دهات عوامل انکشافی زراعتی دهاتی اجتماعي عرفانی و معنی آنها درین پلان مطرح نظر قرار داده شده است که در صورت طی مراتب، تخمین برای دوهزار قریه پروژه های انکشافی طرح و ترتیب گردیده است.

۳- مسايل نقلیات و مواصلات:

در پلان پنجساله اقتصادی هدف سوم انکشاف و توسعه امور مواصلاتی و نقلیاتی ميباشد از آنجا که امور مواصلات و نقلیات در حیات اقتصادی

و اجتماعی کشور نقش مهم و حساسی دارد لهذا یلان اقتصادی این موضوع را نیز به نظر اهمیت دیده و در آن تدابیری برای رفع احتیاجات موجوده امور مواصلاتی، مخابراتی و نقلیاتی، سنجیده شده و بخته کاری و فیزیکی یکپارگی و سرکهای همده، تأسیس و رکشایهای عصری در نقاط مهمه مملکت، نورید و سائط نقلیه، تأسیس دستگاههای مهم مخابراتی مثل تیلگراف، بیسیم و سیم دار - تیلیفون و امثال آن در نظر گرفته شده و همچنان برای تأسیس خطوط هوایی بین المللی و خطوط فضائی داخلی پروژه ها طرح و ترتیب یافته و راجع به ساختن میدان هوایی بین المللی قندهار نیز درین یلان پیش بینی شده است .

۴ - مسایل خدمات عامه :

در پروژه های مسائل خدمات عامه راجع به پیشرفت و انکشاف امور حرفائی از نقطه نظریه و تعلیم افراد کشور برای انجام خدمات حرفائی و اجتماعی مملکت و تجهیزات تعلیمی و توسعه معارف با تأسیس مکاتیب متعدد ابتدائی ثانوی و مسلکی فاکولت های جدید زراعتی دوا سازی و انجنیر - پیش بینی های بعمل آمده و هکذا راجع به پیشرفت و انکشاف امور صحتی از نقطه نظر صحت عامه با تأسیس و تجهیز شفاخانه های متعدد و لابراتوارها و موسسه صحت عامه درین قسمت پروژه های ترتیب گردیده و همچنان برای عمران و آبادی کشور نیز در قسمت مسائل خدمات عامه پیش بینی های صورت گرفته است که متضمن ترقیات و انکشاف امور عمرانی شهری در تمام شهرهای مملکت بوده عمادات عصری مطابق احتیاجات عصری افراد ملت ساخته خواهد شد و راجع به اصلاح و بهبود شهرها از لحاظ عمرانی یا بلدی ها هم کاری بعمل خواهد آمد و در قسمت معارف و صحنه و غیره پرسونال رسیده و امور تکنالوژی مطابق اقتضای عصری در نظر گرفته شده است .

۵- مسایل معادن و صنایع :

در پروژه های مربوط به مسایل معادن و صنایع - امور تفصیلات معدنی - مطالعات در اطراف ذخائر پتروول و منابع معدنی - برمه کاری - استخراج اصولی معادن و امثال آن پیش بینی شده و راجع به انکشاف و توسعه امور صناعی پروژه های در اطراف تکمیل پروژه های نامکمل صنایع موجوده و - تاسیس صنایع جدید سمیت - میوه - صنایع نساجی - چرمگری، شبیه سازی - کف بافی - چینی سازی سنگتراشی و امثال آن ترتیب داده گردید و همکذا راجع به تربیت و انکشاف قوه برق پیش بینی های بعمل آمده که بر اساس آن قوه موجوده برق از تقریباً (۱۴۴۰۰۰۰۰) کیلووات فی ساعت به (۸۵۰۰۰۰۰۰) کیلووات فی ساعت افزوده خواهد شد .

۶- مسایل تجارت :

در پروژه مربوط به مسایل انکشاف تجارتی توسعه تجارت داخلی و خارجی تاسیس شرکتهای جدید تجارتی اصلاح سورت و مستند رد مواد صادراتی - تهیه بازارهای جدید تجارتی گنجانیده شده است .

۷- مسایل بانکی :

در پروژه های بانکی تنظیم بانک تاسیس یک بانک جدید صناعی و وظایف پولی و امداد برای فعالیت های اقتصادی کشور پیش بینی شده که با عملی شدن پلان مذکور درین مورد ، انکشافی پدید خواهد آمد .

۸- مسایل مالی :

مسایل مالی پلان پنجساله که عبارت از فینانسمان پلان میباشد، این فینانسمان با مراعات اقتضای محیطی و اجتماعی از مدارك واردات دولت سرمایه های مثبتات خصوصی و استقراض، عملی شده، درین قسمت اصلاح سیستم و شرایط مالیات و محصولات در نظر گرفته شده و برای انکشاف فعالیت زراعتی- صناعی- تجارتی و اقتصادی مملکت و هواید کشور تجاری ویزی

صورت گرفته است که خلاصه میتوان گفت بادر نظر گرفتن وسایل و وسایط تغذیه‌ای عدم موجودیت احصایه‌های کافی و لازمه اقداماتیکه در باره طرح و ترتیب این پلان بعمل آمده در صورتیکه مراحل اصولی خود را طی و جامه عمل میپوشد انتظار میرود در انکشاف و ترقی حیات اقتصادی کشور و بلند بردن سویه حیات افراد این مملکت حاصل عمده و مؤثری ثابت گردد.

ج- تمرکز سرمایه و اصلاح امور واردات و صادرات :
اقداماتیکه برای تمرکز و تقویه سرمایه از لحاظ تأسیس شرکتهای جدیدالتاسیس و بکار انداختن آنها در راه اصلاح امور وارداتی و صادراتی و همچنان تقویه مالی مملکت بعمل آمده در ذیل خلاصه مینمایم :

الف - تاسیس شرکتهای جدید :

برای اینکه قوه مالی مملکت از لحاظ بکار افتادن سرمایه‌های مترکزم تقویه شده و دولت بتواند در سایه ایجاد سرمایه‌های بزرگ منابع مهمه ثروتی کشور را بکار بیندازند و از جانی‌حوامل عمده انکشاف اقتصادی که عبارت از تمرکز سرمایه است بوجود آید در خلال سال به تاسیس شرکتهای ذیل اقدام شد :

۱- شرکت صادرات پشم :

برای تنظیم تجارت پشم که یکی از مواد عمده وارداتی مملکت میباشد و در سال گذشته بتاسیس این شرکت اقدام شد که شرکت مذکور به سرمایه ابتدائی (۶۰) ملیون افغانی و سرمایه انتهای (۱۲۰) ملیون افغانی تاسیس و شروع بکار نمود در همین حالیکه توسعه و انکشاف صادرات تولیدات و تهیه بازارهای جدید فروش از وظیفه این مؤسسه میباشد شرکت مذکور تمهید دارد در سال ۱۳۳۴ یک مقدار زیاد پشم خریداری تجارت صادر کنند، در مالک خارج صادر کرده است. آینده این شرکت خیلیا درخشان است .

۲ - شرکت صادراتی قالین :

برای تنظیم تجارت قالین - انکشاف حرفه از لحاظ اصلاح بافت دیزاین و تهیه مواد خام رنگ دادن قالین - تقویه مستعملین با دادن معاونه های مالی و تخنیکي و به منظوری توسعه صادرات قالین - وامثال آن بتأسیس یک شرکت صادراتی قالین در کابل به سرمایه ۱۰۰۰۰۰۰۰ (۱۰۰) ملیون افغانی اقدام شد .

۳ - شرکت صادراتی میوه :

همچنان برای تنظیم و ترتیب صادرات میوه که بدست اکثریت ملکت بوده و قسمت عمده سرمایه و حرفه ملی را تشکیل میدهد و به منظور توسعه صادرات و کمک به مستعملین و توريد ماشین های عصری میوه پاکي تعقیب میوه و کانسرو و غیره دوشرکت بزرگ صادراتی میوه یکی در کابل به سرمایه (۷۵۰۰۰۰۰) افغانی و دیگری در قندهار به سرمایه (۷۰۰۰۰۰۰) افغانی تأسیس شد .

۴ - شرکت ترانزیتی و بارچالانی :

به منظور انتظام حمل و نقل اموال وارداتی و صادراتی مملکت از راه شوروی و سایر ممالک خارجه عقد قراردادها با مؤسسات مربوطه اقتصادی شوروی و کمپنی های ترانسپورتی ممالک خارجه برای اجرای معاملات مربوطه ترانزیت محمولات از طریق خاک اتحاد جماهیر شوروی و سوسیالیستی و باز از طریق خاک افغانستان بخاک شوروی ردیگر ممالک خارجه همچنان اجراء و فراهم نمودن تسهیلات محمولات در ممالک خارجه و داخل افغانستان و همکذا تهیه و تدارک وسایل حمل و نقل (از مبداء تحویل کبری تا مرجع تحویل دهی) و موافقه با کمپنی های ترانسپورتی و ترانزیتی داخلی و خارجی مملکت به تأسیس شرکتی بنام شرکت ترانزیتی و بارچالانی اقدام شد که این شرکت در قدم اول به سرمایه ابتدائی (۱۰۰۰۰۰۰) افغانی به

تشکیل شعبات در مناطق ترانزیتی داخلی پرداخت و مرادوات خود را با شعبات ترانزیتی اتحادیه شوروی قایم کرده این مؤسسه با کمال طمانیت و محمولات ترانزیتی را مطابق پروگرام و اساسنامه مؤسسه، حمل و نقل مینماید و کمیشن جزئی از آن اخذ میکند.

۵ - شرکت کلمو (روده) :

هکذا بسمایه (۳۰۰۰۰۰۰) افغانی شرکتی برای صادرات روده تأسیس شده که در تهیه اسعار خارجی رول مهمی داشته، تنظیم و تریب ارسال روده و پیدا کردن بازارهای جدید صادراتی، بکار افتاد و ختن دستکاهای فنی بمنظور معاينه و سورتنت تعمیر کداهای فنی و فصری برای محافظت روده، تربیه اشخاص فنی، معاينه سورتنت و بار بندی روده مطابق شرایط و ایجابات فنی از وظایف این شرکت میباشد که اکنون بطور مختلط با سرمایه خارجی و داخلی کار میکند.

۶ - شرکت صادراتی نباتات طبی :

نظر به اهمیت و ارزش نباتات طبی مملکت، مخصوصاً تریاک که یکی از همده ترین مواد صادراتی طبی جهان بوده و افغانستان در مقابل کنترل تعهد بین المللی دارد، بتأسیس شرکتی بنام (دبوسهامی شرکت) اقدام شد که شرکت مذکور بسمایه (۲۰۰۰۰۰۰۰۰) افغانی شروع بکار نموده و در تنظیم صادرات موجوده نباتات طبی تدقیق و مطالعات سرویس صحی نباتات مملکت از لحاظ دارائی مواد کبایه توسعه صادرات و انکشاف تولیدات مواد متذکره حصه دارد.

۷ - شرکت صادرات حبوبات مزار شریف :

هکذا برای تنظیم تجارت حبوب و توسعه تولیدات حمایت مستحصاین و قهره بتأسیس شرکتی بنام د (حبوبات و سهامی صادرات شرکت) در ولایت مزار شریف اقدام شده است که سرمایه این شرکت (۴۰۰۰۰۰۰) افغانی تعیین شده است.

۸ - شرکت‌های صا در اتی کنجند و زغر در کابل

و هزار شریف :

از آنجا که کنجند و زغر نیز یکی از اقلام عمده صادرات مملکت بوده و در خارج بازارهای عمده دارد لهذا بتاسیس این شرکت اقدام شد تا کار تنظیم و ترتیب توسعه صادرات این دو ماه عمده صادراتی را بصورت بهتر و مطلوبتر روی دست بگیرد که شرکت مذکور در کابل بر سرمایه (۲۵۰۰۰۰۰) افغانی و در هزار شریف بر سرمایه (۷ میلیون) افغانی شروع بکار کرده است .

۹ - شرکت صادرات پوست بزی و گوسفندی:

همچنان برای تنظیم صادرات پوست بزی و گوسفندی که آنهم از جمله مواد صادراتی مملکت بوده و با داشتن خریداران زیاد در خارج منبع تولید اسعار مملکت میباشد شرکتی بسرمایه (۱۰۰۰۰۰۰۰) افغانی تاسیس شد که علاوه بر تنظیم صادرات، اصلاح سورت، تورید ماشینهای پرس و غیره جهت صدور پوست مطابق تقاضای بازار و تجسس بازارهای جدید عرضه، نیز از وظائف این شرکت میباشد .

اینک سرجمع سرمایه های جدید شرکت‌های جدید التاسیس صادراتی که اکثریت آنها را سرمایه‌های را کد انفرادی تشکیل میدهد بالغ بر (۲۳۵ - ۵) میلیون افغانی میگردد .

د - اصلاح امور واردات و صادرات :

اقداماتی که بمنظور اصلاح امور واردات و صادرات مملکت بعمل آمده علاوه بر تاسیس موسسات متذکره که همه آنها مدعوم و امر تنظیم و تسبیح امور واردات و صادرات مملکت بوده و مطابق اسامنامه های خود درین امور حصه دارند ، بانکها و موسسات بزرگ تجاری نیز مکلف شده اند تا با دادن کرایه ها و مساعدت های

لازمه، مؤسسات مذکور را در راه اصلاح و بهبود امور محوله شان کمک کنند. هکذا از ای مراقبت شرکت های سهامی لمتبذ و کو پراتیف ها از لحاظ ایقای مواد اساسنامه، بکارا نداختن و مراقبت صحیح سرمایه و امانال آن تعلیماتنامه مطابق خط مشی اقتصادی مملکت (اقتصاد رهنمائی شده) وضع و مراحل اصولی را طی کرده که براساس این تعلیماتنامه تمام امور اصلاحی اساسنامه، مؤسسات وارداتی و صادراتی و کوپراتیف ها مراقبت و کنترل میشود تا مطابق مرام ملی مملکت و اقتضای امور اقتصادی در حدود صلاحیت اساسنامه خود به اصلاح و بهبود امور اقتصادی کشور بالنوبه متوجه باشند.

ه - تنظیم بازارهای تجارت وارداتی و استقرار قیمت :

بمنظور تنظیم بازارهای تجارت وارداتی^۳ و استقرار قیمت و جلوگیری از تموج آنی وارداتی طبقه تجار، موضوع کنترل و نرخها و مراقبت بازار جلب توجه وزارت اقتصاد ملی را نموده از یک طرف راجع به تأسیس مؤسسه برای اداره و کنترل نرخها اقدام و از طرف دیگر مؤسسات تورییدی را با دادن کربدتهای تجارتی و غیره تقویه کرده ضمناً با تشکیل و تأسیس ریاست عمومی خرید و تهیه مواد ضروری تورییدی مؤسسات و دوایر دولتی دست مؤسسات و دوایر مذکور را که خرید آنها تموج نرخها را در بازارهای تجارتی بآرمباورد از بازارهای داخلی کوتاه ساخته و عرضه بازارها را محض برای طبقه مستهلك ها مه مختص نمود و مطابق اصول ویرتسب اسعار قیمت های بورس را مدار تسعیر اسعار خارجه قرار داده و برای تنظیم نرخ و جلوگیری از صعود قیمت نرخها یا نزده دریا نزده روز اسعار را با مصارف و مفاد لازمه تجار ارزش تجارتی مالالتجاره وارداتی قرارداد که باین صورت از یک طرف برای تنظیم بازارهای تجارت واردتی اقدام شد و از جانب دیگر موضوع استقرار قیمت مورد مطالعه و توجه قرار گرفت. اگرچه شعبه کمیسیون نرخها در سال گذشته روی کار آمد ولی امسال کار آن

نسبت بسال گذشته تقویه گردیده اساسات مهم و متین را دراموز کنترول
قیم روی دست گرفته است .

و- تأسیس کوپراتیف ها :

بمنظور حمایه و تقویه مستحصلیں، اصلاح و تزیین
پیداوار، تنظیم و ترتیب استحصالات، بکار بزدن
وسایط لازمه حمایتی استحصالات، به تأسیس و تقویه کوپراتیف ها نیز
پرداخته شده که اگرچه این کوپراتیف ها در سال گذشته تأسیس و بطور مقدماتی
کار کرده، اما در سال ۱۳۴۴ توسعه در کار آنها پدید آمد و اقداماتی
متناظر سال گذشته در آن عملی شد که در ذیل آن تذکر داده میشود :

۱- کوپراتیف ها لنداری قره قل :

چون قره قل یک منبع عمده استحصالات اسرار مملکت بوده و این جنس
در تمام دنیا بجهت یک جنس لوکس و مرغوب خریدار دارد که باین صورت گویا
ارزش و اهمیت آن نسبت بسایر اجناس داخلی نهایتاً مهم و بارز میباشد
ولی متأسفانه در سالهای اخیر، بعضی نواص در کار آن پدید آمده بود
که منجمله مسایل تعیین تکسهای نساجی برجلدانه صادرات قره قل، موضوع
تکت یولی های که گراف کریدت صادراتی را تنزیل میدهد، و تنزیل روز مره قیمت
خرید قره قل در داخل، عدم توجه و اعتناء به مسایل تربیه و پرورش کوسفند
و حمایت از سرایت امراض - پیداشدن رقابت ها در خارج که این عوامل
باعث آن گردیده بود تا از یک طرف روز بروز از تعداد کوسفند ها
و استحصالات قره قل در داخل مملکت کاسته میشد و از جانب دیگر بازار فروش
آن بنا بر خرابی سورت و غیره در خارج تنزیل نمیشود کریدت لازم هم به
طبقه مالدار طوریکه ایجاب نمیشود داده نمیشد این عوامل سبب شد که
مالداران متوجه به کوشش کوسفند شوند زیرا ازین ناحیه مفاد بیشتر
به تناسب کوسفند قره قل بدست میآوردند .

چنانچه صادرات پوست قره قل ازدو نیم ملیون، بیک ملیون تنزیل کرده بود - وزارت اقتصاد ملی باین امر خطیر پی برده نه تنها صادرکنندگان قره قل را به اعطای کریدتهای بزرگ و انقراست نازل (۸) فیصدحمايه وتقويه نموده بلکه اوامر خرید و صدور قره قل را به تصدیهای دولتی صادر نموده و سهمیه بندی قره قل را هم در وقت معین در سر تا سر کشور اعلان کرد و به منظور تقویه مالداران قیمت خرید قره قل به داخل مملکت به نفع مالداران تعیین گردیده و مؤسساتیکه در سالهای قبل از خرید و فروش این متاع نفیس استفاده های عجیبی نموده بودند، مکلف ساخته شدند تا حتماً مقدار سهمیه خود را خریداری کرده و آن را صادر نمایند و از طرفی هم بانک تجارائی را بدادن کریدت نازل و فوری تشویق و توصیه نمود و همچنان در سهمیه های فراز داد شوری برای آنانیکه سهمیه قره قل را بصورت کامل صادر کرده بودند امتیازات نیز داده شد و هم را جمع به اصلاحات سورت قره قل اقدامات مؤثری روی دست گرفته شد.

این اقدامات باعث آن شده که در سال ۱۳۳۴ استحصالات قره قل به دو ملیون سی هزار جلد بالغ گردید - صادرات آنهم کراف صعودی را بیموده و به (۱۸۲۳۰۴۳) بالغ گردید و انتظار مبرود در سال ۱۳۳۵ استحصالات قره قل بنوی نیم ملیون جلد رسیده شود و اندازه صادرات آن رو بنزاید برود و همکذا بمنظور پرورش صحیح کوسفند و جلوگیری از شیوع امراض کوسفند، حمایت از مستحصلین تهیه مواقع تنظیم طرز تغذی - حفرچاهای آب و غیره برای کوسفندان قره قل مطابق اصول صحی بتاسیس کویراتیف مالداری پرداخته شد که این کویراتیف درین موارد داخل اقدام گردیده از بکطرف کوسفندان قره قل بصورت صحیح تحت پرورش و از جانب دیگر با حمایت از مالداران طوریکه قبلاً تذکر داده شد تزئیدی در تولیدات و صادرات قره قل بعمل آمده و امسال کویراتیف مذکور که وارد سال دوم خود میشود قدمهای مؤثری درین خصوص برداشت.

۲- کوپراتیف چوب مشرفی:

همچنان بمنظور تکثیر و توسعه جنکلات تخم باشی- تفلح چوب بصورت فنی - توريد ماشينهای اړه کشی و تنظيم تجارت داخلي چوب و صدور آن بفارج. راجع به تاحيس کوپراتيف چوب مشرفی بسر مايه (۱۰۰۰۰۰۰۰) افغانی اقدام شده که شرایط شمول وسهيم شدن اين موسسه برای آنا تیکه ميعشت شان را «چوب داری» تأمین مينماید نهايت مفيد ميباشد که گویا باین وسيله برای حمایت از بک عده مردم اقدام شده است .

۱۰- مسایل ترانزيت :

اقداماتیکه درباره مسایل ترانزیتی بعمل آمده است ذیلًا خلاصه ميشود:

۱- موضوع ترانزيت افغانستان وپاکستان :

موضوع مهم که بطور برجسته وبارز با آن اقدام شده مسأله ترانزيت افغانستان وپاکستان ميباشد که اگرچه از چندین سال باین طرف صدای آن بلند بود، ولی طوریکه شاید و باید در زمینه اقدام مثبت بعمل نیامده بود که موضوع پاکستان کسب و خات نموده و حکومت پاکستان روز بروز به اقدامات مخاصمانه و مضربانه متوسل گردیده، وزارت اقتصاد ملی از حیث ارتباط و طبقه جریانات را از نزدیک مطالعه نموده و در صدد آن شد تا از اقدامات غیر قانونی حکومت پاکستان به مجالس و مؤسسات اقتصادی بین المللی اطلاع داده و از حقوق حق ترانزيت افغانستان حمايه نماید. بهمین اساس در جلسه هفتم کمیته صنعت و تجارت و جلسه دوازدهم کمیسیون اقتصادی آسیا و شرق دور ایکفای منعقد توکیو در مارچ ۱۹۵۵ و هکذا در کنفرانس باندونگ و جلسه دوازدهم کمیسیون اقتصادی آسیا و شرق دور منعقد بنگلور در سال ۱۹۵۶ که بناغلی عبدالملک عبدالرحیم زی بحیث نماینده افغانستان اشتراک نموده، پروتستهای شدید و معقول علیه پاکستان ارائه نمود که در نتیجه تعاویض سود مندی به طرفداری افغانستان

بعمل آمد وحتى نمایندگان پاکستان نیز در مجالس اقتصادی بین المللی ازین اصل اعتراف نموده و وعده رفع مشکلات ترانزیتی را داده اند مسلماً این پیش آمدهای گمنامهای (ایسکافی) یک نوع موفقیت افغانستان را در مسایل ترانزیتی بار آورده که با سعی و مجاهده زیاد نصیب مقامات افغانی گردیده و انتظار می رود اثرات بعدی این تصمیمات کمیسیون برای مسایل ترانزیتی افغانستان مفید ثابت گردد.

۲- موضوع عقد قرار داد ترانزیتی افغانستان و اتحادیه شوروی ، اقدام مهم دیگری که در سال ۱۳۳۴ در مورد مسایل ترانزیتی از طرف وزارت اقتصاد ملی بعمل آمده و نظر به اهمیت اقتصادی و تجارتی آن، قابل تذکر میباشد عقد و تبادل قرار داد ترانزیتی بین دولت شاهی افغانستان و دولت جمهوری سوسیالیستی شوروی میباشد که متعاقب بند شدن راه جدید ترانزیتی افغانستان در پاکستان و ایجاد بلاک اقتصادی آن کشور علیه افغانستان وزارت اقتصاد ملی بمنظور پیدا کردن راه جدید ترانزیتی و قایم کردن روابط ترانزیتی با ممالک راقیه جهان و بالخصوص دولت اتحادیه شوروی در صدد آن شد تا راه جدید ترانزیتی را از خاک شوروی و افغانستان افتتاح نموده وسیله موثری برای توسعه تجارت و انکشاف امور تجارتی مملکت فراهم بنماید.

۳- راه ترانزیت افغانستان و ایران نیز تحت غور و مطالعه وزارت اقتصاد ملی قرار گرفته است.

ق- مسایل ترانسپورت :

از آنجائیکه نظر به وضعیت جغرافیائی مملکت و اهمیت روز افزون نقلیات سریع، موضوع ترانسپورت و نقلیات در شئون مدنی کشور رول مهمی داشته و بدون داشتن نقلیات قوی امکان انکشاف امور صنعتی تجارتی و اقتصادی بعید است و از طرفی متأسفانه مملکت ازین ناحیه دچار مشکلات بوده مؤسسات ترانسپورت و نقلیاتی به مفهوم و معنی حقیقی آن وجود نداشته و کلیه امور

نقلیات مملکت ذریعہ تشبثات غیر منظم نقلیات مال التجاره افغانی ذریعہ لاری های انفرادی که کوچک ترین تضمین نقلیاتی نداشته و بطور پراکنده و مشتت کار میکردند حمل و نقل میشد از لحاظ افراط و تفریط کرایه، شرایط نامساعد نقلیات و امثال آن خساره های زیادی در امور حمل و نقل مال التجاره و غیره وارد میکردید، لهذا وزارت اقتصاد ملی برای فایم نمودن نظم در امور ترانسپورت و تاسیس شرکتهای ترانسپورتی، بکار انداختن سرمایه های بیکه درین راه موجود بود، سعی و مجاهده نموده بالاخره موفق شد تا با دادن کمکهای لازم به وظیفه داران مربوطه امور نقلیاتی و مساعدتهای اسماری و غیره عده از مردمانی را که شغل آنها مو تر داری و کرایه کشی بود تشویق نماید تا بصورت منظم سرمایه های خود را در امور نقلیات و ترانسپورت بکار باندازند. چنانچه تاختم سال ۳۴ تخمین (۲۳) شرکت ترانسپورتی در مرکز و ولایات افغانستان تاسیس گردید که این شرکت ها علاوه بر اینکه در انجام امور نقلیاتی کشور با تضمین قوی سرمایه های متمرکز از مساعدتهای موسسات و بانکها برخوردار بوده برای توسعه و انکشاف امور ترانسپورتی داخلی زمینه های مساعد فراهم میکنند که شرکتهای مذکور عبارت از شرکتهای ترانسپورتی ذیل میباشد:

- ۱- شرکت سپین غر ترانسپورت به سرمایه ۳۰۰۰۰۰۰ افغانی
- ۲- » هیرمند » ۲۴۰۰۰۰۰ - »
- ۳- » دایوب » ۲۴۰۰۰۰۰ - »
- ۴- » دمرست » ۳۰۰۰۰۰۰ - »
- ۵- » دلندر » ۲۴۰۰۰۰۰ - »
- ۶- » دمیمنه » ۲۰۰۰۰۰۰ - »
- ۷- » توکمل » ۳۰۰۰۰۰۰ - »
- ۸- » رونا » ۲۴۰۰۰۰۰ - »
- ۹- » لورفر » ۳۰۰۰۰۰۰ - »

۱۰ - حرکت امید ترانسپورت	بسرمايه	۲۴۰۰۰۰۰۰	-	افغانی
۱۱ -	د صا بر	۲۴۰۰۰۰۰	-	د
۱۲ -	د شمالي	۳۰۰۰۰۰۰	-	د
۱۳ -	د منشور	۲۴۰۰۰۰۰	-	د
۱۴ -	د سلطان غر	۲۴۰۰۰۰۰	-	د
۱۵ -	د مزار شريف	۲۴۰۰۰۰۰	-	د
۱۶ -	د فنگهار	۲۴۰۰۰۰۰	-	د
۱۷ -	د ميمنه	۳۰۰۰۰۰۰	-	د
۱۸ -	د افغان	۲۴۰۰۰۰۰	-	د
۱۹ -	د مغلص	۲۴۰۰۰۰۰	-	د
۲۰ -	د پروان	۲۴۰۰۰۰۰	-	د
۲۱ -	د سمنگان	۲۴۰۰۰۰۰	-	د متوکلين
۲۲ -	د بشتنوارو	۲۴۰۰۰۰۰	-	د
۲۳ -	د روين	۲۴۰۰۰۰۰	-	د

که رویهمرفته به اندازه (۵۹۴۰۰۰۰۰) افغانی سرمايه های متراکم بامور ترانسپورت بطور متمرکز بکار افتیده و تخمین ۳۲۰ - تا ۳۵۰ مراده موثر بدسترس استفاده این موسسات قرار خواهد گرفت تا در حمل و نقل مال التجاره ترانزیتی وغیره صروف کار و فعالیت شوند سرمايه این شرکتهاى جدید الانا سیس ترانسپورت که به مبلغ (۵۹۴۰۰۰۰۰ - افغانی) بالغ گردید است، با مجموع شرکتهاى صادراتی و ترانسپورت که در سال ۱۳۳۴ تاسیس شده است بالغ بر ۲۸۷۱۰۰۰۰۰ - افغانی میگردد.

قرار داد ها

۱- عضویت افغانستان در بانك بين المللى :

موضوع شمول افغانستان در بانك بين المللى و صندوق وجوه بين المللى که از سال گذشته بان فدام شده بود، امسال خاتمه یافته و عضویت افغانستان

رسماً از طرف ممالك شامل مؤسسات قبول كړيد. وسمېه اين كشور در مؤسسه متد كره معين شه كه افغانستان با داشتن صدسېم ده مليون دار از قرضه و معاونت هاي، قانوني اين مؤسسات مستفيد ميگر دد .

امسال جلسه سالانه كورنر هاي بانك بين المللي و صندوق وجوه بين المللي در ماه سنبله ۱۳۳۴ مطا بق ماه دسمبر ۱۹۵۵ در تركيه منعقد كړيد. كه از طرف افغانستان بناغلي عبدالملك عبدالرحيمزي و كبل وزارت اقتصاد ملي بعيت نخستين كورنر شو ليت ور زېده احتياجات كشور را از نقطه نظر مسايل اقتصادي و مالي در جلسه مذكور ارائه داد و ضرورت يوازي اين مملكت را برابري هملی نمودن پلانهاي و پروژه هاي انكشافی مملكت در آن جلسه تقديم نموده موافقه كړد تا يك هيأت مكمل اقتصادي و تخنيكي خود را بمنظور مطالعات مزيد از نژديك به افغانستان بفرستند و احتياجات اقتصادي يولي واسعار خارجه افغانستان را مطالعه نمايند .

۲- موضوع قرار دادها و كنفرانس ها :

الف - قرارداد ها :

در خلال سال ۱۳۳۴ با ممالك ذيل تجديد قرارداد بعمل آمده :

۱- قرارداد فرهي دوره پنجم تبادل اموال بين المللي افغانستان و دولت جمهوري شوروي مطابق موافقه نامه سابقه عقد كړيد كه دوايتن با اساس آن در تبادل اجناس طرف ضرورت خود پرداختند . در طی همین سال وزارت اقتصاد ملي بمنظور نژديكي راه و فراهم كردن تسهيلات حمل و نقل، نزول قلعه را بعيت بندر جديد تجارتي اعمار نموده و آن را افتتاح كړد .

۳- قرار داد فرعي كريدتي چكوسلواكي :

هكځ ا بتار بهخ ۲۲- اگست ۱۹۵۵- قرار داد فرهي كريدتي چكوسلواكيه كه مبلغ آن (۵) مليون دالراست باامضاء رسيد .

ب- موضوع کنفرانسها :

سال گذشته به مطالعین گرامی خود معرفی نموده بودیم که کمیسیون اقتصادی آسیا و شرق دور (ایکاف) که با اساس تشویق سازمان ملل متحد تأسیس گردیده، همه بپایه کنفرانسهای آن در مالک مختلف منعقد میگردد، هدف و نصبالعین این کنفرانس این است تا مالک جهت رفع مشکلات اقتصادی و بلندپایه بین بویه حیاتی خود برض تعمیر مجدد اقتصادی مالک آسیایی و شرق دور تدابیر اتخاذ نمایند تا این فعالیتها را اقتصادی مالک حوزه بلند رفته و مناسبات اقتصادی بین مالک مذکور و دیگر مالک جهان برقرار شود. این کمیسیون بهمین منظور انعقاد جلسات و کنفرانسهای ذیل پرداخته است که وزارت اقتصاد ملی در زمینه یک تخصیص جداگانه در بودجه گرفته نگذاشت چو کی افغانستان که در ترتیب القبا حائز اولیت است در همه چو جلسات اقتصادی بین المللی خالی بماند.

این کنفرانس ها در سیلون - بنکاک - هانگ کانگ - و قتا فوقا انعقاد یافته نمائند کان افغانی اشتراك ورزیده افند.

در جلسات هفتم کمیته تجارت و صنعت و جلسه یازدهم کمیسیون ایکافى هکذا در کنفرانسى با هندونگ و جلسات هشتم کنفرانس تجارت و صنعت و کنفرانس دوازدهم آسیا و شرق دور در بنگلور (هند) پناغلى عبدالملك هيد الرحيم زى وزير ماليه و كيل وزارت اقتصاد ملی شخصاً اشتراك ورزیده مشکلات اقتصادی و موضوعات ترانزیتی افغانستان را مطرح فرار داده و نقطه نظر افغانستان را در مورد پلان اقتصادی کشور بیان کردند.

د مخابراتو وزارت

تشکیل:

وزیر
معین

ع. ج. محمد مرید
ع. ص. غلام صفدر (سکندری)

د قلم مخصوص مدیر،

ص. میر فیض احمد (مودودی)

د اداري ریاست:

اداري رئیس،

ع. ص. عبدالاحد (فدانی)

د محاسبی لوی مدیر،

ع. سلطان علی

د ترانسپورت مدیر،

ص. حبیب الله

د اوراقو لوی مدیر،

ع. محمد ایوب

د خزانی مدیر،

ص. سید عبدالحق

ص. عبدالملی

ص. محمد حسین

ص. سید عظیم الدین

ص. شمس الحق

ص. سلطان محمد

ص. محمد عمر

ص. ولی احمد

ص. غلام جان

ع. ج. محمد مرید

د دینو مدیر

د جنسی

د نقدی

د خریداری

د تصفی

د جرم د اثبات وکیل

د مامورینو مدیر

د اوراقو د دارلانشاء معاون

تشکیل وزارت معابر

د پست ریاست :

ع، غلام فاروق	رئیس
ع، محمد امان	د پست لوی مدیر
ص، محمد یوسف	د واردی
ص، محمد سرور	د تفتیش
ص، محمد نبی	د پستی پارسلانو
ص، محمد یسین	د صادری
ص، گل علم	د موزیم
ص، محمد شریف	د تفتیش غری
ص، شمسوار	د تحصیل دغانکی مدیر

د تېلفون اوتلگرام ریاست

ع، ص محمد حسین (شکور)	د تېلفون رئیس
.....	د پست او معابنی لوی مدیر
ع، حاجی غلام سرور	د تعلیم اوتربیی مدیر
ع، محمد هفتم	د معابر اوتود لوی مدیر کفیل
ص، شیر احمد	د ورکشاپ مدیر
ع، عید العیوب	د پکته توت د تېلگراف خانې مدیر
ع، عید الله	د معاون
ص، امیرالدین	د مرکزی د مدیر
ص، عید الحق	د مهتاب قلعه د
ص، عید المجید	د معاون
ص، غلام رسول	د لین د تمديد مدیر
ص، حاجی علی محمد	د تلگراف د لیلی د لېسې مدیر

د بین المثللی خارجی چک افس لوی مدیریت :

ع، عبدالقیوم	د ارتباط لوی مدیر
ص، حیدر علی	د د د د
.....	د برید د مجلی مسؤول مدیر

اجراآت وزارت مخابرات در سال ۳۴

تیلکراف:

- ۱- توريد هفت دستگاه تلکراف بیسیم برای فندمار، فراه، پل خمری قندوز، فیض آباد، جلال آباد، با تمام سامان لوازم، و آغاز کار نصب آن، ذریعۀ انجیرهای داخلی و خارجی.
- ۲- توريد بسته کاری یکدستگاه یک کیلوواته بیسیم در کابل برای مخابره ولایات.

- ۳- تکمیل و نصب یکدستگاه دو کیلوواته و (۲۰) کیلوواته در کابل که بعد از امتحان برای مخابره بین المللی در آینده فریب قرار داده خواهد شد.
- ۴- توريد یک مقدار سامان فالتو برای دستگاههای بیسیم مرکز و ولایات.

- ۵- تاحیس شرکت تلکراف بیسیم مستقبا بین کابل و تهران، بموافقه دولتمندان افغان و ایران.

- ۶- اجرای آر در شش دستگاه تلکراف بیسیم که در نقاط مختلف ملکیت بصورت اسشینهای سیار و ثابت برای مخابره تیلیفونی و تلکرافی بکار خواهد افتاد.

- ۷- آر در سامان دفتر مرکزی تلکراف و تیلیفون بیسیم برای مخابرات بین المللی.

تیلیفون:

- ۱- قرار داد دستگاه چینل سیستم بین کابل، پل خمری، مواز شریف که در سال ۱۳۳۴ با کمپنی زمینس آلمان یا مضاء رسیده، مطابق قرارداد، ماشینها و سامان مربوط در ظرف (۱۰) ماه آینده بکابل وارد و در نقاط مربوط بسته کاری آن آغاز خواهد یافت، ذریعۀ این سیستم در آینده

میوان بوسیله یک جوره لین، چهار مغا بره تلفون وشش مغا بره تلکراف را در یک وقت بین گابل و مزار شریف بکار انداخت .

۲- اجرای آر در یکد دستگاه دوصد لینه اتومات برای تلفون خانه دارالامان واستفاده وزارت های مالیه، قواید، عامه، اقتصاد ملی قرار داده خواهد شد .

۳- فرمایش یکد سبت سامان فالتو برای دستگاه صد لینه تلفون خانه موجوده دارالامان .

۴- آر در دو دستگاه سوچورد (۵۰) لینه سنترل بیطری .

۵- آر در و تورید پنجاه هزار انسلیتر، دوهزار بیطری خشک، پنجاه

تن سیم آهنی رویه جستی برای رفع احتیاجات تلفون مرکز و ولایات .

۶- اجرای آر در سه صد دانه یا به آهنی و پنجاه تن سیم رویه جستی آهنی که در ترمیم لین های موجوده و تمدید لین های جدید که در آئنده مد نظر است مورد استفاده قرار خواهد گرفت .

۷- اجرای آر در یکد سبت سامان فالتو برای ماشین های امپلی-

فائبر ارض را فزونی، مقر، فراه .

۸- اجرای آر در یک مقدار سامان فالتو برای تلفون خانه های مرکز

و ولایات .

۹- تمدید پنجاه کیلو متر کیبل با جین کاری های لازمه برای

شبکه شهری کابل که متعلق بدستگاه تلفون اتومات پنجهز ار لینه است

که این تمدید کیبل ذریعه انجینر های کمپنی زمینس متخصص و عماله

داخلی صورت گرفته است .

۱۰- تورید ماشینهای آلات دستگاه تلفون اتومات جدید پنجهزار

لینه که قرار داد آن قبلاً با کمپنی زمینس صورت گرفته بود که نصب

آن نیز بزودی ممکنه آفلز خواهد یافت .

پر سونل :

۱ - سه نفر متخصمين سابقه دار وزارت که در اخير (۴۴) جهت ستاز در شق دستگاہ جديد بيسيم افغانستان بياريس اعزام شده بودند. اخيراً بعد از تکميل دوره تعليمی موفقا نه بوطن هودت و بکار آغاز نمودند.

۲ - دو نفر انجيز هادر شق تيلفون که سابقاً بعد از تحصيل بکلوريا با آلمان وانکلسان جهت تحصيلات عالي اعزام شده بودند در اين اواخر موفقا نه بکابل وارد و بدستگاہ جديد تيلفون اتومات مؤظف و بکار شروع نمودند.

۳ - سه نفر ميخا نيکهای سابقه دار وزارت که در سال (۴۴) جهت تعليم و ستاز عملي در شق تيلفون اتومات و سيسيم (کرپر) - بکمپني زيمنس آلمان اعزام شده بودند بعد از تکميل دوره تحصيل بامو نقيت بکابل وارد و شروع بکار نمودند.

۴ - دو نفر فارغ التحصيلان بکلوريا که از طرف رياست پوهنتون وزارت مخابرات معرفي شده بودند برای تحصيلات عالي در شق تيلفون و تيلکراف باروينا اعزام گرديدند.

۵ - تربيه و تعليم (۲۵) نفر تکنيشنهای وزارت در شق کيبل دواني و جين کاری وغيره امور ورکشاپ توسط انجيز زيمنس جرمني و متخصمين داخلي.

۶ - آغاز دوره دوم مکتب مخابرات بشمول (۳۰) نفر طلبه فارغ التحصيلان صنف نهم مکاتب متوسطه ولايات و مرکز.

پست :

۱ - ناسيس (۱۷) بسته خانه در حکومت محلي مربوط ولايات و حکومت اعلي.

۲ - عقد قرار داد مبادله يارسلهای يستی بين افغانستان و دولت جماهير اشتراکيه شوروي.

۳ - موافقه دوتان يارسلهای فضائی سر بسته وارده از جرمني ، سويس ، هولاند و دمارک بکابل.

- ۴- موافقه مبادله خبر بدهای سر بسته یا رسلهای هادی با وزارت پست ایران.
- ۵- اتخاذ ترتیب برای مبادله بسته های سر بسته فضائی از دفتر ایالت لبا
- برای دفتر کابل و از دفتر کابل برای دفتر پاریس، نیویارک و از دفتر جنوا برای دفتر کابل.
- ۶- ارسال مرسول بسته فضائی بین کابل و تهران ذریعه طیارات ایرانی.
- ۷- جریان ارسال و مرسول بسته فضائی بین کابل، مزار شریف، قندهار هرات توسط طیارات شرکت آریانا.
- ۸- ترتیب و نصب صنایع برای مراسلات هادی شبکه شهری و نشر کارت- لیترهای مخصوص داخلی.

تعمیرات :

همارت اعلیٰ تلگراف خانه بکه توت، برای استیشن ترا نسیمتر (۲۰) کیلواته جهت مغایرت بین المللی و عمارت اعلیٰ تلگراف خانه مهتاب قلعه جهت ریسورهای جدید که برای مغایرات بین المللی بکار برده میشود تکمیل شده. همنقسم اعلیٰ تعمیر استیشن بیسیم جلال آباد، تعمیر استیشن بیسیم قیض آباد، تعمیر استیشن بیسیم بل خمری، تعمیر استیشن بیسیم قندهار، تعمیر استیشن بیسیم قندهار، تعمیر استیشن اتومات بیسیم گردیز، همارت بسته خانه شهری شهر نو قندهار، تعمیر استیشن اتومات پنجپزار لینه در کابل تکمیل شده و تعمیر بسته خانه قلعه نو هرات شروع گردیده است.

تعمیر بسته خانه مغایرات حکومت کشک نخود و تعمیر بسته خانه مغایرات حکومت گلان قلات، همارت رهائش مامورین مغایرات قندهار در شرف تکمیل است تعمیر بزرگ مدیریت هومی مغایرات شهر نو قندهار شروع و بکرسی رسیده، تعمیر بزرگ بسته خانه مرکزی کابل که در سال گذشته شروع شده بود در هداسته تاسه منزل اعمار شده است.

تزیید عایدات و تصفیة حسابات :

- ۱- تزیید عایدات نسبت به سال (۳۳)، سی فیصد زیاده تر.
- ۲- تحصیل پنجمه هزار فرانک طلائی طلبات افغانستان از مالک شامل اتحادیه بین المللی پستی و تلگراف.

د صحتی وزارت

آشپز-کفیل:

وزیر

معاون

ع.ج. دکتور عبدالظاهر

ع.ص. دکتور عبدالرحمن

د قلم مخصوص مدیر

ص. محمد یعقوب

د پلټنې مدیر

ص. عبدالقادر

مشاور

د صحتی چارو دریاست کفیل

ص. دکتور عبدالرحمن حکیمي

د نشراتو مدیر

ص. محمد آصف عباسي

د ساری نار و غېو د کنټرول

او احصائی د مدیریت کفیل

ښاغلی عبدالعزیز

ده دی. دی. تی. دیوډر د ټریکیب

څانګې د مدیریت کفیل ښاغلی عبدالعزیز

ع.ج. دکتور عبدالظاهر

د صحتی انجنیری مدیر ص. ښاغلی هلمی احمد انجنیر

ص. محمد موسی

بین المللی مدیر

ع. دکتور څلارام ذکر یا

د صحتی تشکیلاتو لوی مدیر

ښاغلی میر محمد امین

د شفا خانو مدیر

ص. عبدالاحمد

د اکسیر او د لابراتورو د مدیریت کفیل

تشکیل وزارت صحت

دستیار فوالبانو مدیر	بناغلی دکتور حاجی محمد شریف
د مہرکزی روغتیا لوی مدیر	ع بناغلی محمد آصف فقیری
د ساری شفا خانہ مدیر
دادارہ رئیس کفیل	ع، ص حبیب اللہ
د مامورینو مدیر	بناغلی سید ایشان
د محاسبی د لوی مدیریت کفیل	ع عبدالغفار
د جنسی محاسبی مدیر	بناغلی عبدالقدوس
د فنی محاسبی د مدیریت کفیل	د محمد علی
د نقدی محاسبی مدیر	د غلام سخی
د تہیہ د خا نکہ مدیر
د ترانسپورت او ترمیم مدیر
د خریدارینو مدیر
د کتنہ مدیر
د معین د خا نکہ مدیر
دیپانہ مدیر	بناغلی عبدالعزیز
د توبہ کلوز د مرکز آمر	بناغلی دکتور میر غلام حیدر «ماہر»
د غائبو جوڑولو د موسسا تو آمر
د انجینئریت کشتی د موسسہ معاون	د عبدالرحمن
د محبس د شفا خانہ سرطیب	د دکتور محمد سرور
د ہیڈ و سنا تو زیم سرطیب	د حسن علی
دوا کشتین د تہیہ کو لو د موسسی آمر	بناغلی عبدالستار
د ابن سینا داکٹر بو آمر	بناغلی میر نضر الدین

مدیریت نشریات و تبلیغات ریاست امور صحتی

۱- این مدیریت برای بلند بردن سوۃ معلومات صحتی مردم و تبلیغ موضوعات صحتی و طبیی خدمت نموده و باین منظور مجله‌ی به عنوان مجله‌ی روغتیا بصورت ماهوار نشریه می‌کند. این نشریه به شهادت علاقه مندان درین اواخر بیشتر ذوق همه طبقات را در نظر گرفته علاوه بر نشر مضامین مفید صحتی و تکلام های ادویه جدید، داستان‌ها و فکاهی های صحتی و امثال آن گنجا نیده شده است.

۲- علاوه بر نشریه فوق جهت تنویر افکار و بلند بردن سوۃ خلق مجله‌ی به عنوان مجله‌ی روغتیا زیری که در آن مباحث مختلفه صحتی و تربوی به لسان بسیار بسیط و عام فهم هاری اراصلاحات طبیی از طرف مدیریت نشرات وزارت صحتیه و ریاست رورتون ماهوار مسلسل بصورت نشر و تماماً رایگان توزیع میگردد تا اهالی بتوانند بصورت بهتر از آن استفاده بنمایند.

۳- در سال (۱۳۳۳) در نظر گرفته شده بود که جهت استفاده اهل طب

و باقی علاقه مندان یک کتابخانه عصری و مدرن در وزارت صحتیه تاسیس یا بد، بنا بر مفکوره فوق، مدیریت نشرات وزارت صحتیه در سال ۱۳۴۴ توانست لوازم کتابخانه از قبیل الماریها میزها و چوکیها و غیره ما یلزم عصری آن را تهیه و تکمیل کند که کتابخانه مذکور امید است به قریب افتتاح و بمعرض استفاده عموم قرار گیرد.

۴- چون تبلیغات بصورت درست و بهتر بدون دستگاه فوتوگرافی صورت گرفته نمیتوانست بنا بر این موضوع بمقام وزارت پیشنهاد یک دستگاه عکاسی با لوازم آن به غرب المان آرد داده شد تا ذخیره دستگاه موصوفه فوتوهای لازمه فنی از مراجع مربوطه اخذ و بفرض ازدیاد معلومات توده و تبلیغات بیشتر در مجلات روغتیا و روغتیا زیری و اگر ممکن شود ذریعه سایر جراید و مجلات مملکت طبع و نشر گردد. دستگاه متذکره هنقریب وارد خواهد شد.

۵- علاوه بر اجراآت فوق از بدو سال ۱۳۳۴ اکثریت اوراق ضروری دوا و رومر بوطات وزارت ذریعه دوا به ما شین کسکتتر این اداره طبع شده است.

۶- در اخیر لازم میدانیم یادآور شویم که در پلان پنج ساله برای پیشرفت امور تبلیغاتی و نشراتی دستگاههای طباعتی با ماشینهای ازت با-امان و قرطاسیه مخصوصه آن و همچنین دستگاههای ماشین سینمای سیار و قلمهای صحی و تریوی معه ترانسپورت و جنریشر آن و همچنین برای توسعه مجله روغتیا به فارسی پهنو و یکی از لسانهای اجتنبی اقدامات لازمه بعمل آمده است.

۷- نا گفته نگذردیم برای تنویر افکار توده در روزهای صحت که از طرف سازمان صحتی جهان مخصوص گردیده فلم های تربیوی از قبیل خطرات آبهای ملوت و امراض ساری مدوش در معرض نمایش گذاشته شده است که خیلی ها مورد دلچسپی اهالی وافع گردیده است .

شعبه انجنييري صحتی وزارت صحتیه

اموریکه در ظرف سال جاری توسط این مدیریت بعمل آمده است :

۱ - نصب يك يک با به جفرينر بطرولى به تعميرزايشگاه ولا برا نوار
مرکزی .

۲ - نصب آله های باکتریو لوزی و تکمیل اتاق های حیوانات .

۳- نصب اقسام آله‌های مربوطه به مؤسسه مرکز مجادله تو برکلوز .

۴۔ نصب ماشین جدید اسپریت کشی بموسسه مذکور۔

• - حفر چاه و مکانهای صحی در پروژه دهکده شیو کی .

۶- نصب ماشین بکتر و پلوارایزر به الحاقیه دیوی ادویه .

۷ - نصب آله های لایبراتورادی در ولایت کردیز .

۸ - » » » » » پیل خمیری .

۹۔ مزار شریف ، ، ، ، ،

۱۰- « « « « « مشرقی »

۱۱- نصب ماشین های اکسریز و آله های لایرانواری در ولایت

• قندھار •

[illegible]

در هداسته به اثر دھوت سازمان صحتی جهان و موافقہ وزارت صحتیہ و اجازتہ مقامات صالحہ، دو کتورہای ذیل جهت شمول بہ مجالس و کنفرانسہای صحتی بخارج اعزام گردیدہ اند :

۱- بناغلی دوکتور عبدالظاہر کفیل وزارت صحتیہ و دوکتور محمد یوسف سرطیب قوای مرکز بہ کنفرانس تاریخی ۱۰ می ۱۹۵۵ کہ در مکسیکو منعقد گردید .

۲- بناغلی دوکتور عبدالرحیم معین وزارت صحتیہ در ہشتمین مجلس کسومبتہ منطقوی جنوب شرق آسیا کہ بتاريخ ۱۰ ستمبر در باندونگہ انعقاد یافتہ بود .

۳- بناغلی علی احمد انجنیر و حاجی محمد مہندس در کنفرانس سمینار کہ بتاريخ ۱۶ ر۵۴ در سیلون منعقد گردیدہ بود .

۴- بناغلی دوکتور عبدالرحیم معین وزارت صحتیہ کہ در مجمع مشاوریت فنی سازمان صحتی جهان نظر بہ پیشنهاد وزارت صحتیہ از طرف ادارہ موصوف قبول گردیدہ است .

ج) نظریہ قراردادیکہ قبلاً بامؤسسہ سازمان صحتی جهان و یونیسف عقد گردیدہ است یک ہمدہ دوکتورا نیکہ سازمان صحتی جهان برای دادن مشورہ و پیشبرد امور مربوطہ وارد افغانستان گردیدہ و در ہذا سنہ بہ مؤسسات صحتی افغانستان داخل فعالیت میباشند فرار ذیل اند :

۱- دوکتور اس فاک لہند مشاور سازمان صحتی جهان در کابل کہ بامور مربوطہ پلانہای سازمان صحتی جهان بوزارت صحتیہ مشورہ میدہد .

۲- مستر سیتارام بگہ سکرتر مشاور سازمان صحتی جهان در کابل کہ بتاريخ ۲۱ جدی ۳۴ بر علاوہ وظیفہ سکرتری یک کورس تائیسیت و اداری را نیز جدیداً در وزارت صحتیہ افتتاح نمودہ است .

۳- مستراس ای سی لارد کہ بتاريخ ۱۲ اسد ۳۴ بہ صفت معلم سنیتربن وارد کابل گردیدہ در این نزدیکی ما مکتب متذکرہ را افتتاح خواہد نمود .

۴- مستر ای.ای ترنر معلم نرس های سنیترین مردانه که در شق مزبور بعد از افتتاح مکتب مذکور وظیفه معلمی آنرا انجام میدهد .
۵- مسناش نرس حفظ الصلحه هامة که اکنون در زایشگاه و کنبک های اطفال داخل فعالیت میباشد .

۶- دکتور مورس ، دوکتور حمایه ما دران و اطفال و مشاور در شق حمایه مادران اطفال که اکنون امور مربوطه را انجام و در امور مربوط وزارت صحنه مشوره میدهد .

۷- مس جی آروا کر معلمه قابله کی ولایت قندهار که فعلاً در آنجا داخل فعالیت میباشد .

۸- مس.سی.اف ون درخت نرس صحت هامة و معلمه پرستاری اناث ولایت قندهار که اکنون در آنجا داخل اجرای وظیفه میباشد .

۹- داکتر ای.جی بولسن انسن دوکتور نوسمه حفظ الصلحه هامة و تربیه نرسنگ ولایت قندهار که در این تاز کبها بدا نصوت هازم وو وظیفه خود را اشغال نموده است .

۱۰- داکتر ناجن عضو سازمان صحنه جهان و دوکتور پروژه تو برکلوز افغانستان بوده و علاوهً اکنون بحیث آمر مؤسسه واکسین سازی داخل فعالیت میباشد .

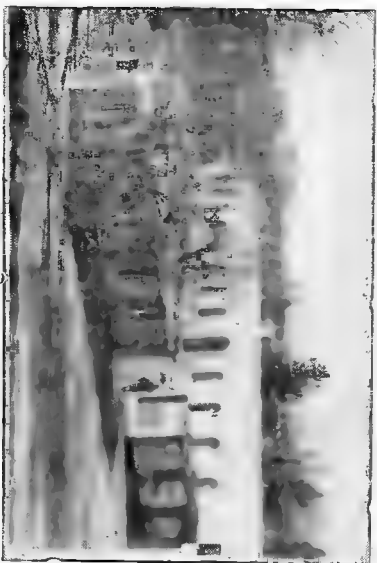
۱۱- مستر کرس تکنیشن اکسریز تو برکلوز که مشغول وظیفه میباشد .
۱۲- مس کرافتن نرس دوم حفظ الصلحه هامة پروژه تو برکلوز در کابل که اجرای وظیفه مینماید .

۱۳- مستر بوشان آمر یونیف در کابل که امور مربوطه یونیف را انجام میدهد .

علاوه بران بعضی متخصصین و دوکتوران سازمان صحنه جهان جهت بازدید امور مربوطه و دادن مشوره برای چندی وارد کابل گردیده اند حسب ذیل اند .

تعمیر اکسوز شفاخانه مسکي فهدمار کادر برج جوزای ۳۴ تکمیل گردید

تصویر اعیان‌دوره و درازی خانه و خانقاه مدیسی قندهار که در سال ۳۴
تکمیل گردید.

- ۱- پروفیسر لیو داس مشاور ملا برای چندی وارد کابل گردیده و بعد از دادن مشوره به امور مربوطه، مراجعت نمودند.
- ۲- مستر با رتیلیت جهت مذاکره و مشوره در امور صحتی بلدی، وارد کابل گردیده و بعد از توقف یکماه مراجعت کردند.
- ۳- دکتور مکون مشاور تو برکلوز جهت بازدید تو برکلوز در اوایل جوزا ۱۳۳۴ جهت ملاحظه پیشرفت پروژه تو برکلوز و ترتیب پلان آینده آن، وارد افغانستان گردیده و پس از توقف چند روز مراجعت کردند.
- ۴- مستر ری از طرف سازمان صحتی جهان جهت ترتیب لیست سازمان و آلات شفاخانه های آینده و جلال آباد از درگاهانه حکومت شوروی در اوایل ماه سنبله وارد کابل گردیده و پس از بازدید شفاخانه های مذکور و ترتیب لیست های معلومه مراجعت کردند.
- ۵- مس مارگریت هارویت عکاس، سیار مؤسسه یونیسف جهت عکس برداری بتاريخ ۲۵ اکتوبر ذریعہ طبیاره وارد کابل گردیده - و پس از مدت دو هفته بازدید از مرکز شفاخانه، عودت کردند.
- ۶- مستر یو ال لار سنت آمر یونیسف نوی دهلی جهت بازدید امور مربوطه یونی سیف وارد کابل شده است.
- ۷- پروفیسر کی . ال . ام استیر مشاور تعلیمی طبی برای ده هفته جهت بازدید تعلیم امور طبی فاکولته طب وارد کابل شده و پس از معاينه امور فاکولته طب و تسلیحی راپور خویش عزیمت کردند.
- ۸- مستر مارک ریوود عکاس کمپنی میگنم پاریس جهت عکس برداری فعالیت های سازمان صحتی جهان در اوایل عقرب ۳۴ وارد کابل شده و بعد از سیری ساختن دوماء عودت کردند.
- ۹- مستر سوب متخصص احصائیه عنقریب برای بازدید احصائیه وارد کابل خواهد شد.
- ۱۰- داکتر موسیک در اوایل میزان ۳۴ برای ارائه نظریات و کمک

در پراېلم های لایراتواری پروژه توبرکلوز، وارد کابل گردیده و بعد از يك هفته مجدداً هزیمت کردند .

۱۱ - پروفیسر یتی پیر پروفیسر فیزیولوژی فاکولته طب که در سال گذشته وارد کابل گردیده بود بعد از انجام وظیفه معاودت کرد .

۱۲ - پروفیسر کیدونی پروفیسر اناتومی در فاکولته طب برای ایامی وارد کابل شده و ویس از انجام وظیفه محوله عودت کردند .

۱۳ - وزارت صحتیه راجع به استخدام یکنفر پروفیسر امراض داخلی به سازمان صحتی جهان داخل مکاتبه شده تا يك نفر را انتخاب نماید که عنقریب وارد کابل خواهد شد .

حسب قرار دادیکه با مؤسسه سازمان صحتی جهان و یونیف قبلتاً عقد گردیده بود در سال جاری مبلغ (۲۰۰) هزار دالر برای خریداری سامان و آلات مؤسسه یونیف تخصیص داد که سامان و آلات ذیل از آن خریداری میشود :

۱ - به اندازه (۲۰۰۰) پوند پودر دی ۰ دی ۰ تی (۷۵) فیصد برای مجادله حمای لکه دار در سال ۱۳۳۴ خریداری گردیده و وارد کابل شده است و (۱۵۰) عدد بمبه های کمبود پودر یاشی جدیداً آردر داده شده است .

۲ - برای حفظ ماتقدم و مجادله با حمای لکه دار، برای سالهای ۱۹۵۶ و ۱۹۵۷ و ۱۹۵۸ مقدار سیزده هزار پوند پودر دی ۰ تی صد فیصد که جمله سی و نه هزار پوند میشود با (۸۰۰) عدد کن (بمبه پودر یاشی) درخواست شده است .

۳ - چهار عراده موترلاری بطرفیت دوازده هزار الی پانزده هزار پوند درخواست شده که الی اخیر چون ۱۹۵۶ وارد کابل شود. بادی آن قبل از مارچ ۱۹۵۷ تکمیل و در معرض استعمال فرار داده شود .

۴ - چهار عراده موتر شورلیت پی کب به ظرفیت (۱۱۵۰۰ الی ۲۰۰۰) پوند

یعنی ۴۴ الی يك تن برای سوارى و سامان استعمال شده بشود
درخواست شده است .

۵- دوهرداد موتورشورلیت کربال مثل سابق اما جای وستره و سامان
آن که در بالای موتر باشد درخواست شده است .

۶- تاپروتوب برای هر مراده لاری ۱۲ عدد فرمایش شده است .

۷- سامان فالتو به اندازه هشت صد دالر خواسته شده است .

۸- سامان فالتو برای سترپ (بمب های پودر پاشی) رقم اتسن
به اندازه پنج صد دالر آرد داده شده است .

چون پالیسی امحای ملاریا تعقیب شد نیست، لذا ادویه ضد ملاریا
برای استعمال در مواضع مستنقه لازم است تهیه شود بنابراین خواهش شده
است تا ادویه ذیل تدارک و تهیه شود .

۱- قلیلا يك لك وسى و سه هزار تا بلیت ادویه ضد ملاریا ۱۹۵۶ و ۱۹۵۷

تهیه شود .

۲- طوریکه بروقیسر لیو اداس توصیه نموده يك اندازه دلدرین ()
نیز درخواست شود تا در آئینده در صورتیکه در بعضی مواضع پشه ها مقایل
دی. دی. تی. مقاومت نشان بدهند این ادویه استعمال گردد و فعلاً بر سونل فنی
صورت استعمال آنرا بیاموزند و مقدار آن پس از مشوره با مشا و ر سحی
جهان در دهلی تعیین میگردد .

۳- دی. دی. تی. (۷۵) فصد به يك لك بیست هزار بوند درخواست
شده است .

در سال گذشته نظریه شیوع مرض یولیو (فلج اطفال) در کابل
دو عدد شش آهنی از صلیب احمر سویدن طور امانت گرفته شده بود. چون
موجود نبودن دو عدد شش مذکور ضروری بود لهذا بعد از مقامه
و مذاکره با مرجع مربوطه يك عدد آفرای به قیمت (۶۵۰۰) کرون
سویدنى از وزارت صحت و يك عدد دیگر آن را

موسسات صحتي تحريداري نموده است .
از آنجا که وزارت صحت افغانستان در جمله مشمولین کمیته بین-
المللی ادویه مخدره میباشد، رای اینکه در پیشبرد و غایه کنترول ادویه
مخدره بصورت عصری و مرتب بازرسی کرده و جوابات و راپور لازم را
به سازمان مذکور ارائه کرده بتوانند، پس از منظوری مقامات صالحه ماموریتی
بنام ادویه مخدره در تشکیلات مدیریت بین المللی اضافه شده و مامورین
موظف آن بکار آغاز نموده است .

راپورت فعالیت های سازمان صحتی جهان

در سال (۱۹۵۵) در افغانستان

سازمان صحتی جهان یکی از اجنسی های مخصوص ملل متحد بوده
که در افغانستان بر طبق قراردادیکه بین وزارت صحت و سازمان صحتی جهان
در ۴ دسامبر (۱۹۴۹) با امضاء رسیده آغاز نموده، مقصد و مرام معاونت
و کمک سازمان صحتی جهان به افغانستان عبارت است از تقویه نمودن
سرویس های صحتی - اصلاح امور صحتی، فراهم نمودن تسهیلات برای مواظبت
و سلامتی مردم .

در ۱۹۵۵ بودجه سازمان صحتی جهان بطور نهمین عبارت است از
(۲۷۵۰۶۷) دالر و منابع این پول عبارت اند از بودجه قانونی و بودجه
معاونت تخنیکي و منابع مالی فوق العاده که در پروژه های ذیل
به مصرف رسیده :

۱- اداره صحت عامه (مشاور صحتی)

۲- پروژه کنترول ملاریا

۳- ساختن واکسین و لابراتوار صحت عامه

۴- معاونت پایه فاکولته طبی کابل

۵- مکتب پرستاری نسوان

۶- مکتب پرستاری مردانه

۷- پروژه تربیوی مرکز توبرکلوز

۸- انجمنی صحتی

۹- حمایت به اطفال و مادران

۱۰- پروژه انکشاف دهانی

۱۱- معاونت به بیماروالی کابل

مدیریت لوازم

عموماً تهیه و ارسال سامان و لوازم صحتی ولایات و سایر شعبات وزارت صحتیه توسط این شعبه صورت عملی را بخود میگیرد .

مدیریت محاسبه فنی

ادویه و سامان طبی شفاخانه های مملکت را تهیه و در صورت لازم به کمپنی های خارجی فرمایش میدهد .

مدیریت مأمورین

ذوات ذیل در هذا سنه حائز بکرتبه ترفیع شده اند .

۱- ع ص دوکتور عبدالظاهر معین وزارت صحتیه از رتبه دوم برتبه اول .

۲- ع ص دوکتور عبدالرحیم رئیس مجادله ملاریا از رتبه دوم برتبه اول .

مأمورینیکه از رتبه ۴ برتبه ۳ ترفیع کرده اند ،

۱- ع دوکتور غلام ذکریا مدیر صحتیه ولایت مزار شریف به مدیریت عمومی تشکیلات صحتی .

۲- ع دوکتور محمد آصف فقیری مدیر صحتیه حکومتی اقلی کرشک به مدیریت صحتی مرکز .

مامورینیکه بوظایف دی-گر کماشته شده اند:

۱ - ع م دوکتور عبدالرحمن حکیمی مدیر صبحیه ولایت قندهار به کفالت امور صبحی .

۲ - ع م حبيب الله مدير مامورين به کفالت ریاست اداری .

اجرا آت مدیریت مامورین

۱ - تعیین پرسونل فنی لایرا توار ولایت جنوبی .

۲ - تعیین و اعزام پرسونل فنی لایرا توار پلخمري .

۳ - تعیین و اعزام پرسونل فنی ویدی کلنیک ولایت مزار شریف .

۴ - فارغ التحصیل شدن يك عده معاونین کورس لایرا توار و تعیین ماموریتهای شان .

۵ - تعیین پرسونل فنی شعبه ادویه مخدیره .

۶ - مؤلف ساختن فارغ التحصیلان دوره پنجم کورس کمیوندری

به ادویه خانه های مربوطه جهت از دیاد معلومات عملی شان در شق کمیوندری .

۷ - استخدام یکنفر دوکتورس احصائیه برای شفاخانه زایشگاه از آلمان غربی که فعلاً مشغول وظیفه میباشد .

۸ - استخدام دوکتور کراس هوف دوکتور سابقه -روبی بحیث دوکتور

شفاخانه اطفال مربوط ریاست روزنتون .

۹ - تمدید قرار داد دوکتور فسترا دوکتور اکسپرت ولایت هرات برای دوسال دیگر .

۱۰ - منظوری يك مدیریت بنام مدیریت معاینه در بودجه وزارت صبحیه

۱۱ - منظوری يك مدیریت بنام مدیریت خریداری در بودجه وزارت صبحیه .

۱۲ - منظوری يك ماموریت بنام ماموریت ترانسپورت در بودجه وزارت

مدیریت شفاخانه‌ها

چون در این سال حکومت کتواز حسب سوابدید مقامات صالحه به حکومتی کلان ارتقاء نموده لذا مدیریت شفاخانه‌ها منجبه وظیفه تشکیل یک ما موریت صبحیه را در آنجا ترتیب گرفته ومنظوری آنها از مقام عالی صدارت عظمی حاصل نموده که شفاخانه مذکور برود ترین فرصت دائر خواهد شد .

۲- در مناطق بلغمی وقندوز یک یک شفاخانه از طرف وزارت صبحیه شرکت نساجی و شرکت اتحادیه بنیه وجود داشت . باسلس ارشاد ذات شاهانه پروتوکولی بین وزارت صبحیه و شرکت نساجی و شرکت اتحادیه بنیه به امضاء رسید که باسلس این پروتوکول شفاخانه‌های مربوطه وزارت صبحیه در بلغمی وقندوز تماماً به شرکت نساجی و شرکت اتحادیه بنیه تعلق گرفته صورت اداره و اجرا آن و مصرف پولی آن تعلق به دو شرکت متذکره بوده و وزارت صبحیه از تقویه و اعطای پرسونل فنی و غیره کمک هائیکه از مؤسسات یونیسیف و مؤسسه صبحی دنیا بدست می آورد همیشه با شفاخانه‌های مذکور تعاون خواهد نمود . علاوه وظیفه طب و فایه وی کامافی السابق بدوش وزارت صبحیه میباشد .

۳- از مدت نیست که صورت زایمان حامله‌ها و تلفات زیادیکه از دست «دایه‌زنان» بی تجربه در ولایات مملکت رخ میداد وزارت صبحیه شروع به چاره‌اساسی نموده و بالاخره موفق شد تا در هذا سته در ولایات قندهار و هرات ده بستره بنام زایشگاه و پنج پنج بستره بنام حمایه طفل و مادر و در مدیریت صبحیه مشرفی پنج بستره بنام حمایه طفل و مادر بکار اندازد که تمام سامان فنی آنها از طرف مدیریت شفاخانه‌ها ارسال و تکمیل گردیده و از مدت نیست که به فعالیت شروع نموده است .

برای اینکه شفاخانه مستورات ولایت جنوبی سروصورت خو بشیرا بگیرد پنج بستره از بستره‌های شفاخانه ملکی گردیز بنام شفاخانه مستورات

در کردیز تخصیص داده شد. باین صورت شفاخانه مذکور با ترتیبات معموله، در کردیز افتتاح و صورت تشکیل شفاخانه موصوفه به سال (۱۳۳۵) تحت نظر ریاست

نظر طرف سال جاری مدیریت شفاخانه ها نظریه به مقررات مربوطه و تمام شفاخانه های ولایات و مرکز سامان و لوازم مایحتاج شفاخانه ها را بطور کافی ارسال و علاوه بکثمتعداد نسخجات و تذکره که در بالای سر مریض آویخته میشود - طور متحدالشکل طبع و به مدیریت شفاخانه های مربوطه توزیع نموده است.

۶- در طرف سال ۱۳۳۴ الحاقیه های جدیدی به شفاخانه های ولایات مزار شریف - قندهار - هرات - غزنی - مشرفی و لهور کرد تعمیر و کثیراً به حال تکمیل رسیده اند که از طرف شفاخانه های موصوف مورد استعمال قرار گرفته است.

ریاست دندان سازی

- این ریاست در طرف سال ۳۴ ذیلاً اجراآت نموده است :
- ۱- در یولی کلینیک ذکور تداوی و ساخت دندان (۳۱۴۷) نفر
- ۲- در یولی کلینیک اناث تداوی و ساخت دندان (۱۰۵۴) »
- ۳- در یولی کلینیک شعبه مجانی ذکور و اناث تداوی و ساخت دندان (۱۲۲۰) نفر

۴- تاسیس مؤسسه دندان سازی به ولایت مزار شریف که همقریب شروع بکار خواهد نمود.

۵- عایدات از ابتدای سال تا اول دلو ۳۴.

الف- شعبه ذکور ۴۷۴۰۳۰۰ افغانی

ب- « اناث ۲۵۶۷۶۰۰ »

جمله ۱۷۳۰۷۹ افغانی

در حالیکه عایدات سال تمام سال ۳۳ هجرت ازینجاه هزار افغانی بود.

شعبه احصائیه وزارت صحیه

در این اواخر مستر سوپ از طرف سازمان صحی جهان بحث متخصیص احصائیه در افغانستان معرفی و عنقریب وارد افغانستان گردیده و در وزارت صحیه مشغول کار خواهد شد. بناغلی عبدالقیوم آمر احصائیه بحیث کاتر-پارتر وی اجرای وظیفه خواهد نمود. (کراف احصائیه امراض ساری ملاحظه شود.)

مدیریت اکسپریز ولا براتوار

اجراآت مدیریت اکسپریز ولا براتوار در ظرف سال جاری ذیلا توضیح میشود:

- ۱- دستگاه مکمل اکسپریز ولا براتوار رادیو گرافی و رادیو سکویسی و ماشین تداوی امراض و الکترو کارد گرام جهت عکس گرفتن جرکات قلب که در آن معاینات مختلفه بعمل می آید از کمیته زمینس جرمنی خریداری و به مرکز ولایت قندهار نصب و یک نفر متخصص اکسپریز استخدام و بمعیت پرسونل فنی داخلی به اجرای و معاینات اهالی ولایت مذکور می پردازد.
- ۲- علاوه یک دستگاه اکسپریز که از سابق بدسترس وزارت صحیه موجود بود بعد از تکمیل بعضی پرزه های کمبود آن از خارج به شفا خانه ولایت مشرفی نقل و عنقریب بعد از تکمیل جای و بعضی معاذیر دیگر به اجرای معاینات اهالی ولایت موصوف خواهد پرداخت.
- ۳- بر علاوه مرکز مجادله و ترابیوی مرض سل که در چمن حضوری واقع است یک دستگاه مکمل اکسپریز از کمیته زمینس جرمنی خریداری شده که عنقریب در موضع لازمه نصب و بکار خواهد افتاد.
- ۴- برای شفا خانه ولایت مزار شریف در نظر است یک دستگاه اکسپریز

مکمل از کمپنی زیمنس جرمنی خریداری وساختمان هدارت د ستکه
مذکور تحت تعمیر گرفته شوه ودرین موارد اقدام شده است .

قسمت لابراتوارها :

- ۱ - سامان تخنیکي وفنی وادویه های لازمه به یلغمري ارسال ولابراتوار
مذکور به تجزیه ومعاينات مراجعین شروع نموده است .
- ۲ - يك لابراتوار برای معاينات امراض مختلفه در شفاخانه ولایت جنوبي
افتتاح وپس از ارسال سامان فنی آن شروع بکار نموده است .
- ۳ - اخيراً پس از تکمیل جای سامان تخنیکي وفنی، ادویه های لازمه
ودی کلنیک ولابراتوار شفاخانه مزار شریف شروع بکار نموده است .

مدیریت کنترل امراض ساری

- ۱ - ارسال واکسینهای چیچک - کولرا - تیفوئید - نیفوس به تفاریق و
متواتر بمدیریت ها ومأموریت های صحیه ولایات وحکومات اعلی
وکلان .
- ۲ - حملیات واکسینا سیون حجاج وسایر مسافرین وتادیه کتسابه
سرتیفکته آنها .
- ۳ - خریداری وتیه مقدار سی هزار سیر سنگ تله و مقدار ده هزار
پودر دی . دی . تی (۷۵) فیصده .
- ۴ - پودر نمودن سنگ تله ماشین پلوریزد ومکس نمودن پودر تله با
پودر دی . دی . تی .
- ۵ - توزیع مقدار (۸۶۴۰۰) کیلوپودر ده فیصده بمرکز ولایات وحکومات
اعلی وکلان .

مدیریت قوانین صحی

مدیریت قوانین صحی که اوسط سال گذشته تشکیل گردید، قبل از
شروع به فعالیت درصدد تدوین قانون صحی مملکت افتاد. بناسی همین

نظریه متحد انالی به سفارت های ا قنای در مصر - عراق - هند
ترکیه و غیره ممالک راقیه صادر نمود تا به هر وسیله که بتوانند يك يك
جلد فانون نامه های صحتی آن ممالک را بدست آورده بوزارت صحتیه ارسال
دارند تا از فوائد مذکور برای تدوین قانون صحتی مملکت
استفاده شود.

مدیریت تفتیش

یکی از کارهای عمده بمنظور خدمت بصحت عامه، بدسترس گذاشتن
ادویه مؤثر و معتمد است جهت رفع احتیاج، لذا تماماً دوا فروشان را مکلف
ساخته تا ادویه مورد ضرورت را از دست دوم و سوم وارد نکرده از اصل
کمپنی های مؤلف اروپا و امریکا وارد بدارند که این اساس اصلی میشود
و برای اینکه ادویه و سامان عاجل و غیر عاجل بصورت فوری هرچه زودتر
بدست مریض و مریضداران رسیده باشد به افتتاح دوا فروشیهایی، علاوه
بر همتای دیو، بهر کج و کسار مملکت پرداخته شد. که در سال جاری نیز
علاوه بر ادویه فروشی های موجوده به مواضع ذیل امر تأسیس دواخانه ها
داده شده است:

- ۱- در شهر کابل بنام زمان در ملتون.
- ۲- به ولایت فندهار (۴) باب بنام های قمر در ملتون پیشو نستان در ملتون
- خورشید در ملتون و شیر زی در ملتون.
- ۳- در حکومتی اهلی فراه يك باب بنام اکبری در ملتون.
- ۴- به مزار شریف بنام نمایندگی لمر در ملتون
- ۵- در خلم مزار شریف يك باب بنام حسین در ملتون.
- ۶- در اندخوی يك باب بنام نصرت در ملتون.
- ۷- به ولایت مشرقی دواباب بنام جلال کوت در ملتون و پشیتون در ملتون
- ۸- در بفلان صناعتی يك باب بنام درویش در ملتون.
- ۹- در بلخیری بکباب بنام عباسی در ملتون.

- ۱۰- په حکومتی اورګون يك باب بنام حیدر درملتون
 - ۱۱- په حکومتی لږوګرد يك باب بنام عسکر درملتون.
 - ۱۲- درحکومتی اعلی پروان يك باب بنام ظاهری درملتون.
- برای اینکه از یکطرف تعداد ادویه جات متفرقات را دردوا فروشیها ذخیره نمایند و از طرفی اسعار خارجی را که به قیمت کران از بازار سیاه بدست می آورند، بهدر نرود، مدیریت تفتیش تصمیم گرفته که قبل از صدور آردر ادویه، بایست لست خانها بملاحظه وزارت صحتیه رسا نیده شده و اجازه توريد آنرا استحصال بدارند.
- حين ورود ادویه، اصل بيجك بادوكسايی از طرف دواخانهها بمديریت تفتیش ارسال میگردد تا پس از تطبيق به لسته فرمايشی بقرض ملاحظه و تشریح ادویه در ګمرک، به نمایندۀ فنی-پرده میشود. بعد صدور امر، نفر به ګمرک رفته تماماً ادویه را تشریح و از لحاظ ذیل ملاحظه مینماید:
- ۱- ادویه باید بایيجك مطابق باشد که به لست های آردری سر بخورد.
 - ۲- ادویه هاییکه موعده دارند از وقت آنها نگذشته باشد.
 - ۳- ادویه های ممنوعه از قبیل مخدرات و مشروبات الکولی در حسناديق و پارسل های وارده پنهان نشده باشد.
- پس از آنکه ادویه از طرف نمایندۀ فنی ملاحظه و اجازه خروج داده میشود قرار نمرة وارده شمع، ادویه وارده مذکور تماماً نمرة و تاریخ زده شده، از قید مهر مخصوص کنترول ادویه، کشیده میشود و این نمرة و مهر حا یز مطلب ذیل است:
- تمیز ادویه يك بيجك از بيجك دیگر که شاید هر کدام آن قیمت اسمعیری مختلف داشته و مصارف متفاوت را ایجاب نموده باشد.
- پس بعد از مجرا دادن مصارف طبق مقررات موضوعه وزارت صحتیه و تعیین نرخ فروش اسمعیری، ادویه داخله بيجك ها در عقب بيجك ها به امضا نفر فنی و مهر مدیریت تفتیش و نشانی يك نقل بيجك توسط هکتوب که نمرة

آن بالایی ادویه تحریر، مهر شده به دواخانه مربوطه ارسال میگردد. گویا بدین ترتیب در مواد (2 و 3)، تمیز ادویه بیجکها و کنترل نرخها صورت میگردد. بزرگواران دواخانهها مکلف ساخته شده که پس از اجرای نسخه بمریض و ثبت، بکتاب مخصوص، قیمت دوا را در عقب نسخه تحریر و صفحه ثبت کتاب را توضیح نموده از طرف دوا ساز مذکور امضاً و مهر دواخانه را نموده بمریض تفویض بدارند.

مقادیر خالص دواخانهها هفت و نیم فیصد و مصارف بودجه وی، دوازده و نیم فیصد تعیین گردیده، یعنی دواخانهها میتواند بالایی ادویه، وارد و خویش مصارف عرض راه و بیست فیصد مقادیر زیاد نموده، بعداً به فروش ادویه خود اقدام بدارند.

بعضاً دوا فروشهای مرکز و اطراف که قوه مالی آنها ضعیف است و قادر به توريد ادویه نیستند، ادویه مورد ضرورت خود را از دواخانهها، بیکه قوه مالی آنها مساعد بوده و از اصل کمپنی های مؤلفه، مال وارد مینمایند، خریداری مینمایند، چنین ترتیب اتخاذ گردیده:

مسلم است که در بل خرید و فروش، بل فروش کار دارای اهمیت میباشد، زیرا بل فروشکار از روی بیجک های دست داشته کنترل میشود - پس قرار داد شد تا فروشنده در بلها نمره و تا ریخ بیجک حتی نمره که بالایی ادویه تحریر و مهر گردیده است، نشان بدهد تا کنترل قیمت بلها صورت بگیرد و درین وقت بل مذکور اصولی گفته میشود و خریدار میتواند آنرا به دوا فروش خود برده در مریض فروش بگذارد که از طرف مدیریت تفتیش، قیمت و غیره آن کنترل گردیده و موافقه نمایند. بناءً فروشنده مکلف ساخته شد که بادر نظر داشتن مراتب فوق، بلهای خود را در سه کای به مدیریت تفتیش ارسال نمایند. حین توصل بلها به نفر فنی امر داده میشود قیمت را کنترل نمایند پس از امضاً و تصدیق نفر فنی، یک کایی بل مزبور را به شعبه تفتیش حفظ و دو کایی دیگر را بعد نشانی شد و مهر تفتیش و امضاً نفر فنی

ضمیمه مکتوب به فروشنده اهداء میگردد . فروشنده يك گایي را نزد خود و کاپی سوم راه خریدار ادویه میسپارد. مسلم است که خریدار ادویه به واسطه اطراف می برد، چون ادویه مذکور را رای نمره و تاریخ و مهر کنترل - ادویه بوده، شعبات صعبه مربوطه با اساس بلهای دست داشته دوا فروشی، قیمت فروش دواخانه ها را کنترل میدارد .

بر علاوه اجراءات فوق، تفتیش شفاخانه ها دواخانه ها - لابراتوارهای رسمی و شخصی - معاینه خانه های اطباء جزء وظیفه مدیریت تفتیش بوده و عندالموقع از آن بررسی مینمایند .

مدیریت عمومی مرکز

- ۱- اعطای ورقه های صحی بین المللی بعد از تطبیق واکسین های لازمه ذریعه شعبه واکسیناسیون برای اشخاص صیكه به خارج مصافرت دارند .
- ۲- اعزام هیأت فنی برای معاینه و تداوی و بررسی غذاهای کارگران سرك تنك قارو .
- ۳- اعزام هیأت فنی با ادویه لازمه برای معاینه و تداوی اهالی دای مراد وردك .
- ۴- اعزام هیأت فنی برای آبله کوبی و معاینه دامه حمای لکه دار به حکومت میدان و وردك .
- ۵- اعزام هیأت فنی جهت آبله کوبی حکومت چهار دهی ده سیر - بگرامی و سرای خوجه .
- ۶- افتتاح امور آبله کوبی برای اهالی شهر کابل به شعبه واکسیناسیون در مرکز وزارت صعبه .
- ۷- ارسال واکسین معرفه به شفاخانه های مرکز جهت واکسیناسیون اهالی طور مجانی .
- ۸- ارسال واکسین معرفه به ادویه فروشیهای مربوطه .

۹- ارسال بودردی. دی. تی ووا کسینهای محرقه. کولرا وچچک به حکومت کلان دایونگی.

۱۰- ارسال بودردی. دی. تی ووا کسینهای محرقه کولرا وچچک به حکومت کلان لهوکرد.

۱۱- فعالیت هایپدای لکه دار و بودر یاشی دی. تی شهر کابل ونواحی آن.

۱۲- ارسال نفر فنی بایک مقدار واکسین چچک بمدير بت صحت لهوکرد.

۱۳- تاسیس يك كورس-سنتیترین (كورس حفظا لصحه معبطی) ۱۵ نفری كه معلمین آن از طرف (دبلیو. ا. ج. او) مسترلارد تعیین گردیده. دوره این كورس دوسال بوده. فارغ التحصیلان این كورس جهت طب و قایموی تحت اثر اطباء صحت عامه اخذ و داخل وظیفه خواهد شد.

ریاست روز نتون

ریاست روز نتون در طی سال ۱۳۳۴ قدم های موثری در راه تقویه و انكشاف پلانهای حمایه اطفال و مادران برداشته كه ما اینكه را پورا پورا بصورت خلاصه در ذیل تقدیم میداریم.

الف - شفاخانه زایشگاه.

احصائیه فعالیت هائیکه در بن موسسه بعمل آمده قرار آتی است. در سال ۱۳۳۴ به تعداد (۱۰۶۲) نفر مریضه های ولادی و به تعداد (۲۴۴) نفر مریضه های نسائی، تحت مداوی قرار گرفته است. از جمله تعداد فن الذکر (۸۸۹) در شفاخانه ولادت نموده است.

مریضانیكه نسبت اختلاطات بعدالولاده مداوی شده اند (۱۲۰) نفر.

تعداد اطفال ليکه در شفا خانه تولد شده اند (۸۱۹) نفر که از جمله
(۴۶۰) نفر پسر و (۴۲۹) نفر آن دختر ميباشند. تعداد ولادت ۲۸۷۳ و تعداد
دوگانه‌گي ها (۸) نفر ميباشد.

اطفال ليکه وزن شان از (۲۵۰۰) گرام اضافه بوده و در قيد حيات. از
شفاخانه خارج شده اند (۸۰۷) نفر و اطفال ليکه مرده تولد شده اند (۳۴)
نفر.

اطفال ليکه بصورت زرس زنده تولد شده و بعد از ۲۴ ساعت فوت کرده
اند (۱۴) نفر.

اطفال ليکه بعد از روز هفتم ولادت مرده اند (۱۴) نفر.

وقايع غير منظم ولادي.

حوصله متفقيه (۵۰) نفر.

اعتلان مستعرض که بعد از تمزق غشايه شفاخانه وارد شده (۶) نفر

پلاستناير بويار (۸) نفر

يري اکلام سيار (۸) نفر

صورت تکميل ولادت.

وقايع طبيعي و اعتلالات مقعدي که با کمک اجرا گر ديده (۷۷۴)

وقايع فورسيس (۳۶) نفر

عمليه شق فيصدي (۶۵) نفر

عمليه استريک تومي قسمي از اثر تمزق رحمي (۹) نفر

وقايعيکه با تدوير به وضع حمل ايشان خاتمه داده شده (۵) نفر

ذواتیکه در ترفیحات سنویۂ سال ۳۴ ترفیع نموده اند

بناغلی غلام محی الدین زرمتمی مستوفی
ولایت قطن به رتبه دوم

بناغلی سید احمد شادهاشمی مدیر
عمومی دایرة المعارف به رتبه ۲

دکتر محمد آصف فقیری
کفیل ریاست دندان سازی
به رتبه ۳

بناغلی عبدالله غفار شاد
رئیس کمسیون اول گروپ
اول صدارت عظمی به رتبه سوم

کشدن پلاستیک بادیست	نفر (۱۸)
ابطال حسن بواسطه اینتر	نفر (۱۱۵)
وفیات مادر	نفر (۷)

راپور احصائیه پولیکلینیک های شفاخانه

زایشگاه در سال ۳۴

پولیکلینیک مرکزی - پولیکلینیک جاریه میوند - پولیکلینیک شهرارا
 حامله رجستر شده سابقه ۱۵۷۶ نفر (۴۰۰۳) نفر (۶۰۶۶) نفر
 حامله رجستر شده جدید ۴۸۶ نفر (۱۰۸۷) نفر (۱۷۶۹) نفر
 معاینات بعدالولاده ۳ نفر ۱۶ نفر
 مرخصان نسائی سابقه ۱۰ نفر (۹۲۶) نفر
 مرخصان نسائی جدید ۱۰ نفر (۸۶۹) نفر
 احصائیه ولادت های خانگی که توسط قابله های مؤلف زایشگاه
 صورت گرفته ۲۳۵ نفر
 کورس قابله های زیر تون همه سال یک تعداد قابله های لائق را
 برای خدمت بجامعه افغان میداد میکنند .
 چنانچه از بدو تاسیس تاحال ۳۲ نفر قابله تربیه شده و شهادتنامه
 های قابله های را اخذ کرده اند .
 پولیکلینیک اطفال :

پولیکلینیک اطفال که منظور معاینات و تداوی اطفال تاسیس شده
 در ظرف مدت پنج سال خدمات بزرگی را در قسمت اوضاع صحت اطفال
 اجرا کرده است . در سال ۳۴ نیز مساعی زیادتری بفرچ داده است که
 اینک راپور احصائیه آن در ذیل توضیح نمیکردد ،
 تعداد کارتها بیکه برای مرخصان داده شده :

در سال ۱۹۵۱	۲۰۱۳ کارت
در سال ۱۹۵۲	۳۰۷۸ کارت
در سال ۱۹۵۳	۱۴۱۴ کارت

د افغانستان کالنف

درسال ۱۹۵۴ ۸۱۲ کارت

درسال ۱۹۵۵ ۱۱۲۶۹ کارت

جمله درېنچ سال (۸۵۸۶) کارت .

مريضانيکه درسال ۱۳۳۴ معاينه گرديده اند عبارتند از (۹۵۳۰)

نفر. مريضانيکه درسال ۱۹۵۵ تداوي ومعاينه گرديده اند تعداد شان به (۱۸۵۷۳) نفر ميرسد .

مريضانيکه تنها معاينه شده اند (۱۰۷۱۰) نفر

تعداد اطفاليكه از شيرسكيم وخالص استفاده نموده اند به ۷۸۶۳ نفر ميرسد .

مراکز خير به اطفال :

اين مراکز كه تعداد شان به (۳) مركز ميرسد و درنقاط مختلف

شهر تاسيس شده اند، ميكوشند تا اطفال سالم را تحت مراقبت كمرفته

و ننگذارند اطفال مذكور دچار مريضى وضعيفى گردند . درين مراکز

شيربودر و اقسام ويتا مين ها جهت تقويه صحت اطفال داده ميشود .

احصائيه مراجعينيکه از اين مركز بدست آمده ذيلآ توضيح ميگردد .

تعداد مراجعين استفاده از شيرسكيم شيرخالص صابون ويتامين

ماه حمل	۲۸۵۷ نفر	۱۷۹ نفر	۳۲۵ نفر	۲۶۱۷	۲۳۱۴
ماه نور	۳۰۰۷ نفر	۳۰۰۷ نفر	۴۶۳ نفر	۳۰۳۷	۲۰۲۱
ماه جوزا	۳۰۹۳ نفر	۸۷۳ نفر	۴۳۲ نفر	۳۱۱۱	۲۳۵۷
ماه سرطان	۲۳۵۱ نفر	۲۵۲۴ نفر	۲۸۷ نفر	۲۴۵۱	۲۷۴۱
ماه اسد	۲۸۱۰ نفر	۲۴۵۴ نفر	۱۲۰ نفر	۲۸۱۰	۷۳۱۹
ماه سنبله	۲۳۹۱ نفر	۲۱۳۱ نفر	۶۴ نفر	۲۳۸۷	۱۴۸۷
ماه ميزان	۲۷۸۱ نفر	۲۲۳۳ نفر	۱۰۱ نفر	۲۳۹۲	۲۵۰۱
ماه عقرب	۳۰۴۳ نفر	۲۳۳۳ نفر	۱۱۵ نفر	۲۳۹۷	۲۳۰۳
ماه قوس	۲۴۴۰ نفر	۲۲۶۲ نفر	۱۵۶ نفر	۲۴۲۴	۲۱۱
مجموعه	۳۵۲۸۲	۷۵۱۵	۲۰۶۳۱	۲۳۵۱۱	۲۴۳۵۴

توزیع شیر

توزیع شیر در سال ۳۴ برای اطفال و مادران کما گمان مانند سالهای گذشته در جریان بود اما در اثر تجویز جدیدیکه گرفته شد از ابتدای ماه اسد توزیع شیر مایع بصورت پودر تبدیل گردید که این موضوع سهولت زیادی را برای مراجعین فراهم ساخت . چه مراجعین و قتیکه پراکنز معین حاضر میشوند توسط داکتران معاینه و سپس از خود مرگیز شیر پودر برایش تقدیم میگردد .

مقدار شیریکه در طول سال ۳۴ توزیع گردیده حسب ذیل است :
 ۱) شیریکه بقسم مایع داده شده مساوی (۸۵۰ - ۱۵۸) یوندد .
 تعداد نفر (۱۲۷۲۸۰۰)

۲) شیریکه بصورت پودر توزیع گردیده ، مساوی (۵۹۶۲۵) یوندد . تعداد استفاده کنندگان (۳۰۸۱۰) نفر ، جمعا مقدار شیریکه در سال ۳۴ بمصرف رسیده (۲۱۸۴۷۵) یوندد و تعداد عمومی استفاده کنندگان آن به (۱۳۰۳۶۱۰) نفر بالغ میگردد .

وروکتون های روزنتون

اطفاییکه درین موسسه داخل میشوند اساس زندگی اجتماعیه را فرا گرفته و بربرکر امهای متنوعه که بالای شان تطبیق میگردد تربیه آئینده ایشان را تشکیل میدهد . موفقیت مهم تربیوی اطفال ووروکتون وقتی به نظر میرسد که آنها دوره معینه ووروکتون را طی کرده برای شمول مکتب مساعد کشته و حیات مکتب را بخوشی استقبال مینمایند .

وروکتون های روزنتون که بگی بنام (حمید ووروکتون) و دی-کری (نازو ووروکتون) یاد میشوند در ظرف مدت چند سال خدمات قابل قدری را به اطفال و مخصوصا اطفال بی بضاعت اجرا نموده اند . در سال جاری (۲۰۰) طفل به حمید ووروکتون و (۱۰۰) نفر دیگر شامل نازو ووروکتون گردید که از جمله (۹۳) اطفال دوره معینه را گذشتانده و برای شمول بمکتب به وزارت جلیله معارف ارسال کرد یدند .

ریاست روزنتون مسائل توسعه و انکشاف ابن موسسه را در نظر داشته و در صورت امکان میکوشد تا چندین و دو کتون های دیگری تاسیس نماید تا خدا بخواد مصدر خدمات بهتری گردد .

موسسه مجادله ملاریاء افغانستان در سال ۱۳۳۳

حکومت مقبوه در سال ۱۳۲۷ به تشکیل و تاسیس موسسه ملاریا در افغانستان اقدام و اراده فرمودند و متعاقباً موسسه مذکور به پروژه مجاد لوی ووقایوی خویش آغاز و سال بسال نظر به ايجاب به پروژه ها و فعالیت ها خود توسعه بخشید چنانچه در سال اول مجادله علیه ملاریاء صرف هشت هزار نفر و در سال ۱۳۳۴ مندرجا ۴۱۴۵۰۰ نفر تحت کنترول قرار گرفت . این موسسه که هنوز چند سال محدود از بهار عمر آن میگذرد نسبت به تامین و تقویه حفظ الصحة عامه جدیدت و فعالیت موتری نموده است .

فراریکه از اخصائیه شفاخانه های ولایات مملکت و از نقاشج سروی های منحصصین ملاریا برمی آید بیشتر از یککنیم مایون نفوس در نقاط مختلف وطن ماهمه ساله تحت حملات شدید ملاریا واقم بودند که طبعاً به اثر آن انکشاف پلان های صناعتی و زراعتی به مشکل عملی شده میتوانست . به طور مثال مینگاریم که اولین پروژه بزرگشتر صناعتی که در سال ۱۳۱۵ در بلخمری روی دست گرفته شد نسبت به تلفات و خساراتیکه از رهگذر انتشار ملاریا به کارکنان و عمله پروژه مذکور عاید شد به مشکلات زیاد مواجه گردید و بهمه معلوم است که قبل ازروی دست گرفتن عملیات مجادلوی در منطقه مذکور عمله و مامورین به مشکل بدست آورده شده میتوانست . بدین لحاظ محصولات و انکشاف فاریکه نساجی بلخمری بعد از آغاز مجادله ملاریا نسبت به سابق روبه تزیاید و ترقی گذاشته و حاضرأ منطقه مذکور از شر مرض ملاریا و اذیت پشه کاملاً رهائی حاصل کرده است .

همچنین حوزه خان آباد و قندوز از نظر ملاریا، یکی از خطرناک ترین مناطق کشور بشمار میرفت ولی اکنون بعد از پنج سال کارروائی مجادله، مناطق مذکور از خطرات مرض ملاریا کاملاً مصون گردیده اند. قندوز یک شهر پر جوش ویرنفوس شده و ترقی محصولات بخته ولایت فغان در ظرف همین چند سال اخیر شاهد کامیابی اقدامات مجادله ملاریا در آن سامان می باشد.

علاوةً اگر احصائیة توريد و صرفیات کثین و دیگر ادویه ضد ملاریا را که جهت تدایوی مریضان ملاریائی با مصارف اسعار هنگفت همه ساله از خارج وارد میشد با صرفیات امروزه مقایسه شود، دیده میشود که استعمال ادویه مذکور بصورت متناهی تنقیص گردیده و اگر اضافه بران مفادی را که برای اهالی نسبت به از بین رفتن خسارات مریض داری معالجه ضیاع روزهای کار و مرد بدست آمده (بدون تذکر از رنج و آلام مرض) در نظر بگیریم در اقتصاد ملی رول بارزی می یازد. از آنجا که از سال ۱۳۲۸ باین طرف عملیات مجادله ملاریا تدریجاً بالای تمام مناطق ملاریائی کشور پهن گردیده به فضل خداوند خطر انتشار ملاریا از مناطق مذکور کاملاً مرفوع و یا تدریجاً رو به تنزل است. باید گفت که تا بحال مفکوره علمی راجع به وقایع و جلوگیری از مرض ملاریا عبارت از مجادله و کنترول مرض بوده که مادر بن قسمت موفقیت های کلی بدست آورده ایم چه با وصف مشکلات مختلف از قبیل قلت پرسونل فنی و غیره در مناطق مختلف ملاریائی بکار خود ادامه داده توانستیم تا امروز مسأله مجادله ملاریا موضوع کنترول ملاریا بوده یعنی یک منطقه را می گفتند که چند سال متواتر کنترول باید کرد لکن نسبت به بعضی دلایل علمی مستند به مشاهده و تجارب اخیر نظر به کنترول دوام دار قاطعیت خود را باخت و جای آنرا نظر به استیصال و امحای ملاریای (Malaria Eradication) گرفته است. چون موسسه ملاریای وطن با موسسات صحتی خارج ارتباط و تماس دارد همیشه اصول های علمی و فنی عصری را که دنیای موجوده مورد

استعمالی خود قرار مید هد این موسسه نیز در همه امور علمی و فنی خود از ان تمقب و تطبیق مینماید . اشتباض وامهای ملاریا که نظریه جدید شمرده میشود در هر موضع و منطقه خواه ملاریا زیاد و خواه ملاریا کم باشد ایجاب مجادله را میکند بنا بران امروز موسسه ملاریای افغانستان راجع به امهای مرض بک بلان و پروژة بزرگتر و وسیع تر مواجه است که بخواست خداوند و مساعدت های حکومت مقبوعه در سال جدید مورد تطبیق قرار خواهد گرفت . امید است در آینده قریب از این مملکت با ستانی بیخ و ریشه خبیث و مدهش ملاریا که از سالان درازی با ینطرف به آن دست و گریبان بوده ، بر آورده شود .

فعالیات و پیشرفت های موسسه ملاریا در سال ۱۳۳۴

شق علمی و فنی :

۱- تکمیل لابراتوار ها (خون) و انستولاجی (یشه شناسی)
لابراتوار عمومی تریه و تدریس طلاب و تشکیل يك كتابخانه در مرکز ریاست
۲- سه نفر مستحضران تعلیم یافته این موسسه جهت تعلیمات و تحصیلات مزید بفرار ج اعزام شد .

۳- جهت توسعه پلان و پروژه سال آینده به تعداد ۳۸ نفر متعلمین جدید الشمول که از صنف ۸ و ۹ میباشد برای دایر شدن کورس مستحضری ملاریا گرفته شدند تا توسط متخصصین ملاریا در این موسسه تدریس و تریه گردانند .

۴- درین سال نیز مانند سابق نظریه هلاق علمی و صحی بین المللی راپورت های مفصل مجادله و کنترول ملاریا در افغانستان به موسسه صحی جهات (W.H.O) و موسسه یونیسف (Unicef) ترتیب و تکمیل کسر دبد و نیز در ظرف سال جاری بکنفر مشاور صحی سازمان جهات جهت بازدید سیستم مجا دلوی به موسسه وارد شد .

۵- جهت حصول تعلیمات عالی در شق ملاریا بکنفر داکتر این موسسه طور قبل و شوب بهارج کاندید گردید .

در شق تعمیراتی :

- ۱- تعمیر و تکمیل عمارت مؤسسه .
- ۲- تعمیر یک عدد کاراج های جدید .
- ۳- تهیه فرش و تجهیز اتاق ها و دهلیز های مؤسسه .

در شق مجاد لوی و کنترول مرض ملاریا :

در برج مقرب سال جاری نظر به ایجاب فن و تکمیل نتایج و ضمیمه ملاریائی کشور هفت هیأت مکمل تحت اثر یک یک نفر متخصصین ملاریا جهت سروی ملاریا از مرکز ریاست به تمام نقاط مملکت اعزام شد اند تا مناطق کنترول شده و غیر کنترول شده مملکت را بصورت مفصل سروی نمایند. هیأت های مذکور بعد از انجام وظایف، رایورهای خود را به مرکز ریاست تقدیم کردند که توسط آن معلومات و مطالعات تمام کیفیت ملاریائی کشور روشن گردد .

پروژه دهکده شیوکی

فعالیت های صحتی بصورت عمومی :

دراوقات ذیل مامورین شق صحتی پروژه به یک تعداد مردم شیوکی

وقلمه وزیر مشوره های صحتی داده اند :

ما	مرد	زن	اطفال	مجموع
مارچ و اپریل	۲۹۲	۳۶۰	۴۲۰	۱۰۷۲
اپریل می	۲۱۰	۲۶۰	۲۹۰	۷۲۰
می جون	۴۲۸	۵۲۳	۴۱۸	۱۳۶۹
جون جولائی	۴۶۵	۴۰۰	۳۸۰	۱۲۴۵

د افغانستان کالنفی

۲۹۷۱	۶۴۰	۱۰۳۰	۸۰۱	جولایي اگست
۲۲۱۶	۵۶۰	۱۰۹۷	۵۹۹	اگست سپتامبر

هلاوه بر آن (۱۱۴۸) نفر بمریضی های معمولی از قبیل بریدگی ها زخم - دانه ، سوخته گی و دندان دردی مبتلا بودند تحت معالجه قرار گرفته اند پروگرام سرویسهای سیار صبحی در (۱۹۵۵) آغاز گردیده و نتایج خوبی داد جستجوی زیادی بعمل آمد که یک جای مناسبی دربینی حصار بدست آید تا معاینه های سیار صبحی از آنجا شروع شود ممکن است در آینده فریب باین کار موفقیت حاصل شود .

- ۲- آبله کوبی چچک . بصورت عمومی ۵۲۳ آبله کوبی ابتدائی و ۵۴ آبله کوبی ثانوی تطبیق گردیده است .
- ۳- گشتنرول محرقه

وزارت صعبه جهت گشتنرول مرض حمای لکه دار هیأت گشتنرول خود را فرستاد تا باو در یاشی مقدار ۱۰ فیصده دی . دی . تی را عملی نماید . چنانچه تا کنون از شیوع مرض حمای لکه دار کدام اطلاعی به سمع نرسیده است .

- ۴- فعالیت های صبحی نسبت مادران و اطفال .

دو کتور احمد کبیر از طرف وزارت صعبه تعیین گردید تا نصف روز را در باز دید و معالجه مادران و اطفال صرف مسا علی نماید چنانچه دو کتور مو صوف در هفته دو بار بهر کتور معاینه پروژه حاضر می شود .

مجموع واقعاتیکه در مدت شش ماه اخیر رخ داده قرار ذیل است .

الف - تعداد مراجعین مادرهای حامله (۱۱۹) نفر

ب - در زنهایکه در خانه وضع حمل آنها صورت گرفته . (۳۹) نفر .

ج) تعداد اطفال صحت مند (۳۹) نفر .
دایه ها و قابله های مربوط پروژه، وظائف محوله خود را بغوی اجرا
نموده و امید میرود که آنها بزودی ممکنه به معاینه مر بضهای که به
خانه میباشند، شروع نمایند.

۵ - مراکز تقسیمات شیر :

در پروژه دهکده سه مراکز تقسیمات شیر موجود است دو مرکز آن در
مکتب بچه ها و مکتب نسوان و در قلعه وزیر شیوکی و سوم آن در مرکز
صیحه پروژه در شیوه کی افتتاح گردیده و بصورت عمومی تقریباً (۱۲۵۰)
طفل از مراکز شیر مذکور استفاده مینمایند.

۶ - سروی امور صیحه :

تعداد (۸۹۴) خانه در (۱۱) قریه مربوطه پروژه، تحت سروی قرار
گرفته. مقصد سردی مذکور حسب معلومات ذیل میباشد .
منبع آب نوشیدنی در تعداد اشخاص و خانه، موضع چاه های موجوده
از نقطه نظر موقعیت، خراب بودن و کثافت آن، مقدار ذخیره آب، سطح
آب و صورت ساختمان آنها - سروی مجموع بیت الخلا و مواضع که
فایده بیت الخلا میباشد .

نتایج سروی مذکور قرار آتی است :

اسم قریه	تعداد نفوس	بیت الخلاهای موجوده	خانه های بدون بیت الخلا	چاه های موجوده
شیوه کی	۱۱۳۹	۱۳۰	۱۶	۱۳
ده یعقوب	۶۴۴	۷۰	۱۷	۲۱
قلعه حسن علیا	۵۸۶	۴۳	۱۹	۱۱
قلعه وزیر	۳۳۹	۱۷	۱	۳
قلعه حسن سفلی	۶۰۸	۳۹	۳۹	۲
نیازی	۳۴۸	۴۰	۱۳	۷

د افغانستان کالنی

۱۰	۳۳	۱۴۱	۱۲۹۷	بینی حصار
۹۱	۴	۲۷	۲۴۰	ولایتی
۲۶	۹	۲۹	۳۰۴	بفلک
۵	۴۹	۱۲۵	۱۲۶۱	سهاک
۹	۱۵	۳۹	۵۶۲	میوزای

از نتایج حاصله سروی معلوم گردید که نسبت شرایط خراب و نامساعد بیت الخلا و چاه‌های آشامیدنی، دریای لڼوکرد و جوی‌ها، صحت اهالی در معرض خطر است.

لهذا لازم دیده شد تا تماماً بیت‌الخلاها اصلاح و یادو باره تعمیر شود. چاه‌های جدید در مواضعی حفر شود که در آن منطقه چاه‌های سابقه وجود نداشته باشد و به اهالی توصیه گردد که از استعمال آب چاه و آب جوی خود داری نموده و چاه‌های جدید را مورد استفاده قرار دهند.

۷- تحقیقات در قسمت آب‌های کشف،

این موضوع را جمع به آب‌های کشفی بوده که نسبت به موضع و اصول اخذ یارو و مواد قابل استعمال، تحقیقات بعمل آمده، نسبت ساختن تپی‌گاو که در قراء بحیث ماده محروقات استعمال می‌گردد، معلومات بدست آید. فرار معلوم این عمل علت بزرگت تکثیر مکس‌ها است و در فطراست که آب روهای موجوده اصلاح گردد. و راجع به این موضوعات تحقیقات ادامه دارد.

۸- مساحت و سروی :

این پروگرام در ده فریه مربوطه پروژده تکمیل گردیده و مامورین مساحت وزارت دفاع ملی نقشه‌های قراء مذکور را ترتیب و تنهاسروی قریه نیازی باقی مانده. بعضی از این نقشه‌ها انفلاچ گردیده تا تفصیلات لازمه بصورت بهتری از آن اخذ گردد. در این نقشه‌ها مواضع چاه‌های جدید و آب‌روها بیکه تحت نقشه می‌باشد نشان داده شده است.

۹- معاینه مواد غایطه،

برای جلوگیری از میکروبهای پارازیت مواد غایطه، ۱۰۹۹ نفر از اهالی ۱۴ قریه تحت معاینه قرار گرفت و این معاینه تحت نظریک نفر متخصص لا بر اتوار و معاون او که از طرف وزارت صحتیه فرستاده شده است صورت میگردد. در نتیجه معاینه، اسکارید لبری گوئید را واضح ساخت.

۱۰- تعمیرات امور صحتی،

این موضوع در قراء فعلاً تا اندازه خاتمه یافته. قرار مشاهدات، بیت الخلاها تکمیل عقب آن باز بوده و از طرف اهالی بصوت عمومی استعمال میگردد اکنون از آنها بحث سردا به و ذخیره کثافات برای مدت ۲-۶ ماه کار گرفته میشود. بیت الخلاها تبک باید از کل و خشت تعمیر گردد، تحت نقشه گرفته شده که این از نقطه نظراقتصادی مفید میباشد در مرحله اول در قراء مربوط پروژه، تعمیرات ذیل صورت گرفته و اداره پروژه برای اجرای این پروگرام مواد ضروریه را تهیه نموده و وزارت مالیه ۴۰۰ پوری سمیت را جهت تعمیرات مذکور بدسترس پروژه گذاشت. قرار اطلاع مدیر اداری یونسف، مواد مورد ضرورت تعمیرات به هفته اول ماه اکتوبر مواصلت نماید، تعمیرات تبک در مرحله اول تحت اجراء گرفته شود ذیلاً توضیح میشود:

۱- بیت الخلاها،

الف - مکتب قلعه وزیر	بیت الخلا	(وات)
ب- مرکز صحتیه	۱	(واتر سیل)
مرکز صحتیه	۴	(وات)
مکتب نسوان شیوکی	۲	(>)
» » »	۱	(واتر سیل)
منازل شخصی	۵	وات
ج - مرکز پروژه قلعه وزیر	۳	>

د افغانستان ګاڼې

والد	ه بیت الف	د منازل شخصي ده یعقوب
»	» ۳	قلعه حسن اعليا
»	» ۴	ه) د لا سفلي
»	» ۵	و) ولايتي
»	» ۵	ز) نيازي
»	» ۵	ح) بيني حصار
»	» ۵	ت) سهاك
»	» ۲	ي) بلك
»	» ۴	ك) مموزاني
»	» ۶۰	مجموع

۲- چاها :

۱ چا	الف) شيوکي
» ۱	ب) مکتب قلعه وزير
» ۱	ج) قلعه حسن سفلي
» ۱	د) مرکز پروژو
» ۱	ز) ده يعقوب
» ۵ چا	جمله

۳- مخزنهای مخصوص يارو:

۱ مخزن	الف) مکتب قلعه وزير
» ۱	ب) شيوکي
» ۱	ج) شيوکي (بدون ميرزا انساني)
» ۳	جمله

۱۲- بليت فارمهای يارو:

در نظر است تاده بليت فارم يارو ترتيب گردد. البته بعد از تعيين موضع مذکور شروع بکار خواهد شد.

اشتراک و معاونت وزارت صحت :

وزارت صحت همیشه راجع به ترقی پروژه انکشاف دهکده، دلچسپی زیاد داشته از نقطه نظر علاقگی که دارد، مامورین، وزیر و معین وزارت صحت درین مدت، چندین مرتبه ازدهات مربوط پروژه، بازدید نموده با بزرگان قریه ها راجع به امور صحت مذاکره نموده اند.

همکاری اداره سازمان صحت جهان :

داکتر فاک لیند مشاور صحت سازمان صحت جهان در وزارت صحت همیشه در قسمت مسایل صحت پروژه کمک و راهنمایی نموده در ماه می ۱۹۵۵ در مجلس که در آن مامورین بزرگ وزارت صحت و متخصصین اداره سازمان صحت جهان حضور داشتند، پروگرام سه ساله امور صحت پروژه دهکده را تشکیل داده و نسبت اوضاع صحت کارگرهای دهاتی پروگرامی اتخاذ نمودند.

داکتر ای ال موریس مشاور امور صحت مادران و اطفال، پروگرام صحت مادران و اطفال را ترتیب داده و در هفته دو روز از مرکز مذکور بازدید مینماید. مستر مکسرای پروگرام منطقه را از نقطه نظر حفظ الصحة ترتیب و تعمیرات امور صحت را آغاز کردند، علاوه یک نفر متخصص امور صحت متعلق اداره سازمان صحت جهان، جدیداً شروع بکار نموده و متخصص نامبرده از جریانات و فعالیت های شق مذکور مراقبت مینماید.

همکاری اداره یونسف :

اداره یونسف جهت ترقی امور صحت پروژه، مبلغ (۱۱۰۰۰) دالر مصرف نموده علاوه بر آن در قسمت صحت مادران و اطفال، شیر، صابون و تابلت های ویتامین که قیمت آن بالغ به (۴۰۰۰) دالر میرسد، کمک و معاونت نموده است. این شبه تحت سرپرستی مستر بو شان (مدیر اداری) اداره میشود.

مرکز مجادله تو بر کلوز

این موسسه که از طرف حکومت بهی خواہ به کمک ساز مان
صحبی جهان بکار انداخته شده ویرسونلہای فنی از طرف ساز مان مذکور
باد کشوران و دیگر یرسونلہ افغانی، بصورت مشترک داخل فعالیت میباشند
مرکز مذکور بامدرن ترین و مکمل ترین آلات تشخیصیه مجهز بوده ،
غایه و مرام آن بر ای فعلاً وضع تشخیصی حقیقی مصابین مرض تو بر کلوز
شهر کابل و آنها ټیکه از اطراف و اکناف شهر به کابل مراجعه
مینمایند، بوده و از طرفی یک وظیفه مهم دیگر این مرکز، (ویزت) نمودن
مصابین مرض سل در خانہ های شان میباشد. طبق پروگرام معینہ از ابتدا
سال آئینده برای این چنین مرا یضان ہلاہ از آن کہ واریسی صحی و کنترول
مرض از طرف این مؤسسہ ذریعہ یزسونلہای مربوطہ بصورت مجانی اجرا
میکردد، ادویہ لازمہ ہم مجا نا توزیع خواهد گردید .

نا گفته نماند نظر به مقررات طبی مجادله وی مدرن، از رہکدر
صحت عامہ ، و وظیفہ این مؤسسہ بیشتر از ہمہ اینست کہ مصابین مرض
سل را به نحوی معاینہ نماید و بایشان بداند کہ بایستی آفت مذکور
بدیگران سرایت نکند. منبع تولید انقان را در بین خانوادہ خود بصورت
دوامدار نگرداند، تا از یک طرف خودشان تداوی و از طرف دیگر اطرافیان
شان از آفت خانمانسوز تو بر کلوز وقایہ گردند .

نظر به احصائیہ های مالک مترقیہ عصر حاضر، بایشگونہ تداوی، مصابین
تو بر کلوز در بین جامعہ های بشری روز بروز کم شده میروند. فعالیتہای این
مرکز از بدو تأسیس تا بہ امروز قرار آتی است ،

۱- تعداد مراجعینی کہ بدون قید و شرط درین مؤسسہ معاینہ شدہ اند و بہ ټیکه
تزریق تو بر کولین اجرا شدہ و همچنان ہر کدام بصورت جدا گانہ
رادیو کرافی ششہا کر دیدہ اند (۲۲۰۰۰) نفر .

- ۲- اطفال سالیکه تا حال واکسین تو بر کلوز (بی. سی. جی) نور بق شده ۱ (۶۰۰۰) نفر .
- ۳- اشخاص مشکوکیکه برای مزید معلومات از لعاب خنجره ایشان زرغ مکروب یعنی کلچر، اجرا شده ۱ (۴۵۰۰) نفر .

لابراتوار مرکزی صحت عامه

- ۱- شعبه باکتر لوزی باک لابراتوار یست که با سامان عصری مجهز بوده و تماماً معاینات - باکتر لوزی را از فیلل معاینات بلغم و مواد غا بطه - ادرار و اقسام فیج و کلتور های خون و غیره را بصورت فنی اجرا کرده میتوا ند .
- ۲ شعبه سیرالوزی که تمام معاینات خون و مایع نخاع شوکی را از نقطه نظر سفلیس اجرا میکند .
- ۳- شعبه کیمیای حیاتی که معاینات کیمیای خون و ادرار و عصاره معدوی را بصورت توصیفی و مقدار اجرا میدارد .
- ۴- شعبه هماتالوجی که معاینات خون را از نقطه نظر امراض خون و پیرازینو لوجی اجرا میدارد .
- ۵- شعبه حیوانات که بر تدارک آنتی سیرم ها و تشخیص حامله کنی به لابراتوار های مربوطه کمک شایانی مینماید .
- حیواناتیکه درین شعبه موجود است خرگوش - کوبای - موش سفید کبوتر - کوسفند میا شد .
- ۶- شعبه اوساط زرعی که تماماً اوساط زرعی لازم را برای شعبات مربوطه تهیه میکند .
- ۷- شعبه واشنگ و تعقیم - این شعبه نیز با سامان عصری مانند سایر شعبات مجهز بوده و سامان تعقیم شده و باکترایه تمام شعبات مربوطه تهیه مینماید .

۸ - در این لابراتوار يك كورس عالي تكنالوجست نیز افتتاح شده است كه فارغ التحصيلان جوان را كه از صنف (۱۲) ايسه ها كامياب ميباشند تدریس مينمايند و تدریس اينها بدرجۀ عالي در خود لابراتوار بلند برده ميشود. مدت تحصيل دوسال ميباشد.

۹ - يك كورس معاونين لابراتوار نیز در لابراتوار مركزي صحت عامه مشغول تحصيل ميباشند كه طلبۀ آن از صنف متوسط بوده و برای تحصيل امور لابراتوار به فعاليت تمام برای ياد گرفتن امور فني مشغول ميباشند و تعداد آنها در هر سال (۱۰) نفر بوده و مدت تحصيل شان يكسال ميباشد.

۱۰ - تكنالوجست های كه درين چهار سال اخير فارغ التحصيل شده اند، تعداد شان (۲۱) نفر و تعداد معاونين لابراتوار كه در اين مؤسسه تحصيل كرده اند (۱۳) نفر - در سال جاري به تعداد (۸) نفر تكنالوجست و ده نفر معاون لابراتوار مشغول تحصيل ميباشند.

نوٲ:

چون فاريين محترم بگراف مراجعين اين مؤسسه نظر اندازی ميفرمايند، مي بينند كه مراجعين اين مؤسسه سال به سال تقليل يافته است برای آگاهي فاريين محترم توضيحات مبدهيم كه علت يائين آمدن گراف اينست كه در اين مؤسسه در ابتدا نسبت امراض زهروى يك سروى فعال كرده شده و چون تعداد مصابين امراض زهروى در مركز (پای تخت) بسيار جزوى بود لهذا حيات مجادله امراض زهروى بيشتر به فعاليت ازوم نديدند و از اين است كه در ظرف سال (۱۹۴۲) الى (۱۹۵۵) فرق بارز به نظر ميرسد.

د مالی وزارت

تشکیل :

ع. ج. عبدالملک عبدالرحیم ذی
ع. ص. عزیز الله

وزیر

معین

د قلم مخصوص مدیر ص. فقیر محمد

د محاسبانو ریاست :

رئیس به (۱) رتبه ع. ص. میر عزیز الله

معاون » (۲) ذ. ع. محمد طاهر

د محاسبی لړۍ مدیر به (۴) رتبه

ص. محمد سرور

د محاسبی » » » (۵) رتبه

ص. قربان علی

د دوهم مدیر به (۴) رتبه

ص. محمد اسلم

د تهیه د محاسبی » » (۵) رتبه

ص. ضیاء الحق

ع. ج. عبدالملک

ع. محمد حسن

ص. سیف الدین

ع. محمد ابراهیم

ص. عبدالسلام

د لړۍ گروپ مدیر به (۳) رتبه

د دوهم » » » (۴)

د دریم » » » (۳)

د څلورم » » » (۵)

د افغانستان کائنۍ

د پنځم گروپ مدير	په	(۵) رتبه	ص، محمد شريف
د ماضي د تصفيي	»	(۴)	ص، محمد نبي
»	»	(۵)	ص، ذکريا
د نوي تصفيي لوی مدير	په	(۳)	ع، يعقوب علي
»	»	(۵)	ص، سلطان احمد
»	»	(۵)	ص، فقير محمد
د معاسباتو معاون	په	(۷)	ص، عبدالکريم «حکيمي»

د اقتصادي رياست:

رئيس	په	(۱) رتبه	ع، غلام محمد بابري
د خزانو د لوی مدیریت کفيل	په	(۴)	ص، محمد نسيم
د نقود او د اسعارو د خزان مدير	په	(۵)	ص، عبد الحميد
د خزانو د بانک د مراقتو مدیریت کفيل	په	(۷)	ص، محمد غوث هليزو
د منقول قيم مدير	په	(۵)	ص، حيات الله
د قروض د مدیریت کفيل	په	(۷)	ص، عبدالکريم نصرتي
د اقتصادي پلان د احصائي کفيل	په	(۷)	ص، محمد يوسف
د مالي دند قيق مدير	په	(۵)	ص، محمد اکبر
د بودجي لوی مدير	»	(۳)	ع، هيد الاحد
» معاون	»	(۴)	ص، محمد اسمعيل
» د ترتيب مدير	»	(۵)	ص، مير بابا
د بودجي د دوهم قسم مدير	»	(۴)	ص، نادر احمد
د بودجي د تحصيلاتو د مدير کفيل	په	(۶)	ص، عبدالغياث

د واداتو رياست:

رئيس	په	(۲) رتبه	ع، محمد آصف
د تمر کړ د مدير کفيل	»	(۷) رتبه	ص، عبدالرحمن انوري

تشکیل وزارت مالیه

د تمبر کتو مدیر	» (۵) رتبه	ص عبد الستار
»	» (۵) »	ص محمد عمر
»	» (۵) »	ص عبد الحسین
»	» (۵) »	ص عبد الله
د تمیز اعتراضاتو د مدیر کفیل په (۷) »		ص دکتور ولی محمد
د اعتراضاتو مدیر	» (۵) په	»
د تمیز مدیر	» (۵) »	ص صالح محمد
د مالیات بر عایداتو مدیر	» (۴) په	»
» د مدیر کفیل » (۷) »		ص دکتور محمد یونس
		بیا بری
د مواشی مدیر	» (۵) په	ص محمد علم
د اراضی »	» (۵) »	ص محمد آصف
د استهلاك مدیر	د اجیر په ډول	ص عبد الله
د استهلاك مدیر	» (۵) رتبه	ص فقیر محمد
د استهلاك مدیر	» (۵) په	ص ورهیلی
د متفرقی مدیر	» (۵) »	ص محمد حسین
د مؤسساتو مدیر	» (۴) »	ص محمد انور
د انحصاراتو مدیر	» (۴) »	ص محمد مهدی
د متفرقی د مؤسساتو مدیر	» (۵) »	ص عبد الغزیز
د نقلیاتو مدیر	» (۵) »	ص یار محمد
د کمر کا تو لوی مدیر	» (۳) »	ع محمد یونس « حیران »
»	» (۵) »	ص امیر محمد
د کمریزی د بند و لو مدیر	» (۵) »	ص محمد نسیم

د افغانستان کالنی

د تېمې ریاست :

د رئیس کفیل	ع، ص میر عبد الوهاب	
معاون	په (۳) رتبه
د ثوابت مدیر	» (۴) «	ص عبد الغنی
د خارجی مدیر	» (۵) «	ص خواجه محمد یعقوب صدیقی
د خارجی دول د مدیرت کفیل	» (۹) «	ص عبد السبحان
د خارجی د دوهم څانګې د مدیر کفیل په	په (۸) رتبه	ص فیض محمد
د تېمې د اوږدو مدیر	» (۵) «	ص محمد شریف
د معاینې معاون	» (۳) «	ع جلال الدین
د معاینې د څانګې مدیر	» (۴) «	ص عبد الفتاح
د د لمرې څانګې مدیر	» (۵) «	ص محمد عظیم
» د دریم » » »	» (۵) «	ص میر عبد الغالی

د ضرابخانې لوی مدیر یت :

د لوی مدیر کفیل	په (۴) رتبه	ص عبد العزیز
د مراقبو د هیأت غړی	په (۳) رتبه	ع، ص میر محمد شاه
» » »	» (۳) «	ع، حاجی فیض محمد
د حکاک د مدیرت کفیل	» (۰) «	ص، شاه سید
د مطبعې د محاسبې مدیر	» (۴) «	ص، عبد المجید
د محاسبې معاون	» (۵) «	ص، خواجه محمد یعقوب

د صکوکو کور ریاست :

رئیس	د (۱) ع، ص، صوفی عبد الحمید	
د صکوکو مدیر	» (۴) «	ص، سید محبوب
د بلیت سازی د مدیرت کفیل	په (۶) رتبه	ص، عبد الحمید

تشکیل وزارت مالیه

د اداری لوی مدیریت :

لوی مدیر	په (۴) رتبه	ع ، مختار لوی
د ذاتی د مدیریت کفیل د (۷)	د	ص ، عبدالقنی
د تقاعد مدیر	د (۴)	ص ، محمد انور
د لوازمو	د (۴)	ص ، میر عبدالقادر
د مالی د ښوونځی د مدیریت کفیل		ص ، محمد یوسف سلیمان
د ثروت د جریدې مسؤل مدیر		ع ، محمد یونس حیران
د اوراقو مدیر	په (۴) رتبه	ص ، حفیظ الله

د املاکو مدیریت :

آمر	په (۴) رتبه	ص ، محمد هاشم
د کادستر مدیر	د (۵)	ش ، گل محمد
د املاکو مدیر	د (۵)	ص ، نور محمد

د تفقیش لوی مدیریت :

لوی مدیر	په (۲) رتبه	ع ، ص میر ضیاء الدین
د تفقیش غړی		ع ، ص ، میر علی اصغر شمع
د	په (۵) رتبه	ص ، میر جان
د	د (۴)	ص ، نصر الدین
د	د (۵)	ص ، فضل احمد
د	د (۵)	ص ، میر محمد کاظم
د	د (۵)	ص ، غلام حضرت
د	د (۵)	ص ، سلطان حسین
د	د (۴)	ص ، سید محبوب

د افغانستان کالنی

د تفتیش فوری	په (۵) رتبه	ص ، محمد اکرم
»	» (۵)	ص ، عبداللہ
»	» (۴)	ص ، غلام حامد
»	» (۲)	ص ، عزیز الله
»	» (۳)	ص ، عبدالقدیر

دمحاسبی ، آمریت اودملی دفاع دلو ازموخانکته :

د همدی محاسبی مدیر په	(۵) رتبه	ص ، عبداللطیف
» د امری خانکی مدیر کفیل		ص ، احمد جان
» د دوهم مدیر په	(۵) رتبه	ص ، محمد اکبر

اجرا آت ریاست تهیه در سال ۳۴

تاچندی بیشتر کلیه مؤسسات دولتی برای تدارک واکمال مایلز مه مهجه مورد احتیاج، خوبشتن را مکلف میدیدند که محتاج الیه را از داخل وخارج بهر طریق و فیمنی که میسر شده میتوانست جهت رفع ضرورت بدست بیاورند. این مؤسسات از رهگذر احساس مجبورت، مواد ضروریه را با از خودتجار بدست می آوردند و یا از بازار سیاه بخریداری آن ها و باضایع اوقات رسمی هیأت مرسوله، مبادرت میورزیدند. چون اکثر ازتجار مستقیما با منابع تولید تماس نداشتند، ایشان نیز بسیاری اموال واجتناس را از بازار های خارج حاصل میکردند و با لآخره بعد از چندین دست کشتن به نرخ بلندتر بدست رس دوایسر مصرف کنندة قرار میگرفت. سال گذشته بالاخص از ۲۳ حمل باین طرف مشکلا نی را که حکومت کراچی علی الرغم مقررات، آداب دیمو کراسی و مردمی، خاصه از جنبه ترانزیت و انسداد راه تولید کرد چه ضروری نبود که ازین طرف و آن طرف بیکر اقتصادیات کشور و بنیه تجار افغانی را جریحه دار ساخت. با باریدن این باران آفت ریاست تهیه سعی کرد تا احتیاجات دستگاه های دولت را از فابریکه ها و کمپنی ها بدون دخالت دست ثالثی بدست آورد، و آن ها را معروض استفاده دوایر مصرف کننده قرار داد. البته اگر ازدیده انصاف نگریسته شود، همچة اجراآت بر علاوة آنکه تاثیر کلی در قیمت اموال واجتناس وارد ساخت، از حیث تنزیل قیمت ها در وجود بودجه نیز اثر انداخت. البته بقارئین کرام می پوشیده نیست که علت مهم دیگری که ریاست تهیه را بوجود آورده است همانا کنترول بودجه دولت میباشد. چه آنانی که هیأت های متعدد از هر دایره وزارتخانه بیازار میرفتند، گردش این ها در بازار باعث تولید یک نوع حس احتکار و اختفای اجتناس و اموال گردیده و نتیجه این می شد که منفعت بیجورد، مفت محتکر میکردید و بودجه منظور شده از مهجه تدارک تمام احتیاجات مأمول برآمده نمی توانست

و نرخېا به تاختن فوس سمودی خود میپرداخت که از روی ملاحظه اسناد، اغلب از دوايرو مقابسه آن ها با قیمت اموال مفوضه ریاست تهیه تقریباً در حدود پنجاه فیصد تفاوت در نرخها بوقوع پیوسته است. این ریاست با وجود موجودیت تشکیلات ابتدائی ویر علاوه تهیه مواد قابل احتیاج، موفق شد تا امور حسابی تهیه را نیز رونق داده اسناد مصارف نقدی را از طریق ریاست محاسبات وزارت مالیه بدو ان محاسبات صدارت عظمی تقدیم و صورت حسابات جنسی را برای هر یک از وزارت خانه ها و دوائر دولتی در هر سه ماه ارسال کند. اینک با توضیح مختصر فوق به نشر قسمت احصایه وی پرداخته می شود:

الف- مواد خارجی طرف ضرورت دوائر و موسسات دولت که بیش از یک سلسله مفاهمه و مکاتبه با کمپنی های خارجی با اصل متابع تولیداتی آن افراد داده ای عقد و لبراف کریدت آن نیز باز شده که بعضی از اموال مذکور رسیده و برخی هم در شرف ورود است.

۱- مواد تعمیراتی (۲۵) قلم شامل ۲۵۹۷ تن ۶۲۶۴۰۰ دانه ۱۷۶۰۰ درجن ۰۰۰ قفت ۱۲۷۰۰ مئرو ۷۱۲۰ متر مربع - ۴۵۹۷/۵۰ ۷۲۱ - افغانی -

۲- تجهیزات (۲۱) قلم شامل ۴۷۲۴۲۳۳ دانه ۶۲۰۵۴ باب ۱۴۰۰۰۰ جور ۰۰۰ صندوق ۳۶۲۰۰ پوند (۱۵۸۹۴۴۰۵/۲۶) - افغانی

۳- ملبوسات (۱۸) قلم شامل ۱۱۵۰۴۵۰ جور - ۴۷۴۰۲۳۳ و ا ر ۳۶۴۰۱ کیلو ۳۷۵۱۹۹ قفت ۳۰۰ ۳۰۲ دانه به (۹۹۲۳۶۲۳/۵۳) - افغانی

۴- قرطاسیه (۴۶) قلم شامل ۱۸۸۰۰ دانه ۱۱۱۰۰۰ قطعه ۴۲۷۶ کرز ۲۰۵۶۶ درجن ۲۰۰۰ بکس ۹۰۵ رول ۲۰۰۰ بوتل ۳۴۱ تن ۱۸۲۰۰۰ جلد ۴۵۵۶ کده ۱۵۰۰ دیم ۸۱/۶۴ ۲۰۵۶۹ - افغانی

۵- طباعتی (۸۱) قلم شامل ۹۰۳/۵ تن ۱۵۰۰۰ بکس ۱۰۰۰ کیلو ۳۳۱۵ تیوب ۳۹ یا به ۶۰ رول ۵۱ قلم سامان ۲۰۰۰۰ قطعه ۸۳۱۰ بو ند ۳۷۹۰ دسته ۱۲۰۰ بوتل به ۱۶۸ عدد ۱۵۰۰ افغانی ۶۰۹۸۷۷۵/۵۹ - افغانی

امور وزارت مالدیه

۶- سیورتنی (۷۰) قلم شامل ۲۳۴۰۶ دانه ۱۰۹۲ جوره ۱۰۰۰ تیوپ و ۲۵۰۰ درجن به ۱/۱۶۲۷۳۱ - افغانی

۷- ارزاق (۱) قلم شامل ۲۸۳۰۴ سیر به ۸۸ / ۱۷۲۳۷۹۰ - افغانی

۸- منفرفه (۱۶) قلم شامل ۶۵ قلم سامان مختلف ۲ پایه ۱۵۰۰۵۰۵ دانه

۳۱۱ هراده ۲۰۰ تن ۹ درجن یکسبت ۱۳ / ۳۷۳۵۰۹۷۳ - افغانی

- یولیکه جهت نقل اموال به شرکت ترانزیت داده شده (۱۲۵۰۶۴۴) - افغانی

میزان کل ۲۳ / ۴ ۳۸۵۷۶۵ - افغانی

ب- فرار داد هائیکه بر ای تهیه و ذخیره مواد داخلی بامستحصلین آن در دوران سال جاری به عمل آمده.

۱- مواد تعمیراتی (۲۴) قلم شامل ۱۷۲۸۰۸ دانه ۱۴۵۰۰ گیلن .

۱۱۴۰ پوری، ۲۲۵۳ سیر و ۴ قطی حل طلا ۱۹۲۹۶۵ پوری ۱۳۱۸۹۰ تخته .

۱۲۴ صندوق بالغ بر (۹۰ / ۲۷۲۹۶۶۲۰) - افغانی .

۲- تجهیزات (۲۱) قلم شامل ۱۱۴۶۰ دانه ۴۲۹۹۰ سیر ۵۵۰۰ جوره

۲۵۳۰ تخته ، ۲۶۶۴۰ سواد ۱۶۱۹ جلد و ۷۰ / ۸۸۳۰۸ مقر ، بالغ

بر (۳ / ۷۳۳۴۴۹۴۰) - افغانی .

۳- ملبوسات (۶) قلم شامل ۳۲۲۰۸ عدد ۴۶۵۰ جوره ، ۴۲۴۱۴۶ متر

(۲۵ / ۳۱۴۳۹۵۱) - افغانی .

۴- ارزاقیه (۱۲) قلم شامل ۲۳۶۳۳۵ سیر به (۸۲۶۶۴۹۴۰ / ۰) - افغانی .

۵- محروقات (۸) قلم شامل ۷۳۶۱۶۰ سیر ، ۱۲۳۹ پایه ۱۴۸۰۰ فت

به (۱۹۹۱۵۱۴) - افغانی .

۶- قرطاسیه (۲۷) قلم شامل ۴۱۰۰۰ تخته ، ۳۰۰۰۰۰ متر ۱۰۰۰ سیر

۲۵۰۰ کده ، ۹۰۰۰ درجن ، ۳۹۰۰ بوتل ۶۰۰ قطی ۵۰۰۰ پوری ۲۸۸۰ دانه

به (۲۵۲۰۸۷ / ۰۷) - افغانی . نوت - خریداری هسا نیکه در محال

به عمل آمده .

د افغانستان کالني

۱-	نمايندگي مشرقى قېمت روغن برنج وچوب -	۱۰۰۰۰۰۰	افغانى
۲-	قطغن	۱۳۰۰۰۰۰۰	د
۳-	پروان	۱۰۰۰۰۰۰	د
۴-	غزني	۹۰۰۰۰۰۰	د
۵-	دایزنگي	۱۳۰۰۰۰۰۰	د
۶-	جنوبى قېمت زغال وچوب	۲۵۰۰۰۰۰	د
۷-	گرشك قېمت روغن	۵۰۰۰۰۰۰	د
۸-	قندهار	۲۰۰۰۰۰۰	د
۹-	مزار شريف	۲۰۰۰۰۰۰	د
۱۰-	مرات	۱۳۵۶۳۲۰	د

ميران كل ۱۸۸۰۶۳۲۰ افغانى واز جمله جنسيكه بكا بل رسیده. بالغ
بر ۷۶۵۰۰۱۵۸ افغانى باقى درولات مانده - ۱۱۲۵۶۱۶۲ افغانى .

مجموع قېمت فرار ددهاى مواد داخلى و خارجى وارسالى نمايندگى ها
۹۸۱۱۷۸۴۶/۲۹ افغانى ه - مواد خارجى كه الى (۲۰) برج حوت ۱۳۳۴
به دواير توزیع شده :

۱- مواد تعميراتى (۱۱) قلم شامل ۲۷۳۸۶ سیر ۳۲۰۸۹۰ تخته ،
۵۸۸ صندوق آئينه ۵۸ قلم سا مان نقشه كشى ۵۳۰۰۱۹۰ يورى
به ۱۱۹۱۹۲۷۲/۲۰ افغانى .

۲- تجهيزات (۳) قلم شامل ۲۹۹۱۵ دانه ۵۲۹۹ يايه بالغ بر ۱۷۵۲۱۳ افغانى .
۳- ملبوسات (۴) قلم شامل ۶۸۰ جور ۲۵۰ / ۵۳۷ متر بالغ
بر ۳۳۶۳۶/۳۹ افغانى .

۴- قرطاسيه (۳۲) قلم شامل ۲۷۶۱۰ دانه ۱۰۰۰۵۳۰ بوتل ۶۹۷ جلد
۵۰۸ كز ، ۸۵۰ قطى ۱۱۵ بكس ۵۱۹ كده ۹۰ يايه بالغ بر ۲۸۱۲۱۷ افغانى .
۵- سامان طباعتي (۴) قلم شامل ۶۰۰۰ كيلو به ۱۴۵۳۲۰ افغانى .
نوت- بر علاوه اوقاف فوق اجناس آتى كه هنوز بيجك واسناد آن نرسیده
بدون معلوم بودن قېمت بر اهر رفع احتياج دوائر حين مراجعه شان داده
شده نوع قېمت تناسبى آن قرار ذيل است :

امور وزارت مالدیه

- ۱- فرطاسیه - ۸۶۱ کتری و ۹۹۲ کده کافه باب بالغ بر ۳۴۲۸۸۳۱ افغانی
- ۲- مواد طباعتی - ۲۲۵ شیت ۱۱۰۰ قطی بالغ بر ۱۲۵۰۸۰ افغانی
 جمعاً بالغ بر ۳۸۶۸۷۱ افغانی .
- ۳- مواد متفرقه ۱۰ عر ۱ د د بالغ بر ۴۲۶۴۶۰ افغانی . بالغ
 بر ۱۶۰۹۸۵۵۴ افغانی می شود.
- د ، توزیع مواد پیداوار داخلی وطن عزیز ماکه الی ۲۰ برج حوت ۳۴
 صورت گرفته حسب آیتست :
- ۱- مواد تعمیراتی (۷) قلم شامل ۶۴۱۲۸ دانه ، ۳۵۵۲۵ سیر ،
 ۹۶۲۹۰ تنه ، ۲۰ صندوق ، ۱۹۲۹۶۵ پوری بالغ بر (۲۵/۱۹۹۶۰۰۶) افغانی
- ۲- ملبوسات (۶) قلم شامل ۴۶۵۰ چور ، ۲۱۶۸۰ دانه ، ۴۲۴۱۴۶ متر
 بالغ بر (۲۵/۳۱۳۳۸۶) افغانی .
- ۳- ارزاقه (۹) قلم شامل ۱۳۶۰۸۶ سیر به (۱۹/۷۹۶۹۹۳۸) افغانی .
- ۴- محروقات (۵) قلم شامل ۴۱۸۴۹۵ سیر ۱۳۴۴ یابه ۱۸۷۵۰۰ فت
 ۳۶۴ عدد ، بالغ بر ۱۷۴۶۶۵۶ افغانی .
- ۵ فرطاسیه و متفرقه ۲۹ قلم شامل ۴۷۹ سیر ۷۳۹۵۸ وار ، (۱) عراده ۱۳۳۸۰
 جلد ، ۷۵۷۴۸ سیر ۳۵۰۰ فت ۹۵۰ درجن ، ۳۹۰۰ بوتل ، ۶۰۰ قطی ، ۵۰۰ پوری
 ۲۸۸۰ دانه ، ۱۰۰۰ تنه بالغ بر (۷۸/۱۸۶۷۷۳۸) افغانی)
- ۶- تجهیزات (۱۴) قلم شامل ۲۷۰ حلقه ، ۲۹۴۴ دانه ، ۱۷ سیر ۱۵۰ تنه
 ۵۷ چور ، ۴۵۰ فت بالغ بر (۱۳/۲۷۴۳۷۷۴) افغانی) میزان کسل
 (۷۰/۱۹۲۰۶۰۰۳۵۰ افغانی) مجموع قیمت توزیع از دیوهار .
 ۵۱۱۵۸۷۴۸/۲۶ افغانی
- ۵- خریداری هائیکه بصورت جکره بحمل آمده قرار ذیل است:
- ۱- مواد تعمیراتی (۱۴۲) قلم شامل ۵۴۷۸ سیر ، ۲۷۸۵۳ دانه ، ۲۳۵۶
 چور ، ۳۹ بندل ۳۲۰ صندوق ۱۵۰۰۰ قالب ، ۲۹ تنه ، ۱۹۸۹ متر ، ۲ کده ،
 ۱۰۱ قطی ، ۳ کلچ ، ۴ کیلان بالغ بر (۱۷/۱۲۷۳۸۴۴) افغانی)
- ۲- تجهیزات ، ۵۲ قلم شامل ۲۷۴۱ متر ۲۱۹ درجن ، ۲۹ حلقه ، ۱۲ توپ ،

د افغانستان کالند

۱۷۲۸ تنغه، ۱۸۳۱ سپر - ۸۳۸۰۶۲ کلمچه، ۳ پیسې، ۳۳ عدد - ۵۸۰ دانه
۳۶۴ جوړه، ۵۰ وار ۳۵ طاقه بالغ به (۲۶۰۸۳۷۲/۵۶) - افغانی

مواد قرطاسیوی :

انسانیه ولوازم تحصیل (۲۲۰) فلم شامل ۲۷۸۵۸ دانه ۳۰۱ کد -
۲۲۳۶۵ پوری، ۲۶ سیت، ۱۲۸۸ بوتلو متفرقه - ۵۳۴ قطی، ۱۸۰ پاپ، ۲۸۸۶
تنغه، ۳۰ قاب ۳۰ جوړه، ۱۲۰۳۱ متر، ۵۸ توپ ۱۳ کوتر، ۷ عراد، ۲۷۲ جلد،
۴۰ کړلن، ۲۰۸ سیر، ۲ حلقه و ۸۰ درجن بالغ بر (۶۳۲۸۴۰/۵۹) افغانی
۴ - مواد ارزاقیه و غیره ۱۸۰ فلم شامل ۳۲ خروار ۷۶ سپر ۹۰ قطی ۹۱ درجن
۳۷۷ فلم مختلف بالغ بر (۱۷۰۷۵۵/۷۳) افغانی) جمعا ۵۸۱۳/۴۷۴۰ - افغانی
مجموع میزان توزیع عمومی (۵۵۹۰۴۶۰/۳۱) - افغانی) -

و - بادر نظرداشتن اینسکه يك مقدار معنا بپای مواد و سامان مورد احتیاج
و زارت خانه ها و دواير دردوران سال از دیو های ریاست تهیه داده
شده اینک ما بقی اجناسی که در دیو های ریاست تهیه موجود است فرار
ذیل است :

- ۱ - مواد تعمیراتی از قبیل آهن چادر و سیخ کول و آهن بنی و کچ ۱۴ فلم
- ۲ - مواد تجهیزات از قبیل تپک، آبدان و سطل - ۳ فلم .
- ۳ - مواد ملبوسات از قبیل بوت و سامان سپورت و بوت کرمچی و غیره ۷۰ فلم
- ۴ - مواد قرطاسیه از قبیل رنگه بلو بلك، فلم پنسل کای، دیوات و کار
بن پیپر، سرش کارت، کاغذ کستور و غیره ۴۶ - فلم :
- ۵ - مواد طباعتی از قبیل رنگه طباعتی، جست و کاغذو فلم و غیره ۶ فلم.
- ۶ - مواد ارتزاقیه از قبیل روغن زرد، کهنجد، برنج باریک، برنج باره
پشدي، کنری و خان آبادی ماش و چای و نودو و غیره ۹ فلم .
- ۷ - مواد محروقات از قبیل زغال و بغاری و نل بغاری ۵ فلم .
- ۸ - اشیاء متفرقه از قبیل ماشین نمره زنی و کمره عکاسی و ادویه و دستنگاه
مضاربات و تراقبک و غیره ۹ فلم .

اجراآت ریاست محاسبات

این ریاست با اساس سیستم جدید و مقتضیات اصولی و حسابی موظف است،
الف- مصارف دوایر مرکز و ولایات را مراقبت و کنترل کند .

ب- بیرونی موازنه عمومی، امور محاسبه کلیه دوایر را تشکیل دهد و آنها را تعیین و ترتیب نماید .

ج- چهره محاسبه وی دوایر متعلق به بودجه ملحق و هکذا بودجه مؤسساتی را که در آن سرمایه دولت نیز مرکوز است انتظام و ترتیب دهد .

د- حساب قطعی عمومی را مطابق سیستم جدید تنظیم و پرونده های قانونی و نظامنامه های متعلق به محاسبات را مرتب نماید .

ه- تحصیل بقایای صرفیاتی را تعقیب و در انجام تصفیه بقایای صرفیاتی ، بذل مساعی نماید .

و- در کتبه اجراآت مدیریتهای مالیه مرکز و ولایات و کنترلرهای محاسبه مدیریت های محاسبه مربوط ولایات و مرکز و محاسبین نقدی و مسکری و ملکی خوش کرده و مجال ندهد که ایشان مخالف مقررات قانونی وزارت مالیات اجراآت فعال مایریدی بکنند .

ز- وظیفه دار کسب صرفیات ماهوار معاش ها و مصارف ملکی و مسکری مرکز و ولایات و گرفتن اسناد صرفیات تدفین و کنترلرهای ابتدای اسناد مصارف و ترتیب دفتر مقایسه عمومی و سپردن اوابج مصارف با اسناد متعلقه آن ریاست عالی دیوان محاسبات و همچنین کنترلرهای اوابج صرفیات قروض داخلی و خارجی که به منظور پیشبرد آن پرونده های اقتصادی مملکت خرج میگردد ، ریاست محاسبات اوابج صرفیات آنی الذکر سال ۱۳۳۳ از فوت: گروه های محاسبین نقدی مرکز و مستوفیت های ولایات بدست آورده و پس از تدقیق و سنجش ابتدائی و تطبیق اسناد مصارف انضمامیه ، همه را بدیوان محاسبات ارسال و نوافس و اعتراضات مربوطه را بر ارجاع آن ابلاغ نمود .

۱ - لوابېج صرفیات ۱۳۳۴ مقاماتیکه بااستاد مربوطه آنها دوازده ماهه ساخته اند غبارتنداز ، وزارت اقتصاد ملی ، وزارت خارجه ، وزارت دربار ، وزارت معنای برات ، وزارت عدلیه ، وزارت صحیه ، وزارت معادن و صنایع ، وزارت زراعت ، ریاست مطبوعات ، ریاست اعیان ، مؤسسات صحی ، ریاست ضربخانه . فاکولته طبی ، ریاست پوهنتون ، ضبط احوالات ، شورای ملی ، ریاست قبایل ، مدیریت لین هوایی ملکی ، محاسبه تنیه ، فیصد ۲۰ گریزی فرضه دافغانستان بانک ، آمریت لوازم وزارت دفاع ملی مستوفیت کرشک و غرنی و مشرفی و بدخشان و فراه و قندهار .

۲ - لویج صرفیات بازده ماهه ۱۳۳۴ غبارتند ، وزارت معارف ، وزارت فواید عامه ، وزارت مالیه ، صدارت عظمی ، ریاست المیک ، وزارت دفاع ملی ، مستوفیت پروان و جنوبی .

۳ - لوابېج صرفیات ده ماهه ۱۳۳۴ غبارتند ، ازوزارت داخه مستوفیت میمنه .

۴ - لوابېج صرفیات ۹ ماهه غبارتند از لوی شمالی و مستوفیت کابل .

۵ - لوابېج صرفیات هشت ماهه ، مشتمل است از مستوفیت فغانستان ، هفت ماهه شامل مستوفیت هرات و شش ماهه شامل مستوفیت مزارشریف می باشد . نا گفته نمی گذاریم که در بدو سال ۱۳۳۴ به اساس مقتضیات سیستم جدید و تصویب کمیسیون مشاورتی مالی تعدیل و اجراء دفاتر آن الذکر را این ریاست به اثر ارشادات وزیر مالیات به دوایر مربوطه تعمیم و تحت اجرا قرار داده است .

۱ - بیان نامه حساب ۲ - سه پارچه تذکره استبذان لوابېج تحقیقات ، ۳ - سه پارچه امر تادیه توزیع تخصیصات ، ۴ - تذکره خریداری ، ۵ - امر اعطای نقدی ، ۶ - علم و خیر معاش ، ۷ - مقاوله نامه ، ۸ - شرط نامه عمومی و دفتر آوانس .

حساب قطعی عمومی معاشات و مصارف دوازده ماهه سال ۳۳ که

یکی از جمله عمده ترین وظایف موصوف بوده به سیستم جدید و طرز اجرا آن مدرن و عصری که ابتدا سابقه ندارد، این ریاست آنرا مرتب و پس از تطبیقات بودجه و خزائن آنرا تکمیل و اعتراضات حسابی و بودجوی بمواضع مربوطه ابلاغ شد، یکی دیگر از اجزای تازه این ریاست همانا صدور اوامر است راجع به اجرای حواله جات و ترتیب دفاتر و اصلاح اجزای آن به سیستم جدید به تمام دوائر مرکرو لایات همچنین وظایف تدقیق متعلق به مدت اشخاص و بقایای مؤقت ضرباتی را که در ابتدای سال انتقال می یابد تا حد توان اجرا کرده و از مراقبت تحصیل و حذف و تنزیل بقایا و تعقیب قروض اشخاص در مقابل دولت و تنبیت معاملات حذف قروض مطابق حکم ماده ۱۳ قانون، محاسبات عمومی سعی نموده است و لایحه استی تصحیل واردات و باقیات را ترتیب نموده است.

و مدیریت تصفیه ماضیه بقایای سنوات ماضی تا اواخر سال ۱۳۱۵ که به تصفیه سابقه مربوط بود منجمد (۱۶۲۳۰۴۵۷) افغانی سرجمع بقایای مربوطه مبلغ (۲۷۶۸۲۳۰) افغانی، (۱۷۶۶) کله دار (۳۷۴۲۲۲) کله دار (۱۴۵۲۶) یوند و ۱۹۰۰ یوند تصفیه گردیده.

ه - در اول سال ۱۳۳۴ برای تصفیه و تزکیه باقیات ۱۳۱۶- الی ۱۳۳۲ به وزارت مالیه، مدیریت تصفیه جدید منظور شده.

مدیریت مذکور است باقیات دوائر مرکزی وزارت خانه ها و ترتیب حساب عمومی بقایای مذکور، تفریق سال و وزارت مربوط آن و استعلام اسناد قابل مجرای در وزارت خانه های مذکور آورده حساب عمومی به عنوان (هفت هزار و نهصد و شصت و چهار نفر باقیه) ترتیب و است وصول اسناد مجرای آن تحقیقات نموده در نتیجه از جمله (۱۹۰۴۵۷۰۰) افغانی باقیات مصارفی وزارت خانه های مذکور علاوه به ترتیب حساب عمومی مبلغ (۱۹۵۴۸۳۰۳) افغانی تصفیه گردید.

و - مدیریت محاسبه تهیه - که وظیفه دار ترتیب حساب داری از مبالغ انتقالی وزارت خانه ها و غیره کنترل حواله های نقدی خریداری اموال

بصورت لېټر آف کړېدنه یا کمپنۍ هاید خارجي وټاډیه مهالځ اموال خریداری
شده داخلی بروی قرارداد وچکره وغیره ، کمینټول تثبیت قرارداد و تحقیق
و مذاکره استیذان پیشکی و ترتیب لوايح صرفیات ماهوار و ترسیل آن
بمدیریت اول محاسبات بوده بااساس آن وظایف خود را اجراء و حسابات
ماهواره دوازده ماهه سال ۱۳۴۳ خود را تفویض نمود .

اجراآت ریاست اقتصادی

در شعبات مربوط این ریاست هیأت تدقیق مالی مکلف با انجام وظیفه
تدقیق پروژه های قانونی و اصول نامه های که توسط شعبات مربوط وزارت
مالیه ترتیب می یابند، میباشد و تعقیب و تحقیق صورت جریان قوانین مالی
و ترتیب احصائیه یکی از وظائف آن است .

این ریاست مکلف است در تدقیق پروژه های مرسوله، تعقیب مسائل
متنازع فیهای مالی شعبات مرکز و اطراف بتدقیق متون قرار داد ها ،
تدوین پروژه ها مطابق اساسات حقوقی - ترتیب حساب تخصیصات بودجه ،
مراقبت تعهدات مصارف و تحقیق - تسجیل قرار داد ها - مساعد ساختن زمینه
تطبیقات برای قوانین مصارف - تحقیق پروژه های بودجه ملحق - تولید
هم آهنگی بین بودجه ملحق و موازنه عمومی - اجرای معاملات متعلق به
خزائن - و حفظا سهام - تعقیب بازار های مالی از نظر تحولات نقدی
نرخ اسهام و اسناد قرضه دولتی وغیره . اجراآت آن قرار ذیل است :

از اسامه حقوق خزینه :

ترتیب و تنظیم حساب قطعی خزینه دولت متناظر به ترتیب بودجه که
برای اولین مرتبه در وزارت مالیه صورت گرفته است .

ترتیب یلان قروض دولتی برای پروژه های انکشافی و اخذ قرضه از
بانک و تدوین بمراجع پلانهای انکشافی - تدوین قرضه های خارجی
برای اکمال سیلو (دانش) و آسیاب برقی فنی .

تدویر قرضه اکثر مبانک و مراقبت آن و تثبیت مصارف اسماری وادی هیر مند . اعطای یکک کربدت ده میلون افغانی برای تکمیل پروژه های عمرانی شهر کابل به بناروالی . تدویر قرضه های عامه و دادن یک پول معین از جمله فروض دولت به مستحقین . صدور اوامر بمراجع کربدت برای افتتاح قرضه های مبعادی و طولیل به تصدیهای دولت و غیره مؤسسات عام المنفعه از قبیل شرکت پشم - پخته - بلدیه کابل و تضمین این قرضه ها بنام و حساب خزینة دولت . مراقبت جریان پول در نقاط مختلفه مملکت و جلوگیری از فلت پول در آن مناطق .

بودجه :

ترتیب بودجه سال ۱۳۳۴ دولت و مؤسسات دولتی و صندوق تقاعد و تدقیق بودجه های بعضی بلده ها و تصدیق آنها . گذشتانندن بودجه ها از مجلس عالی و وزراء و پارلمان ، توزیع به کمیسیون بودجه و مجلس عمومی شورای ملی ، توزیع تخصیصات و لایات و مراجع مربوط - مراقبت و اجرای بودجه و قانون موازنه عمومی و لوائح مربوطه آن ، ترتیب بودجه سال ۱۳۳۵ و ترتیب بودجه سال اول پلان پنجساله اقتصادی مملکت . اجرای مناقلات بین فصول و مواد بودجه در بین سال . اعلام ضمیمه بودجه و ترتیب ضمیمه شدن آن افلام بموازنه سال ۱۳۳۴ و ترتیب پروژه آن جهت طی مراحل قانونی .

تدقیق مالی :

ترتیب اساسنامه ها و لوائح بانک تجاری - بانک رهنی و دیواری ادویه و بانک صنعتی و نقلیات دولتی و غیره مؤسسات ، ترتیب لایعه و وظایف وزارت مالیه و مربوطات آن .

ترتیب و چاپ بودجه سال ۱۳۳۴ که بودجه دوم مملکت است بصورت مطبوعه ، فیفا اسمال پروژه های جدید از قبیل پروژه برمه کاری بطرول

درسمت شمالي مملکت، خريداري دستگاه موج کوتاه - تعمير ميدان هوايي بين المللي قندهار برای. طيارت چهارماشينه وغيره . فينا نسماں پروژہ های ترقي دهاټ که با مؤسسه های بين المللي دوش بدوش اجرا ميگردد، کشودن يك قرضهٔ قصيرالمدت معادل سي مليون افغانی برای بانک تجارتي جهت خريداري يشم . فزء قل - وغيره . کشودن يك قرضه بشرکت پنبه معادل چهار كرو رو بيست و سه لك افغانی جهت خريداري پنبه كه مستحصل متضرر نكردد. وعلاوةٔ در بودجه سال ۳۳ كه هبارت از مبلغ (۱۳۰۱۱۰۲۱۶۲) افغانی بود باوجود بلاكيد اقتصادي پاکستان برافغانستان كدام سكهٔ وارد نشد .

وقيت و نرخ اشيا بخوبي كنترول شد - و يك مقدار پول هنگفت خارج موازنهٔ عمومي انكشافات اقتصادي و تكميل پروژہ های مهم دولت از طرف وزارت ماليه تاديه شده .

مدیریت عمومی تفتیش

اجراآت سال ۳۴ مدیریت تفتیش هبارت از تفتیش ۷۸ فقرهٔ مختلف و دادن نتيجه قطعيه مياشد .

اجراآت رياست واردات

طوريكه همگان ميدانند درين وزارت مدت چند سال است كه رياست واردات هم وجود داشته و اين رياست وظيفه دار تحصيل ماليه عوائد تجارشركتها بوده و اينكه در سنوات ماضيه اجراآت موظفه را بچه متوال ميگردانده، خارج اين مبحث است. اين رياست در برابر وظايف ذيل مسؤول و مكلف است ادارم و تنظيم فعاليت طرح و تحقيق تمام ماليات محصولاتيكه بوزارت ماليه ارتباط دارد - ترتيب حساب واردات عمومي، مرافيت تطبيق قوانين مالياتي، تنظيم بودجه واردات. ترتيب پروژہ اصولنامه، نظامنامه، تعليمات نامه تهيه احصائيه، تدقيق پروژہ های اصولي سائر وزارتخانه ها وغيره .

۱- مدیریت مؤسسات:

وظیفه این مدیریت تأمین عوائد گرفتن ببلانس ها، اتخاذ تدبیر لازمه بفرض تدویر کلیه مؤسسات، توجه در ترتیب واردات، جمع آوری احصائیه ها و ترتیب پروژه های اساسی میباشد، این مدیریت در سال ۳۴ هیأت های منظم تفتیش را جهت ملاحظه دفاتر و تدفین امور حساب مالیاتی، از مرکز وزارت مالیه به تمام شرکت های مرکز و ولایات کسبل کرده و در نتیجه نظر به تفاوت ثابت حسابات سنوات گذشته، مستوفیه های ولایت را از تحصیل پولهای ذمت شرکت ها حالی و مکلف گردانیده بتفصیل ذیل:

۱- ذمت شرکت انحصار موثر	۸۸٫۶۳۳۷۵٫۱۰۶	افغانی
۲- » » د کلمو (روده)	۱۴۲۶۹٫۷۸	»
۳- » » » وطن	۷۵۵۳۱٫۰۰	»
۴- » » » پشمینه بافی	۴۷۸۹۶۵٫۰۲	»
۵- » » » حجاری و نجاری	۷۲۹۳۵۴٫۲۷	»
۶- » » » شمالی	۱۰۱۳۵۰٫۷۳	»
۷- » تجارتخانه محمد ایوب و محمد امان	۳۴۰٫۴۰	افغانی
۸- » ریاست اطاق تجارت	۵۸۳۰۳٫۷۱	»
۹- » » دیپوی تعاونی	۱۱۴۴۶۲۳۰٫۴۱	»
۱۰- » » بعضی مؤسسات و شرکت ها	۶۵۷۲۱۶٫۲۰	»
۱۱- شرکت نساجی	۱۲۰۰۰۰۰٫۰۰	»

همچنان فقرات و مسایل اعتراضیه مالی، بیرون نویسی شرکت ها و مؤسسات و اشخاص که توسط این مدیریت بعد از اخذ و صدور اوامر بولایات و مرکز کسبل شده تا ذریعه محکمه ابتدائی مالی فیصله را بمرکز وزارت اطلاع دهند، ذیلاً از مطالعه خوانندگان محترم گزارش داده میشود:

امور وزارت مالیه

- ۵- سال ۳۴ ۹۱۹۵۹۰۵۱۴۶۰- د
- ۶- تزییدات ۳۰۱۵۸۵۴۴۴۱- د
- باوجود تزییدات فوق الذکر، هرگاه حکومت کراچی در برابر واردات و صادرات مملکت مواضع بی لزوم خود را بوجود نمی آورد و بیش ماه کامل ما را از حقوق حق تری تزیی می محروم نمی ساخت، بصراحت تام میگوئیم که تزییدات مالیاتی مادر حدود هشتاد میلیون افغانی بالغ میگردید.
- ب- قسم اول تزیید مالیات بر عایدات محصول مواشی و محصول کمرک ۱۱ ماهه سال ۳۴ به مقایسه ۱۱ ماه سال ۳۳:
- ۱- مالیات بر عایدات سال ۳۳ ۸۴۶۸۱۲۳۹۰۰- افغانی
- ۲- د د د ۳۴ ۷۲۴۶۱۷۲۰۰۰- د
- تزیید ندارد، تنقیص مبلغ ۱۲۲۱۹۵۱۹- افغانی
- ۳- محصول مواشی سال ۳۳ ۳۳۹۸۷۱۹۷۰۰- د
- ۴- د د ۳۴ ۳۷۹۱۱۰۳۱۰۰- د
- تنقیص نداشته و تزیید مبلغ ۳۹۲۳۸۳۴- افغانی
- توحید احصائیة تخمیننی حاصلات سال ۳۱ تا سال ۳۳ افغانستان
- بمعیار تن:

میزان عمومی حیوانات بصورت تن	
حاصلات گندم در سال ۳۱	۲۲۸۱۳۹۱- تن
د برنج د	۳۱۵۹۹۶ »
د جواری د	۶۰۲۰۸۱ »
د گندم در سال ۳۲	۲۰۸۵۵۱۹ »
د برنج د	۲۷۸۸۸۱ »
د جواری د	۶۱۷۷۸۶ »
د گندم در سال ۳۳	۲۰۱۸۲۳۷ »
د برنج د	۲۸۴۸۲۳ »
د جواری د	۶۵۹۵۶۹ »

احصائيه عمومي مواشي افغانستان :

۱- ولايت کابل :

٢٨٥٣٤ - نفر	تعداد مالکين مواشي
١١٦٦٧٤٨	د کوسفند وېز
٢٣٣٣٤٩٦ - افغاني	اندازه محصول
٣٠٨٠٤ - نفر	تعداد مالکين مياشي
٢٢٩١١٣	د کياو وکاو مېش
٩١٦٢٥٢ - افغاني	اندازه محصول
٤٩٨٣ - نفر	تعداد مالکين مواشي
٢١٤٢٧	د اشتر
٢١٤٢٧٠ - افغاني	اندازه محصول
٥١٧٧ - نفر	تعداد مالکين
٨٥٨٢	د اسب و قاطر
٦٨٦٥٦ - افغاني	اندازه محصول
٣٥٨٥٩ - نفر	تعداد مالکين
٨١٣٧٩	د مرکب
٣٢٥٥١٦ - افغاني	اندازه محصول

ميزان عمومي مالکين و مواشي و محصولات ولايت کابل :

١٠٥٣٥٧ - نفر	تعداد مالکين
١٥٠٧٢٤٩ - راس	د مواشي
٣٨٥٨٣٩٠ - افغاني	اندازه محصول

۲- احصائيه مواشي ولايت قندهار :

٣٦١٧٥ - نفر	تعداد مالکين مواشي
١٣٢٩١٦٧ -	د کوسفند وېز
٢٦٥٨٣٣٤ - افغاني	اندازه محصول

امروزارت ما ليه

تعداد ما لكين مواشى	٢٠٧٥ - نفر
د كساو وكاوميش	١٠٢٨٤١
اندازه محصول	٤١١٣٦٤ - افغانى
تعداد ما لكين	١١٠٥٨ - نفر
تعداد اشتر	٥١٩٧٢
اندازه محصول	٥١٩٧٢٠ - افغانى
تعداد ما لكين	١٦٣٧ - نفر
» اسب وقاطر	٢١٩٥
اندازه محصول	١٧٥٦٠ - افغانى
تعداد ما لكين	١٧٠٩١ - نفر
تعداد مركب	٤٠٦٦٧
اندازه محصول	١٦٢٦٦٨ - افغانى

ميزان عمومى ما لكين ومواشى ومحمول ولايت قندهار:

تعداد ما لكين	٨٦٧١١ - نفر
د مواشى	١٠٢٦٨٤٢ - راس
اندازه محصولات	٣٧٦٩٤٤٦ - افغانى

٣- احصايه مواشى ولايت هرات :

تعداد ما لكين	٢٤٥٩٠ - نفر
د كوسفند و بز	٣٨٤٧٧٠٣ - راس
اندازه محصول	٧٦٩٥٤٠٦ - افغانى
تعداد ما لكين	٥٨٤١٦ - نفر
د كساو وكاوميش	٢٣٢٩٠٩ - راس
اندازه محصول	٩٣١٦٣٦ - افغانى
تعداد ما لكين	١٣٣٩٥ - نفر

د افغانستان کالني

تعداد اشتر	۵۲۸۰۹ راس
اندازه محصول	۵۲۸۰۹۰ افغاني
تعداد مالکين	۱۶۸۹۶ نفر
د اسب و فاطر	۲۶۸۸۹ راس
اندازه محصول	۲۱۵۱۱۲ افغاني
تعداد مالکين	۳۴۶۰۴ نفر
د مرکب	۶۴۹۹۲ راس
اندازه محصول	۲۵۹۹۶۸ افغاني

ميزان عمومي مالکين و موشي و اندازه محصول ولايت هرات :

تعداد مالکين	۱۴۶۹۰۱ نفر
د موشي	۴۲۲۰۳۰۶ راس
اندازه محصول	۹۶۲۰۳۱۲ افغاني

۴- احصائيه موشي ولايت مزار شريف :

تعداد مالکين موشي	۵۲۵۳۰
د کوسفند و بز	۲۱۹۸۳۴۰
اندازه محصول	۴۳۹۶۶۸۰-افغاني
تعداد مالکين موشي	۵۶۵۸۳
د گاؤ و گاو ميش	۲۰۲۷۰۲
اندازه محصول	۸۱۱۰۸۸
تعداد مالکين	۰۱۱۶۳۱
اشتر	۳۱۸۰۷
اندازه محصول	۳۱۸۰۷۰
تعداد مالکين	۳۱۶۱۲
د اسب و فاطر	۶۴۱۰۷
اندازه محصول	۵۱۲۸۵۶

امور وزارت مالیه

۵۸۱۹۶	تعداد ما لکین
۱۵۸۹۷۸	تعداد مرکب
۱۶۳۵۹۱۲	اندازه محصول
	میزان عمومی ما لکین مویشی و محصولات :
۲۱۰۵۵۳	ما لکین
۲۶۵۶۰۰۴	تعداد مویشی
۶۶۷۴۶۰۶	اندازه محصول
	۵- احصائیة مویشی ولایت مشرقی :
۳۲۶۱۹	تعداد ما لکین مویشی
۲۸۵۸۰۸	تعداد کوسفند و بز
۱۰۶۱۹۳	اندازه محصولات
۴۹۷۸۱	تعداد ما لکین مویشی
۱۵۹۸۳۵۳	د گاو و کاومیش
۱۹۲۲۳۹	اندازه محصولات
۲۱۱	تعداد ما لکین
۳۱۵	د اشتر
۱۲۲۳	اندازه محصولات
۱۰۰۸	تعداد ما لکین
۱۱۱۶	د اسب و فاطر
۳۱۷۴	اندازه محصولات
۸۶۹۴	تعداد ما لکین
۱۴۴۰۷	د مرکب
۱۸۳۲۶	اندازه محصولات
	میزان عمومی ما لکین مویشی و محصولات ولایت مشرقی :
۸۰۸۱۳	ما لکین

د افغانستان کا انځر

٤٦٠٩٩٩	تعداد مواشي
٣٢١١٥٥-افغانی	اندازه محصولات
	احصائیه مواشي ولایت جنوبی :
١٣٧٩٨	تعداد مالکین مواشي
٢٠٠١٠٢	د کوسفندو بز
٥٠٠٠٥٥-افغانی	اندازه محصول
١١٩٨٥	تعداد مالکین مواشي
٦٠٠٤٥	د کار و گاومیش
٧٢٢٢٠-افغانی	اندازه محصول
١٩٢٨	تعداد مالکین
٣٤٤٥	د اشتر
١٢٧٣٢-افغانی	اندازه محصول
٦٤٠	تعداد مالکین
٧٠٤	د اسب و قاطر
١٢٦٧-افغانی	اندازه محصول
١٠٠٨٦	تعداد مالکین
١٦٠١٢	د مرکب
١٤٤١١-افغانی	اندازه محصول
	میزان عمومی مالکین مواشي و محصولات ولایت جنوبی :
٣٨٤٣٧	مالکین
٢٨٢٣٠٨	تعداد مواشي
١٥٠٦٨٥-افغانی	اندازه محصول
	احصائیه مواشي ولایت قطغن :
	تعداد مالکین مواشي
١٥٦٦٨٧٥	تعداد کوسفندو بز

امور وزارت مالیه

۳۱۳۳۷۵۰	اندازه محصول
.	تعداد مالکین مواشی
۳۱۹۱۳۰	د کاه و کاهومیش
۱۲۷۶۵۲۰	اندازه محصول
.	تعداد مالکین
۱۳۱۶۹	اشتر
۱۳۱۶۹۰	اندازه محصول
.	تعداد مالکین
۵۱۹۰۸	د اسب و قاطر
۴۱۵۲۶۴	اندازه محصول
.	تعداد مالکین
۱۰۶۳۹۶	د مرکب
۴۲۵۵۸۴	اندازه محصول
میزان عمومی مالکین مواشی و محصولات ولايت فطین :	
مالکین	
۵۰۲۶۴۲۸۷ - افغانی	اندازه محصول
۲۰۰۷۴۷۸	تعداد مواشی
احصائیه مواشی اعلیٰ حکومت فرام :	
۱۳۹۳۶	تعداد مالکین مواشی
۵۸۷۷۶۱	تعداد گوسفند و بز
۱۱۷۵۵۲۲	اندازه محصول
۹۶۰۶	تعداد مالکین مواشی
۴۱۶۳۲	تعداد کاه و کاهومیش
۱۶۶۵۲۸	اندازه محصول
۳۴۹۱	تعداد مالکین

د افغانستان کالني

۸۹۰۲	تعداد اشتر
۸۹۰۲۰	اندازه محصول
۶۰۰	تعداد ما لکين
۸۷۰	تعداد اسپ و فاطر
۷۰۰۰	اندازه محصول
۸۲۰۶	تعداد ما لکين
۱۴۴۴۶	تعداد مرکب
۰۷۷۸۴	اندازه محصول
	ميزان عمومي ما لکين و مواشي و محصول حکومت اعلي فرا
۳۰۹۴۴ فقر	ما لکين مواشي
۱۶۰۳۶۱۶ راس	تعداد مواشي
۱۴۹۰۸۰۴ افغانی	اندازه محصول
	احصايه مواشي حکومت اعلي بدخشان
۳۹۶۶	تعداد ما لکين مواشي
۷۴۰۰۰۰	تعداد کو سفند و بز
۱۱۹۰۱۴۷	اندازه محصول
۲۶۰۱۳	تعداد ما لکين مواشي
۱۴۰۰۵۳	تعداد کاو و کاو ميش
۰۸۸۹۱۰	اندازه محصول
۴۰	تعداد ما لکين
۱۱۴	تعداد اشتر
۱۳۲۴	اندازه محصول
۱۰۱۷۶	تعداد ما لکين
۱۴۹۳۱	اسپ و فاطر
۱۲۱۶۳۹	اندازه محصول
۲۴۳۰۰	تعداد ما لکين

امور وزارت مالیه

۴۶۰۹۲	د مرکب
۱۸۷۱۳۳	اندازه محصول
میزان عمومی مالکین و مواشی و محصول حکومت اعلیٰ بدخشان،	
نفر ۹۲۵۵۰	مالکین مواشی
۹۶۲۴۵	تعداد مواشی
۲۰۹۳۷۵۸ افغانی	اندازه محصول

احصائیه مواشی حکومت اعلیٰ پروان

تعداد مالکین مواشی ۳۳۳۶۰ - تعداد کوسفند و بز ۲۹۹۹۴۸ - اندازه محصول ۵۹۹۸۹۶ - تعداد مالکین مواشی ۲۵۶۷۰ - تعداد گاو، کاو و میش ۸۵۹۴۲ - اندازه محصول ۳۴۳۷۶۸ - تعداد مالکین ۳۴۷ - تعداد اشتر ۴۵۱ - اندازه محصول ۴۵۱۰ - تعداد مالکین ۳۰۲۲ - تعداد اسب و قاطر ۵۸۰۴ - اندازه محصول ۶۶۴۳۲ - تعداد مالکین ۱۳۹۰۳ - تعداد مرکب ۳۱۹۹۷ - اندازه محصول ۱۲۷۹۸

میزان عمومی مالکین و مواشی و محصول حکومت اعلیٰ پروان،
(مالکین ۷۶۳۰۲ - تعداد مواشی ۴۲۴۱۴۲ - اندازه محصول ۱۱۲۲۵۹۴)

احصائیه مواشی حکومت اعلیٰ غزنی

تعداد مالکین ۲۳۳۷۹ - تعداد کوسفند و بز ۶۵۷۴۳۱ - اندازه محصول ۱۳۱۴۸۶۲ - تعداد مالکین مواشی ۱۷۴۳۲ - تعداد گاو و میش ۸۷۴۳۷ - اندازه محصول ۳۴۹۷۴۸ - تعداد مالکین ۲۴۸۶ - تعداد اشتر ۲۱۷۶۶ - اندازه محصول ۲۱۷۶۶۰ - تعداد مالکین ۶۹۵ - تعداد اسب و قاطر ۸۰۰ - اندازه محصول ۶۴۰۰ - تعداد مالکین ۱۷۲۲۳ - تعداد مرکب ۳۹۸۷۲ - اندازه محصول ۱۵۹۴۸۸

میزان عمومی مالکین و مواشی و محصول حکومت اعلیٰ غزنی، (مالکین ۶۶۳۱۵ - تعداد مواشی ۸۰۷۳۰۶ - اندازه محصول ۲۰۴۸۱۵۸)

د افغانستان کالني

احصائية مواشي حکومت اعلى ميمنه .

تعداد مالکين مواشي - تعداد گوسفندوبز ۹۲۷۳۸۸ - اندازه محصول
۱۸۵۴۷۷۶ - تعداد مالکين مواشي - تعداد گاؤ و گاوميش ۷۴۵۴۶ -
اندازه محصول ۲۹۸۱۸۴ - تعداد مالکين ، تعداد اشتر ۱۴۷۸۳
اندازه محصول ۱۴۷۸۳۰ - تعداد مالکين ، تعداد اسب و فاطر ۸۴۳۱
اندازه محصول ۶۷۴۴۸ - تعداد مالکين ، تعداد مرکب ۵۴۰۸۰ -
اندازه محصول ۲۱۶۳۲۰

ميزان عمومى مواشي و محصول حکومت اعلى غزني (تعداد مواشي
۱۰۷۳۲۲۸ - اندازه محصول ۲۵۸۴۵۵۸) -

ميزان عمومى مالکين و مواشي و محصول ولايات افغانستان :

مالکين ۹۳۴۷۸۲ نفر - تعداد مواشي ۱۶۶۲۶۷۱۹ - اندازه محصول
۳۹۰۱۳۰۰۳ - نو حيد احصائية اراضى با اندازه مالیه اسامى مالیه ده
بشاسب جريب -

۱- ولايت کابل - رود بار ۱۹۰۲۸۸ جريب چشمه سار ۹۴۰۳۲ جريب
کاريزى ۷۴۲۳۰ جريب للمى ۹۴۴۴ جريب - ميزان اراضى بجریب ۳۶۷۹۸۴
جريب - مقدار مالیه ۲۷۲۷۵۲۴ - افغانى - تعداد مالکين اراضى ،
از صفراالى ۲ جريب ۴۷۲۷۲ نفر از ۳ الى ۲۰ جريب ۴۰۵۴۴ نفر از ۲۱ -
الى ۳۰ جريب ۱۸۵۵ - از ۳۱ الى ۵۰ جريب ۳۸۰۹ نفر از ۵۱ الى ۷۰ جريب
۲۳۰۹ - از ۷۱ الى ۱۰۰ جريب ۱۳۷ نفر از ۱۰۱ الى ۱۵۰ جريب
۱۱۰ نفر از ۱۵۱ الى ۲۰۰ جريب ۴۳ نفر از ۲۰۱ الى ۳۰۰ جريب ۴۹
نفر از ۳۰۱ الى ۴۰۰ جريب ۱۲ نفر از ۴۰۱ الى ۵۰۰ جريب ۴ نفر از ۵۰۰ -
الى بالا ۸ نفر - ميزان مالیه دهان ۹۶۱۶۲ نفر

۲- ولايت قندهار - رود بار ۶۸۰۰۶۰ جريب چشمه سار ۹۶۲۹۶ جريب
کلريزى ۲۷۲۰۹۴ جريب للمى ۱۹۴ - ميزان اراضى بجریب - ۱۰۴۸۶۴۴
جريب مقدار مالیه با افغانى ۱۰۷۱۷۷۴ - افغانى .

تعداد مالکین اراضی - از صفرا الی ۲ جریب ۳۰۶۹ نفر - از ۳ الی ۲۰ جریب ۲۸۶۸۹ نفر - از ۲۱ الی ۳۰ جریب ۴۶۸۰ نفر - از ۳۱ الی ۵۰ جریب ۲۸۲۴ نفر - از ۵۱ الی ۷۰ جریب ۱۶۵۳ نفر - از ۷۱ الی ۱۰۰ جریب ۱۰۹۵ نفر - از ۱۰۱ الی ۱۵۰ نفر ۶۸۹ نفر - از ۱۵۱ الی ۲۰۰ جریب ۲۰۵ نفر - از ۲۰۱ الی ۳۰۰ جریب ۱۰۲ نفر - از ۳۰۱ الی ۴۰۰ جریب ۷۲ نفر - از ۴۰۱ الی ۵۰۰ جریب ۵۳ نفر - از ۵۰۰ بالا ۸۸ نفر - میزان مالیه دهان (۴۴۳۶۸) نفر

۳- ولایت هرات - رود بار ۴۴۹۷۹۶ جریب چشمه سار ۲۷۰۷۸ جریب کاریز ۱۶۱۰۴ جریب - للمی ۱۹۷۸۰۹ جریب - میزان اراضی بجریب ۶۹۰۷۸۷ جریب مقدار مالیه با قفائی ۲۵۵۸۵۰۸ - افغانی .

تعداد مالکین اراضی از صفرا الی ۲ جریب ۳۴۸۷۹ نفر - از ۳ الی ۲۰ جریب ۴۱۰۷۵ نفر - از ۲۱ الی ۳۰ جریب ۳۳۷۰ نفر - از ۳۱ الی ۵۰ جریب ۱۵۴۰ نفر - از ۵۱ الی ۷۰ جریب ۶۳۰ نفر - از ۷۱ الی ۱۰۰ جریب ۴۲۳ نفر - از ۱۰۱ الی ۱۵۰ نفر ۱۸۲ نفر - از ۱۵۱ الی ۲۰۰ جریب ۱۱۵ نفر - از ۲۰۱ الی ۳۰۰ جریب ۹۵ نفر - از ۳۰۱ الی ۴۰۰ جریب ۵۲ نفر - از ۴۰۱ الی ۵۰۰ جریب ۲۶ نفر - از ۵۰۰ جریب بالا ۱۲۶ نفر میزان مالیه دهان ۸۲۵۱۳ نفر

۴- ولایت مزار شریف - رود بار ۷۰۲۷۵۶۶ جریب، کاریز ۳۰ جریب چشمه سار ۸۵۹۰۶ جریب، للمی ۸۴۰۲۹۷ جریب، میزان اراضی ۲۶۲۸۹۹۹ جریب، مقدار مالیه با قفائی ۱۷۹۹۱۲۱۸ -

تعداد مالکین اراضی - از صفرا الی ۲ جریب ۲۹۲۲۲ نفر - از ۳ الی ۲۰ جریب ۲۲۲۶۶ نفر - از ۲۱ الی ۳۰ جریب ۱۰۱۰۰ نفر - از ۳۱ الی ۵۰ جریب ۱۱۷۱۷ نفر - از ۵۱ الی ۷۰ جریب ۷۷۰۴ نفر - از ۷۱ الی ۱۰۰ جریب ۲۷۹۶ نفر - از ۱۰۱ الی ۱۵۰ جریب ۱۶۱۷ نفر - از ۱۵۱ الی ۲۰۰ جریب ۶۷۴ نفر - از ۲۰۱ الی ۳۰۰ جریب ۳۲۷ نفر - از ۳۰۱ الی ۴۰۰ جریب ۲۲۷ نفر - از ۴۰۱ الی ۵۰۰ جریب ۶۱ نفر - از ۵۰۰ جریب بالا ۱۲۲ نفر میزان مالیه دهان - ۱۰۸۸۴۳ نفر ۵- ولایت مشرقی - رود بار ۲۴۹۴۶۴ جریب چشمه سار ۴۵۹۳ جریب کاریز ۹۷۶۷ جریب، للمی ندارد .

ميزان اراضي بجريـبـ ۲۶۳۸۲۴ جريـبـ مقدار ماليـه بافغاني ۱۸۹۴۳۶۶
- افغاني، تعداد مالکين اراضي -۱. از صفر الي ۲ جريـبـ ۳۰۶۵۴ نفر از
۳ - الي ۲۰ جريـبـ ۳۵۳۳۶ نفر از ۲۱ - الي ۳۰ جريـبـ ۶۰۳ نفر از ۳۱
- الي ۵۰ جريـبـ ۲۲۷ نفر از ۵۱ - الي ۷۰ جريـبـ ۵۸ نفر از ۷۱ - الي
۱۰۰ جريـبـ ۳۲ نفر از ۱۰۱ - الي ۱۵۰ جريـبـ ۲۴ نفر از ۱۵۱ - الي ۲۰۰
جريـبـ ۱۳ نفر از ۲۰۱ - الي ۳۰۰ جريـبـ ۲۴ نفر ميزان ماليـه دهان
۶۶۹۷۱ نفر .

۶ - ميمنه - رود بار ۲۹۵۱۷۴ جريـبـ چشمه سار و کاريز ندارد للمي
۸۳۶۹۳۴ جريـبـ ميزان اراضي ۱۱۳۲۱۰۸ جريـبـ مقدار ماليـه بافغاني
۱۲۰۴۸۶۰۵ نفر -

تعداد مالکين اراضي - از صفر الي ۲ جريـبـ ۱۷۵۰۰ نفر از ۳ - الي
۲۰ جريـبـ ۱۹۹۱۹ نفر از ۲۱ الي ۳۰ جريـبـ ۲۸۵۹ نفر از ۳۱ - الي
۵۰ جريـبـ ۳۰۱۸ نفر از ۵۱ - الي ۷۰ جريـبـ ۱۰۰۹ نفر از ۷۱ - الي
۱۰۰ جريـبـ ۶۵۶ نفر از ۱۰۱ - الي ۱۵۰ جريـبـ ۷۹۶ نفر از ۱۵۱ - الي
۲۰۰ جريـبـ ۴۹۲ نفر از ۲۰۱ - الي ۳۰۰ جريـبـ ۵۳۲ نفر از ۳۰۱ - الي
۴۰۰ جريـبـ ۱۲۶ نفر از ۴۰۱ - الي ۵۰۰ جريـبـ ۲۶۲ نفر از ۵۰۰
بالا ۲۲ نفر ميزان ماليـه دهان - ۴۶۰۵۱ نفر .

۷ - بدخشان - رود بار ۵۸۰۳ جريـبـ للمي - ۱۵۰۴۳۸۰ جريـبـ ميزان
اراضي بجريـبـ ۱۵۱۰۱۸۳ جريـبـ مقدار ماليـه بافغاني - ۷۴۲۶۹۶ افغاني -
تعداد مالکين اراضي -۱. از صفر الي ۲ جريـبـ ۳۸۲۶ نفر از ۳
- الي ۲۰ جريـبـ ۲۳۵۵ نفر از ۲۱ - الي ۳۰ جريـبـ ۳۰۸ نفر از ۳۱
- الي ۵۰ جريـبـ ۹۵ نفر از ۵۱ - الي ۷۰ جريـبـ ۸ نفر از ۷۱ - الي
۱۰۰ جريـبـ ۲ نفر از ۱۰۱ - الي ۱۵۰ جريـبـ ۱ نفر از ۱۵۱ - الي ۲۰۰
جريـبـ ۲۱۷ نفر از ۲۰۱ - الي ۳۰۰ جريـبـ ۳۵۱ نفر از ۳۰۱ - الي
۴۰۰ جريـبـ ۸۷ نفر از ۴۰۱ - الي ۵۰۰ جريـبـ ۲۸۱ نفر از ۵۰۰ بالا
۴۳۵ نفر ميزان ماليـه دهان ۱۲۱۲۶ نفر .

امور وزارت مالیه

احصایه اراضی :

پروان	۲۶۵۰۰۷ - جریب
رود بار	۹۰۷۶ »
چشمه سار	۳۰۹۳۵ »
کاریزی	۳۰۵۶۸ - جریب
میزان اراضی بگریب	۱۳۹۱۸۷۵ . اتقانی
مقدار مالیه بافقاقي -	
تمداد مالکین اراضی :	
از صفر الي ۲ جریب	۶۱۴۸۶ نفر
۳ د ۲۰ د	۲۸۴۸۷ د
۲۱ د ۳۰ د	۲۶۸۲ د
۳۱ د ۵۰ د	۷۵۹ د
۵۱ د ۷۰ د	۳۸۶ د
۷۱ د ۱۰۰ د	۱۱۶ د
۱۰۱ د ۱۵۰ د	۵۱ د
۱۵۱ د ۲۰۰ د	۲۱ د
۲۰۱ د ۳۰۰ د	۱۱ د
۳۰۱ د ۴۰۰ د	۶ د
۴۰۱ د ۵۰۰ د	۳ د
۵۰۰ بالا	۳ د
میزان مالیه دهان	۹۴۰۱۱ د

فونی :

رود بار	۲۴۶۵۰ - جریب
چشمه سار	۶۵۳۳۴ د
کاریزی	۳۰۹۳۵ د

د افغانستان کالونه

میزان اراضی بچریب ۶۷۰۰۰ جریب
مقدار مالیه باقافانی ۸۳۱۷۴۰ افغانی

تعداد مالکین اراضی:

از صفر الی ۲ جریب	۲۸۱۰۳ نفر
۳ د ۲۰ د	۱۸۹۷۷ د
۲۱ د ۳۰ د	۶۴۰ د
۳۱ د ۵۰ د	۲۹۳ د
۵۱ د ۷۰ د	۷۱ د
۷۱ د ۱۰۰ د	۳۶ د
۱۰۱ د ۱۵۰ د	۸ د
۱۵۱ د ۲۰۰ د	۲ د
۲۰۱ د ۳۰۰ د	۱ د
از ۵۰۰ بالا	۴ د
میزان مالیه دهان	۴۸۱۹۰ د

کرشک:

رود بار ۱۰۸۹۳۲ - جریب
چشمه سار ۵۱۵۷۱ د
میزان بچریب ۱۶۵۰۳ د
مقدار مالیه باقافانی ۳۵۸۹۹۶ افغانی

تعداد مالکین اراضی:

از صفر الی ۲ جریب	۵۳۳ نفر
۳ د ۲۰ د	۴۱۷۱ د
۲۱ د ۳۰ د	۲۵۰۶ د
۳۱ د ۵۰ د	۵۴۰ د
۵۱ د ۷۰ د	۱۳۴ د

امور وزارت مالیه

از صفر ۷۱ الی ۱۰۰ جریب	۸۷ نفر
د ۱۰۱ د ۱۵۰	د ۴۶
د ۱۵۱ د ۲۰۰	د ۲۱
د ۲۰۱ د ۳۰۰	د ۲۲
د ۳۰۱ د ۴۰۰	د ۱۰
د ۴۰۱ د ۵۰۰	د ۳
د ۵۰۰ بالا	د ۳
میزان مالیه دهان	د ۸۰۷۶

مقدار عمومی اراضی بجریب:

رو د بار	۵۰۹۶۷۲۳ جریب
چشمه سار	۴۵۴۰۷۹ جریب
کاریزی	۶۱۵۱۴۳ جریب
لسلمی	۳۳۸۹۰۴۸ جریب
میزان عمومی اراضی بجریب	۹۵۵۴۹۹۳ جریب
مقدار عمومی مالیه باقاعانی	۲۲۵۰۰۹۲۵ افغانی
تعداد مالکین:	

از صفر الی ۲ جریب	۲۵۷۸۷۲ نفر
از ۳ الی ۲۰ جریب	د ۲۶۵۲۴۳
از ۲۱ الی ۳۰ جریب	د ۳۲۳۴۴
از ۳۱ الی ۵۰ جریب	د ۲۶۲۴۰
از ۵۱ الی ۷۰ جریب	د ۱۶۰۳۴
از ۷۱ الی ۱۰۰ جریب	د ۶۴۵۰
از ۱۰۱ الی ۱۵۰ جریب	د ۴۵۵۶
از ۱۵۱ الی ۲۰۰ جریب	د ۲۳۷۹
از ۲۰۱ الی ۳۰۰ جریب	د ۵۳۱۷

د افغانستان کالنی

نفر	۸۷۴	از ۳۰۱ الی ۴۰۰ جریب
د	۷۰۹	از ۴۰۱ الی ۵۰۰
د	۱۲۰۸	از ۵۰۰ بالا
د	۶۱۹۱۹۰	میزان عمومی مالیه دهمان

مدیریت استهلاك در سال ۱۳۳۴

مالیه شکر	۲۴۹۳۴۰۵۲/۰	افغانی
بطرول	۹۳۳۶۰۱۸/۰	د
نیل خاک	۸۶۹۰۰۶/۳۲	د
موثر تیز رفتار	۶۶۷۳۴۲/۲	د
مالیه نمک	۱۱۹۱۶۳۵۲/۹	د
مالیه معادن	۶۹۷۸۷۸۰/۹۰	د
رخت وطنی و		
فخ ماشین	۱۰۰۶۳۱۱۸/۹۵	د
مالیه اسعار	۳۷۳۶۶۰۸/۵۲	د
و تابق	۱۸۴۹۹۶۴۰/۹۹	د
یاصورت و یو	۱۹۲۱۵۱/۲۵	د
حق تصدیق	۳۰۸۳۳/	د
تذکرة تا بهیت	۵۷۳۵۵۳/۵	د
سایر صکوک	۵۶۳۱۵۱/۴۱	د

مدیریت انحصارات مالیه در سال ۱۳۳۴

شکر	۲۴۹۳۴۰۵۲/۰	افغانی
بطرول و روغن نبات	۹۳۳۶۰۱۸/۰	د
مقاد انحصارات	۲۸۰۰۰۰۰۰/۰	د
حق الامتياز		
نصوار دهن	۳۵۰۰۰۰۰/۰	د

امور وزارت مالیه

نصوار دماغ	۱۵۰۰۰۰/۰	افغانی
سگرت	۱۱۳۱۰۰۰/۰	د
موتر	۲۵۱۸۲۵۶/۷۰	د
روده	۹۵۱۰۰۰/۰	د
روغنیات	۲۱۵۸۱۵/۰	د
شربت باب	۸۳۰۷۹/۰	د

مدیریت مالیات برعایدات هر سال ۱۳۳۴

مالیه انفرادی (کابل)

سنویه	۲۲۲۸۱۲۹۶/۷	افغانی
باقیات	۳۰۸۰۹۲۱/۹	د
جرايم	۱۸۹۲۷۸/۷۸	د
(فندهار) - سنویه ۳	۵۷۱۷۸۵۰/۳	د
باقیات	۹۸۹۱۹۳/۶۵	د
جرايم	۱۴۳۰۷۷/۵۳	د
هزرات		
سنویه	۲۴۹۶۷۹۸/۰	د
باقیات	۱۵۴۳۵۰/۰	د
جرايم	۳۰۹۳۹/۰	د

مالیه انفرادی سال ۳۴

ولایت مزار شریف

سنویه	۱۲۴۱۶۶۷/۲۴	افغانی
باقیات	۲۷۰۲۰/۰۴	د
جرايم	۱۱۰۴۰/۴۱	د

ولایت فطان :

سنوږه ۱۰۸۰۰۳/۹۱ - افغانی

باقیات ۴۱۲/۱۴ - د

ولایت مشرفی :

سنوږه ۵۴۰۷۶۴/۹۱ - افغانی

باقیات ۹۰۳۳/۶۴ - د

جرايم ۱۰۰۹۷/۹۳ - د

ولایت جنوبي :

سنوږه ۱۰۹۶۳۲/۴۵ - افغانی

باقیات ۱۶۴/۸۶ - د

جرايم ۴۹۶/۰۶ - د

حکومت اعلاى میمنه :

سنوږه ۲۸۷۸۰۸/۶۸ - افغانی

باقیات ۴۰۳۶۹/۸۹ - د

جرايم ۴۲۶۰/۲۸ - د

حکومت اعلى بدخشان :

سنوږه ۱۰۰۰ - افغانی

باقیات ۵۷۳۷/۹۱ - د

جرايم ۲۱۸۱/۶ - د

حکومت اعلى غورني :

سنوږه ۱۱۶۷۲۸/۳۴ - افغانی

{موروزاره.ماليه}

حکومت اعلى پروان :

سنويه ۹۷۸/۷۳ - افغانى

باقيات ۱۹۷۳۵۴/۵۱ - >

جرايم ۷۹۶۳/۵۳ - >

حکومت اعلى کرشک :

سنويه ۴۱۸۹۴/۴۱ - افغانى

ماليه اصنافى سال ۳۴

ولايت كابل :

سنويه ۳۸۲۱۲۷/۲۷ - افغانى

باقيات ۱۱۹۶۴۱/۰ - >

جرايم ۱۶۵۴۹/۲۰ - >

ولايت قندهار :

سنويه ۴۱۹۶۹۵/۷۰ - >

باقيات ۱۳۷۳۰۸/۳ - >

جرايم ۴۲۴۵/۰ - >

ولايت هرات :

سنويه ۲۳۵۴۷۱/۰ - افغانى

باقيات ۱۲۵۲۳/۰ - >

جرايم ۲۴۷۹/۰ - >

ولايت مزار شريف :

سنويه ۶۴۴۷۲۵/۷۷ - >

باقيات ۶۲۶۹۵/۳۱ - >

جرايم ۱۴۸۵۳/۸۶ - >

ولايت قطغن :

سنويه ۱۴۳۹۸۹/۸ - >

د افغانستان کالند

۸۰۹۴۱/۹۴ - افغانی	باقیات
د ۱۰۸۳۳/۱۰	جرايم
	ولایت مشرفی ،
۱۱۰۶۵۲/۶۰ - افغانی	سنوبه
د ۲۰۸۲۹/۹۴	باقیات
د ۱۶۹۳/۸۴	جرايم
	ولایت جنوبی ،
۵۰۹۵۵/۰ - افغانی	سنوبه
د ۳۰۷۳/۵۰	باقیات
د ۸۲۹/۸۰	جرايم
	حکومت اعلی میته ،
۱۷۳۱۰۰۷/۰ - افغانی	سنوبه
د ۱۴۸۲۷/۱۸	باقیات
د ۳۴۳۷/۰	جرايم
	حکومت اعلی بدخشان ،
۴۱۸۱۰/۰ - افغانی	سنوبه
د ۱۵۴۹۴/۰	باقیات
د ۲۲۴۳/۳۹	جرايم
	حکومت اعلی کرشک ،
۲۰۹۶/۶۸ - افغانی	سنوبه
	حکومت اعلی پروان ،
.....	سنوبه
۲۴۹۷۰/۰ - افغانی	باقیات
د ۹۸۷/۶۰	جرايم

احصائیه خریداری ریاست انحصارات :

جنس وارده سال ۳۳

شکر	۳۴۸۳۸۸۱	کیلو کرام
قند خشتی	۳۹۹۱۳	» »
بطرول	۱۹۹۹۴۰۴	کیلن
گریس	۳۹۰	پوند
فرنس آبل و مازوت	۴۹۰۸۲	کیلن
روغنیات به انواع مختلف	۳۰۹۱۸	»
دیزل	۲۸۵۰۸۷	»
سکرت به انواع مختلف	۵۲۰۱۲۹	قطعی
لاری انتر نشنل	۷۰۱	عراده
» شورلیت	۱۳۳	»
تیورفتار شورلیت	۱۸	»
استیشن واکون	۳	»
» » چیپ	۲۶	»
چیپ تپ دار امریکائی	۲۷	»
امبولانس شورلیت	۲	»
تیورفتار کونسل	۱	»
» » اندرور	۱	»
اطفائی امریکائی	۲	»
زیس روسی	۱۲۲	»
برف پاک روسی	۲	»
مستری خانه روسی	۲	دستگاه
باز روسی	۴	عراده

د افغانستان کالني

هراده	۳	پوښدا روسی
د	۱۱	ماز
د	۵	کاز
د	۱	آپپاش
د	۱	واگون
د	۱	نیز رفتار کاز روسی
د	۳	تاک پطروول روسی
د	۲	تراکتور روسی
د	۲	قبرپاش
د	۹	مونترسایکل
د	۰	آیل مخصوص دیزل
د	۰	فیر
د	۰	تیز رفتار بیوک
د	۰	جیب امبولانس
د	۰	تیز رفتار کار دیلاک
د	۰	زیم
د	۰	مسکوچ

جنس وارده سال ۳۴ :

۳۷۰۶۸۹۲ کيلو کرام	شکر
د ۱۵۵۰۰	فند خشتی
۱۱۳۶۴۷۷ کيلن	پطروول
و ۳۰۲۴۷۰۲ کيلو کرام	
د ۳۶۸۴۹	کریس
و ۴۴۴۰ پوند	
د ۱۹۷۶۰۰	فرنس آیل

امور وزارت مالبه

و ۸۴۱ کیلن	
۸۸۲۸۹ کبابو کرام	روغنیات
و ۱۰۰۲۵ کیلن	
۵۷۳۰۲۶ د	د بزل
و ۹۰۰۰ کیلن	
و ۲۲۰ تن	
۸۰۲۹۴۹ فطمی	سگرت
۲۰۹ مراده	لاری انترنشنل
۸ د	د شورلیت
۴۷ د	تیزرفتار د
۱ د	استیشن واکون شورلیت
۲۶ د	د جیب
۵۵ د	جیب تپ دار امریکائی
۲۲ د	د روسی
۲ د	نسم انترنشنل
۱ د	اطفایه امریکائی
۱ د	د روسی
۱۰ د	یاز روسی
۲۹ د	پویددا د تیزرفتار
۸۵ د	ماز روسی
۶ د	کاز روسی
۳ د	آبپاش روسی
۱۱ د	تافک بطرول

احصائیه صادره اشیای ریاست انحصارات دولتی سال ۳۳:

۱۲۱۵۴۱۴ تن پخته

پشم	۱۸۸۳ ر ۱۱ تن
پوست قره قل - مشترک انحصارات و دیو	
سال ۳۴	۱۱۷۴۲۳ جلد
موتور سايکل روسی	ندارد
آیل مخصوص دیزل	۴ عراده
فیر	۸۶۵۸۷ کیلو گرام
	۸۶۹۹۰ » »
تیز رفتار بیوک	و ۷۷۰۴۱ تن
چیپ امبولانس	۳ عراده
تیز رفتار کار دیلاک	۲ »
» » زیم	۲ »
تیز رفتار مسکوچ	۲ »

مدیریت عمومی گمرکات

وظیفه این مدیریت تثبیت و تنظیم و اصلاح تعرفه های گمرکی و نرخ مستقل بوده، وضعیت عمومی تجارت را ملاحظه و تطبیق اصولنامه گمرکات را امری الاجرا قرار میدهد. این مدیریت نه تنها در حل مشکلات گمرکات ولایات و اطراف از نقطه نظر تطبیق موضوعات قانونی بذل مساعی مینماید، بلکه پیش بینی ها و تدابیر لازم را در مورد رفع موانع و مشکلات گمرکی اتخاذ کرده در اطراف اتحادیه های گمرکی بین المللی و لزوم اشتراك افغانستان تجاویز لازمی نموده جریان امور را همیشه مراقبت و تحول و تقیر مواضع هرگز گمرکی و بنادر گمرکی را تحت مطالعه قرار میدهد. احصائیه های هواید گمرکی را ترتیب و دلایل کسر هواید را تدقیق میدارد، اعلام معاينه گمرکی را تا حد امکان اصلاح و تهیه نموده و در اطراف تدابیریکه به منظور جلوگیری از قماربانی های قاچاق اتخاذ میگردد، فور می کنند.

اجرا آتی را که این مدیریت از شروع سال ۳۴ الی ختم سال مذکور بعمل آورده ذیلاً بفرض مزید معلومات خواهند گرامی، گزارش داده میشود :

عوااید محصول گمرک سال ۳۴ :

کابل	۱۳۹۳، ۱۴۲۶۲۴
قندهار	۲۰۳۵، ۱۰۵۷۶۷۹۷۰ - >
هرات	۴۵، ۶۰۵۳۷۴۸۹ - >
مزار شریف	۹۹، ۷۱۳۹۲۱۷۲ - >
فطان	۳، ۵۰۵۹۷۴۹۹ - >
مشرقی	۴۰، ۱۲۱۲۲۶۲۲ - >
جنوبی	۰۰، ۶۰۲۳۸۸۸ - >
فراه	۰۰، ۱۲۳۴۶۱۵۰ - >
میمنه	۰۰، ۵۵۴۱۱۹ - افغانی
گرشک	۰۰، ۶۸۹۲ - >
پروان	۰۰، ۳۵۳۸۸۱ - >
غزنی	۰۰، ۳۷۸۴۹۳ - >
جمعا	۰۰، ۴۰۵۲۹۶۶ - افغانی

مدیریت نرخ مستقل :

تساویبیکه از تاریخی ۲۲ ر ۳۴ مالی تاریخی ۲۴ ر ۳۴ در مورد هیأت تقبیل نسبت سهولت تجارتی بعضی اجناس اموال وارداتی و صادراتی بعمل آمده به تعداد (۵۲۳) قلم حل و فصل گردیده :

اجرا آت مدیریت اقتصاد گریزی :

الف تساویبیکه از ابتدای سال ۳۴ الی ۱۵ ر ۱۲ ر ۳۴ صورت گرفته ذیلاً تفصیل داده میشود :

د افغانستان کالنی

۱- تصویب اموال ضبطی	۱۶۸	قلم
۲- د نسبت بگرفتن معافی چریمه شده	۱۱۱	د
۳- د مسقر دی	۲۰	د
مجموع	۲۹۹	قلم

مدیریت استهلاك سال ۳۴:

مالیه شکر	۲۴۹۳۴۰۵۲	افغانی
د بطرول	۹۳۳۶۰۱۸	د
مالیه تیل خاک	۳۲ ر	۸۶۹۰۰۶ افغانی
د موثر تیز رفتار	۲ ر	۶۶۷۳۴۴
د نمک مالیه	۹۰ ر	۱۱۹۱۶۳۵۲
د معادن	۹۰ ر	۶۹۷۸۷۸۰
د رخت وطنی رنهی ماشین وطنی	۹۵ ر	۱۰۰۶۳۱۱۸
د اسماړ	۵۲ ر	۳۰۷۳۶۶۰۸

عوايد:

وټايك	۹۹ ر	۱۸۴۹۹۶۴۰
پاسپورت ويزه	۲۵ ر	۱۹۲۲۵۱
حق التصديق	۰۰ ر	۳۰۸۳۳
تذکره تابعیت	۵ ر	۵۷۳۵۵۳
سابر صکوک	۴۱ ر	۵۶۳۱۵۱
جمله	۳۱ ر	۱۱۰۳۶۰۷۱۱

مالیه سال ۳۴ مدیریت انحصارات:

شکر	۲۴۹۳۴۰۵۲	افغانی
بطرول روغتیات	۹۳۳۶۰۱۸	د
مقادیر انحصارات	۲۸۰۰۰۰۰۰	د
جمله	۶۲۲۷۰۰۷۰	د

حق الامتیاز:

۱ - نوار دهن	۳۵۰۰۰۰۰ افغانی
۲ - بینی	۱۵۰۰۰۰۰
۳ - تمباکو چلمی سگرت	۱۱۳۱۰۰۰۰
موتر	۷۰ ر ۲۰۱۸۲۰۶
روده	۹۰۱۰۰۰
روغنیات	۲۱۵۸۱۵
شرینی باب	۸۳۰۷۹

اجراآت سه ساله مدیریت تقاعد

اجراآت سال ۳۲، اجراآت استحقاق متقاعدین معاش خور ملکی و
عسکری (۸۵) نفر، اجراآت استحقاق متقاعدین قطع علاقه معاش عسکری
(۱۰۲) نفر، اجراآت استحقاق ورثه متقاعدین عسکری ۳۵ نفر، اجراآت
استحقاق متقاعدین اصناف عسکری ۴۶ نفر، اجراآت استحقاق متقاعدین
عسکری که زمین اخذ نموده اند ۸۰ نفر.

۳۴۸ نفر

جمله

اجراآت سال ۳۳، اجراآت استحقاق معاش خور ملکی و عسکری
۹۱ نفر، اجراآت استحقاق قطع علاقه معاش ملکی و عسکری ۱۵۰ نفر.
اجراآت استحقاق معاش متقاعدین ایتمام ملکی و عسکری ۴۲ نفر، اجراآت
استحقاق مامورین ملکی و عسکری که زمین گرفته اند ۸۵ نفر.
اجراآت استحقاق اصناف عسکری (۱۴) نفر جمله ۳۸۲ نفر
اجراآت سال ۳۴ اجراآت استحقاق معاش خور دایمی ملکی و عسکری ۱۴۱ نفر
اجراآت استحقاق ایتمام ملکی و عسکری (۵۳) نفر اجراآت استحقاق مامورین
که زمین گرفته اند ملکی و عسکری ۸۹ نفر، اجراآت استحقاق مامورین
جمله ۵۲۵ نفر.

مدیریت عمومی املاک وزارت مالیه

املاک از نظر اصلیت ملکیت عموماً بدو نوع منقسم میگردد .

۱- املاک دولتی .

۲- املاک ملی .

۱- املاک دولتی عبارت از املاکی است که اشخاص عوض با فیداری خود بدولت فروخته اند، یا اراضی بایرولم یزرع، مثل دشتها و خرابه- هائیکه به توجه حکومت قابل زرع و آباد شده است. استفاده ها نیکه ازین اراضی بعمل می آید از نظر منافع اجتماعی است، همچون ترچکها باغها، اجاره عمارات دولتی وسایر وسایل ارتقاء سویه حیاتی ملت و دارایی دولت، و نیز انکشاف و سرسبزی مملکت بروی ملاحظات استحصالی مواد ارتزاقی مدنظر است. و در قسمت دیگر آن منابع و مدارک عایدات از قبیل قره قل پنبه و غیره منظور می باشد. و در اثر توجه مزید نتایج لازمه ازین منابع مختلفه بدست آمده است .

در مورد املاک بکسمتیکه تاکنون بین حکومت و ملت مشترک و مسأله تصفیه نشده بود، دران مورد کمیسیون تحت ریاست یکنفر مدیر عمومی در صفحات شمال اعزام گردید و کارمساحترا این گونه اراضی تحت اجرا گرفته شد که نتیجه برای اشخاص کم زمین یا بی زمین، اراضی قابل زرع تهیه شد و بالمقابل اشخاص متجاوز و متصرف تحت کنترل آمده اند که این رویه را هموطنان عزیز بنام برادر و برای بری بنظر نیک دیده اظهار اعتماد و رضامندی میکنند .

بمنظور اینکه تمام املاک دولتی با نوعیت و دیگر خصوصیات اراضی مطابق روش عصری بقیه احصائی املاک آورده شود، از شعبه اول این مدیریت بمراجع مربوطه دستاویز لازم اعطا و برای دور تسلیم املاک مساحین مؤظف و تا جائیکه رایور اجرا آت شان واصل شده بقیه دفتر آمده و در مورد باقی مواضع کارشان جریان دارد .

ز زمین های چراگاه که برای تکثیر مواشی اهمیت بسزایی دارد و هم جهت مصون ماندن از تصرفات ناجایز که مطابق لایحه موضوعه، تحت زرع نیاید و مشکلات و کشیدگیها، بیکه بین مالداران و متوطنین مواضع مذکوره بروز میکرد، برای رفع چنین اختلافات و تعیین چراگاه، یک هیأت مرکب از نمایندگان وزارت مالیه، داخله و زراعت انتخاب و بولایات شمال اهرام شدند و شروع بکار نمودند. جهت فیصله منازعات شرعی که در املاک رخ میداد سابقاً فقرات آن کتباً مغایره میگردد و بدلتیجه باعث تبادل مکاتبات و سبب ضیاع وقت می شد. بادر نظر داشتن این مشکلات، این مدیریت پیشنهاد کرد تا سه نفر از فارغ التحصیلان فاکولته شرعیات، جهت ابقای این امر مؤلف شوند و همچنان شد. بکتن از ایشان در فیصله منازعات، و دومین در مدیریت کادستروسومین بمشاوریت دایره املاک ولایت کابل داخل کار شدند و علاوه بر اینها مشاور هدئی وزارت مالیه نیز در مجلس کسب و نی املاک اشتراک می نمایند. این مسأله راجع بولایات و حکومت اهلی نیز مد نظر است. تا دست مردمان استفاده چوکوتاه گردد و امور بر مجرای عدالت جریان یابد.

نظر بمصوابدید، موضوع اینجا و نه فقره متنازع فیها که بر حدود اراضی دولتی و ملی از سالیهای متمادی در گفتگو بود و از کثرت سؤال و جواب بدو سیه های ضخیم منجر شده بود، از راه شرع و قانون ذریعه کمیسون املاکی باشمولیت مشاور عدلی (که در اطراف موضوع از نظر شرع انور غور میکنند) تدفیق بعمل آمد و فیصله بمواضع مربوطه بفرض تطبیق و اجرا آتلازمه خبر داده شد و قناعات اشخاص استفاده چوک (که دیر زمانی زیاده از حق خود تصرفاتی کرده بودند) از طرز فیصله منازعات املاکی فراهم گردید و هر یک برضاء و رغبت، حق مالکیت غیر را واگذار شدند.

۳- شعبه ۳ :

- ۱- مجموع اجاره سال ۳۳ جنس (۱۶۵۷۹۷) سیر .
- ۲- مجموع اجاره سال ۳۴ جنس (۱۹۱۶۶۲) سیر .

بیانیه :

در سال ۳۴ با اینکه وضع قلت آب در سرتاسر مملکت پوشیده نیست با آنهم نظر به واریسی و تعقیبات در اجاره املاک دولت نسبت به سال ۳۳ - ایزاد بعمل آمده .

تزیید :

- ۱- جنس (۵۸۶۵) سیر .
- ۲- نقد ۸۹۹۶۵۰ - افغانی .

۳- به تعداد (۴۰۰) خانوار اشخاص خانه بدوش و بی زمین بمنظور اینکه به آبله دست و عرق جبین خویش طرز معیشت داشته و بار دوش دیگران نباشند و از خانه بدوشی و بیکاری که زاده فقر و بدبختی میباشد نجات یافته، آبرومندانه زندگانی مرفه و آرام داشته باشند بطور ناقل و مهاجر در ولایات شمالی برای شان امر تا دیه زمین اعطاء و ساکن شده اند .

۴- مامورین دولت که متقاعد میشوند برای تأمین حیات آیفنده شان و بلند بردن سویه حیاتی طبقات ملت برای ۲۰۰ نفر متقاعدین در بدل مبلغ () افغانی پول تقاضای آنها بقراریت معبزی زمین بدسترس شان گذاشته شده و امر تا دیه زمین بمقابل پول تقاضای آنان، ولایات مزار شریف و فطغن صادر شده است ، و جواب اطلاع دانی رسیده .

۵- برای اینکه بالعموم همارات و ابنیه دولتی از بزرگترین الی کوچکترین آن که پول ملت بالای آن مصرف شده تحت کنترول صحیح در آورده شود، موافق به ملاحظات مورد کنترول، کنترول اداری در اقسام مختلفه، تعمیر، ترمیم، استهلاک، محافظه - وسائط تنویر، تسخین.

مفروش وسایر وسایط موبیل و قریبچر، با الحساب به محور اصلی در جریان آمده وضع بهبود عمرانات مملکت اگر خدا بخواهد سر و سامان آبرو مندانه را کسب خواهد نمود و این حصه تاجائیکه احصائیه های قابل قناعت جمع شده تحت اداره مرتبه یک مقام مسؤول و اقمند ذیلاً شرح داده میشود :

۱- صدارت عظمی عمارت ۱۶ باب.

۲- وزارت معارف به شمول مرکز و محال آن ۸۰ باب
به تعداد ۲۷۴ باب ۱۶ بسوه زمین را برای تعمیر مکاتب در مرکز ولایات، وزارت معارف خریداری و قیمت آن از بودجه مربوط در وجه اشخاص تادیه شده که - (۳۶۴۶۶) افغانی می شود.

۳- وزارت معارف از مرکز و محال آن، عمارت ۳۵ باب.

۴- وزارت دربار، عمارت ۲۶ باب

۵- وزارت خارجه از مرکز و مربوطات آن، عمارت ۱۹ باب.

۶- وزارت داخله از مرکز و محال آن، عمارت ۲۰۴ باب.

۷- وزارت زراعت از مرکز و محال آن، عمارت ۳۰۵ باب.

۸- وزارت صحیه از مرکز و محال آن، عمارت ۳۲ باب

۹- وزارت مالیه از مرکز و محال آن، عمارت ۵۱ باب

۱۰- ریاست مستقل مطبوعات از مرکز و محال آن، عمارت ۱۳ باب

۱۱- ریاست شورای ملی از مرکز و محال آن، عمارت ۴ باب.

افساریکه طرف قناعت وقع نشده و جداول تفصیلات آن با وضع موجود و بر آورد اول و دوم و کذا کار تمام موافقت بهم نرسانید و باراکر میرسانید وضع موجود و محافظه آن قابل باز بر سر بود تا هنوز اسناد لازمه در وارد داخل نیست. بنهالیه این کار ابتدائی است و آئینده من الله - توفیق و ارسی و تدقیق خواهد شد. برای اجرای مطالب فوق مجلسی تحت اداره مدیریت عمومی املاک و مدیران تعمیرات وزارت خانه ها و بلدی ها و موظفین فنی وزارت فوائد عامه به شمول مشاور حسابی وزارت مالیه صورت

کړفته، لایحه آن بحال نوت، اکمال و په آبنده در تصویب فطمی
و عملی خواهد رسید.

مدیریت کادستر

از آنجا که امور سروی اراضی در مناطق حاصل خیز مملکت که
واحد های قیاسی مالیات و همچنان تفکیک جابداد دولتی و ملی بصورت
صحیح نشده، از چند سال تحت عمل مساحین گرفته شده است - با اینکه
تعداد مساحان نظر به وسعت و اهمیت آن معدود بود، با وصف آن در سال مالی
۳۴ توانسته است که مطابق تعلیمات نامه علیحدہ، ابنیه را به جریب ثبت
و واحد های قیاسی را بیان آورد، که نتیجه اجراءات واصله مساحان
مذکور قرار ذیل است:

- ۱ - ولایت فطغن ۸ - ۵۵۶۴۳ - ۵ - اشجار (۱۲۰۷۱۴۱) اصله .
 - ۲ - حکومت اعلی بدخشان ۱۹ - ۲ - ۴۳۲۰۳ - اشجار (۱۷۰۰۱) اصله .
 - ۳ - حکومت اعلی میمنه ۱۷ - ۱۹ - ۵۷۴۹ -
 - ۴ - ولایت کابل ۱۰ - ۲ - ۹۲۴۲ - اشجار (۳۲۱۸۵) اصله .
 - ۵ - حکومت اعلی پروان ۴ - ۱۵ - ۳۱۹۴۳ - اشجار (۲۲۱۴۷) اصله .
 - ۶ - ولایت قندهار ۱ - ۲ - ۸۱۰۱ - اشجار (۹۵۷) اصله .
- ارقام فوق تعداد جریب زمینی را در ولایات نشان میدید که در سال
۳۴ از قید مساحت برآمده است .

برای آنکه کار درست تر و منظم تر و مصری تر جریان یابد، موضوع
مسند کنو راز نظر توپو گراف مکتبی مطلع نظر قرار گرفت و گروپ
های مساحان بنام گروپ و عامل گروپ مامور موظف تدقیق مساحت
بوجود آمد و قسم متحد المال هدایات لازمہ، در مورد مختلفه پیش رفت امور
بطور صحیح به موظفین داده شد و از مقام وزارت مامورین، املا که
مستوفیت های درجه (۱ - ۲ - ۳) با این اوامر ایقاع گردید که سرجمع

امور وزارت مالیه

املاك دومتى بیشتر از قبيل باغها ، املاك از نظر رود بار ، چشمه سار ، كاریزی ، للمى بدرجات اعلی ، اوسط ، ادنى منقسم گردید و ترتیبات لازمه اتخاذ و درآینده این املاك بدسترس زراعت و برادران هموطن گذارده شود تا محیط زرخیز ما از احتیاج غیرایرون آید و همگان صاحب مشاغل و فعالیت شوند و نیز تعلیمات نامیه ها مرتب گردید که درآینده قریب در معرض تطبیق می آید که درآینده با ملاحظات فنی توپوگرافی امور مساحت و غیره بصورت درست انجام یابد .

اجراآت سال ۳۴ مستوفیت غزنی

انواع واردات	سال یول	۱۳۳۳ اقتا نی	سال یول	۱۳۳۴ اقتا نی
مالیات بر عایدات	۶۰	۱۴۳۴۴۱	۳۶	۱۸۰۶۱۳
د اراضی	۴۶	۶۸۷۸۶۴	۵۶	۷۶۴۶۲۹
محصول مواشی	۰	۲۰۴۷۰۴۰	۰	۲۱۴۰۴۹۱
د اصنافی و آسیابى	۱۰	۲۰۹۴۵	۶۶	۲۱۹۹۰
د كمركى	۱۴	۲۵۴۸۰۰	۱۲	۲۷۷۴۹۸
د وثایق عدلیه	۰	۱۲۰۸۹۰۶	۰	۱۵۱۰۵۳۱
د پاسپورت	۷۵	۸۶۰۴	۰	۱۱۶۹۲
د سایر صكوك	۸۳	۷۷۲۵۰۰	۸	۱۲۴۳۳۷
د ورقه تا بعیت	۰	۳۴۸۵	۰	۵۰۰۰
د محصول حقوق	۰	۱۵۸۷۲۰	۰	۲۴۰۴۲۷
د نصادره	۰	۶۰۰۰۰	۰	۶۰۰۰۰
د پسته و تېلفون	۲۵	۸۴۸۴۵	۱۸	۷۰۶۳
د كراهه اموال	۹۷	۳۲۴۵۸	۷۷	۴۰۷۴۱
د فروش اموال	۷۲	۷۹۱۱۱	۹۱	۴۳۲۱۸
د حاصل املاك	۳۰	۳۸۴۴۸	۸۰	۶۰۳۵۹

د افغانستان کالنه

پول	افغانی	پول	افغانی
محصول و اودات جرایم ۸۱	۱۳۳۷۷۷	۳۱	۴۷۴۹۰۰
د جریمه مالیه ۱۱	۱۶۸۲۶	۵۴	۵۸۰۳
د بازگشتی معاش مصرف ۲۰	۱۲۷۷۱۳	۱۵	۲۱۰۵۰۶
د واردات متفرقه ۸۹	۲۹۳۰۲۶	۸۵	۹۷۹۴۸
بایات وارداتی ۶۶	۲۳۳۸۰۶	۷۴	۲۸۰۰۶۰
د مصارف ۹۸	۹۰۵۱۴	۵۹	۳۷۰۰۱۱

تزیید در سال ۳۴ نظریه سال ۳۳

مالیات بر عایدات	۷۶	۳۷۱۷۱
د اراضی	۱۰	۷۶۷۶۵
محصول مواشی	۰	۹۳۴۵۱
د اصنافی و آسیایی	۵۶	۱۰۴۵
د کمرکی	۹۷	۲۲۶۹۲
د وثایق عدلیه	۰	۳۰۱۶۲۵
د پاسپورت	۲۵	۳۰۸۷
د سایر صکوک	۲۰	۴۷۰۸۱
د ورقه تا بعیت	۰	۱۵۱۵
د محصل حقوق	۰	۸۱۷۰۷
د تصویر دهن	۰	۰
د پسته و تیلیفون	۰	۰
د کراهه اموال	۸۰	۸۲۸۲
د فروش اموال	۰	۰
د حاصل اعلاک	۵۰	۲۱۹۱۱
د واردات جرایم	۵۰	۳۴۱۱۳۲
د جریمه مالیه		

امور وزارت مالیه

پول افغانی			
۸۲۷۹۳	۳۱	بازگشتی معاش مصرف	
		واردات متفرقه	
۴۶۲۵۴	۸	باقیات وارداتی	
۳۷۹۴۶۹	۶۱	د مصارف	

اجراآت سال ۳۴ مستوفیت پروان

تربید	سال ۳۴	سال ۳۳	انواع واردات:
پول افغانی	پول افغانی	پول افغانی	مالیات بر عایدات
۸۷۴۰۲۶۸	۲۰۷۱۳۹۶۶	۱۱۹۶۸۶۹۸	د اصنافی و آسیایی
۲۰۰۹۶۱۳	۴۷۹۱۲۰۵۸	۲۷۳۱۶۲۴۵	د اراضی
۳۵۰۴۶۹۷	۱۳۹۴۲۳۹۳۸	۱۳۵۹۱۹۲۴۱	محصول مواشی
۰۰۰۰-	۹۴۶۳۰۰۰	۱۹۰۱۴۴۲۳۶	د کمرکی
۰۰۰۰-	۳۷۰۶۶۲۳۰	۸۲۲۲۷۶۱۷	د وثایق عدلی
۲۰۳۰۵۹۲۴	۱۳۴۳۲۸۹۷۴	۱۱۳۹۷۳۰۵۰	پاسپورت
۱۹۵۱-	۶۲۸۸-	۴۳۳-	ورقه تأیید تذکره نفوس-۲-۹۹
۰۰۰۰-	۳۵۲۱۵۰	۹۹۰۲-۹۹	محصول سائر صکوک
۰۰۰۰-	۵۱۸۶۱۸۹	۲۶۴۰۸۸۶۸	محصولی ده بکته حقوق
۰۰۰۰-	۱۴۶۲۰۰۰	۱۴۹۲۵۲-	جراید و مجلات
۰۰۰۰-	۲۱۰-	۳۷۲۹-	نصوار دهن
۲۰۰۰۰-	۳۲۲۰۰۰۰۸	۳۰۲۰۰۰۰۸	محصولات پ
۱۲۹۴۴۴	۷۷۲۳۷۳۱	۶۴۲۹۳۲۷	حاصل املاک و اشجار
۶۰۱۰۳۲۸	۶۷۹۴۶۱۵	۷۸۳۹۸۷	فروش اموال
۰۰۰۰-	۴۰۵۵۰	۴۳۳۶۹۰	محصول تیادله
۰۰۰۰-	۹۶۸	۱۵۷۱	واردات جرایم مجرمین
۱۶۸۹۲۱۰	۴۰۲۹۰۳	۲۳۳۹۷۹۳	

د افغانستان کالني

پول افغاني	پول افغاني	پول افغاني
۱۷۰۰۰-ر	۱۷۰۰۰-ر	۰-ر
۱۹۵۱۳۳۵	۲۵۹۷۰۹۹۵	۶۴۵۷۶۶۰
۸۱۶۹۸۹۳	۱۴۴۱۲۷۳۵	۶۲۴۲۸۴۲
۵۷۶۷۶۵۰۷۷	۵۳۱-۲۱۲۱۰	۵۳۷۱۷۲۳۳۳
۱۰۴۳۵۶۶۹	۲۴۸۳۳۹	۱۴۳۹۸۳۲۵
۲۰۱۷۸۴۲۲۴	۲۰۹۰۳۶۶	۷۲۵۳۴۰۶۲
۲۶۹۸۹۴۹۷	۷۱۵۴۹۱۸۹۰	۵۵۸۸۲۴۱
نوت: واردات سال ۳۴ نظر به سال ۳۳ تنقيص دارد.		

تخصیلات باقیات گذشته در سال ۳۴:

باقی غله سالهای گذشته ذمگی کدامداران که در سال ۳۴ تحصیل شده گندم ۲ خورده ۶۱ پاو ۴۳ ۴۷۹ سیر - جو ۲ خورده ۱۲ پاو ۲۴۲۰۷۰ سیر

اهور واردات غله:

برای سال ۱۳۳۴

خریداری شده خریداری گندم فیات خریداری جو
 ۲۰۱۷۸۴۲۲۴ افغاني ۱۹۸۹۵ سیر ۲۳۸۷۴ افغاني ۲۵۰۴۵۰ سیر
 فیات ر: ۲۹۶۳۲ افغاني

برای سال ۱۳۳۵

خریداری شود (۹۶۱۴۵۰۰ - افغاني) خریداری گندم (۴۰۹۰ سیر)
 فیات (۴۶۱۰۳۵۰ - افغاني) خریداری جو (۵۲۵۷۰ سیر)
 فیات (۵۰۰۴۱۵۰ - افغاني).

دکانو اوصنايعو وزارت

تشکيل:

ع، ج، داکتر محمد يوسف
ع، ص، سيد عبدالاحد

وزير

معيّن

ع، ج، داکتر محمد يوسف

ص، رمضانعلی
ص، محمد امين رياض
ص، محمد موسی
ص، محمد انور
ص، محمد اسماعيل

دکانو رئيس

ع، ص، داکتر سلطان احمد يوئل

دصنايعو رئيس

ع، ص، سيد احمد عليشاه معصومي

دقلم مخصوص دمدريت کفيل

ص، سيد امان الله هادي لوکري

مدھی العموم ص، محمد طاهر

سروی چيا لوجي

ع، ص، سلطان احمد يوئل

دکشفیاتو مدير

داسنخراج دمدريت کفيل

ص، مظفر الدين يعقوبي

اداري لوی مدير

دمحاسبی مدير

دبانو دمدريت کفيل

دترانسپورت دمدريت کفيل

دبريکت دفابريکی مدير

دتجارتی اوجمسی دمدريت کفيل

د افغانستان کالنی

د تخنیک لوی مدیر
د پلان او پروژې د مدیریت کفیل	ص، غلام دستگیر عزیز
د فورم اوسندرد مدیر
د حقوقی او قانونی مطالعاتو مدیر
د تدویر لوی مدیر	ع، محمد شریف
	ص، دوست محمد فضل
د مراقبت او کنترول مدیر
د احصائی مدیر	ع، محمد همدان محسن
د محلی او کتا بخانی د مدیریت کفیل	ص، بهادار الدین روستانی
د کار او کارکرد مدیریت آمر	ص، عبدالباقي يوسفزای
د فوری	ص، فخرالدین
د	ص، فقیر محمد بائیزی
د	ص، عبدالرحمن
د کورنۍ درنګه د څانګې متخصصین	

اجرا آت وزارت معادن و صنایع

پیش از اینکه به تشریح فعالیت های سال (۱۳۳۴) این وزارت پرداخته شود، باید متذکر گردید که انضمام امور صنعت به وزارت معادن يك امریست تازه که از بدو سال (۳۴) به عمل آمد، و البته این تحول به خود دلایل و موجباتی دارد.

یقین است که هر مکان و زمان بخود افتخارات مخصوصی دارد و هر اصلاحی که در شئون اجتماعی وارد می شود، تابع شرایط و عواملی میباشد. این حقیقت در انکشاف و اصلاح صنایع مملکت نیز بی تأثیر نبود. نامدنی قبل صنعت در مملکت هادر مراحل بسیار ابتدائی بود، اگر دولت متوجه اصلاح و انکشاف صنعت مملکت نمی شد، شاید تا سال های متعددی به مثل يك جسم اجنبی در بنیة اقتصادی ما احساس میگردید.

تنها چند کارخانه مختصر بکه در این سال های اخیر، با اساس تشبثات خصوصی به پشتیبانی مؤثر دولت، عرض اندام نموده است، در انکشاف صنعت مملکت کمتر مؤثر بوده و دولت بحیث نماینده جامعه درباره این مؤسسات کدام رول منفر دیگری نداشت، بجز اینکه برای شان امتیازات اعطاء نماید، اسعار و گریز تهیه ببیند و به حل سایر مراجعات و برآوردن آرزوهای شان بفرض بهبود صنایع بپردازد. حالانکه در اداره و تنظیم امور آن از نگاه مفاد عامه، باید طوری مرثر واقع و چنان رهنمایی بنماید تا برای انکشاف صنایع مملکت و طرح پلانیهای صنعتی مملکت، وحدت نظرممکاری اتخاذ شده بتواند، بر علاوه این ضرورتیکه دولت درباره صنایع مملکت احساس نموده، این هم ثابت است که در اکثر ممالک جهان همچو تحول و انکشاف بدون رهنمایی دولت عرض اندام نموده نمیتواند، زیرا تنها دولت است که مناقع عامه را با چشم بصیرت دیده و انکشاف صنعت را طبق احتیاجات ملت سوق دهد و چون یکی از خصوصیت های

بارز قرن (۲۰) اینست که باید تمام دارایی ملی از نظر منافع عامه اداره گردد، پس حکومت متبوعه متوجه آن گردید تا در راه نظم و نسق و انکشاف صنعت مملکت مقام رهنما و مشوق را بخود گرفته بر اساس نقشه مینیکه مطابق بمنافع عامه طرح شده باشد، فعالیت صنعتی را سوق و ازین بیشتر نکذارد که صنعت بحال ابتدایی مانده و با ساحه صنایع میدان تاخت و تاز منافع فردی گردد، بلکه با مقررات قانونی و استوار به اساس و رغبتهای اقتصادی و اجتماعی، صنعت وطن را سوی ارتقاء روان بسازد. برای منظور فوق چنین تصمیم گرفته شد تا کارخانه های مملکت با منابعیکه کلبه صنایع گفته میشود، مانند زغال آهن و امثال آن یک جا ضمیمه شده و با منصوبت کلبه صنایع که امور وزارت معادن را تشکیل داده بود، کارخانه های صنعتی نیز باین وزارت مربوط گردد تا وحدت امور صنعتی به دسترس یک مقام دولتی گذاشته شده بتواند، که مطابق باقتصاد رهنمایی شده، اختیار و ابتکار را بدست خود گیرد و از قدرت مالی محدود، کشور استفاده نهایی به عمل آورد و از هواب نا مطلوب سلطه فردی جلو گیری کرده، سایر مقامات دولتی را با مؤسسات صنعتی، و مؤسسات صنعتی را بن همدیگرشان همکار بسازد تا بخواست خداوند انکشاف صنایع کشور برای منافع عامه دست بدست بيشرفته باشد تا چندی پیش وزارت معادن از پروژه های صنعتی اطلاعی نداشت، در حالیکه انکشاف صنعت باید دوش بدوش معادن حرکت مینمود. همینطور شاید بین وزارت زراعت و فابریکه قند سازی بفلان، پلان مشترکی برای توسعه و اصلاح زراعت لبلبو واخذ دستاویز فنی برای بلند بردن فیصدی قند لبلبو وجود نداشته باشد، پس بر اساس همین مقبوره امور صنعتی کشور بوزارت معادن مربوط و وزارتی بنام وزارت معادن و صنایع تشکیل گیرید.

قبلاً صنعت و معادن با هم آشنایی نداشتند، مگر امروز پلان های معدنی و صنعتی هم دوش روانند، نه تنها ادن و صنایع در پلان های واحد

جاسگرفته، بلکه وزارت معادن و صنایع مناسبت صنایع مملکت را طبق اقتضایات عصری ویرنسیب های ممالک صنعتی با دیگر شعب دولتی وصل ساخته و برای انکشاف و اصلاح شان اموراتی را در تشکیلات خویش جاسداد.

- ۱- انکشاف معادن و ایجاد صنایع ابتدایی آن
- ۲- ایجاد صنایع زراعتی و فلاحتی از قبیل کارخانه های حفظ میوه و قندسازی - چرم - روده و امثال آن.
- ۳- اصلاح و توسیع صنایع پشم و پنبه.
- ۴- ایجاد صنایع مواد و مصالح تعمیراتی.
- ۵- تنظیم و توسعه کارخانه های ترمیم ماشین - موتور آلات و ایجاد صنعت پرزه سازی.
- ۶- نورم و استاندارد کردن ماشین - آلات و متود کار و محصولات داخلی و بسیاری از محصولات وارداتی
- ۷- تنظیم و توحید طرز اداره در محاسبه و مراقبت رتنا بلیته کارخانهها و استفاده اعظمی از متخصصین و کارگران.
- ۸- وضع قوانین و مقرراتیکه جریان صحیح اقتصادی تولیدات را تضمین و از استثمار کارگر و مستهلك جلوگیری کند.
- ۹- ایجاد يك سیستم معقول مزد و اجوره و تجاویز صحتی و اجتماعی کارگران.

- ۱۰- توجه ببال صنایع دستی و محلی و ایجاد آتوایه های کوچک صنعتی.
- ۱۱- توجه در پیشرفت و اصلاح حرفه ها و پیشه ها از قبیل نجاری آهنگری - حلبی سازی و غیره
- ۱۲- طرح یلان برای تهیه فقر فنی.

- ۱۳- حل مشکلات پولی و تنظیم امور مالی - اسعاری - کمرکی و ترانزیتی با اشتراك دواير مربوط، این مواد اولین کار اداره صنایع را نشان

مېدېدو و طرح يانها و ديگر فعاليت هاي آن بر اساس تشخيص و درجه بندي احتياجات مملکت بروفي وسايلېکه در اختيارش مېباشد، حرکت خواهد کرد.

تشکيلات مرکزي

ماده اول - وزارت معادن و صنايع بمنظور رهنايي و مراقبت جميع مؤسسات صنعتي (چه صنايع ميغا نيکي و چه صنايع خانکي و حرفوي) و معدني و ذخاير روي زميني وزير زميني، تشکيل کرده و کليه مسايل مربوط به پلان و پروژه، تدوير، مراقبت فني و اداري، امور مالي وغيره، چنين مؤسسات اهم از دولتي، انفرادي و شخصي و يا آنها نيکه دولت داران سهيم است، منحصرآ يان وزارت مېده است.

ماده ۲ - وزارت معادن و صنايع متشکل است از معين، دائره قلم مخصوص، مشاورين، رياست معادن، رياست صنايع، مديريت عمومي اداري و مديريت ها و هيأت ها و شعبات مربوطه هر کدام.

ماده ۳ - معين معاون وزير مېباشد و بروفي صلاحيت و هدايات نيکه وزير به او مېدهد به اداره و اجرائي امور مربوطه وزارت بنام وزير، اهتمام ميورزد.

ماده ۴ - مديريت قلم مخصوص به انجام وظائف ذيل مکلف مېباشد:
الف - انجام مکاتبات رسمي مربوط شخص وزير و اجرائي مسايل مربوط بروتوکول، سفر و تشریفات.

ب - ترتيب و تقديم معلوما نيکه وزير از شعبات مربوطه مېخواهد.

ج - قيام ارتباط مطلوبات و تقديم معلومات بوزیر از جميع نشریات نيکه را راجع بکار وزارت در مطبوعات صورت مېگيرد.

د - اجرائي مسايل دفتر داري تفهيش هاي اداري که توسط هيأت هاي منتخبه صورت مېگيرد.

ه - اجرائي بعضي مسايل فوق العاده که از طرف وزير به آن امر مېشود.

ماده ۵ - مشاورين هبارت انداز متحصين داخلي و خارجي که در موضوعات

تجهیزی، اداری، مالی، اقتصادی و حقوقی، امور مربوط به صنایع و معادن
بشخص وزیر نظریه و مشوره داده و راجع به مسایلیکه وزیر به آنها معول
میکند، راپورها و پروژه های ترتیب و در باره هر گونه نواقص و سکتگی های
وارد، در امور مربوط تدابیر لازمه پیشنهاد میکنند.

ماده ۶ - ریاست معادن،

این ریاست کلیه مسایل مربوط معادن را اهم از تفحصات، کشفیات و
استخراج بدمه داخه از شعبات ذیل متشکل میباشد،

۱ - بورد فنی

۲ - سروی جیالوجی

۳ - مدیریت کشفیات

۴ - مدیریت استخراج

ماده ۷ - هیأت فنی موظف به انجام وظائف آتی میباشد،

۱ - تدقیق و اظهار نظر در اطرف پیشنهاد های فنی که از شعبات مرکز
و یادوایر معادن ولایات و یا مؤسسات ملحقه تقدیم میشود.

۲ - ترتیب و تصویب پروژه های فنی، کشفیاتی و یا استخراجی تمام معادن
اهم از بشکه مستقیماً ذریعه وزارت اداره میشود و یا به مؤسسات ملحقه
آن مربوطه میباشد.

۳ - اظهار نظر درباره تهیه و خریداری ماشین ها، و آلات و ادوات
و یا مواد فنی.

۴ - طرح قوانین مربوط معادن افغانستان.

۵ - تفتیش فنی امور معادن به امر وزیر معادن و صنایع.

۶ - تهیه راپور های فنی معادن، که از طرف وزیر و یا مقامات صالحه دیگری
مطالبه میگردد.

۷ - مطالعه درباره ایجاد روابط با مارکت های فروش مواد معدنی
افغانستان در خارج.

۸ - ایفای وظایف و خدمات د بکری که عند الافتضاء از طرف وزیر به اعضای هیأت محول میگردد، بلا عوض .

ماده ۸ - مؤسسه سروی چیا لوجی :

مؤسسه چیا لوجی طبق اساسنامه علیحدہ فعالیت نموده وظیفه آن بطور کلی تهیه نقشه چیا لوجی عمومی افغانستان و ایجاد پروژه های خصوصی تفحصانی، کشفیاتی و اقتصادی معادنی میباشد که استفاده از آن مورد نظر است. ماده ۹ - مدیریت کشفیات :

مدیریت کشفیات مکلف به انجام وظایف ذیل میباشد :

۱ - فراهم آوری وسایل و مهیا ساختن زمینه برای تطبیق پروژه های کشفیاتی که از طرف هیأت فنی طرح میشود .

۲ - حل و فصل مسایل اداری مربوط تطبیق پروژه های کشفیاتی

۳ - اداره لابراتوار نمونه گیری و لابراتوار تجربه کیمیاوی .

۴ - معاینه و تصدیق لابراتواری نمونه های معدنی که به مدیریت مذکور توسط میوزرد و یا ذریعه متخصصین مربوطه ارسال و جمع آوری میگردد ،

۵ - تنظیم و تکمیل موزیم مواد معدنی افغانستان .

۶ - اداره و تنظیم کتابخانه و ترتیب و حفظ نقشه و رایور های علمی و فنی مربوط معادن .

۷ - ارتباط با انجیران مؤسسات امداد تکنیکی خارجی و ترتیب رایورهای فعالیت های مذکور در وزارت معادن و صنایع و ترتیب

صورت مجلس و پروتوکول مذاکرات وزیر بارو ساری ایجنسی های مذکور .

۸ - وظایف دیگری که عند الایجاب به امروزیر بدان ارجاع میشود . ماده ۱۰ - مدیریت استخراج وظایف آنی را به عهده دارد ،

۱ - فراهم آوری وسایل و تهیه زمینه برای تطبیق پروژه های استخراجی که به تصویب هیأت فنی میرسد .

۲ - میافیت فنی امور استخراج معادن قابل فروش .

۳ - تشیقات و مطالعات در اطراف ماشینی ساختن تدریجی معادن و ترتیب

- ۴- فرمایش و خریداری سامان و لوازم معادن و مراقبت تورید آنها از خارج مملکت و اخذ ترتیبات حمل آنها در مواضع معادن مربوط .
- ۵- تهیه وسایل و مساعد ساختن زمینه برای نصب و بکار انداختن ماشین و آلاتیکه از خارج خریداری میشود، بطور اقتصادی .
- ۶- ترتیب و تدوین احصایه عمومی معادن و تطبیق و کنترل اقتصادی راپورهای استحصالات ماهانه مواد معدنی از معادن بکار افتاده بادر نظر داشتن موازنه مثبت مصارف و واردات .

ماده (۱۱) ریاست صنایع :

این ریاست رهنمائی و مراقبت عمومی صنایع کشور را اعم از صنایع میخانیک، خانگی و حرفه‌ای بهمه داشته، و امور مربوط به آنها را از نظر طرح یلانهها، حل مسائل مالی، مراقبت و کنترل فنی و اداری و مسائل مربوط به کار و کارگر و باقی موضوعاتیکه با صنعت و صنعت‌گروا بستگی و تماس دارد تنظیم مینماید .

ریاست صنایع متشکل از اجزای ذیل است :

۱- مدیریت عمومی تخنیک

۲- مدیریت عمومی تدویر

۳- مدیریت کار و کارگر

ماده (۱۲)- مدیریت عمومی تخنیک شامل شعبات ذیل میباشد :

۱- مدیریت پلان و پروژه

۲- مدیریت نورم و استاندارد

۳- مدیریت مطالعات حقوقی و قانونی

۴- شعبه ارشیف پلانها و پروژه های صنعتی .

ماده (۱۳) - مدیریت پلان و پروژه - این مدیریت ترتیب يك پلان صنعتی قصیرالمدت و طویل‌المدت را بر حسب احتیاجات کشور و درجه بندی

این احتیاجات، بدمه داشته راه‌های تطبیق آنرا تفحص ویر و ژه‌ها تیرا که -
از طرف وزارت خا نه‌ای دوا یر، شرکت‌های صناعتی و سایر علاقه‌مندان پیش
می‌شود بر اساس پلان مذکور از جهات ذیل مورد تدقیق و مطالعه قرار می‌دهد ،
الف - ضرورت پولی - تهیه مداریک پولی - ، ترتیب پلان تأدیات
به تفریق پول داخله و خارجه .

ب - مسایل ساختمان - پلان ساختمان‌نی اداره ، شرکت و یا افرادیکه
اجرای ساختمان را بدست می‌گیرد ، کنترول و مراقبت جریان ساختمان ،
آلات و ماشین‌های ساختمان‌نی طرف ضرورت ، امواد و مصالح ساختمان‌نی
مورد احتیاج ، تعداد و درجه بندی متخصصین و کارگران ، پلان وقتی
ساختمان ر مونتاژ و تولید ر مسایل نقلیه مورد احتیاج .

ج - مسایل تولید - تجهیزات کارخانه ، مسایل آب ، بخار ، قوه
در نیاز (زاه کشی) طاقت‌اولی کارخانه ، مواد خام و نیمه پخته طرف
ضرورت ، متخصصین و عمه فنی و غیر فنی که برای تولید ضرورت است .

د - مسایل مصارف و مخارج - مصارف پلان‌سازی و مراقبت ساختمان ،
مصارف تعمیر قیمت ماشین‌ها و تجهیزات ، مصارف فرعی (منازل و مسایل اجتماعی
و صعی) مخارج تهیه انرژی بخار آب .

ه - مسایل رنتا بلیته - صرفیات تولید و نتیجه ،

تبصره - پیشنهاد هائیکه به این اداره پیش می‌شود، از جهات فوق
تدقیق گردیده با اصلاحات لازم پذیرفته شده، بدولت برای منظوری نهائی،
تقدیم می‌شود و یا رد می‌گردد . صلاحیت پیش نمودن پروژهای صنعتی
بدولت ، منحصرأ به این اداره هاید است .

ماده (۱۴) - مدیریت فورم و ستندرد به انجام وظایف آنسی می‌پردازد،
الف - فورم کردن محصولات اندستری از لحاظ طرز ساخت و کوالیته .

ب - فورم کردن ماشین‌ها تا اندازه که ممکن و مفید است .

ج - فورم کردن مواد صنعتی وارداتی حتی الامکان .

د - ایجاد فورم برای ساختمان‌های صناعتی .

ه - تعیین نوم، اوزان و مقیاسات و ایجاد یک اداره ستندرد که در راه تعمیم

و کنترل آن تسهیلات لازم را پیش کند و سپردن آن بفرص تطبیق بدو ایر مر بوطه.
و- ایجاد مقررات متحد الشکل برای دیوهای پرزه جات مواد.

ز- مراقبت و اعطای مشوره به دوا بر مر بوطه از لحاظ تورید پرزه جات
و آلات بدکی و طرز نگهداشت آن.

ج- ایجاد بک مؤسسه آزمایش مواد معدنی و تعمیراتی و آغاز تحقیقات
و تنبها علمی در باره استفاده از مواد داخلی.

ماده (۱۵) - مدیریت مطالعات حقوقی و قانونی - این شعبه پر وره
قانون عمومی صنایع را ترتیب و بصورت عموم مبانی حقوقی و قانونی را بطه
دولت و مؤسسات صناعتی را زیر مطالعه قرار میدهد و برای تنظیم این هلابق
و ایجاد روح اعتماد و اطمینان متقابل، پیشنهادهایی ترتیب میکند.

جمع دستورات و مقرراتیکه از طرف شعبات دیگر وضع میگردد، از لحاظ
قانونی و حقوقی زیر تدقیق این شعبه قرار میگردد.

علاوه برین شعبه مذکور مقدمات ایجاد (محکمه اختصاصی) را تهیه میکند.

ماده (۱۶) - شعبه آرشیف پلانهای صنعتی، مکلف به جمع آوری محافظه،
تنظیم و تصنیف کلیه نقشهها و پروژه های صنعتی کشور میباشد.

ماده (۱۷) - مدیریت عمومی تدویر صنایع مرکب از شعبات آتی میباشد:

۱ - مدیریت منیجمنت (اداره صنایع).

۲ - مدیریت مراقبت و کنترل.

۳ - مدیریت مالی.

۴ - مدیریت احصائیه.

۵ - مدیریت کربتابخانه و مجله صنعتی.

۶ - مدیریت نمایشگاه.

۷ - شعبه مقاولات.

ماده (۱۸) - مدیریت منیجمنت - این مدیریت توحید و تنظیم طرز

اداره محاسبه و تعیین قیمت و ترتیب بیلائس کارخانه را به عهد داشته
رای هر کدام مقررات واضح و عملی وضع میکند و مسایل خریداری و تهیه

مواد خام و پخته داخلی و خارجی را مطالعه و خط مشی و تکلیف مراکز
صنعتی را درین موارد معین میکند. مدیریت منیجمنت از همه اولتر اوضاع

کارخانه‌های موجوده رازیرمطالعه قرار داده و راه اصلاح آنرا جستجو و دستاویز عملی و واجب الاجرا برای آنها وضع میکند .

ماده (۱۹) مدیریت مراقبت و کنترل با انجام وظایف ذیل مامور میباشد .
الف- کنترل رانتهای بلینه .

ب- کنترل خریداری و تهیه مواد خام داخلی و خارجی .

ج- کنترل تعیین محاسبه قیمت .

د- کنترل بیلانس و حسابات .

ماده (۲۰) وظایف مدیریت مالی قرار ذیل است :

الف- با کمک شعبه پلان و پروژه اقامه پلان مالی و تادیباتی برای ایجاد و انکشاف صنایع و مراقبت اجرای پلانهای مذکور .

ب- تنظیم روابط بین مؤسسات صنعتی و بانک صنعتی افغان .

ج- مطالعات در باره حصول قرضه‌های خارجی برای اجرای پلانهای صنعتی .

د- طرح لوایح تعرفه‌های حمایتی و معافاتی و مشاورت و مشارکت باوزارت مالیه در وضع کلیه مقرراتیکه به امور صنایع تماس دأرد

هـ- اداره و واریسی (Fund) فند مشترک .

ماده (۲۱) مدیریت احصائیه مکلف به جمع آوری و ترتیب احصائیه تولیدات - استهلاك کلیه صنایع مملکت میباشد .

ماده (۲۲) مدیریت کتابخانه و مجله مکلف به تنظیم کتابخانه و نشر مجله صنعتی و معدنی طبق اساسنامه علیحده میباشد .

ماده (۲۳) مدیریت نمایشگاه موظف به تنظیم و ترتیب نمایشگاههای صنعتی داخلی و تهیه مقدمات برای مشارکت در نمایشگاههای خارجی میباشد .

ماده (۲۴) شعبه مقاولات جمیع مقاولاتی را که مؤسسات صنعتی کشور باخارجهمقدمیکنند از لحاظ قوانین و مقررات و منافع کشور تحت غورو مطالعه قرار داده برای کلیه انواع قراردادهای پرنسبیهایی عمومی وسع میکند .

تبصره : انفاذ قرار داد های مذکور منوط به تصدیق این شعبه میباشد .

ماده (۲۵) مدیریت کار و کارگر بصورت عموم رابطه بین کارگر و کارفرما را تنظیم نموده و احتیاج صنایع را از رهگذر کارهای فنی و متخصصین تثبیت و برای تهیه آن با مقامات مربوطه

تشريك مساعی مینماید .

مدیریت کار و کارگر به سه شعبه منقسم میشود :

۱ - شعبه کار

۲ - شعبه بیمه ها

۳ - شعبه تعلیمات مسلکی

ماده (۲۶) - شعبه کار مکلف به اجرای وظایف آتی میباشد :

الف - مطالعه در وجود وضع کار گران و تنظیم رابطه بین کارگر

و کارفرما و تهیه لوایح قانونی درین باره و مراقبت تطبیق آن .

ب - ایجاد یک سیستم معقول مزد و اجور و که در آن پیشرفت سوبه فنی

کارگران زیر نظر گرفته شود .

ج - تنظیم توزیع متخصصین داخلی در بین مؤسسات صنعتی .

ماده (۲۷) - شعبه بیمه ها در بدو امر رهنمای وضع بیمه های حادثات و مریض

بر اساس دستورالعمل های شعبه کار میباشد . علاوه بر آن در ایجاد

بیمه های حریق ، سرقت ، ترانسیورت و خسارات ، مطالعه ای بعمل می آرد .

ماده (۲۸) - شعبه تعلیمات مسلکی تهیه نفر فنی را برای صنایع بدو

داشته در این باره با وزارت معارف از لحاظ تنبیه احتیاج صنایع به

متخصصین و کارگران تکنیکی همکاری میکند . علاوه بر آن شعبه

مذکور مکلف است اساسات کورس های اختصاصی را در داخل مؤسسات

صنعتی بوجود آورده و جریان صحیح آنرا مراقبت نماید .

ماده (۲۹) - شعبه تبسکه خارج از تصنیف های متذکره میباشد .

مدیریت عمومی اداری را تشکیل میکند .

مدیریت عمومی مذکور متشکل است از :

۱ - مأموریت مأمورین

۲ - مدیریت محاسبه

۳ - مدیریت اوراق

۴- مدیریت فابریکه بریکت سازی

۵- مدیریت ترانسپورت

ماده (۳۰) - وظائف مامورین قرار آتی است:

الف - اجرای مسایل مربوط حاضری، تفری، تبدل، ترقیم و تقاعد، مکافات و مجازات مامورین وزارت صنایع و معادن طبق قوانین موضوعه.

ب- ترتیب و تنظیم سجل و سوانح مامورین مربوط وزارت صنایع و معادن ج - فراهم آوری هرگونه بست ها و اجرای معاشات در مرکز.

د- اجرای امور متعلق به مجلس انضباطی و انتقاهی مامورین.

ماده (۳۱) - مدیریت محاسبه و نوازم طبق لایحه که از وزارت مسابه برایش داده میشود، اجرای وظایف مینماید.

ماده (۳۲) - وظائف مدیریت اوراق عبارت از تنظیم واردات و صادرات مکاتیب و ترتیب و مراقبت حفظیه میباشد.

ماده (۳۳) - وظایف مدیریت فابریکه بریکت سازی قرار آتی است:

۱- توزین و تحویل مقدار زغالیه بفا بریکه میرسد.

۲- تبدل انواع زغال به انواع بریکت.

۳- توزیع زغال و بریکت به خریداران بموجب حواله و اوامر وزارت

۴- ارسال احصایه های فروش روزانه به مدیریت محاسبه و مدیریت استخراج.

۵- مراقبت و تدویر دستگاه بریکت سازی مرکز.

۶- وظایف دیگر که عندالافتضا از طرف مقام وزارت بسدان سیرده میشود.

ماده (۳۴) - وظائف مدیریت ترانسپورت قرار ذیل است:

۱- تنظیم رابطه بین وزارت معادن و مؤسساتیکه نقلیات معادن را بدمه دارد.

۲- اداره و واریسی جمیع وسائل نقلیه مربوط وزارت معادن و صنایع.

تشکیلات دواير وزارت معادن و صنایع

در ولايات

تشکیلات وزارت معادن و صنایع در ولايات چوگات ثابت و معینی ندارد و برحسب ایجا بات استخراج معادن ایجاد میشود، توسعه و یا تقلیل می یابد و یا نهو میگردد .

فعلا تشکیلات وزارت صنایع و معادن در ولايات فرار ذیل تثبیت میشود :

۱- مدیریت معدن نمك نالقان

۲- مدیریت معدن کلفنگن

۳- مدیریت نمكسار اندخوی

۴- مدیریت نمكسار مزار شریف

ماده (۳۶) - وظایف، دواير اطرافى وزارت معادن و صنایع روى همرفته قرارذیل است :

- ۱- تطبیق پروژه های استخراجی و یا اصلاحی معادن .
- ۲- فروش و یا انتقال مواد معدنی درمراکزیکه وزارت تعیین میکند .
- ۳- ترتیب او راق احصائیه ماهانه استخراج و فروش و ارسال آن درمواقع معینیه به مرکز .
- ۴- تطبیق قوانین معادن و بادرستورالعمل ها تیکه از مرکز ارسال میشود .
- ۵- تقدیم نظریات درباره اصلاح وضع استخراجی فروش مواد معدنی .
- ۶- تقدیم نظریات درباره اصلاح وضع حیاتی گارگران .

ریاست معادن در سال ۱۳۳۴

سروی جیا لوجی :

در سال گذشته نوید تأسیس این مؤسسه را بخوانندگان محترم تقدیم و تشکلات آن برای آینده وعده داده شده بود .

این مؤسسه در اوایل سال (۳۴) تأسیس و مراعات آن از تصویب مجلس عالی وزراء گذشته و به صحت حضور اشراف ملوکاه رسید. این مؤسسه فعلا در مرکز تحت اثر ریاست مسانین بایک تشکلات کوچکتتر (جیا لوجی ، هیدرولوژی و ژئوگرافی) باوصف فقدان آلات و ادوات کافی که لازم دارد، شروع بکار نموده و بصورت عمومی اجراءات آن و فعالیت های این شعبات ذیلا از نظر خوانندگان گزارش داده میشود.

قسمت الف :

۱- تأسیس شعبات فنی اداری مؤسسه در مرکز وزارت و ترتیب و تهیه سامان مربوط و غیره .

۱۳- ترتیب و تنظیم یک موزیم عصری مواد پیداوار معدنی که نمونه های معادن مکشوفه افغانستان درین موزیم جمع گردیده و توسط متخصصین داخلی و خارجی تحت مطالعات دقیق قرار یافته .

۳- تنظیم یک کتابخانه و تهیه کتب و نقشه های مربوطه این فن که فعلا یک تعداد کتب و نقشه بد برای جیا لوجی ترتیب و تهیه شده است، مگر هنوز تا بدرجه اكمال نرسیده اقدامات درین باره جریان دارد .

۴- ترتیب مکمل فهرست آلات و ادوات فنی ضرورت سروی جیا لوجی لابراتوار تجزیه مواد معدنی و موثرهای طرف ضرورت و غیره که فرمایش خریداری آنها فیلا بشارج صادر شده و شاید در اوایل سال (۳۵) سامان مذکور وارد و طرف استفاده قرار گیرد .

۵ - تربیه اشخاص مسلکی از طلاب فارغ التحصیلان مکاتب عالی، در شقوق جبالوجی، هیدرو لوژی، توپوگرافی و غیره. عیالاً بهمکاری ریاست محترم یوهنتون شعبه جدید (جبالوجی) درفا گولنه ساینس افتتاح گردیده که دوره تحصیلات آن چهار سال میباشد و فعلاً (۱۲) نفر درین شعبه مصروف تحصیل میباشد و در نظر گرفته شده که همه ساله به تعداد (۱۵) نفر جدید الشول گرفته شود.

علاوةً بکدسته (۳) نقری جهت تحصیلات عالی در شقوق جبالوجی بائینوتولوژی و میترا لوجی به المان غربی اعزام گردیده اند و در سالهای آتی به اعزام طلاب بیشتری باین منظور بخارج نیز مورد نظر است.

۶ - ترتیب غرفه نندارتون (غرفه نمایش مواد معدنی) افغانستان در جشن استقلال که خیلی مورد دلچسپی علاقه مندان قرار یافت.

۷ - ترتیب و تشکیل يك شعبه هیدروگرافی سروی (آبهای فوق الارضی) یعنی دریاها از نقطه نظر تعیین سرعت و اندازه جریان آب به لبتر فنی تانیه و خط سیر و تغییر جریان آب دریاها برای استفاده از انرژی هیدرو الکتریک و غیره آنها که بودجه و تشکیلات آن از منظوری مجلس عالی وزراء گذشته و به صحنه حضور اشرف ملو کانه رسیده و امر تطبیق آن داده شده است.

چون این شعبه در همین زودبها تاسیس گردیده مسامان و لوازم آن قبلاً ذریعه دبرشنا لوی شرکت از آلمان خریداری گردیده است اقدامات لازمه درباره استخدام متخصصین جریان دارد، امید است در همین زودبها مواصمت کنند و تحت نظر اشخاص فنی داخلی و خارجی ساحة فعالیت این

شعبه در دريځي کورگه ، بلخ آب ، دريځي ، بلخري وغيره جاها يعنې
نقشه‌چيکه تاسيس قاپريکه‌هاي توليد برق در آنجا مورد نظر است. آغاز
شود.

۸ - ترتيب لسته و تهيه سامان وسايل سفریه هيات هاي فني براي
مطالعات و تدقيقات و نقشه برداري واخذ مواد و نمونه هاي معدني جهت
تجزيه در اطراف و ولايات افغانستان .

قسمت ب - ۱ - ۱ - برحسب تجويز يکه در حين تاسيس اين مؤسسه
گرفته شده بود، اخذ و ترتيب نقشه جياالوجي افغانستان به اسکيل (۱ بر ۸)
ذريعه هيات متخصمين فني تاحد امکان شروع کړدیده ، اعضای اين هيات
عبارت اند از مسټر فيورر سر مشاور جياالوجي و مسټر هونگر مېنرالوجيست
از يونو و شاغلي عبدالصمد و داده معاون کيميا که در مرکز و اطراف
نقشه برداري مېنمايند و تاحال (۳۰) هزار کيلومتر مربع زمين را
در ساحات ولايات جنوبي و هزارجات نقشه برداري نموده اند. علاوه هيات
مذکور در اخير سال سفری بسمت قندهار و کرشک نموده و در نتیجه
(۴۳۰۰۰) کيلومتر مربع ساحه را نقشه کيري جياالوجي نموده اند .
در جريان هليات نقشه برداري بعضا ذخائر معدني چون سنگه

ريشه ، زغال ، معادن سرب ، مس ، سنگه شاه مقصود ، سرب و جست
بي بي گوهر خاگر بزنندهار و معدن سرب کيفتو و آهن حاجي علم و حاجي
توپ وغيره که بنظر رسیده و نمونه آنها مورد تدقيق است .

فملا بر روی يک نقشه (۱ بر ۱۰۰۰۰۰۰) موقعيت تمام ذخائر
مکشوفه نشان داده شده است و در جريان کار تکميل شده مېرود .

چون تدقيقات جياالوجي ايشان فملا بر روی نقشه کوارتر ميل افغانستان
ترسيم مېغود که بعد از انجام سروی عمومی افغانستان، که اميد است

دو ظرف (۴ الی ۵) سال اتمام پذیرد، نقشه جیا لوجی (۱ بر ۵۰۰۰۰۰) افغانستان ترتیب داده خواهد شد.

البته در آینده این نقشه کلید اجرا آت کشفیاتی ریاست معادن وزارت معادن و صنایع خواهد بود.

۲ - سروی هیدرولوژی :

سروی هیدرولوژی یا تدقیقات آبهای تحت الارضی نیز یکی از کارهای عمده است که شعبه هیدرولوژی اجراء میدارد. تاکنون مناطق آبدان میرعلم، دشت شادیان مزار شریف و ساحة بین شهرخان، سرپل، اندخوی و ساحة دبله مقرغزنی از طرف مؤظفین این شعبه تدقیقات گردیده است. لوازم مکمل هیدرولوژی که عبارت از دستگاه برمه کاری و اجوات و افزار لازمه آن میباشد از طرف ریاست امداد تکنیکی یونو به مؤسسه سروی جیا لوجی امداد گردیده، است وزارت معادن و صنایع از همکاری یونو در این باره خیلی ابراز تشکر مینماید.

علاوة برین اواخر پروژه تهیه آب آشامیدنی برای قندهار نیز روی دست گرفته شده، چنانکه مذاکرات و موافقه نامه استخدام متخصصین از طرف بنار والی قندهار با شرکت صنعتی آلمان بانجام رسید، البته عملیات برمه کاری آغاز خواهد یافت و نظارت جیا لوجی این منطقه را سروی جیا لوجی خواهد نمود.

۳ - سروی توپوگرافی هوایی افغانستان :

نظر باینکه تدقیقات جیا لوجی همیشه متکی به نقشه های توپوگرافی دقیق میباشد اولین مشکل مؤسسه سروی جیا لوجی نداشتهن نقشه توپوگرافی

بمقياس مطلوبه، مياښد نا تحقيق د دقيقې برروي آنها صورت پندېر
 باشد، منود هاي عصري عكس برداري هواني، وسيله بېار سريع برای
 ترتيب نقشه هاي توپوگرافي بدست داده است. طوريكه، معلوم است
 نتايج حاصله از اين عكس برداري علاوه بر امور معادن در ساحه هاي
 مساحت اراضي، زراعت، آبياري ونهديد طرق و شوارع نیز مورد
 نياز و احتياج مياښد. اقدامات درين باره جاري است اميد ميرود به
 نتيجه ي برسد.

٤ - د دقيقات معادن ذريعه سروی جيا لوجی :

هيات فني سروی جيا لوجی در طول سفر خوښ که اولين مرتبه بولایت
 جنوبي صورت گرفته از کابل الی بل علم / گردیز / خوست / قریه
 بمقویی / زبیر / ننګی / دشت زرمتم فزنی و مرسل آباد گردش نمود.
 و معادن پیداوار آن مناطق را تحت دقیقات ابتدائی قرار داده اند.
 در جریان این سفر، به ذخیره زغال (ترتسیری) مربوط خوست بر خورد
 نموده اند، در نتیجه تحقیق معلوم گردید که قدامت این ذخیره از دوره
 (الوبان) است که طبقات مربوط باین عصر جيا لوجی، جمله دامنه هاي
 مذکور را استیلا کرده است. زغال مذکور طبیعتاً مرطوب بوده و میتوان
 آن را با نوك بیل بصورت خشت برش کرده و در آفتاب خشک نموده، ولی
 استخراج این زغال مشکلات زیادی از قبیل کشیدن صوف ها و یا به بندی
 آن مصرف هنگفتی را ایجاب مینماید ذخیره مذکور تکافوی احتیاجات
 محروقاتی اهالی معجوار را بدرستی کرده میتواند.

حسب را پورت این هیأت استخراج زغال معدن کرمان هزاره جات
 تحت مطالعه قرار گرفت مخزیمه انجیران يك مقدار زغال مذکور طور
 امتحانی بمرکز فرستاده شد. قسراً ریسکه در ختم

عملیات مذکور معلوم گردیده است که استخراج و نقلیه آن به کابل خیلی گرانتر از زغال اشپشته تمام میشود، لهذا استخراج آنرا معطل قرار داده مگر برای اهالی هزارهجات اجازه داده شد که ازان استفاده نمایند . علاوه بر آن معدن زغال جدیداً در قریه بند حضرت خان واقع حلاله قدری در بالای شنوار مشرقی، کشف و یکمقدار نمونه آن بمرکز رسیده و درین اواخر معدن مذکور ذریعه انجنیر احمد الله مطالعه و دران حفاریات لازمه بعمل آمد. در نتیجه معلوم گردید که ذخیره مذکور خیلی کوچک و بیکاره بوده و ناچیز است به آن نسبت ادامه عملیات تفحصاتی در ساحه مذکور معطل قرار داده شد .

اجراآت مهمه مدیریت کشفیات

الف - اجراآت مقدماتی درباره تدوین قانون معادن افغانستان: مدیریت کشفیات ریاست معادن در جریان سال ۳۴ طبق ايجاب وظیفه، اولتر از همه توجه به ترتیب و تدوین قانون معادن نمود. چون قانون معادن افغانستان باید بطوری ترتیب گردد که مغایر با قوانین اسلامی مروجه مملکت نباشد و هم در عین حال جمله مراتب و ایجابات مخصوصه و عصری قانون معادن، که در ممالک متقدمه خارجیه مورد قبول قرار داده شده باید در قانون معادن افغانستان نیز مورد نظر گرفته شود.

نظر باین ملحوظ، مدیریت کشفیات اولتر از همه نسخه های قوانین مروجه ممالک مهمه آسیائی و اروپائی را با خالص قوانین اسلامی در باره معادن جمع آوری نموده و برای مدافه و تعمق و استفادۀ قانون دان حاضر کرده است. در عین حال ذریعه یک نفر از انجنیران مسوده قانون معادن افغانستان را ترتیب و حاضر کرده تا زمینه کار را بتدائی قانون دان موجود باشد. در نتیجه مذاکراتیکه با آقای مونیور کافادائی که از طرف یونو برای مذاکره و دادن مشوره در تدوین قانون معادن معرفی شده بود، فیصله گردید

که متخصصین وزارت معادن از روی ایجاب کار و مطالعه قوانین داخلی و بر اساس قانون ترکیه، یک مسوده قانون معادن را ترتیب و از ملاحظه یک نفر قانون دان که در آینده از طرف یو.نومخصوصا برای تدوین قانون معادن به افغانستان می آید. گذاشته شده است. بر حسب فیصله مذکور تدوین ابتدائی قانون ابتدائی روی دست گرفته شده است.

۲- اشتراک در سفر مطالعاتی هیأت جیا لوجست ها و انجیران منطقه ایکافی (یونو) در اثر دعوت مؤسسه ایکافی مقیم بشکاک از وزارت معادن صنایع خواش شد تا یک نفر نماینده ذیصلاحیت خویش را که برای شمول کنفرانس مطالعاتی و بازدید از امور مربوطه جیا لوجی و معادن روسیه شوروی که در ماه اگست (۱۹۵۵) آغاز و فریبشش هفته تحت قیادت متفقہ امداد تکنیکی یو.نوم و مؤسسه ایکافی در روسیه دوام مینماید، معرفی کند. وزارت معادن و صنایع بناغلی عبد الصمد سلیم جیا لوجست های مربوط ریاست معادن را به حیث نماینده ذیصلاح به ایکافی معرفی و بناغلی موصوف با هیأت انجیران و جیا لوجست های ایکافی که در حین عزیمت به روسیه و مماتک اروپای غربی، از دهمی به کابل آمده بودند، عازم روسیه شده اند. سفر مطالعاتی این هیأت از (۳ اگست ۱۹۵۵ الی ۱۴ نومبر ۱۹۵۵) دوام نمود و در ختم سفر خویش متعهد آراپورتنی راجع به مطالعات خود مسوده نموده اند که تا هنوز به طبع نرسیده، چنانکه طبع شد از طرف یو.نوم وزارت معادن و صنایع ارسال خواهد شد.

بناغلی سلیم در نتیجه مطالعات خود یک راپورت خوبی راجع به بهبود امور سروی جیا لوجی و بهبود امور، معادن و استخراج مواد معدنی و غیره ترتیب داده و به مقام وزارت تقدیم کرده که خیلی مورد دلچسپی واقع شده است. چنانکه راپورت مطالعات هیأت ایکافی که بناغلی سلیم در آن سهم بارزی دارد وصول نماید، البته محتویات آن علیحدہ تحت مطالعه قرار خواهد گرفت.

۳- کشفیات زغال سنگ پیداوار بغری ولایت جنوبی؛

مدیریت کشفیات در منطقه بخری که در جنوب کردیز واقع و قبلاً در آنجا يك ذخیره زغال ذریعه ولایت جنوبی کشف و در سال (۲۳) مورد تدقیق و مطالعات هیأت اولین وزارت معادن واقع گردید، ولایت جنوبی با نتایج آن قناعت نداشت. در تابستان سال ۳۴ بناً علی انجنیر سید اسدالله با هیأت سروری جبالوچی ریاست معادن و متخصصین یونو به آنجا اعزام گردید و مؤظف به تدقیقات دقیق ذخیره زغال مذکور شد. در نتیجه معلوم شد که زغال مذکور ضخامت قلیل داشته، ذخیره آن ناکافی و شرایط کار تماماً غیر اقتصادی میباشد؛ در اثر تدقیقات هیأت مذکور، از استخراج زغال آنجا صرف نظر گردید.

مدیریت کشفیات علاوه به کشفیات معادن پیداوار هزار جات و غیره سهم داشته است.

۴. وزارت معادن و صنایع در نظر دارد با همکاری وزارت جلیله معارف يك کورس جبالوچی و معدن شناسی به ترتیب خیلی ساده و بسیط در صنف (۱۲) دارالمعلمین باز نماید. این کورس برای يك سال دوام خواهد کرد و در ختم آن صنف (۱۲) لیسه مذکور قادر خواهد بود که احجار را از همدیگر تفریق و در کشفیات معادن ملیکت، در نقاطیکه بعضی معلم مقرر میشوند، با وزارت معادن و صنایع کمک خواهند کرد. و شاید در اثر این کورس، اشخاصیکه شوق مزید و استعداد به تحصیل علوم مذکور داشته باشند، دستیاب گردد. مذاکرات درین باره جریان ندارد.

۵. مدیریت کشفیات علاوه برای آقایون ذیل از ریاست امد تعینکنی یونو و نقطه (۴) ترومن طبق مقررات لایحه سکارشپ درخواست نموده است.

۶. برای ع. ص. سید احمد علیشاه، معصومی رئیس صنایع در ترکیه و آلمان غربی.

۳. برای م. عبداللطیف آمر معدن زغال ایشیته برای مطالعات علمی در امور استخراج زغال.

۴- برای س هیدالیمد سلیم جیا اوجست در امور مطالعاتی ، برمه کاری بطرول و مطالعه تفصیاتی بطرول .

۶- تدقیقات جیا لوجی و توپوگرافی معدن کوگرد مزار شریف :

مدر اوایل سال جاری بر حسب فرار داد علیحدہ با تخنیک پروم آکسیپورت و دو نفر جیا لوجست های روسی بتاریخ (۵ می ۱۹۵۵) وارد کابل گردیده و بعد از تهیه سامان و لوازم بایک نفر توپوگراف داخلی سازمان کوہ البرز مزار شریف شد و معدن کوگرد آنجا را مورد مطالعات مکمل سروی توپوگرافی و جیا لوجی قرار دادند و به (۱۷- اگست ۱۹۵۵) امور مذکور را انجام دادند که خلاص نتایج آن این است :

۱- سروی توپوگرافی معدن کوگرد به اسکیل ۱ بر ۱۰۱۰۰۰ بر ۲۰۰۰ و ۱ بر ۵۰۰۰ و نقشه عمومی معدن ۱ بر ۵۳۰۰۰ .

۲- تعیین ذخیره ابتدائی کوگرد با ضخامت (۴) متر و چهل فیصد کوگرد طور تخمین (۲۰۰۰۰۰) تن متریک .

۳- ذخیره دومی کوگرد که اندازه آن در حدود (۶۰۰) هزار تن تخمین میشود ، باید تدقیقات مکمل برمه کاری و تجزیه های کیمیاوی شود ، بدون اجرای عملیات برمه کاری و تدقیقات کیمیاوی اندازه حقیقی این ذخیره معلوم شده نمیتواند .

۴- بعد از ختم عملیات مذکور یعنی سروی مکمل جیا لوجی و عملیات برمه کاری و تدقیقات کیمیاوی مرحله ثالث تدقیقات شروع خواهد شد و این سنجش تخنیکی معدن به غرض تصفیہ کوگرد خواهد بود . بر حسب پیشنهاد مذکور اجرای فقره (۳) موحد هشت ماہ را در بر خواهد گرفت و (۹) نفر متخصصین خارجی و داخلی طرف ضرورت خواهد بود ، برای اجرای فقره (۴) موحد سه ماہ و سه نفر متخصص ضرورت میباشد . درباره این پیشنهاد های او هان ، مذاکرات با هیأت تخنیکو پروم آکسیپورت شوروی جریان دارد .

مدیریت استخراج :

معادن بکار افتاده :

معادنی که تحت نظراین مدیریت، مواد معدنی را استخراج و به بازار برای فروش عرضه میدارند، عبارت اند از :

الف - معدن لاجورد

ب - معدن کرومیت

ج - معدن پیریل

د - معدن سنگ سلیت

ه - معادن نمک

و - معادن زغال

الف - لاجورد

لاجورد از اجزاء مهمه ایست که درین اواخر یک منبع خوب برای وزارت معادن و صنایع گردیده ، معدن سنگ لاجورد معروف افغانی که در دره جرم بدخشان واقع است. از حیث جنسیت و رنگ معروفیت خاصی را در بازارهای دنیا حایز گردیده و مقام اولیت را احراز نموده . ذخیره فعلی جنس درجه اول آن در حدود (۳۰۰) تن طور تخمین سنجش شده است. استخراج لاجورد تقریباً از پنجاه هزار سال قبل جاری بوده مگر در بازارهای خارج برای فروش نمیتوانست عرضه شود. لاجورد مستخرجه ذریعه ماشین، برش شده و از حیث جنسیت به چهار نوع منقسم میگردد و قیمت فنی کیلو گرام آن از حیث جنسیت قرار ذیل تعیین شده است :

لاجورد درجه اول برش شده فی کیلو گرام (۳۰۰) دالر

لاجورد درجه دوم برش شده فی کیلو گرام (۲۰۰) دالر

لاجورد درجه سوم برش شده فی کیلو گرام (۱۳۰) دالر

لاجورد درجه چهارم برش شده فی کیلو گرام (۷۰) دالر

درجریان سال (۱۳۳۴) مجموعاً (۴۲۰۰۰) دالر لا جو رد بفر وش
رسیده است .

استخراج لا جو رد از مدتی معطل بود . در اوایل سال (۳۴) توسط
بناغلی احمد شاه انجنیر مقدار (۱۰۹۶۵۷۰) کیلو گرام از معدن مذکور
استخراج و بمرکز نقل داده شد ماشین برش لا جو رد در تحویلخانه لا جو رد
نصب گردیده و عملیات برش تحت نظر اشخاص فنی صورت میگیرد .
اگر مارکیت های فروش دیگری در مالک اروپا و یا امریکا دستیاب
کردد، آن وقت باستخراج مقدار زیاد تری اقدام خواهد شد .

ب - کرومیت :

کرومیت در بین طبقات (پروکسینت) بصورت لپنرها موجود است . کرومیت
مذکور از نوع دانه دار، درشت و سیاه رنگ بوده و معدن مذکور در
(۴۲) میلی شهر کابل در حصه محمد آغه لوکر واقع است . از جمله (۱۰)
ذخیره، سه ذخیره آن مورد کشفیات دقیق واقع شده و ذخیره آن در حدود
(۳۰۰۰) تن تخمین شده است .

قیمت کروم معدنی در بازار امریکا (۵۸) دالرفی تن میباشد، متأسفانه
نسبت گران بودن مصارف نقلیه از کابل الی امریکا و کمی قیمت آن در بلزار
های دنیا، فروش کروم افغانی معطل است ، مگر در بین تازکی ها دوشرکت
امریکائی و یک شرکت آلمانی طور امتحانی خواهان خریداری - (۳۰۰۰)
تن کرومیت افغانی شده اند، امید است موافقه حاصل و بفروش آن اقدام شود .
نسبت مشکلات ترانزیت در پاکستان و مصارف زیاد نقلیه به خریداران
مذکور، فروش کرومیت ، رسانده سرحد طورخم فی تن (۳۳) دالری پیشنهاد
شده ، ولی تا هنوز جواب کمیانی های مذکور واصل نگردیده است .

ج - بیریل :

بیریل برای ساختن بکثرت فولاد ذیقیمت وهم در صنایع اتموم بکار
میرود و در ساختن تسلیحات حربی رول مهمی بازی میکند .

ذخیره عمومی فعلی این ماده که در دره سرور دره نور شیوه مشرفی وقوع دارد در حدود (۱۰۰۰) تن است، مگر تدقیقات مزید جیالوجی ادامه دارد امید است به کشف ذخایر مزید تری کامیابی حاصل گردد، از مدت یکنیم سال است که این معدن تحت عملیات استخراجی قرار یافته و سالانه در حدود (۳۰ الی ۴۰) تن از آن استخراج میگردد، قیمت این ماده کمباب بعد از وضع مصارف استخراج و نقلیه، فی تن (۳۵۰) دالر است .

د - سنگ سلیت :

سنگ سلیت در کهنه خمار میدان پیدایش دارد و از مدت چندماه است که مورد استخراج واقع شده و به سائزهای مختلف از معدن مذکور استخراج و برش میگردد و تا حال به اندازه (۵۳ ، ۴۰ ، ۸۰) مترمربع از آن استخراج گردیده ، وزارت معادن و صنایع معدن مذکور را با یک سرک جدید به مصرف خود وزارت به سرک عمومی وصل نموده است .

سلیت مذکور آماده فروش بوده و قیمت فی متر مربع آن در سر معدن (۱۲) افغانی تعیین شده و برای پوشش بام های تعمیرات بکار میرود .

ه - معادن نمک :

وطن عزیز ما افغانستان دارای ذخایر نمک سنگی زیادی است و قرار تخمین (۴۰۰۰) سال ضرورت نسلهای آینده را تکافو میتواند .

بصورت عمومی در دو منطقه از این نوع نمک ذریعه آلات و ادوات کا نبری مروج به صورت خشت استخراج میگردد .

۱- معدن تالقان- که امور مربوطه آن ذریعه ع ، خواجه کلبدین اداره میگردد، در سال ۱۳۳۳ مجموعاً (۱۳۸۰۰) تن به مبلغ (۶۸۹۱۱۰۰۰) افغانی وده ماهه سال ۱۳۳۴ مجموعاً (۹۳۸۰) تن به ۴۶۳۹۵۲۹۲۵۰ افغانی نمک بفروش رسانده است .

۲- معدن کلفگان- که امور مربوطه آن توسط ص، عبدالرسول اداره

می شـد در سال ۱۳۳۳ مجموعاً (۲۰۲۰) تن به مبلغ (۱۲۵۷۰۷۹۷۵) افغانی و یازده ماهه سال ۳۴ (۲۰۱۰) تن به مبلغ (۱۲۳۹۰۷۴۰۰) افغانی نمک بفروش رسانده است .

نمکسارها :

معروفترین نمکسارها عبارت است از نمکسار اندخوی - مزار شریف نمکسار هرات - شوره زار قندهار - شوره زار مقر - غزنی و شوره زار اشتر شهر غور بند و شوره زار فراه .

بصورت عمومی این نوع نمک را نمک آبی میگویند که در نتیجه تبخیر آب بدست می آید و دو نمکسار اول الذکر (اندخوی و مزار) زیرا اثر ریاست معادن اداره میگردد .

نمکسار اندخوی - امور مربوطه آن ذریعه من محمد کاظم اداره میگردد و در سال ۱۳۳۳ مجموعاً (۹۲۴۰) تن به مبلغ (۶۱۳۷۴۷۳۷۸) افغانی و یازده ماهه سال ۳۴ (۷۵۳۴) تن به مبلغ (۵۰۲۷۸۸۴۳۳) افغانی نمک بفروش رسانده است .

نمکسار مزار شریف :

امور این معدن توسط من خلیل الرحمن اداره شده و در سال ۱۳۳۳ مجموعاً (۷۸۵) تن به مبلغ (۷۰۵۲۳۲۰۰) افغانی و یازده ماهه سال ۳۴ (۸۹۵) تن به مبلغ (۷۲۸۰۴۳۵۰) افغانی نمک بفروش رسانیده است .

نمکسار هرات :

این نمکسار تحت اداره وزارت معادن و صنایع نمپاشده بلکه سالانه به مبلغ (۲۱۱۰۷۳۵) افغانی بالای محصول مواشی - کهرک و ما لیه آن ولایت تنزید گردیده که بحساب وزارت معادن و صنایع کارسازی میشود .

شوره زار قندهار :

بصورت اجاره بوده و در سال ۱۳۳۳ به مبلغ (۲۲۰۱۰۰) افغانی و در سال ۳۴ به مبلغ (۲۷۲۰۰۰) افغانی تحت شرایط مقرر قرار داده شده است .

شوره زار غزنی :

قبلاً اجاره داده می شد مگر در سال ۱۳۳۳ نسبت سرازیر شدن سیلاب تماماً حاصلات شوره از بین رفته، لا حاصل گردید و اثرات آن، حاصلات ۲۴ را نیز محو ساخت .

مگر از شروع سال ۱۳۳۵- الی اخیر سال ۱۳۴۲ (هشت ساله) مجموعاً به مبلغ (۳۲۰۰۰۰) افغانی باجاره داده شده است .

شوره زار اشتر شهر غوربند :

قبلاً بصورت اجاره اداره میکردید، مگر در سالهای ۳۳ و ۳۴ ذریعه نماینده وزارت، شوره مذکور جمع آوری شد. که در سال ۳۳ مقدار (۲۹۴۲) سیر و در سال ۳۴ مقدار (۲۷۳۶) سیر گردید . و از قرار فی سیر (۹) افغانی بفروش رسیده است .

این شوره برای محافظت روده بکار میرود و در تجارت روده سهم بارزی دارد .

شوره زار قراوه از ابتدای سال ۱۳۳۴ الی اخیر سال ۱۳۳۶ سالانه به مبلغ (۱۵۰۰۰) افغانی قرار داد شده است .

و استخراج زغال از شوباشک دره صوف برای شهر مزار شریف ، چون وضع محروقات در مزار شریف روز بروز متعسر شد . می رفت و اهالی مزار هم این وضعیت را حس نموده بموافقت شرکت اتحادیه مزار درخواست نامه هایی نسبت استخراج يك مقدار زغال از دره صوف، شده و تذکر داده بودند که اشجار منمر و غیر منمر کرد و فواح مزار، جهت

ضرورت سوخت قطع شده و سر سبزی این ولایت که فعلاً نیز چندان تسلی بخش نمیباشد، از بین می‌رود و قلت معروفات وضع اقتصادی ساکنین این منطقه را بحرانی خواهد ساخت. بالاخره در اثر موافقه که به وساطت ولایت مزار بین این وزارت و شرکت اتحادیه مزار شریف به عمل آمده، وزارت معادن و صنایع استخراج مقدار دولک سیر زغال ضرورت شهر مزار شریف را از معدن شوباشک دره صوف متکفل گردید. چون وزارت معادن و صنایع بیک نفر انجنیر لایق که امور استخراج (۲۰۰۰۰۰) سیر زغال را اجرا کرده بتواند بدسترس نداشت، از یورو عملیات استخراجی معطل بود تا اینکه شیاغلی احمد الله انجنیر که تازه تحصیلات خود را در امریکا تکمیل نموده بوطن معاودت نمود، در برج سنبله موظف باین کار شد. شیاغلی موصوف از حصه شوباشک دره صوف مزار در ظرف چهار ماه مقدار (۲۵۰۰) خروار که عبارت از دولک سیر باشد، استخراج نموده و مقدار (۸۴۶۴۰) سیر آن را به شرکت اتحادیه تسلیم و بقیه آنرا نسبت عدم وسایل نقلیه در بالای معدن، کدام و ذخیره ساخته است که در صورت مساعدت هوا البته مقدار زغال بقیه را هم شرکت اتحادیه به مزار نقل خواهد داد.

گل سرشو، گل سفید، خاکهای ملون:

۱- گل سرشوی، معادن گل سرشوی در نو تپاز، آب بازک و سیاه پینی مربوط حکومت چهاردهی دستیاب گردیده و بصورت اجاره اداره می‌گردد و در اجازه سال ۳۴ نسبت به سال ۳۳ مبلغ یک هزار افغانی نزدیک به عجل آمده است.

۲- گل سفید: گل سفید واقع لندر چهاردهی برای سفید کاری منازل و یارتمانها بکار می‌رود و بیشتر اهالی ازان استفاده می‌نماید. در سالهای ۳۳ و ۳۴ سالانه به مبلغ (۳۶۰۰۰) افغانی به اجاره داده شده است.

۳. خاکهای ملون : این نوع خاک یا کله که دارای الوان سرخ، زرد، سبز و سیاه می باشد و به نام (کل قروغی) یاد میشود که برای رنگ نمودن عمارات از آن استفاده میگردد و در چهاردهمی، چوکی ارغنده و چهاریکار دستیاب شده و مثل معادن فوق الذکر به اجاره داده میشود .
در سال ۳۴ به مبلغ (۵۰۰۰) افغانی به اجاره داده شده است .

گوگرد :

قبلاً عرض شده بود که در کوه البرز مربوطه حلقه داری چمتا ل مزار شریف بقا صله (۴۰) میل بجنوب غرب مزار شریف ذخیره بزرگ سنگ کوگرد وجود دارد . نسبت ارزانی واحد وزنی آن و مشکلات ترانسپورت سنگ کوگرد افغانی در بازارهای دنیا عرضه شده نتوانست تنها با مملکت همسایه خود روسیه شوروی درین موضوع داخل میگردد .
شده و مقدار (۲۰۰) تن کوگرد خام در سال گذشته به مؤسسات شوروی طور نمونه بفروش رسانیده شد .

در سال جاری غور و تعمق مزیدی در اطراف کمیت و مقدار ذخیره اصلی این معدن جریان داشته تا مقدار ذخیره نهفته آن از نقطه نظر متخصصین داخلی و خارجی تثبیت و مقدار فیصدی خالص کوگرد تعیین گردد .
اگر سنگ کوگرد مذکور فیصدی بلندتری را حایز باشد پیشنهاد خریداران خارجی بدرکز مواصلت نماید . آنوقت تحت شرایط معینه قرار داد شده باستخراج دائمی آن اقدام شود .

در سال ۱۳۳۴ مجموعه مقدار (۱۹۳۷) سیر کوگرد تحت نظر اشخاص فنی استخراج و تصفیه گردیده و بفروش رسیده است .

ریاست صنایع

اول - مدیریت پیلان و پروژه :

این مدیریت که در ابتدای سال ۳۴ تأسیس گردیده است، در دوران

سال، همیشه بامشکلات کمبود نقر مواجه بود. با آنهم به توفیق خداوندی چه در قسمت مراقبت و بازرسی از پروژه های متعدد و چه در قسمت اجر ای دیگر امور مربوطه خود بکلی کامیاب بوده است. این مدیریت پلانی های صنعتی را بر حسب احتیاجات کشور ترتیب نموده، درجه بندی این احتیاجات و راه های تطبیق آنرا تفحص و پروژه ها ئی را که از طرف وزارت خانه ها، دوائر، شرکت های صنعتی و سایر علاقه مندان پیش شده از جهات ذیل مورد تدقیق و مطالعه قرار داده،

الف - ضرورت پولی - تهیه مدارک پولی، ترتیب پلان تادیات به تفریق پول داخله و خارجه.

ب - مسایل ساختمانی - پلان ساختمانی - اداره، شرکت و یا افراد یکه اجرای این ساختمان را بدست میگیرد کنترول و مراقبت جریان ساختمان، آلات و ماشین های ساختمانی طرف ضرورت مواد و مصالح ساختمانی مورد احتیاج، تعداد و درجه بندی متخصصین و کارگران، پلان وقتی ساختمان، مونتاژ و تولید، و مسایل نقلیه مورد احتیاج.

ج - مسایل تولید - تجهیزات کارخانه، مسایل آب، بخار، فو، درنیاژ (زاه کشی) طاقت تولیدی کارخانه، مواد خام و نیم پخته طرف ضرورت، متخصصین و عمال فنی و غیر فنی که برای تولیدی ضرورت است.

د - مسایل مصارف و مخارج: مسایل پلان سازی و مراقبت ساختمان - مصارف تعمیر قیمت ماشین ها و تجهیزات مصارف غیر فرعی (منازل و مسایل اجتماعی و صهی) مخارج تهیه انرژی بخار و آب.

ه - مسایل رفقا بلیته صرفیات تولید و نتیجه.

تمام پیشنهادها بیکه باین اداره، پیشگردیده از جهات فوق تدقیق و بعد از اصلاحات لازم یا پذیرفته شده و یا به دولت برای منظوری نهائی، تقدیم شده و باردار گردیده است.

پروژه‌های راکه این مدیریت در ظرف سال (۳۴) مراقبت و بازرسی
نموده به کتگوری‌های ذیل تقسیم شده می‌توانند :

الف- پروژه‌هاییکه تحت تعمیر هستند:

- ۱- نساچی گلبهار.
- ۲- نساچی یلغمیری.
- ۳- فابریکه چنگکلك.
- ۴- فابریکه سمئت سازی در جبل السراج.
- ۵- فابریکه پنبه قطغن و مزار شریف.
- ۶- فابریکه برق آبی سروبی.
- ۷- فابریکه برق آبی خان آباد.
- ۸- فابریکه برق دیزلی یلغمیری.
- ۹- فابریکه برق بخار چنگکلك.

ب- آنهاییکه پلان‌های شان سردست است :

- ۱- فابریکه بریكت سازی در کابل.
- ۲- فابریکه ابریشم در قندوز و بغلان.
- ۳- فابریکه جوت در قندوز.
- ۴- فابریکه پشم در کابل و قندهار.
- ۵- فابریکه چینی سازی در قندوز.
- ۶- فابریکه چرمگری در کابل.
- ۷- فابریکه چرمگری در قندوز.
- ۸- فابریکه اسپریت سازی در بغلان.
- ۹- فابریکه کوکرد سازی در کابل.
- ۱۰- فابریکه سمئت سازی در یلغمیری.
- ۱۱- فابریکه یارو سازی.
- ۱۲- فابریکه کانسرومبو.
- ۱۳- ساختمان يك لابراتوار مرکزی برای تجزیه و تحلیل مواد.
- ۱۴- فابریکه بوت دوزی در کابل.
- ۱۵- فابریکه سرش سازی در کابل.

- ۱۶ - فابریکه شیشه سازی .
- ۱۷ - استخراج آهن و کوك .
- ۱۸ - برق آبی یلغری .
- ۱۹ - برق آبی چشمه شفاء .
- ۲۰ - برق آبی مېنه .

از جمله پروژه های فوق الذکر سروی نهانی پروژه های کانسرو مېوه ، چرمگیری اسیریت سازی و کپریل و خشت فرش سازی مراحل ابتدائی خود را تکمیل و بادولت چکوسلواکیا فرار داده شده نامتخصصین دولت مذکور مراحل انتهائی پروژه های موصوف را کنترل و تثبیت نمایند راپورهای مالی و تعمیراتی ماهوار تمام پروژه های قسمت الف کنترل گردیده است .

ماشین های فابریکه سگرت سازی پسران حیدر که از چندین سال باین طرف وارد و تا امسال در قسمت بسته کاری آنها اقدامی نشده بود در اثر رهنمائی این مدیریت ماشینهای موصوف بسته شده و البته بعد از تکمیل يك اندازه سامان دیگر آن فابریکه مذکور شروع بسکار خواهد کرد .

کنترول رنگ بسته وارده از خارج برای قالینهای وطن در دوران سال جاری موفقانه تعمیل گردیده است .

مدیریت منیجمنت

شعبه منیجمنت بر طبق وظیفه که تشکیل گردیده است در ظرف سال (۳۴) اجراءات ذیل را به صورت خلاصه بعمل آورده است .

این شعبه کاملاً جدیداً تشکیل و در سال اول موجودیت خویش اقدامات نمود تا نوافس اداری موجوده فابریکه ها را اولتر اصلاح و در پروگرام های آینده انکشاف اداری را مد نظر گیرد و باین صورت در جوار ماشین عصری تشکیلات اداری عصری نیز در فابریکات ما جریان یابد .

اولین قدمیکه در ساحه اجراءات برداشته شده تا مساعی نامه در باره ترویج سیستم (کار توتیک) بوده تا محاسبه و دفتر داری که اساس

قابریکه‌های شناخته‌شده و تا امروز در وطن ما متأسفانه مفهوم اصلی آن موجود نیست.

لذا پروگرام‌های تدریسی و برنامه‌های تشکیلاتی و فورمه‌های لازمه آن تنظیم گردید. در مرحله اول موفقیت حاصل شد تا این سیستم در شرکت عمومی نساجی آذربایجان، چنانچه در بلخ‌ری و مرکز شروع کردند و برای ترویج اساسی این سیستم پیشنهادات لازمه به مجلس شورای عالی صنعتی تقدیم گردید که پس از منظوری البته در سال آینده اقدامات جدی بعمل خواهد آمد.

علاوه بر آن اجراات قابل ذکر یکی از طرف این شعبه در سال جاری صورت گرفته، ترتیب فیصدی استهلاكات برای ماشین‌باز، تعمیرات و وسایط حمل و نقل است که تا حال مورد توجه مؤسسات واقع نشده، فیصدی استهلاكات اموال سرمایه‌ای.

مؤسسات صنعتی صادر کننده طبق آن رفتار خواهد نمود تا قیمت اموال سرمایه‌ای صنعتی در ختم عمرشان از راه سیاست استهلاك موجود و تجدیدشان فوراً صورت گرفته بتواند و باین صورت از اتلاف سرمایه ملی در شق صنعت جلوگیری شده بتواند.

شعبه مالی

شعبه مالی قبلاً با اسم شعبه ماشین‌دریاست صنایع وزارت اقتصاد ملی ایفای وظیفه می‌نمود اکنون (بنام شعبه مالی) طبق وظیفه در تشکیلات ریاست صنایع وزارت معادن و صنایع گنجانیده شده است، توانست تا در سال (۳۴) به تهیه معاونت‌های پولی و اسعاری مؤسسات اسبق و جدید صنعتی قدمی بردارد، اموال وارداتی صنعتی که جهت انکشاف صنعت باشد از راه وزارت جلیله مالی معافیات گمرکی را حاصل نماید و هم‌کذا توسط ریاست انحصارات دولتی و مواد روغنی مؤسسات صنعتی را تهیه دیده و از راه دیگر شعبات دولتی و خصوصی تهیه غیره را بحتاج مؤسسات صنعتی را از قبیل تهیه سمث، آهن‌باز، برق، زمین و غیره اجراات شده است.

شعبه مالی برای اجرای امور محوله بصورت بیشتر لازم دید تا یک تشکيلات مشورتی تاسیس شود که باین منظور (شورای عالی صنعتی) بآثر درخواست این شعبه و فرمان مقام صدارت عظمی برای واریسی از امور مالی و تکنیکی و صنعتی تشکیل گردید و لایحه وظائف شورای مذکور تر قییم و تصویب شده است . موضوعاتی که برای واریسی و امر اجرا بشورای عالی تقدیم گردیده قرار ذیل میباشد :

الف- پیشنهاد درباره ترویج سیستم کار توتیک که مخصوص مؤسسات صنعتی بوده و بواسطه این سیستم میتوانیم در چهار ماشین های عصری تشکيلات اداری عصری نیز ترویج نمود و در امور تولیدات و قیمت تمام شد شاخ اصلاحات تامه وارد و انکشاف عمومی صنایع را امکان پذیر بسازیم .
ب- پیشنهاد درباره فیصدی عموم استهلاك در شق صنعت مانند استهلاك ماشین ها ، آلات تعمیرات و وسائط حمل و نقل بصورت واضح و جداگانه طور عادلانه سنجش شده تا در حین استهلاك شان قوه مالی موجود باشد تا تجدید بعمل آید و از اتلاف سرمایه ملی جلوگیری بعمل آمده باشد .

ج- پیشنهاد های جداگانه علی الخصوص پیشنهاد درباره اعطای اسعار به مؤسسات جهت پیشبرد کارهای جاریه اصلاح و انکشاف صنایع .
این شعبه برای توسعه و انکشاف صنایع کشور و رفع احتیاج عامه به تاسیس مؤسسات جدید پرداخته و توانست مؤسسات آتی الذکر را جدیداً احداث و یا به توسعه موسسه موجوده پیر دازد .

الف- تاسیس مؤسسه صنعتی ایماق و یسران بسرمایه (۱۰۰۰۰۰۰) افغانی در هرات برای تولید نخ و عدایندی .

ب- تاسیس مؤسسه اموال توالی که سار بسرمایه (۳۰۰۰۰) افغانی در کابل

ج- تاسیس مؤسسه پلاستیکی در قندهار بسرمایه (۱۰۰۰۰۰) افغانی .

د- تقویه و توسعه مؤسسه صنعتی ترمیم حجاری و نجاری سید اسلام در کابل

ه- توسعه مؤسسه شیرینی سازی اقبال که بر علاوه شیرینی های مختلف خورا که ناب مصری نیز تولید خواهد نمود .

نظر به پلان‌های وسیعی که این شعبه روی دست دارد آرزوی بیشتر در اجرای فعالیت سنوات آینده خویش میبرد .

این شعبه اولتر از همه به ترتیب و تنظیم نمایشگاه سال (سی و هفتمین) جشن استقلال وطن پرداخت و در زمینه کوشید تا نمایشگاه را هر چه خوبتر و وسیع تر سر و صورت بدهد و باین هدف خود حتی الامکان البته وقتی موفق شده میتواند که مؤسسات را در ظرف سال تشویق و کمک نماید . تا جائیکه این موفقیت در سال (۳۴) نصیب شعبه نمایشگاه شده بود از نظر تماشای چنان گذشته و طبق پسند شان مؤسسات و افرادی که در نمایشگاه حصه گرفته بودند ذیلاً به مکافات تایل گردیدند :

- ۱- چهارمؤسسه باخذ مدال تایل شدند .
- ۲- برای (۲۵) مؤسسه تقدیر نامه اعطا شد .
- ۳- چهارده نفر از صاحبین باخذ تحسین نامه موفق شدند .
- ۴- برای مؤسسات و افراد طور مجموع (۳۰۶۵۰) افغانی مکافات نقدی تادیه گردید .

شعبه نمایشگاه که انکشاف صنایع کشور را میخواهد به تماشای عام بگذارد، سعی است تا از یکطرف تولیدات داخلی را مورد نمایش قرار داده و از جانب دیگر نمایشگاه وطن را ماهیت بین المللی بخشیده تولیدات صنایع دیگر ممالک را هم در اینجا دعوت نماید تا بیشتر از این باعث تشویق و ترفیع صنعت مملکت گردیده و صنایع وطن با صنایع سایر ممالک معرفت پیدا نماید .

برای این منظور از دیگر دول دعوت به عمل آمده تا در نمایش‌های آینده وطن سهیم شوند که متجمله روسیه شوروی ، چکوسلواکیا ، فابریکه های جرمنی و چین ، وعده شولیت داده اند و امید که بعضی از ممالک ذی علاقه هم آمادگی اظهار نمایند و باینصورت نمایشگاه فوق العاده بهتری را که حیثیت بین المللی را دارا خواهد بود در سال (۱۳۴۵) انتظار می بریم .

مدیریت احصائیه

از آنجا که احصائیه در هر رشته مملکت رول مهمی را بازی نموده، تمام ممالک در هر شق و شعبه نظر بملاحظه احصائیه صورت پیشرفت و پس مانعی امور را تحت مطالعه قرار داده حتی سر نوشت و خط مشی آینده را از روی آن تعیین مینمایند. در جمله اقداماتیکه در راه انکشاف صنایع از لحاظ داشتن یک احصائیه صنعتی منظم تر بر داشته شده است، یکی هم این است و ریاست صنایع از مدتی متوجه باین امر گردیده، بعد از فکر و مذاقه و مفاهمه بامتعصبین اخیراً بر ششنامه طرح و از طرف شعبه مربوطه به تمام مؤسسات صنعتی مرکز و اطراف جهت خانه یری ارسال گردیده، مگر متاسفانه فوراً مذکور را حسب مطلوب خانه یری نتوانستند. در اوایل سال (۱۳۴۰) که ریاست صنعتی به وزارت معادن ارتباط یافت، از جانب مقام وزارت به همول مستر مهاجر متعصب فعلی یونو مسأله احصائیه مجدداً تحت غور و مذاقه قرار گرفت.

برای اینکه مدیریت احصائیه بتواند معلومات جامع تری بدست بیاورد و در آینده مؤسسات راپورهای ماهوار را به بولت مطابق اساسات مطروحه خانه یری و بمرکز بفرستند، تعلیمات نامه نیز ترتیب و و دران راجع به طرز خانه یری جداول هدايات لازمه داده شده و جداول مذکور عبارت از هونوع آتی میباشد:

الف - جدول سالانه که شامل سؤالات ذیل است:

- ۱ - سال تاسیس مؤسسه.
- ۲ - سرمایه ابتدائی.
- ۳ - سرمایه در سال (۱۳۳۳).
- ۴ - قیمت تعبیرات.
- ۵ - اصل قیمت.
- ۶ - قیمت بعد از استهلاك.

امور وزارت معادن و صنایع

- ۷ - تعداد کارکنان مؤسسه از قبیل متخصمین خارجی و داخلی، استاد کار و کاریگران و شاگرد .
- ۸ - مامورین غیر فنی (مامورین و مستخدمین) .
- ۹ - اجرت و معاشات تادیه شده به اساسار و افتائی به متخصمین ، کاریگران ، مامورین و مستخدمین .
- ۱۰ - مجموع تعداد روز و یا ساعات کار شده متخصمین ، مامورین و کاریگران .
- ۱۱ - مجموع فوای محرکه بحساب اسب و غیر برقی .
- ۱۲ - ماشین ها - نوع ، تاریخ نصب ، عمر ، مارک ، اصل قیمت و قیمت بعد از استهلاك
- ۱۳ - تولیدات در ظرف سال - نوع ، مقدار و قیمت تمام شد .
- ۱۴ - مواد خام مصرف شده - نوع مقدار و قیمت تمام شد .
- ۱۵ - ذخایر سال گذشته ، مصنوعات و مواد خام .
- ب - جدول دومی عبارت از فورمه ماموار است و شامل موضوعات ذیل میباشد .
 - ۱ - اجرت و معاشات تادیه شده .
 - ۲ - تعداد روز و یا ساعات کار شده .
 - ۳ - تولید در ظرف ماه .
 - ۴ - مواد خام مصرف شده طبق جدول الف .
- راجع به دیگر مواد جدول سالیانه که در زمره سؤالات ماموار شامل ساخته شده ، در اخیر جدول بصورت یاورقی میباشد .
- این یاورقی عبارت از تغییرات در عملیات فنی ، ماشین ها مجموع فوای محرکه و تغییر در مسایل متفرقه است که باید وزارت معادن و صنایع از جریانات مؤسسات الی اخیر سال اطلاع داشته باشد .
- همچنان یکمده از مؤسسات صنعتی مواجه به مشکلات از قبیل عدم موجودیت اسمار و یا ماشین باب بوده یا اینکه باستشاره های فنی احتیاج داشتند . مشکلات این مؤسسات در اوراق جدا گانه نوت و تقدیم گردیده امید است در آینده تقویه و حمایه شوند .

قدم دیگر یکه نسبت به پیشرفت احصائیه برداشته شده عبارت از بسن است که قبلا باستثنای يك تعداد محدود از مؤسسات جواز نامه دار، دیگر هیچ نوع معلوماتی نسبت با سامی، موقعیت، نوع کار و غیره مسایل مؤسسات انفرادی در دسترس نبود بنا بران از طرق بناغلی محمد آصف عضو شعبه مذکور بازدید و طبق مؤسسات جواز نامه دار، احصائیه سال (۱۳۳۳) و توليدات سال (۱۳۳۴) یادداشت و بصورت يك احصائیه مقدماتی گرد آورده شد.

همچنان نسبت بدست آوردن احصائیه پیشه وران انفرادی به ترتیب اسم، ولایت، نوعیت کار، نمره جواز نامه صنعتی و غیره اقدام و جداول مرتبه به ولایات فرستاده شده که از بعضی حصص آن رسیده و مابقی در شرف وصول است.

مدیریت کار و کارگر

۱- از آنجا که اهمیت و چگونگی مسایل کار و کارگر و فعالیت های امروزی که در تمام ممالک جهان بغرض تنظیم امور کار و کارگر و تامین و تضمین حقوق و بهتر ساختن حوزه های کار و فراهم نمودن وسایل رفاه و آسوده حالی کارگران از نقطه نظر تامین عدالت اجتماعی بعمل آورده میشود باید در نظر داشتن تعهدات و مسؤولیت های که افغانستان در مقابل مؤسسه کار جهانی دارد اوضاع موجوده کار و کارگران مملکت را چه از لحاظ مراعات حقوق کارگران و چه از جهات اداره و تنظیم کار مقامات عالییه کافی و قناعت بخش ندانسته بر علاوه از اعضاء اداره کار و کارگر، کمیسیون مرکب از اشخاص با صلاحیت تعیین فرمودند که مسایل و موضوعات کار و کارگر را از قبیل تعدیل و اصلاح بعضی از مواد قانون موجوده کار و کارگر و غیره مسایل مربوط آنرا تحت غور و مطالعه و تجدید نظر قرارداد و پروژة آنرا تهیه و تکمیل نماید. اداره کار و کارگر بقایای این نظریات و به همکاری اعضا کمیسیون توانست

- که پروژه مذکور را در این اواخر تکمیل و بفرض طی مراتب قایم نونی آماده بسازد.
- ۲ - در ظرف سال (۳۴) تا آخر دایره راپورهای مطلوبه از جانب مؤسسات بین المللی کار جهانی ارسال و تقدیم گردیده است و اجراات شعبه کار و کارگر درباره آن ازین قرار است:
- الف - راپور در مورد قبول و تصویب کانوشن (۴۵) درباره استخدام زنهای در کارخانه های معادن و کارهای زیر زمینی.
- ب - راپور در مورد قبول و تصویب کانوشن (۱۴) راجع به استراحت هفته وار در مشاغل صناعتی.
- ج - راپور در مورد قبول و تصویب کانوشن (۴) راجع به استخدام زنهای از طرف شب.
- د - راپور در مورد قبول و تصویب کانوشن (۱۳) را به استعمال سرپ سفید در رنگالی.
- ه - راپور مفصل تریه حرفی در افغانستان به شعبه کار و کارگر جهانی.
- ۲ - برای دعوت مؤسسه بین المللی کار جهت قبول در (سی و هشتمین کنفرانس عمومی) مؤسسه بین المللی کار که در ماه جون (۱۹۵۵) مطابق حوزه (۱۳۳۴) در چینوا منعقد شده بود. اقدامات و ترتیبات لازم را اتخاذ گردید و از طرف حکومت افغانستان شافلی محمد حسین مساه انجیر معدن و بطرول وزارت بحیث نماینده افغانستان در کنفرانس مذکور اعزام و ضمه شافلو عبدالواسخ، عبدالحمید و ضیاء الله بحیث مشاورین بسبک نماینده موصوف شرکت ورزیده و در حین مذاکرات اظهار نظریه نمودند و در ضمن نماینده افغانستان معاونت های بیشتر و مؤثر تر مؤسسه بین المللی کار و کارگر را طلبکار شدند.
- ۴ - هیئتان از مؤسسه بین المللی کار و کارگر در سال گذشته هشت سکار شیب و مشقوق برق و میخانیک و بطرول حاصل و کاندید های آن تعیین و اعزام تحمیلات گردیدند.

۵- بتاريخ (۸-دسمبر ۱۹۵۵) کنفرانس منطقري مؤسسه بين المللي کاردردرنگون تشکيل جلسه نموده ودران بناغلي دا کتر محمد حيدر رئيس تدريسات مسلکی وزارت معارف بحيت نماينده افغانستان تعيين وشرکت ورزیدند. چون اين کنفرانس درباره تربيه اشخاص فني بحث ميشود، نماينده افغانستان را پور مفصلي در خصوص تعليم و تربيه تعليمات مسلکی درافغانستان، ترتيب وپيش نمود.

چنانچه راپور مذکور انتشارياقت وضمناً نماينده افغانستان درمورد داير نمودن کورس های علمي جهت تربيه کارگران وبي سوادان نظرياتي تقديم کردند.

۶- علاوه ترتيبات مقدماتي اهزام يكدمه ازفارغ التحصيلان افغاني به هند درشرق سميت جهت تعاضلات عالي ازطرف اين شعبه گرفته شده است. ۷- مراجعاتيکه ازطرف کارگرا وکارفرما هانست به سايل دهاوي وکشيدگي بين کارگران وکارفرمايان به عمل آمده. ازجانب مديريت کار وکارگر قور ورسيدگي لازمه گرديده وجوابات توأم باهدايات داده شده است واکر ارتباط قضيه برحسب مقررات قانون کاروکارگرايجاب ميشود مراتب بدواير ومؤسسات مربوطه اطلاع گرديده است.

۸- همچنان دربارہ مراجعت کارگران بيکار که آرزوي شمول کار راداشته، بتاسي از نظريات بهيخواهانه مقامات مالي بدواير ومؤسسات کارگري بغرض شمول بکار معرفي وپشتيباني شده اند.

۹- جهت تلافی وجبران خساره وصدما تيکه به بعضي ازکارگران دراثنای کار واقع شده از طرف اين اداره ترتيبات لازمه بعمل آمده ومؤسسات ودواير مربوطه را که کارگردران مشغول وظيفه بوده بايقاي وظايف وجايب آنها در مقابل کارگر ويا وارث حقيقي آنها بر اساس قانون کاروکارگر ملتفت ساخته وحمايه اموده است.

۱۰- برای حل منازعات فيما بين کارگرو کار فرما پروژه قرار داد

کارگر (شاگردی) چندی قبل ترتیب و بغرض تطبیق به تمام مؤسسات و دوایر ذی‌علاقه فرستاده شده است .

۱۱- بر علاوه اقداماتی که در باره کارکنان هاوریکا هندیش های مؤسسه کارجهانی که مورد قبول حکومت افغانستان واقع گردیده و چندی قبل صورت تصاویر دارا لشورای ملی و ریاست عالی اعیان درجراید کشور نیز انتشار یافته و بشکل قانونی در آورده شده است .

۱۲- باید متذکر شد که کاپی هکاتی که در طول سال الی دلو (۳۴) متعلق بامور مختلفه اداری در مورد مسایل کار و کارگر و حدوث و افعات بدوایر متعلقه مؤسسات ملی و بدفتر بین المللی کارجهانی، تبادل گردیده است بالغ بر (۱۳۰۴) نفره میرسد .

۱۳- راپور درباره تشکیلات و وظایف شعبه کار و کارگر به کورس نو تاسیس امور کارگری شرق نزدیک و شرق میانه .

۱۴- راجع به آمدن مستر کنه پانی آیر، مستر عارف الله و مستر یایانو متخصصین صنایع کوچک به افغانستان و گرد آوردن معلومات و همکاری لازم با متخصصین موصوف درباره صنایع دستی و صنایع کوچک بصورت راپورهای ماهانه .

۱۵- راپور نظریات افغانستان در مورد کار جبری بمؤسسه بین المللی کار و کارگر .

۱۶- تقدیم نقاط نظر حکومت افغانستان درباره استراحت هفته وار مامورین، مؤسسات تجارتی و دفاتر .

۱۷- راپور در اطراف رهنمای تربیه مسلکی در زراعت .

۱۸- چون هدف و غایه اداره کار و کارگر در مورد بازرسی از اوضاع عمومی کار و وظیفه کارگر است تا درباره تطبیق مواد قانونی و حمایت از حقوق شان بذل مساعی نماید، در این اواخر هیأتی جهت بررسی از این مرام تعیین گردیده و عنقریب شروع بکار مینمایند .

هفتم - مدیریت مجله و کتابخانه:

این مدیریت کرچه در اوایل سال جاری در تشکیلات عمومی وزارت معادن و صنایع مدنظر گرفته شده بود، ولی از رهگذر معاذیر چند تا اواسط برج اسد میچ نوع فعالیتی در شعبه موصوف بعمل نیامده بود. اولین اقدام این شعبه طبع (۴۰۰) جلد رهنمای فندار تون است که به تقریب (سی و هفتمین) هید ملی افغانستان نشر شده و بر روز افتتاح فندار تون به مدهوین توزیع گردید. علاوهً ترتیبات مقدمات یک کتابخانه کوچک عصری برای مامورین این وزارت اتخاذ گردیده و تا اندازه کتب و مجلات هم جمع آوری شده البته بعد از تهیه سایر لوازم این کتابخانه برای استفاده باز خواهد شد.

همچنان مجله ای بنام (دکانونا و صنایعو مجله) که در هر سه ماه یکبار نشر میشود و حاوی مضامین مفید اقتصادی و ناشر فعالیت های صنعتی افغانستان خواهد بود در همین اواخر شماره اول مجله مذکور که شامل (۸) صفحه فارسی و (۸) صفحه انگلیسی میباشد، نشر شده است.

ریاست اتحادیه دولتی زغال

اجراآت ریاست و معادن دو قسمت است:

- ۱ - کارهای انجیری معادن و آنچه مربوط آنست.
- ۲ - اجراآت عادی که مستلزم نگهداشت دستگاه کار و انکشاف آینده ریاست میشود.

در قسمت اول به سلسله گذشته امور سرروی تحت الارضی معادن اشیسته و گرگربا وجود وقفه های ناشی از عوامل ناساز به زحمت کشی کارکنان مربوطه بایشرفت امور استخراجی، توسعه ی واکتشافی، متوازی بود در معدن اشیسته برای دفعه اول از جناح راست، لینز (۳) عملیات خاصه استخراج زغال روی دست گرفته شد. پلان استخراجی لینز (۱) و (۴)

توسط کارمندان داخلی طرح شد و برای برآوردن امور توسعه‌ی درهر دولینز سال تمام کار جای بود، یکم معدنی درموضع لازمه آن درلینز (۳) بصورت اساسی نصب شد، تمام سال آب تحت الارضی ذریعه دویایه پمپ بطرولی يك آنچه به خارج کشیده می شد، مگردستگاه موجود آب کشی مقهور فوران آب شد، در نتیجه ریاست مجبور گردید دویایه پمپ خرد و يك پایه پمپ بزرگ برقی به زمين در آلمان غربی فرمایش دهد. امیدواریم بعدرسیدن آن این هائی نیز از بین برود، ماشین کش بطرولی (بیست و پنج) اسبه بر روی برج کانکریتی که از روی زمین به ارتفاع هشت متر بنا یافته، نصب و بکار انداخته شد تا یمنه استخراج توسط آن بیرون کشیده شود. در حوزة حریق جناح چپ لینز (۳) به عرق ریزی کارکنان مربوطه قدم گذاشته شد. با مشکلات تکنیکی موجود با احتیاط دران کار جار بست يك حصه کاریگران به حیث «نیم نجات» تحت تدريس و تریه گرفته شده تادر مقابل خطرات معدن (حریق و انفلاق وغیره) مصدر فعالیت شده بتوانند و همه آنها با سامان لازمه مجهز گردیده اند.

در (۲۶) اتاق کاریگران، اتاقهای دفتر، تحویلخانه ها و شفاخانه و دیگر منازل برق نصب شده ظلمت گذشته دره اشپشته ناین وسیله رفع گردیده، بر علاوه پیشبرد تکاملی تعمیرات سابقه از قبیل اتاقهای کاریگران حمام، اتاقهای ماشینها، اتاقهای دفتر و غیره يك تعمیر مهمان خانه ریخته و عصری بنا یافته و برای سرسبزی و تهیه سبزیجات اقدامات لازمه گرفته شده تا کاریگران در مقابل شدت کار و فقر سبزیجات با امراض ناشی از فقدان ویتامین دچار نگردند. مقدار زغالیکه از اول سال مالی اخیر دلو تادیه شده عبارت از (۶۶۱، ۱۰۵۷۲) تن است.

معدن کرکر :

به مقابعت شرایط جاریه، در امسال معدن کرکر منشعب به دو حصه شد کرکر شمالی و دودکش. در اول آلتد کر با وجود قلت مواد انفلاقی جریان

امور توسعه مربوط پلان این منطقه جاری است. به دهنه صوف مایل ۱۲ فیصد نظیر «هویت اشپشته» یک پایه ماشین کش (بیست و پنج) اسپه نصب گردیده. پیشرفت این صوف اضافه از (۱۲۵) متر شده، انتظار برده میشود که تا چند روز بعد، بهر که زغال تصادف شود و البته مرور مدت متمادی امکان آنرا مهیا خواهد نمود، صوف نقلیه کر کر شمال را باین صوف وصل نموده زمینه استخراج زغال و محصور آنرا آماده سازیم، صوف های استثماری در حوزه صوف قدیمه با تصادفات سهل و مشکل، در امسال زغال مقتضیه را بدسترس گذاشته.

در دودکش امور اکتشافی زغال دوام دارد. اوضاع رگ در اینجا انقلابی و تاجائیکه منکشف شده، تسلی بخش نیست، مگر دامنه اکتشافات جاری است و امید در آن قطع نشده. برای اینکه مراکز لازمه آن خوبتر تحقیق شده بتواند لازم می افتد برمه کاری های موضوعی به عمل آورده شود، البته این کار یک سلسله تدارکات مهمه بکار دارد که موضوع بمطالعه سال (۱۳۳۵) قراردادده خواهد شد.

پیشرفت های اکتشافی این منطقه چندان بی نتیجه نبوده و در حدود تقریباً (۶۰۰) تن زغال ازان بدست آمده است.

سرك جدیديكه دودکش را به سرك دروازه كن و كر كر شمال وصل می نماید و فاصله آن (پنج) کیلومتر می آید در اثر جدیت مردم کاریگر و کارمندان در بین دره ضیق و پرمالچرا کشیده شد. ريكه اندازی مجدد آن نیز تمام شده و امروز در حدود (۵۰) نفر کاریگر در اینجا بکشت دارند و زغال مستخرجه همه بمراکز استهلاك ذریعه لاری از اینجا نقل داده شده سرك بین دروازه كن و كر كر شمال مجدد آتومیم و ريكه اندازی شده است.

کورس «تیم نجات» هین اشپشته در کر کر نیز تأسیس و کاریگران تحت تربیه و آموزش گرفته شده اند. تادیه جات زغال از شروع سال الی اخیر دلو درین معدن (۴۵۸ تا ۵۰۹) تن است.

مرکز ریاست

فعالیت های امساله در مرکز ریاست، موقوف شقوق چهارگانه (تعمیر - بریکت - جنگل و لین برق) بوده بر علاوه، موجب تدارکات و تعمیر امور احداثی و استخراج معادن اشپشته و کرکر نیز گردیده که از این جسته جسته در بالا تذکر داده شد .

بر علاوه پیشبرد امور تکاملی ابنیه سابقه از قبیل یولیکلینیک - حمام - ده حویلی کاربکران متهل ، اتاق های کاربکران مجرد - تحویلخانه و غیره تعمیرات دفتر - ورك شاپ - کاراژها - آهنگرخانه - اتاق ترازوی موتورولی - مغزین داینمنت - مدفن تانک بطرول - دیوار احاطه متوازی سرك عمومی و غیره شروع گردیده که روی هم رفته هشتاد فیصد بناهای مقدّمه تکمیل گردیده نسبت به سال گذشته توجه زیاده تر در باره پخته کاری و فشنکی عمارات مبذول گردیده .

بر علاوه تعمیرات امساله نظر بمزایای که نزد ریاست ثابت بود آهن پوش گردید .

بریکت :

وضع بریکت یا رساله چه از روی تدویر دستگاه و چه حجم بریکت، اصلاح شده و به بازار بلغمری و بغلان صناعتی دکانین بریکت بازو زغال بریکت بدسترس عموم بهر اندازه که خواسته باشند بطور آزاد گذاشته شد .

نظر به ضرورت شدید معدن کرکر به چوب پایه بندی، ریاست مجبور شد در احداث و بدست آوردن چنار باغ بدل مساعی نماید. چنانچه امور تسلیمی باغ، مشهور به باغ کرکر واقع بغلان جدید که مدیریت زراعت بغلان متصدی آنست، از مدیریت مذکور جاریست و بر علاوه امور خریداری

دوصد جریب زمین متصل مرکز ریاست در اواخر امسال شروع گردید که در سال (۱۳۳۵) مراحل آن انجام خواهد یافت .
چون در اول تشکیل ریاست اتحادیه در خطوط استخراج و تخنیک ضرورت برق محسوس بود بر روی آن اقدامات مؤثری دو بارم روی کار آمد چنانچه بین ریاست اتحادیه و شرکت نساجی قرار داد و موافقه استفاده از دستگاه پلخمری صورت گرفت ، تهیه سامان و ادوات لازمه آن از امریکا در نظر گرفته شد که در آینده قریب وصول آنرا انتظار میباشد . به سلسله رویدادهای ریاست ۱۰ امسال (۲۵۰) اصله درخت که محیط وسطی آن در حدود یک متر باشد بطول (۱۳) متر از جنکلی بنکی قطع و به خان آباد رسانید تا بروزهای مساعد سال (۱۳۳۵) بمرکز اتحادیه پلخمری آنرا نقل بدهد .

ریاست تفحصات بطرول

تفحصات جیالوجی بطرول از سال (۱۳۱۰) آغاز یافته و در ظرف (۲۴) سال گذشته ، تمام افغانستان از نقطه نظر جیالوجی و مساعدت پیدایش بطرول ، ذریعه وزارت معادن از کمیته های خارجی کشفیات گردیده و در اخیر معلوم شده است که ساحه شمالی افغانستان از حصه رستاق الی سرحد ایران و از خط دریای آمو الی سلسله کووه هندوکش ، برای پیدایش بطرول مساعد است .

از همین رهگذر در سالان اخیر تراکم تدقیقات و فعالیت در ساحه شمالی ، چنین نتیجه داد که باید در حصه انکوت سرپل مزار شریف شروع به برمه کاری تفحصاتی گردد تا از ساختمان تحتانی این کووه که در اثر تدقیقات مکمل جیالوجی فوقانی مساعدت آن برای پیدایش بطرول تثبیت گردیده است ، معلومات لازمه بدست آورده شود .

بروی همین مفکوره جهت تفحصات و برمه کاری امتحانی ، پیشنهادی به مجلس عالی وزارت تقدیم و تصویب مجلس عالی و وزراء از صحنه حضور

ملو گانه گذشته، تشکیل ریاست تفحصات بطرول و بودجه معاش و مصرف آن منظور گردید.

صورت تشکیل عمومی ریاست تفحصات بطرول:

ماده اول - این ریاست يك اداره دولتی بوده و بر اساس لایحه ذیل اجرای وظایف مینماید. مرکز آن در سرپل مزار شریف میباشد. در اجرای امور مربوطه صلاحیت تام داشته و کار مفوضه خویش را بصورت مستقل تحت شرایط جداگانه که ذیلاً تشریحات آن ذکر میشود، اجرا می نماید و مانند انجمن دینه معادن زغال به پیشنهاد وزارت معادن و صنایع و منظوری سدارت عظمی، تعیین میشود.

ماده (۲) - این ریاست از مدیریت های انتهائی و يك انجمن و يك شعبه سر کتابت قلم مخصوص در ساحه کار و يك شعبه ارتباط در مرکز وزارت میباشد که جمعا چهار شعبه میشود.

ماده (۳) - این ریاست دارای يك انجمن است. انجمن مذکور که مرکب از دو نفر مدیرهای انتهائی و یک نفر مدیر لوازم که تحت اثر ریاست تشکیل جلسه مینماید، میباشد. سر کتابت قلم مخصوص امور تحریر انجمن را اجرا و اداره میکند.

ماده (۴) - وظایف انجمن:

در انجمن ریاست با امور متعلق به انتخابات، عزل نصف و مجازات مامورین و مستخدمین و امور انضباطی و پیشنهاداتی که از طرف مقام ریاست بفرض بهبود کار یا رفع مشکلات به عمل می آید، رسیدگی میشود.

قرار انجمن، در امور مربوط به انتخاب عزل و مجازات مامورین عالی رتبه (۶) نافذ میباشد. راپورهای مفتشین حسابی و فنی مدیرین انجمن تحت غور گرفته شده و در زمینه نتایج ویز لازم اتخاذ میگردد و اگر لازم دیده شود، دیگر اعضای فنی هم درین انجمن شامل شده می توانند.

ماده (۵) - این انجمن در هفتۀ يك بار منعقد میگردد و اگر ضرورت
ایجاب کند بصورت فوق العاده هم انعقاد آن ممکن است.

ماده (۶) - ریاست با اعضای تخنیکي (یونیو) و فنی فوقا کنترول امور
تخنیکي و برمه کاری تفحصات بطرول واکه ذریعۀ عملۀ سونسکا اجرا میشود،
بعمل می آورد و نظارت عمومی امور مربوطۀ عملۀ سونسکا را نموده و هم
از روی عملۀ راپورهای وارده برمه کاری جیا لوجی و لابراتواری، راپور
عمومی ترتیب و بفرض اطلاع وزارت معادن و صنایع، به کابل ماهانه ارسال
میدارد. ریاست در عین حالیکه نظارت امور تخنیکي سونسکارا مینماید،
توجه دارد که در جریان کار آنها، تسهیلات لازمۀ بفرض پیشرفت کار مطلوب به
پیش گردد و هم فرمایشهای آلات و سامان فنی و لوازم کار را که توسط
متخصصین پیشنهاد میشود و ضرورت آن اثبات می گردد، بزود ترین وقت
تهیه و در دسترس مامورین مؤلف آن بگذارد و سامان برمه کاری و غیره
را که به پول دولت خریداری میشود، بصورت درست واریسی و محافظت
لازمه بنماید.

ماده (۷) - ریاست کوشش دارد که در تحت نظر برمه کاران معدنی و مشاور
بطرول مربوط وزارت معادن و صنایع، يك عده نفر تعلیم یافته افغانی را
بعیث جیا لوجیست - لابراتوارست، شست و میخانیک و زیر دست برمه کار
لایق، بار بیاورد و درباره مامورین طبق قانون تقاعد و استخدام و در
باره مستخدمین طبق مفاد قانون کار و کارگرا فنی اجراءات می نمایند.

اجراءات ریاست تفحصات بطرول

وزارت معادن و صنایع بتاريخ (۵ ثور ۱۳۳۴) مطابق (۱۲۶ اپریل ۱۹۵۵)
با کمپنی سونسکا د یامنت برکۀ بورنیک سویدنی قرار داد برمه کاری
تفحصاتی بطرول را به همت (۱۵۰۰) متر، در ساحۀ کوه انکوت سرپل
مزار شریف برای مدت یکسال امضا نموده است و برای تمهیل این مطلوب

یعنی برمه کاری، در برج سرطان ۳۴ قرار داد دیگری با همان کمپنی عقد و دستگامه مکمل برمه کاری را از آنجا خریداری نمود که جمله سامان مذکور در حدود (۲۳۰) تن وزن داشته و از راه شمال به نقطه مطلوب خواهد رسید. همچنان بتاريخ (۱۷) سنبله هیأت توپوگرافی وزارت دفاع ملی به همراهی مدیر فنی تفحصات بطرول هازم سرپل شده و تا ۱۱ و آخر برج عقرب موفق با کمال نقشه توپوگرافی کوه انکوت سرپل و یا محلیکه درآینده عملیات برمه کاری در آنجا صورت میگیرد، گردیدند.

نقشه مذکور به اسکیل (۱ بر ۱۰۰۰۰) بوده خطوط (کانتورا ترو لیان) ده متر میباشد که تقریباً یک ساحه بیست کیلو متری مربع را در بر میگیرد، به منظور اقدام مقدماتی اجراء گردیده است. و روی این نقشه معلومات جیا لوجی، توسط جیا لوجست ها ثبت شده است. مقصد از تهیه این دو نقشه فوق تعیین و یا تثبیت نقطه اصلی برمه اول میباشد که به مشوره متخصصی داخلی و خارجی ختم گردید.

و نیز کامپ هیأت فنی برمه کاری خارجی که بصورت غیر مکفی بود، باز یادت لوازم عصری مدرن با ملحقات آن بصورت کامپ عصری درآمده است. موضوع مخزن آب که درآینده آب طرف ضرورت برمه کاری از آنجا توسط بمبه به نقطه برمه انتقال داده میشود، تعیین و ملحقات آن تکمیل شده است و جهت رهائش و اعمار مورد ضرورت دوایر و غیره یک اندازه زمین خریداری و نقشه آن تکمیل گردیده است.

برای تحویلخانه فنی با اندازه دو جریب زمین در جوار کوه انکوت از طرف اهالی خیرخواه و با حسن سرپل اهانتا پیشنهاد و طرف قبول واقع شده است و تعمیرات اصولی آن رو با ختام است. قرار معلوم سامان و لوازم برمه کاری که از کمپنی سونسکای سوئدنی خریداری شده، از راه روسیه شوروی به بندر کلفت رسیده و ممکن است در همین زود بها به سرپل نقل داده شود.

برمه کاری اول با این سامان و لوازم و تجهیزات خریداری شده توسط
برمه کاران - ویدنی، در ناحیه کوه انکوت به عمق (۱۵۰۰) متر بعمل
خواهد آمد و در همین حال به تربیه عمده برمه کاری افغانی نیز توجه خواهد
شد تا در آینده برمه کاری تفحصاتی توسط هیأت فنی افغانی صورت بگیرد
تا از تعداد برمه کاران خارجی کاسته شده و ازین ناحیه برمه کاری
بومصرف کمتری انجام شده بتواند.

باید متذکر شد که به آغاز برمه کاری اول با انتظار و آمال دیرینه
خود شاید رسیده نتوانیم زیرا شواهد روی زمین و ساختمان طبقات الارضی
جبالوچی و تطبیق ظواهر منطقه کوه انکوت موجودیت بطرول رادر آن
منطقه ثابت می سازد و جزمین شواهد روی زمین دلیل دیگری بدست
نداریم و البته این شواهد کافی گفته نمی شود چه نفوذ به عمق (۱۵۰۰) متر
میشود که نتیجه منفی بار آورد و یا توفیق خدای بزرگ مساعدت کنند
و همان برمه کاری های نخستین امتحانی و تفحصاتی ما را به منطقه تیلدار برساند.

باید ذکر نمود که امور تفحص و استفاده از منابع نفتی و استخراج
نفت تحقیقات بسیار مبسوط و منظمی را که متضمن مصارف هنگفتی میباشد
ایجاب مینماید و جزمین راه که اتخاذ شده، راه دیگری که مارا ازودتر
بمرام فایض گرداند وجود ندارد.

مؤسسه تفحصات بطرول یک مؤسسه دائمی است که تد ریحاً تکامل
نموده، تحقیقات جبالوچی جو فزینکی و برمه کاری رادر سایر نقاط مملکت
که گمان پیدایش بطرول در آن میرود، بسط دهد.

علاوة در موقع سروی و نقشه برداری بعض چشمه های جدید هایدروجن
سلفید شور آبها و بترن ها نیز پیدا و نمونۀ آنها جهت تجزیه فرستاده شده است،
یک کورس انگلیسی نیز افتتاح گردیده تا اشخاص فنی و مسلکی و بیخانیک
های لایق در آن تربیه شوند.

انستیتوت مترو لوجی

مؤسسه مترو لوجی بار اول در سال ۱۳۱۹ در وزارت فواید عامه تأسیس گردید و برای پلانیکه ترتیب گردیده بود، تهیه سامان پرسونل و افتتاح رصدخانه‌ها در مرکز ولایات در نظر گرفته شد. در جریان دو سال اول يك تعداد طلبه تحت تربیه گرفته شده و بعد آنهارا بحیث مشاهده در مرکز ولایات تقسیمات کردند و در چندین رصدخانه مطالعات کلیما و لوجی بعمل می‌آمد، گویا در آن فرصت مترو لوجی اساس خوبی گرفته بود که اگر بهمان سلسله تعقیب میکردید، البته در تکمیل مترو لوجی که امروزه مورد ضرورت مملکت است تسهیلات خوب فراهم می‌بود، مگر متأسفانه ازین وقت سقوط واضع حال مؤسسه آغاز گردید، قسمیکه اثری از سازمان و پرسونل آن باقی نماند، اشخاصیکه برای این مرام تربیه گردیده بودند از گزارش‌های يك نواخت آن خسته گردیده و مترو لوجی را ترك گفتند سامان و لوازم آن به اثر كثرت استعمال توسط اشخاص غیر فنی، همه خراب و فاسد شده گردیده.

باید خاطر نشان شود که موضوع مترو لوجی، ماهیت علمی دارد و بدون داشتن اشخاص فنی و با تجربه، پایدار شده نمیتواند. در آن وقت برای سرویس مذکور اهمیت اساسی را قابل نبودند و به تربیه محصلین داخلی، استخدام متخصصین خارجی اقدامی نشد که پلان و پروژه اولیه آن تعقیب میکردید و این مؤسسه انکشاف و توسعه داده میشد، و هم چون اشخاص انتخاب شده را از سویه که این فن ایجاب مینمود، انتخاب نکرده بودند، از اینرو (اورگانیزاسیون) سابق از بین رفت و تشکیل چندین ساله مترو لوجی که با مصرف هنگفت بوجود آمده بود، از هم پاشید.

احیای مجدد مؤسسه مترو لوجی

در احیای مجدد شعبه مترو لوجی مجبوریت‌های مختلفی موضوع بحث قرار میگردد.

۱- از انجا که افغانستان یک مملکت زراعتی است و ترقی و پیشرفت زراعت تابع داشتن دستگاه های منظم سرویس های کلیما و لوجی است ایجاب میکند تا هر چه زودتر در نقاط مختلف مملکت دستگاه های منظم کلیما و لوجی نصب و فعال گردانیده شود .

۲- نظر براینکه افغانستان خطوط هوایی را افتتاح و سرویس های متعدد بکار انداخته محتاج به داشتن دستگاه های (فور کا ست بالون ساند) رادیو ساند و مطالعات هادی کلیما و لوجی می باشد .

۳- از نقطه نظر بین المللی نسکا لیف افغانستان در نشرات (WMO NO. 43 RP 19) توضیح گردیده .

۴- چون خدمات مטרولوجی تنها مربوط هوا بازی ملکی و زراعت شده نمیتواند، همین اهمیت را در هوانوردی عسکری ، ترانسپورت زمینی بند و انهار، سړک سازی ، تعمیرات و غیره حایز است .

فعالیت های سال ۱۳۳۴

با وصف مشکلات زیاده که در اوایل سال حکمفرما بود، مثل ناوقت رسیدن بودجه ، نداشتن نفر و بعضی مشکلات دیگر مؤسسه مטרولوجی از همه اولتریه اورکا نیز اسبون یک دفتر منظم با اصول جدید عصری موفق گردید چه در همه شعبات رکن مهم آن داشتن دوایر و دفاتر منظم است و جریانات کار آن در دوره ششماه که عبارت از موجودی تعویلهای ها و تهیه رایور اجمال و ترتیب دوایر و رکشابها و تهیه سامان برای آنها ، تهیه موبل و مفروشات مورد ضرورت، ترمیم و تکمیل پرسونل اداری و غیره صرف گردید. فعالیت های علمی این مؤسسه که اساساً بقای مטרولوجی مربوط آنست، در ششماه اخیر سال ۱۳۳۴ شروع گردید. چون تجربه سابقه ثابت گردانید که مטרولوجی از همه اولتر تابع تر به اشخاص فنی و تهیه سامان از داخل و خارج مملکت است، برای اینکه ما فناند سابق اشقیاء بزرگ رخ ندهد و مטרولوجی به همان مشکلات مجدد آمواچه

نگردد، لازم دیده شد تا اولتريک پلان منظم تری برای تربیه نفر و تهیه سامان
سنجیده شود. با اساس این مطلب پلان پنج ساله مترو لوجی نظر به احتیاجات مملکت
سنجیده شده، بودجه متعلقه آن ترتیب و به مقامات صالحه جهت منظوری تقدیم گردید.
این پروگرام طوری سنجیده شده که باید سامان و پرسونل هم زمان
تهیه شوند. تا هنوز راجع به تهیه سامان و خریداری آن اقدام اقدامی
بعمل نیامده، اما مساعی لازم در حوضه تربیه نفر بخرج رسا نبوده شده بقسمیکه
فعلاً در افتتاح مؤسسه کورس موفقیت حاصل است.

۱- کورس مشاهد با (۳۰) نفر طلبه منتخبه مکاتب عالی از صنوف (۱۰۰۹)
که دوره تدریس آنها یکسال سنجیده شده از اول جدی ۱۳۳۴ شروع گردید.
۲- کورس تخنیک که طلاب آن از درجه یکلیوریا انتخاب گردیده
و دوره آن از یک الی دو سال تعیین شده است.

۳- کورس فور کاستر که از طلاب صنف سوم فاکولته انتخاب و
دوره تحصیل شان دو سال قبول شده این کورس در اوایل سال (۳۵) افتتاح
میکردد. اگر این کورس ها منظماً دوام یابد می کنند و سامان مورد
ضرورت طبق پلان پنج ساله تخنیک تهیه میگردد. فعالیت مؤسسه برای سال
(۱۳۳۷) فناخت بخش معلوم میشود و تا سال (۱۳۳۹) افتتاح قلیلاً (۲۰)
رصد خانه درجه سوم و (۵) رصد خانه درجه دوم و (۲) رصد خانه درجه
اول (کیابل و قندهار) در نظر گرفته شده که مجهز باد دستگاه فور کاست
دو دستگاه گرادیو سازند خواهد بود. پس واضح است که زمینه برای
عملی گردانیدن پروگرام سال (۱۳۳۵) مساعد گردانیده شده است.
لازم است اکتیوی های فنی این شعبه را در آینده بسیار قریب انتظار

برد چه بنا و تاسیس چنین يك مؤسسه خالی از مشکلات نیست زیرا این شق در فرد
هوام و جوانان شهرت خوبی ندارد. آینده و ایدال که جوانان درس راغ آن
است در مترو لوجی موجود نیست از آنرو تهیه اشخاص از مشکلات درجه اول است.
چون تربیه پرسونل و تهیه سامان مترو لوجی وقت کافی ضرورت
دارد برای رفع احتیاجات آنی و فوری هوا نوردی ملکی، با حکومت هند
قراردادی بعمل آمده تادو دستگاه کلیه اتو لوجی با سامان و تجهیزات
آن برای کیابل و قندهار بدهند. امید است که دستگاه های مذکور بهمین
زود بها مواصلت نموده و جهت استفاده نصب گردد.

دکرهنی وزارت

تشکیل :

وزیر :

ع ، ج میر محمد یوسف

معاون : ع ، ص غلام صدیق
دمخصوص قلم مدیر :

ص سید محسن

دمجادلی لوی مدیریت :

آمر :

ع ، ص محمد کریم « ضیائی »
لوی مدیر :

ع ، مسجدی
داداری مدیر :

ص ، محمد یوسف

دا کرو نومی لوی مدیریت :

لوی مدیر :

.....

ص ، میر سیف الدین

ص ، خواجہ عبدالرؤف

ص ، محمد حکیم

ع ، ج میر محمد یوسف

فنی مدیر :

پبله وری مدیر :

دمر کزی فارم مدیر :

دحیواناتو در ورنی اوبیطاری لوی مدیریت :

آمر

.....

دکرهنی دمجلی مسؤل مدیر : ص حسن « پرویز »

تشکیل وزارت زراعت

د مجلسی مهمتم :	ص ، محمد انور
د فوائیو د تدوین مدیر :
غری :	ص ، محمد هاشم
د کتا بڅا فی او مو فی م مدیر :
<u>د ادارې لوی مدیریت :</u>	
لوی مدیر :	ع ، عبد القدير
د محاسبی او لوازمو مدیر :	ص ، عبد الاحد
د جنسی مدیر :	ص ، غلام عباس
د پانو مدیر :	ص ، غلام حسین
د ترانسپورت مدیر :	ص ، مسجدی
د ذاتی مامور :	ص ، محمد نبی

اجرا آت وزارت زراعت

هدف و مرام وزارت زراعت ایست که دهاقین، حاصل خوب و بسیار بدست بیاورند، برای رسیدن باین مقصد باید دها قبن جنس خوب نبات و حیوان را بدسترس داشته باشند و علاوه در زراعت و حیوانداری بمقابل امراض و آفات زراعتی و حیوانی مدافعه و مجادله بتوانند، زیرا جنس خوب اگر بمقابل امراض حمایه نشده و سالم نباشد نتیجه مطلوب بدست آورده نمی شود. لهذا به منظور تقویه مالداران و زارعین، مملکت پروگرام وزارت زراعت در پیشبرد امور زراعتی مملکت قرار ذیل است:

الف - اصلاح و تربیه نژاد نباتی به منظور اصلاح و ازدیاد محصولات
ب - اصلاح و تربیه نژاد حیوانی برای افزودی در محصولات حیوانی.
ج - مجادله ضد آفات و امراض نباتی.
د - مجادله ضد آفات و امراض حیوانی.
ه - تهیه و فراهم آوری نفر و لوازم فنی که پروگرام فوق ذریعه آن بیش برده می شود.

روی پروگرام فوق در سال ۳۴ از طرف وزارت زراعت اجرا آت ذیل بعمل آمده است:

الف - تربیه و اصلاح نژاد نباتی به منظور اصلاح و ازدیاد محصولات، در مملکت عزیز ما که از حیث مطابقت آب و هوا پرورش هر گونه نباتات امکان پذیر است، طوریکه دیده شده پرورش نباتات بصورت صحیح بعمل نمی آید و علاوه بر آن نژاد نباتی هر جنس بهم مضبوط است که نتیجه آن اطمینان بخش نیست.

برای اینکه به مرام اصلی و حقیقی خویش رسیده بتوانیم، از یکطرف لازم است که نژاد های مختلف و مختلف مملکت تصفیه و اصلاح گردد و از جانب دیگر نباتات اصلاح شده خارجی که از سالها در اثر زحمت و مساعی متفحصین اصلاح گردیده و تسکامل اختیار نموده اند، نسبت

به قزلبید در مبادیات مملکت، تربیه آنها بوطن عزیز ما ترویج و توسعه داده شود. روی این نظریات، وزارت زراعت اولین قدمی که برداشته، بوجود آوردن تجربه گاهها و قوریه های متعدد دی است که در مرکوز وولایات افتتاح نموده، قسمی که در سالهای گذشته از اجرا آن در تجربه گاهها بحث بعمل آمده است، درین سال نتایج عملیات وزارت زراعت بامید واری آئینده نزدیک شده مبرود :

۱ - تجربه گاه مرکزی :

تجربه گاه مرکزی که برای اصلاح جنس نباتی و انتخاب تخم های بهتر و قوی تر و واری از امراض تا سیس یافته، از ابتدای تاسیس تا کنون در بجه متخصصین موسسه F.A.O و متخصصین نقطه ۴ تربیه و اصلاح نباتات عملی گردیده .

در تجربه گاه مرکزی، یک تعداد نهال های منمر داخلی و خارجی که تحت نظر متخصصین تربیه شده اند، امسال یک تعداد کثیر آنها از اشجار مختلفه و از انواع بهترین پیوند، گردیده اند و به تعداد (۱۲) نوع کندم خارجی و (۱۸) نوع کندم وطنی بادیگر انواع غله های داخلی و خارجی غرض تطبیق با آب و هوای مملکت از نقطه نظر اصلاح جنس و تربید در حاصلات، در تجربه گاه تحت تربیه قرار گرفته و فراریکه تجارب نشان میدهد نتایج آنها اطمینان بخش بوده در آئینده قریب انواع مذکور جهت تربید، باهالی توزیع میگردد .

در ضمن تجربه کندم های فوق از جمله چند نوع کندم خارجی که برض سرخی مقاومت داشته و در تجربه گاه مرکزی طور تجربه پذیر شده است (۱۱) نوع آن در آب و هوای منطقه کابل مطابقت پیدا کرده که در مرور چند سال آئینده، پس از اخذ نتیجه مثبت غرض تربید جنس باستفاده مردم قرار داده خواهد شد .

همچنین در تجربه گاه مرکزی، امسال (۱۶) نوع رشقه (۲۵) نوع

علوفه (۱۶) نوع شېدر انظر به بودی وضع حیواناتداری بذری و تحت تجربه متخصصین قرار گرفت. زبیرادروطن عزیز ما که حیواناتداری وزراعت لازم و ملزوم همدگر است، برای خورا که حیوانات علوفه کافی هم ضرور است، بنا بران وزارت زراعت درین تجربه گاه از زرع نباتات علوفه نی نیز فرض توسعه خورا که حیوانات مملکت، خود داری نسکرده و امید میرود بعد از تجارب و نتیجه مثبت بمعرض استفاده عام قرار بگیری.

انواع سبزیجات داخلی و خارجی نیز در ظرف سال به بیجا نه بیشتری تحت تربیه گرفته شده که نتایج آن قابل اطمینان بوده در سالهای بعد برای ترویج مزید آن اقداماتی بعمل خواهد آمد.

انواع بته های زینتی و درختان زینتی نیز بتعداد کافی در تجربه گاه بمنظور ازدیاد نوع بذری و فوریه گردیده که در مرور چند سال آینده باستفاده عموم گذاشته میشود.

در تجربه گاه مرکزی طو ریکه خلاصه شرح داده شد، بفرض اصلاح و تطبیقات تحت نظر مستقیم متخصصین از انواع مختلفه حیوانات و غله ها بذری کشت گردیده که اگر جزئیات آن شرح داده شود، موضوع بطول می انجامد، اما می توان گفت که نتایج عملیات در تجربه گاه مرکزی قابل اطمینان بوده و ما را امیدوار می سازد تا در توسعه تجربه گاه و عملیات فنی در آن بیشتر دوام بدیم که انشاء الله عنقریب نباتات و اشجار اصلاح شده باستفاده همه گذاشته خواهد شد.

قوریه گذر گاه و قوریه پغمان :

در قوریه های مذکور بیشتر از همه انواع اشجار مشر و غیر مشر و اشجار زینتی داخلی و خارجی تحت تربیه میباشد که از یک طرف من ساله بتعداد کافی فرض ازدیاد نسل، بمردم توزیع و

جانب دیگر انواع مختلفه بذر وفوریه و پیوند میسرود تا بتوانند در مرور چند سال احتیاجات نهالستانی اهالی مرکز کابل و اطراف آنرا تکفای کنند.

۳- علاوه بر تجربه کاه مرکزی وفوریه های مربوطه درخواست سمت جنوبی و سمت مشرقی نیز تجربه کاهانی افتتاح گردیده و انواع نباتات منطقه گرم سیر و اشجار مرکبات تحت تجربه قرار گرفته اند تا از یکطرف ازدیاد آن در آن مناطق صورت گرفته از طرف دیگر انواع موجوده از نقطه نظر جنسیت اصلاح گردد. در تجربه کاه قندرز که از چند سال اشجار و نباتات و بته های زینتی و غیره تحت تجربه میباشد هر ساله بهزار ها نهال اصلاح شده بمردم توزیع می یابد و تریه بیشتر انواع نباتی روز بروز به آن افزوده شده می رود. همچنین در سال جاری يك تجربه کاه نسبت اصلاح درختان میوه در قندهار افتتاح که عملیات ابتدائی آن در سال ۳۴ شروع گردیده است.

۴- اقدام وزارت زراعت راجع به درختان زیتون سمت جنوبی:

در مرور مطالعات وزارت زراعت معلوم گردید که در سمت جنوبی خصوصاً در حصص منطقه بخوست و حاجی میدان سمت جنوبی بشمار کثیری درختان زیتون موجود است. بواسطه که زیتون از نقطه نظر تولیدات صادراتی مملکت اهمیت زیادی دارد در ظرف سال ۱۳۳۴ وزارت زراعت در صدد برآمد تا بکثرت متخصص زیتون را از خارج بخواهد که راجع به امکان پیوند درختان مذکور مطالعاتی بنماید. اخیراً وزارت زراعت به سلسله وزارت خارجه بکثرت متخصص زیتون را از ترکیه خواست. بعد از يك سلسله مذاکرات و مقامات در مرکز وزارت زراعت متخصص موصوف از جنگلات زیتون سمت جنوبی و مشرقی دیدن نموده نظریات و صورت مشاهدات

خویش را بوزارت زراعت تسلیم داد، قرار یکه از مشاهدات موسوف برمی آید. از یکطرف در ختان زیتون سمت جنوبی از نقطه تولیدات خیلی با اهمیت تلقی و از جانب دیگر پیوند آنرا بحال تجربه برای عملیات مثبت آینده در سال ۱۳۳۵ نظریه داده است. وزارت زراعت تا چنانکه درین قسمت فور و تحقیقات و مطالعات بعمل آورده، اطمینان دارد که تحول در درختان مذکور از حیث پیوند باینده فریب یکی از منابع مهم تولیدات زراعتی مملکت خواهد گردید. بنا بران برای سال آینده در قسمت پیوند واحصائیه صحیح و مراقبت از جنگلات زیتون سمت جنوبی، از حالات تربیات مقدماتی اتخاذ گردیده است.

امور احصائیه :

با وجود یکه دنیا هم امروز برای تهیه احصایه های زراعتی زحمات زیادی کشیده اند مگر طور یکه شاید و باید، احصائیه زراعتی از تمام جهات تکمیل شده خصوصاً در وطن ما احصائیه زراعتی خیلی قابل اصلاح است. برای اینکه وزارت زراعت بتواند درین راه مهم قدمی بردارد در بدست آوردن احصائیه عمومی مربوطه امور زراعت و حیوان داری مملکت اقدام نماید در ظرف سال ۱۳۳۴ یک نفر متخصص احصائیه زراعتی را از موسسه F.A.O برای مدت چندی باین کار موزف گردانید تا در اطراف احصائیه زراعتی و حیوان داری مطالعه کنند متخصص موسوف در مدت اقامت خویش از مناطق قابل و نواحی آن ولایت قطغن و مزار شریف و غیره جاها، باز دید نموده، برای بدست آوردن احصائیه زراعتی با مامورین قنی وزارت کمک هائی نموده و رایور تطبیق و مطالعات و طریق بدست آوردن احصائیه زراعتی را با آنها عملاً نشان داده و رایور خویش را بوزارت زراعت سپرده.

است که قرار نظریات متخصص موصوف ترتیباتی درین مورد اتخاذ نگردد.
است تا نظریات متخصص موصوف را درباره تهیه نفرنی وسامان ولوازم
در معرض تطبیق بگذارد.

۶- راجع به اصلاح آلات زراعتی موجوده وامکان ماشینی

ساختن زراعت مملکت :

در مملکت عزیز ما بهر گوشه و کنار یک نظر انداخته شود، آلات
وافزار زراعتی موجوده مختلف بوده و حتی آلات زراعتی یک ولایت
بولايت دیگر از حیث ساختمان و غیره تفاوت دارند، باوجود آنکه این
سامان ولوازم خیلی ابتدائی بوده و سرعت کار آنها کم و عمل اجرای
شان نیز طاقت فرساست، باز هم دهاقین از آنها کار میگیرند و از باعث
همین نواقص آلات زراعتی موجوده است که زارعین مملکت ما از زمین
های خود حاصل دلخواه بدست آورده نمیتوانند. مثلا در قسمت بندر که
مرحله ابتدائی عملیات زراعتی صورت میگیرد، بذر نباتات انتخاب صحیح
نشده و آلات کار از قبیل قلمبه، آلات خیشاوه، درو، خرمن کوبی و غیره همه
بجالت ابتدائی است که مشغولیت زارعین از ابتدای سال تا اخیر تیرماه
مستلا دوام میکنند. چون وزارت زراعت درین مورد توجه خاصی
دارد که در آلات زراعتی مملکت تحولی پدید آورد، گرچه این تحول در
استعمال آلات زراعتی عصری عوض آلات موجوده وطنی، خالی از اشکال
نبوده و موعد زیادی بکار دارد، مگر با آنهم وزارت زراعت درین
باره بدو نکته متوجه گردید که باید اولاً تطبیقات و تجربه بالایی
آلات ساده دستی شروع و در اخیر به نکته دوم که امکان ماشینی ساختن
زراعت مملکت است بذل مساعی نماید.

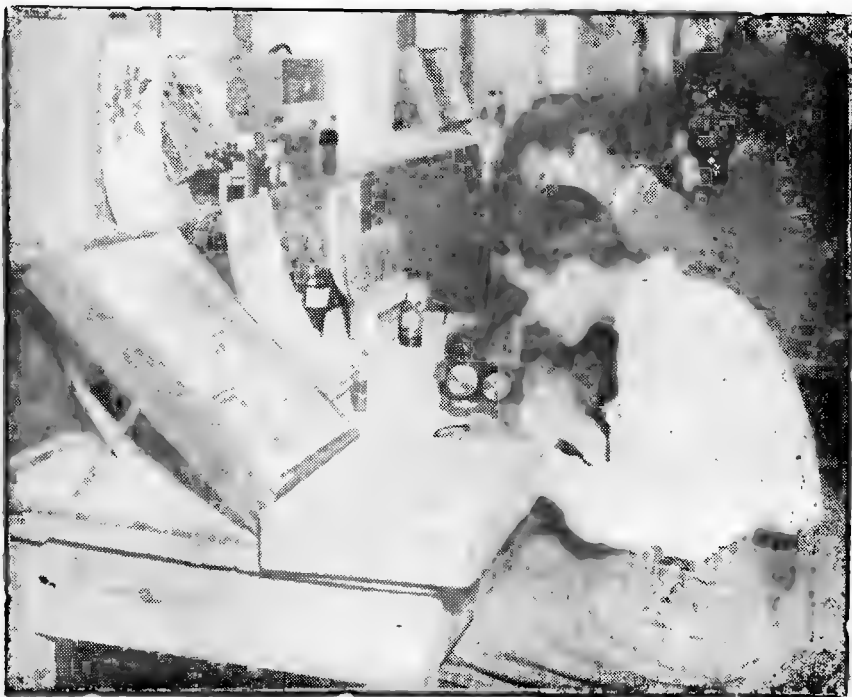
۱- تجارب عملی در استعمال آلات عصری دستی ،

از مدت تقریباً دو سال باین طرف، یکنفر متخصص که از موسسه F.A.O درخواست کړدیده، راجع به تجارب عملی آلات زراعتی عصری مصروف است که بعضی آلات عصری ساده دستی را که وزارت زراعت غرض ترویج آینده تهیه دیده متخصص موصوف برای نشان دادن عملی آلات مذکور در ولایات مملکت مشغول کار است و تا چا تیکه دیده میشود از استعمال آلات عصری دستی ساده، مردم زارعین حسن استقبال نموده و راجع بسرعت کار آلات عصری خوشبین میباشد . این اقدام وزارت زراعت را امیدوار ساخته است تا تجارب خویش را در تمام نقاط مملکت پرمور ایام تکمیل ونسبت به تقاضای محیطی در آینده از آلات ساده عصری بتعداد کافی توریذ وباستفاده مردم بگذارد .

۲- راجع به امکان ماشین ساختن آلات زراعتی ،

طوریکه وزارت زراعت برای بهبود عملی زراعت مملکت از یکطرف تجارب عملی نشان دادن آلات زراعتی عصری دستی را ذریعه متخصص مذکور در ولایات مختلف مملکت تحت عمل قراردادده است، از جانب دیگر درین اواخر یکنفر متخصص ماشین های زراعتی نیز از موسسه F.A.O خواست نمود تا در اطراف امکان ماشین ساختن زراعت مملکت، مطالعات ونطبقاتی بنماید چنانچه اخیراً متخصص موصوف وارد افغانستان کړدیده و در ولایت قطن ، مزار شریف و نیمه مطالعات خویش را تکمیل و راپور خود را نسبت استعمال واستفاده از ماشین های زراعت در مملکت، بوزارت زراعت سیرده است . راپور متخصص موصوف تحت غور وزارت زراعت میباشد تا از نظر اقتصاد زراعتی در آن باره غور و تعمق بعمل آمده در آینده تحت اجرا قرار بگیرد .

ب- اصلاح و تربیه نژاد حیوانات برای افزودن در محصولات حیوانی ،

متعلمین صنف ۱۱ زیارت در لابراتوار ذریعہ میکروسکوپیهای
جدید مشغول مطالعہ نباتات

متعلمين لخدمة زراعة مشغول تطبيقات-عملي

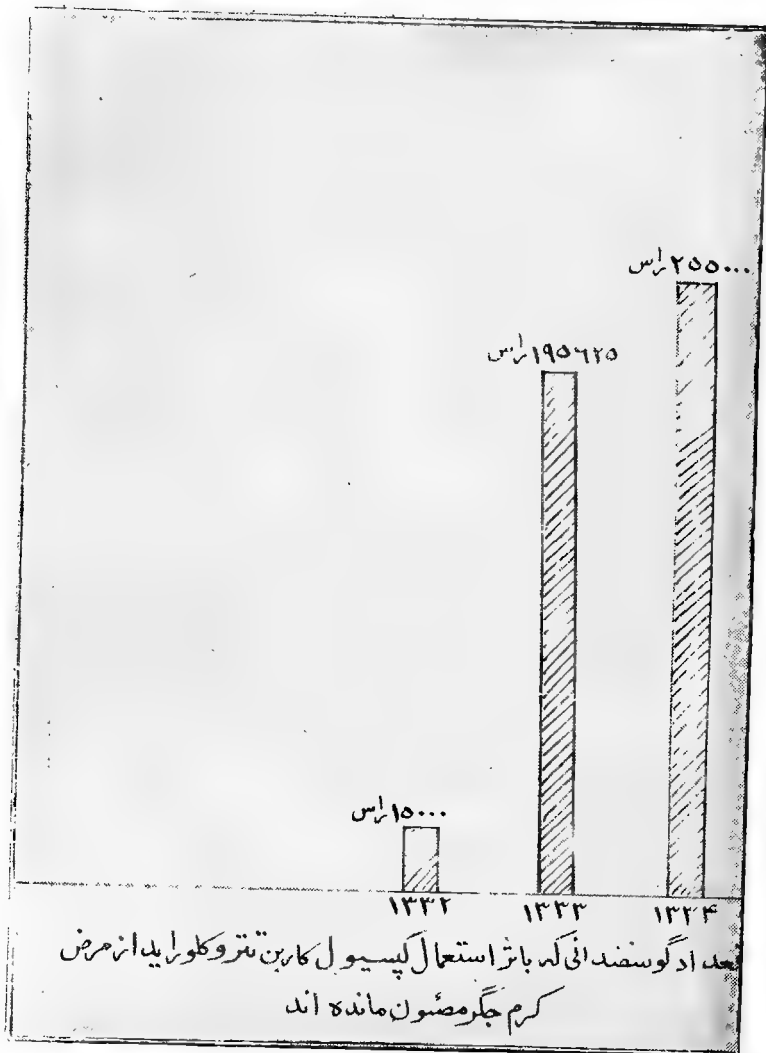
مأمورین فنی مجادله امراض نباتی مشغول عملیات دوا پاشی اشجار

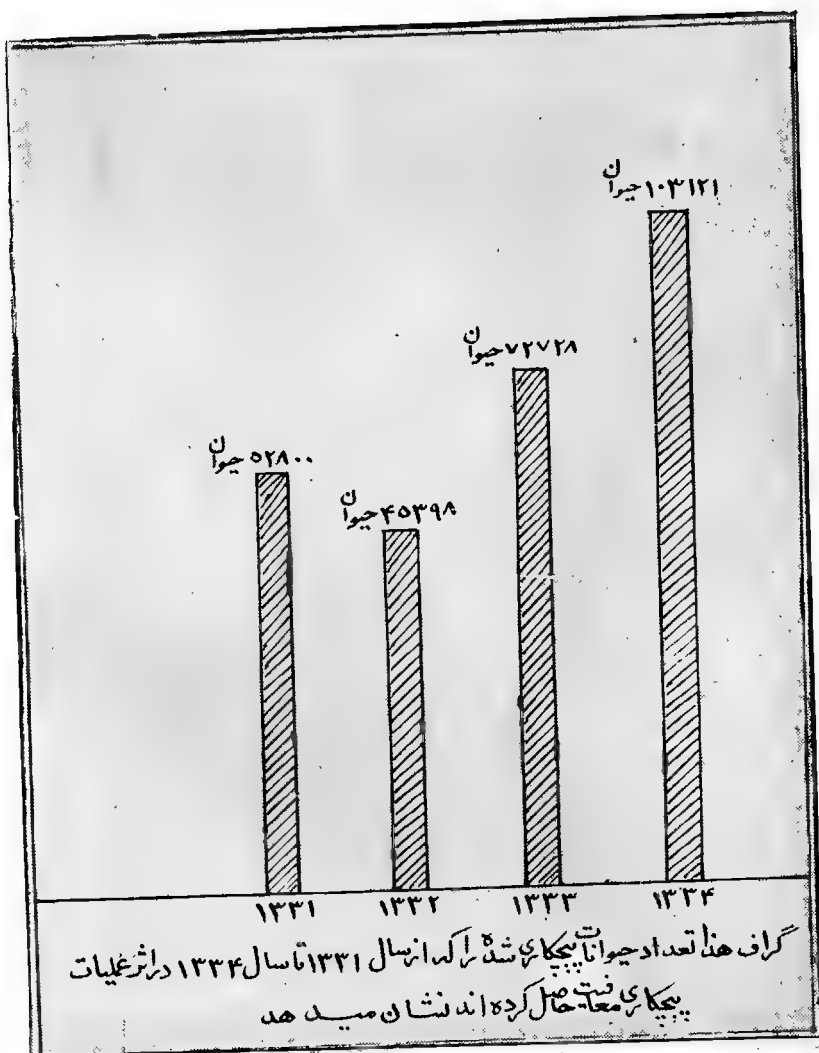
یکی از متعلمین زراعت مشغول فلبه کشی

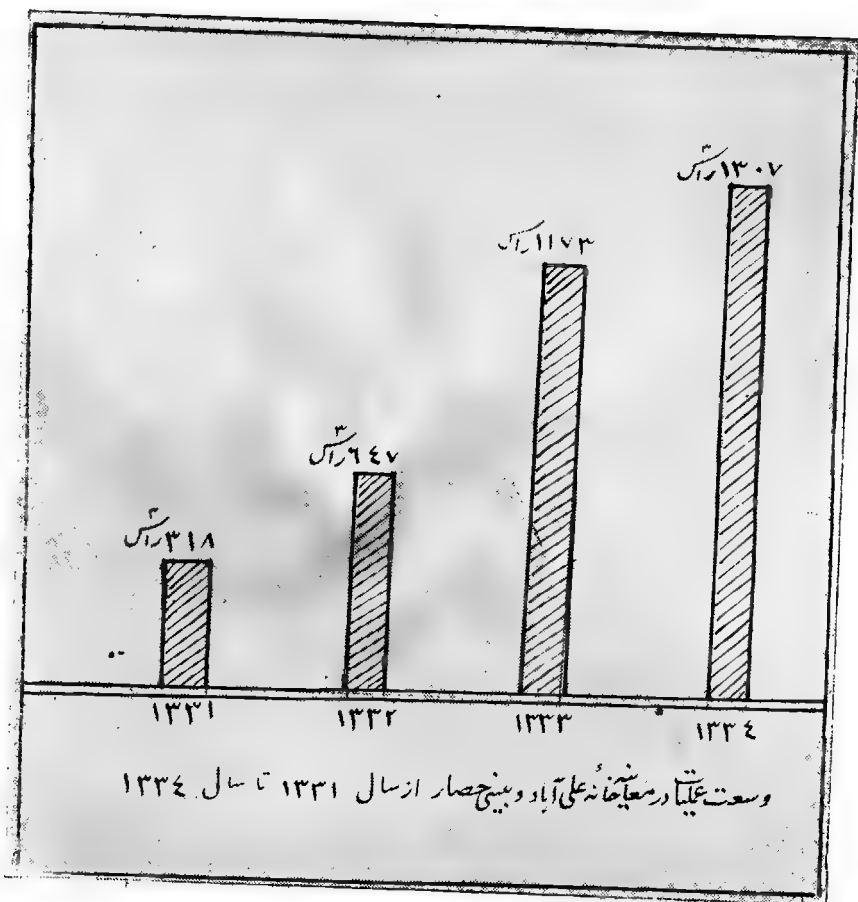
متململین زراعت مشغول تنظیمات

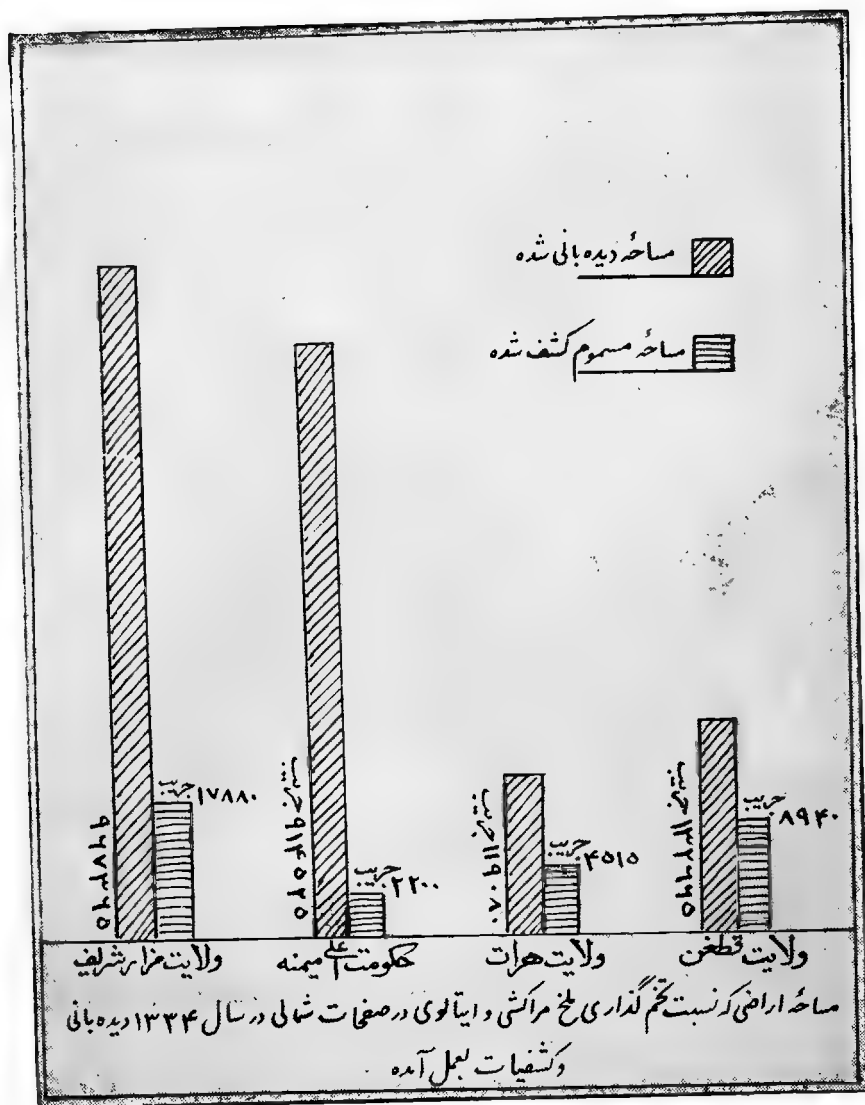
گراف اجرا آت بکالته وزارت ذراع

گراف اجراآت وزارت زراعت

گراف اجراآت وزارت زراعت

گراف کشفیات ملخ

۱- هم چنانکه نباتات و اشجار مملکت طور مخلوط بوده نتایج مطلوبه از حاصلات آن بدست آورده نمی شود، امور حیوانداری هم که شغل مهم اهالی مملکت میباشد بصورت درست و صحیح نیست. لذا وزارت زراعت فرض اصلاح نسل حیوانات که مدت ها باین طرف مصروف است در اصلاح جنس گاو های مملکت از یک طرف به تصفیه جنس وطنی مصروفیت داشته و از جانب دیگر اجناس گاو های خارجی را نیز بوطن توريد نموده. چنانچه نسل گاو فریزی که یکی از بهترین جنس گاو شیری دنیا میباشد جهت تغلیط جنس وطنی وارد کرده و علاوه از این که عملیات تغلیط جنس در گاو ها بصورت فنی دوام دارد، هر ساله يك تعداد کافی از جوانه گاو ها جهت ازدیاد نسل بردم توزیع میشود .

۲- در عین زمان بسال ۱۳۳۳ يك تعداد گاو سفندان مریئوس نسبت تغلیط و تزیید جنس وطنی نیز خواسته شده و تحت تربیه گرفته شده بودند، در سال ۳۴ يك تعداد دیگر نیز از جنس مذکور وارد گردید که جمعا گوسفندان توريدی سال ۳۳ و ۳۴ جهت تغلیط جنس وطنی تحت تربیه میباشد. قراریکه در سال گذشته از توريد گوسفندان مریئوس تذکاري داده شده بود، طوریکه در جریان سال ۳۴ مشاهده گردید گوسفندان مذکور به آب و هوای مملکت سازش نموده در مرور سال گذشته و امسال يك تعداد چوپه های خالص از آنها بدست آمده و در عین زمان برای اینکه تهیه شده بتواند که کدام جنس وطنی بهترتر از تغلیط جنس مریئوس نتیجه میدهد، چند نوع گوسفندان وطنی با گوسفندان مریئوس خالص تغلیط جنس گردیده اند که در سال جاری يك تعداد بره های دور که بدست آمده که نتایج آن اطمینان بخش است . چون بدست آوردن نسل خالص قرار علم و رانت تقریباً هفت نسل را در بر میگیرد، برای دوره دوم عملیات تغلیط جنس، و زارت زراعت در نظر گرفته تا از هر کدام نوع گوسفند وطنی که نتیجه آن سریع بود و به نژاد مریئوس از حیث جنسیت

درېشم کالمايي پېشتری نشان بدهد، آرا برای تغایط جنس و تزئید نسل میرینوس مورد توجه قرار خواهد داد.

۳- توریید اسپهای مخصوص سواری بمطلوب تغایط جنس با اسپهای وطنی؛ اقدام دیگری که وزارت زراعت در ضمن اصلاح جنس حیوانات در ظرف سال ۳۴ نموده، توریید يك تعداد اسپهای سواری است که ازدو نوع بهترین جنس اسپهای سواری را از اتحاد شوروی وارد کرده است. اسپهای مذکور در تربیه خانه وزارت زراعت، تحت تربیه گرفته شده اند که در سالهای آینده نسبت ازدیاد نسل و جنس خوب اسپهای وطنی مورد استفاده مردم قرار داده خواهد شد.

۴- اقدام راجع به امور پیلهوری و زنبور عسل :

۱- تربیه کرم پيله که از سالها باین طرف در مملکت هر یزما بین اهالی رواج دارد، بواسطه که از یکطرف تخم قابل اطمینان از خارج توریید نمی یافت و از جانب دیگر مردم با اصول اساسی به تربیه کرم پيله مهارت نداشتند، وزارت زراعت بمنظور توسعه آن اولاً يك دستگاه اصولی را در بقلان ذریعه فوریته قند سازی بکار انداخت که تحت هدایت ورهنمائی مستقیم متخصصین وزارت زراعت دستگاه مذکور تا اندازه پیشرفت نموده و دامنه آن رو بوسعت میباشد. علاوه ازان در مرکز از ابتدای سال جاری دستگاه دیگری بکار انداخته شده و يك تعداد متعلمین در کورس پیلهوری شامل ساخته شدند که هم دروس نظری فن تربیه پيله بایشان تدریس شده و هم عملاً به تربیه پيله دوام داده اند و در مدت دو دوره تربیه که بعمل آمده نتایج آن قابل اطمینان است برای اینکه این فن زحمت زیادی بکار ندارد و تربیه پيله برای زارعین يك کمک اقتصادی نمایانی است، وزارت زراعت با بانك زراعتی موافقه نمود تا يك دستگاه جدید تحت هدایت متخصصین وزارت زراعت در حکومت اعلی پروان از طرف بانك مذکور بکار انداخته شود. چنانچه دستگاه مذکور هم تاسیس یافته و بعضی آله های تارکشی و کلایه سازی کرم پيله که با سرعت و اصول درست در تارکشی پيله

کمک میکنند، از خارج تهیه شده و وزارت زراعت کوشش دارد که يك تعداد بیشتر آنرا برای استفاده مردم در خود مملکت، طبق نمونه های مذکور ساخته و بپایان زراعتی نیز هدایت داده شده تا آنها نیز مطابق نمونه بتعداد کافی برای ذوق مندان تربیه کرم پیله از آله های مذکور آماده کنند. متعلمینیکه در کورس پیله وری مشغول درس نظری و عملی میباشند پس از فراغت تحصیل در جاهائیکه تربیه کرم پیله امکان داشته باشد غرض کمک تربیه کنندگان ارسال میشوند.

۲- زنبور عسل هم که از مشاغل کم زحمت و پرفایده است، بر علاوه اینکه از عسل و موم آن استفاده میشود در امور بار آور ساختن نباتات نیز خدمت خوبی را انجام میدهند. برای ترویج این فن وزارت زراعت در سال گذشته یک نفر از مامورین فنی خویش را بطور فیلوشپ به ترکیه اعزام نموده بود که پس از تکمیل معلومات در شق تربیه زنبور عسل بایک مقیدار سامان و لوازم زنبورداری، وارد مرکز گردیده بعد از تطبیقات و مطالعات در اطراف زنبور داری، يك تعداد زنبور عسل را تهیه و تحت تربیه گرفته است که متعلمین پیله وری بدروس نظری و تربیه عملی زنبور عسل نیز مشغولیت دارند و در مواقع لزوم گروه های زنبور عسل با هدایت نامه ها وطرز تربیه آن بشایقین وزارت عین مملکت نیز توزیع میگردد.

ج- اقدام به مجادله امراض و آفات نباتی :

حشرات مضره و طفیلی های نباتی و سمارق ها و آفات مختلفه و حتی گیاه های هرزه در تولیدات زراعتی صدمه میرسانند و از نوعی اصلی نباتات میکاهد چنانچه اگر کدام منطقه مورد آفت و مرض زراعتی واقع گردد، زحمات دهاقین بهدر رفته نتیجه از حاصلات بدست آورده نمیتوانند. گرچه بروز امراض در بین نباتات و مزارع تنها بضرر دهاقین تمام نمیشود، بلکه اگر از سرایت و انتشار آن جلوگیری بعمل نیاید بدارایی ملی صدمه مد هشی وارد میگردد. چون زارعین به تنهایی نمیتوانند بمجادله امراض و آفات

پردازند و از یکطرف معرفت کاملی در تشخیص امراض نداشته و از جانبی وسایل مدافعه و ادویه بدسترس ندارند لهذا وزارت زراعت با وسایل و لوازم و اشخاص فنی که بدسترس دارد در نقاط مختلفه مملکت، تاجیکیکه اطلاعات بدست آمده از حیث اجرای وظایف با اقدامات عملی تشییع گردیده که اینک ذیلاً خلاصه میشود.

۱- ادامه کشفیات و مجادله بر ضد ملخ مراکشی و ایتالوی که در ولایت قطغن، مزار شریف و هرات بعمل آمده است و در هر چهار ولایت اراضی که احتمال تخم گذاری ملخ متصور بود، ذریعه مامورین فنی دید بانی گردیده و در نقاطیکه تخم گذاری ملخ واقع شده تماماً کشف گردیده است که مساحه دید بانی شده همومی و صورت کشفیات را در روی گراف مطالعه خواهید نمود.

نوت: اراضی که از نقطه نظر کشفیات نیچه «ملخ» تحت کشفیات قرار داده شده و در مساحه که نیچه ملخ کشف گردیده در ۵ تا ۱۰ متر مربع یکدانه نیچه بصورت پراکنده دیده شده که در مقابل مچک های ملخ نظر بوضع پراکندگی آنها، عملیات کیمیاوی بعمل نیامده و مچک های بروزی بوسیله عملیات ملی مدافعه شده و مامورین فنی بیشتر در مورد کشفیات مواضع احتمالی اجتماع ملخها مصروف بوده اند.

۲- مجادله بمقابل ملخ صحرائی «شستو سر که» :

به ملحوظ اینست که هر ساله و رود دسته جات پروازی ملخ صحرائی از خاک خارج از طریق نقاط سرحدی، در قسمت های جنوب غربی مملکت احتمال میرود، برای گرفتن تریبات مدافعه و حفظ ما تقدم، نبات های فنی مختلفه با ادویه و سامان و لوازم کافی بمصنص متذکره اعزام گردیدند. بطوریکه معلوم گردید از فضل خداوند و ورود ملخ از خاکهای خارج نظیر بسالهای گذشته، امسال به پیمان کمی بوده که رویهم رفته کدام ضرری بمزراعت حصص فوق الذکر نرسیده است و معیار اراضی که مجادله شده، خیلی ناچیز است.

بکرمده از محصلین در لایتهای تطبیقات بیولوژی حیوانی

بزرگواران محصلین در امتحان نهایی فزیک

۳- عملیات ادویه یا شی مقابل حشرات مضره اشجار :

حسب معمول همه ساله، يك تعداد مامورین فنی در سال جاری با وسایل لازمه از مرکز درغور بند، بنمان، لوگرد، کار بزمیر، و دیگر حصص مختلف کابل و ولایت هرات فرستاده شده و بمقابل امراض و آفات اشجار شمر و غیر شمر و دیگر مزارع زراعتی که دچار امراض و آفات شده بودند، بمجادله پرداخته شده است که معیار مجادله را در گرافها ملاحظه میکنید.

د - مجادله بمقابل امراض و آفات حیوانی :

حیوانداری از مشاغل عمده اهالی بوده و ملیون ها حیواناتی که در مملکت موجود است، متافیع حاصلات آنها در ثروت ملی سهم باری دارد. چون وقوع امراض مختلفه در بین حیوانات، در عایدات ملی سبکته زیادی وارد میکند، لهذا در ضمن تقویه امور زراعتی مملکت، حمایه حیوانات و مجادله امراض آنها نیز داخل پروگرام کار وزارت زراعت قرار گرفته و هر ساله که بهزارها و لک ها حیوان که دچار امراض شده اند با اثر اقدامات وزارت زراعت، از امراض مصون و از سرایت آن جلوگیری بعمل آمده است، در مناطقی که مرض بروز نموده، تا جائیکه در خود منطقه مرض حیوانی تشخیص یافته، بمجادله پرداخته شده و اگر تشخیص نیافته در لا براتوار حیوانی تشخیص و متعاقباً به دفع آن اقدام گردیده است. چنانچه در ظرف سال ۳۴ اجرا آتیکه در باره امراض و آفات حیوانی صورت گرفته، ذیل تشریح میگردد :

الف - در مؤسسه واکسین سازی بینی انحصار، در ظرف سال جاری

واکسین های ذیل غرض مجادله امراض حیوانی تهیه گردیده است :

۱- واکسین کاه مرگی .

۲- واکسین مرغ مرگی .

۳- واکسین بلیک لیک (سیاران) .

۴- واکسین یاسمرولا .

۵- واکسین شش د ردی بـزها .

۶- واکسین اسقاط چنین .

۷- واکسین سیاه روده .

ب- در قسمت مجادله امراض حیوانی از ابتدای سال تا اخیر جدی « بیست » هیأت مختلف جهت مجادله امراض حیوانی به نقاط مختلف مملکت اعزام گردیده اند .

۸- قسمت تهیه نفر فنی و متخصصین :

چون پیشبرد امور اصلاح زراعت و حیوانداری مملکت با نفر و لوازم ارتباط کلی دارد، بنا بران برای اجرای عملی ساختن پروگرام کار وزارت زراعت بیشتر از همه به تهیه نفر ضرورت حس میشود، لهذا اقدامات وزارت زراعت در قسمت نفر در سال ۳۴ قرار ذیل :

۱- در ظرف سال ۳۲ و ۳۳ تعداد متخصصین (F.A.O) که تماماً ماهشت نفر بودند و مؤسسه مذکور حاضر نبود که دیگر نفر بدهد، بلکه در صدد تقلیل آن نیز بودند، مگر با اثر ترتیب پروگرام کار و مذاکره درباره آن و فراهم نمودن قناعت نفری (F.A.O) در کابل و وسعت پروگرام کار بمرکز مؤسسه (F.A.O) مذاکره گردید و آن آنها قناعت نمودند که در سال ۳۴ و ۳۵ تعداد متخصصین را به (۲۴) نفر برسانند، چنانچه تا اواخر سال ۳۴ تعداد متخصصین مذکور به ۱۶ نفر میرسد که از آن جمله ۱۲ نفر آنها متواتر در ظرف سال مشغول کار بوده اند و چهار نفر ایشان از قبیل متخصص احصایه زراعتی و متخصص ماشین ساختن زراعت و متخصص جنگل ها و متخصص علفچر برای مدت های مختلفه در افغانستان آمده و مطالعات خویش را انجام و راپور خود را بمرکز وزارت سپرده اند که عملی ساختن راپور آنها تحت غور و مطالعه و تدقیق وزارت زراعت میباشد .

۲- در ظرف سال های گذشته يك تعداد نفر برای تحصیل در حقوق مختلفه زراعت به خارج اعزام شده بود . يك نفر آن در شرق تربیه زنبور و حمل

و سه نفر در شق لبنيات و يکنفر در شق اقتصاد زراعتی، فارغ التحصيل و امرکز وارد گردیدند. همچنين در طرف سال جاری يکنفر برای تحصيل در شق اقتصاد واداری زراعت و چهار نفر برای تحصيل فن آبیاری از راه کمک نقطه «ع» طور فیلوشپ بخارج اعزام شده اند. همچنين دو نفر در شق امراض نباتات و يکنفر در شق امراض حيوانات مخصوصاً شق واکسين سازی از راه مؤسسه (F.A.O) بخارج اعزام شده اند.

و- سهم وزارت زراعت دوندارتون امسال :

طوريکه عرض شد وزارت زراعت در پيشبرد امور زراعت و حيوانداری مملکت مصروف است که در قسمت مجادله امراض و آفات نباتی و حيوانی هميشه مامورين موظف آن مشغول مجادله بوده اند و در عين زمان راجع باصلاح نباتات و حيوانات که در تجربه گاهها و فوریهها و تريبه خانه های وزارت زراعت، عمليات و تطبیقات بهبود وضع زراعتی تحت اداره متخصصين مختلفه دوام دارد، تا جاییکه توانسته اند از دور و نزدیک ازین رهگذر عملاً و هم روی صفحات جرايد و مجله کرهنه و غيره بموم زراعتين و مالداران از توصیه های مفيد دریغ نکرده اند، برای اینکه تمام طبقات تمام ملت خصوصاً طبقه زارع و مالدار و شایقین فن زراعت از موضوعات فنی و زراعتی معلومات کافی پیدا کرده از اصول زراعت و طرز پيشرفت آن استفاده کرده بتوانند، وزارت زراعت در نمایش گاه نندارتون امسال برای مرتبه اول سهم گرفت. اجرای عمليات فنی و صورت تجارب و تطبیقات فنی در تمام امور زراعتی را عملاً در نمایش گاه زراعتی امسال بمردم نشان داد که این نمایش گاه از حیث اهمیت زراعتی و پیداوار مملکت و اخيراً اقدامات و پيشبرد امور زراعتی و حيوانداری باحسن نظر عامه طبقات ملت استقبال کردید و موجبات امیدواری کافه مردم و وزارت زراعت را فراهم آورد.

درین نمایش گاه غره های متعددی مورد استفاده وزارت زراعت قرار گرفته که هر غره بصورت جداگانه تخصیص یافته بود که در نمایش گاه مذکور بعضی طریقه های رادر انکشاف امور زراعتی بمردم نشان میداد که زراعت آینده مملکت بدان واسطه در شاهراه ترقی روان میشود، غره های نمایش گاه زراعتی در نندارتون امسال قرار ذیل ترتیب یافته بود:

۱ - غره محصولات زراعتی از امراض و حشرات .

۲ - غره حفاظه غله جات و حیوانات .

۳ - غره نباتات علوفه نی .

۴ - غره تربیه کرم پیله .

۵ - غره زنبو عسل .

۶ - غره میوه جات .

۷ - غره سبزیجات .

۸ - غره پنبه .

۹ - غره آلات و ماشین های زراعتی .

۱۰ - غره جنگل ها .

۱۱ - غره لابراتوار واکسین ضد امراض حیوانی .

۱۲ - غره تربیه حیوانات .

طوری که در بالا عرض نمودیم سهم وزارت زراعت در نندارتون امسال که برای اولین مرتبه صورت گرفت، غره های فوق راجع بامور مراد متذکره تا جاییکه وقت مساعدت نمود ترتیب داده شده بود که مورد توجه خاص و عام قرار گرفت و این حسن استقبال طبقه عامه ، وزارت زراعت را امیدوار ساخت تا در سالهای آینده بیش از پیش درین راه بذل مجاهده کند و امیدوار است که درین مورد جنبش و تحولی که بحال طبقه زراعتین وطن مغید بوده و محصولات زراعتی و حیوانی را از راه فنی و عصری امروزه بلندتر برده بتواند تا آینده آنرا عملی و با استفاده عام قرار بدهد .

ددر بار وزارت

تشکیل :

ددر بار وزیر

معین

ع، ج سردار احمد علی

ع، ص حاجی امین الله

دسلطنتی تشریفاتو دریاست کفیل:

ع، ص سردار محمد علی

دحرم سزای ناظم:

ع، ص محمد آصف

دمجاسبی لوی مدیر:

ع میر امام الدین

دحضور ددو اخیانی مدیر اود داکتر

معاون ع میر عبدالغنی

دتنظیماتو مدیر ص محمد زمان

دلوازمو » » شیر احمد

دیانیو » » محمد عظیم

دنقلبه » » میر اکبر

دخزانی » » عبدالباقي

دکارخانی ناظر

قراشباشی

ع، ج سردار احمد علی

ص محمد عثمان

» خوشدل

دهمایونی دهمبارک حضور مصاحبین :

ع، ص سردار قلیل الله

» » سردار محمد حکیم

» » عبدالرزاق

ددارا التحرير شاهي تشکيل

ددارا التحرير شاهي دسرمنشي کفيل،
 ع، ص حافظ نور محمد (کهکدای)
 ددارا التحرير شاهي مشاور،
 ع، ص سراج الدين (سعیدی)
 ددارا التحرير شاهي دلپري خانگي کفيل
 ص، غلام محمد آزاد
 ددوهمي خانگي مدير
 ع، عبدالقدوس
 دمامورينو او اوراقو مدير،
 ع، محمد دلاور قاضي
 دديوان دغرايضو مدير،
 ص، عبدالنبي
 دکتا بڅانو اورسامي مدير
 ص، محمد همايون (اعتمادی)

ع، ص حافظ نور محمد « کهکدای »

اعطای نشانها

- ذواتي که به اعطای نشانهای مختلف نایل شده اند قرار ذیل اند:
- ۱ - قرار فرمان اعتبار نامه ۳۰۲۸ ر ۲۴۱۰ ر ۳۴۱۰ جلا لقماب جمالیشیل
 سفیر کبیر دولت جمهوریه ترکیه -
 نشان سردار اعلی
 - ۲ - قرار فرمان اعتبار نامه نمره... جلا لقماب فرانسک را خستیا ل وزیر -
 مختار چکوسلواکی -
 نشان سردار عالی

- ۳ - قرار فرمان اعتبار نامه نمبر ۹۳۸-۳۴۱۶ برای عزتمند عثمان-
تیکر معلم مکثب ژاندارم ویولیس-
نشان استور سوم
- ۴ - قرار فرمان اعتبار نامه نمبر ۲۶۰-۳۴۳۷ برای بای اشرف
غند مشر معلم تمبیه-
نشان استور سوم
- ۵ - قرار فرمان اعتبار نامه ۲۶۱-۳۴۳۷ برای بای یوسف غند مشر
معلم تاریخ حرب وجغرافیای مسکری
نشان استور سوم
- ۶ - قرار فرمان اعتبار نامه نمبر ۲۶۲-۳۴۳۷ برای بای لطفی
غند مشر معلم پیاده
نشان استور سوم
- ۷ - قرار فرمان اعتبار نامه نمبر ۲۶۳-۳۴۳۷ برای بای انور
غند مشر معلم پیاده
نشان استور سوم
- ۸ - قرار فرمان اعتبار نامه نمبر ۲۶۴-۳۴۳۷ برای بای مدحت
غند مشر معلم لوازم
نشان استور سوم
- ۹ - قرار فرمان اعتبار نامه نمبر ۲۶۵-۳۴۳۷ برای بای ضیاء
کندک مشر معلم لوازم-
نشان استور سوم
- ۱۰ - قرار فرمان اعتبار نامه نمبر ۲۳۵۵-۳۴۷۰ برای
بناغلی دکتور بای رفقی کامل-
نشان درجه اول معارف
- ۱۱ - قرار فرمان اعتبار نامه نمبر ۲۸۳۷ ره ۳۴۷۰ برای عزتمند
موسیو فریسه مدیر تدریسی لیسه استقلال
نشان درجه دوم معارف
- ۱۲ - قرار فرمان اعتبار نامه نمبر ۵۰۵-۳۴۷۰ برای حاجی مقیم
سر کرده تیم بزنازی ولایت مزار شریف
نشان خدمت طلائی
- ۱۳ - قرار فرمان اعتبار نامه نمبر ۲۵۰۶-۳۴۷۰ برای حاجی گلستان
سر کرده تیم بزنازی ولایت قطن-
نشان خدمت طلائی
- ۱۴ - قرار فرمان اعتبار نامه نمبر ۵۰۷-۳۴۷۰ غلام نبی بیگ
سر کرده تیم بزنازی حکومت اعلائی میمنه -
نشان خدمت طلائی

د مطبوعاتو مستقل ریاست

تشکیل :

مستقل رئیس

معاون

ع ، ص عبدالستار شا لیزی

اداری معین په لمړۍ رتبه ع ، ص عبدالصبور نسیمی

د قلم مخصوص مدیریت :

مدیر په (۱) رتبه :

ص حفیظ الله

مامور » (۸) » یو تن

» » (۱۰) » دوه تنه

د نشریاتو لوی مدیریت :

لوی مدیر په (۳) رتبه ،

ص محمد ابراهیم عباسی کفیل

غړی په (۴) رتبه ،

ص محمد سرور » وفا «

غړی په (۴) رتبه

دکتور حفیظ الله » ناصری «

غړی په (۵) رتبه خلایق

» » (۶) » دوه تنه

مامور » (۸) » شپږ تنه

» » (۱۰) » »

د مطبوعاتو لوی مدیریت :

لوی مدیر په (۳) رتبه ع فضل احمد ورمتی «

غړی » (۴) »

ع ، ص عبدالستار شا لیزی

غری به (۴) رتبه
 » » (۵) » خلور تنه
 » » (۶) » دوه تنه
 نایست » (۷) » شینر تنه
 مامور » (۱۰) » » »

د فرهنگي روابطو لوی مدیریت :

لوی مدیر به (۳) رتبه ع عبدالوهاب «طرزی»
 غری » (۴) رتبه م رستم علی «سلطانی»
 » » (۴) »
 » » (۵) » خلور تنه
 » » (۶) » دوه تنه
 نایست » (۸) » شینر تنه
 مامور » (۱۰) » » »

د اکابرو د تدریساتو لوی مدیریت :

لوی مدیر به (۳) رتبه ع قیام الدین «خادم»
 مدیر » (۵) » م میر محمد سمیع
 مفتشان » (۵) » دوه تنه
 مامور » (۴) » اوو تنه
 » » (۷) » نه تنه
 » » (۸) » » »
 » » (۹) » پنځه تنه
 » » (۱۰) » شینر تنه
 » » (۱۱) » اوو تنه

دمجاسبي او لوازمه لوی مدیریت:

لوی مدیر په (۳) رتبه مرام چند دکفیل په حیث
معاون د (۴) د ...
مأموران د (۶) د ۴ تنه
د (۸) د ۶ د
مأمور د (۹) د ۱ تن
د (۱۰) د ۱۵ تنه
د (۱۱) د ۳ د

داوراقو مدیریت:

مدیر په (۴) رتبه مرام
مأمور د (۶) د دوتنه
د (۸) د یو تن
د (۱۰) د غلور تنه
د (۱۱) د ۶ تنه

په ولایاتو کښی نشراتی مؤسسه

د هرات داتفاق اسلام دورخپاڼی مدیریت:

مسؤل مدیر ښاغلی میر غلام محمد «حسینی»
مأمور په (۱۰) رتبه دوه تنه

دقندهار دطلوع افغان دورخپاڼی مدیریت:

مسؤل مدیر ښاغلی غلام محی الدین «ارویی»
مأمور په (۱۰) رتبه دوه تنه

د مزار شریف دبیدار دورخپانی مدیریت :

مسؤل مدیر ښاغلی محمد اکبر دارتقانی «

مامور په (۱۰) رتبه دوه تنه

د قطغن د اتحاد دورخپانی مدیریت :

مسؤل مدیر ښاغلی جان باز کانیسلی

مامور په (۱۰) رتبه دوه تنه

د جنوبی د وړانګه دورخپانی مدیریت :

مسؤل مدیر

مامور په (۱۰) رتبه دوه تنه

د اتحاد مشرقی دورخپانی مدیریت :

مسؤل مدیر ښاغلی مېر سید « بریمن »

مامور په (۱۰) رتبه دوه تنه

د بدخشان دورخپانی مدیریت :

مسؤل مدیر ښاغلی سراج الدین دوماج «

مامور په (۱۰) رتبه دوه تنه

د پروان دورخپانی مدیریت :

مسؤل مدیر ښاغلی محمد شریف « نسیم »

مامور په (۱۰) رتبه دوه تنه

د غزنی د سنایی دورخپانی مدیریت :

مسؤل مدیر

مامور په (۱۰) رتبه دوه تنه

دمیمنی دستوری دجریدي مدیریت :

مسؤل مدیر
 مامور په (۱۰) رتبه دوه تنه
 ښاغلی عبدالکريم «روهيتا»

د فراه د سيستان د جریدي مدیریت :

مسؤل مدیر
 مامور په (۱۰) رتبه دوه تنه

د کړشک د نیمروز د جریدي مدیریت :

مسؤل مدیر
 مامور په (۱۰) رتبه دوه تنه
 ښاغلی محمد رویدار «مرزی»

مدیریت عمومی مطبوعات

- ۱- اجازه نشر مجله و بولتن ها که حسب قانون مطبوعات اعطاء شده است :
- برای وزارت معادن
- » عدلیه
- » شرکت هوشها
- » مؤسسه بخارستان فطمن
- » فاکولته طب
- » آژانس باختر
- » سفارت امریکا
- » چین
- » فرانسه
- » مجله تخنیکي
- » انکلیسی
- » ننداره
- » مجله صراط المستقیم
- » مجله طب
- » نیوز بولتن
- » مجله نیوز بولتن بزرگان فرانسه

۷- کارت نامه نگاری دایمی :

برای محمد خالد رویشان نماینده یونایتد پرس امریکادر کابل
 خانم یوسفزی نماینده اسوشیتد پرس امریکا

۳- صدور اجازه ورود برای سیاحین و روزنامه نویسهای خارجی که خواهش آمدن را با قاضی نستان نموده اند :

۳۱ نفر روزنامه نویس و سیاح	امریکایی
۱۶ » » » » »	انگلیسی
۵ »	چماهیرا اشتراکه شوروی
۴ »	هندی
۱ »	ایتالوی
۱ »	فرانسه ای
۱ »	آسترالیایی
۹ »	جاپانی
۱ »	هالندی
۱ »	سوئیسی

۴- اعطای اجازه فوتوگرافی :

برای نمایندگان هیاتهای مؤسسات خارجی و سایر خارجیهای که با قاضی نستان آمده اند ۵۵ قطعه کارت عکاسی داده شده .

۵- اعطای اجازه نامه برای افتتاح کتابفروشان در کابل (۲۰) مفازه .

۶- سانسور فیلمها :

فلم هندی وارد گردیده (۶۲) مسترد شده (۹) پاس گردیده (۵۳)
 « امریکایی » « (۵۴) » « (۶) » « (۴۸)
 « روسی » « (۲۶) » « (۴) » « (۲۲)
 « مصری » « (۱) »

دپنیتو و دتدریساتو لوی مدیریت

د کورسوشمیر :

الف . دکابل دمرکزې کورسونه ۲۴۱ کورسه

ب . دولایانو ۳۰۵ »

د افغانستان کالنی

اخیستل شوي امتحانونه :

اول په مرکز کښی ،

الف دلمری سمستر ۵ کورس

ب ددریم » ۱

ج دخلرم » ۱

د ددربار وزارت د شپږم سمستر ۱

دینار والی در یاست — سمستر ۱

۹ کورس

له هغو مامورینو څخه د سوبې معلومولو په ډول امتحان اخیستی شوی دی ،

الف ، له اول سمستر څخه تر پنځم سمستره پورې (۱۰۰۰) تنه

ب د شپږم » » » » ۹۵

ج ، ورکړې شوي شهادتنامې - ۴۱۰

د دملې دفاع د وزارت هغه شهادتنامې چه د پښتو د تدریس او

د شهادتنامو په کتاب کښی ثبت او معامله شوي دي (۲۲۸) جلدونه

تنه ۱۰۹۵

هغه کورسونه چه په ۱۳۳۴ کال کښې نوې پرانیستل شوي دي :

۱ - د پولیسو او ژاندارمی په کنده کونو کښی (۸) کورسونه .

۲ - د غلې د تپې په ریاست کښی (۳)

۳ - د پښې د اتحادیې په شرکت کښی (۳)

۴ - د جنگلک د نساجی په فابریکه کښی (۳)

۵ - دملې هوا بازی په مدیریت کښی (۲)

۶ - د گوپراتیف دبیمې په سرطبابت کښی (۲)

۷ - د مالیدارۍ د گوپراتیف په ریاست کښی (۱)

۸ - د هسکری د نقدی محاسبې په مدیریت کښی (۱)

۹ - د سرې میاشتي په ریاست کښی (۱)

۲۴ کورس

دولایاتو د کورسوا امتحانونه :

الف دلمړۍ سمستر	۸ کورسونه
ب ددوهم	۷
ج ددرېم	۳
د دڅلورم	۱

په متفرق ډول اجرا آت :

- ۱ - ټول کورسونه د مؤظفرو مفتشینو لخوا، تفتیش شویږی اود نتیجو سره ټي سم د کورسو د نوافصو او غیر حاضرانو په باب کښی ټي رسماً مربوطه دواړو ته اطلاع ورکړې شوې ده .
- ۲ - د مرکز اود دولایاتو د کردو کورسونو مباحثیني اوست مېچونو د رپوټو په کتا بو کښی ثبت او معامله شویږی اود غاټینو په باب کښی ټي رسماً اجرا آت شویږی .
- ۳ - د کردو امتحانو نتیجی د اساس په کتاب کښی معامله او مربوطه دواړو ته ټي هم اطلاع ورکړې شوې ده .
- ۴ - هغه اطلاعیې چه د کورسودشوونکی د کورسو د نوافصو او غاټینو په باب کښی اداری ته رارسید لی ده، رسماً مراجعوته ټي خبررکړې شوېږی .

اجرا آت سال ۱۳۳۴ مأموریت ذاتیه

الف شعبه تحریر :

- ۱ - واریسی بامور حاضری وترتیب راپورت معاشات مامورین بوقت وزمانش طبق مقررات موضوعه .
- ۲ - په تقرر وتجدیل مامورین شعبه مر مربوطه، از طرف شعبه تحریر بمقام ریاست پیشنهاد ومنظوری آن حاصل و برخی که بصوابدید

مقامات رفیعہ مربوط و منوط بوده، اوراق آن عرض ترتیب و هدایت گرفته شده و طبقاً اجراءات بعمل آمده .

۳- متحد المال ها که از مراجع مربوطه واصل شده، بوقت وزمانش بدوایر ذی علاقه تقسیم گردیده .

۴- توزیع تکت های دعوت بمناسبت تجلیل وادای مراسم روزهای ملی .

۵- ترتیب لسته کویون و کارت های بیمه صحنی کوپرا تیف و توزیع آن بعد از خانه پوری و ملاحظه شد مأموریت ذاتیه .

۶- واریسی بد فتر تعطیل شدگان در حین وصول مکاتیب رسمی از وزارت و مؤسسات دولتی .

۷- تقدیم فقراتی که به تصویب انجمن مطبوعات رسیده بوقت وزمانش .
ب، شعبه سوانح .

۱- بانظام دفاتر سوانحات مامورین و منسوبین ریاست مطبوعات و مؤسسات آن صرف مساعی بعمل آمده، ضمناً کلیه سوانحات مامورین و قایم و در جوف پاکت ها بداخل دوشیه به ترتیب رتبه و مدیریت فهرست شده عندالموقع از گزارشهای تبدیلی، ترفیع و تقاعد وغیره، در صفحات معینه آن معامله گردیده .

۲- حسب اقتضاء قانون ترفیع و تقاعد، مامورین که قابل ترفیع و تقاعد بود، بوقت وزمانش بیرون نویس و منظوری آن از مقامات مربوط حاصل و مراتب در ضمن کارت های علیحدہ رسمی هر نفر و شعبات ذی علاقه تحریر و اطلاع شده و به کسانیکه نظر به عدم موافقت مواد مندرجه سجل ترفیع داده نشده، تبلیغ سری توزیع گردیده .

۳- دفتر احصائیه مامورین ریاست مطبوعات که حاوی از اختصار سوانح هر نفر است، ترتیب و تکمیل گردیده .

۴- دفتر تعینات مامورین مربوطه ترتیب و در حین تغییر و تبدیلی مامورین مراتب بان معایله شده .

۵- لست اختصار سوانحات مامورین مرکزی و موسساتی ریاست مطبوعات ترتیب و بمقام ریاست تقدیم شده .

فرهنگی انجمن

پښتو ټولنه

د لغاتو څانګه :

- ۱ - زموږ د ملي ژبې (پښتو) هغه لغتونه چې پخوا رسمي شوي وو او پوره هڅوې يې لانه وړوندلې نو ددې د پاره چې نشر شي او عموميته هم ومومي ، په نوي ډول غونډلې شوي او ترتيب شوي دي .
- ۲ - پخپلې عربي او فارسي لغتونه چې په پښتو کښې مستعمل وو ، د ترجمې د پاره درديف په لحاظ له الفقه نيولي تر پرا پورې ترتيب شوي دي .
- ۳ - د پياغلي عبداللې خان افغان نويس ، لومړي ټوکه قاموس چې له عربي او فارسي نه په پښتو ترجمه شوي دي ، له سره تر پرا پورې د پښتو ټولنې د اعضاو په مجلس کښې وکتل شو او لازمي اصلاحات پکښې وشول .

- ۴ - برسېره پردې درنويو لغاتو په اړينو ډلو او ترجمه کوو کښې د ترجمې له شعبي سره هم وخت ناوخت مرسته او همکاري شوې ده .
- ۵ - د پياغلي مولوي شيرگل «رشيد» جامع المصادر نومي کتاب هم د چاپو لودپاره په نظر کې نيول شوي دي .

د ادبياتو مدیریت :

۱ - دميرزا عبدالحنان ديوان چه (۱۸۱) يا نې درلودې د مطبوعاتو د کتابخاني د قلمي نسخې له مخه په اوسني املا او ليکک دود نقل او د چاپ دپاره تيار کړی شو .

۲ - د « ۸۰ » شاعرانو سوانح او د شمارو نمونې په (۲۲۲) يا نو کښې د ښاغلي حفيظ الله له خوا له مختلفو منابعو څخه راټولې شوي او يا کنويس شوي دي .

۳ - (۶۷) چاربيتې (۶) لوبې (۵) رباعي کاني (۹۶) غزلې (۱۳۹) سروته (۴) قصې چه ټولې يانې يې (۴۰۰) يانې ته رسېږي له مختلفو منابعو څخه راغونډې شوي دي او د ښاغلي عبدالصمد خان له خوا يا کنويس شوي دي .

۴ - د ريښتو لمخني زارده ديوانونه په غورکښل شوي او د هغو په ليکونکو باندې يوه لنډه تبصره شوې ده چه بيا په مجله کښې چاپ شوي ده د مقالې د ښاغلي محمد دين ژواک له خوا ليکلې شوې دي .

۵ - د ټولو شاعرانو سوانح او ټول شوي اشعار د ادبياتو د مدیریت د کښل له خوا کښل شوي او اصلاح شوي دي .

۶ - په جاري کال کښې د ادبياتو د مدیریت د کښل د ښاغلي عبدالله خان افغان نويس د لغاتو چه مجلسونوکې شموليت کړی دی .

د تاليف او ترجمې څانگه :

الف - د کتابونه ، يروسنې کال دوه مهم کتابونه يود شير شاه شوری په نامه او بل د اجتماعي روزنې په نامه د تاليف د ترجمې د مدير له خوا ترجمه او چاپ شوي دي .

ب - مضامين ، د کابل د مجلې دپاره له خارجي مطبوعاتو څخه غوره مضامين او مقالې ترجمه شوي او په مجله کښې نشر شوي دي .

ج : اصولنامه‌ی « دملی شوری د غوښتنې سره سم (۱۰) اصولنامه‌ی چه (۱۰۰) یانې کېږي بخښي ترجمه شوی او بخښي اصلاح شوی دی .

د : بخښي شاهي فرمانونه او اعلانونه لکه د اخځرونو مبارکي ، دنیا لکيو د ایښودلو فرمانونه او نور اعلانونه چه له دارال تحریر شاهي څخه رالېږل شوی دی ددې ځانگې له خوا ترجمه شوی دی ،

ه : همدغه شان په دې شعبه کېږي د ټولو ملي او رسمي دایرو له خوا راغلې نومونه او جدولونه ترجمه شوی دی چه د ټولوشمېر (۳۰۷) کېږي .

د کابل دمجلې څانگه :

د کابل مجله چه یوه تاریخی ، ادبی ، علمی او اجتماعي مجله ده په میاشت کېږي دوه کرته په پنځوسو صفحو کې خپره شوی ده او د پښتو ژبې په باب يې د پراخوړه مضامین نشر کړي دي . ددې ځانگې له خوا بخښي فوق الاماده او مضبوطې کېږي هم لکه د جمال ناصر درانک هر کلی د افغانستان د ۱۳۳۴ کال د لويې جرگې جریانات او افغانستان ته د مارشال بولکانین دراتگ او توقف جریانات په دېر بڼه ډول نشر شوی دی . د کابل دمجلې مدیریت له ټولو لیکوالو سره خپله هلاقه ساتلې ده او د دوی کو مکتي حاصل کړی دی ،

د لېک او شمېر څانگه :

۱ - ددې ځانگې له خوا په هره میاشت کېږي دوه واره د کابل مجلې توزیع شوی او همدغه شان د پښتو ټولنې نوی کتابونه او آواز هم په داخل او خارج کېږي مشهورو خلکو او موسسو ته لېږل شوی دی .

۲ - ددې مدیریت له خوا د پښتو ټولنې د مامورینو د ماشو او لکښتونو دغه شان دکتابونو او مجلو د خرڅلاو چاری اجرا شوې دی .

۳ - ددې ځانگې له خوا د پښتو کتابونو او مجلو د خرڅولو دپاره په

جلال آباد کښې یونوی پلورنځی پراختیا شوی او د کتابونو د خرڅلاو کار پکښې په ښه ډول چلېدلی دی .

۴ - د دې مدیر یت له خوا د پښتو د ټولنې ټول تحریري او اداري کارونه ، دغه شان د اداري او مسلکي مکتوبونو لیکل ، لېږل را لېږل او نور اجرا شوی دی .
نور عمومي کارونه :

۱ - په دې کال کښې د پښتو لنډ پوښه چاپو لولاس پورې شوی او په (۴۰۰) صفحو کښې د پښتو د ملي ادب (اته ، نه) زرو لنډ پوښه ډېره قیمتي ذخیره چاپ کړی شوی ده .

۲ - په دې کال کښې د ښاغلي گل پاچا الفت د اشعارو کلیات چه د ښاغلي عزیزالدین خطاط له خوا په ښکلې خط لیکلی شوی و د آفسېټ د ماشین په ذریعه () صفحو کښې په ډېر ښکلې اورنگین صورت چاپ شوی دی .
۳ - د اجتماعي روزنې کتاب چه له عربي څخه ښاغلي « سيفی » ترجمه کړی دی هم دکابل په مجله کښې اوهم ځله چاپ شوی دی .

۴ - د شیر شاه سوري په نامه هم يو وړوکی کتاب چاپ او نشر کړی شو چه نیم د ښاغلي سيفی ترجمه او نیم د ښاغلي رشدين په قلم ليکل شوی دی .
۵ - د پښتو ټولنې نوی اساسنامه چه په ۱۳۳۴ کال کښې ترتيب او جوړه شوې ده پس له هغه چه دوزیرانو د مجلس له خوا ومنل شوه او د اعلی حضرت له حضوره هم منظور شوه د يوې رسالې په ډول ځانله هم چاپ کړی شوه .

۶ - د ښاغلي جمال عبدالناصر د مصر صدراعظم د راتګ په امله کابل یوه فوق العاده ګڼه د جمال عبدالناصر د هرکلی په نامه چاپ او نشر کړی شوه .

- ۷ - د معارف له وزارت سره د پښتو قراءتونو په ج-ود و لو کښې مسلسل کومک او معاونت شوی دی .
- ۸ - د مینې هندارې کتاب چه ښاغلی رشتین له هر بی څخه ترجمه کړی ؤ هم د کابل په مجله کښې او هم لځا نله چاپ او نشر شو .
- ۹ - په علمی او ادبی مجلسونو کښې د پښتو ټولنې له خوا همپشه برخه اخستل شوې ده .
- ۱۰ - د پښتونستان دمضا مینو په سلسله کښې له را د یو او نور و غا یوسره کومک شوی دی .
- ۱۱ - د تهر کال په آخر کښې د ښاغلی ملنگ جان دخوږو نښود کتاب په چاپولو لاس پورې کړی شو .
- په دې ډول د پښتو خدمت په لبار کښې ځینې نور متفرق کارونه او وظایف اجرا شوی دی .

انجمن دائرة المعارف

انجمن آریانا دائرة المعارف در سال ۱۳۳۴، نظر بسال های ماقبل

به موفقیت بیشتری نایل شده، بدین قرار :

۱- طبع و نشر سه جز آریانا دائرة المعارف که عبارت از جزء ۱۲-۱۳-۱۴

میباشد. هر جزء حاوی ۲۰۰ صفحه و مجموع (۶۰۰) صفحه است .

۲- طبع و نشر کتاب افغانستان حاوی (۴۰۰) صفحه که را جمع به :

جغرافیا ، اقلیم ، طبقات الارض ، تشکیلات اداری ، تاریخ ، ادبیات
حیوانات ، نباتات ، صنایع ، معادن ، تجارت ، مسکوکات و غیره . کلنتور
ملکیت معلومات مفید و جامعی بغویانندگان میدهد .

۳- تردیف و طبع قاموس جغرافیوی افغانستان که حاوی ۴۹۰ صفحه

و ۲۹۱۵ عنوانین (از الف ممدوده تا جیم) میباشد، که هنقریب در آغاز سال

۱۳۳۵ از طبع فارغ و نشر خواهد شد .

۴- يك مقدار موادیکه از ردیف الف تهیه نشده بود، بذریعه همکاران

این انجمن بصورت ترجمه و تنبیح فراهم شد. يك مقدار موضوعاتیکه هنوز
تصفیه نشده بود، به مأخذ آن تطبیق و تعدیل و تصفیه شد .

شعبه پښتو :

شعبه پښتوی انجمن آریانا دائرة المعارف در سال ۱۳۳۴ بذریعه

همکاران خود تغمیناً یکینیم هزار صفحه قانونی مضامین راء از فارسی به

پښتو ترجمه نموده و نیز جزء (۱۱) پښتو دائرة المعارف را طبع و نشر
کرده است .

انجمن تاریخ

انجمن تاریخ در طی سال ۱۳۳۴ علاوه بر کارهای عادی که جزء پروگرام کارهای دائمی خود می‌شمارد، از قبیل نشر مجله افغانستان به زبانهای خارجی فرانسه و انگلیسی و نشر مجله آریانا، به نشر آثار ذیل توفیق یافته است :

- (۱) پادشاهان متأخر افغانستان :
- انجمن تاریخ جلد اول این کتاب را در مجله آریانا و بصورت هلیکده به چاپ رسانید و در همین زمانیکه خوانندگان مجله به تدریج از آن مستفید شدند. در اخیر بصورت کتاب مستقلی هم در دسترس علاقمندان قرار گرفت و به این ترتیب یکی از متون قلمی به حلیه طبع آراسته شد که البته منتظران آینده ازین اثر استفاده خواهند کرد.
- (۲) رهنمای بامیان (به فارسی) : در ماه اسد سال ۱۳۳۴ تحت نمبر ۳۵ نشرات انجمن تاریخ به طبع رسیده است .
- (۳) رهنمای بامیان به انگلیسی و فرانسه :
- انجمن تاریخ در ظرف سال ۱۳۳۴ موفق به نگارش و نشر رهنمای مختصری شد که یک قسمت آن به انگلیسی و قسمت دیگر آن به فرانسه نوشته شده و عکسهای متعددی هم دارد. اگرچه این رهنما نهایت مختصر است . مبدلک احتیاجات اساسی یک نفر سیاح را برآورده میتواند .
- (۴) برگه‌های خزانی .
- (۵) صفاریان .
- (۶) سامانیان .
- (۷) رهنمای افغانستان به انگلیسی .
- (۸) ترتیب نشر جلد سوم تاریخ افغانستان .
- (۹) ترجمه جلد اول تاریخ افغانستان به پشتو .
- (۱۰) جنگ قلمه میر مسجدی خان غازی .

(۱۱) رجال و رویدادهای تاریخی-یا رجال و رویدادهای تاریخی در طی قرن های ۱۸ و ۱۹ ، (انگلیسی) ، متن فارسی آن چند سال قبل از طرف انجمن تاریخ نشر شده و چون کتاب بصورت مقاله ها نوشته شده و مقاله ها هر کدام در معرفی رجال و واقعات تاریخی قرن ۱۸ و ۱۹- افغانستان به خارجی ها مفید واقع شده بود، به ترجمه آن اقدام و اینک بیش از نصف محتویات کتاب مذکور در طی سال ۱۳۳۴ در مجله افغانستان به طبع رسیده و طبع کتاب بصورت یک اثر مستقل هم جریان دارد .

(۱۲) آریانا یا افغانستان قدیم- به (انگلیسی) ، انجمن تاریخ در طی سال ۱۳۳۴ نشرات خویش را با انگلیسی وسعت داده زیر ایش از پیش محسوس شده است که معرفی تاریخ و فرهنگ مملکت بدون نشرات به الیه خارجی امکان پذیر نیست. آریانا یا افغانستان قدیم تاریخی است مختصر و جامع حاوی دوره های تاریخ افغانستان قدیم که از طرف پروفسر محمد علیخان استاد فاکولته ادبیات تالیف شده و انجمن تاریخ قسمت، قسمت، در مجله افغانستان و بصورت هلیجده و مستقل طبع آنرا شروع کرده است. ازین کتاب فقط یک فصل آن در سال جاری ۱۳۳۴ طبع شده است.

(۱۳) کتب قلمی بیشتر در موزیم برتانیه ، این اثر دلچسپ و مفید در ظرف سال ۱۳۳۴ در شماره های مختلف مجله آریانا مسلسل نشر شده است.

(۱۴) بالاحصار و پیش آمدهای تاریخی ، در ظرف سال ۱۳۳۴ هفت قسمت این اثر در مجله آریانا برآمده و همین قسمت ها بصورت کتاب جداگانه هم طبع شده است و دامنه تقبیس و چاپ آن ادامه دارد .

علاوه بر آثار مذکوره طبع چند کتاب دیگر هم در طی سال ۱۳۳۴ در مجله آریانا و بصورت جداگانه آغاز یافته است که عبارت اند از: الف ، گلشن امارت که نسخه ایست خطی مربوط کتابخانه موزه کابل و واقعات عصر و سلطنت امیر شیرعلیخان راروشن میسازد. ازین کتاب

تاحال (۱۸) حصه آن در مجله آریانا چاپ شده و طبع جداگانه آن هم ادامه دارد .

ب ، جلد دوم پادشاهان متاخر افغانستان ، چون جلد اول آن انتشار یافت ، متعاقباً نشر جلد دوم آن در مجله آریانا شروع گردید و در ظرف سال ۱۳۳۶ (۸) حصه آن از طبع برآمده .

ج ، مرحوم عبدالرحیم رحیمی (نگارش) .
این کتاب رساله ایست حاوی شرح حال و معرفی آثار ادبی یکی از شعرای قرن ۱۹ و ۲۰ .

سهم انجمن تاریخ در غرغه مطبوعات در نمایشگاه

جشن استقلال

انجمن تاریخ افغانستان هر سال در غرغه مطبوعات نمایشگاه جشن استقلال سهم گرفته و میگیرد . ولی از تاریخی که انجمن به حیث یک موسسه تاریخی با شخصیت قانونی و اداری مشخص تبارز کرده است ، در غرغه مطبوعات جایگاه مخصوصی دارد که در آن ، آثار نشراتی خود را به معرض نمایش میگذارد . چون انجمن تاریخ در نمایش آثار نشراتی و کتب مطبوعه و آثار فرهنگی هلاقمندی زیاد دارد ، در تمام ظرف سال حسین طبع هر رساله و کتاب موضوع نمایشگاه را در نظر گرفته و به تدریج از نفاست طبع کتب و فشنکی پستی های مجله ها و رسایل و کتبها صرف مساعی کرده است . در نمایش جشن استقلال سال ۱۳۳۴ تمام آثار منتشره انجمن به معرض نمایش گذاشته شده بود و کتبهای جدیدی که بیشتر جلب توجه میکرد عبارت بود از : پادشاهان متاخر افغانستان ، فیض قدس ، رهنمای بامیان ، رهنمای بامیان به انگلیسی و فرانسوی ، افغانستان و مصر ، از سروبی تا اسمار ، کولکسیون های مجله افغانستان ، افغانستان قدیم و جدید .

مؤسسات نشراتی

اجراآت سال ۱۳۳۴ مؤسسه نشراتی اصلاح :

در سال ۱۳۳۴ مؤسسه نشراتی اصلاح در تدوین و نشر مرتب و وسیع روزنامه، با اساس قرارداد های مساعد که قبلاً با مؤسسه دبا ختر آژانس در قسمت تهیه تازه ترین و جامع ترین و موثق ترین اخبار داخلی و خارجی

پنا غلی محمد علم خواص

و با مطبعه عمومی دولتی در زمینه طبع صحیح و منظم صحیفه روزنامه نموده بود، ادامه داده و با استفاده از همکاری نویسندگان و مترجمین لایق و معروف یا بتخت و ترجمه از مطبوعات و منابع نشراتی مهم دول، همیشه معلومات تازه و مکمل مخصوصاً در اطراف حوادث جهانی روز، اعم از تحولات سیاسی، اقتصادی و صنعتی و غیره، بخوانندگان عرضه داشته که ازین حیث رضایت مزید خوانندگان احساس گردیده و بر تعداد مشترکین افزوده است. زیرا روزنامه بیشتر بمفهوم حقیقی آن

دارای تبصره و شرح و توضیح بر وقایع روز عرضه شده و علاوه بر تهیه و نشر رپورتاژ های مصور، مبنی بر فعالیت های دوایر و موسسات اقتصادی و صنعتی و زراعتی و عمرانی کشور سعی زیاد تری بعمل آمد که مورد دلچسپی

عمومی واقع شد. همچنین بموافقه همکاران قلمی اصلاح، در اخذ شماره و جامعیت مضامین کوشیده و ترتیبی اتخاذ شد که مضامین هر شماره در همان شماره مکمل نشر گردد و این اقدام که طرف استحضار خوانندگان قرار گرفته، برای همیشه رعایت میشود.

در مورد فوتو گرافی که رکن مهم نشر اب روزنامه است در سال ۱۳۳۴ تجهیزات اداره روزنامه تا حد زیادی تکمیل یافته و فوتوهای مربوط به طایفه روزانه همواره در اثر فعالیت شعبه عکاس اداره و مساعدتهای بموقع موسسه آژانس باختر، اخبار مربوط به یکجا تهیه و نشر شد. که از نگاه روزنامه نگاری در افغانستان، یک اقدام بی سابقه و یر تکلیف میباشد.

مؤسسه اصلاح علاوه بر تهیه مضامین و فوتو برای روزنامه نیک تعداد مقالات و تراجم مفید دیگر بدو اثر روزنامه های ولایات نیز تهیه و با ایشان همکاری نموده و نیز در تهیه و اعطاء فوتو و کلیشه برای سایر مطبوعات مرکز نیز عندالموقع مساعدتهای ممکنه بعمل آورده و مخصوصاً با موسسه نشراتی هیواد در زمینه اعطاء کلیشه، قرار دادی عقد نموده که کلیشه های مطلوبه هیواد در بدل قیمت مناسب همیشه برایشان داده شده است. البته در سال آینده با دیگر دو اثر نشراتی که مائل باشند نیز ترتیب مذکور عملی خواهد شد. در سال ۱۳۳۴ موسسه نشراتی اصلاح، برای اولین بار، نشریه مخصوص بمناسبت جشن سالکرة ولادت اعلی حضرت معظمه مایونی، پادشاه ادب دوست و معارف پرور محبوب، بصورت نفیس و جامع و مصور، تدوین و طبع نمود. همچنین کتاب (تهذیب الاخلاق) ابن مسکویه ترجمه استاد صلاح الدین سلجوقی که یک اثر معروف اخلاق اسلامی است، در صفحات روزنامه نشر و هم بصورت مستقل بطبع رسانیده شد و کتاب (افکار شاعر) مولفه شاغلی سلجوقی که در سال ۱۳۳۶ از طرف اداره روزنامه اصلاح طبع و نشر یافته و نسخه های آن

نایاب و مشتاقان مطالعه آن در داخل و خارج کشور زیاد دیده میشود ،
بار دیگر به تعداد یک هزار نسخه طبع و در بازار عرضه گردید .

در قسمت های دات مالی مؤسسه نیز چه از درک تزئید مشترکین روزنامه
و چه از حق الاشاعه اعلانات و نشر فوتوهای شخصی و چه از بابت فروش
کتاب سابق و نشرات سال ۱۳۳۴ مؤسسه و تحصیل بقایای ماضیه و فروش
کلیپیو نهایی سالهای گذشته اصلاح (که در سال جاری عموماً منظم و مجلد
ساخته شده) و فروش کلیشه ها ، نسبت بسالهای پیش درواید و سرمایه مؤسسه
به پیمانده محسوسی (تخمیناً فیصدی ۳۰ به تناسب درواید سال ۱۳۳۱) افزودی
بعمل آمده و در تقویت مادی مؤسسه ، مؤثر واقع شده است .

مؤسسه نشراتی انیس

مؤسسه نشراتی انیس در سال ۳۴ - اساس نشراتی خود را مطابق
بقانون مطبوعات قسمی بی ریزی نمود که بگواهی خوانندگان آن ، صبه
ملی خود را حفظ و مقبولیت عامه را حایز گشت . باین مناسبت به وثقیتهای
زیر نایل آمد :

- ۱- تعداد مشترکین آن به نسبت سابق ۵۰ فیصد افزونی گرفت .
- ۲- تک فروشی آن نظر بسال گذشته ۵۰ فیصد زیاد شد .

مؤسسه نشراتی انیس بعلاوه اخباری که در روزهای کار رسمی طبع
نمود شمارهای فوق العاده هم در برخی از روزهای تعطیل انتشار داد .
درین سال ، اداره این نامه سه هزار و دویست و هفتاد و یک مقاله را
تصحیح و قابل نشر ساخت و برون نامه بمنصه اشاعه گذاشت .
بعلاوه دویست و شصت مقاله سیاسی منتشر ساخت .
شصت و بیست و سه قطعه اشعار را درج روزنامه نمود .

و پنجاه و هفده قطعه شعر و مقاله بنام همکاری بجرايد ولايات كسيل داشت .

بنالغلي محمد خا لند روښان

چون در سال كذ شته تقويم
هاي مطبوعه نامه انيس، استقبال
خوبي شد، امسال هم بتاسي از سال
يار ، بطبيع و نشر تقويمي خوبتر
و بهتر از آن پرداخت و تقويمهاي
رنگه و مصور را بدسترس صاحبان
ذوق گذاشت .

مزيد بران را پورتاژ هاي
معكس وغير معكس را از دواير
رسمي و ملي اخذ و انتشار داد
و كذا اخبار شهري را به پيمانه
بيشترى نسبت بسال گذشته منتشر ساخت

وسعي بليغ بكار برد تا روز نامه انيس، در روز نشر توزيع يابيد
و با اينصورت بيك سلسله اصلاحات مهم توزيمي توفيق يافت .

نامه هفتگي زوندون كه مجله هفتگي انيس است، بيشتر جالب شد
بطوريكه طرف علاقه كلميه مطالعين قرار گرفت. در اين نامه، مديرمسؤل
آن ذوق خوبي در تهيه مضامين و طبع اخبار و صحافت آن بكار برد .
اين نامه در پهلوي مقالات عمده سياسي - اجتماعي - ادبي و تاريخي
كه از قلم نويسندگان طراز و درجه اول كشور انتشار داد، به نشر يك -
سلسله راپورتاژ هاي مفيد پرداخت و نقد ها و تبصره هايي هم نمود كه
از طرف مطالعين با مراق خاصي استقبال شد .

در نتيجه همين مؤفقيت هاي درخشان بود كه تعداد اين نامه نسبت

بسال گذشته بمقدار قابل توجهی افزونی گرفت و در تڼك فروشی آنهم
افزایش مهمی بعمل آمد .

بعلاوه این نامه با وصف اینکه سبک نشراتی بلندی داشت، توفیق
یافت در قسمت تربیه نویسندگان رول مهمی بهازد و باینصورت يك تعداد
صاحبان قرايخ را تشویق کرد و يك اندازه اولاد معارف را نویسنده ساخت .
این فعالیت در خود روزنامه انیس نیز جریان داشت و مخصوصاً بیشتر
توجه میشد ذوق نویسندگی متعلمین و متعلمات کوچک، تحریک کرد و باین
مناسبت ستون مخصوصی برای همکاران کوچک خود افتتاح نمود .
مجاهدتهای مؤسسه نشراتی انیس برای توريد دستکاه طباعتی مدرن
کمافی السابق جریان دارد .

مؤسسه مطبعه دولتی

این مؤسسه با وجود مشکلات وارده از قبیل نبودن سامان و لوازم طباعتی
باطر مشکلات تراژیکی وضعف مطلق برق، توانست تا حد امکان فرمایش-
های مراجعین را تهیه کند و هم در مقدار تولیدات طباعتی و غیره آثار افزوده
و عایدات خود را نسبت بسال گذشته بیشتر نماید. در حالیکه به منظور خدمت
معارف و مطبوعات، در قیمت طباعتی روزنامه‌ها و جراید و مجلات و غیره
تنزیل معتدلی بهائی قایل شده که در موردش مقدار تنزیل نشان داده میشود.
این مؤسسه در سال ۱۳۳۴ بیش از ۷۷ جلد کتاب و رساله که تعداد طبع
آن از ۲۰۰ جلد تا ۴ هزار جلد میرسد، طبع کرده است. بعلاوه روزنامه‌ها
و جراید ذیل را طبع نموده است:

روزنامه اصلاح، روزنامه ملی انیس، روزنامه هیواد، جریده یامیر،
جریده ثروت، جریده اقتصاد، جریده زیری، و مجلات آریانا، ماهانه،
مجله حقوق (که ماهوار نشر میشود) و مجله یشتوف زغ یا نژده روزه،
مجله کابل یا نژده روزه، مجله ژوندون هفته یک مرتبه، مجله پیام حق
ماهان، مجله مهرمن سه ماهه، مجله ننداری یا نژده روزه، مجله برکت سبز
یا نژده روزه، مجله افغانستان سه ماهه، مجله ویسا سه ماهه، مجله کره نه
سه ماهه، مجله بزگرسه ماهه، شورای ملی دوماهه، روغتیا ماهانه،
روغتیا زیری ماهانه، مجله صناعتی وزارت معادن، سه ماهه.

بعلاوه بطبع روزنامه‌ها و جراید فوق العاده از قبیل:
اصلاح، انیس، ثروت، هیواد، یامیر، که تعداد طبع آن‌ها از ۶۰۰
تا ۱۷۶۰۰ نسخه میرسد طبع نموده است و همینقسم مجلات فوق العاده،
روغتیا زیری، روغتیا، زیری، کابل، افغانستان، کره نه که تعداد طبع
آن از ۳۰۰ تا ۱۰۰۰ نسخه میرسد طبع نموده است.

مجلاتی که امسال با انتشار آغاز کرده اند :

مجله بزگر سه ماهه ، مجله ویسانه سه ماهه ، کانیو اوصتایو مجله سه ماهه ،
ننداره ماهوار که تعداد طبع آن ها از ۲۵۰ تا ۵۰۰ میرسد .

نامه های که ارتقاء یافته اند :

چریده ثروت از هفته وار به هفته دوبار و مجله پشتون زغ از ماهانه
به پانزده روزه با وجود مشکلات ، مطبعه باز هم توفیق یافت روز نامه و جراید
و مجلات را امسال بوقت معین طبع و بدسترس دواير مربوطه بگذارد .

و همچنین مطبعه در قسمت طبع و نشر تازه ترین عکس بسرعت ممکنه حتی
عکس های که دو ساعت قبل برای طبع میرسید ، توفیق یافت .

مطبعه بطبع جنتری های دیواری ، سرمیزی ، جیبی ، لوکس جیبی ،
جنتریهای رنگه و مصور بزبان انگلیسی ، فرانسوی ، جرمنی ، جنتری اصلاح ،
انیس ، طلوع افغان ، بانک تجارتي ، موسسه نسوان ، سفارت امریکا
بصورت رنگه و بعضاً مصور که تعداد طبع آن از ۵۰۰ تا ۲۹۵۰۰
نسخه میرسد ، موفق شده است .

گذشته از آن سیزده نوع جدول قرطاسیه طباعتی که تعداد طبع آن از ۱۰۰۰ قطعه
تا () () قطعه میرسد ، موفق شده است .

غرفه مطبعه در نندارتون جشن استقلال

امسال غرفه آثار مطبعه در نندارتون جشن استقلال ، برجستگی خاص
داشته و مورد پسند مشاهدین و مقامات ذی علاقه واقع و در زمره غرفه های
نندارتون بدرجه اول موفق شناخته شده و از طرف ریاست صنایع و وزارت
معادن به اخذ تحسین نامه درجه اول نائل گردید .

ع ، نیاغلی رحمت الله شفیق معاون
ریاست مطبعه دولتی که در قرنیات
سنوی به رتبه ۳ ترفیع نموده .

ع ، ص نیاغلی محمد ابراهیم
قندهاری کفیل ریاست
مطبعه دولتی

حروف و سربی

حروف و سربی عنصر مهم طباعت است. امسال گرچه برق که عامل مهم تولید حروف است، در مطبعه خیلی ضعیف بوده و منظم نمی رسید، با آن با اثر جدیت و کوشش شعبه سربی و پنجصد و یازده کیلو حروف و سربی ریخته شده است.

کلیشه

یکی از کارهای بزرگ مطبعه کلیشه سازی است. امسال گرچه در اثر مشکلات ترانزیستی، موسسه از این ناحیه به مضیقه دچار بود، با آن به تعداد یک هزار و ششصد و بیست دانه کلیشه تصاویر و مناظر و نوشته های عناوین، کارت ویزت و جراید و مجلات و یسقی های کتب و جداول و اعلانات و فرامین تبریکه و غیره توسط شعبه خطاطی، آرت و زنگو کرافتی ساخته شده است.

مهر رابری

در این مطبعه علاوه از طبع آثار، مهرهای رابری هم تهیه میشو د که امسال پنجصد و سی و هشت دانه ساخته شده است.

تربیشه ها یا اضافه برش کاغذ

تربیشه های اضافه برش کاغذ که قبلاً از روزنامه ها و جراید و مجلات و کتب و غیره بدست می آید، غالباً تلف میشد، امسال مؤسسه عمومی مطابع به غرض تزئید هایدات خود، تمام تربیشه های قابل استفاده طبع را جهت طبع آثار کوچک بکار برد و خارج از کار آمد طبع را کتا بچه صدورقه خرد و کلان ساخته در مغازه خود بمنظور معاونت به طلاب معارف، به قیمت نازل به معرض فروش گذاشت و در همین حال این قید را هم گذاشت که (از يك تا پنج جلد) بیک شخص بیشتر فروخته نشود، تا طلاب معارف همیشه از آن استفاده

داقغانستان کالنی

کښند که هر یک آن از (۵۰ تا ۱۰۰ پول) قیمت دارد و مجموع قیمت آن در یازده ماه ۱۳۴۴ بالغ بر (۱۵۰۶۶۷۵) افغانی شده است .

تنظیم تحویلخانه های مطبعه

تحویلخانه های مطبعه مواد خام و یخته و تکنیکی که از سالیان متمادی تنظیم نشده و مواد و اشیاء غیر مرتب روی هم تراکم کرده و مواد مورد ضرورت گاهی با تفحص زیاد به مشکل بدست می آمد و گاهی بکلی یافت نمیشد و لهذا در سیر کار سخته وارد می گرد ، امسال توسط کارکنان مطبعه بصورت خوب تنظیم شده و این امر در ظرف چند ماه با زحمت کشتی های زیاد صورت گرفته است .

تزیید عایدات یازده ماهه :

۱۳۳۴	۱۳۳۴	تزیید ۱۳۳۴
عایدات منازمه :		

۴۶۵۴۴۴ افغانی ۴۰۰۲۶۳۵۵۰ افغانی ۱۴۴۸۱۸۰۹ افغانی

عایدات مرکز مطبعه ،

۴۳۱۷۰۲۸۹ افغانی ۴۰۴۷۴۶۰۵۴ افغانی ۷۳۰۴۳۲۰۵ افغانی

ماشین های جدید در مطابع ولایات :

چون ماشین های طبع مطبعه ولایت هرات ، فراه ، بغلان ، میمنه ، بدخشان ، کردیز ، پروان که زاید از سه چند حیات خود را بیایان رسانیده و بکلی از کار باز مانده بودند ، ده پایه ماشین جدید و همبرای طبع حروف از کمیافی ساردینای ایتالیا به هفده هزار و پنجاه دلار خریدید شد که هم به قوه برق و هم بیای کار میدهد و دارای امیز حروف و ماشین برش جداگانه می باشند . آمر مطابع به آن ولایات رفته در ضمن تهیه سایر لوازم ، ماشین های متذکره را در آن مطابع نصب و بکار انداخت که در نتیجه در سیر کار مطابع مذکور تسریع بعمل آمده است .

دستگاه زنگو کرافتی قندهار :

هكذا يك دستگاه زنگو کرافتی از مطبعه مرکو تهیه شده در مطبعه قندهار نصب گردید که در امر طبع و کلیشه سازی آنجا رونق خوبی میدید آورده و این امر در نوع خود در ولایات بی سابقه است .

- مغازه فروش آثار طباعتی در هرات در سال ۱۳۳۴ تأسیس شده .

- برای مطبعه غزنه يك همارت جدید تعمیر و تکمیل شده است .

- برای مطبعه پروان و کر دیز طبق نقشه مرتبه امر ساختن همارت جداگانه داده شده است .

کابل دولايت تشکيل

و، ج مېر عبدالعزیز	د کابل والی
ع، م نور احمد	د مستوفی کفیل
ح، دین محمد	دامنښی قوماندان
ع، م عبدالرسول	د کمرک رئیس
ف، غلام نبی	د میرافعی د محکمې قاضی
ف، ملا محمد یوسف	د ابتدائی د محکمې قاضی
ع، عبدالباقي	د ادارې مدیر
ع، عبدالغفور	د معارف مدیر
ص، عبدالاحد	د فواید عامې مدیر
ص، محمد اکبر	د احصائی د مدیر کفیل
ح، سید محمد	د مکلفیت مدیر
ع، محمد عثمان	د لوگری لوی حاکم
ع، محمد اکبر	د دایز نکیو لوی حاکم
ص، عبدالوکیل	مدعی العموم

دینار والی ریاست

تشکیل:

دینار والی معاون ع. ص. حاجی عبدالخالق
 د. مخصوص قلم مدیر (پنجمه رتبه) ص. سید جلال الدین
 د. انجمن منشی به دریمه رتبه، ع. فیض محمد « با فیض »
 د. ترافیک د. مدیر کفیل « خلورمه رتبه » ع. عبدالله (عبدالرحیم زی)
 د. عامه و د. خدمات و مدیر « خلورمه رتبه » ص. محمد عیسی « یعقوبی »

د. پلتهنی ریاست:

د. پلتهنی رئیس دو همه رتبه
 ع. ص. محمد زمان
 د. پلتهنی غری به پنجمه رتبه پنجه تنه
 « » « او همه » لس »

د. تشکیلا تو ریاست:

رئیس دو همه رتبه
 ع. ص. امیرالدین
 د. تبلیغات و د. لوی مدیریت کفیل
 دریمه رتبه ع. حاجی عبدالواحد
 د. پامیر د. ید. مسؤول مدیر

خلورمه رتبه ص. عبدالمنان (در دمنند)

د. دکتور سهیل

د. تمشیل د. صحتی مدیر به خلورمه رتبه ص. عبدالرشید (جلیا)

د. لوازم و مدیر « » ص. صفر علی « امنی »
 د. ذاتی مدیر پنجمه « » ص. نور احمد « ملال »

د. احصایی مدیر « » ص. ضیاء الدین
 د. یانو مدیر « »

د. لس کو نو و. واحید و مدیران پنجمه رتبه
 د. یقمان د. دینار والی مدیر پنجمه رتبه ص. محمد صادق

د اداري ریاست :

د رئیس کفیل په دوهمه رتبه ع ، ص ، غلام نبی
 د محاسبی مدیر د څلورم رتبه ص ، حاجی محمد لغور
 د واز د اتومدیر » » »
 د تصفیی مدیر » » » ص ، عبدالحمید
 د سرویسو فو د تصدی مدیر د پنځمه ش ، غلام نبی -
 د خریداری مدیر د څلورم ص غلام رسول
 د معاشی مدیر » » » ص ، محمد صدیق

د کار او ساختمان ریاست :

د رئیس کفیل په دوهمه رتبه ع ، ص عصمت الله سراج
 د کار لوی مدیر د دریمه ع شیر محمد آسیابان
 د فلواتو مدیر د پنځمه ص عبدالرزاق
 د فنی لوی مدیر د دریمه ع رمضان مهندس
 د فنی مدیر د پنځمه ص غلام حیدر مهندس
 د ساختمان مدیر د » » ص عبدالصبر سمیع

د صحنی ریاست :

د رئیس کفیل دوهمه رتبه ع ، ص دکتور محمد عمر وردک
 د شفا خانې سرطیب ع محمد عزیز سراج
 د حفظ الصحی او تنظیماتو لوی مدیریت ع ، عبدالرحمن
 د صحنی انجنیر ع موهبتا
 د صحنی انجنیر اسیستانت ص کل محمد د کوهستانی
 د اوبو رسولو متخصص دریمه رتبه ع عبدالغفور
 د اوبو رسولو نوی سرانجنیر ع ، گو میاما

انجمن بناروالی

انجمن بناروالی در ظرف سال دوم ، دوره دوم انتخابی خویش بطور هموم: بمقداد (۱۲۰۸) تصویب در موضوعات مرجوه و موارد مختلف منابع هایداتی و مسائل همرانی و غیره معاملات بلدی ، بر روی مقررات اصول اتخاذ و بشرض تطبیق و اجراء توسط مکاتیب رسمی بدوایر مربوطه آن تسلیم داده است .

دارایی :

وضع مالی بناروالی قابل ملاحظه و لازم تقویه بوده ازین رو حتی الامکان سعی شد تا عایدات خود بناروالی بصورت منتظم بدست آمده و افزودی بعمل آید . چنانچه در سال ۱۳۳۲ و ۳۴ تقریباً نسبت به سالهای گذشته درصدی پنجاه افزودی بعمل آمد که تقریباً در حدود دو کرور افغانی بالغ میشود ، اما برای اینکه کارهای بزرگ شهر را کفایت نمیکرد چنین ترتیب گرفته شد که منازل از سر قیمت شده ، بترتیبیکه برای همشهریان هم تکلیفی پیش نشود . تکس منازل گرفته شود که از يك جانب عداالت اجتماعی قایم و تفاوتی که بین خانه های قدیم و جدید وجود دارد از بین رفته و از طرف دیگر خانه های بی قیمت که تکس نمیدهند ، شامل تکس شوند . چنانچه بمبن منظور يك هیأت تعیین گردید و بدین صورت از يك طرف دفتر تکس منازل را که بصورت منتظم وجود نداشت ، درست و بترتیبیکه همشهریان نیز زحمت نبینند وضع مالی بناروالی تقویه گردید همچنان که کرایه شاهی ، جواز صنفی ، باقیات و غیره بوسیله نواحی ، بعد ازین بصورت صحیح جمع آوری میشود و دفاتر آن ترتیب میگردد که امید است وضع مالی بناروالی بیشتر تقویه گردد . سینما ها - قهوه خانه ها نیز تعمیر شده تا منابع هایداتی تقویه شود ، سرویسها - تاکسی ها خریداری شده

د افغانستان کالنی

که اینهم بذات خود بنیة مالی ښاروالی را تقویه میکند . برای اینکه ښاروالی در حال بحرانی بود و شهر ايجاب میکرد که بزودی آباد و آبرومند گردد ، بقرضه ها مبادرت شد . دو ملیون افغانی از وزارت مالیه ، ۲۰ ملیون افغانی لږ افغانستان بانک و همچنان يك قرضه خارجی برای خرید سامان و لوازم ماشین و آلات از شوروی گرفته شد و برای تادیة فروض برای اینکه وضع مالی ښاروالی بحرانی نشود ، يك فیصد مالیات بر عایدات بدسترس داینین گذاشته شد که بصورت غیر محسوس این قرضه ادا کردد و اگر تکافو نکرد البته بقیة آن را در موقع آن میپردازند . باوصف این ، سال گذشته و امسال وضع بحرانی ښاروالی را بحکومت پیشنهاد و از لطف حکومت در سال گذشته ده ملیون افغانی و امسال دوازده و نیم ملیون افغانی و از قرضه آلمان شرفی برای خرید فلزهای شبکه شهری ۳۰۰ هزار دالر معاونت گرفتند . برای تعمیر مساجد ، مردم شهر اعاناً تقریباً ۱۵ لک افغانی امداد کردند و سال گذشته تقریباً دو نیم ملیون افغانی برای مساجد و سائر کارها از حکومت معاونت گرفته شد . اسعار نیز برای آب رسانی بنرخ ۲۲- افغانی و برای سائر کارهای خرید لوازم و غیره بنرخ ۳۲- افغانی از وزارت مالیه گرفته شد که تفاوت این نیز از ملیونها تجاوز میکند . بدینصورت توانستند امسال بودجه خود را روی عایدات ثابت برای اولین بار ترتیب کنند و بدینصورت با معاونت قیمتدار حکومت و مردم ، وضع مالی ښاروالی تا اندازه ی تقویه شد . و سینمای پامیر نیز به ۱۲ و نیم لک افغانی به اجاره داده شد که از طرفی بودجه اداری آن بمقاد ښاروالی تنقیص گردید و عایدات آن نیز از گذشته خیلی بیشتر گردیده است .

تشکیلات :

برای اینکه کارها بطرز و روش دنیای پیشرفته با اساسات عصری ، یعنی بصورت عدم تمرکز انجام پذیرد ، و کارها بسرعت و منظم جریان

وکلاي دورۃ دوم ڄاڻاڻي

یابد، تشکیلات را بعد از تجربه دو ساله بامشوره ارباب دانش و خیراین رشته و نظریات نماینده سازمان صحتی جهان، مستر (بارتلت) ترتیب و لایحه و ظایف برای اولین بار در بناروالی گذرانیده شد تا مأمو رین مسؤلیت های خود را در برابر امور دانسته و صلاحیت ها تعیین باشد و اعضای رئیس بتوانند از امور رسیدگی کنند. اداره تفتیش برای این منظور، در تشکیل بزرگتر گرفته شده تا همیشه از ادارها و کارها رسیدگی کنند. گروه تدقیق انتخابی نیز گرفته شد تا بایج تفتیش را تدقیق و بعد از تصفیه برای باز پرس بمراجع آن بسپارد. دفاتر نیز حتی الا مکان درست شده تا سر از سال ۱۳۳۵ کارهای روز بدفاتر جدید، طبق سیستمی که قانون سپرده و ترتیب آنها با مشاوری ارباب آگساز صورت گرفته، درج و کارهای سایر حتی الامکان باشب کاری ها تصفیه و آنچه تصفیه نشده بمدیریت تصفیه مؤقت تفویض گردد بدین صورت کارها مرتب گردیده - برای آینده دفاتری منظم سپرده شود.

آب کابل

چون آب نوشیدنی از احتیاجات مهم حیاتی است، دوره دوم بناروالی احتیاج شدید مردم را احساس نموده و در اطراف آب مطالعاتی عمیقی با متخصصین نمود. مقدار تهیه آب بمقتاس نفوس بیست سال بعد، در نظر گرفته شده است. آبی که این پروژه تهیه میدارد چندین برابر آب بمان است، چشمه بمان روزانه (۳۷۰) متر مکعب آب میدهد در حالیکه این آب (۸۰۰۰) متر مکعب خواهد بود که این پروژه زیر کار است اما پروژه عمومی که ۶۰ هزار متر مکعب میشود در این پروژه به نظریه مستر (بارتلت) نماینده سازمان صحتی جهان، چهل سال بعد نفوس شهر مراعات شده است، و حفر چاهای عمیق تحت نظر متخصصین بمرعت جریسان دارد، همچنان تمام سامانهای آن بکابل مواصلت کرده و حفر میزن آب از پنج هزار

د افغانستان کالنی

متر مکعب تجاوز کرده است . برای آبرسانی ، سامان ذیل از جایان
بکابل رسیده .

تشریحات	مقدار	کیات	قیمت
۱ - انجن دیزلی (۱۵۰) اسبه يك سیت		.	۱۷۹۰۰ دالر
۲ - بمبه ۵۷ اسبه سه سیت		۲۸۰۰	۸۴۰۰
۳ - بمبه عمیق ۴۰ اسبه چهار سیت		۴۱۵۰	۱۶۶۰۰
۴ - کلورکار يك سیت		.	۱۲۵۰
۵ - و نتوری متر قطر ۶۰۰ ملیه متر يك سیت		.	۲۱۸۰
۶ - آله مقیاس آب دوست	۴۲۵ -		۵۰ دالر
۷ - هوا کش ها ۱۴ دانه	۶۵		۹۱۰
۸ - جر ثقیل دستی دو تنه يك سیت		.	۲۲۷۰
۹ - کتالی وافرار ریخته گری دوست	۱۳۷		۲۷۴
۱۰ - سمٹ بورت مندی ۶۱۵ تن	۴۱		۲۵۲۱۵
۱۱ - وال نش ۳۵۰ کیلو کرام	.		۱۲۴
۱۲ - سیخ آهنی ۱۷۰ تن	۱۴۰		۲۳۸۰۰
۱۳ - سرب ۱۰ تن	۴۳۰		۴۳۰۰
۱۴ - وایر میتر يك سیت	.		۱۱۰
۱۵ - وایروج بك سیت		.	۲۱۳۰
۱۶ - فلهای چودنی معه پرزه جات ۹۳۴	.		۶۰۰۰۰
۱۷ - والهای چودنی ۷۳			۳۳۹۸۴
۱۸ - فلهای سیمی معه پرزه جات ۷۷۷			۳۲۰۴۴
۱۹ - ماشین تخلیط سمٹ با موتور سه هراده نی يك سیت			۲۹۰۸
۲۰ - موتور سه هراده ای مع ماشین یرش کیسی دوست ۱۸۲۳-۳۶۴۶			
۲۱ - ماشین برمه امتحانی يك سیت			۱۰۰۰
۲۲ - ماشین برمه معه فلها يك سیت			۵۳۲۵۹

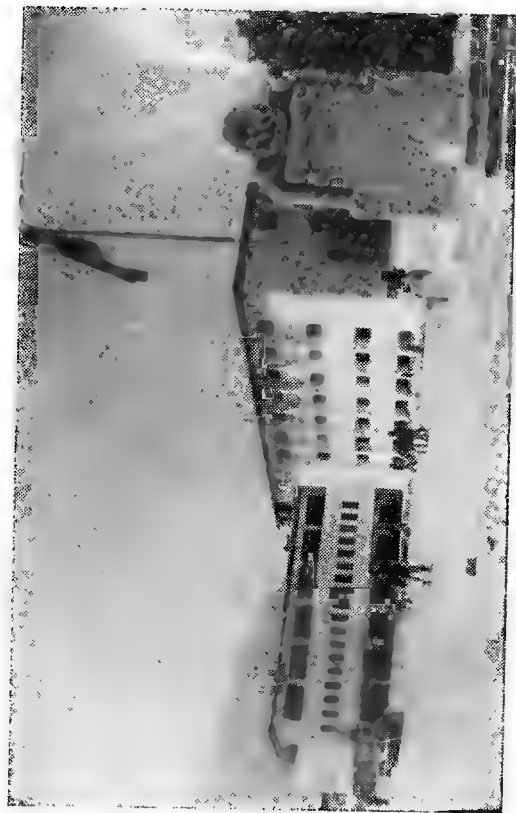
فابریکه :

طبق نقشه کار شناسان ماشین واسفالت تعمیر و تهاب های سمنتی کارخانه ترمیم لابر اتوار ذخائر - روغنیات و غیره آغاز یافت یا مساعدت هوا و کسار شباروزی بشور ۱۳۳۴ فابریکه تکمیل گردید. در او اسط سال ۱۳۴۳ راجع بخریداری يك دستگاه اسفلت با سائرسامان سر کسازي با اتحاد جماهیر شوروی قرار داد گردید و يك دسته انجنیران و متخصصین برای نصب و بکار انداختن آن وارد کابل گردیدند. سامان و ماشینهای بیکه در کارگاه بزرگ قبر موجود است حسب آ تبست :

- ۱ - ماشینهای مختلف سنگ شکنی دو پایه .
- ۲ - ماشین مخلوط کننده . قبر یکپایه
- ۳ - ماشینهای غربال ریک و سنگ دو پایه
- ۴ - داش دور خورنده و گرم کننده مواد سنگی اسفلت یکمدمد .
- ۵ - ترانسپورتر کل مت يك عدد .
- ۶ - ترانسپورتر های مختلف ده عدد.
- ۷ - مخزن تولید کننده بخار يك عدد .
- ۸ - دیک مایع کننده قبر سه عدد .
- ۹ - ماشینهای ولدنک برقی و کازی دو پایه .
- ۱۰ - موتور ۶۰ کلبوات تولید کننده برقی بطرولی یکمدمد .
- ۱۱ - موتور جنریتر ۶۰ دیزلی یکمدمد .
- ۱۲ - ترانسفارمر برقی یکپایه .
- ۱۳ - موتوهای برقی از (۲) کلبوات تا « ۴۰ » کلبوات .
- ۱۴ - بمبه های (۶۳۰۳۰۵۰۱) انچه برقی دستی پنج دانه .
- ۱۵ - ماشین هموار کننده اسفلت در جاده ها یکمدمد .
- ۱۶ - بولدوزر ۲۰ عدد
- ۱۷ - تراکتور ۱ »

- ۱۸- ماشین قلبه ۱ عدد
 - ۱۹- اسکریر ۱ »
 - ۲۰- آفته گیریدر ۱ »
 - ۲۱- اسکواتور (۲۵) تنه يك عدد
 - ۲۲- موتر ياز (۱۶) تنه يك هراده
 - ۲۳- تريلر يك عدد
 - ۲۴- موتر خود پرتاب كننده (ماز) پنج هراده
 - ۲۵- » » » » (زيس) ده »
 - ۲۶- » » » » (كاز) نه »
 - ۲۷- موتر جيب ۴ هراده
 - ۲۸- موتر قبر ياش ۱ »
 - ۲۹- موتر ورگشاب ۱ »
 - ۳۰- موتر تانك ديزل و بطرول (۱۰۰۰) كيلنه يك هراده
 - ۳۱- موتر برف ياك كن دو هراده
 - ۳۲- موتر برف باركن » »
 - ۳۳- موتر آب ياش كه بفشار ماشین، آب ياشی میكند دو هراده
 - ۳۴- موتر شورليت آب ياش دو هراده
 - ۳۵- رول ده تن (۶) پايه .
 - ۳۶- رول پنج تن (۴) پايه .
 - ۳۷- رول ۱۲ تن (۱) » جايانی .
 - ۳۸- رول ۸ تن (۱) » جايانی .
- ده فيصد سامانهای ضروری و فالتوی ماشینها و موتر ها وغيره .
قير ريزی:

متجاوز از ۲۶ كيلو متر سرك ها كه به تفصيل ذكر می يابد، كنده شد
وسنگ اندازی كرديد كه متجاوز از پنجاه هزار متر مكعب سنگ درين

قسمتی از میدان پشتونستان که فیروزبزی آن خاتمه یافته، عمارت با شکوه
مقابل، عمارت اتومات جدید تیفلیس است.

امر به مصرف رسیده است بعد از پخته کاری و مساهد شدن، فیوریزی کردیده است.

- ۱- غازی اکبرخان وات (چمن حضوری) تکمیل یافت.
 - ۲- يك جانب جاده میوند که دوصفحه آن انداخته شده.
 - ۳- جاده مقابل سفارت شوروی که تکمیل گردید.
 - ۴- جاده مقابل شفاخانه ابن سینا تا پل آرتن فیوریزی شد.
 - ۵- جاده مقابل د میرویس و کله از منار هدا لوکیل خان تا کوته سنگی نزدیک سرك دوم شیر شاه میبه تکمیل و متباقی آن دوصفحه انداخته شده.
 - ۶- جاده مقابل ولایتکابل تا چار راه اخیر شهر نو عقب صدارت مقابل سفارتها دوصفحه انداخته شده است.
 - ۷- سرك میدان طیاره که دوصفحه انداخته شده.
 - ۸- سرك هر دو طرف مقابل ارک شاهي دوصفحه انداخته شده.
 - ۹- جاده مقابل دفاع ملی دوصفحه انداخته شده.
 - ۱۰- میدان پیشتوستان که نصف آن دوصفحه انداخته شده.
 - ۱۱- ترمیمات تمام سركهای قیر گذشته در طی امسال اصلاح شده است.
- با اندازه ۱۸۰۹۱۸ متر مربع قیر شده بعضی سركهایك صفحه قیرکار شده تا قسمت هائیکه مقاومت ندارد در بهار ترمیم و صفحه آخر آن انداخته شود.

متخصصین خارجی:

متخصصینکه بنای فابریکه اسفلت را گذاشته اند:

- ۱- گربووف سرانجنیر
- ۲- مائینوف انجنیر ماشین.
- ۳- فوکین انجنیر نصب ماشینها.
- ۴- میخائیلوف مهندس تعمیر فابریکه واسفلت جادهها.
- ۵- کرسٹوف انجنیر ماشین دیزلی.

۶- دویمین متخصص لابراتوار.

۷- نی کو تاحیف انجنیر موتر.

۸- پانقی لوف انجنیر ماشینهای و موتر

۹- ولادی میروف انجنیر سرک واسفلت

کارگراییکه از افراد کشور برای اسفلت و فابریکه قیرریزی تربیه شده اند بتعداد پنجاه نفر ماشین کار و متخصص کار شناس و میخانیک از مردم داخلی، ویناروالی تربیه نموده است که امروز در شعبات فابریکه فیرکار میکنند، تعداد تربیه شدگان روز بروز زیاد گردیده و میرود تا نیاز مندی شهر ویناروالی را رفع نماید.

لابراتوار:

درفابریکه یک دستگاہ لابراتواری موجود است که تجزیه ریکه کل - مت - سنگ را نموده و انواع فیر را بقنا سب آب و هوا تعیین میکنند و ۲۷ قلم لوازم دارد.

تنویر:

ویناروالی کابل سروی تنویر را تمام و با کمپنی زیمنس قرار داد نمود و ترتیبات آن بصورت اساسی گرفته شد تا خدا بخواد در طی سال جاری همه جاده ها روشن شود. فعلاً پایه های تنویر اساسی در غازی اکبر وات و پینتونستان وات مقابل ارکه شاهی نصب شده است و کار این پروژه بشدت جاری است.

۱- از میدان هوایی سرک بی بی میرو سرک مقابل ارکه تا میدان پینتونستان (دوطرفه)

۲- از چمن حضوری تا پل آرتن تا مینار عبدالوکیل خان و از آنجا تا کوته سنگی حسب ایجاب جاده ها تنویر مرکزی و جانبی.

۳- سرک مقابل وزارت خارجه تنویر دوجا نیه.

۴ - تنویر دوسرك عجب صدا رت عظمی از میدانانی ولا یشکابل الی میدانانی مقابل لیسہ نسوان بترتیب فوق سروی آن تکمیل و قرارداد گردید و کار آن جریان دارد .

تعمیرات بناروالی کابل :

بناروالی در تہیہ مصالح طوریکہ در کشور معمول است، مبادرت ورزید و اشہای درسبا سنگ بکار انداختہ شدہ کہ برای تعمیرات بناروالی طورامانی کمالاً بدرد میخورد . تقریباً دو میلیون خشت و بیشتر از پنجصد خروار چو نہ تہیہ و بدسترس استفا دہ گذاشت .

مسجد شیر پور با سلوب خاصی در شرف تکمیل است . مسجد کارتہ در این دورہ بتکمیل رسیدہ است . مسجد چمن حضوری نزدیک باکمال است . ہمین طور در مسجد یل خشتی کار بشدت جریان دارد و تعمیر آن شروع و نزدیک بہ پوشش رسیدہ است .

در بریکوت ، دوکانہا و عمارات ناموزونی موجود بود کہ سال گذشتہ تخریب و امثال بصورت اساسی پختہ کاری آن جاری و بعض حصص ، نزدیک باکمال است . بناروالی دورہ دوم شدیدا متخالف خامکاری است و در ساختمان ہر عمارت پختہ کاری و اتوصیہ مینماید . دوسرك بریکوت و دیل کانکریتی بمعرض سرك دو بروقی یکی بسرك کارتہ و دیگری بسرك علی آباد تعمیر شدہ و ہمینطور تمام خانہہای کہ مقابل سرك عمومی بود ، دیوار ہای آن بصورت کتارہ تا حدود سیلو ساختہ شد .

قہوہ خانہ چمن ترمیم و اطراف آن سنگ کاری و تکمیل گردید . در بی بی مہروسرك میدان ہوایی کہ از طرف وزارت فواید عامہ پختہ کاری شدہ ، یک طبقہ قیر آن از طرف بناروالی از میدان ہوایی بارکے اتصال یافت . دوکانہای بی بی مہرو خریداری شد ، تا مجدداً اپارتمانہای عصری تعمیر شود و تخریب آن ختم گردد . در جمال مینہ منازل زیبا و متنوعی بصورت دومنزلہ تعمیر شدہ و بعضاً هنوز تحت تعمیر است

و تقریباً صد منزل بایک حمام عصری ساخته شده است ، پیاده روها تحت فرش و کافیکریټ گرفته شد تا با جاده های اسفلټ هم آهنگی نموده از حوادث ترافیکی هم جلو گیری شود .
در جاده میوند - بازار شاهی - جاده اندرابی - باغبا نکوچه و غیره پیاده روها سنگ فرش گردیده است .

مواضعیکه تحت اعمار گرفته شده ، آبدۀ میوند و همچنین بعضی عمارات جدید و نیم کاره در جاده قا در ینتون تحت اعمار گرفته شده - میدانی سرویس در حصۀ میدانی ینتونستان تخریب گردیده و تحت اعمار گرفته شده و عمارات عالی شان بنا یافت از قبیل استیشن اتومات تلیفون و هوټل کابل ، محمد جان واټ که با نقشه زیبای ساختمان آن در دوره بناروالی دوم ، ترتیب و تخریب آن آغاز گردیده است ، در ایستگاه های تمام حصص شهر سایه بانهای بصورت فنی با آهنگ دنیا ی خارج ، ساخته شده است - تقریباً در حدود سی سایه بان از کافیکریټ و آهن ساخته شده است .

تفرجگاهها و آرامشگاهها:

باغچۀ اطفال در باغ عمومی شهر نو ، با محتویات آن تهیه دیده شده و همینطور در باغ عمومی ده مزنگ هم باغچۀ اطفال در نظر گرفته شده . چون سینماها در کابل نظر به حجم وسعت شهر باید در هر گوشه و کنار موجود باشد ، بناء بناروالی کابل سینمایی در شهر نو تعمیر و به پوشش رساند و هکذا در ابتداء شیر شاه مینه (سینمای شیر شاه) را قریب با کمال رساند ، و در میدان ینتونستان در نظر است سینمایی بنام (آریانا) اعمار گردد و نقشه آن ترتیب یافته است .

قهوه خانه بنام شیرپور در باغ عمومی شهر نو با بهترین طرز تعمیر شده که فعلاً به پوشش رسیده . قهوه خانه دیگری در ده مزنگ کنار کول آب متصل دریای کابل بناء گردیده که درین روزها سقف آن پوشانده

و عمارات آن دو منزل به حجم (۲۴۵۱) مکعب متر ریخته کاری و کما نکریت گردیده و بقیه کار عنقریب با کمال میرسد .
سیل بر خواجه صفا که همیشه اسباب ناراحتی و تلفات را فراهم مینمود اعمار گردید .

ترافیک :

ترافیک بناروالی تحول اساسی تری را پذیرفته ، هلاکت ترافیکی با ترصدگاه نصب و بسته های ترافیک با طرز مقبول تهیه و در قسمت های معین شهر گذاشته شده است ، چون قوانین ترافیکی شدیداً مراقبت میشود نظر بسال گذشته از حوادث کاسته شده . برای اینکه ترافیک رسیدگی کرده بتواند بتمداد ده عراده موتر سا یکل و سه عراده جیب تهیه گردیده و یک دستگاه تیلیفون برای ترافیک خریداری و بسکابل واصل گردید که عنقریب نصب میشود و امبولانس نیز بترافیک کابل رسیده است .

سرویس ها :

برای رفت و آمد همشهریان ، سه عراده سرویس از عصری ترین سیستم خریداری و به دسترس اهالی شهر مانده شده و بطور یکتعداد تاکسی ها برای اولین بار خریداری شده که آرامی و راحت اهالی را فراهم مینماید .

تعدیل اصولنامه و مراسم قانون :

اصولنامه بناروالی نظر بایجادات عصر ، تعدیل یافت و این تعدیل از راه وزارت داخله صورت گرفت و بمقامات صلاحیتدار عرضه گردید و تشکیلات و ظایف ماورین بناروالی هم ترتیب و مجرای قانونی خود را طی نمود . بناروالی به تطبیق قوانین موضوعه و ازین بردن روایجهای غیر- مشروع و مضر عروسی ها تمیزها و غیره که به اقتصادیات مردم لطمه

مېزد ، مجاهد نه نوډه در تطبيق نظريات عالي تری که مقبول اجتماع بوده
وارضاء محيط را فراهم کرده باشد، کوشيده است .

ميله‌ها و وسايل تفرج :

ښاروالی کابل برای نشاط روحی مردم زمینه‌هایی فراهم و در جشنهای
روز اول حمل ، میله‌ار غوان - صیقله یغمان ترتیبات خوبی اتخاذ کرده و
سازو برگ سروراهالی را از هر رهگذر تأمین کرده‌است . همینطور ترتیب
سالکرة آزادی یشقو نستان - هفتة سره میاشت ، تولدی شهر یار محبوب
و جشن اطفال ، با وضع مجلل ویی سابقه ، زمینه خوشی را برای مردم آماده
نموده است . چون در تمام میدانهای وسیع کابل کاری و غیره موجود است
که آسایش مردم را تأمین کند ، ښاروالی بتاسی ازین مفکوره میدان
ده بوری - دارالمعلمین - بریکوت - محمدایوب غازی - مقابل ارگه و
یشقو نستان رازیر کار گرفته است . در صیقله یغمان تغییراتی پراخ انداخته
و دیوارهای کوتی های شخصی کتاره شد و تعداد هشت ویلا برای آسایش
اهالی بطور رهایش فامیلی ساخته شد . قهوه‌خانه مهتاب نیز تزیین و چهل
بستر بقهوه‌خانه تهیه گردید .

نرخ و نوا :

در ښاروالی کابل با معاونت قیمتدار وزارت مالیه با وصف حوادث ،
موازنه خود را حفظ و آرد در (مندوی) از (۱۷ - الی - ۲۳) افغانسی
تجاوز نکرده است .

کندم و آرد وارده مندوی از اول سال الی اخیر جوت ۳۴
(۶۱۹۷۷) سیر کندم و (۱۵۰۳۰۳۲) سیر آرد .

آردیکه از اول حمل الی ۳۰ جوت از کویر اتبف و تهیه غله در مندوی
وارد شده ، (۲۳ ۵۵) سیر .

سرطبابت بنار والی :

الف . معاینهٔ مریض ها تبیکه یو میه در سرطبابت مراجعه کرده و نسخه ادویه برده آنه .

۱ - مردانه در شفاخانه ابن سینا ۱۱۱۵۱ نفر .
در معاینه خانه چمن ۲۹۸۱ - زنانه . در شفاخانه ابن سینا ۹۳۴۴ نفر . در معاینه خانه چمن ۱۹۵۹۹ نفر . در شق داخله ، جراحی و غیره . نیز بمعداد کتیری تحت مداوی گرفت شدند و از ریاست روز نقون برای ۲۱۵۶۰ نفر شهر و یقامن - صابون بتوسط شفاخانه داده شده است . همچنین واکسین ضد محرقه باهالی تطبیق گردید .

نهالشانسی :

چون نهالها تبیکه بفرض تزئین واستفاده از سایه آنها ، در کنار سرکها از سابق غرس شده و نمو کرده بود ، سالخورده و پوسیده و کج و معوج گردیده بود بنار والی بر آن شد که درختهای مذکور را از بین برده در عوض نهالهای را که موزون و خوشنما باشد بصورت منظم و اساسی تازه غرس کند . در سرکهای چمن حضوری و قسمت های لازمه شهر در بریکوت ، کارته و تمام جاهای مناسب غرس گردید . بخصوص یکتعداد نهالهای سرسبز ناچو رسیده و بزرگ ، در فیهو خانه بریکوت و یبارک سینهای پامیر غرس گردیده است و برای صیانت تمام نهالها ، چو کانهای زیبایی چوبی تهیه دیده شده است .

=====

فعالیتهای دوساله ۳۳ و ۳۴ و ۱۳

سره میاشت

روپهمر فته سال ۳۳ و ۳۴ برای سره میاشت يك دوره مفید و مثمري بود كه جمعیت موفق شده در آن مصدر يك سلسله كارها و نما و نتهای قابل ذكري شود، از قبیل :

تكمیم مېبانی جمعیت :

در ۱۳۳۳ مسامي كېسيون چهار نفر (شافلو دا كتر عبدالظا هر فقير محمد شفاء ، اختر محمد و غلام حضرت كو خان) برای ترتيب و تنظيم اسناد لازمه ، نسبت شمول عضويت در صليب احمر بين المللی ، گامیابی بار آورده و جمعیت افغانی سره میاشت از طرف ليكك مجامع ملی صليب احمر و كميته بين المللی صليب احمر (كه هر دو در چينوا مقر دارد) به رسميت شناخته شد و اسناد لازمه آن هم رسيد ، كميته بين المللی صليب احمر تحت متحد المال مؤرخ ۲ دسمبر ۱۹۵۴ (مطابق ۱۰ سنبله ۳۳) او صاف و خصوصيات افغانی سره میاشت را به اطلاع ۷۲ مجامع ملی دنيا رسانده و بعداً كميته اجرائيه ليكك مذکور بجلسه مورخ ۱۱ نومبر ۵۴ مطابق ۵ عقرب ۳۳ خود، رسميت سره میاشت را اعتراف و ضمن يك تبليگرام تبريكيه و مراسله اطمینانیه، اين موفقیت را تصدیق كرد . علاوهً بعضی از سره میاشت ها و صليب احمر های مما لك جهان از قبیل اردنیه ها شهبه - اندونيزيا - تركيه - لبنان - كانادا - سيلون هندوستان - يونان - سار - باراكواي - اطريش - اسيا فيا - دامارك - حبشه - المان غربی - پرتگال وغيره، اين شفا سانی را تهنيت كیفند ، كویا به اين ترتيب - جمعیت افغانی سره میاشت در ظرف سال ۳۳ آ خربن مرحله تكاملی شخصیت بين المللی خود را به موفقیت گذر رانده و نظر به اجرای بعضی تعهدات ویر نسبت های موضوعه بين المللی، در قطار ۷۳ جمعیت های ذكر هلال و صليب احمر، محل خود را اشغال كرد .

حق المضویقی که از طرف کمیته بین المللی صلیب احمر مستوجه ما
میکردید مبلغ شصده فرانک سویسی پرداخته شده و نسبت پرداخت مبلغ
چهار هزار فرانک سویسی به لیگک مجامع ملی بایست حق المضویقت
اخیراً اقدام شده .

طبعاً با کسب این مؤفقت مرادوات سره میاشت با هر دو مرجع مذکور زیاد
شده و در موافق لازم تبادلہ احساسات هم گردیده .

چنانچه در موقع تجدید سال نو - روز هفته بین المللی صلیب احمر ،
سالگروه ملل متحده وغیره پیامهای تبادلہ گردیده و علاوه لیگک مجامع
ملی صلیب احمرها ، محترمه میرمن ارن فا کلند را بعیت نما ینده خود
دو افغانستان معرفی نمود . نامبرده خانم داکنر فا کلند است که
از جانب مؤسسه صبحی جهان بعیت مشاور صبحی تزدوزارت صبحی مملکت
موظف میباشد .

معاونت های جمعیت :

در سال ۳۳ معاونت های ذیل از طرف جمعیت صورت گرفته :

۱ - سیلاب چغانسور که طبق اطلاعات موثق حکومت یکی از سیلابهای
مدهش و بی سابقه بوده و اهالی چغانسور را بمصیبت عظیم دچار ساخته بود
جمعیت بشرحی که همه اطلاع دارید مبلغ (۶۰۰۰۰۰ / ۰) افغانی را
برای کمک به آن مصیبت دیدگان تخصیص داده و هیأتی تحت ریاست
غلام حضرت کوشان معاون اداری جمعیت به آنجا فرستاد ، هیأت مذکور
به (۳۹۳۵) نفر رخت و کندم و دوا ی لازمه داد - اثرات مفید اعانه را
ازین میتوان تخمین کرد که قبل از توزیع کندم سره میاشت - در آنجا
کندم فی سیر ۴۰ - ۵۰ افغانی بود و در ایام توزیع و بعد از آن به ۸۰ - افغانی
تزیل کرد . و در عین زمان پارچه های قشنگ سره میاشت برای لباسشان
در موقع عید توزیع شد .

۲- در ایام جشن استقلال ۳۳ (۱۶۵۴) نفر در منطقه جشن از طرف داکتران سره میاشت در کامپصهی معاينه و معالجه کشته، برایشان اد و به رایگان داده شد. در جشن استقلال سال گذشته اولین بار از طرف خانم- های حساس و اعضای سره میاشت در منطقه جشن، انان هم معاينه و تدای عاجل صورت گرفته که مجموع زنان و مردان و اطفالی که در ایام جشن استقلال سال ۳۳ از طرف سره میاشت تدای شده اند (۳۰۰۶) نفر میباشد

۳- در زمستان سال ۳۳، سره میاشت باز هم به (۳۴۸۹) نفر ینوایان کابل مثل سال گذشته رخت و نان توزیع کرد که بقیه مجموعی آن در مرکز (۲۲۰۴۶۶/۴۹) افغانی شده و هم سره میاشت برای اولین بار توسط شعبات خود در ولایات به ینوایان رخت زمستانی داد که به این حساب تعداد مجموعی کسانیکه در زمستان سال ۳۳ از سره میاشت امانه گرفتند به (۵۲۸۹) نفر رسید. ضمناً این امداد علاوه از معرفی مرام جمعیت و کمک آن به مردم سبب تقویت بازارها هم شده و یکنوع کمک غیر مستقیم است در استقرار نرخها که اثرات آن به هم مشهود گردیده.

۴- در آغاز سال ۳۳ هنگامیکه باران های شدید بهاری در دامنه کوه شبر دروازه فرو آمد، مثل سالهای گذشته ساحه وسیعی را از عقب شفا خانه ابن سینا گرفته تا درخت شنک چهار خساره متنا بها ساخت که به اثر آن ریاست اداری بنام کمک معجل به اهالی آنجا جمعه مبلغ (۶۶۰۰/۰) افغانی به ۲۵ نفر خانوار امانه داد که اگر چه مقدار کم بود اما به نسبتیکه سرعت و بوقع کمک شده بود بسیار موثر واقع گشت.

۵- بمعاذله ملاریه طبق سالهای گذشته مبلغ پنجاه هزار افغانی داده شده.

بر علاوه امدادهای داخلی، سره میاشت در مالک خارجه هم امدادهای نمود بشرح ذیل:

۶- به واقعه حریق بازار بزرگ استانبول، مبلغ یک هزار یوند

مداوی (۹۰۸۹۲/۳۵) افغانی به هلال احمر تر کپه کک کرد .
۷- در واقعه سیلاب شمال مصر که در آن شهر کهنه خسارات زیادی را متحمل گردید، مبلغ یک هزار یوند معادل (۹۰۸۹۲/۳۵) افغانی بطور کمک فرستاد .

۸- در وقوع سیلاب شدیدیکه به هند و پاکستان در اوایل سال ۳۳ رخ داد، یک هیأت طبی تحت ریاست ظاغلی داکتر محمد اسلم اعزام شد . این هیأت مقدار سی هزار متر رخت وطنی و یک مقدار ادویه را برای کمک مصیبت دیدگان سیلاب در پاکستان و مقدار بیست هزار متر رخت برای مصیبت دیدگان هندوستان از طرف جمعیت بردارد، مجموع این امداد مبلغ ۲۸۳۸۶/۷۵ - افغانی شده .

قابل تذکر است که همه امداد خارجی ما از طرف جمعیت های مربوطه به مسئولیت قبول شده . چنانچه در مورد امداد سیلاب هند و پاکستان از طرف صدراعظم های هند و پاکستان و در مورد کمک سیلاب مصر لیکه بین المللی، از جمعیت افغانی سره میاشت اظهار امتنان نموده اند . چون سره میاشت در اخیر سال عضویت خود را حاصل کرده، اگر بعد از این خدا ناخواسته مصیبتی رخ دهد جمعیت ما هم از امداد سره میاشت های سایر ممالک و مقامات بین المللی آن مستفید خواهد شد .

مهمذا در بعضی موارد مثل سیلاب چفانسور (با اینکه در آنوقت هنوز عضو بین المللی نشده بود) مقامات خارجی هم به سره میاشت کمک کرده اند (مثل سفیر کبیر دولت علیه شوروی - اعضای سفارت ایتالیا و غیره) یک امداد دگریکه سره میاشت خواست بنام بشریت اجرا کنند، ولی حکومت پاکستان مانع آن شد، امدادی است که برای مصیبت دیدگان زلزله کویته از طرف جمعیت ما اختصاص یافته . این امداد شامل مقدار گاهی رخت دوخته مردانه و زنانه - شال - ادویه و یک هیأت طبی بود که متاسفانه رد شد و سبب قاتر ما گردید . علاوه ازین

امداد، بعضی کمک های انفرادی هم صورت گرفته که عبارت است از:

- ۱- یکتفر عبدالقدیر نام لنگک . یای چوبی ساخته شد.
- ۲- به شاغلی مرحوم محمدعلی زره نظر به بینوائی و عسریتی او در موقعش کمک یولی شد .
- ۳ - یکسبت روی مزی اعلی . به محترمه داگترس کبید ، بیاس خدماتی که در مورد حمایه مادران و اطفال بمملکت عزیز ما کرده بود بصورت هدیه داده شده است .
- ۴ - به شاغلی میرزا نور احمد مریض، که در شدت سرما بینوائی خان به استحضار جمعیت رسید، کمک یولی و جنسی شد، جمله یبانی که از طرف جمعیت در سال ۲۲ بمردم اعانه داده شده (۱۳۷۰۳۰۳/۶۷) افغانی است و اما معاونت جمعیت که در سال ۳۵ صورت گرفته قرار ذیل است :
 - ۱ - بریاست مجادله ملاریا مبلغ پنجاه هزار افغانی داده شده .
 - ۲ - به ۴۰۴۱ نفر بینوایان شهر کابل بقیمت مبلغ ۴۷۶۲۸۱/۸۲ افغانی رخت و نان داده شده .
 - ۳ - مبلغ پنجاه افغانی به ورثه محمد علی زره جهت تکفین و تجهیز اوداده شده .
 - ۴ - به صوفی غلام محی الدین مفلوج، پنجاه افغانی داده شده .
- و در خارج :

به سیلاب رسیدگان هند مبلغ ده هزار کله ار هندی بقیمت ۶۸۱۹۹/۱۸ افغانی داده شده که جمله کمک های سال ۳۴ جمعیت در حدود ۵۹۵۶۸۱/۰۰ افغانی میباشد.

در مورد اعانه زمستانی قابل ذکر است که در دوسه سال دگر این قسمت زیاده تر بکمک وزارت مالیه و دیوی تعاونی صورت میگرفت که مدت ها مدید زیاد مامورین آنهارا مصروف میکرد. اما امسال تمام فعالیت های مزبور توسط همین عده محدود مامورین جمعیت صورت گرفته است. در جسی که به بینوایان داده

شده نیز تغییر واری و ارد شده به اینصورت که سابقا از تکه های خارجی و شامل چندین رنگ و جنس توزیع میشد حالا تکه امسال جمعیت تمام رخت بینوایان را از سان کوره نساجی خریداری کرده که البته به جمعیت ارزانتر و برای بینوایان مفیدتر و بادوامتر ثابت شد. در ترتیب کویون ها نیز تغییر از حیث سرعت اجراء و سهولت مراقبت و حفاظت داده شده بود و برای مزید احتیاط، ذریعه گستر در خود اداره چاپ شده نکته مهم درین توزیع، این است که ما مورین محدود سره میاشت توانستند تمام این امور را نسبت بسابق در وقت کمتر انجام بدهند و به همین لحاظ که توزیع وقت تر شروع گردیده و بی نوایان نسبت به سال های سابق کمک وافرتر گرفتند.

در هر ولایت مثل سال گذشته شعبات ما بیکصد و پنجاه نفر که جمعاً ۱۸۰۰ نفر میشود یک یک لباس داده است.

عواید یا کمک به جمعیت

۱- سره میاشت در سال ۳۳ جز امانات مردم، کدام مدرک خاص نیافته، ولی از نشیبات جدید آن در حصه عواید جمع آوری پوست قربانی است که در رایور سال گذشته به اختصار عرض شده بود.

اهالی غیرینند افغانستان این اقدام را بحسن نیت مقابله کرده و در کابل و اطراف تخمیناً یک تعداد زیاد پوست گاو و بز و کوسفندی به سره میاشت دادند. عایدات آن در مرکز و اطراف در سال ۳۳ - ۸۷/۳۸۴۵۴۲ افغانی شده ولی بیاد باید داشت که بنا بر عدم امکان جمع آوری سریع پوست از خانه ها و عدم بلدیت مردم به حفاظه آن هنوز مشکلاتی درین است و اگر روزی موفق شویم که در کابل و ولایت پوست ها را قبل از آنکه در گرمی خراب شوند جمع کنیم این مدرک خوبی است و احتمال دارد بالغ زیاد بدست آید.

۲- از مدک انواع عضویت های جمعیت در سال ۳۳ مبلغ ۷۶۶۷۱/۴۶

د افغانستان کالنی

افغانی جمعیت رسیده - عایدات سال ۲۲ از پن راه مبلغ ۱۰۷۷۱۳ افغانی بود .

۳ - عایدات هائی که در سال ۲۳ جمعیت رسیده ۱۰۷۸۶۴۷ / ۱۰۴۳۶۸۲ افغانی است و در سال ۳۲ مبلغ ۱۰۷۸۶۴۷ افغانی بود .

۴ - عایدات هفته مخصوص که در جای دیگر مفصلاً شرح داده شده در سال ۳۳ مورد بحث ۱۷۸۹۲۷ / ۹۳ افغانی در مرکز و مبلغ ۱۶۵۲۱۱ / ۴۰ افغانی در ولایات بدست آمده که مجموعاً ۳۴۴۱۴۹ / ۳۳ افغانی است .

در سال ۳۲ عواید این مدرک ۲۰۲۴۸۸ / ۷۹ افغانی شده بود .
۵ - با اینکه بیانس بانکها نیکه سره میاشت در آن سهم دارد هنوز مکمل بها نرسیده . معیناد در سال ۳۳ مبلغ ۶۸۸۰۰۰ افغانی از بانک ملی و مبلغ ۱۷۹۰۰ افغانی از شرکت ملکی شده صبا رسیده است .

در قسمت باوجود عدم استطاعت مالی جمعیت در سال ۲۳ طبق سوابق بدید مجمع مرکزی خود ، مبلغ ذیل را هم اسهام خریده :

۱ - از بانک تجارتی	مبلغ ده لک افغانی
۲ - از بانک زراعتی	مبلغ دو لک افغانی
۳ - از بانک تعمیراتی	مبلغ ده لک افغانی

در قسمت عواید باز هم مشکورت جمعیت متوجه تشویقات و باب صلاحیت و عاطفه مردم است . چنانچه در قسمت اعانه ذوات خبر پسند و اهالی محترم است که صدای جمعیت راهمواره لبیک گفته اند - مؤسسات مثل دافغانستان بانک بانک افغانی - بانک ملی پنجاه هزار افغانی - شرکت سهامی اقتصاد ده هزار افغانی ، شرکت سرویس سیزده هزار افغانی به اثر تشویق از سرجمع مفاد سالانه خود اعانه داده اند که جمله آن شامل مبلغ ۱۷۳۰۰ افغانی شده و در صندوق عواید سره میاشت داخل گشته است .

چون از حیث نداشتن منابع ثابت، جمعیت هنوز نتوانسته با اجرا آت قسمت زیادی از وظائف اصلی خود بپردازد، به شاغلی وزیر مالیه مقامه و اوشان نظر به علاقه مفرطی که در پیشرفت جمعیت دارد يك كميسيونی مركب از بناغلی غلام محمد بابری رئيس اقتصادى و بناغلى محمد آصف رئيس عايدات - بناغلى داکتر محمد ولى مدير تر كز بناغلى محمد سرور رحيمى مدير مكتب عالى مالى - بناغلى مختار لوى مدير عمومى ادارى وزارت مالیه - بناغلى اختر محمد رئيس ادارى - و غلام حضرت كوشان معاون جمعيت را گماشتند كه عوايد منور و مستمر پيدا نمايند .

معاينى كميسيون ادامه دارد و انشا الله نتيجه خوبي از آن بدست خواهد آمد و در اثر آن جمعيت موفق خواهد شد كه آينده با بنيه قوى داخل ميدان فعاليت گردند .

عوايد سال ۱۳۳۴ قرار ذيل ميباشد (هنوز رايور عوايد ولايات نرسيده لندا تنها عوايد مركز ذكر ميشود)

۱ - مدارك عضويت ۲۴۷۹۵/۰۰ - افغانى

۲ - اعانه‌هاى كه در طول سال ۳۲ به جمعيت رسيده ۲۹۷۵۴۷/۷۲ - افغانى
اعانه‌هاى مشروط كه بنام اعانه زمستانى بينوايان داده شده ۳۱۵۱۱/۹۲ - افغانى كه جمله آن ۴۲۹۰۳۹/۶۴ - افغانى ميشود .

۳ - عايدات هفته مخصوص سال ۳۴ مبلغ ۲۳۹۳۷۴/۳۸ - افغانى است كه نسبت عايدات هفته مخصوص سال ۳۳ مبلغ ۶۰۴۳۶/۴۵ - افغانى زيادتر ميباشد .

۴ - مفادى كه از درك اسهام جمعيت از بانك كلى و سر كت صبارسيده جمعاً مبلغ ۶۷۵۴۲۹/۴۱ - افغانى است .

۵ - عوايد پوست قربانى كه در سال ۳۴ عايد شده ۶۰۹۱۲/۲۵ - افغانى

۶ - باز كشتى مصارف ۹۷۸۵/۸۳ - افغانى

۷ - قيمت مجله ۱۱۵۰/۰۰ - افغانى

۸ - عايدات مختلفه ۸۲۸۵/۰۰ - افغانى

۹ - فیصد چهل عواید اطراف که از سال ۳۳ رسیده و بحساب سال ۳۴ جمع گردیده ۳۶ ر ۲۱۱۶۰ - افغانی
جمله عایدات سال ۳۴ مرکز جمعیت مبلغ ۸۷ ر ۱۶۵۹۹۳۱ - افغانی شده است.
نا گفته نمیکذاریم که در سال ۳۴ نیز بقیمت (۲۸۵۰۰۰) افغانی سهیم
شرکت سرویس خریداری شده .

امداد خارجی بسره میاشت :

در ظرف سال ۳۳ به اثر یک مراجعه وزارت صبحیه، لیکن مجامع ملی
هلال و صلیب احمرها، دو عدد شش آهنی و مقدار (۵۰۰) و بال کاما گلوین
ارسال کرده اند که ششها تحت استفاده وزارت صبحیه بود و کاما گلوین
نزد جمعیت است و در مواقع لازم از آن استفاده خواهد شد در سال ۳۴
بتمدد ۵۰ جلد کتاب امداد اولیه و ۱۰ جلد کتاب مرافیت نوزاد قبل
از تولد ۱۰۰ جلد کتاب پرستاری طفل شیر خوار از طرف (سفارت
کبرای اتانزونی مقیم کابل) بجمعیت رسیده .

شعبات جمعیت :

شعبات جمعیت در ظرف سال گذشته، طوریکه در قسمت کمک ها عرض شد
هر کدام اولین بار بیکصد و پنجاه نفر مستحق و بینوا در زمستان رخت
توزیع کردند - این کار بنا بر دودلیل انجام شد، اول اینکه کثیراً
شعبات مستحقین را بصورت انفرادی، معرفی میکردند و اینها زیاد تر
شامل طلاب بی بضاعت مکانب میبود - لهذا ریاست اداری طبق هدایت
مجمع مرکزی بشعبات خود هدایت داد که بیکصد و پنجاه نفر رخت بدهند
و در توزیع به طلاب بی بضاعت حق تقدم را فایل گردند - دلیل دوم
اینکه در ولایات احساس میشد که پول جمع میشود و مصرف نمی . جمعیت
جهت از بین بردن این مفکوره، هدایت توزیع امداد را داد تا برادران
اطراف ما هم برای العین ببینیند که سره میاشت برای معاونت و امداد
بینویان است .

فعالیت از حیث هوایم اقرار ذیل است:

- ۱- مزار شریف ۱۹ ر ۲۴۹۳۷۶ - افغانی
- ۲- مزارات ۴۷ ر ۱۸۳۷۳۳ - افغانی
- ۳- قطن ۶۰ ر ۱۵۱۱۰۴ - افغانی
- ۴- میمنه ۹۸ ر ۲۴۹۹۰۶ - افغانی
- ۵- مشرفی ۶۰ ر ۱۱۳۳۸۸ - افغانی
- ۶- قندهار ۸۴ ر ۱۲۲۰۷۱ - افغانی
- ۷- غزنی ۵۵ ر ۹۶۵۸۱ - افغانی
- ۸- پروان ۸۶ ر ۶۸۲۰۵۰ - افغانی
- ۹- بدخشان ۲۴ ر ۷۳۲۲۷ - افغانی
- ۱۰- جنوبی ۲۱ ر ۶۰۲/۴ - افغانی
- ۱۱- کرشک ۴۶ ر ۳۵۹۷۰ - افغانی
- ۱۲- فراه ۰۰۰۰۰۰۰۰ (رایور نرسیده)

درین سال به تأسیس کدام نمایندگان کسی ذکر، ثبت نکرده و هنوز این شعبات از نزدیک ملاحظه نشده، البته مرکز در هر موقع و هر موضوع به آنها هدایت لازم داده و راهنمایی کرده ولی در نظر است بعد از بن شعبات مذکور را یک یک از نزدیک دیدم و به آنها هدایات لازم داده شود.

اعضای جمعیت:

کسانیکه در ظرف سال ۳۳ به عضویت افتخاری نائل شده اند قرار ذیل اند:
الف- کسانیکه به اثر پرداخت مبالغ نقدی شرف عضویت جمعیت را حاصل کرده اند:

- ۱- دافغانستان بهانك لك افغانی
- ۲- بانكملی افغان پنجاب هزارافغانی
- ۳- شركت سرویس ده هزار افغانی
- ۴- شركت سهامی اقتصاد ده هزار افغانی

د افغانستان کالنی

ب- کسانیکه به اثر معرفی نمودن یکمډ نفر عضو عمومی، حاضر این افتخار گردیده اند،

- ۱- ښاغلی خواجه خلیل الله فرقه مشر.
 - ۲- ښاغلی سید عالم شاه فرقه مشر.
 - ۳- ښاغلی عبدالغفور نایب الحکومه هرات
 - ۴- ښاغلی حیات الله قوماندان فرقه هرات.
 - ۵- ښاغلی محمد سعید مشعل رئیس بلدیة هرات.
- ونیز اشخاص ذیل به اثر خدمات عمده و بزرګۍ که در راه احیاء و تقویة جمعیت کرده اند، شرف عضویت مؤسسه را حاصل نموده اند،
- ۱- ښاغلی غلام یحیی طرزی سفیر کبیر افغانی در ماسکو
 - ۲- ښاغلی محمد هارث سابق وزیر دفاع ملی
 - ۳- ښاغلی عبدالامک وزیر مالیه
 - ۴- ښاغلی غلام قاروق سفیر اعلی حضرت در برلین.
 - ۵- ښاغلی میر عبدالعزیز والی کابل
 - ۶- ښاغلی زکریا طرزی آمر لوازمات وزارت دفاع ملی
 - ۷- اختر محمد رئیس اداری سره میاشت
- فرامین عضویتهای مؤسس و افتخاری مرتباً طبق مقررات اساسنامه جمعیت از حضور اعلی حضرت معظم همایونی شرف صدور بخشیده و به اشخاص مذکور اعطا شده است.
- هده اعضای دایمی و عمومی در سال ۳۳ تفاوت بارز نکرده.
- همچنین در سال ۱۳۳۴،

ښاغلی دکتور عبدالظاهر کفیل وزارت صحتیه بعضویت مؤسس و ښاغلی محمود مدیر دافغانستان بانک به اثر تأدیه سی هزار افغانی و غلام محمد تیکه دار - شرکت هوایی آریانا - ښاغلی عبدالقبوم تاجر معاون شرکت بهته و کدام نسبت تأدیه ده هزار افغانی بجمعیت، بعضویت افتخاری مفتخر

کردیده اند و شاغلو عبدالرزاق قوماندهان هوایی وسیدعباس حاکم اهلی غزنی به اثر معرفی یکصد نفر عضو نیز به عضویت افتخاری نایل شده اند، در سایر عضویت ها فرق بارزی موجود نکرذیده.

تبلیغات جمعیت :

تبلیغ در راه معرفی و افکشف جمعیت سره میاشت کمال اهمیت را دارا است، هر قدر این دستگاه قویتر و مجهز بوده تا در مواقع لازم به - معرفی جمعیت بپردازد، بهای اندازه نقایح مفید بدست می آید - لهذا از وظیفه عمده مؤسسه است که برای اداره تبلیغات وسایل لازم از قبیل سینمای سیار منظوری برای نشر و ترجمه آفیسها و وسایل صحی - توزیع رایگان پوسترها و غیره تهیه کند و بدسترس آن بگذارد ازین لحاظ است که هیأت اداری درین زمینه داخل اقدامات مقدماتی میباشند، فعلاً در تبلیغات اقدامات ذیل بعمل آمده :

۱ - خبرهای متنوعه جمعیت شامل اعانه رسیده و کمک های هردو جانبه به روزنامه ها مسلسل داده شده که غرض آن حصول اطمینان اعانه دهنده و کنترل غیر مستقیم آن بوده و تشویق مهم نیز شده میشود .

۲ - تأسیس یک مجله بزبانهای پشتو - فارسی - انگلیسی - فرانسوی که حاوی از اطلاعات فعالیتهای جمعیت بوده و فعلاً سه ماهه نشر میشود. این مجله که فعلاً عده قلیل در آن کار میکنند، به چهار لسان مذکور نشر شده لیک مجامع هلال و صلیب احمرها و کمیته بین المللی ضمن نامه های تبریکه مخصوصاً قسمت انگلیسی و فرانسوی آنرا ستوده و مخصوصاً برای مطالعین خارجی یک مأخذ مهم و معتبر شناخته اند .

در ضمن تبلیغات جمعیت معرفی، زبان پشتو توسط مجله موصوف که طبق مکتوب لیک یک عده زبانهای عمده را که نشرات هلال و صلیب احمر در آنها صورت میگیرد از ۳۷ - به ۳۸ رسانده و به این ترتیب خدمتی خوبی را انجام داده و کلا نثرین افتخارات سره میاشت و مخصوصاً تبلیغات آن

میباشد - زیر ا باقلت بودجه منظوری خود، این مقالات پښتوهم تو سطهمین نفر کم صورت میگیر د .

۳ - تأسیس ودوام يك كنفرانس ۱۵ روز باثر حسن نیت و موافقه ریاست رادبو صورت گرفته است که برای معرفی جمعیت خیلی مفید ثابت شده . این ترتیب بعضاً بقسم رادبو، درام و بعضاً بشکل مکالمه نیز صورت گرفته . میتواند و چون مواد نشراتی آن متکی بفعالیتهای سایر شقوق جمعیت و معرفی و تبلیغ آن میباشد - لهذا اداهه و انقطاع آن مربوط به مواد قابل نشر است که برای تبلیغات دستگیری کنند .

۴ - در ماهای اخیر سال ۳۳ کارت عضویت های ۴ گانه جمعیت از طبع برآمده و کارت عضویت مؤسس و افتخاری به امضای والا حضرت معظم سردار احمد شاه رئیس محترم افتخاری جمعیت و کارتهای عضویت های دایمی و عمومی به امضای رئیس اداری از سال شد .

۵ - در مواقع مختلف مثل هفته مخصوص و شروع سال پیام ها و بیانیتهای از حضور شاهزاده جوانبخت سردار احمد شاه رئیس افتخاری جمعیت که بر علاوه نمایندگی از علاقه سرشار والا حضرت شان نهضت این مؤسسه باعث تحکیم اهمیت و معرفی آن میگردد ، صورت گرفته . در هفته مخصوص سال ۳۳ والا حضرت شان بیانیته خود را ترجیحاً بلسان پښتو ایراد کردند در هفته مخصوص از تبلیغات اضافه تر استفاده شد ، چنانچه بر علاوه بیانیتهای افتتاحی والا حضرت شهزاده در ظرف هفته هر شب از جانب شاغلو وزیر دفاع ملی - وزیر مالیه - وزیر معارف - وزیر سنجید و غیره در اطراف اهمیت و معرفی سره میاشت در رادیو بیانیتهای ایراد شد ، در هفته مخصوص سال ۳۳ عده زیاد تری لاریها و سرویس ها بپرق سره میاشت را بر انفرشته بودند . پرده ها دارای جملات برجسته بمقدار زیاد تر تعلیق شده بود .

نماینده میگذاریم که همکاری و تشریک مساعی در هفته مخصوص از طرف وزارت معارف - ریاست مستقل مطبوعات - مؤسسه خیریه نسوان - وزارت دفاع و غیره بشمارده رسیده و قابل یاد آوری و تشکر است - روز نامه رجراید مرکز - کابل رادیو و جراید اطراف نیز در ظرف هفته مخصوص همکاری جدی نموده اند .

۶- یکنوع بدیج (نشان معدنی) از جایان به اثر همکاری، نیازمندی و برمالیه برای سرهمیاشت تهیه دیده شده، در اکثر جمعیت های - صلیب و هلال احمرها استعمال مدالها و اینگونه نشانها مروج بوده و بر علاوه وسایل تبلیغاتی و تشویقی يك گونه منبع های دات نیز شمرده میشود . علاوه در سال ۱۳۳۴ شمبه تبلیغات موفق به اجراءات ذیل شده :

۱- نشر اولین راپوز فعالیتهای جمعیت بزبان انگلیسی که در هفته مخصوص سال ۳۴ نشر شده و مخصوصا منابع خارجی توسط مکاتیب رسمی آن را مفیدتر و بر معلومات خواننده و آن را ستوده اند .

۲- کنوا نسیون های چهارگانه جینوا را که اساس سره میاشت ها بوده اولین اساسنامه آن ها میباشد و از جانب حکومت متبوعه ما نیز قبول شده و اضافه از ۷۰۰ ورق است، تایپ کرده و بعد از مرور ثانی عبارت آن، بصورت کتاب مستقل نشر خواهد شد و برای تزئید معلومات شعبات جمعیت و اردوی مملکت توزیع خواهد شد .

۳- ترتیب البهای عکس فعالیتهای مختلف جمعیت که در آینده يك مأخذ مستقیم و تاریخی جمعیت خواهد شد .

۴- جمع و ترتیب پیامها و تذکراتی که سایر جمعیت ها بسرهمیاشت کرده اند و این مجموعه در پایان روز شکل يك کلکسیون، معرف روابط خارجی جمعیت شده، میتواند .

۵- به تعداد اضافه از يكصد جلد مجله ها و نشریه های خارجی را که

وارد سره میاشت میښود، صحافت ویشتی شده. که کم کم برای کتا بخانه آینده جمعیت سرمایه معنوی پیدا میښود.

۶- روابط خارجی جمعیت یعنی مکاتبه با سایر جمعیت ها و مقامات بین المللی نیز ترسط تبلیغات صورت گرفته است.

۷- نمایش فلمهای رایگان از طرف تبلیغات در ایام جشن استقلال سال ۳۴ صورت گرفت که خیلی باعث دلچسپی مردم گردید و چون فلمهای مذکور همه صحنی و طبی بود بمعلومات مردم درباره مجادله با کتافت و فایده از امراض ساری - تشویق به نظافت و غیره خیلی افزود.

افتتاح یولی کلینیک:

وظایف اصلی سره میاشت های جهان حمايه و تقوية حفظ الصحة عامه است که باید به آن مقصدشفاخانه های ثابت و سیار - کورسهای پرستاری کورسهای امداد اولیه - بانك خون وغیره تأسیس نماید. اما البته این هم در نظر گرفته شود که تصدی این امور ولو که از وظایف نخستین جمعیت است سرمایه زیادی میخواست و این چیز است که عجلتاً جمعیت فاقد آن است و به همین مناسبت منظور شدن نظریات کمیسیون تهیه منابع که قبلاً ذکر شد شدیداً انتظار برده میښود. رسیدن به این آمل و وظایف مستقلزم پول و مدارك زیاده است. معیندا برای اینکه قلیلاً درین شعبه کام اول برداشته شود، در اوایل سال ۳۴ منزل امتحانی سره کوتی يك معاینه خانه مختصر افتتاح شد که با وجود صرفه جویی در توزیع ادویه باز هم شهرت خوبی یافته و جلو رفته امراض داخله و اطفال در اینجا علاج میښود و انواع واکسین ها از قبیل چیچک وغیره تزریق میښود. عده مراجعین این کلینیک روز افزون است - در معاینه خانه مذکور تا به الحال در حدود (۹۳۹۳) نفر معاینه و معالجه گشته اند.

این یولی کلینیک در ایام جشن استقلال، در ایام رخصتیهای عمومی در میله گاها وغیره نیز عرض وجود کرده و وقایع عاجل را رسیدگی میکنند.

تشکیلات جمعیت

جمعیت در ظرف سال ۳۳ با همان تشکیل محدود خود که در مرکز (۳۸) نفر در ولایات (۳۰) نفر مبرسد، وظایف خود را ادامه داده و با اینکه در بعضی اوقات قلت همکاران اداری شدید جمعیت را بمشکل دچار میکند معیناً در ظرف سال ۳۳ نه تنها به تشکیلات افزود نشد بلکه از بعضی بست ها مثل ترجمان و درپور و غیره اصلاً استفاده نشده و همه امور توسط همین عده محدود و محدود انجام یافته است، تنها در شقی پولی کلینیک یک نفر دا کتر بناغلی محمد نبی صالح بحیث مدیر و ۲ نفر کمپودر و دو نفر جراح و پرستار و دو نفر چهراسی که به هفت نفر میشود اضافه شده علاوه از آن یک نوع همکاران دیگر جمعیت کسانی اند که بنام افتخاری اجرای وظیفه میدارد که اسم هایشان قرار ذیل است :

- ۱- بناغلی عبد الملک عضو مؤسس بحیث آمر افتخاری تقویه بنیه مالی
 - ۲- بناغلی دا کتر عبد الظاهر بحیث سکرتر جنرال .
 - ۳- بناغلی دا کتر فقیر محمد شفاً بحیث آمر افتخاری شعبه صبحی .
 - ۴- بناغلی دا کتر محمد قاسم بحیث آمر افتخاری تهیه پرسونل .
 - ۵- بناغلی خیر محمد عضو افتخاری بحیث آمر افتخاری امدادهای اجتماعی
 - ۶- بناغلی عبد اللطیف عضو افتخاری جمعیت آمر افتخاری دیوها و ذخایر ،
 - ۷- امیرالدین رئیس نساجی بحیث آمر افتخاری شعبه خرد سالان .
- همچنان رؤسای مجامع مرکزی سره میاشت در ولایات که بصورت افتخاری اجرای وظیفه مینمایند عبارت اند از :

در فند هار	بناغلی عبد الرحمن
در مرز اشریف	بناغلی اکبر خواجه
در جنوبی	بناغلی غلام نبی مدیر عمومی معارف
در غزنی	بناغلی سید عباس حاکم اعلی

د افغانستان کالني

د فرامه	ښاغلي حاجي محمد حسين يا د
د بدخشان	ښاغلي احمد جان كريم زاده
د هرات
د قطغن	ښاغلي گل محمد
د مشرفي	ښاغلي عبدالسلام
د گرگانك	ښاغلي دوكتور محمد عظيم
د ميمنه	ښاغلي نور احمد وكيل حكومت اهلې
د پروان	ښاغلي مير عبدالكريم رئيس بلديه

دارايي جمعيت:

دارايي جمعيت منځيت مجموعي در اخير سال ۱۳۳۴ قرار ذيل است:

۱- دو عمارت كه عبارت از رياست مركزي و سره كوتې است طور تخمين ب قيمت
ر ۱۰۰۰۰۰۰ افغاني

۲- چهار عراده موتر ب قيمت مجموعي ۳۴۹۸۶۸۹۴- »

۳- در تحو بلخانه و اخدا مدي به امتعه شامل خيمه-كلمه-بستره-لباس دوخته وغيره

۱۰۳۶۱۹۰۶ ر افغاني

۴- در شنبه صبحي شامل ادويه و سامان جراحي ۲۰ ر ۴۱۵۰۷-

۵- اثاثيه ادارات و منصوبه عمارت ۳۴۹۳۴۵۰۲۳- »

۶- بصور اسهام در بانكها و شركت ها ۹۰ ر ۱۱۱۳۱۰۹۱- »

۷- نقد در دافغانستان بانك بحساب نمبر ۷۰۲۹ بعد مصارف االي اخير سال ۳۴

۱۷۷۲۹۹۴- افغاني

به قيمت ۱۸- ۱۱۰۰۴۷- افغاني ببا نكها اسعار خارجه موجود است-

۸- در ولايات بعد وضع معاشات و مصارف و فيصده چهل ۱۰۷۴۰۳۱ ر ۵۹

- افغاني .

۹ - در سال ۳۴ يك ايارتمان واقع شهر آرا که شامل دكسا نها و اتاقها و يك حویلی كوچك است، نیز از طرف ورثه گرامی مرحوم والا حضرت سردار محمد هاشم خان صدراعظم اسبق، بسره میاشت و وقف گردیده و بجمعیت تسلیم داده شده است .

تشکیمات اداری جمعیت قرار ذیل است :

رئیس اداری	پناغلی اختر محمد
معاون اداری و مدیر عمومی تبلیغات	پناغلی غلام حضرت کوشان
مدیر حفظ الصبحه	» داکتر محمد نبی صالح
سکرتر اجرائیه	» عبدالمحمد

دہلیت ولایت

تشکیل:

ع، ش، س، ع عبد الغفور	د نایب الحکومہ کفیل
ع، ص حافظ امیر محمد	مستوفی
ح، عبد القادر	دامنہی قوما ندان
ح، عبد الرحیم	دژاندارم لوا مشر
ف غلام ابشان	دمرافعی قاضی
ص عبد الرحیم دشکیبا	دکرہنی مدیر
ع، ص حاجی احمد قلی	دکرک رئیس
ع عبد المجید	دمخا برا تو لوی مدیر
ع محراب الدین	دیوہنی لوی مدیر
ع میر عبد العلّی شایق ہروی	دمطبوعا تو لوی مدیر
ع عبد القنی افضل	دصحیہ مدیر

اجرا آت سال ۳۴

- ۱ - یکی از اجرا آت مهم سال ۳۴ این ولایت جلو گیری از قاچاق و اتقاذ تدابیر جدی در یشمورد میباشد. چنا نچه در احصائیه محصول قا چاق سال ۳۴ مبلغ ۱۱۸۸۸۶۴ افغانی نسبت بسال های قبل افزودی بعمل آمده و در سال ۳۴ نسبت بسال ۱۳۳۰ هایدات مال گر یزی مبلغ ۱۱۸۸۸۶۴ - افغانی تزیید گردید که از ین بخوبی فهمیده میشود، تا چه اندازه از قاچاق جلو گیری بعمل آمده است .
- ۲ - نهضت های علمی و تهذیبی : - برای مکتب متوسط مهری هروی يك قراءت خانه مکمل و مجهزی ترتیب شده و در حدود چهل هزار افغانی را کتاب در قراءت خانه مکتب مهری، بفرض استفاده گذاشته شد . .
- از انجمله يك تعداد کتب به کلوپ معارف ، کلوپ ادبی و کلوپ فخر ا لمدارس مقام ولایت نیز اهدا گردیده است . .
- در قسمت مطبوعات، نویسندگان فی که در ظرف سال بروز نامه کمک کرده بودند از طرف مقام ولایت قدردانی شده اند .

بناروالی هرات

- ۱- جاده شمال جامع شریف که در سال ۱۳۳۳ تمام خانه های آن از طرف بناروالی خریداری و تخریب گردیده بود در سال ۳۴ بطول ۴۸۳ متر تمدید و تعداد پنجاه و پنج دکان بطول فی کربند ۱۰ متر و عرض ۴۰۳ متر باصول عصری تعمیر و پوشش اول آن به یابۀ تکمیل رسیده است .
- ۲- سرک شهر نو از درب سینما الی چهار سوق شهر نو ۲۰۶۶-۷۰ متر مربع

سنگ کاري و برای اسفلت و قیر و یزی مساعد و آماده شده. ریاست
بناروالی در نظر دارد تمام جاده‌های شهر را قیرریزی نماید.

۳ - به ایاتمان های عقب شفاخانه ملک بلدیة ملحقات تعمیر و ایاتمان -
های جدید بخته تعمیر و مابقی ترمیم کاری شده و یارک پای حصار که مفصل
بین شهر جدید و شهر قدیم هرات گفته میشود کاملاً تسطیح و سرک کشی
و باغچه های گل ترتیب و برق کشی شده و زیارت شرقی یارک مذکور که
از بزرگان متقدمین میباشد بطول ۸ متر و بعرض ۷ متر ارتفاع ۱ متر و ۳۰
سانتی بخته اعمار گردیده است. یارک مذکور بزبانی شهرافزوده است.

۴ - هوتل یارک هرات که از حیث موقعیت و زیبایی در تمام ولایات
منحصراً بقرداست. در سال ۱۳۳۴ ترمیم شده و دروازه یارک هوتل هرات
از سنگ و سمنت بطور عصری جدیداً بخته تعمیر شده.

۵ - پل واقع جوی انجیل جاده مولوی بصورت بخته کاری ترمیم و
کفاره های آن جدیداً بخته کاری شده است.

۶ - پل سرک جنوبی شرقی بانک شاه جدیداً تعمیر شده است.

۷ - پل سرک شرقی مکتب معارف

۸ - پل سرک باغ شاه

۹ - نقب سرک بیرون دروازه قندهار هرات جدیداً تعمیر و برق کشیده شده است.

۱۰ - در وسط جاده شهر نو هرات دو بروق

۱۱ - با اثر خواش امالی ناحیه اول شهر یک مسجد جدیداً از طرف

بناروالی که دارای اتاق های متعدد میباشد تعمیر گردیده است.

۱۲ - بناروالی هرات با اثر رهنمائی شاغلی کفیل ولایت هرات در حصه

سرسبزی شهر هرات و تعمیر جاده ها با اقدامات مهمی آغاز نموده تمام

درختهای کج و معوج جاده ها که دکا آنها را پوشیده و جاده ها را حبس

نموده بود، کاملاً قطع و به عوض آنها، نهال های ناجو غرس گردیده که

امور ولایت هرات

همیشه سرسبز باشد و از طرف دیگر تمام پیاده روهای جاده ها طبق اصول مهندسی ذریعۀ خشت، پیخته کاری و بیرون رویه دکا نها بصورت متحدالشکل ترمیم و تعمیر گردیده که در سال ۱۳۳۵ خاتمه پیدا خواهد کرد .

۱۳- بناروالی هرات بر علاوه خدمات هم رانی در امور مورد خوراکه و حسن انتظام نیز کوشیده . چنانچه در حدود یک هزار خروار گندم و مقدار جو در برج حوت بقندهار که اشد ضرورت داشتند ارسال شده .

۱۴- بناروالی در افزودی عایدات خود در سال ۳۳ نیز موفق بوده چنانچه در شعبات مذکور در سال ۱۳۳۴ نسبت سال ۳۳ مبلغ ۵۴۳۰۱ - افغانی تزئیه بعمل آمده است .

مدیریت عمومی معارف

در سال ۱۳۳۴ اقدام های وسیعی درباره امور عرفانی هرات برداشته شده . طلاب جدید الشمول بعد از ملاحظه يك میات که از مقام دارالحکومت می و مدیریت معارف تعیین شده ، بمکاتب پذیرفته شدند .

و در ظرف سال از طرف مدیر و معاون و مفتشین تمام مکاتب بشمول فخر المدارس و مدرسه جامع ، دارالحفاظ ، ۳۸ باب مکاتب ذکور و مکاتب نسوان چندین بار معاینه و بررسی شده است ، سامان و لوازم تحصیلی قبل از شروع سال تعلیمی بمکاتب توزیع گردیده است ، درین سال دو باب مکتب دهانی حسب منظوری وزارت معارف در پلنتای حکومتی چون و دیگری در ده برنج حکومتی قادس افتتاح گردیده .

امور صناعتی

صنعت قالین بافی در هرات که قبلاً مخصوصاً توسط یکمده محدود صورت میگرفت ، امروز علاوه بر زن ها ، مردان هم سهم گرفته ، و قالین بافی در

محبس و مرستون وغیره تعمیم یافته و طبق نقشه‌های جدیدی که با آنها سپرده شده، صنعت فالین بافی هملی می‌گردد. پنجاه دستگاه فالین بافی خردوکلان از ایران وارد گردیده، ۲۵ دستگاه فالین بافی توسط ښاغلی حاجی محمد هاشم حسین‌زاده تاجراداره می‌گردد و ۱۳ دستگاه فالین بافی در محبس و ۱۲ دستگاه در مرستون میباشد.

مخصوصاً درباره تثبیت رنگ فالین مجاهدات مهمی صورت گرفته.

مدیریت فواید عامه

۱- در سال ۱۳۳۴ جاده جدیدی که مرکز هرات را به حکومت کلان غوریان مربوط می‌سازد توسط ښاغلی کفیل ولایت هرات افتتاح گردیده و بدان « جاده‌ها شمی » نام گذاشتند و از خدمات حاجی سعادت ملوک تاجر خبرخواه هرات که سی و هفت پل چک و ویل کار بار را از پول شخصی خود بمصرف لکها افغانی تعمیر کرده بوده امتنان بعمل آمد. این جاده بطول ۲۳ کیلو متر و عرض ۲۷ الی ۱۱ متر تسطیح گردیده و شهر هرات را از راه بسیار کوتاه و مستقیم به حکومت کلان غوریان وصل مینماید.

این جاده نسبت براسا بقه غوریان فیصد پنجاه کوتاه تر بوده از بین آبادی‌ها و قراء می‌گذرد و صدها فریه را که از حیث عدم سرک و راه اساسی دو چار مشکلات حمل و نقل بودند بهم وصل میکند.

۲- سرک اسلام قلعه که از خود اسلام قلعه تا سرحد فاصل افغانستان و ایران بطور خامه و چمن‌زار بود و زمستان و بهار باعث مشکلات ترافیک گردیده حتی روزها مراده جات معطل می‌گردیده کار تسطیح و یخته‌کاری این سرک توسط مدیریت فواید عامه شروع گردیده و کار یخته‌کاری سرک مذکور انجام یافت. سرک بطول ۱۲ کیلو متر و عرض

۸ متر که حصه پخته گزاری سرک بمعرض ۵ متر میباشد، روز ۱۸ حوت ۱۳۳۴ ختم شد.

امور زراعتی

برای اینکه هرات بتواند صادرات میوه نیز داشته باشد، درین سال اقدامات لازمه بعمل آمده است. ولایت هرات گرچه دارای زیاده از ۷۰ نوع انگور میباشد ولی هیچیک ازین انواع انگور موجوده هرات برای صدور خارج مساعد نبوده لهذا ذریعۀ حیاتی که بامر مقام ولایت، بقندهار اعزام گردید، انواع تاکهای انگوری شندو خانی و آبجوش خریداری و بهرات وارد به باغداران توزیع گردید تا بخواست خداوند، هرات دارای انگوری گردد که از نقطه نظر تجارت خارجی دارای اهمیت باشد. همچنین زمین های حکومت پرچمن که برای پرورش درخت انار بسیار مساعد بود، یک تعداد قلمه انار از قندهار وارد و بحکومت مذکور ارسال گردید تا بموضع لازمه توسط اهالی غرس گردد و از انار مذکور نیز استفاده بعمل آید. کذا از قندهار نهال های زردالو اقسام ناکه های اعلی بهرات وارد و غرس گردیده است. در باغ مدیریت زراعت در سال ۱۳۳۳ نهال شانی و فوریه شده که در سال ۳۴ نهال های میوه دار آن تماماً پیوند و هم نهال های قوی و ثمر در فوریه نیز پیوند شده که کثیراً بفروش رسیده است. در فروغ زنده جان در حدود ۴ جریب اراضی فوریه و در حدود یکصد جریب اراضی جدید تحت زراعت و نهال شانی قرار داد شده چنانچه وضعیت فعلی آن خیلی قابل اطمینان است.

مجادله ملخ

الف - بتاريخ ۱۳ ر ۳۴۱ مامورین مدافعه ملخ جهت اجرای امور مدافعه وی به محلات ملخ زار مربوط ولایت هرات اعزام شده، تطبیق معمول هه ساله در جلوگیری از ملخ های بروزی اقدام و جدیت تام نموده، کشت و زراعت اهالی را سیر و ضرر ملخ نجات بخشید. ملخ های بروزی سال ۱۳۳۴ که کثیرا در قرب و جوار مزارع بود بصورت صحیح مدافعه و کدام خساره به کشت مندی اهالی نرسید که بصورت ذیل اراضی مدافعه شده محال مربوط وانمود میگردد :

۱ - اراضی مدافعه شده ملخ حکومتی کلان قلعه نو ۴۷۰۰ جریب

۲ » » » مرغاب ۴۰۸۰ - جریب

۳ » » » چو ند ۱۱۵۰ - »

۴ » » » کلان غوریان ۱۰ - »

۵ - اراضی مدافعه شده حکومتی گذره ۳۵۹ جریب

۶ - » » » کلران ۱۳۰۰ - »

۷ - » » » قادس ۱۶۳۰ - »

۸ - » » » بشتون زرغون ۶۶۸۳ - »

طور امتحانی وسیله ماشین های دستی چاقویی وادویه، توسط مامور فنی واداری مجادله، مدافعه بعمل آمده :

الف - بحکومت شین دند برای پیش بینی، غرض مراقبت ملخ بروزی که از مالک هم جوار وارد شود دوفر مامور مجادله مؤظف شده است. امتثال ملخ پروازی از کدام طرفی دیده نشده.

ب - نظر به اطلاهیکه از حکومت کلان غورات در قسمت یکتوع مور مضره اشجار آنجا شده بود، موضوع بوزارت اطلاع و از طرف مدیریت عمومی مجادله وزارت زراعت در ابتدای سال جاری دوفر مامورین فنی ویک

مقدار ادویه ضد مور مضرة مذکور بمدیریت زراعت فرستاده شد و از طرف مدیریت زراعت مامورین مذکور، با ماشینهای محلول پاشی و ادویه ضد مور مضرة به غور اهزام و اشجار مبتلا بمرض مور مضرة غور را تا جایکه ادویه رسیدگی نمود تحت دواپاشی قرار دادند و قرار اطلاع تا نی که در حکومت کلان غور راجع به نتیجه دواپاشی اشجار گرفته شد، تحریر داشته اند که در قریه جاتی که دواپاشی مذکور عملی شده بود واقعاً مورهای مضرة دفع و تلف گردیده و مورد لجنسی اهالی این سرزمین واقع و باعث امید واری گردیده و موضوع از طرف شعبه مجادله مدیریت زراعت بوزارت زراعت خبر داده شد.

ج - بتاريخ ۲۴ و ۲۵ و ۲۶ مامورین مجادله نسبت اجرای امور کشفیات تیر ماهی و زه کشی ملخ بحکومات مربوطه اهزام گردیدند تا اولاً جاها بیکه ملخ تخم گذاری کرده باشد کشفیات صحیح نموده و بعداً بزهر کشی آن در صورت لزوم اقدام ورزیده و رایورهای خود را بمدیریت مجادله مدیریت زراعت ارسال بدارند. مامورین مجادله ملخ در حکومات مرغاب، جوند، قلعه نو، فادس، کشک، گلران گذرا، پنبتون زرغون کشفیات زه کشی مچکهای ملخهای ایقلوی و مراکش را نموده اند و در موقعش بوزارت تقدیم شده مگر تاکنون نتیجه اجرات شان، توصل فورزیده که تشریح می یافت. بمامورین مجادله ملخ احکام و امر اکید صادر شده که بمامورین ملخ به همکاری حکام متوجه باشند که کشفیات و زه کشی ملخ، بصورت صحیح انجام یابد.

معاینه مواد خام و مجادله حیوانی

مواد خام حیوانی مثل پوست، یشم و دوده و غیره که بمالک خارج صادر میشود از نقطه نظر فنی از ملاحظه بکنفر بیطار میگذرد احصائیه مواد صادر شده که از نظر بیطار گذشته قرار ذیل است.

- ۱- پشم کوسفندی (روانه روسی) ۱۹۶۸۳۰۰ - عدل
- ۲- پوست کوسفندی و بزی » ۵۲۸۰۰ - عدل پنجاه جلد پوست
- ۳- » بغه » ۱۲۹۵۰۱۰۰ - جلد
- ۴- خاوی (روانه المان غربی) ۳۱۰۱۰۰ - جلد
- ۵- پشم اشتر » » ۲۸۲۰۰ - عدل
- ۶- روده کوسفندی و بزی » ۲۰۴۰۱۰۵۰۰ - رشته
- ۷- کرک بزی (بت) » » ۲۷۴۰۰ - عدل

علاوه از معاینه مواد فوق فراریکه درین اواخر از بروز مرض گاو مرکی در حصه ادرسکن اطلاع رسیده بود که ما مور مؤظف آن غرض تشخیص اهرام و مرض مذکور را تا کو تشخیص و همان بود که زمینه را فوراً تلکرافی و مکتوبی بمرکز اطلاع و یکمقدار ادویه ۳ هراده موثر جیب و ما مورین فنی وارد و شروع بکار کردند. متعاقباً اطلاع از مرض اسهال اشتران از قلعه نو رسیده بود که اطلاع مذکور فوراً تلکرافی بمرکز مخا بره و ما مور مؤظف غرض تشخیص اهرام شده بود در نتیجه مرض اشتران را سیاه ران تشخیص نمود که صورت تشخیص مرض مذکور تلکرافی بمرکز اطلاع گردید و هم تذکر داده شد که وزارت زراعت در موضوع اجراءات لازمه را مرهی دارند که مرض مذکور از هرات بطرف میمنه سرایت نکند. علاوه از واریسی امور فوق، ببطار مدیریت زراعت حیوانات مریض اهالی را عندالمراجعه معاینه و تداوی نموده علاوه بران برای حفظ ما تقدم قرار راپورهای واصله حیواناتیکه ضد مرض گاو مرکی و اکسیناسیون شده و هم تعداد نفر اشتران تزیق ضد مرض سیاه ران گردیده فرار ذیل است:

الف: در حکومت کلان قلعه نو هرات از تاریخ ۲۵ ۸ ۳۵ الی ۳۹ ر ۲۴ که مجموع قریه جات به بیست و دو قریه میرسد مساوی از ۷۵۰ نفر اشتر ذریعه هیأت مذکور انجکشن گردیده.

مدیریت صحیه

حسب هدايت مقام ولایت و منظوری وزارت صحیه در شفاخانه زایشگاه ولایت هرات؛ کورس پرستاری و قابلیت افتتاح و یک تعداد متعلمات فارغ التحصیل مکاتب متوسطه مهری هروی بنا به خواهش ذوق خودشان در کورس مذکور پذیرفته و تحت تعلیم قرار داده شده اند، چنانچه متعلمات مذکور سمستر اول را موافقانه پایان و کامیاب گردیدند.

تعمیم شفاخانه مستورات و زایشگاه :

در سال ۳۴ و فتنیکه دکتور فاکلین مشاور صحی وزارت صحیه بهرات آمده بود با موصوف در باره تکمیل لزوم دوشفاخانه مستورات و زایشگاه از طرف یناغلای کفیل ولایت مذاکره و تبادل افکار بعمل آمد. دکتور موصوف وعده هرگونه همکاری نسبت به تهیه لوازم دوشفاخانه به کفیل ولایت داد، از مقام ولایت در باره تعمیر عمارت جداگانه و اساسی برای دوشفاخانه مذکور اعزام شد و یک عده ذوات خیرخواه یک مبلغ معتدلی جهت تعمیر دوشفاخانه مذکور بحساب امر بوطه تحویل کرده اند.

مدیریت عمومی مخابرات

الف- امور پوستی :

۱- تاسیس یک یک پوسته خانه از طرف مدیریت عمومی مخابرات در حکومتی کشک و کلران و او به و شهرک که سابقاً وظایف مذکور ذریعہ کاتبهای حکومت مزبور اجرا میشد.

۲- پراوهای بسته رسائی خطوط پیاده و تعداد ملازمین آن مربوط اینولا که سابقاً بدون سنجش و تقسیمات صحیح بوده و اجرا آن آن هم طوریکه شاید و باید بصورت اساسی نبوده. از ابتدای سنه ۳۴ در فی (۴) گروه (۱) نفر تخصیص و تعیین گردیده تا جریان و اجرا آن

مذکور هم طبق اساس و حساب صحیح معمول گردیده مشکلات گذشته رفع
شود .

۳- از تاریخیکه طیاره بین ولایات مملکت هزیز یعنی کابل، مزار و فندهار
و هرات جریان یافته مراسلات رسمی و شخصی و غیره بزود ترین اوقات بین
هرات و دیگر شهرها ارسال و مرسل شده است .

۴- ترمیمات و اصلاحات موثرهای پستی از کار افتاده و حرکت آنها
بروز های پستی بصوب مطلوب .

۵- افزودی در واردات پستی نظریه ۹ ماهه سال گذشته در ۹ ماهه
سال جاری فیصدی (سه) افغانی .

۶- افزودی واردات موثرهای پستی نظریه ۹ ماهه سال گذشته
در ۹ ماهه سال جاری فیصد سه افغانی .

ب- امور تلفون :

۱- ترمیم و اصلاح لین همومی تلفون سمت فندهار از مرکز هرات الی
حد بخشی هرات و فراه که مخاطر آن فعلاً بصورت صحیح در جریان
میباشد .

۲- لین تلفون کلانه نظر خان از حکومتی شین دند الی موضع مذکور
ترمیمات و به تمداد (۳۰۰) پاییه چوبی عوض پاییه های سابقه نصب شده .

۳- در لین های تورغندی ، کشک ، کلران ، کشک کهنه ، اسلام قلعه
دهنه ، غوریان ، موسی آباد ، او به ، غور ، چقچران ، شهرک ، پشتون زرغون
کرخ ، قلعه نو ، مرخاب ، غور ماچ ، موریچاق ، ولین های تلفون منطقه بلدییه
ترمیمات و اصلاحات بعمل آمده است .

۴- به تیلفونخانه حکومتی قلدس یکنفر تیلفونی مؤظف و ضمناً یک یا به سوچپورد پنج لیته جدیداً عوض تیلفون منصوبه سابقه نصب ولین مذکور هم ترمیم و اصلاح و مغایره آن بدرستی جریان دارد .

۵- به تیلفونخانه حکومت کلان قلعه نو و اسلام قلعه دوهده سوچپورد ۲۰ نمره نئی ۳۰۰ نمره نئی جدید عوض سوچپورد های سابقه ارسال و نصب گردیده .

۶- بر اوهای مؤظفین لین تلفون تلکراف، از سابق طور اساسی نبوده با اساس اوامر مقامات مرکزی در فی چهاروشش گروه یکنفر تعیین گردیده و رفع نواقص گذشته بعمل آمده .

۷- افزودی در واردات تیلفون نظریه ۹ ماهه گذشته در ۹ ماهه سال ۱۳۳۴ فیصبی دواغفانی .

ج- امور تلکراف :

۱- در نظر است که با موافقه مملکت برادر ما ایران جریان مغایره تلکراف بی سیم بین هرات و مشهد و تهران که کنون طور امتحانی زیر نظر گرفته است عنقریب افتتاح و مغایره تلکرافی ما با آنها قایم و سبب رفاهیت اهالی گردد .

۲- حسب ضرورت منظوری یک تلکراف خانه سیم دار به حکومتی شین دند مربوط اینولا در سال جاری حاصل و مصروف تهیه سامان و لوازم آن میباشد در حال اكمال جریان تلکراف عملی و مراتب جهت آگاهی اهالی اعلان خواهد شد .

۳- افزودی در واردات تلگراف نظر به سال گذشته فیصدی (دو) افغانی .

امور خریداری غله برای مصارف عسکری ، ژاندارمه و پولیس هرات :

قرار معلوم در سال ۳۴ باوجود اینکه وضع حاصلات هرات چندان خوب نبوده و نظر به ابتدای کار، خریداری غله بصورت خوش خریده امور مذکور چند ماه پس از شروع سال آغاز شد . چندین هزار خروار غله مورد ضرورت به قیمت مناسب تهیه و بکدام ها تحویل شد که هم تمام احتیاجات خود ولایت هرات را تأمین و هم مقدار یک هزار خروار کتدم و یک مقدار جو زیادی برای رفع احتیاجات به قندهار ارسال شده است . همچنین برای سال ۱۳۳۵ نیز ترتیبات صحیحی اتخاذ و ملاکین را بهمکاری توصیه نمودند که در اثر آن تمام ملاکین نسبت به قیمت سال ۱۳۳۳ فی سیر ۲۵ پول تنزیل را در نرخ غله کار آمد سال ۱۳۳۵ قبولدار و آمادگی خود را برای قرار داد اظهار و تاکنون یک مقدار خیلی زیادی را هم قرار داد نموده اند .

گمرک هرات :

عایدات سال ۳۴ گمرک هرات نیز اطمینان بخش بوده و جمله عایدات آن درین سال به ۲۵ ر ۷۵۵۳۳۷۴۸ - افغانی بالغ میگردد که نسبت به سال ۳۳ مبلغ ۰۱ ر ۲۱۴۴۸۴۳۷ افغانی تنزیل بعمل آمده است .

دغل شریف ولایت

تشکیل :

و ، ج ، عبد الوهاب	نایب الحکومه
ع ، ص ، عبد الغفور	مستوفی
ف ، ابو القاسم	دمراقی قاضی
ف ، ضیاء الدین	دابتدائی قاضی
ح ، ضیاء الدین	دامنہ قوماندان
ص ، محمد عمر	دیوہنی دلوئی مدیریت کفیل
ع ، کل احمد	دمضا برائو لوی مدیر
ع ، فضل حق	د فواید عامی لوی مدیر
ع ، احمد شاہ	دکمرگانو لوی مدیر
ع ، محمد قاسم واجد	د مطبوعاتو لوی مدیر
ص ، عبد الغفور	د کڑھنی مدیر
ح ، محمد انور	دمکلفیت مدیر
ص ، عبد الرؤف طالع	د تفتیش آمر
ص ، عبد السلام	اداری مدیر
ص ، سردار محمد	دمدعی العموم کفیل
ص ، محمد اہلم	احصائی مدیر
ص ، حسام الدین	د بانک شاہی مدیر
ص ، خلیل الرحمن	د کانواو صناعتو دمدیریت کفیل
ع ، ع ، سلطو نغزیز	د شہر خان حکمران
ع ، ع ، عبد القدیر	د سمنگان حکمران
ع ، ع ، محمد صدیق	د بلخ حکمران

مدیریت عمومی مخبریات :

- ۱- علاوه بر دویا به سوچپورد پنجاه لینه يك سوچپورد سی لینه دیگر در مرکز مزار شریف نصب شده .
- ۲- يك بایه سوچپورد یا نژده لینه به تېلفون خانه آفچه نصب گردیده .
- ۳- يك باب بسته خانه جدید در بندر کلفت مفتوح شده .
- ۴- يك باب بسته خانه جدید در حکومت دره صوف افتتاح شد .

مدیریت معادن و صنایع :

- ۱- يك سرك از مرکز سربل الی كوه انگت كه معدن است بفاصله و طول ۸ كيلومتر احداث وتمديد گردیده و به معرض استفاده گذاشته شد .
- ۲- در هذا سنه استخراج زغال سنگ دره صوف شروع و تا جانيكه كفايت اهالی مزار شريف را مینماید از معدن مذکور ذریعه شركت اتحادیه مزار شريف آورده شده است .

مدیریت عمومی معارف :

- ۱- تاسیس سه باب مكاتب دهاتی به قریه میر قاسم مربوط حكومت بلخ شريف قریه سر كنده تعلقه حكومت كلان سمنگان و قریه سرخ كنده مربوط حكومت دولت آباد .
- ۲- در تشكيل مدیریت عمومی معارف تعديلات و تكلیف جدید در سال ۳۴ قرار آتی صورت گرفته، يك شعبه بنام شعبه محاسبه و لوازم ایزاد و دب اختر لیس به مدیریت تعبدیل و يك نفر مفتش اضافه منظور گردیده است .
- ۳- نایج امتحان سالانه مكاتب ولایت مزار شريف به استثنای مكاتب دهاتی در سال ۳۴ قرار آتی است :
- تعداد مشو این مكاتب (۸۲۱۹) نفره شامل امتحان (۶۶۷۸) نفر كسامیاب (۲۹۸) نفر و ناكام (۲۳۸۰) نفر .
- ۴- در سال ۳۴ به شش باب مكاتب مرکز ولایت طلاب جدید الشمول دوا طلبانه و خوش برضاء شامل گردیده و روی هم رفته طلابی كه جدیداً

توسط هیأت‌ها به مکاتب محالات شامل ساخته شده‌اند بالغ (۱۰۲۵) نفر میشود
۵- سال ۳۴ اولین سالی است که از مکتب نسوان مزار شریف به تعداد
(۱۱) نفر متعلمات فارغ التحصیل و شهادتنامه اخذ داشته‌اند و همچنین از
چندین مکاتب دهاتی متعلمین از صنف ۳ فراغت حاصل نموده و به اخذ
تصدیق‌نامه نائل شده‌اند.

۶- در سال ۳۴ از عموم مکاتب ابتدائی (۲۵۹) نفر فارغ التحصیل
گردیده که منجمده (۵۰) نفر داوطلبانه جهت ادامه تحصیل عالی به
پایتخت کابل و (۴۰) نفر به لیسه باختر مزار شریف اعزام و شامل شده‌اند
و یک تعداد دیگر به شعبات رسمی ولایت داخل کار گردیده است.

۷- در جشن اطفال سال ۳۴ برای اولین بار در ولایت مزار شریف محفل
بورکی در مکتب سلطانه رضیه منعقد گردید که در آن خانم‌های مامورین
و معزین و اهالی به تعداد زیادی گرد آمده و پس از تعاطی بیابیه-
های معلمات و متعلمات مکتب مذکوره نمایش اطفال صورت گرفته
و امانت زبانی جمع آوری گردیده و برای اطفال
صاحب جایزه انعامات لازمه داده شد.

۸- در اکثر مکاتب ولایت مزار شریف اصول تدریس جدید کروی تطبیق
و تعلیمات نامه زراعتی عملی گردیده است که طلاب و معلمین در باغچه‌های
مکاتب خود، فارم‌های زراعتی را تشکیل و به انکشاف پروژه زراعتی فعالیت
بیشتری نموده‌اند و همگذا طبق دستور جدید وزارت عالی معارف در بعضی
مکاتب پروژه صنعت محیطی از قبیل بافت و کارهای دستی و پروژه تربیه
مرغ و معلومات دهکده سردست گرفته شده که انشاء الله در سال‌های آینده
رو به تکامل میرود.

۹- در سال ۳۴ مکتب مولا ناجلال الدین بلخی که در سه کیلومتری مرکز
شهر مزار شریف واقع است از نقطه نظر تدریس کروی و فعالیت‌های زراعتی
و فلاحتی بنام مکتب نمونه ترتیب گرفته شده که منجبت‌الوازم و سامان و معلمین
لایق و با تجربه مکمل تر گردیده و در نظر است که معلمین و سر معلمین اطراف

عندالموقع از مشاهدات مکتب مذکور استفاده عملی نمایند .

- ۱۰ - در اثر تفتیش (۱۵) نفر معلمین زحمت کش تشویق و تقدیر و (۸۱) معلمین غفلت کار مجازات شده اند و (۱۷۴) نفر ایقاعی وظیفه داشته و (۴) نفر سر معلم که در انجام وظائف شان بی کفایت بوده اند به معلمی سوز داده شده اند و بر علاوه (۲) نفر معلمین در اثر سوء اجراآت بالمهاکمه از معارف بر طرف گردیده اند .

د قطن ولايت

تشكيل:

و.ج. محمد اسماعيل	نايب الحكومه
ع.ص. غلام محي الدين	مستوفي
ف. مولوي فضل كريم	دمرافهي قاضي
ح. محمد زمان غنيمش	امنيه قوماندان
ح. عبدالواحد لواشر	دژاندارمي قوماندان
ع. مير امين الدين انصاري	دمطو عاتو لوى مدير
ع. عبدالواحد	دمطو براتو لوى مدير
ص. حاجي محمد آصف	ديوهني مدير
ص. محمد عثمان	دليکلو مدير
ص. مير احمد	مسجل د ثبتولو مدير
ص. محمد قاسم	د تفتيش د مدير یت کفيل
ح. عبدالمجيد	دمکلفيت مدير
ص. دکتور عبدالواحد	دروغتيا مدير
ص. سيد احمد زارع	د کړهني مدير
ص. عبدالسمد	دقوابد عامي مدير
ص. محمد عثمان	دمستوفيت دمحاسبې مدير
ص. محمد شريف	دمستوفيت دوارداتو مدير
ص. عبدالجليل	د استخباراتو مامور
ع. ع. مير علم	د تالقاتو لوى حاکم
ع. ع. جان محمد	د قندوز لوى حاکم
ع. ع. محمد حسن	د بلخري لوى حاکم

اجراآت مدیریت معارف

- ۱ - اداره مکتب متوسطه خان آباد طبق منظوری وزارت معارف به مدیریت ارتقاء یافت و بنیاد علی محمد حسن سرمعلم بحیث کفیل مقرر گردید .
- ۲ - مکتب ابتدائیه مرکز قندز به مکتب متوسطه تبدیل گردید که کار تعمیر آن دوام دارد .
- ۳ - یک مکتب نسوان در قندز جدید تاسیس و عده از دختران برای صنف اول و دوم آن قبول شده است .
- ۴ - مکتب دهاتی در ایچ کلی وزرد کمر حکومت حضرت امام و دواب مکتب دهاتی در آق بلایق و سرآسیاب مربوط حکومت فرخار و یک مکتب دهانی در انجیر چاه آب تأسیس شده است .
- ۵ - به ۵۵ نفر از معلمین و مامورین مدیریت معارف یک رتبه ترفیع داده شده است .

مدیریت مخابرات

- ۱ - از حکومت کلان تالقان تا حکومت محلی اشکوش یک لاین جدید تلفون به مسافه پانزده کروه تمدید گردیده است .
- ۲ - از حکومت محلی حضرت امام صاحب تا بندر قول قلعه یک لاین جدید تلفون به طول ۱۱ کروه جدید تمدید شده است .

مدیریت فواید عامه

در سال ۳۴ مدیریت فواید عامه در تعمیر کدام قندز ، کدام تالقان و کدام نهرین و تعمیر محکمه مرافقه و تعمیر تلگرافخانه بی سیم قندز و تلگرافخانه بی سیم بلخمری و تعمیر مکتب متوسطه بهلان مرکزی کار کرده است .

دقندهار ولایت

تشکیل:

ع، ش، س، ع عبد القنی	نایب الحکومه
ع، ص عبدالاحد	مستوفی
خ عبدالعزیز	دامنېي قوما ندان
ح محمد یعقوب	دواندارمي قوما ندان
ص عبدالرحمن	اداري مدير
ص، محمد انور	د قلم مخصوص مدير
ص، عبدالاحد	د استخبرا راتو مامور
ص، محمد انور	د احصائيي مدير
ښاغلی محمد نجيم د آرياء	دمطبوعاتو مدير
ف، مولوی محمد ابراهيم	دمرافعي قاضي
...	د ابتدائي قاضي
ع، عبدالرب	د فوايد عامي مدير
ص، فضل محمد	د قبايلو مدير
ع، غلام دستگیر	دمصار راتو مدير
ص، محمد اعظم	د انحصار راتو مدير
ص، غلام حيدر	د تفقيش مدير
ص، علي احمد	د کړهڼي مدير
ص، محمد افضل	د بلديي رئيس

مدیریت فواید عامه

الف- تعمیرات مرکز شهر قندهار :

۱- تعمیر کلب بانک :

(خشت کاری یخته) ۴۰۰ مکعب متر- (سنگ کاری یخته) ۳۲۶ مکعب متر

(کانکریټ) - ۱۳ مکعب متر (سنگ کاری خشتی) - ۲۵ مکعب متر

۲- هوتل قندهار :

(سنگ کاری یخته) ۱۸۴ مکعب متر- (خشت کاری یخته) ۴۶ مکعب متر

(استر-منت چونه وریک) ۳۰۹ متر مربع (سنگ خشتی) خړاند ۵۴۸

متر طول (سنگ خشتی پایه وزینه) ۴۰۰ متر طول .

۳- تعمیر الحاقیه شفاخانه :

(سنگ کاری یخته) ۸۵۷ مکعب متر- (خشت کاری یخته) ۲۰۹ مکعب متر

(استر کچ چونه ریگ -منت) ۲۸۶۰ مربع متر- (کانکریټ) ۲۶ مکعب متر

(بالانه خاک) ۸۶ مکعب متر .

۴- تعمیرات پوسته خانه :

(سنگ کاری - ۷۴۷ مکعب متر)

۵- تعمیر مستوفیت :

(خشت کاری یخته چونه) ۶۸۹ مکعب متر - (سنگ کاری یخته) ۴۲۵

مکعب متر - (سنگ خشتی پایه) ۶۰۳ متر طول - ۲۰۱۱ داننه .

(سنگ مرمر) ۱۰۶ متر طول - ۴۴۵ داننه .

۶- تعمیر کمرک میدان هوایی :

(خشت کاری) ۳۰۶ مکعب متر (سنگ کاری) ۹۷ مکعب متر

۷- تعمیر قهوه خانه هوایی :

(خشت کاری یخته چونه) ۱۲۴ مکعب متر (سنگ کاری یخته) ۴۱ مکعب متر

(استر چونه ریگ وکچ) ۶۶۳ متر

۸- تعمیر انحصارات :

(سنگ کاری بخته) ۳۰۸۱ مکعب متر (خشت کاری بخته چونه) ۲۱۷۲ مکعب متر
(کانکریت) ۶۰ مکعب متر (استر کچ) ۲۷۴۴ مربع متر (بالانه خاک)
۴۰۳ مکعب متر

۹- تعمیر بانك شاهي

(سنگ کاری بخته) ۱۴۱۹ مکعب متر (خشت کاری بخته چونه) ۱۲۱۲ مکعب متر
(سنگ خشتی پایه) ۲۵۶۰ متر طول - (کانکریت) ۲۶ مکعب متر

۱۰- تعمیر تلگر افغانه

(سنگ کاری بخته) ۴۱۵ مکعب متر - (خشت کاری بخته) ۳۲۷ مکعب متر
(کانکریت) ۳۷ مکعب متر - (استر چونه ریگ کچ) ۱۳۸۵ مربع متر
(استر سمیت) ۱۰۲ مربع متر

۱۱- ابارتومان های مامورین

(خشت کاری خام) ۱۰۲۴ مکعب متر - (سنگ کاری بخته) ۴۴۷ مکعب متر
(خشت کاری بخته به کل) ۱۸۶ مکعب متر - (بالانه خاک) ۱۵۸ مکعب متر

۱۲- مکتب مستورات

(سنگ کاری بخته) ۱۷۹ مکعب متر - (خشت کاری بخته) ۱۷۹ مکعب متر
(استر چونه ریگ و کچ) ۳۳۴ مربع متر - (استر سمیت) ۲۶ مربع متر

۱۳- تعمیر معارف

(خشت کاری بخته چونه) ۸۱۹ مکعب متر - (سنگ کاری بخته) ۷۷۳ مکعب متر
(بالانه خاک) ۴۶۱ مکعب متر - (سنگ مرمر) ۳۱۲ متر طول
(سنگ خشتی سفید) ۷۳ متر طول

۱۴- تعمیر فواید عامه قندهار

(سنگ کاری بخته) ۱۴۷۵ مکعب متر - (خشت کاری بخته چونه) ۱۰۹۷ مکعب متر
(سنگ خشتی پایه) ۳۰۲۱ متر طول - (سنگ خشتی چوکات) ۳۹۰ متر طول
(کانکریت) ۲۵ مکعب متر

ب۔ تعمیرات محال ولایت قندهار :

۱۔ تعمیر رهايش مامورين ،

(سنگه کارى بخته) ۱۰۹۰ مکعب متر (خشت کارى بخته چونه) ۸۱

مکعب متر (خشت کارى خام) ۷۷۵ مکعب متر

۲۔ تعمیر مسجدکده ،

(سنگه کارى بخته) ۳۰۰ مکعب متر (خشت کارى بخته) ۵۰ مکعب متر

(استر کچ) ۸۰۰ مربع متر .

۳۔ تعمیر کلبه ،

(سنگه کارى بخته) ۴۵۰ مکعب متر (خشت کارى بخته چونه) ۴۰ مکعب متر .

۴۔ تعمیر مکتب ،

(سنگه کارى بخته) ۲۰۹۹ مکعب متر (خشت کارى بخته) ۲۹۸ مکعب

متر (خشت کارى خام) ۹۶۳ مکعب متر (استر کچ) ۶۰۰ مربع متر .

۵۔ تعمیر مغابرات ،

(سنگه کارى بخته) ۳۹۸ مکعب متر (خشت کارى بخته چونه) ۳۷۰ مکعب

متر (خشت کارى خام) ۹۲ مکعب متر (استر کچ) ۲۰۰ مربع متر .

۶۔ تعمیر مالىه ،

(سنگه کارى بخته) ۱۰۰۸ مکعب متر (خشت کارى بخته) ۱۳۰ مکعب متر

(استر کچ) ۸۰۰ مربع متر .

جنوبی ولایت

تشکیل :

نایب الحکومه او عسکری قوما ندان	ع ، ش فیض محمد
اداری مدیر	ص ، محمد طاهر خلیل زادہ
مستوفی	ع ، ص نور محمد
داسنخواراتو مامور	ص ، محمد عظیم
دعرائفی غاضی	ف ، محمد شیرین
دامنچی قوما ندان	ح ، سردار محمد
سرمامور	ش ، امین اللہ
دیوہنی لوی مدیر	ع ، غلام نبی
دروغٹیا مدیر	ص ، دکتور میر محمد علی
دمطبوعا تو مدیر	ص ، محمد ایوب مہندی
دمطابراتو مدیر	ص ، محمد نعیم
دفواید عامی مدیر	ص ، محمد حکیم دہندس معاون

اجراءات مدیریت اداری

- عراضیکہ بمراجع ذیملافہ ازین مدیریت کسبل گردیدہ (۵۰۰۰ قطعہ) می باشد .
- ۲ - فقرہای جزائی کہ از طرف این مدیریت بمجلس ولایت ارائه وتصویب حاصل شدہ (۴۵۰) فقرہ .
- ۳ - فقرہ های امور اداری از طرف این مدیریت بمجلس ولایت ارائه وتصویب حاصل شدہ (۱۵۰) فقرہ .
- ۴ - فقرہای محاکماتی از طرف این مدیریت بمجلس ولایت ارائه وتصویب حاصل شدہ (۲۵) فقرہ .

آمریت تفتیش

- ۱ - فقرات قابل تحقیق اکمال شده .
- ۲ - بحکام و علاقه داران اصلاح امور و جریان کار ها بروی یک
محدود اساسی دستور داده شده .
- ۳ - وقایع لازم تحقیق اکمال گردیده .

مستوفیت

یکی از اجراآت مهم مستوفیت در ظرفی سال ۳۴ - تزیید واردات
است که ذیلا توضیح میشود .

۱ - در قسمت مالیات	(۱۳۰۹۵۹/۰) افغانی
۲ - در محصول کمرک	(۱۵۰۲۹۴/۰) د
۳ - در وثایق	(۲۰۴۰۸۳/۰) د
۴ - در ده یکم حقوق	(۲۲۴۵۶/۰) د
۵ - در سرا یض	(۳۲۳۱/۰) د
جمعا ۵۱۱۰۲۳ افغانی	

اجراآت محکمه مرافعه

- ۱ - مجموع فقرات حقوقی و جزائی که در سال ۳۴ با وثایق اجرا شده
هزارت از (۹۹۳) قطعه است .
- ۲ - واردات محکمه مرافعه بابت محصولات و قیمت وثایق بالغ بمبلغ
(۹۸۹۵۷/۵۰) افغانی
- ۳ - در سال ۳۴ چوکی محکمه مرافعه از رتبه (۴) بر تبه ۳ تعدیل
گردیده .

مدیریت معارف

در سال ۳۴ یک مسکب دهاتی در قریه لندی حصه ۲ محل چمبکینی

افتتاح گردیده که برای مکتب مذکور معلمین تحصیل یافته دارالمعلمین
بسکار انداخته شد .

مدیریت صحیه

- ۱ - برای تجزیه خون ادرار و غیره لابراتواری افتتاح گردید .
- ۲ - شفاخانه مستورات در همین سال تاسیس و بقایت آ قرار نمود .

مدیریت مخازن

در ظرف سال ۳۴ عمارتی برای تیلکراف خانه احداث و کار تیلکراف
شروع گردید. این های تیلفون مربوط اینولاسیر تکاملی خود را
در شرف پیودن است. برای رسانیدن پوسته ارگون و پوست دو عراده
لاری بسکار افتاده و بواردات پوستی و تیلفون سال ۳۴ مبلغ (۷۶۳۴)
افغانی افزایش بعمل آمده .

مدیریت فواید عامه

- ۱ - کار تعمیر الحاقیه عمارت دارالحکومت تکمیل گردید .
- ۲ - تعمیر کلب بلدیہ کردیز کار شده است .
- ۳ - تعمیر بلدیہ خوست تکمیل گردید .
- ۴ - کلبی که دره از کوتل خیمه گندو بنا یافته بود در این سال
منزل دوم آن نیز از کار فارغ و به آهن پوش رسید .
- ۵ - تعمیر سه منزله حکومت کلان خوست در این سال به پیش
رسیده است .
- ۶ - کار منزل دوم و آهن پوش تعمیر زراعت خوست تکمیل شده است .
- ۷ - علاوه بران اکثر خطوط مواصلات مربوط اینولا که در اثر
بارانهای موسمی و حادثات جوی خراب و حتی منهدم گردیده بود. مجدداً
تسطیح و مورد استفاده ترافیک قرار گرفت .

دمشقی ولایت

تشکیل :

ع.ج.س.ا. غلام فاروق عثمان	نایب الحکومه
ع. ص. محمد ابراهیم	مستوفی
ح. عبدالعزیز	دامنی قوماندان
ح. محمد ظریف	دژاندارم قوماندان
ف. مولوی محمد صدیق « کباری »	دمرافی قاضی
ف. مولوی محمد عالم	دابتدائی قاضی
ص. محمد امان « حیدر زی »	داداری مدیر
ص. سید محمد طاهر « پیناه »	دقلم مخصوص دمدیر کفیل
ش. شاه بور احمدزی	دقبایلو دلوئی مدیر کفیل
ص. عبدالکریم	دکمرک مدیر
ص. محمد مقیم	داحصائی دمدیر کفیل
ح. دادخدا غندمشر	دمکلفیت مدیر
ص. حفیظ الله	دقواید حامی مدیر
ع. عبدالسلام	دمعارف لوی مدیر
ص. عبدالباقی « باقوانیوال »	دمطبوعاتو مدیر
ص. عبدالهادی	دفتیش مدیر
ص. امیر محمد	دمضاراتو مدیر
ص. دکتور محمد امین آزاد	دصحیفی دمدیر کفیل
ص. محمد رسول	دانحصاراتو مدیر
ص. حسن علی	دزراعت مدیر
ص. محمد اکرم	دشاهی بانک مدیر
ص. محمد آصف	داستغباراتو دمدیر کفیل
ص. عبدالعزیز	دتماوتی دیو مدیر

فوائد عامه

در سرک تورخم جلال آباد کار بشدت جاری بوده و ذریعه افراد قومی، فرازدادی، مدیریت سرک و قواماندانی قوای کار تحت نظر نایب الحکومگی مشرقی انواع کار آن از قبیل خامه کاری، چغل اندازی و بخته کاری و هم چنین بخته کاری معبرها و بل‌ها به سرعت تمام پیشرفته است.

امور زراعت

در امور زراعت و باغبانی توجه خاصی بعمل آمده و با استفاده از معاونت‌های وزارت زراعت، مدیریت زراعت در اصلاح نژادها و تربیه حیوانات متوجه بوده و در اواخر سال ۳۳ و اوایل سال ۳۴ در موقع نهالاشانی در جلال آباد و عید الغیل از طرف مدیریت زراعت (۴۹۷۹۲) اصله نهال و قلمه اشجار میوه‌دار، بی‌میوه، زینتی و گل‌های مختلف فرس گردیده.

نهضت عرفانی

فعالیت در ولایت مشرقی منحصر به امور اداری و عمرانی نبوده در توسعه معارف نیز قدم‌های قابل قدری برداشته شده و بفرض تأمین و تطمین خواست‌های معنوی اهالی، مدیریت معارف ولایت مشرقی بمسئولیت وزارت جلیله معارف به اقدامات ذیل در پیش برد و توسعه معارف موفق گردیده.

۱- تاسیس (ه) باب مکتب ابتدائی در کوشته و خوازی گام، در نرنک گنرها دروزیری خوکپانی، در ترخی و در سینه‌زی شینوار.

۲- تاسیس (ا) باب مکتب‌دهاتی در، بقی کوپ، چاردهی اوغوز چکنور و لاغرجوی شینوار و در مرکی خیل خوکپانی و در مروره گنرها و در نمرخیل.

۳- شروع تعمیر مکاتب چارباغ صفا، دره نور، سینه‌زی، ترخه خوکپی، دره مزار - تعمیرات مذکور در شرف تکمیل اند.

۴- در لېسه تيگري لغمان صنف ۱۱ تشكيل و امکان دارد كه درسال ۱۵ س ف ۱۲ آن هم تشكيل و متوسطه جلال آباد به لېسه تحويل كند .
۵- انكشاف پروژه زراعتي مطابق تعليماتنامه در لېسه هاي جلال آباد و تيگري و مكاتب مندر اوږد، سنگر سراي، كنيه، شيو، ۴۰ دره مزار و خوكي تقويه كـتب خانـه هاي لېسه فنگرها و لېسه تيگري و تاسيس كـتب خانـه در نجم المدارس .

ښاروالی

درسال ۱۳۳۴ شهر جلال آباد در مرحله تطور دیده می شود . حسب پروژه شهري سرک های ۲۱ و ۳۴ متره در بین شهر قدیم امتداد یافته و خانه هایی که باید جای خود را بجاده ها بگزارند ، تخریب شده اند .
در غرب تعمیر ریاست بلدیه واقع شهر نو ۱۴۰ باب دکان و یک مار کیت قصابی و سبزی فروشی اعمار گردیده .

واردات

قرار را پوریکه از مستوفیت مشرقی بدست آورده ا بـم در سلسله واردات قطعی مبلغ ۰۴ / ۳۲۹۹۱۰ افغانی از درك مالیات بر عایدات و مبلغ ۰۲ / ۳۶۱۴۶۹۸ افغانی از درك کمزکات که جمله مبلغ ۰۶ / ۳۹۴۴۶۰۸ افغانی شود نسبت به سال ۳۳ درسال ۳۴ نزدیک بعمل آمده که این نزدیک نتیجه انکشاف و پیشرفت تجارت و اقتصاد ملی این ولایت است .

تجارت چوب

چوب تعمیر یکی از پیدوار مهمه کوه های ولایت مشرقی بوده و به غرض تنظیم تجارت آن و به منظور قطع چوب بصورت فنی ، توسعه و مراقبت جنگلات و تورید ماشین اړه کشی در اول سنبله ۱۳۳۴ یک شرکت سهامی انحصاری بنام (دلر کو تعاونی شرکت) به سرمایه ابقدانی ده ملیون افغانی در مشرقی تاسیس و شروع بفعايت نمود .

امور ولایت مشرقی

کارآبدانی این شرکت عبارت از تشکیل موسسه، جمع آوری سرمایه و اقدامات مقدماتی بود. سرمایه این شرکت ۵۰ فیصد از طرف موسسات بانک زراعتی، بانک تجارتی، بانک تعمیراتی، شرکت نساجی، شرکت حجاری و نجاری تهیه و ۴۰ فیصد مخصوص چوب کارها پنج فیصد برای سایر اشخاص کم بضاعت است. یک سهم آن عبارت از یکصد افغانی می باشد. اساس شرکت تجارتی بوده عندالموقع به امور صنعتی مربوط به چوب نیز دست خواهد زد.

یک شرکت دیگر

در اواخر سال ۳۴ یک نمایندگی دیو توسپامی شرکت در مشرقی دائرو به کار شروع نمود. از نقطه نظر اینکه کوه ها، دشت ها، دره ها، زمین ها، جنگل ها و جوی های ولایت مشرقی مملو از اقسام مختلفه نباتات بوده امکان دارد که این شرکت هم بخود هم ولایت مشرقی و هم به مملکت و سایر انسانها خدمتی کرده بتواند.

چون شرکت جدیداً تاسیس شده کار آن درین سال عبارت از دائرو شدن نمائندگی، مقامه با اهالی، تبادل افکار با نویسندگان و اهل مطبوعات معاون مردمی شرکت میباشد.

دېدخشان اعلیٰ حکومت

تشکیل :

اعلیٰ حاکم	ع ع ، ص محمد جمعه
مستوفی	ع ، ص محمد جان کریم زاده
دمرافعی قاضی	ف عیدالله صافی
دمطبوها تو مدیر
دامنی قوماندان	ش نور محمد
دحدودی	ح مسجدی
دمکلفیت مدیر	ح فضل احمد
دابتدائی قاضی	ف ملا محمد ایوب
دیوهنی مدیر	ص میر محمدود
دمخبراتو	» عبدالشکور
دفواید عامی	» عبدالرزاق
دروفتیا مدیر	» عبدالحبیب
دمستوفیت د محاسبی مدیر	» محمد صدیق
دغلی داخستلو مدیر	» محمد علی
دافغانستان بانک	» محمد عمر « رساء »
ددیواوا انحصاراتو مدیر	ص حبیب الله
دتجارتی دمحکمې دریاست	ص عبدالغنی

امور عمرانی

- ۱- بسلسله کارهای عمرانی حکومت اهلی، تعمیر مناسبی برای اتاق کار و مجلس و دفتر حکومت اهلی بنا شده است.
- ۲- در قبه محمودیه که موضع معروفی است، يك همارت مناسب و در باغ آن متجاوز از شش هزار درخت غرس گردیده.
- ۳- کوتی باغ فیض آباد که کار تعمیر آن در سال ۳۲ شروع شده بود در سال ۳۴ تکمیل و يك همارت دومتزله که دارای ۱۷ اطاق، دهلیز، تشناب پیاده خانه ها، گاراج و غیره تعمیر شده و فعلاً مورد استفاده حکومت اهلی قرار دارد.
- ۴- در سال ۳۴ (۱۰) باب اتفاق جدید دارای برنده برای برخی دوایر بیکه از ضیق بودن جای به تکلیف بودند تعمیر شده.
- ۵- باب دکان در جوار حکومت کشم نیز در همین سال تعمیر گردیده.
- ۶- يك تعمیر سه اتاقه در سال ۳۴ بنام کلپ مامورین در مرکز علاءداری بهارک که منطقه تفرجگاه عمومی میباشد، بمنظور رهایش مسافرین و سیاحین داخلی و خارجی اعمار گردیده است.
- ۷- دودکان در حکومتی اشکاشم اعمار گردیده است.
- ۸- يك همارت جدید دارای (۷) باب اتفاق میباشد در ساحل دریای کوچک که يك موضع مقبول و دلکش است برای معاینه خانه اطفال آباد و طرف استفاده قرار داده شده است.
- ۹- يك تعمیر ۱۲ اتاقه که در هر اتاق آن (۱۲) نفر گنجایش دارد برای فوئادانی امنیت تعمیر شده.
- ۱۰- بمنظور تقویه وضع اقتصادی محبوسین و مشغول ساختن اوشان به فنون و صنعت و پیشه يك، دستگاه صنعتی نکارا انداخته شده است.
- ۱۱- در طول سال ۳۴ پنجاه باب دکانین آن طرف جوزون که بی رونق

بود، بطور اساسی اعمار گردیده وهم جاده بین آن نظر بکند شته خیلی وسیع شده است .

۱۲- یک پل جدید چوبی بسیار مستحکم بمساعدت اهالی شهر فیض آباد بالای دره جوزون ساخته شده علاوه بر تسهیلات که به تردد مراده جات وغیره پیش کرده دوجناح شهر فیض آباد را نیز باهم وصل ساخته ویل مذکور به پل خرقه مبارکه موسوم گردیده است .

۱۳- در سال ۳۴ کار تعمیر مکتب ابتدائی کشم ومکتب متوسط شاه محمود در مرکز فیض آباد تعمیر شده است .

که مکتب مذکور دارای ۱۴ اتاق درسی و ۷ باب اتاق علیحدہ وجہت رهایش معلمین ومفتشین می باشد .

۱۴- در سال ۳۴ تعمیر دستگاه تلگرافخانه بی سیم بهارک باوصف مشکلات زیاد که در کار مذکور عاید بود مطابق نقشه مرتبه بصورت پخته کاری که دارای (۱۰) باب اتاق است، اعمار گردیده همچنان همارت آخذة تعمیر مذکور که دارای ۱۴ باب اتاق بوده آنهم مطابق نقشه طور پخته کاری انجام واکمال گردیده .

۱۵- در سال ۳۴ یک کلوب در باغ ذخیره دشت فراخ تعمیر گردیده که دارای ۴ باب اتاق با برنده دملیز وتشناب می باشد .

۱۶- در سال ۳۴ کار همارت جدید ماموریت مالیہ کشم شروع وتا اندازه تکمیل شده مصالح تعمیر ماموریت مالیہ درواز ، واخان، اشکاشم تهیه است .

امور اداری

الف- ماموریت اداری:

۱- فقرات قضای که در سال ۳۴ تا تاریخ ۱۲ دلو به محفل مشوره حکومت اعلیٰ فیصله شده
۱۸۸ فقره

- ۲- فقرات اداری که در سال ۳۴ تا تاریخ ۱۲ دلو به محفل مشورۃ حکومت اعلیٰ فیصله شده ۲۴۴ فقره
- ۳- فقرات محاکماتی که در سال ۳۴ تا تاریخ ۱۲ دلو به محفل مشور حکومت اعلیٰ فیصله شده ۱۲ فقره
- ۴- هرايض حقوقی و جزایی که بدرجعات مربوط احکام گردیده شده ۶۵۸ فقره

ب- امور احصائیه :

- ۱- نووارد که بمضافا بل شمول خدمت عسکری است ۶۵۳ نفره
۲۳۳ د
نو تولد
- ۳- تذکرۃ توزیع شده ۷۰۰ قطعه
- ۴- تحصیل باقیات متنوعه ۱۱۳۵۱ افتائی

ج امور قوماندانی امنیه:

- ۱- کار مؤسسه صنعتی قوماندانی امنیه، مجدداً در سال ۳۴ افتتاح و در مؤسسه مذکور، بافت هر گونه تکه های مختلف و سطرانجی باقی و خیازی و ساختن يك كارخانه عام المنفعة صابون سازی، روبه فعالیت گذاشته .
- ۲- از مقدار پول كارخانه قوماندانی موفق شده است كه برای يك تعداد مجوسین جیره بدهد .
- ۳- تعمیر مجلس قوماندانی اساسی نبوده راجع به ساختمان آن بمرکز پیشنهاد و مذاقعات حتی المقدور و ارسی شده چنانچه يك اتاق برای پهره دار بالای بام و دو باب اتاق برای پهره و نشیمن ماموریت مجلس در خارج دروازه عمومی اعمار گردیده و كذا برای مجلس انائیه كه اتاق کافی نداشته، دو باب اتاق نشیمن و غیره ضروریات جهت رفع احتیاج مجبوسات، اعمار و خانه نشیمن قاپوچی، خارج مجلس تعمیر و طرف استفاده قرار داده شده .

۴ - محبوبین و محبوب سات بیکار داخله مجلس بو وظایف چرخه کری وریشن پشم بکار انداخته شده اند .

۵ - برای محبوبین و محبوسات محتاج، از طرف یکمده اشخاص معزز بدخشان، بسایقه حس نوع پروری، یک اندازه تکه و پول نقد بطور اها نه داده شده که به مستحقین توسط هیأت جدا گانه توزیع شده است .

۶ - فقرات جزایی سال گذشته قوماندهانی امنیتیه ۱۲۱ فقره و در سال جاری ۹۰ فقره - تنقیص بعمل آمده - ۳۱ فقره .

۷ - مجلوبین و غیر حاضران قطعات هدا سته مربوط قوماندهانی امنیتیه بدخشان در موقع معین آن اجراآت و به مرجع اتش سوق داده شده .
۸ در موقع تحصیلیات باقیات مربوط مستوفیت ، و ریاست بناروالی و مدیریت خریداری غله و دیپو و انحصارات و غیره، فعالیت و وظیفه وی نموده است .

د - امور مسکلفیت :

۱ - در قسمت مجلوبین عسکری توجه مزیدی بعمل آمده و بوقت آن مجلوبین اعزام گردید است .

ه - محکمه مرافعه :

۱ - در محکمه مرافعه از ابتدای سال ۳۴ الی ۱۹ دلو به تعداد (۱۳۶۵) قطعه از قبیل اقرار خط ، ضمانت خط ، رسید خط ، حجت ، وصایت خط ، قبایله قطعی ، قبایله بیع و فاء ، وکالت خط ، طلاق خط ، رضا نامه ، صورت حال تکمیل گردیده و هکذا در محکمه ابتدائیه مرکز به تعداد (۲۶۷) قطعه از قبیل اقرار خط ، وکالت خط ، اصلاح خط ، ابراء خط ، و صورت حال تکمیل گردیده و به تعداد (۲۸۹) قطعه فقرات حقوقی و جزایی فیصله شده است .

مستوفیت بدخشان :

اول: در قسمت املاک:

- ۱- زمینهای اوقافی کشم و دشت فراخ با اثر تجدید مساحتی که در سال ۱۳۴۴ بعمل آمده جمعاً (۷۳۵۰) جریب زمین اضافه ظاهر شده است .
- ۲- از جمله اراضی المی و آبی سرکاری واقع کشم موازی ۱۲۴۵۲ جریب بقیمت معینه یعنی ۲۵۰۴۹۵۷ افغانی فروش و یا برای متقاعدین توزیع گردیده است :
- ۳- یکدربند سرای واقع بازار کشم با (۵۲ باب دکان ملحقة آن بقیمت مبلغ ۵۷۰۷۰۰ افغانی) بفروش رسا نیده شده .
- ۴- عمارت حویلی و باغهای سرکاری کشم که فروش آن بالای اشخاص متصرفین آن مجویز شده بود در حدود مبلغ ۶۰۶۶۶۶۰۰ افغانی قیمت شده و یک قسمت آن بفروش رسا نیده شده است .
- ۵- در حصه علاقه داری شهر بزرگ با اندازه (۲۵۶۸) جریب زمین المی اوقافی که خلاف اصول به تصرف اشخاص بوده در جمله املاک دولت قرار گرفته و دوسیه نسبتی آن بوزارت مالیه تقدیم یافته .
- ۶- بست مالیه زمینهای آبی و المی کشم و زمینهای دشت فراخ در محفل مشوره حکومت اعلیٰ تثبیت و بفرض استحصال منظوری بمقام عالی تقدیم گردیده است :

دوم- اقلام وارداتی :

- در هایدات کمرک (درک قیمت زیره عشری وغیره) در مالیات بر هایدات در محصول و هواید صکوک در محصول ده یکه حقوقی و اجاره املاک سرکاری واقع کشم نظر با اجرا آت سال ۱۳۳۳ جمعاً مبلغ ۱۴۷۸۷۹۸ - افغانی افزودی بعمل آمده است :

وهم چنان اودرک حاصلات املاک سرکاری وغیره مقدار ۱۰ یو ۶۸ سیر ۲۹۰ خروار حیوانات از قبیل گندم، جو، جوار، وغیره حق دولت تعیین و به تحصیل شعبات موظف سیر ده شده و نیز مبلغ ۱۴۳۲۰۰ افغانی نقد از حاصلات املاکی ب واردات تعلق گرفته است.

سوم - امور تفرهاتی مربوط مستوفیت :

۱. مقدار (۱۵۷۷۱) سیر جو فاضله کار آمد گدام عمومی مرکز بدخشان که بر حسب تجویز مجلس مشوره از فرار ده سیر جو به عوض ۹ سیر گندم قسم تبادلۀ فرضه تار سیدن فصل برای اهالی مرکز بدخشان داده شده بود که در موقع فصل گندم ذریعه اشخاص مدیون بگدام مربوط تجویل کردیده است مقدار گندم تبادلۀ شده عبارت از ۱۴۳۳۷ سیر می شود.

۲. مقدار ۵ یو ۶۷۸۴ سیر جو و جوار باقیمانده حاصلات املاک سال ۳۳ که بصورت فرضه در مقابل پرداخت ۱۴ یو ۵۴۸۰ سیر گندم برای اهالی کشم داده شده بود گندم مذکور در موقع فصل بگدام کشم تجویل گردیده.

۳. مواد کار آمد تعمیراتی عمارات جدید ماموریت های مالیه اطراف بذرایع ممکنه کاملاً تهیه شده.

چهارم - امور اداری مستوفیت :

لایحه صرفیات مدیریت محاسبه، تابلوی های واردات، و باقیات ماموریت واردات، راپورهای تطبیقه، حصولی واردات و باقیات تابلوهای نقدی خزاین و لواایح موجودی خزاین متناوباً بمقامات مربوط تقدیم گردیده است پنجم - نمایندگی تهیه غله :

در سال ۱۳۳۴ نمایندگی تهیه غله در فیض آباد مرکز حکومت اهلی بدخشان افتتاح یافت که در سال مذکور غله بصورت آزاد در مناطق مربوط با اساس شرایطیکه در فوریه مضامین قراردادی ذکر بوده، خریداری گردیده است.

ششم- مدیریت مشترکه دیو و انحصارات :

۱- فروش اموال که در مرکز و محلات بدخشان صورت گرفته است :

۱- رخت ۷۷۴۸۰۱۲۰ متر

۲- شکر ۷۹۲۱۳۰۰۰ کیلو

۳- تیل خاک ۶۵۶۰۰ د

۴- تیل بطرول ۱۷۷۲۰ کیلو

۵- کسلوش ۲۰۰۰ جور

۶- چای ۲۲۲۲ سیر

۷- چلك خالی بطرولی ۸۰ چلك .

چمله پول اموال مذکور ۲۰۶۶۵۱۱۹۴ - افغانی .

۲- به اندازه يك مليون افغانی رخت طور فرضه مانند دیگر ولایات

با هالی بدخشان توزیع گردیده است .

۳- قرار امریه مقامات صالحه يك اندازه پول طور پیشگی نسبت

خریداری تریاک به زارعین توزیع شده .

۴- ۱۲۵۸ کیلوتریاک قرار فی توله پنج افغانی از زارعین خریداری

شده است .

۵- نمایندگی در نظر دارد که قرار امریه مقامات صالحه يك تعمیر

اساسی در مرکز بدخشان که دارای تمام وسایل باشد برود ترین وقت

اعمار نماید . و همچنان در حکومت کشم برای تعمیر تا نك بطرول زیر

نظر گرفته شده است .

مدیریت معارف

۱- مکتب نسوان فیض آباد روز بروز ترفی نموده و تقویه شده است

چنانچه کارهای دستی مکتب موصوف در جشن استقلال سال جاری از طرف

هموماهالی و مامورین پذیرائی خوبی گردید .

- ۲- نسبت بسال گذشته، نتیجه امتحان طلاب در عموم مکاتیب خوب بوده تعداد کامیابها به تناسب سال گذشته اضافه تر گردیده است.
- ۳- بعضی تعمیراتی که از سال گذشته در مرکز و محال بدخشان باقی مانده بود تمام آن تکمیل و ترمیم شده است.
- ۴- سیورت تا اندازه زیاد تقویه گردیده چنانچه طلاب در اعیاد و جشنهای ملی سهم بزرگی گرفته اند.

فواید عامه

- ۱- سړک فرعی از فیض آباد الی قلعه پنجه مرکز کهساری و اخسان که در اثر سیلابها و برف کوچها و طغیان آب اکثر حصص آن صدمه و خرابی دیده بود، اساسی ترمیم گردیده.
- ۲- سړک جدید تشکان بطول دو کیلومتر و عرض شش متر تکمیل شده.
- ۳- سړک جدید چهلتن بطول ۸۰۰ متر و عرض شش متر تکمیل شده.
- ۴- سړک عمومی بین فیض آباد الی موضع دوآبه کشم که مربوط مرکز فیض آباد است، در سال جاری ذریعه همله معابر مربوطه در حدود ۱۵۳۸ متر سنگ کاری شده و هم ترمیمات لازمه و فواید فوقتاً بعمل آمده است و علاوه پل های بین سړک مذکور که بهرور ایام برای عبور موترها خطرناک شده بود در هذا سنه ۳۴ بصورت اساسی ترمیم و اصلاح گردیده است.

امور مخایرات

- ۱- بین اشکاشم و علاقه داری شغنان که سابق تیلیفون وجود نداشت در سال ۳۴ یک لین تیلیفون جدیداً تمدید گردیده و مخایره جریان دارد مسافت که این مذکور تمدید گردیده (۶۰) کیلو متر ذریعه ۹۵۰ یا به جدید چوبی ۷ متره و بمصرف ۴۶۸۰ کیلو گرام سیم ۱۰ رویه جستی آهنی.

امور حکومت اهلی بدخشان

۲. در سال جاری پایه های لبن مرکز الی جرم و بهارک که پوسیده و شکسته بود به نصب (۹۰۰) پایه ۸ متره چوبی تجدید گردیده است.

امور صحتی

- ۱- مرخصان بستری ۱۵۰ نفر
 - ۲- مراجعین یومیه (ادویه بردگان) ۵۹۸۲ »
 - ۳- یا نسمان شدگان ۱۲۴۱ »
 - ۴- آبله کو بی ضد چپچک ۵۳۲۷ »
- حلاوة عمله فنی در علاقه داری های راغ، کران و منجان و شهر -
بزرگه، مشغول آبله کو بی بوده و تاهنوز رایور آن بدست نیامده است.
۵- بودر باشی حسب آتی:
- به تعداد (۴۹۴۱) نفر و (۵۸۳) خانه و ۳۲ دکان و ۳۸ مسجد و
۲۵۶۱۳ تکه و پارچه جات الیسه و ۷ تپانه و ۲ حمام و ۲ محبس و ۲۰ سرای
توسط مدیریت صحتیه بودر باشی بعمل آمده است.

امور زراعت

۱. در باغ های ذخیره کشم دشت فراخ و باغ کوتی و باغچه مقابل مدیریت زراعت، یک تعداد اشجار منمر و غیر منمر جدیداً غرس گردید است.
۲. در سال ۳۴ راجع به تقویه و حفاظة جنگل ها مراقبت شدیدی شده و نسبت بگذشته نتیجه اطمینان داده و محافظین در مرکو و نقاط مربوط به حفظ و مراقبت آن مشغول اند.
۳. در تکثیر اشجار منمر و غیر منمر بمرکز و مربوطات بذرایع ممکنه اقدامات مؤثری بعمل آمده.
۴. در حفاظة زیره کوهی و معاملات زرع تریاک طبق هدایات واصله مرکز توجه عمیقی بکار برده شده است.

۵ - دره‌ذا سنه ۳۴ از شیوع امراض حیوانات جلوگیری شده و این اقدام نتیجه خوبی نشان داده است .

امور مطبوعات

الف - دویایه لو دسپیکر جدید امریکائی که بفرض تقویة بنیة تبلیغاتی یک وسیله مفیدی است بکار انداخته شده و هم چنان به تعداد (۳۵) یایه لین‌های رادیو تجدید و نصب گردیده است .

ب - مدیریت روزنامه بدخشان نیز در ظرف مهال ۳۴ به نشریات و تبلیغات مؤثری که باعث تنویر افکار عامه و موجب انکشاف سویه معلومات نوده و سبب روشنی اذهان مردم این منطقه می باشد، دست زده و علاوه بر نشر روزنامه، با انتشار کتب و رسایل که هر یکی در قسمت خود ساحة معلومات اجتماعی مردم را وسیع تر می سازد، اقدامات عملی نموده است و نیز ایراد خطا به‌ها و مقالات جامع در مواقع معین و رو بکار آوردن صحفنه تمثیل در اعیاد و جشن‌ها، از فعالیت های مدیریت روز نامه در سال ۳۴ بشمار میرود .

.....

.....

د مینې اعلیٰ حکومت

تشکیل :

اعلیٰ حاکم	ع ع ، س غلام حیدر
مستوفی	ع نور احمد
مسکری قوماندان	ع ، ش خوشدل فرقه مشر
حدودی	ح محمد اقبال
دامنې	ش محمد رفیق
دمرافعی قاضی	ف عبدالرحمن
دمطبوعاتو مدیر	س فدا محمد صارم
دروغیا	س عبدالشکور نیازمند
دمخبراتو	س عبدالقیوم
دکمرک	س عبدالقیوم
دابتدایي قاضی	ف عبدالکریم
دیوهنی مدیر	س قربا فعلی
دمکلفیت مدیر	ش عبدالشکور
دفوايد هامې مدیر	شاهلی عبدالستار وردکی
دتجارتی جگړو د پریکړې رئیس	سید کمال
دافغانستان بانک د نمایندګی مدیر	احمد جان
دکرهڼی مدیر	عبدالصمد
داندخوی د اتاق تجارت رئیس	صفر گلبدی
دملی بانک د نمایندګی مدیر	غلام فاروق

مدیریت مخامرات

- ۱ - يك پسته خانه در حکومتی بلچراغ كشوده شده .
- ۲ - يك پسته خانه در قریه چچكتو كه بین حكومت قیصار میمنه و علاقہ داری غورماچ هرات واقع است، باز شده .
- ۳ - يك پایہ سوچبور ۱۵ لینہ در حکومتی پشتون كوت، نصب گردیده .
- ۴ - بفاصله چار كروه از علاقہ داری دولت آباد، به مدیریت معدن نمك، لین جدید از سیم ۳ ملی متر قطار، تمدید گردیده و سلیتر هم نصب شده .
- ۵ - لین اندخوی و میمنه اصلاحات بعمل آمده پایہ های جدید و سلیتر نصب شده .
- ۶ - لین میمنه بطرف هرات ناحصہ مربوط بحكومت اعلی میمنه كه سیم نمبر ۱۴ غیر قابل كار در لین عمومی بوده جمع آوری و در عوض آن سیم لك ۳ ملی قطار انداخته شده .

مدیریت معارف:

- ۱ - يك مكتب دهانی در قریه دوه زنگ حكومت بلچراغ افتتاح و شاگردان بدرس آغاز نمودند
- ۲ - يك كورس اكابر در مركز میمنه تأسیس شده .
- ۳ - از كورس اكابر اندخوی پس از دو سال، در اثر امتحان ۱۸ نفر بكلی باسواد (خواننده و نویسندہ) فارغ شده اند .
- ۴ - از مكتب نسوان میمنه برای اولین بار یکدسته متعلمان لایق به صفت فارغ التحصیل، بجامه تقدیم گردید .

دغزنی اعلیٰ حکومت

تشکیل :

ع، ع، ص سید عباس	اهلی حاکم
ع، عبدالغفور	مستوفی
ف ملا محمد علی	د مرا فمی قاضی
ح، محمد اکبر	د امنی قوماندان
د عبدالله	د ژاندارمی
ف، ملا محمد کل	د ابتدائی قاضی
ص، محب الرحمن	د مطبوعاتو مدیر
ش، عبدالقادر	د مکلفیت مدیر
ص، عبدالعزیز	د پوهنې مدیر
د میر محمد کاظم	د کمزک مدیر
د محمد سرور	د فواید عامی مدیر
د رجب علی	د مغایراتو مدیر
د عطا محمد	د روغتیا مدیر
د میر قطب الدین	د احصائی مامور
د محمد یونس	د تقش مامور
د محمد نسیم	د کرهڼی مامور
د عبدالبهیر	د اداری مامور
ص، غلام فوٹ	د تجارتی چکرود بریکری دریا ست کفیل
ع، ع، شاه محمد	د کتواز لوی حاکم

حکومت اهلی غزنی

۱- عرایض اهالی که بحکومت اهلی رسیده و قرار مقررات اجراء شده (۱۹۱۱) قطعه

۲- (۲۹۵۰) فقره جزایی و ۲۸۲ اداري و ۱۹ فقره محاکماتی که جمله ۵۸۶ فقره شود در مجلس مشوره تصویب و از طرف مراجع مربوطه اجراء شده
۳- ۲۹۶ واقعه جزایی که در مرکز و مربوطات حکومت اهلی واقع گردیده (۲۰۲) آن فیصله و ۴۴ تحت دوران و اجراءات است.

۴- ۱۱۲۱ نفر که برای احقاق حقوق بحکومت اهلی و قوماندانی امنیت مراجعه کرده اند، ۳ موضوع آن تحت دوران بوده و بانی فیصله گردیده است.
۵- يك حصه تعمیر حکومت اهلی که خراب و قاپل ترمیم بود با حکومت و علاقه داری های مربوطه و شفاخانه ملکی و کدام قره باغ و جفتو و پیاده- خانه های مطبوعات و مستوفیت، ترمیم گردیده.

امور معارف، دو باب تعمیر به اساس نقشه، طورخام کاری برای مکتب جدید التأسيس شرن کتواز و مکتب رشن قره باغ اعمار گردیده. يك باب مکتب در قریه رباطه مربوط علاقه داری و يك باب در قریه سرده مربوط حکومت اندر تاسیس گردیده. تعداد فارغ التحصیلان مکاتب ابتدایی مربوط حکومت اهلی ۱۹۹ نفر و تعداد متعلمین جدید الشمول به ۳۶۷ نفر در همه مربوطات غزنی، می رسد.

امور صحی :

۱- مریضا نیکه از طرف مدیریت صحیه ادویه داده شده تعداد شان به ۳۸۵۶ نفر می رسد.

۲- مریضا نیکه از طرف مدیریت صحیه در ظرف سال ۳۴، داخل بستر شده اند تعداد شان به ۱۴۱ نفر می رسد.

دفترہ اعلیٰ حکومت

تشکیل:

ع، ع، ص، محمد صدیق	اعلیٰ حاکم
ع، ص، عبدالغفور	مستوفی
ف، سیف الرحمن	د. مراد علی قاضی
ف، عبدالمنان	د. ابتدا بی
ش، عبدالغنی	د. امینی قومانڈان
ح، محمد نبی	د. مکلفیت مدیر
ص، عبدالقادر	د. مطبوعات مدیر
ص، عبدالشکور	دیوہنی مدیر
ص، دوکتور عبدالعزیز	د. روغتیا مدیر
نبی علی محمد نعیم	د. بنار والی رئیس
ص، تنہار احمد	د. میرک مامور
ص، خان محمد	د. بحریرا قومانڈان
ص، محمد سلیم	د. افغانستان بانک مدیر

شعبه تحریرات :

- ۱- فیصله فقرات جزائی که در مجلس تصویب شام (۷۵-)
- ۳- » » » » متفرقه (۱۱۶-)
- ۵- » » » » تمیینات (۵۷-)
- ۵- صدور فیصله های محاکم ماورین (۵-)

مدیریت معارف:

هفت باب مکتب دهاتی در مواضع ذیل تاسیس شده :

- ۱- مکتب دهاتی، علاقه داری اصل چغا نسور
- ۲- » » » » قریه الاداد خان
- ۳- » » » » قریه عبدالعزیز
- ۴- » » » » کده
- ۵- » » » » میل کرکی
- ۶- » » » » جوبن قریه پنجه
- ۷- » » » » درک

مدیریت مخابرات :

اجرا آتیکه در سال ۱۳۳۴ به امور مخابراته وی بعمل آمده، ذیل توضیح میگردد :

- ۱- نصب یکتایه سوچورد پنج لینه بهکومتی اناز دره .
- ۲- ترمیم لین همومی و تبدیل رنشت شکسته در طول ۷۲ کروه حصه فراه از جبهه الی دلارام ذریعه هیأت فنی .
- ۳- نصب یک تایتل فون بسرحد داری چار برجک .
- ۴- عقد قرار داد رساندن پستی بین فراه الی چغا نسور ذریعه مورت .

امور زراعتی:

الف- در ابتداء سال ۳۴ به تعداد كثير نهال مشمر وغير مشمر در باغهای مربوط غرس ويك اندازه زياد نهال مشمر وغير مشمر به اهالي و باغهای ماهوريت املاك بفروش رسیده ويول آن واردات تحويل داده شده است. ب- يکنفر خرد ضابطه قطعہ و يکنفر خرد ضابطه مکتبی برای عمول در کورس مجادله بولایت قندھار اعزام و پس از فرا گرفتن اصول مجادله به بيست و شش نفر مامورين فنی مجادله ملخ وارد فراء گردیده و بمناطق مربوط حکومت اعلیٰ فراء در موقع بروز ملخ، خدمت نموده ادويه لازمہ با ماشين های پودرياش برايشان ارسال گردیده و بتاخير ۲۸ سرطان ۳۴، کار مجادله خاتمه يافت .

ج- برای تداوی کرم چکر کوسفندگان حکومتی و مربوطات چخا نسور از طرف وزارت زراعت سه نفر مامور فنی با ادويه لازمہ به فراء وارد و بحکومتی چخا نسور خدمت کرده اند .

دگر شک اعلیٰ حکومت

تشکیل:

اعلى حاكم

مستوفی

دامشېې قوماندان

دمرافعی قاضی

دادا بقدا ئېسى قەنى

دمطبوعا تو مدير

مدیر مکلفیت

مدیر

د مځا پر ا توم د یر

د فوايد عامې مدير

د تفتیش آمر

دغلي دتېرې مدير

مدعى العام

ع.ع.ص. سعادت خان

ع، ص محمد رسول

ش مسموم میور

ف صا حیدران

ف لعل محمد

ع محمد يوسف

ش نور اللہ

ص ۱۰۰ لرشید

ص م م م م م م م م م

ص. فضیل احمد

ص غلام حسن

من اخقر مومنان

ص محمد حسن

۱ اجرا آت حکومت اعلیٰ کرشک

- ۱- وار دات سال ۱۳۳۴ مستوفیت حکومت اعلیٰ کرشک
۳۸ ر ۳۰۸۶ ۱۸۷ - افغانی
- ۲- عایدات ده بیکه حقوق سال ۳۴ مرکز و محال ۱۴۵۵۲ - افغانی
- ۳- و تابق محکمه مرافعه حکومت اعلیٰ کرشک ۲۹۶۸۳ د
- ۴- د د د ابتداءیه مرکز د د ۱۱۹۱۴ د
- ۵- فیصله جزائی سال ۳۴ محکمه مرافعه د ۴۰ فقره
- ۶- د حقوقی د د د د د ۱۴ د
- ۷- د جزائی د د ابتداءیه مرکز د د ۶۴ د
- ۸- د حقوقی د د د د د ۵۹ د
- ۹- تعمیر نیمکاره گدام مرکز کرشک در برج قوس ۳۳ شروع
در برج سنبله ۳۴ تکمیل و بد سقرس مد یریت تهیه قلعه و ریاست عمومی
انکشاف گذاشته شده که از تعمیر مذکور کار بگیرند .
- ۱۱- فقرات جزائی که در سال ۳۴ با انجمن مشوره فیصله گردیده
است ۲۶۵ فقره
- ۱۲- د د د د د د د د د د ۱۴۷ د
- ۱۳- د د د د د د د د د د ۱۲ د
- ۱۴- در اخیر سال ۳۴ نمایندگی بانک زراعتی در کرشک تأسیس
و مامورین آن شروع بکار نمودند .
- ۱۵- یک سرکه جدید با مقدار یکصد و بیست کیلو متر از مرکز
حکومت موسی قلعه الی علاقه داری باغران تحت کار گرفته شد . که
تقریباً پنجاه کیلو متر آن احداث گردیده و متبانی آن نیز تحت کار است .

دیروان اعلیٰ حکومت

فیصلہ ہا :

- الف - فقرات جزائی کہ از طرف مجلس فیصلہ شدہ (۶۳۰) فقرہ
 ب - فقرات اداری کہ از طرف مجلس فیصلہ شدہ (۱۰۰) فقرہ
 د - «معا کمانی» » » » » (۶۰) »
 علاوہ در تشکیلات حکومت اعلیٰ در سال ۱۳۳۴ افزودی ذیل بعمل آمدہ
 الف - شعبہ نفتیش کہ عبارت است از یک نفر آمر رتبہ (۶) و دو نفر
 اعضاء رتبہ (۸) و یک نفر عضو رتبہ (۹) و یک نفر عضو رتبہ (۱۰)
 ب - شعبہ مدعی العموم کہ یک نفر مامور رتبہ (۶) و وظایف مربوطہ را
 اجراء می نماید .
 ج - علاقہ داری روئی و دو آب کہ مربوط مزار شریف بود درین اواخر
 باثر عرض و خواہش اہالی آنجا مربوط حکومت اعلیٰ پروان گردیدہ است .
 محکمہ مرافعہ :

در سال ۳۴ (۲۰۷) فقرہ حقوقی و جزائی را فیصلہ کردہ قیمت وثایق محصول
 صکوک ، قیمت نکاح نامہ ہا بہ (۵۰۳۵۷۲) افغانی بالغ شدہ است و نسبت
 بہ سال گذشتہ مبلغ (۶۱۷۹۹) افغانی درہایدات آن افزایش بعمل آمدہ .
 محکمہ ابتدائیہ :

(۱۵۰) فقرہ حقوقی و جزائی را فیصلہ کردہ و عایدات و قیمت وثایق بہ
 (۲۲۰۰۵) افغانی بالغ میگردد کہ نسبت بسال گذشتہ مبلغ (۵۰۰۰) افغانی
 درہایدات آن تزئید بعمل آمدہ .

ریاست بناروالی :

الف - تعمیر سینمای پروان کہ از مدتی زیر کار بود در سال ۱۳۳۴ تکمیل
 و ماشین ۳۵ ملی آن از امریکا وارد و بکار افتادہ است .
 ب - تکمیل کار تعمیر کفافی گل غندی .

ج - بہ یک طرف جادہ مکتب (۱۹) باب دکان بصورت پختہ کاری طرف دیگر
 جادہ قرار نقشہ بلد بہ (۲۰) باب دکان از طرف اہالی آباد گردیدہ .
 د - در سمت شرقی سینما جهت تفریح و تفرج تماشاچیان ، یک قطعہ باغ

عمومي که بایک نقشه عصری ترتیب شده و انواع نهال های کل بدو طرف سرک های آن غرس گردیده در سال جاری بنا شده است .

فوايد عامه :

الف- تعمير و ترميم مکتب بازارک پنجشیر

۱- استرکاری اتافها	۵۷۶ متر مربع
۲- سنگ کاری	۱۲ » مکتب
۳- پرکاری خانه های طویل	۵۹۸ » »
۴- خشت کاری پخته	۵۲ » »
۵- کاشیکاری سمنت	۸۴ » مربع
۶- » »	۵۶ سائتی متر مکتب
۷- سنگ خشتی زینه به طول	۶۰ » »
۸- فرش پوشش سردستک از چوب ارچه	۴۵ » مربع
۹- قالب کاشیکاری	۶۰ » »
۱۰- نصب کاشیکاری و دروازه	۶۰ » »

ب- تعمير مکتب اشترگرام

ج- » پل دو آب

د- کار تعمير فابریکه نساجی گلپهار سرعت جاری بوده و خیلی پیشرفته است .
هکذا کار تعمير فابریکه سمنت سازی جبل السراج به سرعت جاری
بوده اتافهای رهائش مستخدمین خارجی و داخلی فابریکه تکمیل و قابل
رهائش است .

مدیریت صحیحیه :

الف - مریضان بستری	۱۵۰ نفر
ب - » که ادویه برده اند	۳۰۰۰۰ »
ج - » که پانسمان شده اند	۱۱۶ »
د - » که آبله کوبی شده اند	۱۸۰۰۰ »
ه - یودر پاشی مساجد	۱۶۶ باب
و - » سرایها	۱۸ »

ز - یو دریاښی دکاڼا	۱۸۳۲	باب
ح - » خاڼه	۳۰۰۲۱	د
ط - » بسترها	۵۷۲۹۱	توب
ی - » اشخاص	۵۵۹۹۴	نقر

نمایندگی بانك زراعتی و صنایع روستایی :

مبالغ ذیل ازین نمایندگی بمرأه جمعین قرضه داده شده :

الف - قرضه زراعتی
ب - د کروی

بملاحظه احصایه بعضی قریه‌ها، در سال جاری در حدود دولك اصله
تاك و غیره نهال های منمرو غیر منمرو غرس گردیده است .

مدیریت معارف پروان :

- ۱ - مكتب دهاتی جمشید خیل كه در قریه مذکور تأسیس شده
- ۲ - د د السای تكاب
- ۳ - د د دشت ریوت مربوط حكومت پنجشیر
- ۴ - د د عبداللہ خیل
- ۵ - د د تمینه

مستوفیت پروان :

- ۱ - يك نمایندگی تهیه غله تحت اثر مستوفیت، جدیداً تشکیل گردید
- ۲ - نمره صادره شعبات مستوفیت به (۱۹۰۶۳) قطعه رسیده .
- ۳ - يك هیأت مساحین دوره سیم املاك دولتی در بامیان، نجراب، تكاب،
كوهستان، قره باغ و مرکز كار کرده . موازی (۲۵۴۳۴) چریب زمین
را از مساحت کشیده اند و فعلاً مصروف کار اند.
- ۴ - فروش صكوكات و مالیات بر هایدات و انواع واردات سال ۳۴
نظربسال ۳۳ مبلغ (۳۹۵۷۹۳۱) افغانی ترنید گردیده .
- ۵ - در سال ۳۴ موازی (۶۰) فقره دوسیه های املاكی تصویب
و فیصله بعمل آمده .

د ۱۳۳۴ کال د لویې جرګې

تصویب او فیصله

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العلمين والصلوة والسلام على خير خلقه محمد
وآله واصحابه اجمعين .

د لوی خدای په نامه	به توفیق خدای دانا و توانا
د اعلی حضرت المتوکل علی الله	و بدعاي طول عمر المتوکل
محمد ظاهر شاه د عمر	علی الله اعلی حضرت
د اوږد واک په دعاء	محمد ظاهر شاه و به سعادت
اود افغانستان په سعادت	
او نیکمرغی	و بختیاری افغانستان

د افغانستان لویه جرګه چه د بنا علی	لویه جرګه یعنی مجلس
سر دار محمد داؤد صدر اعظم	بزرګه ملي که به پیشنهاد بنا علی
په پیشنهاد اود اعلی حضرت معظم	سر دار محمد داؤد صدر اعظم
المتوکل علی الله محمد ظاهر شاه	و اراده سنیه اعلی حضرت معظم
په لوړه اراده د مملکت په مرکز	المتوکل علی الله محمد ظاهر شاه

کښې را غونډه شوه د ۱۳۳۴ هـ ق
په ۲۲ د ماسپښین په ۳۰-۲۰ د (ستور)
په مانی کښې د قرآن کریم دغو
آیاتو نو په لوستاو اود اعلیحضرت
همایونی په وینا چه دلوی جرګې
رئیس دی ددغه لوی مجلس افتتاح
وشوه .

هر کله چه اعلیحضرت د لوی
جرګې په ټولو غونډو کښې ګډون
نشو کولای نو ښاغلی محمد نوروز
د ملی شوری د نهمی دوری رئیس ته
نی وفر مایل چه مجلس ته ددوی
له خوا وواښی چه دلوی جرګې له
غرونه یونن درئیس نایب وټاکي . کله
چه اعلیحضرت معظم همایونی تشریف
یوود نو مجلس ته د رئیس د نایب
خبره وړاندی شوه او په نتیجه کښې
ښاغلی محمد گل خان مومند د مشرفی
د نرنګ او بادیل وکیل ددغه کار
د پاره په اکثریت مطلق غوره وکړل
شو .

وروسته تردی د ښاغلی نایب رئیس
په اجازه ښاغلی سردار محمد داؤد
صدر اعظم خپله مفسله وینس د
پښتونستان د حقوقو د حقو قو په باب

در مرکز مملکت اجتماع نمود .
بتاریخ ۲۲ هـ ق ۱۳۳۴ ساعت
۲۰ و ۳۰ دقیقه بعد از ظهر در تالار
قصر استور به تلاوت قرآن کریم
و نطق شاهانه که رئیس این مجلس
بزرگ ملی می باشد افتتاح گردید
و به سببکه ذات ملوکانه در تمام
جلسات لو به جرګه حضور بهم رسانیده
نمی توانستند به ښاغلی محمد نوروز
رئیس دوره نهم شورای ملی امر
فرمودند که مجلس را به انتخاب
یک نفر نائب رئیس دعوت نماید .
هنگامیکه اعلیحضرت معظم
همایونی از سالون اجتماع لو به
جرګه تشریف فرما گردیدند
حسب الامر اولولامز معظم مجلس
به انتخاب نائب رئیس دعوت شد
و در نتیجه ښاغلی محمد گل خان مومند
وکیل نرنګ و بادیل ولایت مشرفی
به نیابت ریاست مجلس لو به جرګه
منتخب گردید .

سپس به اجازه ښاغلی نائب
رئیس ښاغلی صدر اعظم بیا ذات
مفصل خود را در موضوع حقوق
مردم پښتونستان بحضور مجلس

قراوت نمود و خاطر نشان ساخت
که حکومت افغانستان در مدت
هشت سال سعی و کوشش نمود تا از راه
مقامات دوستانه اهمیت موضوع
را به زمامداران پاکستان حالی
سازد و برای حل مسأله جوانان
آن به فیصله برسد. متأسفانه که
تماماً مساهلی حکومت افغانستان
بجائی نرسید بلکه نتیجه
آخرین آن ادغام جبری
خاک پشتونستان در یونان غربی
پاکستان گردید.

با این اقدام خود زمامداران
پاکستان ثابت ساختند که تصمیم
نموده اند برخلاف میل و آرزوی ملت
پشتونستان شخصیت ملی و حقوق آن
قوم را برای همیشه از بین برده
و علاقه های آنرا برخلاف میل آن
مردم جزء پاکستان بسازند.

از طرف دیگر با کمک های نظامی
و اقتصادی که به پاکستان از بعض
ممالک بزرگ بعمل آمده و می آید
بکلی موازنه فواید درین قسمت
آسیا برهم زده و خطرات مدعی

مجلس نه واوروله اودائی خرکنده
کیر چه حکومت اته کاله کونیش
وکیر چه ددوستانه مقامی له لاری
د پاکستان مسؤل و اکمن د
پشتونستان د موضوع اهمیت ته ملتفت
کری او داخیره به یوه ښه صورت
د مسأله ته د دول فیصله شی. مگر
متأسفانه چه د افغانستان حکومت
کوشنیو نوڅه نتیجه ورنکړه بلکه
نتیجه یی داشوه چه پاکستان پخپل
غریبی یونان کښی آزاد او محکوم
پشتونستان کړه او دغه جبری
ادغام یی اعلان کړ.

پاکستان یی واکمنو پخپل دغه اقدام
داخرکنده کړه چه د یو ټینگه
اراده لری چه د پشتونستان د خلقو
دمیل او آرزو ته خلاف ددوی ملی
شخصیت او حقوق د همیشه دپاره
مخوه کړی او په زور یی د پاکستان
جزء وگرزوی.

هغه نظامی او اقتصادی مرسته
چه له پاکستان سره د پخوانو لو یو
ممالکو له خوا وشوه او کښی
د قانونو موازنه یی د آسپا په دغه
برخه کښی بیخی خرا به کسریده

اودیر لوی خطر نی اوس او دسبا
وړی د پاره افغانستان ته پېښ
کړیدی. همدغه نظامی قوت پاکستان
ته موقع ورکړېده چه له ظلم او
زور نه دیر کار واخلی اود پښتو نستان
پر حقوقو پښی کینې دی. شاغلی
صدراعظم وروسته له دیر و
توضیحا تووویل. زه د قوم
د خدمتکار په حیث دا خپله ملی او
وجدانی وظیفه گنم چه هغه حقایق
او هغه خطرات چه افغانستان ته سبا
وړېځ پېښیدونکي دی د ملت محترم و
نمایندگانوته څرگند کړم او په دیر
وضاحت پدغی مهمی تاریخی موقع
کښې دوه دیر روښانه ټکی د فیصلی
د پاره لوی جرگې ته وړاندې کړم.
یو دا چه آیاد افغانستان حکومت
د پښتو نستان د خلقو د مظلومیت مصرانه
غېرته دخپلو دغو وروڼو د مسلم حق
په باب لیک وواځی اود دوی مشروع
حقوق وسانی او که نه؟

بل دا چه له پاکستان سره د وسلو
دیر کړمکو نه شویدی او کښې
په همدغه وجه پدغی منطقه کښې

را برای امروز و آیشده
افغانستان تولید کرده است. چنانچه
همین تقویه نظامی به پاکستان
موقع داده است تا از راه جبر و ظلم
بیشتری حقوق مردم پښتو نستان را
یا مال ساخته و برای نابودی و امحای
آنها قدمهای درشت و سنگین بردارند.
شاغلی صدراعظم بعد از دادن
توضیحات مفصلاً اظهار نمود که بنده
بعیت خدمتکار قوم و طبقه و جدانی
و ملی خود میدانم که حقایق و خطراتی
را که افغانستان به آن مواجه شدنی
است با اطلاع نمایندگان محترم ملت
برسانم و با کمال وضاحت و روشن
بسام که درین موقع مهم و تاریخی
دو نقطه بارز برای فیصله نرد حکومت
و ملت افغانستان عرض وجود میکند.
۱- آیا حکومت افغانستان صدای
تظلم و ندای مصرانه مردم پښتو نستان
را مربوط حمایت به حقوق مسلم آن
برادران خون شریک خود لیک
بگوید و حقوق مشروع و مسلمشان را
حمایه کند یا نه؟

۲- چون مواز نه قوا ابا کمک
تسلیماتی که با پاکستان کرده شده
ومی شود درین منطقه کاملاً برهم

دقوتونو موازنه بیخي خرابه ده او دې پوښتنې ته ضرورت دی چه آیا دافغانستان حکوفت دخپلې ملی شرافت دساتنې او بقا دپاره دمملکت ددفاعی تقوی په غرض څه اقدام وکړی او که نه؟

وروسته دښاغلی صدرات عظم له وینا نه دلویې جرگې وکیلانو درئیس دنايب په اجازه خپل نظریات ښکاره کول اودری ورځې پرله پسې یعنی دهقرب له ۲۷ څخه تر ۲۴ پوری په دغه باب کښې ددری سوو او یواوایا تنو وکیلانو په حضور بحث اوڅېړنه وشوه دځینو له خوا دښاغلی صدر اعظم یا څخه ځینې پوښتنې هم وشوې او هغه قناعت بخش جوابونه ورکړه .

دهقرب په ۲۶ نیټه لویې جرگې بیا دښاغلی نایب رئیس په ریاست غونډه وکړه او وروسته دو کیلانو له مذاکراتو بیا نونو او یو شتنو اودښاغلی صدر اعظم اودحکومت دنور وړولو توضیحاتو، لویې جرگې یو کمیسیون وټاکه چه دلویې جرگې آخريڼه فیصله تسوید کړې او لوی مجلس ته ښی وړاندې کړی .

خورده، آیا بحکومت افغانستان برای بقاومحافظة شرافت ملی خود بفرض تقویه دفاعی اقدام نماید یاخیر!

بعد از شنیدن بیانات ښاغلی صدر اعظم اعضاء لویه جرگه با اجازه ښاغلی نائب رئیس به مذاکرات واظهار نظر پرداختند واز روزاول انعقاد مجلس تا روز سوم که ۲۴ هقرب است سه روز متوالی با حضور (۳۷۱) نفر وکلا ملت در اطراف پیشنهاد حکومت بحث ومذاقه بعمل آمد وبعضی از نمایندگان ملت از نودښاغلی صدر اعظم سوالانی نمودند وجوابات قناعت بخش گرفتند .

بتاریخ ۲۶ هقرب لویه جرگه باز تحت ریاست نائب رئیس انعقاد یافت و بعد از مذاکرات و بیانات و پرسشهای وکلا وتوضیحات ښاغلی صدر اعظم وسایر اعضاء حکومت، کمیسیوني از طرف لویه جرگه تعیین گردید تا فیصله آخری لویه جرگه را تسوید وبه مجلس عمومی حاضر دارند. بتاریخ ۲۷ هقرب

د هېڅکې په ۲۷ نېټه لویه جرګه
بیا په معمولي ډول راغونډه شوه.
اود آراؤ په اتفاق دی نتیجې ته
ورسېده.

۱- د پښتو نستان د خلقو د سر نوشت
د تعینولو حق چه زمونږ د پښتو
اونژادې وروڼه دی د پښتو نستان
د خلقو د غوښتنې په وجه د افغان نستان
د ملت او حکومت وظیفه ده، ادا پر دی
اویه جرګه حکومت ته توصیه کوی
چه د شرعي او امر و دایجا بات او امر
او د تاریخ و عرق او کلتور دا شترک
په وجه د پښتو نستان د خلقو د غوښتنې
حمایت ددوی د سر نوشت د حق د تعین
په باب کېږي وکړی.

۲- نظر د پاکستان د حکومت
موجوده سیاست ته او خاص بیا په دغه
منطقه کې د فواؤ د توازن د خرابی
په وجه چه د لویو مالکو د نظامی
مرستې لامله چه پاکستان سره شویده
د پاکستان خطرناک اقدامات بده
اراده او ضررونه افغانستان ته هم
متوجه دی، نو په دغسې خطرناک وخت
کې د حکومت وظیفه ده چه د استقلال

مجلس او په جرګه هېکرا طبق
معمول تشکیل جلسه داد و با تقاق
آراء باین نتیجه رسید.

۱- حمایت حق تعین سر نوشت
مردم پښتو نستان که برادران همکیش
و همنژاد ما هستند، بنابر درخواست
عامه توده مردم پښتو نستان وظیفه
ملت و حکومت افغان نستان است، بناء
عليه اویه جرګه به حکومت توصیه
میکند که مطابق ایجا بات او امر
شرعی و اشتراک تاریخ و عرق و کلتور
از درخواست عامه مردم پښتو نستان
برای حق تعین سر نوشت آنها
حمایت نماید.

۲- نظریه سیاست موجوده
حکومت پاکستان مخصوصا بهم
خوردن توازن قوادین منطقه که
در اثر گرفتن کمک های نظامی
از مالک بزرگ از طرف پاکستان
وجود آمده، استمرار اراده سوء
واقدامات خطرناک پاکستان به
افغانستان نیز متوجه گردیده است
پس در چنین موقع پر خطر وظیفه
حکومت است، مملکت را نظر بفریضه

حفاظت استقلال و تمامیت ملی تقویه
کند.

بنا. علیه لویه جرگه بملا حظه
ایجابات و ضرورت وقت حکومت را
توصیه میکند تا بهر گونه طرق و وسایل
که ممکن باشد و بهر قسمیکه بصورت
شراقتندانه میسر شود، مملکت را
بفرض دفاع مجهز و تقویه نماید.
۳- لویه جرگه به نمایندگی از ملت

افغانستان اعلام میدارد که بهیچ
صورت علاقه‌های پشتوستان را بر
خلاف میل و آرزوی خود ملت
پشتوستان جزء خاک پاکستان ندانسته

و درین مورد تصویب نمبر ۷۲ تاریخی
۲۳ میز ان ۱۳۳۴. مجلسین شورای
ملی و اعیان را تأیید و تصدیق مینماید.

در خاتمه لویه جرگه به پشتیبانی
هر سه مقصد فوق آما دگی ملت را
بحکومت وعده و اطمینان میدهد.

ومن الله التوفیق و علیه التکلان

دساتنی او دملی تمامیت دفر بضی
به اثر مملکت تقویه کری.

بنایردی او به جرگه د وخت
د ضرورت او ایجابا تو به ملا حظه
حکومت ته توصیه کوی چه به هر راز
وسایلو اولیا روچه امکان و لری
او به هر ډول چه به شراقتندانه
صورت میسر یژی، مملکت د دفاع
به فرض مجهز او تقویه کری.

۳- لویه جرگه د افغانستان د ملت
به نمایندگی دا علاموی چه به هېڅ
ډول د پشتوستان علاقې بی د پشتوستان
د ملت له میل او آرزو نه د پاکستان
د خاوری جزء نه گنی او به دغه باب

کښی د شوری او اعیان د دود او د مجلسو او
د ۱۳۴۴ د میزان ۲۳ نېټی ۷۲ لمر
بصویب ټینګوی.

په خاتمه کښی. لویه جرگه ددري
واړو پور ټیږو مقصد و نو به باب کښی
د ملت د مرستی او تیاری وعده او د داد
حکومت ته ور کوی.

ومن الله التوفیق و علیه التکلان

سرخ کوتل و مند بگک

درین پنج سال اخیر از ۱۹۵۱ به این طرف تمام فعالیت های باستان شناسی در افغانستان متوجه دو نقطه حساس و مهمی است که یکی بنام «سرخ کوتل» در صفحات شمال هندوکش و دیگری به اسم «مند بگک» از جنوب غرب افغانستان در شمال قندهار افتاده است. موقعیت جغرافیائی این دو نقطه دقیق تر عبارت ازین است که سرخ کوتل در ۱۵ کیلو متری «پل خمی» سر راه هیبک و مزار شریف در بین «دهن غوری» و «چشمه شیر» افتاده و «مند بگک» عبارت از تپه ایست که در ۵۵ کیلو متری شمال قندهار در کَشک نخود بین وادی ارغنداب و هیرمند واقع شده است.

سرخ کوتل و مند بگک از نقطه نظر نوعیت مبادی باستان شناسی و ارتباط آن با کرونولوژی تاریخی و قبل التاریخی اهمیت خاصی دارد زیرا اولی عبارت از یک آتشکده و مربوط به دوره کوشانی و دومی عبارت از یک تپه ایست مربوط به اعصار قبل التاریخ که تمام دوره برنو (مفرغ) را در بر میگیرد.

در تاریخ حفریات و باستان شناسی افغانستان که مرحله رسمی و اصولی آن از ۳۵ سال باینطرف ادامه دارد، قسمت اعظم دقت و توجه باستان شناسان معصوف آثار و هنر دوره بودائی بود و مختصر حفریاتی هم مربوط به اعصار اسلامی در لشکرگاه بعمل آمد. (سرخ کوتل) و (مند بگک) دو نقطه ایست که منحصراً موقعیت و منحصراً زمان تاریخی، بی سابقه است.

موقعیت سرخ کوتل:

در صفحات شمال هندوکش از سمنگان تا دهن غوری یک سلسله نقاط مهم تاریخی بهلوی هم افتاده و در حوزہ های حاصل خیز و فراخ غوری، دهن غوری، رباطک و سمنگان خرابه ها و بقایای آبادی های قدیمه دوره مختلف جلب توجه میکنند.

طوری که بالا اشاره کردیم سر راه موجوده مزار شریف در حصه که سرک از بل خمیری بطرف سمنگان (از جلگه غوری بطرف رباطک) می رود یکی از یوزه های کوه (چنفر) کوتلی تشکیل داده که اهالی محلی آنرا (سرخ کوتل) میخوانند و به علت نزدیکی به محل دیگری موسوم به (چشمه شیر) به کوتل چشمه شیر هم شهرت پیدا کرده است.

کشف سرخ کوتل:

تقریباً ده سال قبل حین مسافرتی باموسیو لو بر مهندس هیأت حفريات فرانسوی بطرف مزار شریف در همین سرخ کوتل متوقف شد و از خرابه های قسمت های علیای کوتل دیدن کرده و نقاطی را قابل حفريات تشخیص داده بودیم. هشت سال قبل حینی که سرک موتر رورا نظر به سختی کوتل از جناح راست کوتل مذکور میگذرانیدند، حین تسطیح سرک چند خشت سنگی با نقش حروف نوشته ای کشف شد که عکس های بعضی از آنها را بکابل فرستادند. متعاقباً موسیو شلوم برژه مدیر هیأت حفريات فرانسوی به محل مذکور رفت و در نتیجه ثابت شد که سرخ کوتل قابل تحقیق و حفريات است. تپه سرخ کوتل در حدود پنجاه متر از سطح جلگه غوری ارتفاع دارد و تپه فراخ و پهنایست که طول آن به دو صد متر و عرض آن در سرتپه به ۳۰ متر میرسد که هر چه پایان می رود وسعت اختیار میکند.

اولین مرحله حفريات سرخ کوتل در اوایل بهار ۱۳۳۰ آغاز شد و متعاقباً در اثر پیشرفت کار واضح شد که خرابه های سرخ کوتل از یک کانون بزرگ آتش پرستی نمایندگی میکند و آتشکده هایی در اینجا وجود داشته.

بقایای آیین زر تشرتی:

به اساس نظریه مدققان اروپائی در حوالی قرن ۷ ق. م. و به اساس تخمین که از روی قرابت کانتها با سرود ویدی بعمل آمده است، مقارن هزار ق. م. حکیم و دانشمندی در بلخ بامی در دربار گشتاسپ پدیدار شد و در معتقدات و طرز تخیل عناصر یرستی قدیم دوره ویدی آریایی باشندگان اطراف هندوکش

اصلاحاتی وارد کړد مېنې بړیګانه یو ستی که حاجت به شرح مفصل ندارد
 و همه میدانیم که در عصر قدیم ویدی در میان ارباب انواع آریانی (آتش)
 هم رب النوعی داشت که آنرا (اکنی) میگفتند. در همان دوره و عصری
 که آریایی ها در ماحول هند و کش زندگانی داشتند، آتش در کانون
 خانواده چنیه تقدس پیدا کرده بود. زرتشت سیمتانی بلخی با تجدید نظر
 در معتقدات قدیم آریانی و تفکیک عناصر نیک و بد و تاریک و روشن
 و اعتقاد به خداوند واحد و یکتا، توانا، آتش را که به اساس سنن
 باستانی در کانون خانوادگی تقدیس میشد، کما کان محترم شمرد
 و چون اساس نظریات زرتشت بر پاک و صفائی ظاهری و باطنی استوار بود
 و آتش محو کننده ناپاکی ها تلقی میشد، احاق (محل افروختن آتش) جایگاه
 پاک شمرده میشد و این مفکوره طوری تقویت یافت که مراسم مذهبی را
 به دور آتش انجام میدادند و به این اساس معابد زرتشتی به آتشکده
 و آتشگاه موسوم گردید و دیانت زرتشتی که آنرا بنام آیین (مزدیسنا)
 یاد میکنند در دهن موام بنام (آتش پرستی) شهرت یافت.

قراریکه در جلد اول تاریخ افغانستان صفحه (۲۰۳) نوشته شد، و یشتاویه
 پادشاه بلخ بعد از اینکه معتقد و پیرو افکار زرتشت شد به تعبیر آتشکده ای
 اقدام کرد، علاوه بر تذکر (بنداهش) دقیقی هم میگوید که گشتاسپ
 آتشکده ای بنام (مهر برزین) یا (برزین مهر) آباد نمود، پنداهش این
 آتشکده را سومین آتشکده بزرگست دانسته و موقعیت آنرا در خراسان
 فراز کوهی موسوم به (ری و نکتا) قرار میدهد. پنداهش در جای دیگر
 تذکر میشود که (آتش فروبه) که آتش روحانیون بود و آتشکده آن
 در خوارزم ساخته شده بود، از آنجا منتقل شده و به کما باستان آورده شد
 (ولیم چکن) به اساس بعضی جزوهای اوستائی که به قیده او از سرور قند
 پیدا شده در (بلخ بامیک) یعنی در (بلخ نامی) از آتشکده ای بنام (آتشکده
 وهران) صحبت میکند. متون ادبی فارسی از آتشکده (نوش آذر) هم

در بلخ تذکراتی داده اند که بالاخره در اثر حمله های تورانی ها به باختر، زرتشت بدست پهلوان تورانی موسوم به دبراتورک رش، در آنجا کشته شده است.

راجع به حمله تورانی ها در بلخ و قتل و قتالی که در آنشکده (نوش آذر) در شهر مذکور بعمل آمده، فردوسی هم تذکراتی دارد و چنین مینماید که درین موقع گشتاسپ شاه که هازم سیستان شده بود بدربیش هراسپ را در بلخ گذاشته بود. ایندازن گشتاسپ هم در بلخ بود و فردوسی از زبان زن گشتاسپ قضیه را به شوهرش نقل میکند و در آخر میگوید:

شهنشاه اهراسپ در شهر بلخ
بکشتند و شد روز ما تار و تلخ
وز آنجا به نوش آذر اندر شد ند
ر د و هیر بد را همه سر زدند

خلاصه با انعکاس خاطره های قدیم که از راه متون پهلوی و دری به زبان مؤرخان و شعرا به ما رسیده، هیچ شبهه ای نیست که در طی قرن های هزار اول ق.م در زمان و بشتاسپ شاه و زرتشت و بعد از آن آتشکده هائی در (بلخ بامی) بوده و قبل از اینکه آیین بودایی در طی قرن دوم مسیحی معمول شود دیانات مزدیستا رواج داشت و بعد از انتشار بودایی هم از بین نرفت بلکه موازی با آن بخصوص در حصص نیمه غربی افغانستان تا زمان ظهور دین مقدس اسلام حتی بعد از آن هم در برخی نقاط مانند سیستان دوام کرد و فراریکه ما خند و متون شهادت میدهند موقع ورود سپاه عربی و مبلغان اسلامی در سیستان همه یا قلیلا حصه ای از اهالی شهر (زریج) که یکی از شهرهای با عظمت بود هنوز پیرو آیین مزدیستا بودند و (آتش در کرکویه) قریب یکی از دروازه های شهر در نیمه اول قرن اول هجری هنوز مشتمل بود.

افغانستان روی هم رفته از نظر معتقدات چهار مرحله بزرگ را دیده

و درین چهار مرحله چهار آیین مشخص را میتوان نام برده (۱) عناصر پرستی ویدی (۲) مزدیسناي زرتشتی (۳) آیین بودایی (۴) دین مقدس اسلامی. البته فرغات هر کدام و مذاهب مختلف و محلی دیگر اینجا وارد نیست. بهر حال آیین مزدیسناي زرتشتی یکی از دیانات هائی است که در سرزمین افغانستان از بلخ شعله کشیده و تمام فلات آریان یعنی خاک های افغانستان و ایران را فرا گرفت .

قواریکه در رساله (سرخ کوتل) شرح داده ایم باینکه در باب ظهور زرتشت در بلخ در دربار کشتاسب مطالبی در نظم و نثر موجود است از لحاظ نقد تاریخی که دقت علمی را ایجاب میکند گفته نمیتوانیم که آیین زرتشتی در بلخ و باختر دران مراتب اولی ظهور خود چه شکل و اساسی داشت. زیرا سندثقه و معتبری از آن وقت در دست نیست، شبهه نی نیست که آیین مزدیسنا در عصر ساسانی در زمان شاه پور اول پسر اردشیر به مساعی مؤبد بزرگ عصر او (قلنسار) احیا و تجدید شده ولی چگونگی اصل دیانت مذکور در دوره های قبلی مبهم میباشد .

تمام اهمیت کشف آنشکده سرخ کوتل در اینجا است که ما را مواجه بیک دوره قبل از ساسانی میسازد و سوابق آیین مزدیسنا را در یک عصر مشخص تاریخ افغانستان در عصر کوشانی های بزرگ در جریان قرن دوم مسیحی مشاهده میکنیم .

مراحل حفريات :

در خزان ۱۹۵۱ موسیو شلوم سر ژنه مدیر هیأت حفريات فرانسیوی از (سرخ کوتل) دیدن نمود و معلوم شد که خشت های سنگی با حروف کتیبه یونانی از برجی پیدا شده است که عملاً تسطیح سرک در پای تپه مذکور بدان مواجه شده بودند . بعد از معاینه سایر قسمت های تپه سرخ کوتل هویداشد که اصلاً دیوارهای حصار و برج هائی وجود داشته علاوه برین چند قاعده بزرگ مدور سنگی که اصلا روی آن پایه هائی استوار بوده

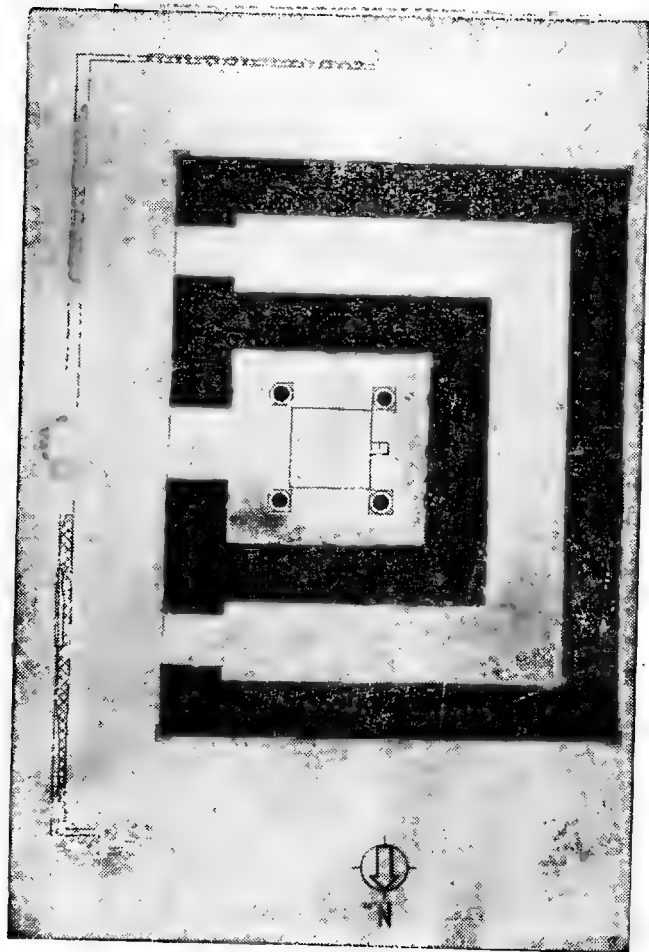
هم به مشاهده رسید و یکی در بارچه لویج بزرگ سنگی هیکل تراشی هم در امتداد دامنه های تپه دیده شد. از این مشاهدات استنباط شده میتواند که اینجا در مبداء دیوارهای حصار کهن اصلاً کدام آبادی مهم دیگر بود که حفريات چگونگی آنرا روشن خواهد ساخت. بناء عليه موضوع اجرای حفريات در سرخ کوتل حتمی گردید. مرحله اول حفريات در ماهی (اپریل و می ۱۹۵۲) و مرحله دوم از (اواسط سپتامبر تا اواسط دسامبر ۱۹۵۳) عملی شد. در این پنج ماه شکل عمارت مرکزی کاملاً آشکار شد. حیاط ماحول آن هم هویدا گردید. عمارت مرکزی آتشکده بزرگی را نشان میداد که ۳۵ متر طول دارد و سه دروازه یا کلسکین بزرگ بطرف شرق کشیده شده. شبستان مرکزی یا کانون مرکزی آتشکده اتاقی بود و دهلز طواف سه ضلع آنرا محاط میساخت. دیوارهای این اتاق با پایه های دیگر تقویت و مستحکم شده بود سقف آن اصلاً روی چهار پایه استوار بود که قاعده های مدور آن با برش قدیم و کلاسیک جا بجا دیده میشد.

دروسط اتاقی صفه ای کشف شد که ضلع آن ۴ متر و ۶۵ سانتی طول داشت و باخشت های سنگی سفید رنگ تراشیده شده بکمال نفاست و زیبایی ساخته شده بود و سه یقه زینه سنگی هم داشت.

حیاط ماحول کانون آتشکده (۱۰۰) متر طول و (۷۰) متر عرض دارد دیوارهای خارجی آن با برج های مربع شکل بزرگ مستحکم شده بود و از استعمال خشت های بزرگ سنگی فهمیده میشد که نمای خارجی آتشکده شکل قلعه مستحکمی بنحود داشت. در حصص داخلی رخ بطرف حیاط در امتداد دیوارها برنده سر پوشیده بی وجود داشت. که از زمین حیاط قدری بلندتر بود و در امتداد برنده اتاق های مربع دیده میشد که اصلاً در هر کدام هیکل های بزرگی از گل زرد ملون و منقوش گذاشته شده بود.

این برنده مسقف که در ماحول حیاط آتشکده دیده میشد

آتش پر سټان را از حرارت آفتاب و رطوبت باران
محافظه می‌کرد. هم برای بعضی اجتماعات عادی روزانه ایشان بکار
میرفت. چون در برنده جنوبی آتشکده کوچکی دیگر هم دیده شده است و در
مجاورت آن جای پاهای مجسمه بزرگی نصب در زمین دیده شده است از احتمال
بعید نیست که برخی اوقات بعضی مراسم مذهبی هم در برنده مذکور اجرا میشد.
علاوه بر عمارت مرکزی اصلی که آتشکده بزرگ سرخ کوتل را
تشکیل میداد، بقایای عمارات الحاقی هم دیده میشود که بطرف جنوب
عمارت اصلی افتاده. این الحاقات هم آتشکده‌های فرعی و کوچک دیگر بوده
که محتملاً در یک دوره بعدتر ساخته شده و صفحه مرکزی یکی از آتشگاه‌های
مذکور بجای اینکه مانند عمارت مرکزی از سنگ باشد، از خشت خام و گل
ساخته شده و در جدار شرقی آن هیکل دایره‌ای جلب نظر میکند. این صفحه
کوچک گلی از خود اجاقی داشت و خاکستر نرمی هنوز در آن دیده میشد
که بقایای همان آتش دایمی بود که موبدان آنین (مزدیسنا) روشن میکردند.
کشف اجاق یا (آتشگاه) در یکی از آتشکده‌های فرعی سرخ کوتل با خاکستر
نرم آن ثابت ساخت که این تپه یکی از کانون‌های بزرگ آتش پرستی
بوده و عمارت مرکزی و مهم با صفحه سنگی خود هم آتشکده بزرگتری بوده
و بالاخره آنچه را که شعرا و مؤرخان بنام آتش پرستی در بلخ و باختر نسبت
میدادند، حقیقت واقعی پیدا کرده است. بیشتر دیدیم که در آتشکده بزرگ
مرکزی سرخ کوتل در کانون آتشگاه که اتاق مربعی بود، صفحه‌ای از سنگ
سفید ساخته بودند، موسیو شلوم برژه به این عقیده است که «اجاق آتشگاه»
یا فلزی و از مفرغ بوده و یا طوریکه «هرزفلد» در آتشکده کوه خواجه
در هامون سیستان را کشف نموده، از سنگ ساخته شده بود ولی چون روی
صفحه بکلی صاف و هموار بود، احتمال زیاد برین می‌رود که اجاق آتشگاه به آن
شکلی که درچه مسکوکات ساسانی در دوره‌های بعدتر دیده میشود از
مفرغ بوده و روی صفحه گذاشته میشد.

پلان معدسرخ کوتل در پایان مرحله اول حفریات سال ۱۹۳۰ - دیوارهای
خشت خام نورگکی سیاه نشان داده شده است

دو پارچه قوتیستان که روی آئین سکهای سدابیه بنویسند و در ملاحظه میزند.

مرحله سوم حفريات از سرخ کوتل از اواسط سپتامبر تا اوائل دسامبر ۱۹۵۴ دوام کرد، در اثر این حفريات دوماً مهم ديگر روش شده یکی اينكه طرف شرق آتشكده صفة عظيم ديگر كشف شد دوم اينكه صفة مذکور تا پايان تپه پتہ های زينه بورگی كشف شد كه عرض هر پتہ آن هفت متر میباشد و تاجائی كه از زیر خاک دامن جلگه ظاهر شده است، هجالة طول آن به ۳۵ متر میرسد.

این زينه عظيم سه دمكاه دارد و حفرياتی كه اامسال از يك ماه باینطرف شروع شده ثابت خواهد ساخت كه آغاز این زينه روی جلگه دهن غوري به چه ترتيب شروع شده است.

نا گفته نما ند كه خارج محوطه آتشكده سرخ کوتل به فاصله دو كيلومتري شرق تپه مذکور در میان اراضی زراعتی اتفاقات به كشف يك محل تاريخی ديگری كمك کرده است كه بشكل حاضرة خود عبارت از صفة ایست كه در حدود هفده و نیم متر طول و چهارده متر عرض و يك و نیم متر ارتفاع دارد و از سنگ های تراشیده و پايه های ميكل تراشي شده ساخته شده و هر وقت دامنه حفريات از ماحول آن انبساط يافته و پايه های اصلی آن روشن خواهد شد

كتيبه ها:

يكی از پهلوهای مهم حفريات آتشكده سرخ کوتل، كشف كتيبہ ها است. در آغاز این مقاله متذکر شدیم كه اولین چیزی كه حفريات را در تپه سرخ کوتل مسلم ساخت، كشف خشت های سنگی بود كه روی هر کدام آن بعضی حروف الفبای یونانی عصر كوشانی دیده میشود. شش عدد این خشت ها از برجی بدست آمده بود كه حين تسطیح سرك، عمله سرك سازی بدان تصادف كرده بودند و هفتمین عدد آنرا هیأت حفريات از دهقانی خریداری كرد.

كتيبه دوم روی تخته سنگی است كه اصلاً جنس آن آهك سفید است و دو حوصه شده و جابجا در شبستان یعنی اتاق آتشكاه آتشكده مركزی

سرخ کوتل بدست آمده است و چون روی آن آثار مالش کدام چیز مدور دیده میشود «موسیو کوریل» یکی از اعضای هیأت حفاریات فرانسوی به این نظریه است که روی این تخته سنگ اجاق فلزی آتشگاه را میگذراشتند. روی این تخته سنگ هم هفت حرف دیده میشود.

کتیبه سوم روی یارچه سنگی دیده میشود که از قسمت های جنوبی حیاط آتشکده بدست آمده است و روی خود سه سطر نوشته دارد، این کتیبه به رسم الخط یونانی است و عجالة موسیو کوریل درین سه سطر به خواندن يك كلمه که عبارت از نام شخصی موسوم به (پالامد Palamède) است موفق شده است و تا سایر سطرها خوانده نشود، معنی آن خوب فهمیده نمیشود که (پالامد) مذکور چه کسی بوده معمار، اجاره دار، مامور ملکی یا مذهبی یا ناظر آبادی و غیره؟ مدقق فرانسوی به ملا حظہ میرسانند که (پالامد) يك نام صاف یونانی است و عجیب است که نام صاف یونانی در يك آتشکده دیده میشود. موسیو کوریل به این عقیده است که دو سطر دیگر کتیبه یکی از رشته وسطی ایرانی شرقی محتملاً زبان تعاری که زبان ماوراالنهر بود، میباشد.

متأسفانه هنوز صحبت در اطراف معنی و مفهوم حقیقی کتیبه های سرخ- کوتل قبل از وقت است، از روی شکل حروف کتیبه اینقدر میتوان گفت که تاریخ آن مابین عصر کوشانی است و به دوره کوشانی های بزرگ موافقت تامه دارد و چون مسکوکات و حتی مجسمه های بزرگی از همین عصر کوشانی های بزرگ از آتشکده سرخ کوتل بدست آمده، تطابق اشکال حروف رسم الخط موید این نظر است که آتشکده سرخ کوتل مربوط به عصر کوشانی های بزرگ است.

شبهی نیست که رسم الخط یونانی با استقرار کولونی یونانی بعد از ۲۵۰ در باختر در افغانستان شمالی معمول شده است و تا نیمه اول قرن ۷ مسیحی باقی بود، چنانچه جلب نظر زائر چینی (هیوان - تسنگ) را

نمود، احفاد یونانی‌های که در باختر ماندند با صنعت کاران که از یونان و روم به کشور ما آمدند، رسم الخط مذکور را محافظه کردند، در همین دوره‌ها رسم الخط (آرامی) (خروشتی) (پهلوی) به تدریج دوام داشت و تأثیراتی به رسم الخط یونانی وارد نمود و چون کوشانی‌ها وارد کشور ما شدند رسم الخط یونانی با همان تأثیراتی که بران آمد، استعمال کردند و سپس یقتلی‌ها این کار را کردند. پس رسم الخط یونانی که تا نیمه اول قرن ۷ مسیحی در افغانستان دوام داشت تحت تأثیر رسم الخط‌های آرامی و خروشتی و غیره تأثیراتی و کتیبه‌های یونانی سرخ کوتل مربوط به عصر کوشانی‌های بزرگ شاهد قسمتی ازین تحول است.

چون در کتیبه (بالامد) زبان تخاری هم بکار رفته هر وقت قراءت آن تکمیل شود، راجع به شیوع زبان مذکور در باختر و ماوراءالنهر هم معلوماتی بدست ما خواهد آمد.

آتشکده مرکزی و فرعی:

فراریکه دیدیم در سرخ کوتل بقایای دو آتشکده کشف شد. اسم یکی آتشکده بزرگ مرکزی که در بعضی مقالات علمی باستان‌شناسی بصفت آتشکده (الف) یاد شده و آتشکده کوچک فرعی که آنرا به نام (ب) معین کرده‌اند، فراریکه در عالم مسیحی هم رواج داشت، پهلوی کلیساهای بزرگ، کلیساهای کوچک هم می‌ساختند و اینک طوریکه میبینیم در عصر کوشانی‌های بزرگ، پهلوی آتشکده بزرگ آتشکده کوچک هم آباد میکردند و چون آثار برجسنگی‌های دیگری هنوز هم در وی تپه سرخ کوتل به ملاحظه میرسد، شاید آتشکده فرعی دیگری غیر از آنچه تا حال کشف شده، مکتشف گردد.

خلاصه کلام این است که اول تپه سرخ کوتل در میان دیوارها و برج‌های حصاریک آتشکده بزرگی وجود داشت که نظر به موقعیت ممتاز خود

بالای تپه بلند، باید آنرا آتشکده شمرد که مربوط به يك ولايت بود. مدير هيات حفريات فرانسوی در مقاله که تحت عنوان (آتشکده سرخ کوتل در بکتریان) حصه دوم در مجله آسیایي پاریس (سال ۱۹۰۴) نشر کرده آتشکده سرخ کوتل را بزرگتر و مهمتر از آتشکده مخصوص يك شهر میداند و آنرا در موقعش زیارتگاه و آتشگاهی میداند که اهالی ولایتی وقت بوقت بدور آن جمع میشدند.

سنه و تاریخ آتشکده:

در مقاله که بالا متذکر شدیم بوسیله شلوم برژه در سرخ کوتل سه مرحله تاریخ مبینند:

اول- عصر آبادی آتشکده، دوم- دوره دوام آتشکده که در طی آن طبعاً تغییراتی در بناء پیش شده و الحاقاتی بعمل آمده و حریق بزرگ بدان خاتمه داده است. سوم- دوره تجدید آبادی که با وسایل کوچک و محدود بعمل آمده و منتهی به خرابی کامل این کانون مذهبی گردیده است. تاریخ بنای آتشکده بزرگ سرخ کوتل از روی یاره شواهدی از قبیل مسکوکات و مجسمه ها به عصر کوشانی های بزرگ نسبت شده میتواند. مسکوکاتی که در طی حفريات ۱۹۰۳ بدست آمده این مفکوره را تایید میکنند. چون تا حال مسکوکات (هر ویشکا) بدست نیامده موسبو شلوم برژه احتمال حریق را به اواخر دوره سلطنت این پادشاه کوشانی قرار میدهد و در نتیجه گفته مبتوا نیم که آتشکده بزرگ سرخ کوتل بادر زمان کوشانشاه کنیشکا و یا در دوره سلطنت یکی از پادشاهان متقدم او بناء یافته. چون آبادات بزرگ مذهبی بودایی از قبیل معبد بزرگ بودایی پشاور در عصر کنیشکا تعمیر شده و نامبرده امپراطور مقتدری بود که مشوق ادیان بشمار میرفت و بدون تعصب به همه مذاهب و ادیان احترام میگذاشت، گمان غالب من برین است که آتشکده بزرگ و مجلل سرخ کوتل در عصر کنیشکا و به امر و اراده او بنا یافته بود.

دوره سوم تاریخ سرخ کوتل را موسیو شلوم برژو به اوایل عصر ساسانی مطابق میداند نظریه خود را روی کشف يك سكه (كوشانی ساسانی) اتكاء میدهد و چنین نتیجه میگیرد که حمله ساسانی ها بر (كوشا شهر) یعنی بر سرزمین كوشانی باعث خرابی كامل آ تشكده فرعی سرخ کوتل گردیده است. نامبرده درین مورد دقیق تر شده میگوید که ارد شیر مؤسس سلاله ساسانی در بكتریان حمله كرد. پس از احتمال بیرون نیست بلکه شكل محقق پیدا کرده است که آ تشكده فرعی سرخ کوتل در اثر حمله ارد شیر بر بكتریان و بر كوشانی های آنجا بكلی ویران و خراب شده است.

مندینگك :

قراریکه در آغاز این مقاله متذکر شدیم (مندینگك) اسم تپه ایست در شمال یا صحیح تر بگوییم در شمال غرب قندهار و فاصله آن از شهر اخیز-الذکر در حدود (۵۰) کیلومتر است ، مندینگك در يك وادی افتاده که سلسله کوهی آنرا از وادی ارغنداب جدا کرده است ، یعنی تپه مندینگك در كشك نخود افتاده و کوه هم همان کوه بچه شاه مقصود میباشد .

ارتفاع تپه مندینگك از سطح جلگه در حدود (۲۰) متر است. تپه های دیگری به ارتفاع ۵ یا ۶ متر در اطراف آن دیده میشود .

مندینگك امروز در مجاورت رودخانه كشك نخود که عموماً اکثر سال خشك و بی آب میباشد قرار گرفته و بعضی دهکده های که از نزدیکی آن دیده میشود ، آب مشروب و زراعت خویش را عموماً از کاریز بدست می آرند. چنین مینماید که در زمانه های باستان این ناحیه سبز بوده و آب بیشتر داشته و رودخانه كشك نخود باد اشتهن آب فراوان باعث سرسبزی این هلاقه میشد و اراضی زراعتی و باغها درین نواحی وجود داشت اما بعدها در اثر بیش آمدهای که چکونگی آن هنوز غیر مکتشف

است رودخانه رو به خشکی گذاشت و در نتیجه باشندگان مندیك مجبور به ترك موطن و هكده خود شده اند. تا جایی كه شواهد حفاری و باستان شناسی نشان میدهد، چنین تصور میشود كه این پیش آمد در حوالی سه هزار سال قبل وقوع ییوسته و ازین تاریخ به بعد مندیك متروك گردیده است. اولین اقدامی كه موسیو كازال متخصص قبل التاریخ هیأت حفاریات فرانسوی در تپه مندیك بعمل آورده شق کردن تپه مذکور بود از سر تپه تا بپای آن كه به عرض (۲) متر در دامنه شمال غربی آن كنده شد و در نتیجه وجود سیزده مرحله آبادی های مختلف آشكارا گردید كه روی هم رفته تمام آن دوره بر روی یامفرغ راندن بر میگردد و چنین مینماید كه در حدود هزار سال قبل بار اول تپه اشغال شده و در طی دوهزار سال آبادی های مختلف یكی روی دیگر بمیان آمده و بالاخره در حوالی ۳ هزار سال قبل یعنی هزار سال قبل از میلاد مسیح تپه مذکور متروك مانده و در دوره های اسلامی تاریخ مملكت، بكملی كسی در آن رهایش نكرده است.

در اثر عملیات حفاری واضح شد كه در قسمت فوقانی تپه، انبارخانه های وجود داشت مخصوص گذاشتن غله. در قسمت های فوقانی حفره هایی دیده شد برای تهویه طبقات تحتانی كه در آنجا غالباً حیوانات خویش را نگاهداری میکردند. چون انبارهای غله در سه طبقه آبادی دیده میشود فرض میتوان كرد كه مردمانی كه این انبارها به ایشان تعلق داشته مدتهای نسبتاً طولانی درین نواحی زندگی داشته باشند. اگر از قسمت های تحتانی تپه نگاه كنیم، آثار زندگیانی اولین باشندگان اینجا بشكل سوراخهای دیرك خیمه دیده میشود و معلوم میشود كه مردمان چادر نشین بار اول در زمینی كه به تدریج تپه میشود رهایش اختیار كردند. در طبقه دوم دیوارهای بخته نی و یكنوع سفالی كلفت ظاهر میشود. در طبقه سوم بار اول خشت دیده میشود و ازین مرحله به بعد خشت در تعمیر طبقات

فوقانی استعمال شده رفته است. درین طبقه مهرهای سنگی با اشکال هندسی و اولین هیكل گل پخته ظاهر شده است. هیكل های کلسی حیوانات هم دیده شده، کمی بالاتر اشیایی از سنگك یشم بنظر میخورد و بالاخره به ارتفاع ۵ متری زمین روی چلگه اشیای کوچک مفرغی از قبیل سوزن دراز بدست آمده است.

همین قسم به تدریج که بالا میرویم در مرحله هشتم آبادی ظروف سفالی منقوش ظاهر میگردد.

بعد ازین مرحله در حالیکه تراکم خرابه های آبادی های ادوار مختلف تپه بی به ارتفاع ده متر تشکیل داده بود، دوره جدیدی فرامیرسد و عمارت بزرگی پدیدار میگردد که تقریباً در حوالی ۴ هزار سال قبل بنا یافته و کشف آن از نظر تحقیقات باستان شناسی اهمیت زیاد دارد و جریان حفاریات درخزان امسال روشنی های جدیدی روی این تپه و دهکده قبل التاریخ، خواهد افکند.

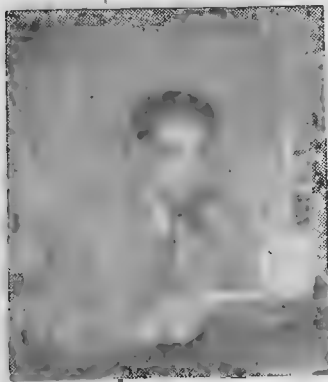
شجاعلی کهزاد نویسنده این مقاله

.....

اجراآت اسامبله عمومی دهم و نهم افغانستان در آن

اسامبله دهم سازمان ملل بتاريخ ۲ سپتامبر آغاز و تحت ریاست (جوز مازا)

نماینده چلی، دوره آن بتاريخ ۲۰ دسامبر ۱۹۵۴ خاتمه یافت.

شاغلی طیبی نویسنده این موضوع

این اسامبله با اسامبله های گذشته فرق داشت، زیرا خوشبختانه در هنگامیکه سازمان ملل جاسه نمود، فضای سیاست بین المللی در اثر مفاهیم سران دول چهارگانه کبیر درجینوا که در جولای ۱۹۵۵ بعمل آمد، نسبت به گذشته روشنتر بود و به همین اساس در دوران جلسات اسامبله در اکثر موضوعات، ملل بزرگ با هم هماهنگی نشان میدادند. ملل کوچک و صلح خواه از این همکاری دول

بزرگ استفاده نمودند و داخل مبارزه شدند، تا بتوانند در واژه بسته سازمان ملل را بر روی ۱۸ دولتی که خواهان عضویت در سازمان بودند، بکشانند و با این اقدام خون تازه می وجود یوان دمیده و با افکار و نظریات نوین و شمول ممالک بیطرف، موفقیت آنرا قویتر و مستحکم تر گردانند.

خوشبختانه که در ختم اسامبله بعد از زحمات بی پایان، این مطلب بدست آمد و از مره ۱۸ دولت داوطلب، شانزده آن در سال جاری به عضویت

پذیرفته شده و وعده شمول دودولت متباقی برای اسامبله آئینده داده شد .
اینک اجمالاً اجراآت و فیصله های اسامبله دهم ملل متحد:

الف- مسایل سیاسی:

۱- موضوع انرژی آتوم:

اسامبله عمومی با اکثریت آراء را جمع به یکبار انیداختن
انرژی آتوم برای صلح به تاسیس یک کمیسیون تصمیم گرفت که این
کمیسیون نظر به فیصله سازمان ملل در جنوری ۱۹۵۶ باید درواشنگتن
به جلسه میپرداخت و راجع به تشکیل ایجنسی انرژی آتوم و مناسبات آن
با سازمان ملل غور میکرد .

ب- قضیه الجیریا و مراکش:

بتاریخ ۳۰ سپتامبر ۱۹۵۵ هنگامیکه اسامبله عمومی فیصله کرد قضیه
الجیریا را مورد بحث قرار دهد، فرانسه این فیصله را مداخله در امور
خارجی خود دانسته و پروتست کنان اعلان کرد که دیگر درجلسات اسامبله
دوم اشتراک نخواهد ورزید، ولی پساً اثر پیشنهاد نمایندنده هند
که در اسامبله دهم موضوع الجیریا مورد بحث قرار نگذرد، فرانسه
بار دیگر کرسی خود را در اسامبله اشغال کرد .

در موضوع مراکش نیز اسامبله درغیاب فرانسه فیصله کرد که بحث
آنها برای آئینده موکول کند ولی درخواست کرد که مشکلات از راه
مذاکرات مستقیم بین فرانسه و مراکش حل گردد .

۳- کوریا:

اسامبله عمومی با ۷۴ رأی مقابل صفر از پروگرام ایجنسی تعمیر
مجدد کوریا طرفداری و ضمناً اظهار داشت که راه حل فوری مشکلات
کوریا جستجو شده و این موضوع بروی آئینده اسامبله دهم گذاشته
شود .

۴- قبرس

اسامبله عمومی به ۲۸ رأی مقابل ۲۲ وده رأی بیطرفی از بحث در موضوع قبرس صرف نظر کرد که این فیصله مطابق به فیصله کمیته عمومی بود .
۵- قضیه هندیهای افریقای جنوبی

اسامبله عمومی با ۴۶ رأی مقابل صفر و ۸ رأی بیطرفی فیصله کرد که حکومت‌های هند - افریقای جنوبی و پاکستان مذاکرات خود را در موضوع رفتار با هندیهای افریقای جنوبی به مقصد حل این مشکلات، دوام دهند و به اسامبله آینده از اقدامات خویش رایور دهند .

۶- پناه گزینان فلسطین

اسامبله عمومی به اکثریت آرا فیصله کرد تا ایجنسی مخصوص پناه گزینان برای بهبودی و آرامش پناه گزینان کار خود را دوام دهد - همچنین از مالک و مؤسسات خمری درخواست بعمل آمد تا درین راه داوطلبانه امداد خود را بخرج دهند .

۷- اعضای جدید

اسامبله طوریکه در بالا عرض شد بعد از سه سال مذاکره و مجادله درین موضوع، شافزده مملکت را به عضویت سازمان ملل قبول کرد - اگر چه اسامبله عمومی برای شمولیت ۱۸ دولت تصویب نمود ولی چون شورای امنیت نتوانست راجع به دو عضو داوطلب موافقه برسد، به شمول شافزده دولت ذیل اقدامات بعملی آمد .

۱- البانیا

۲- آستریا

۳- بلغاریا

۴- کمبودیا

۵- سیلون

اجراآت اسامبله عمومی دهم

- ۶- فنلاند
- ۷- هنگری
- ۸- آئرلند
- ۹- ایتالیه
- ۱۰- شرق اردن
- ۱۱- لاهوس
- ۱۲- لیبیا
- ۱۳- نیپال
- ۱۴- پرتگال
- ۱۵- رومانیه
- ۱۶- اسپانیه

۸- خلع سلاح و تقلیل اسلحه

اسامبله عمومی به ۵۶ رای مقابل ۷ فیصله کرد که باید حق اولیت به اجرای پلان آیزنهاور که در باره تبادل نقشه‌های حربی و تقش فضاءنی روس و امریکا میا شد داده شود .
و نیز در عین تصویب اسامبله عمومی فیصله کرد که مذاکرات خلع سلاح از جانب انگلستان - کانادا - فرانسه - امریکا و روسیه آغاز شود .

ب - مسایل اقتصادی:

۱- امداد تخنیکی

اسامبله عمومی از شورای اقتصادی درخواست کرد تا در راه پیشرفت و تقویه امداد تخنیکی مبارزه خود را دوام دهد و نیز از مالک عضو سازمان تقاضا نمود تا از این پروگرام پشتیبانی کنند - همچنین تصویب کرد تا در سال جاری در حدود (۲۹۷۳۴۰۸۵) دلار به صرف پروگرام تخنیکی برسد .

۲- مالک عقب ماند

اسامبله عمومی به اکثریت آراء فیصله کرد که ما لك عقب مانده طرفدار
تأسیس يك مؤسسه مالی میباشند تا وسیله ترقی و انکشاف شاخه را فراهم نماید
که این مؤسسه (فند) مالی از راه دادن قرضه و معاونت های مالی بتواند
پروژه های عمرانی شاخه را که عبارت از پروژه های سرک سازی - صحت عامه
و غیره میباشد، بکارا اندازد و برای سال اول برای چنین پروگرام دو صد و پنجاه
ملیون دالر بکار خواهد بود .

ج - مسایل حقوق بشر :

اسامبله پروگرام متین و اساسی را در مورد خدمات مشورتی در ساحت
حقوق بشر تصویب کرد . همچنین از ما لك غیر عضو در خواست کرد تا به
کنوانسیون اشخاص بی وطن الحاق نمایند و نیز تصمیم گرفته شد تا در
اسامبله آینده راجع به تسوید کنوانسیون حقوق بشر، پیشنهادات درباره احترام
بین المللی حق تعیین سرنوشت ملل و مردم و همچنین در باره تسویه ملیت
زنان متاهل غور بعمل آید .

د - مسایل حقوقی :

۱ - تعدیل منشور ملل متحد :

به ۳۴ بل ۱ رای بیطرفی اسامبله عمومی فیصله کرد تا کنفرانس
برای مطالعه نظر اندازی به منشور ملل متحد منعقد گردد - و البته تاریخ
انعقاد این کنفرانس نظریه فیصله اسامبله عمومی در اسامبله دوازدهم
یعنی سال ۱۹۵۷ تعیین خواهد شد .

عضو الفین این فیصله ، اروپ روسیه بود تا زیرا وانمود کردند که این
کنفرانس برای از بین بردن حق ویتو منعقد خواهد شد .

ولی چون ماده ۱۰۹ چارتر درباره انعقاد این کنفرانس پیش بین
میشد اسامبله مجبور شد تصمیمی اتخاذ کند .

۲ - محکمه یو - ان در لیبیا ،

اسامبله عمومی به این پیشنهاد کمیته حقوقی که دیگر محکمه یو - ان در لیبیا به نسبت مصارف کراف و عدم موافقه لیباراجع به دوام آن ضرورتی ندارد و بجای آن فیصله کرد که یک کمیسیون حکمیت مختلط از جانب ایتالیا و لیبیا به مصرف خودشان تاسیس گردد تا اختلافات دولتین را که از زمان قبل از جنگ باقی است ، حل و فصل نماید .

ه - مسایل قیمومیت :

۱ - توکولیند :

اسامبله عمومی با ۴۲ روی مقابل ۷ و ۱۱ رای بیطرفی فیصله کرد که باید بر تائید تحت نگرانی سازمان ملل ، ترتیب انتخابات رادر توکولیند بر تانوی بگیرد ، این انتخابات در تاریخ مناطق تحت قیمومیت سازمان ملل ، اولین بار صورت خواهد گرفت و البته بعد از انتخابات توکولیند فیصله خواهد کرد که میخواهد با کوله - کوست ملحق شود و یا به تحت قیمومیت دوام دهد تا کارشان برای آزادی یکطرفه شود .

همچنین اسامبله به ۴ رای مقابل ۹ و ۶ رای بیطرفی فیصله کرد که یک هیأت از یو - ان به توکولیند فرانسوی رفته و وضعیت خلق را در تحت حمایت فرانسه ، مطالعه نمایند تا آئینده شان در آئینه قریب فیصله شود .

۲ - مناطق غیر آزاد :

بلجیم تنها مملکتی بود که در مقابل تصویب اسامبله عمومی که کمیته اطلاعات برای سه سال دیگر نیز معلومات را از مناطق غیر آزاد تهیه نماید ، مخالفت کرد زیرا در سه سال گذشته بلجیم که عضو این کمیته بود هیچ سهمی در کار آن نگرفته است زیرا نمی خواهد در مناطق زیر حمایت او مداخله یو - ان بعمل آید .

و - مسایل پو د جوی :

به ۳۳ رای مقابل ۹ و ۱۷ رای بیطرفی اسامبله تصویب کړد که بعضی از فیصله‌های محکمه اداری یو - ان مورد تجدید نظر قرار کړد . این پیشنهاد از جانب امریکا و به مجادله زیاد آن دولت تصویب شد . زیرا محکمه فیصله کړده بود که سازمان ملل باید به آن بازده نفر مستخدم سازمان ملل که نظر به فشار کانگرس امریکا از وظیفه سبکدوش شده بودند ، چیران خساره نماید .

ز - انتخابات :

بعد از انتخابات ورآی دمی های مکرر که بین یوگوسلاویا و فلپین در مورد انتخاب یک عضو غیر دایمی شورای امنیت بعمل آمده ، بالاخره یک فارمولا توسط رئیس اسامبله بصورت بی سابقه طرح کړد که یوگوسلاویا در سال اول یعنی از اول جنوری ۱۹۵۶ - الی ختم سال ۱۹۵۶ کرسی شورای امنیت را اشغال کړند و در سال دوم فلپین عضویت را حاصل نماید . همچنین آسترالیا و کیوبا نیز به عضویت اعضای غیر دایمی شورای امنیت انتخاب کړدند .

سهم افغانستان در اسامبله دهم :

هیأت افغانی که در اسامبله دهم سهم کړفتند قرار ذیل بودند :
 بناغلی محمد کبیر لودین رئیس و نماینده در کمیته اول
 بناغلی عبدالکریم حکیمی نماینده در کمیته اقتصادی
 بناغلی عبدالرحمن یثرواک نماینده در کمیته اجتماعی و فرهنگی
 بناغلی عبدالحمید عزیز نماینده در کمیته قیمت و مومت
 بناغلی سید قاسم رشتیا نماینده در کمیته پو جوی
 بناغلی داکتر عبدالحکیم طبیبی نماینده در کمیته حقوقی

اجراآت اسامبله عمومی دهم

هیأت افغانی طبق همه ساله در جریان کار اسامبله دهم، از تمام تصاویر و پیشنهادها بیکه برای صلح و بهبودی بین المللی مفید بود و مطابق به روح منشور ملل متحد پیش شده بود، طرفداری و حمایت نمود و علاوه از تمام پیشنهادها بیکه برای پیشرفت و ترقی ممالک پس مانده مؤثر واقع شده میتواند، طرفداری نمود و در راه حقوق مناطقی غیر آزاد به اساس پالیسی ملی خود اظهار رای نمود و همچنین درباره حقوق پناه گزینان عرب فلسطین بیانات داده و در مورد تعیین حق سرنوشت و پیشرفت و تقویه بر نسبت های حقوق دول، کافی مجادله نمود.

که اینک خلاصه اجراآت هیأت افغانی در ذیل توضیح میگردد:

مسایل سیاسی :

در هنگامیکه ملل آسیا و آفریقا از قضیه آزادی اعراب مراکش و الجزایا در سازمان ملل خواستند مدافعه کنند، افغانستان اولین مملکتی بود که به طرفداری آن رای داد نمائنده افغانی در طی بیانیه مفصلی از حقوق برادران الجزایایی مدافعه نمود.

همچنین در هنگام بحث بر موضوع فلسطین، افغانستان طبق همه ساله و به اساس روابط نزدیک و قریبی که با برادران اسلامی و عربی خود دارد از حقوق اعراب فلسطین پشتیبانی نمود و درین زمینه بیانات زیادی داد.

در قضیه حقوق هندی های آفریقای جنوبی، از ادعای هند و پاکستان طرفداری نمود و در پیشنهادها بیکه درین باره به اسامبله پیش شد اشتراک ورزید.

مسایل اقتصادی :

نماینده افغانی در کمیته اقتصادی از تمام پیشنهادها بیکه برای بلند بردن سویه ممالک پس مانده بود، طرفداری کرد و همچنین در زمرة ممالکی بود که پیشنهاد تاسیس یک سرمایه معاوضی بین المللی را در حدود

د ویدوینجاء ملیون ډولار نمودند. درهنگام بحث رایور شورای اقتصادی واجتماعی ومذاکره در راه توسعه تجارت آزاد، نماینده افغانی از مشکلات وفید ترانزیتی یا کسپن که برافغانستان در سال گذشته وارد نموده بود، شکایت کرد واز این عمل غیر قانونی ومخالف مقررات بین المللی پاکستان به کمیته اقتصادی توضیحات داد که این توضیحات بر روی ریکارد درج گردید.

مسایل اجتماعی وبشری :

سهم نماینده افغانی درین کمیته قابل تذکر است، خصوصاً مجادله افغانستان درهنگام بحث تسویدکنوا نسون حقوق بشر، زیاد بوده ودر راه دخول پرنسپ حق تعیین سر نوشت، پیشنهادهای نماینده افغانی قبول گردید. بعد از قبولی این پرنسپ نماینده افغانی در ۳۰ نوامبر ۱۹۵۵ در طلی بیانیة مفصلی در کمیته چنین تذکر داد :

« باتصویب ماده اول کنوانسیون سازمان به دنیا نشان داد که راجع به مردمانی که حق شان از دست رفته است، هلاقه مندی دارد وچون حق تعیین سر نوشت يك اصل اساسی است، ماده که برای این حق تصویب شد اهمیت بسزا دارد ... نماینده افغانی اینراهم علاوه کرد که مسرور است بعد از سالهای درازی نقاط نظر افغانستان از طرف اکثریت ملل بالاخره قبول وتصویب شد.»

گویا در اساس مبله هم، مجادله بیشتر نماینده افغانی در کمیته سوم آن بود که نباید بحث بر کنوا نسو نهایی حقوق بشر خاصة بحث بر ماده اول یعنی حق تعیین سر نوشت به تعویق بیافتد ودرین راه پیشنهادهای متعددی به کمیته از جانب نماینده افغانی پیش شد که اکثر آن به مقاد ما قبول وتصویب گردید.

مسایل قیمومت :

در این کمیته نیز نماینده افغانی از تمام پیشنهاد های که در راه آزادی ممالک تحت قیمومت و مناطق غیر آزاد بود، طرفداری کرد و در قضیه توکولیند که برای تعیین سر نوشت شان، رأی دهی پیشنهاد شد افغانستان آنرا قبول نمود و برای تصویب آن روی بدانات مفصلی نقاط نظرافغانستان را که همیشه از پرنسپ حق تعیین سر نوشت طرفداری کرده است توضیح داد .

مسایل بودجوی :

در هنگام بحث مسایل حسابی و بودجوی ، نماینده افغانی با تمام آن مصارفیکه بر بودجه و سهمیه ممالک غریب و پس مانده جهان کران تمام میشد ، مخالفت و البته در آن تصاویریکه لازمی بوده و با اکثریت آراء فصله میشد، اظهار موافقت کرده است .

مسایل حقوقی :

افغانستان از هنگام عضویت خود در یو-ان تا اکنون از پیشرفت پرنسپ های حقوق دول طرفداری کرده و از خدمات کمسیون حقوق دول و مطالعاتی که درین ساحه بعمل آورده اند، پشتیبانی نموده است . همه ساله جریان کار اسامبله نشان میدهد که افغانستان درین قسمت سهم بارزی گرفته است . در اسامبله دهم در زمره تصاویر حقوقی اسامبله ، پیشنهاد های ذیل افغانستان قبول و تصویب شد :

- ۱- راجع به تعیین موقف جلسه کمسیون حقوق .
- ۲- د به نشر دا کومنت های حقوق دول .
- ۳- د به تاسیس محکمه یو-ان در لیبیا .
- ۴- د به حکمیت (آر بثرشن) .

بقلم محمد قدیر ترکی

چرخه سیاسی دنیا در سال ۱۳۳۴

در سال ۱۳۳۴
بزرگترین حوادث
سیاسی جهان که شاید
برای قرن های مابعد
اثرائی از آن ها مشهود
باشد ، رونما شد . درین

سال واقعات مخصوصا از حیث ماهیت بین المللی آن ها ، خیلی مهم و در خور
توجه بوده اند ، بنا بران ما هم درین مختصر که جز اشاره به رؤس
مطالب آن ها یارای دخول در فروعات نیست ، فضا یا را از دو نقطه نظر
مطالعه خواهیم کرد :

اول - از نقطه نظر بین المللی ، درین سلسله به حوادثی توجه
خواهیم نمود که دران ها دولت های دنیا بوسیله نمایندگان شان اشتراک
ورزیده و با قضیه را با اتفاق نظر حل و فصل کرده باشند .

دوم - از جنبه مسايل ناحیوی یا منطقهوی که قضایا و حوادث مختص
به ملتی یا منطقه بوده و از حیث حیات بین المللی و سیاست عمومی جهان
افسار عمومی جهان صلح خواه و یا مردمان عربده جو را ، بشود جلب
کرده است .

مهمترین و بزرگترین قضیه که از جنبه سیاست بین المللی در بین
جمعیت بزرگی از نمایندگان ملت های جهان در شروع سال ۳۴ رو نموده
و مؤثرات آن دنیایی و بین المللی بوده و هست و شاید تا قرن های ز باد
خواهد بود ، کنفرانس باندونگ است .

نمایندگان عزیز این سطور بطا طر دارند که در ماه حمل ۱۳۳۴
یعنی در شروع سالیکه فضا یای سیاسی آن مطرح بحث و مطالعه ما است ،

مهمترین واقعه تاریخ دریا ندوننگ یکی از شهرهای اندونزی روداد .
این واقعه اجتماع نمایندگان وزمام دازان ۲۹ مملکت آسیای
وآفریقای بود که بعدها بنام کنفرانس باندوننگ در زبان مطبوعات
وامواج رادیوهای دنیا جا گرفت .

کنفرانس باندوننگ مقدماتی دارد که باید مختصراً ازان درین
جا ذکر به میان آورد .

در سال ۱۳۳۳ در بین بعضی از وزمام داران دول شرقی ، بشمول هند
واندونزی در کلمبو کنفرانسی عقد شد و دران در ضمن دیگر فیصله ها
وتصمیمات فیصله گردید در اپریل سال آینده در یکی از شهرهای
اندونزی کنفرانسی مرکب از تمام نمایندگان دولت های آسیای
وآفریقای عقد شده و در زمینه های مربوط به آرزوها و آمال مشترک
و دردها و آلام واحدی که همیشه شرق و شرقیان ازان ها در شکنجه
و عذاب اند ، بحث و تصمیماتی اتخاذ نمایند و نیز مقرر شده بود که اگر
رؤسای هیأت های دول شامله درین کنفرانس ، صدراعظم های دول آسیای
وآفریقای باشند ، خیلی مفیدتر از شمول شخصیت های دیگر میباشد ، بنا بران
از اکثری از دول ، صدراعظم های شان دران مجمع اشتراك کردند .

۲۹ مملکتی که دران کنفرانس اشتراك نموده بودند ، ساحه و سببی
را از کازا بلا نسکا تا ببحره بیرنگ و منگولبای خارجی اشغال وزاید
از نصف نفوس بشریت را تمثیل مینمودند ، درین جاء اسرائیل از باعث
اینکه همیشه علیه دول غربی وضع متجاوزانه دارد ، دعوت نشده و اتحادیه
آفریقای جنوبی از سببی که دران مجمع در زمینه انقای قوا بین تبعیض
نژادی بحث میکردید ، اشتراك ننمود .

این کنفرانس که شکل آخرین تحقق آرزوی ملیه شرقیان است

وروی نهضت های ملیة قدیمه شرقیان چون اتحاد اسلام ، اتحاد شرق و قیام مشترک علیه سیاست های استعماری غربیان بنشاده بود . در شهر باندونسک واقع در جزیره جاوا روز ۲۹ حمل ۱۳۳۴ افتتاح شده و بعد از یک هفته مذاکره در زمینه های مختلفه که روی آن آمال ملیه و آرزوهای مشترک آسیاییان و افریقاییان بنشاده است بحث به عمل آمد . میگویند چون در آن کنفرانس آرزوها و آمال مشترک و دردها و آلام واحد و هدف ها و غایه ها مماثل و عین هم دیگر بود ، چنان باروح موافقت و مراقت بحث و مذاکره میشد ، که نظیری از آن در تاریخ کمتر دیده شده است و از همین سبب بود که این کنفرانس باروح تعاون و تسامح بین المللی ، عقد شد و باروح موافقت کامل دوام کرد و باروح همکاری تمام و بی شایبه ، خاتمه یافت و اعلامیه که در ختم آن انتشار دادند ، نماینده کمالی از ان وحدت نظر و وحدت عمل وامل میباشد .

در اعلامیه تمام دولت های شامله استعمار را بدگفتند و علیه آن قیام عمومی را وعده دادند و تعهد نمودند که تمام دولت های شامله در راه حصول استقلال ملت هاییکه هنوز اوجاع اسارت ایشان را معذب میدارد ، مخصوصاً ملت های جزائر ، تونس و مراکش سعی و کوشش کنند و این مجاهده را از راه ملل متحده و از طریق دیپلوماسی ادامه بدهند ، همچنان در همان کنفرانس پنج اساس زیست با همی مورد قبول همه واقع شد و تمام شاملین تعهد کردند در مناسبات بین المللی شان از این پنج اساس استفاده کنند . در کنفرانس مذکور فیصله شد که دولت هاییکه هنوز خارج از عضویت مؤسسه ملل متحده مانده اند ، باید داخل مؤسسه گردند . درین دولت ها چین کمونسیت هم شامل بود که باید در نظر مجمع باندونسک صاحب وزمامدار حقیقی چین ، چین نویدی است نه چین ملی یا کواکمانسک .

همچنان درین مجمع دولت‌های شامله تعهد نمودند علیه هم دیگرتجاوز
نکنند و اختلافات شان را با روح مساوات حل و فصله نمایند و در هیچ مورد
دست بسلاح نبرند .

درین کنفرانس یکت‌های منطقه‌ای تقبیح شد و شاملین کنفرانس اعلان
نمودند که مقصد آن‌ها ایجاد بلاک سوم در بین دو بلاک موجوده متخالفه
نمی باشد، بلکه آن‌ها بیطرفی کامل خود را حفظ میکنند و اساس اعمال
بین المللی ایشان، اساس‌های پنج گانه زیست با همی میباشد .

درین اعلامیه سیاست تبعیض نژادی تقبیح شد و تعهد نمودند هیچکدام
در کشورهای شان ازان اساس پیروی نکنند .

خلاصه این مجمع از مجامع خیلی عمده و مهم جهانی میباشد و فیصله‌ها
و حتی اجتماع و مفکوره آن ، شعور زنده و بیدار و حیثیت تازه و فعال و بیداری
و تیعظ جدید شرقیان را به جهان بیان اعلان و اعلام میکند و از همین سبب در
موقعیکه این کنفرانس خاتمه یافت ، اکثری از زمام داران جهان حتی
آن‌ها بیکه باین اجتماع خوش بین هم نبودند ، ازان تقریظ کردند و روحیه
آن را ستودند ، گویا باین صورت کنفرانس باند و ننگ که از مهمترین و
بزرگترین واقعه تاریخ در نیمه دوم قرن ۲۰ میباشد ، در سال ۱۳۳۴ روداد
و از زمره واقعات سیاسی همین سال بوده است .

این کنفرانس افکار آمال و حتی امیال و آرزوهای دول آسیایی و
افریقایی را با هم خیلی نزدیک نمود و زمینه همکاری و اشتراك مساوی
بین المللی را در میان دولت‌های شرقی بسیار تقویه کرد ، بعدی که حدس
زده می شود در آینده نزدیک ثمرات و حاصلات گوارا و شیرینی ازین مجمع
بدست آید و در تقویه بشیان صلح و آشتی در میان ملت های آسیا و افریقا
منظم ثمری شود .

د یسکر از وفاق په مهله سال ۱۳۳۴، تعلیمه آلمان از عسا کر اشغال بوده است که بتاريخ ۵می ۱۹۵۵ یعنی ۱۴ جوزا ۱۳۳۴ به عمل آمد. خوانندگان کرامی این سطور میدانند که آلمان نازی در جون ۱۹۴۰ بعد از شش سال جنگه شدید و مسلسل و مقابله با قوی ترین قوت های عالم یعنی قوای روسیه شوروی، فرانسه، انگلستان و اتا زونی از پا در آمده و بلا شرط تسلیم شد. زمانیکه آلمان تسلیم شد در یوتسدام کنفرانسی مرکب از سران دول بزرگه اجتماع نموده و مقدرات آلمان را بروی کافه تعیین و تثبیت نمودند. درین وقت آلمان از جانب قوای متحدین شرقی و غربی بدو منطقه اشغال منقسم شده بود و این دو منطقه را آلمان شرقی و آلمان غربی میگویند که در آلمان شرقی قوای اشغال شوروی و در آلمان غربی قوای اشغال دول غربی حکومت میکردند. در ابتدا اراده چنین بود که دول فاتح با نمایندگان آلمان کنار آمده و آلمانی واحد ایجاد خواهند کرد و حدود اشغالی از قلب آلمان زایل خواهد شد ولی بعد از مدتی چون رفاقت متحدین بر رقابت مبدل گردید هر دو آلمان بشکل دو آلمان علیحده علیحده اعتبار داده شد و آلمان کبیر بدو حصه تجزیه گردید؛ آلمان غربی در «بن» مرکز گرفت و حکومتی علیحده ایجاد کرده در حالیکه آلمان شرقی در برلین تمرکز یافت و اداره کامونیستی روی کار آورد؛ چون هر دو قوه اشغال موفق شده نتوانستند با آلمان واحد معاهده مشترک صلح عقد نمایند بنا بران بتاريخ ۱۴ جوزا ۱۳۳۴ دول غربی رسماً بر اشغال خود در آلمان غربی خاتمه داده و آلمان غربی را از قوای اشغال تعلیه نمودند و لهذا آلمان غربی یعنی اداره که در بن مرکز دارد، بشکل دولت مستقلی درآمد و دول غربی را اکثری از دول دیسکر جهان حاضر شدند با و از طریق تبادل سفرا و قونسل ها به بر دازند و به هدایت بین المللی کامیل وی

تن در دهند، در همین وقت دولت شوروی هم استقلال آلمان شرقی را تسلیم کرد و حاضر شد با وی معاهدات سیاسی با اساس احترام حقوق متسا به مساوات عقد کنند.

دروقتیکه مسأله استقلال کامل آلمان غربی موضوع بحث بود، دولت فرانسه بنا بر مفادیکه در روز و سار برای خود فایز بود، بعضی موانع و مشکلاتی در راه محقق گردانیدن استقلال آلمان غربی حادث کردند میخواست، بنابراین با اساس پیمانهای پاریس قضیه روز و سار هر دو حل شد باین صورت که عقد اقتصادی روز و سار حل علمی یافت و در سار بین فرانسه و آلمان رای گیری صورت گرفت و در نتیجه اکثریت مردم سار بالعاق خود بالمان رای دادند و اداره آلمان را بر اداره فرانسه بر خویش ترجیح دادند.

ایک باین صورت امروز هر دو آلمان مستقل است و آلمان غربی اول خود را بصورت بارزو فعال در صحن سیاست بین المللی بازی کردن میخواهد، آرزو دارد اگر بجای رایش سوم قائم نگردد افلا رولی را که رایش دوم در سیاست بین المللی دارا بود، از سر گیرد.

از آنچه تا این جا نگاشته اند، معلوم می شود که سال ۱۳۳۴ برای آلمان مبدا و منشأ تاریخ جدید و قوی میباشد و درین سال ملت آلمان او کامل هم نباشد، بعد از یک دوره سقوط و هبوط به درجه بحث بعد الموت وارد شد و حیات نوی را در زمینه مناسبات بین المللی از سر گرفت.

دولت بان به مجردی که باین صورت به بحث بعد الموت وارد شد فوراً در پی ادعای وحدت آلمان افتاد و از دولت شوروی تقاضا کرد تا حاضر شود آلمان شرقی هم با آلمان غربی به پیوندد و باین صورت وحدت آلمان به صفت رایش چهارم تامین گردد و ملت نو دمیلونی آلمان با همان عظمت و نیرویکه شایسته اوست در سیاست بین المللی عرض وجود نماید. در تعقیب تسلیم استقلال آلمان غربی، دول غربی اشغال اطیش نیز

بفکر اقتصادنده اطریش راهم از فوای اشغال تجربید نمایند و باو نیز استقلالای اعتراف نمایند و باین وسیله ملتې را بهد از ۱۷ سال بار دیگر بهخریطة سیاسي عالم احیا کنند .

مطلعين اوضاع سیاسي جهان میدانند که آستریا با اطریش امروزه قسمت خیلی خرد و کوچکی از امپراطوری عظیم اطریش سابق میباشد این مملکت که ملت آن نژاد آلمانی و متکلم بزبان جرمنی میباشد ذریعة معاهده سن ژرمن که بعد از جنگ عمومی اول عقد شد بصورت یک دولت خیلی ضعیفی عرض وجود کرد این مملکت را در ۱۹۳۴ هتلمر پیشوای آلمان نازی وقاید ورهنمای رایش سوم بعد از واقعه سوء قصد و قتل ود نفوس صدراعظم آن و فعالیت های سپس آن سکوارت لیدر نازی های اطریش با آلمان الحاق کرد و جامعه ملل در حالیکه این عمل را خیلی بد تلقی نمود جزی ترین حرکتی با مقابل انجام داده نتوانست و اطریش بعد از آن جزی از آلمان نازی بحساب رفت .

وقتی جنگ دوم جهان در سر قضیه رهروبولیند در اروپا و بالای واقعه بول هار بر در شرق اقصی در گرفت، اطریش که اتونی از فدراسیون آلمان نازی بود ولهذا مرکز مهم تجمع ، تحشید و حملات عساکر طوفانی هتلمر به معازات شرق و غرب و جنوب تلقی میشد و ازین سبب آلات موثر ریزه حربی آلمان و ماشین های مختلفه و اسباب سایر جنگ که مالی اردوی آلمان بود ، بوفرت در اطریش باقی ماند و لهذا آنا نیکه آلمان نازی شکست کرده و فوای حربی و میکا نیزه آن در تمام جبهات درهم شکست و اردوهای متعین شرقی و غربی اطریش را اشغال و استیلا نمودند، خیلی ماشین و بسیار آلات موثر ریزه حربی از عساکر آلمان به صفت غنیمت بدست فوای اشغال اقتصاد و از همین سبب برو بلم دارایی های آلمان نازی در اطریش به میان آمد، باین صورت که متعین میخواستند

دارایی های آلمان را در اطریش غنیمت جنگ تلقی کنند در صورتیکه
اطریش آنها را مال خود میدانست و در عین حال بعضی از پارتی های اشغال
آرژومیکرد از اطریش غرامات جنگ بطلبند و برخی از آن مستثقف بودند
ولهذا در حالیکه با دولت های زیادی معاهدات صلح عقد شد، با اطریش
معاهده صلح عقد نگردید و اطریشی که اولین لقمه چرب و شکار پیکان
عقاب نازی شده بود، در صورتیکه می بایست او را او لتر از همه استقلال
می بخشیدند، تا ۲۴ ثور ۱۳۳۴ همچنان تحت اشغال نظامی متحدین باقی ماند
و در آن روز بالاخره موفق شدند با آن دولت معاهده صلح عقد کنند و او را
از قوای اشغال تخلیه نمایند. هیچ گمان نبرفت با اطریش باین زودی ها
معاهده صلح عقد شود، برای اینکه اطریش در میان دو سنگ آسیاب سیاست
شرق و غرب واقع شده و مجبور بود با اوضاع باریک و وخیم سیاست بین المللی
بسازد و بسوزد ولی چون اوضاع مبدل شد، لهذا سیاست چنان آورد
که آن چهره در ظرف ده سال نتوانستند برای اطریش حاصل کنند در
مدت کوتاهی حاصل نمایند.

خلاصه در تحت همین عوامل و ایجابات، با اطریش روزیکه عرض شد معاهده
صلح عقد شد و بعد از آن او هم مانند آلمان غربی به نعمت حصول استقلال و رفع
قوای اشغال از خاکش موفق گردید و اینک اکنون او موقع دارد با دول
دنیا مناسبات سیاسی و اقتصادی و غیره خود را از سر گیرد و سفرای خود را
بدر بار های دیگران اعزام و نمایندگان سیاسی دولت های دیگر را به مملکت
خود قبول نماید. گویا سال ۳۴ شمسی همان طوریکه برای آلمان غربی
سال میمونی بود برای اطریش هم سال مسعودی بار آمد و این مملکت را
بار دیگر به صفت مستقل به جغرافیای سیاسی جهان وارد نمود.

در همین سال روز ۲۰ سرطان واقعه بس مهم سیاسی دیگری در جهان
اتفاق افتاد که در ظرف ده سال اخیر علی الرغم آرژومندی های بی صبرانه
مردمان جهان، واقع نشده بود.

این قضیه، اجتماع سران بزرگ دول مهمه جهان چون جنرال آیرنهاور، مارشال بولکانین، بناغلی ایدن و بناغلی ادگار فور بوده است. خوانندگان عزیز این مقاله میدانند که در تمام دوره های تاریخ سیاسی و مخصوصاً در تمام امتداد جنگ دوم بین المللی، هر وقت اوضاع بین المللی روبه وخامت رفته و مستلزم چاره فوری و هجولانه بوده است زمامداران دول ذی علاقه اجتماع کرده اند و عقدهای پیش رو را به قوه تدبیر درایت و گذشت خودشان حل و فصل نموده اند. آخرین کنفرانس نسیکه در بین سران دول بزرگ صورت گرفت، فردای روزیکه آلمان نازی مغلوب شده و به زانو در آمده و بلا شرط تقسیم گردیده، بوده است. ازان تاریخ به بعد هر قدر اوضاع بین المللی کسب وخامت نمود و بهر اندازه که لزوم و وجوب چنین یک اجتماع از هر جانب سفارش شد، کنفرانسی از سران دول بزرگ صورت پذیر نشد. بالاخره در بهار سال گذشته در دارالعوام انگلستان در اطراف لزوم چنین یک برخورد بحث شد و بعد از آن مارشال بولکانین و جنرال آیرنهاور آمادگی خود را برای چنین کاری خاطر نشان کردند و بعد از آن که چنین قبولیت از طرف ایدن و فور هم صورت گرفت، کنفرانس مزبور در ۲۵ سرطان در ژنو اجتماع کرد.

درین کنفرانس فضا و هوای سیاسی با اندازه خوش آیند جلوه میکرد که تصور میشد تمام عقدهای بین المللی حل شده و دیگر هیچ مانع درین نیست تا اوضاع مجدداً کشیدگی اختیار کند و فضای سیاست بین المللی تیره و مکرر شود. برای اینکه بوضاحت دیده میشد که نقاط نظر شرق و غرب با هم خیلی نزدیک شده بود و هر دو طرف برای گذشت و ترضیه خاطر طرف مقابل بسیار فعال دیده میشدند.

کنفرانس همان طوریکه در فضا و هوای مساعد آغاز شده و در محیط خیلی صمیمانه و آمیخته با خلوص جریان کرد، با طرز بسیار خوش آیند خاتمه یافت و اعلامیه که در ختم کنفرانس انتشار دادند، گفتند کنفرانس کامیاب بود

و برای دنیا منظمه داد که مطابق آن فهمیده می شود که اگر این سلسله را وزارت خارجه آن ها دنبال کنند، ممکن است نتایج خوبی ازان گرفته شود. همان بود که بتاريخ ۲۷ ماه اکتوبر وزرای خارجه دول اربعه بزرگ چون دالس، مولوتوف، پینو و میک میلن کنفرانس سران بزرگ را تعقیب کردند و در زمینه موضوعات مهمه بین المللی ازان جمله وحدت آلمان، مسایل باسیفیک، موضوعات مهمه بین المللی اروپا و مسایل مربوط به تقلیل سلاح و غیره امور مربوط بحث کردند.

این کنفرانس که بازم در ژنو منعقد شده بود چندین روز دوام کرد و علی الرغم کنفرانس زعمای ایشان وزرای خارجه در کار خود جزئی ترین پیشرفتی نکردند و قدم بقدم کار ایشان به سخته و مخالفت پرخورد و بالاخره ناکام شده هر واحدی ازان ها بامشاورین و افراد معینی خویش به طرف اوطان خویش پروار کردند.

اینکه چرا وزرای خارجه در اطراف همان موضوعاتیکه زعمای ایشان به مؤفقت بحث میکردند و فضای مجالس آن ها نوید هرگونه مؤفقت را میداد به ناکامی مطلق مواجهه شدند؟ سوالی است که باید برای فهم علت آن حل شود.

زعمای دول بزرگ در چنان هوا و فضایی باهم در ژنو دیدند که هر آن خطر تصادم شرق و غرب میرفت، بنابراین هر فردی ازان ها جهت اینکه بار این مسؤولیت بدوش آن ها نیفتد و آن ها بتوانند خود را در نزد مقابل و بنا علیه در محضر دنیای صلح خواه و امن یسنه تبرئه نمایند، سعی میکردند بسیار گوسفندی باشند و زیاده تر از خود حسن نظر و آمال نیک نشان بدهند، از همین سبب بود که چون وقت و فرصت آن ها بسیار کم بود، پس اراده کردند وزرای خارجه شان بیایند و کارهای سر برآه شده زعمای خود را تعقیب کنند ولی همینکه وزرای مذکور جمع شدند معلوم شد که بازم همان آش و همان کاسه است و امید بهبود خیال است

و مجال است و جنون. پس کنفرا نس وزیرای خارجه ناکام شد و آمیدی که از فضای مساعد کنفرا نس زهمای دول بزرگ در جهان سیاست پیدا شده بود، بیأس مبدل گردید.

باین صورت میتوان گفت کنفرا نس ۱۲۷ اکتوبر وزیرای خارجه ناکام مطلق گردید و در نتیجه کنفرا نس زهمای دول بزرگ هم که در ۱۸ جولایی همین سال در شهر ژنو منعقد شده بود، نیز ناکام حساب شد.

در ماه اگست همین سال کنفرا نس مهم دیگری از علما و دانشمندان انومی جهان که بدون نمایندگیان ۴۸ مملکت مختلف جهان اشتراک نموده و مجموع علمای شامل آن به یک هزار و دوصد نفر بالغ میشد، در شهر ژنو منعقد شده ریاست کنفرا نس مذکور را بها بها نماینده هندوستان به عهده داشت. درین کنفرا نس که میتوان آن را هم مهم کنفرا نس ناتمام سران دول بزرگ حساب کرد، موضوعات مهم مربوط به معرفت اتوم و اخذ قوه ازان و بکار بردن قوه مذکور در امور صلح مطرح بحث شده، روزها در اطراف موضوعات مذکور موشکافی مینمودند و بالاخره چنان فرار گرفت که دول عالم به مقیاس بزرگی باید با یکدیگر مبادله اطلاعات انومی بنمایند و کورهای انومی در اکثری از ممالک جهان جهت تعمیم قوه انومی در موارد صلح ایجاد گردد.

هم چنان قرار داده شد، دسته های انبوه علمای انومی و فزیک برآوند به ممالک جهان بگردند و از کانون های علمی اتوم کسب فیض بنمایند و باین وسیله بلایستی را که نامزد به تخریب دنیا است انجام بندند و آن را از راه تخریب منحرف و به جاده اعمار و اصلاح سر راست گردانند.

از وقایع مهم دیگری که درین سال تازه رونما شده و بایک اعتنای کامل از طرف عاملین آن تعقیب گردید، ظهور پیمانی بین دول انگلستان،

عراق، ترکیه و پاکستان بنام پکت بغداد بود که بعداً ایران هم در آن
 الحاق نمود و سعی میشود که اتانزونی را هم در آن وارد کنند.
 این پیمان از طرف دول عربی عموماً و از جانب دول های بیطرف
 خصوصاً و از ناحیه دولت شوروی روی هم رفته مورد تنقید و نکوهش
 قرار گرفت. هاملین پکت میگویند این پکت هم مانند پکت های (سیتو)
 و (ناتو) یعنی میثاق های یاسفیک و اتلانیتیک شمالی، دفاعی است. در صورتیکه
 دول نامبرده فوق را عقیده برین است که این پکت نبوی مانند آن
 دو پکت دیگر تجاوزی و تعرضی میباشد.
 رو بهمرفته این پکت را بر وزن سیتو و ناتو (میتو) نامیده اند.
 دولت انگلستان خیلی اوشید دول دیگر عربی را هم مخصوصاً دولتهای
 اردنیه و لبنان و سوریه را وارد پکت کند، چنانچه مساعی زیادی درین
 راه بکار رفت و جنرال تمپلر رئیس کمیته رؤسای احوکان حربیه قوای
 ثلاثه انگلستان باین مقصد به عمان آمد و سید المفتی صدراعظم اردنیه را
 برای دخول در پکت تشویق نمود، بجدی که مفتی این تهریک را پذیرفت
 و اراده نمود اردنیه را وارد پکت بغداد نماید، چون ملت اردنیه
 فهمیده که ورود آنها به پکت، آن ملت را مانند عراق از اخوت و تعاون
 همومیه دول و ملل عربیه تجرید میکند، بنا بران علیه این تهریک قیام
 کردند و اعتصابات زیادی را راه انداختند که کابینه وی و چندین کابینه
 دیگر در آن اثر از بین رفتند تا اینکه شاه اردنیه شخصاً هلاوه کرد که
 صلاح اردنیه در بیرون ماندن از پکت بغداد میباشد و لهذا اعتصابات
 فرو نشست و اردنیه از پکت بغداد بیرون ماند ولی چون زمام داران
 لبنان دیدند، تمایل به دخول در پکت بغداد چنین ماجرا هارا سبب میشود
 ایشان از آن منصرف گردیدند. دولتهای عربی مخصوصاً مصر، عربستان
 سعودی و سوریه را عقیده برین است که این عراق و حکومت نوری سعید
 است که کمر عرب را میشکند و وحدت عرب را برهم میزند. در قاهره

برای رفع این غایله کنفرانسی مرکب از سران دول عربی منعقد شد و در آن نوری سعید اشتراک نکرد، در کنفرانس کوشش شد راه حدوث هر گونه خطری را که ازین ناحیه متوجه دنیای عرب میباشد، مسدود کنند.

وقتی مساعی تمیاز در دخول اردنیه به یکت بغداد نا کام شد کابینه انگلستان جلسه کرد و منورین انگلستان ب فکر افتادند ازین گونه مساعی بی ثمر در دول عربی باز مانند و لهذا فتوادادند که مساعی انگلستان جهت اغوای دول عربی برای توریذ آنها در یکت بغداد، به شهرت و پرستیژ انگلستان صدمه هاید میکند، لهذا باید از آن منصرف گردند، در اتازونی هم این اعمال بد گفته شد.

نتیجه و انعکاس عملی این فعل در اردنیه هاشمیه و باز برای دولت انگلستان این شد که کلوب پاشا را از ریاست ارکان حر بیع جیش العرب منیفک کنند. جنرال کلوب یا کلوب پاشا صاحب منصبی بود (انگلیس) ۲۷ سال قبل با ۷۰ نفر ارباب مناصب و اعضای ارکان حرب از انگلستان به اردنیه آمد و زمام لژیون حرب را بدست گرفت و برای سپادت امپراطوری افغانستان چیزیکه از دست او آمد صرفه نکرد و در عربستان برای انگلستان و به ضرر عربها، مجاهدات زیادی نمود تا اینکه اعمال و کردار آخرین وی همان و ساطنسی بود که در بین سید المفتی صدر اعظم هاشمیه و جنرال تمیلر برای دخول اردنیه به یکت بغداد نمود و چنان مو جباتی را فراهم کرد که او را از عربستان بیرون کنند و به تعقیب آن اعضای ارکان حرب او را نیز معزول گردانند و همه را به لندن اعزام کنند.

دولت انگلستان و دربار ملکه انگلیس باین جنرال بیاس خدمات غیر قابل فراموشی وی، او را به لقب سر ملقب کردند و ازو خیلی اعزاز و اکرام نمودند. همچنان در همین سال دولت یهود در عربستان هنگامه های زیادی را چاق کرد و چندین بار برغازه، العوجه و سرحدات اردنیه

و سوریه حملاتی برد و خونهای ناحقی ریخت، بعدی که جنرال برنر حکم یو - ان در فلسطین دولت یهود را واضحا ملامت قرارداد و دول انگلستان و اتانزونی بفکر افتادند اعزام اسلحه را بدولت یهود معطل نمایند .
در همین سال ارك - جانستن نماینده شخصی رئیس جمهور امریکا که برای تقسیم آب های اردن و یرموک به فلسطین آمده بود، یلان خود را ترتیب داد و آب های دریاها را بین دول عربی اسرائیل تقسیم نمود ولی دول عربی به آن تقسیم تن در ندادند و گفتند اسرائیل ابدان در آن دریاها حقی ندارند و لهذا پلان جانستن رارر نمودند .

همچنین در همین سته بود که فضیه خریداری اسلحه از جانب مصر از دولتین - چکوسلواکیه و روسیه شوروی بلند گردیده مهمه و هیجانی را در عالم سیاست راه انداخت . دول انگلستان و اتانزونی بر مضر فشار میاورند که چرا از آن دولت ها سلاح میخرند ، زیرا ورود سلاح از دول شوروی و چکوسلواکیه موازنه سلاح را در شرق میانه بر هم میزند .
دولت مصر در برابر این اعتراضات دلایل ذیل را ایراد میکرد که
حقا موجه بود :

- ۱ - میگفت مصر دولت مستغلی است و این از صلاحیت او است که از هر کس و هر جا بخواد میتواند سلاح بخرد و خریدن سلاح مثل اشیای هادی امری است تجارتی که نمی تواند دیگری را علافه مند و لهذا مشوش و مشتبه گرداند .
 - ۲ - دولت مصر برای خریداری اسلحه اولان به انگلستان ، فرانسه و اتانزونی مراجعه کرد ولی چون ازانها جواب رد یافت ، لهذا برای دفاع خود چو این خاره نداشت ، از بلاک شرقی این سلاح را خریداری کند .
 - ۳ - دول عربی در عین اینکه به مصر اسلحه ندادند ، ازدادن آن به اسرائیل دریغ ننمودند ، لهذا مصر خود را در خطر احساس کرد و برای حفظ موازنه به چنین عملی دست زد .
- خلاصه اعتراضات بالای مصر شدید شد و اعتراضات شکل تهدیدات را

بغود گرفت ومصر همه را با اظهار قوه و قدرت جواب میداد. در همین وقت مصر قضیه استقراض را برای بند اسوان پیش کرد و خاطر نشان نمود که اگر نتواند معاونت لازمه را از بانک بین المللی حاصل کند، مجبور است آن را هم از بانک شرقی حاصل نماید. پس دول عربی حاضر شدند این فرضه را از بانک بین المللی برای مصر تهیه نمایند.

در تمام سال گذشته نهضت های ملیه جزایریان، تونسیان و مراکشیان ادامه داشت و دولت فرانسه هم علیه ایشان از استعمال هیچگونه قوت و سلاح خودداری نکرد، تا اینکه در جون ۱۹۰۵ در اثر مفاهمه و مذاکره که بین ادکارفور و حبیب بورقیبا و طاهر بن عمار رئیس یارتی دستور جدید و صدر اعظم آن به عمل آمد، تونس باستقلال داخلی خود وارد شد، اما در همین سال سیدی بن یوسف سلطان مراکش را از مد کاسکر آورده و اولاً به پاریس بردند و بعد ازان او را به مراکش وارد نمودند و مقرر شد بین وی، و حکومت فرانسه در باب آزادی کامل مراکش مذاکره شروع شود. در باب جزایر وضعیت فرانسه خیلی شدید و عتیف بود، یعنی در حالیکه فرانسویان اصولاً باستقلال تونس و مراکش تن در میدادند، از استقلال جزایر بکلی انکار نمودند و نهضت های ملیه جزایریان را بقی خواندند قضیه جزایر را گروپ دول آسیایی و افریقایی اولاً وارد اسمبله عمومی مؤسسه ملل متحده نمودند ولی فرانسه ازان مؤسسه خارج شد، لذا بار دیگر آن را از اسمبله کشیدند.

درین سالیکه قضایای سیاسی آن روی دست ما است، مسأله بریمی هم در بین انگلستان و عربستان سعودی، موضوع مشاجره و گفتگو بوده است. انگلستان صرف به مقصد استعمار و استثمار از منابع نفت خیز آن پای خویش را بیک خطه عربی قایم کرده در صورتیکه عربستان سعودی این وضع را تجاوز بر حاکمیت ملیه خویش تصور مینماید، در همین سال قضیه را به حکمیت ارجاع کردند

و حکمها چندین هفته جلسه نمودند و اسناد و ادله طرفین را قرائت و به همه واریسی کردند و بخوبی علم خود را به قضیه رساندند و چون نماینده انگلستان احساس کرد که رای حکمها برحقانیت ادعای عربستان سعودی قرار دارد و وقتی حکمها رای خود را اصدار نمایند، انگلستان را ملامت خواهند کرد، پس با یک تردستی عجیبی که شایسته سیاستمداران تربیه شده در انگلیس میباشد، نماینده انگلستان از مجلس خارج شد و چنان وانمود کرد که او بر سیل احقجاج مجلس را ترك داده و دیگر حاضر نیست به مجلس بیاید، لهذا مجلس حکمیت بهم خورد، چون عربستان سعودی دید در کار بریمی طفره عجیبی رفتند، پس مجبور شد قضیه را به مؤسسه ملل متحد برای داوری ارجاع کند.

در همین سال موضوع قبرس با اعتنای کاملی مطرح بحث محافل سیاسی جهان گردید و این قضیه که آغاز آن از سال قبل تر بود، در سال ۱۹۶۳ به حالت بحرانی خطرناکی وارد شد.

خوانندگان عزیز این سطور مینمایند که قبرس قطعه خاککی است در مدیترانه که قریب آبهای ساحلی تورکیه واقع میباشد. این جزیره قرن ها متعلق با امپراطوری با عظمت عثمانی بود، در ۱۸۷۸ جزیره مذکور از جانب انگلیس-ها اشغال شد و در آغاز جنگ اول جهان، امپراطوری انگلستان وعده کرد که اگر دولت عثمانی به طرفداری انگلستان و علیه دولت آلمان داخل جنگ شود، او حاضر است جزیره مذکور را به دولت عثمانی بدهد، دولت عثمانی اگر چه برخلاف آلمان سلاح برداشت معینا دولت انگلستان اگر چه در جنگ فاتح هم شد ولی به وعده خویش وفا ننمود و قبرس را مثل سابق در رقبه حکمرانی خویش نگه داشت.

بعد از جنگ دوم بین المللی، زما فیکه ترکیه و یونان هر دو، دو حلیف خیلی مهمی دولت برتانیه شناخته شدند، دولت یونان چون قبرس را تقریباً کاملاً یونانی التیاز تلقی میکند، خواهان الحاق قبرس به یونان شده

و متما قبا^{۱۲} این خواہش دولت یونان از جانب سراسقف کلیسای اورتودوکس جزیرہ، مکار یوس و پیروان او نیز تایید گردید و رفتہ رفتہ قوای روحانی و سیاسی ہر دو برای اعادۂ قبرس با ہم اتحاد کردند. درین وقت رئیس روحانی مسجد جا مع قبرس جناب شیخ الاسلام این زمزمہ را بر طرفداری ترکیہ بلند نموده و قبرس را برای الحاق با ترکیہ مطالبہ کردند. درین جادہوائی قبرس سہ جانبہ شد، با بن طرز کہ انگلستان با حفظ قبرس در امپراطور بر تانیہ آرزوی استعماری دارد و میگوید وجود انگلستان در قبرس برای حفظ مفاد او در مدیترانہ از واجبات میباشد، اما اگر گفته شود کدام مفاد؟ شاید جواب معقولی ابراد نکرده!

دولت، ملت و روحانیون یونان از مطالبہ قبرس ہدفی جز تأمین حریت یک عہدہ مردم یونانی ندارند. تورک ہا ہم چنان خواہان مفاہلت خویش میباشند.

میگویند نفوس قبرس ۱۱۰۰۰ نفر است کہ ہشتاد ہزاریہ دوفصید آن یونانی نژاد، بقیہ تورکی الاصل اند.

بہر حال در سال گذشتہ تمام روز ہای سال، قبرس را در شدہ وجع و اضطراب بحران سیاسی جا دادہ بود. مکار یوس چون مرد رزم آرا و جنگجو و مارشال تجربہ کاری، علیہ قویترین قوای دنیا چون قوۂ امپراطوری بریتانیا، مصاف میداد و ہر روز جسم و جوارح دہا نفر جوان خون گرم یونانی در زیر خمیارہای عساکران کلیس خرد میشد. انگلستان حاضر نیست قبرس را از دست بدہد و این ہم علتی دارد و آن این است کہ وقتی انگلستان مجبور شد بایکاہای نظامی خویش را از منطقہ کانال فاقد کرد، ارادہ کرد عین ہمان وظیفہ را در ما بعد از جزیرہ قبرس بگیرد لہذا ہر قدر او دوییکہ در کانال داشت، ازان جا بہ نوبت ہای مختلف و متعدد فرو خواندہ، ہمہ را در قبرس جاداد و حتی بعضی از قوای مالٹا را ہم بر قبرس آورد و چون بتا برین علل و اسباب، انگلستان قبرس را از دست

دادنی نیست، لهذا وقتی دید قوای ملیه قبرس علیه قوای مستولی برتانیه از در شدت و خشونت زیاد پیش میاید، دولت انگلستان آرزو نمود براننده ترین صاحب منصب و قوما ندان خود را که عبارت از فیلمد مارشال جان هاردنگ باشد که حاضر آ دارای عهد ریاست ارکان حریبه همومیه قوای سه گانه برتانیه بوده، به قبرس به حیث گورنر جنرال اعزام کند. مارشال مذکور به قبرس آمد، در ابتدا از طریق دلجویی و مفاهمه دوستانه با هر دو طرف خواست مطلب امپراطوری خود را حاصل کند ولی چون نشد، راه شدت گرفت و زدو کند آغاز کرد و در مقابل خود مقاومت دید، تا اینکه مکار یوس و بعضی از طرفداران او را به جاهای نامعلومی اعزام و فرار کند.

قضیه قبرس در تمام روزهای سال ۳۲ همان طور داخل اضطراب و بحران بوده است و یونان گاه گاهی آرزو میکرد آن را به مؤسسه ملل متحده ببرد.

در سال گذشته فضاییای مهمی در با سفیک رونما گردید که هر کدام در ذات خود قابل بحث و مطالعه میباشد، مثلاً:

موضوع فارموسی در تمام سال در بین هر دو چین و آمریکا و چین توده و وبالاً خره بلو کهای شرق و غرب، موضوع مشاجره و منافشه بود ولی بهیچ کدام نتیجه منجر نگردید.

در همین سال در هند چین کودتائی روداد که بسیار مهم و دراماتیک بود. فیه چنین شروع میشد، باودای امپراطور انام همینکه بیاریس مشغول معالجه خود بود، شنید که در هند چین «نکود دی یم» علیه او باقدمات کودتائی میپردازد، لهذا به یکی از صاحبان مناصب عالیه عسکری که جنرال وان نام داشت، فرمانی صادر و او را قوما ندان همومی قوای عسکری مقرر کرد و با دستور مخفی علیه برانداختن حکومت دی یم صدر اعظم داد. هنوز جنرال مذکور با اقدامات عملی باین کار متوجه نشده بود که دی یم علیه وی با اقدامات مسلحانه دست زد و در بین طرفین جنگ در گرفت و در نتیجه دی یم

موفق به اسقاط جنرال وان شد و به تعقیب آن د نکودن دی یم « اعلان خلع باودای را نمود و در اثر آن در بین طرفداران باودای و دی یم جنگ سختی در گرفت و روزها دوام کرد و خیلی کشته ها داد. بالاخره فیصله شد بتاريخ معینی انتخابات عمومی صورت گیرد و دران فیصله گردد که آیا ملت، باودای را بحیث شاه قبول دارد و یا دی یم را بحیث رئیس جمهور؟؟ نتیجه آراء ظاهر گردد. که ملت، خواهان دی یم و جوینده رژیم جمهوری بودند. و از همین سبب، جمهوریت دران مملکت اعلان شد و دی یم رئیس جمهور گردید و باودای برای ابد در پاریس ماند.

در سال گذشته بر علاوة وقایع بین المللی از نقطه نظر دولت های متعدد و یا حوادث انفرادی بین مملکت های واحد، رفت و آمدها در بین زمام داران دولت ها رونما گردید و مخصوصاً زمام داران شوروی مملکت های زیادی را درین سال با آمد و شد دو ستانه سیاحت کردند، همچنان شاهان و رؤسای جمهور ممالک هم به نوبه شان، ممالک و اوطان هم دیگر را گردش کردند که رویهمرفته این همه ملاقات ها و دید و بازدیدها مناسبات سیاسی بین المللی را خیلی بهتر از پیشتر نموده و امید صلح و سلام بین المللی نسبت به سابق زیاد تر بوده است.

این است مختصری از وقایع سیاسی جهان در سال ۱۳۳۴ که به نهایت ابجاز نگاشته آمد.

توليدات و مسائل اقتصادی ما

بشر در صحنه حیات مجبور است برای احتیاجات مادی و بهبود وضع زندگی، کار و فعالیت نماید و موضوع مطالعه اقتصادی ت یک جمعیت نیز عبارت از بررسی و تدقیق آنگونه فعالیتها است که افراد آن بمنظور رفع احتیاجات مادی و ایجاد رفاه و آرامش خود، مینمایند. بدیهیست در جمعیتی که افراد آن در داخل نظام علمی و طبق اساسات متین، دقیق و لحظات زندگی خود را در راه ازدیاد استحصالات و تولیدات سپری مینمایند، احتیاجات مادی آنها بیشتر فراهم شده سعادت و رفاه مزید نصیب آنها گردیده و یا میگردد و نظریه تفاوت در اندازة کار و فعالیت در حیات علمی و تکنولوژی و وحدت فکری است که در جهان امروز جمعیتهای عالم اشکال و مراحل مختلف تحول و تکامل را می پیماید. بعضی از ملل کیتی در علوم و تکنولوژی پیشرفت شایان نموده، ثروت ملی آنها روز افزون و چرخهای قدرت مادی و عظمت تکنولوژی آنها نظر بمساعی روز افزون افراد، در حرکت و افکشاف است در اکثر ممالک جهان کاروان علم و معرفت خیلی بطی در حرکت بوده، وحدت فکری طوریکه لازم است هنوز هم بمیان نیامده و دوره های ابتدائی تکامل و ترقی را می پیماید و نظریه عوامل مختلف و علل متنوع وضع معیشت و طرز زندگی افرادی که حالت و معیار اسفناك دوام دارد.

در اصطلاح معمول اقتصادی و سیاسی امروزی دسته اول جمعیت های بشری را دول مترقی و دسته دوم را ملل عقب مانده جهان تشکیل میدهند.

افغانستان عزیز با وجود یکمهد چندین مدنیت درخشان تاریخی بوده و افتخارات تاریخی ما در راه حفظ شئون ملی، عوامل مهم محسوب میگردد اما امروز یک حقیقت تلخ ولی واضح است که در زمره ممالک عقب مانده جهان شامل میباشد و اصلاح امور عمران مملکت و بلند بردن سوية زندگانی

همه افراد تنها و تنها مربوط ومنوط بمساعي و فداكارۍ كليبه با شندگان
 اين خطه مقدس است، تامتقاً و متحداً ماشين كار و عمل خود را به بهترين
 و مؤثرترين صورت بكار انداخته و مسايل معيشت و راحت هيات اجتماع
 و موجبات ترقى و تعالى افغانستان عزيز را فراهم سازيم .

خوشبختانه طبيعت درمجهز نمودن گوشه و كنار و دشت و كوهسار مملكت
 با منابع طبيعى از سخاوت كار گرفته است، بر ماست تا خود را با علوم تكنالوژى
 ضرورى مجهز ساخته، منابع سرشار طبيعى را بمنايع قيمتدار اقتصادى تبديل
 و موفقيت درخشان تاريخى مملكت خود را در عصر اتوم مجدداً احيا نماييم.
 براى نيل باين مرام از يك طرف از تجارب اكثر ممالك جهان كه دوره تكامل
 تكنالوژى امروژى ما را قرفها بيشتر گذراننده اند، ميتوانيم به بهترين صورت
 استفاده نماييم تا از بروز مشكلات و موانع بر كنار باشيم و نهضت مملكت
 با سرعت لازمه پيش برده شود و از طرف ديگر بايد اساسات و مباني صحيح
 اقتصادى و اجتماعى را طبق مقتضيات حيات اقتصادى و اجتماعى خود بمنصور
 حل مسايل اقتصادى و اصلاح امور مختلفه، لزوماً در نظر داشته باشيم تا هم آهنگى
 در همه رشته هاى كار و فعاليت بوجود آمده تدابير مؤثر و نير وى كار
 و فعاليت ما منتج بمؤفقيت و كاميابى گردد .

باتذكر حقايق فوق ومنظور معرفى نمودن برخى از مسايل و موضوعات
 اقتصادى و مالى كشور، اينك ميخواهم نتيجه تتبعات خود را بصورت ساده و خطي
 مختصر در عناوين آتى به هموطنان عزيز و علاقمندان ترقى و تعالى افغانستان
 تقديم نماييم .

- (۱) موقعيت اقتصادى افغانستان
- (۲) عناصر استحصال و توليد
- (۳) مؤسسات توليدى
- (۴) تشكيل سرمايه جهت انكشاف اقتصادى
- (۵) پلان انكشافى
- (۶) نتيجه

اما قبل از اينكه اصل موضوعات فوق را مورد مطالعه و تدقيق قرار دهيم، ميخواهم خاطر نشان سازم كه نويسنده بمنظور اصلاح امور حقايق اقتصادى و مالى كشور را طورى كه درك نموده و دريك سلسله نشرات تبليغات و درجریان اجراى وظايف محوله به آن برخوردده ام به هموطنان عزيز بصورت اختصار و طورى كه هست تقديم ميدارم، زيرا متيقنم مدح و ثناء، تعريف و توصيف اصلاح و بهبود امور اقتصادى را نمیتواند بار آورد.

اول - موقعيت اقتصادى افغانستان :

برصا حبان فضل و معرفت پوشيده نيست كه افغانستان داراى منابع سرشار طبيعى است كه اگر بصورت صحيح مورد استفاده قرار گيرد، موقعيت مملكت را از نگاه استقرار وضعيت مالى و معيار زندگى افراد مساعدتر ميسازد، تحولات طبقات الارضى اين سطح مرتفع كوهستانى را كه در مركز براعظم ايشيا واقع است، واديهائى سرسبز و اراضى حاصل خيز نصيب كرد انبده است حصه زياد اراضى كه امروز بچشم مشاهدین باير به نظر ميرسد در دوره هاى گذشته تاريخ، زمينهاى سرسبز زراعتى مملكت را تشكيل ميداد كه متأسفانه در اثر تهاجمات و حملات مسلسل و مكررا جنبان، كافالها و بندهاى كه اين اراضى را آبيارى مينمود، از بين رفته است.

آب و هواى مناطق وادى ها نظر به ارتفاع بلندی از سطح بحر متفاوت بوده زرع نبات و اشجار مختلف در حصص مختلف مملكت امكان پذير مى باشد. تكائيف نفيس در نقاط مختلفه، قطار بموجوديت عناصر مهمه كه عبارت از آب، اراضى زراعتى، چراگاهها، علفزارها و معادن قابل استفا ده و ديكر چنين عوامل ميباشد، فرق دارد.

درياهاى مملكت كشيراً از مناطق مرتفع پراز برف سرچشمه گرفته و از واديهائى تنگ و دره هاى عميق عبور مينمايد. درايام بهار و تابستان هروقتيكه درجه حرارت دفعهً بلند ميرود. برف در مناطق مرتفع به آب تبديل و در اكثر واديهها و دره ها سيلاب سرازير شده به اطراف و جوانب خسارات

وارد می‌کند. بعضی دریاها در تمام مرور سال جریان داشته، اما کثیراً در ایام تابستان خشک می‌شود.

سلسله کوه هندوکش در حصه شرقی مملکت، یعنی صفحات پامیر رفعت پیدا می‌کند، سمت جنوب غرب امتداد یافته، صفحات زراعتی و حاصل خیز شمال را از مناطق حاصل خیز جنوب جدا می‌سازد. دره‌ها و وادی‌های سرسبز در اکثر نقاط مملکت موجود بوده و دست طبیعت بایک عالم مهارت در زیبا ساختن دره‌ها و وادی‌های افغانستان مدتها فعالیت نموده و مملکت را از نقطه نظر سیاحت اهمیت خاص بخشیده است. مهمترین فعالیت‌های اقتصادی مملکت زراعت و مال‌داری است و نه تنها اکثر باشندگان این کشور کوهستانی و باستانی تمام احتیاجات اولیه زندگی خود را از راه زرع اراضی و تربیه حیوانات و مال‌داری تهیه و تدارک می‌کنند. بلکه حصه بزرگ صادرات مملکت نیز متشکل از مواد خام و مواد زراعتی و حیوانی می‌باشد. در بودجه واردات دولت نیز مالیات اراضی و مواشی اقلام بر جسته محسوب می‌گردد.

سیستم ترانسپورت که یکی از مهمترین موضوعات اقتصادی بشمار می‌رود، در حیات اقتصادی ما طوریکه لازم است هنوز سهیم نگردیده و اکثر نقاط مملکت بصورت تنهایی و بیک حالت اقتصادی اکتفا بخود باقی مانده است. حیوانات در حمل و نقل اموال عناصر مهم می‌باشند و عدم انکشاف ترانسپورت منظم و عصری، لطمه بزرگی در تجارت و وحدت اقتصادی کشور وارد نموده است. صنایع دستی و کوچک که برای سالیان متوالی همدوش فعالیت‌های زراعتی مدار اقتصادیات مملکت محسوب می‌گردید، نظر به عدم توجه با رقابت اجناس تولیدی صنایع بزرگ ممالک خارج مواجه می‌گردیده و در مراحل رسیده بود که قریباً از بین برود. صنایع ثقیله مخصوصاً نساجی که گمان می‌رود با احسن نیت در مملکت معرفی گردیده و اکثر صنایع دیگر نظر بعدم وسایل فنی و اداره صحیح و نبودن متخصصین و عدم موجودیت پلان و پروگرام

مرتب و موزون که داخل آن اجرای امور پیشرفت نماید، هنوز هم به پایة کمال نرسیده و یا اینکه عملیات آن معطل گردیده است .

در تجارت داخلی و خارجی مملکت چه از نقطه نظر کمیت و چه از نقطه نظر کیفیت اصلاحات بمیان آمده است اما برای تنظیم امور صادرات و واردات تمام اقدامات لازمی صورت نگرفته است . امور پولی و بانکداری کشور نظر بعدم تثبیت سیاست پولی و اسعاری هنوز هم نتوانسته است در انکشاف امور تجارت و اسعار طوریکه شاید و باید حصه گیرد . فعالیت های بانکی و پولی مملکت احتیاج شدید به اداره چپان صحیح و متخصصین داشته و دارد .

اسعار خارجی در آمد تمام صادرات مملکت که مهمترین وسیله و مدرک فینانسمان وجود اسعاری پروژه های انکشافی محسوب میگردد، در داخل نظم و نسق آورده نشده است، توجه و مطالعه مزید و فوری را ایجاب میکند . امور مالی کشور مخصوصا در چند سال اخیر تحول نموده و اداره صحیح و اصلاح در تحصیل و اخذ مالیات و محصولات افزودی قابل قدری در کمیته مالیات و محصولات وارد نموده، اما سیستم محاسبه و دفتر داری از یک طرف و قوانین و لوایح مالیات و محصولات از طرف دیگر تدقیق و اصلاحات مزید را ایجاب می نماید .

از توضیحات مختصر فوق واضح میگردد که مهمترین خصوصیت اقتصادی کشور ما و تمام ممالک عقب مانده جهان عصر جاضر اولا عدم موجودیت اشخاص فنی و متخصصین به اندازه کافی است، بمنظور نظم و نسق اداری که بتوانند امور اداری و فنی مملکت را در تمام مراحل و درجات به بهترین صورت اجرا نمایند .

ثانیا عدم موجودیت سرمایه کافی و ثالثا عدم تثبیت خط مشی اقتصادی بوده است که از ما راجع به موضوعات سه گانه فوق در قسمتهای مربوط هر کدام توضیحات داده میشود .

۲- عناصر تولید :

طبیعت تمام مواد را به شکل و ترتیبیکه بتواند کلیه احتیاجات بشر را رفع نماید فراهم نه نموده بلکه بشر بمنظور رفع احتیاجات خود بایست مواد مختلفه طبیعی را بطور کلی و یا کم و بیش تغییر شکل دهد. همین عمل تغییر شکل و ترکیب مواد طبیعی را بمنظور استفاده بشری در اصطلاح علم اقتصاد « تولید » گویند. عناصر تولید طوریکه از تعریف فوق واضح است عبارت از طبیعت، کار و سرمایه است. دیلاً هر کدام آنرا بصورت مختصر تحت مطالعه قرار میدهیم :

الف - طبیعت :

ابرو باد و مه خورشید و فلک در کارند

تا توانائی به کف آری و به غفلت نخوری

نخستین عنصر تولید طبیعت است و طبیعت طوریکه از مفهوم آن واضح است شامل اراضی آب و هوا جریان آب و آبشارها، حرارت، نور و غیره است. استحصالات زراعتی حیوانی و جنگلات تحت تأثیر آب و هوا اراضی و غیره عوامل طبیعی بوجود می آید. منابع معدنی را نیز طبیعت فراهم نموده است.

طوریکه در مقدمه این سطور متذکر شدم، طبیعت مملکت ما را به بهترین آب و هوا، معدنیات و وادیهای سرسبز و شاد آب و اراضی حاصلخیز مجهز نموده است که اگر از عناصر دیگر تولید یعنی کار بدرجه اول و سرمایه بدرجه دوم از محیط طبیعی طبق احتیاجات استفاده نماییم، میتوانیم اندازه استحصالات و تولیدات مملکت را تزئید و سویه همه افراد کشور را بلندبریم، زیرا اگر در مقابل قوای طبیعی وسایل عملی بکار برده شود مهمترین عامل انکشاف اقتصادی کشور را فراهم میکنند.

ب - کار : مهمترین عنصر یا عامل تولید، کار است. اکثر علمای اقتصادی کار را منبع تولید کلیه ثروت های اقتصادی دانسته و یکی از آنها میگوید :

« کارنه تنها علت و سبب ارزش است، بلکه ذات و جوهر آنرا تشکیل میدهد. » عالم دیگر میگوید « کار بهترین وسیله ترویج اخلاق و بزرگترین سرچشمه نشاط و خوشوقتی است »

امروز اکثر اقتصاديون جهان معتقد اند که هر کارىکه مستقيماً و يا بصورت غير مستقيم در عمل توليد دخالت داشته باشد، کار مؤلد ثروت بشمار ميرود. البته کارهاى نيز موجود است که از آن فايده اقتصادى، از نگاه منافع ملى و از نگاه مفاد فردى متصور نيست و درين نپشته، کار به مفهوم کار مؤلد ثروت استعمال شده است.

عواملى که در جهان امروز مهمترين عناصر قدرت و عظمت محسوب گرديده و در کار افراد يك مملكت مؤثر است عبارت، از :

(۱) تعداد نفوس كافى .

(۲) استعداد و قابليت، ذكاوت و شهامت افراد .

(۳) تعليم و تربيه صحيح افراد و

(۴) وحدت فكر افراد است .

حقيقت واضح است که داشتن نفوس كافى و سيله استفاده كامل از منابع طبيعى کشور ميباشد، اما تنها تعداد زيادى نفوس از نقطه نظر اقتصاد داراى اهميت شده نميتواند . استعداد و قابليت - ذكاوت و شهامت - تعليم و تربيه اساسى، وحدت فكري است که افراد جمعيت را قوه کار بخشوده، مقدرات فردى و اجتماعى يك توده را تعيين مى نمايد. افغانستان عزيز داراى نفوس كافى بوده و افراد اين مملكت باستانى استعداد و ذكاوت لازمى را دارا ميباشند . شجاعت و شهامت افراد اين خاك باستانى در صفحات تاريخ بقلم جلى ثبت و قيد گرديده است . اما مهمترين احتياج مملكت امروز همانا تعليم و تربيه اساسى و تخصص و مهارت در تكنالوژى است. زيرا تعليم و تربيه و مهارت فنى افراد مملكت را کارگران آزموده گرداننده نيروى کار و قوه توليد آنها را تزييد مى بخشيد . علم و معرفت مطلوبيت و مفيديت موادى را که طبيعت تهيه نموده واضح ساخته، طرز

واشکال استفاده صحیح از مواد طبیعی مملکت به افراد فراهم میسازد
تقسیم کار و سیستم‌های علمی کار را به افراد معرفی نموده ثمره و محصولات
کار آنها را زیاد می‌نماید .

همچنان قوه کار یک جمعیت بشری تا اندازه زیاد مربوط بوحثت
فکری و عقیده افراد آن است، زیرا افرادیکه موافقت نظر دارند
باصمیمت تعاون و همکاری نموده بمؤقتت زودتر را یل میگردند .

ج - سرمایه : منظور از سرمایه عامل تولید کلیه ثروتهاست از قبیل
ماشین، ادوات و لوازم که در راه تولید بکار میرود. در حقیقت سرمایه
ماشین و آلات است که بشر آنرا ساخته است و در راه تولید اشیاء واجناس
آنرا در عمل تولید بکار میبرد . در علم اقتصاد، سرمایه یکی از دلچسپ‌ترین
موضوعات بوده به اقسام و انواع مختلفه تقسیم میشود. درین جا تفکر باید
داد که رول هرگونه سرمایه از قبیل نقدی و جنسی - صنعتی و تجارتی - عینی
و حقوقی و غیره در حیات اقتصادی هر مملکت اهمیت شایان دارد
و اگر سرمایه موجود نمیشد، احتیاجات اولیه بشری مثل
دوره‌های ابتدایی مستقیماً توسط استفاده از منابع طبیعی از قبیل
چیدن حبوبات و میوه جات رفع میگرددید . اما در جهان امروزی
در عمل تولید، بشر از فابریکه‌ها - کارخانه جات و ماشین و آلات استفاده
می‌نماید . تشکیل فابریکه جات و کارخانه جات یا سرمایه‌های عامل تولید
در حقیقت کار است که در جمعیتهای ابتدایی و یا عقب مانده بشری بصورت
خیلی بطلی و تدریجی و در جمعیتهای متمدنی با سرعت و اندازه زیاد بوجود
می‌آید .

در افغانستان هر یک بکار اندازه‌ای سرمایه بهیث یک عامل تولید، یک عمل
به اقدام جدید بشمار میرود . تولیدات فابریکه‌ها و کارخانه جات مملکت
خیلی محدود و متأسفانه نظر بعدم پس انداز و با صرفه به پیمانه کافی . که
به اندازه کار و هاید افراد مربوط است، نتوانسته ایم به اندازه لازمه

تمرکز سرمایه اولیه نقدی را بوجود آورده در تأسیس فابریکها و کارخانه جات و پیشبرد صنایع در مملکت ازان استفاده نماییم .
بر علاوه سه عنصر فوق یعنی « طبیعت » کار و سرمایه « بعضی از علمای اقتصاد تشبیه را نیز در زمره عناصر تولید محسوب می نمایند که از نقطه نظر اداره صحیح ، متعدی امور تولید بوده و در پیشبرد و انجام امور مربوطه به تولید مسئولیت و صلاحیت تام را دارا می باشد .

مؤسسات تولیدی:

از تشریحات فوق واضح گردید که مهمترین عنصر تولید کار است و بعضی از علمای اقتصاد کار را ، یگانه عامل تولید می شمارند . مهمترین مؤسسات تولیدی یا تشکیلاتی که در این عمل تولید و فعالیت های تولیدی صورت می گیرد ، عبارت از زراعت - معادن و صنایع می باشد . اهمیت ترانسپورت در فراهم نمودن تسهیلات لازمه جهت تولید و همچنان عرضه اموال تولید شده روز افزون است . فیلا^۱ هر یک از تشکیلات متذکرة فوق را در افغانستان با اهمیت و خصوصیت هر کدام بصورت جداگانه اما مختصر مورد بحث قرار میدهیم .

الف - زراعت :

در حدود هشتاد و پنج فیصد نفوس مملکت در فعالیت های زراعتی و در تولید مواد زراعتی مصروفند . زراعت اساس اقتصاد ملی مملکت محسوب گردیده معیار محور حیات اجتماعی نیز بشمار می رود . دهاقین و مالداران افغانستان نه تنها برای رفع احتیاجات خود مواد غذایی را تهیه می نمایند ، بلکه کلیه مواد غذایی تمام نفوس مملکت را نیز فراهم می نمایند ، چه افغانستان از خارج مواد غذایی نوریذ نمیکند .

حصه اعظم مواد صادراتی مملکت نیز توسط زارعین و مالداران تهیه و تدارک میشود و از درآمد اسعاری مواد صادراتی ، کلیه احتیاجات مملکت باشمول ماشینها و صنایع و فابریکها تهیه می شود .

در سالهای ۱۳۳۲ و ۱۳۳۳ و ۱۳۳۴ اضافه از نود فیصد صادرات مملکت را مواد زراعتی تشکیل میداد و نظر به احصائیه های موجوده ، در سال ۱۳۳۲ هفتاد فیصد هاید ملی بتولیدات زراعتی مربوط بوده است. در یک جمله میتوان گفت که اقتصادیات افغانستان فعلا و برای چندین سال آینده متکی به زراعت خواهد بود .

خصوصیات زراعت ما - با وجود اهمیتیکه زراعت در حیات اقتصادی ما دارد - با آنهم طرز فعالیتهای زراعتی و طرق عمل تولید بر ساحه زراعت طبق دوره های گذشته تاریخی ، بیک حالت ابتدائی دوام داشته و تغییرات جزوی در آن وارد نشده. امراض حیوانی و نباتی هنوز هم زراعت و مالداري مملکت را تهدید می کنند . ساحه اقدامات مدافعوی خیلی محدود بوده و نظر باینکه مصارف هنگفتی را ایجاب میکند توان مالی و قلت افراد فنی اجازه نداده است در زمینه اقدامات لازمه بیک ساحه وسیع تری صورت گیرد . تخمهای حبوبات و دیگر مواد زراعتی و نسلهای حیوانی در مرور سالیان متوالی دیجتري شده ، اصلاحات فوری و معرفی نمودن تخمها و نسلهای خوب را طبق استعداد محیطی ایجاب می کنند .

اکثر اراضی بایر مملکت با سرمایه و کار تقریبا محدود قابلیت زراعتی شدن را داراست و کثیرا می شنویم با حفر فلان نهر در فلان موضع بمصارف ناسا چیز ، چندین هزار جریب جدیداً تحت آبیاری و زراعت درآمده است. این گفتوشنید دلالت به استعداد و قابلیت توسعهی ساحه زراعت و تزیید استحصالات مملکت مینماید . دیگر عواملیکه میتوان در تزیید تولیدات زراعتی مؤثر واقع شود ، همانا اصلاح تخم و نسل بهبود تخمیکه زراعت و جلوگیری از آفات و امراض زراعتی و حیوانی میباشد. طوریکه بهمگان واضح است تزیید استحصالات زراعتی سرمایه مزید را ایجاب میکند و سرمایه گذاری در زراعت امکان پذیر نیست جز اینکه اشخاص و بسا مؤسسات چنین سرمایه گذاری را متقبل گردیده و یک حصه معتنابیی تزیید استحصالات را نصیب گردد . در افغانستان که زارعین مملکت

کثیراً مالک چهار و یا پنج جریب زمین زراعتی میباشند و بعضی ملکیت های خیلی وسیعی را دارا هستند، چنین به نظر میرسد که زارعین دارای ملکیت کوچک استعداد و قابلیت سرمایه گذاری را جهت تزئید استحصالات ندارند و مالکین بزرگ از استحصالات موجوده زراعتی خود منون بوده و گرچه قابلیت سرمایه گذاری را دارند، نخواهند در زراعت سرمایه گذاری نمایند، اما خوشبختانه اهمیت حیاتی زراعت مورد توجه خاص حکومت و صدراعظم فعال ملکیت قرار گرفته و در قسمت پلان اقتصادی اقداماتی که در زمینه صورت گرفته و یا مدنظر است، مورد بحث قرار میگیرد.

ب- صنایع:

توليدات صنعتی، مولود نهضت و پیشبرد علوم و مخصوصاً تکنولوژی است و یکی از عواملیکه ملکیت عزیز ما را در جمله مالک عقب مانده جهان محسوب می نماید، همانا عدم توسعه ساحه تکفیل و بالخصوص عدم انکشافی صنایع در ملکیت است. گرچه مواد خام، مواد معدنی ضروری جهت انکشاف صنایع در افغانستان موجود است. اما عناصر مهمه یعنی سرمایه کافی، مهارت تکنیکی و عدم انکشاف ترانسپورت در راه انکشاف صنایع در اسرع وقت موانع و مشکلات تولید نموده است. اما متذکر باید شد صنایع در افغانستان آغاز خوبی نموده بود و اواخر قرن (۱۹) دیباچه تأسیس واحداث صنایع مختلفه از قبیل اسلحه سازی نساجی- چرمگری و فابریکه ها تولید برق در ملکیت محسوب می گردد که اگر با احداث چنین صنایع تربیة فنی اشخاص و تمرکز سرمایه و دیگر اقدامات لازم انکشافی، دوش بدوش پیشرفت می نمود و احداثات و جریانات تاریخی موانع تولید نمیشود. یقیناً صنایع مخصوصاً صنایعیکه مواد خام ضروری آن به ملکیت موجود است انکشاف قابل قدری میکرد. مخصوصاً پیشرفت و توسعه صنایع در افغانستان از مسایل حیاتی اقتصاد عمومی میباشد و اهمیت صنایع را زمانی خوب ادراک میتوانیم نمود که به احصائیه واردات ملکیت نظر انداخته و تدقیق نماییم که سالانه چه اندازه اسعار

خارجی مملکت شامل دخل صنایع خارجی میگردد. درست است که ما نمیتوانیم و برای چندی نخواهیم توانست تمام احتیاجات مواد صنعتی کشور را در داخل تولید نماییم، زیرا گمان نکنم مفکوره پالیسی اکتفا بشود در سایه توسعه تجارت و تماس بین المللی موجوده در فکر صاحبان فضل و کمال مملکت خطور نماید؛ اما ملاحظه احصائی واردات و تسدیف و مطالعه منابع داخلی مملکت، این مفکوره را در چارما خود بعضی از مواد وارداتی را در مملکت تولید نمی نماییم، در دماغ تولید میکنند. بطور مثال چند قلم واردات در سال ۱۳۳۴ به افغانی طبق آتی بوده است:

مقدار قیمت چند قلم مواد واردات سال ۱۳۳۴

مواد وارداتی	مقدار به کیلو	قیمت به افغانی
(۱) منسوجان نخی	۱۱۷۰۰۰۹۸	۵۴۴۲۳۴۸۸
(۲) چرم باب ساخته و ناساخته	۴۶۳۷۸	۲۳۵۰۴۷۶۱
(۳) لوازم تعمیر	۵۷۹۶۶۸۲	۱۱۲۲۰۲۱۸
(۴) دخانیات	۶۹۶۸۱	۶۰۲۰۲۹۳
(۵) قند و شکر	۱۲۰۰۰ تن	۳۰۶۳۷۲۰۰

طوری که از احصائی فوق به مشاهده میرسد یکی از مهمترین اقلام وارداتی مملکت، منسوجات نخی است که از جمله احتیاجات اولیه محسوب می گردد.

مواد اولیه و کارگر جهت تولید منسوجات در مملکت با اندازه کافی موجود است و نظر به همین حقیقت، مفکوره تاسیس صنایع نساجی از زمان نیست متفکرین ما را بفکر احداث آن انداخته و در زمینه اقدامات لازمی صورت گرفته است. چنانچه در سال ۱۳۱۵ احداث فابریکه نساجی یلغمری آغاز و در سال ۱۳۲۱ تقریباً بپایه تکمیل رسید. همچنان در سال ۱۳۳۱ تاسیس فابریکه های نساجی کلبهار آغاز اما تا حال کار آن تکمیل نگردیده است. فابریکه های یلغمری و جبل السراج در سال ۱۳۳۴ (۱۷۲۸۶۲۲۲) متر

و در سال ۱۳۳۴ (۱۷۰۲۷۹۳۶) متر توليدات داشته است، درحاليکه توريد منسوجات نخی تنها در سال ۱۳۳۴ (۱۱۷۰۰۰۹۸) کيلو و يا تقريباً یکصد و بيست و پنج مليون متر بوده است. فابريکه های کلبهار ساليانه سي و هفت مليون متر توليدات خواهد داشت، در صورتیکه بيست ساعت في شبانه روز کار نمايد که مجموعاً با توليدات فابريکه پلغمري در حدود هفتاد و سه مليون متر تکه توليد منسوجات داخلي خواهد بود و بقتاسب قيم امروزي در حدود معادل مبلغ (سه و نيم مليون) دلار ساليانه اسعار خارجي استفاده ماصرفه و ازان ميتوانيم فبناسمان اسعار خارجي ضروريات ديگر مي نماييم. صنايع نساجي نمونه خوبی از چنان صنايع است که ما ميتوانيم در مملکت آثار احداث و در توليد اجناس ضروريه مورد استفاده قرار دهيم. چنين صنايع ديگري که در صورت موجوديت سرمايه و تربيه افراد و کارگران فني در مملکت ناسب آن مي تواند مدنظر گرفته شود، عبارت از چيني سازي سمنت - سامان چرمسازي - حفظ ميوه جات و روغنباخت نباتي - صابون سازي کاغذسازي - برق و فابريکه های ترميم و رکشاپ ها ميباشد.

زيرا از يکطرف احتياجات مملکت براي توليدات چنين صنايع روز افزون بوده و هر سال مبالغ هنگفت اسعاري جهت توريد مواد مذکور تاديه مبنماييم و از طرف ديگر اقدامات چند ساله اخير در بعضي از قسمتهای صنايع مذکور ثابت ساخته که مواد اوليه و اساسات ضروري براي چنين صنايع در افغانستان موجود است. اما موضوع مهمي که در احداث چنين صنايع در مملکت بايد مدنظر گرفته شود، همانا داشتن و تربيه کارگران فني و اداره چيان لايق ميباشد، تا نتايج لازمي از سرمايه گذاري مبالغ هنگفتي که چنين صنايع ايجاب ميبکند. بدست آيد زيرا صنايع تفيرات و تحولاني در زندگي و عادات افراد ببيان آورد و صنعتي ساختن يا شدن مملکت يک عمل تعليمي، اداري، سياسي و اقتصادي است، نه نصب فابريکه ها و ماشينها. مهمترين اقدام اقتصادي منظور تربيد توليدات و بالتوبه بلند بردن سويه زندگي

افراد مملکت احداث و توسعه صنایع دستی است، زیرا این عمل از یکطرف سرمایه گزاری را بکار نداشته و مملکت توان مالی آنرا داراست و از طرف دیگر نظر به موجودیت مهارت ذراکثر صنایع دستی و وقت و زمان نسبتاً قلیلی که جهت تربیه کارگران برای این منظور بکار است مرغوبیت و مطلوبیت تاسیس صنایع دستی جدید تشویق و توسعه صنایع موجوده را ثابت میسازد.

در اخیر یک نکته را تذکر باید داد که تولید صنایع دستی مملکت از زمانیکه با رقابت مواد تولیدات صنایع بزرگ خارجی که بصورت مداوم تولید میگردد، مواجه شده است و اگر اقداماتی از قبیل وضع محصول گمرکی حمایتی بر اموالیکه با تولیدات صنایع دستی مملکت رقابت میکنند صورت نگیرد، شاید صنایع دستی ما تدریجاً از بین برود.

ج معادن :

از نگاه مقدار تولیدات و همچنان از نقطه نظر موقعیت در حیات اقتصادی مملکت، تولیدات معادن بدرجه سوم یعنی بعد از زراعت و صنعت جایز اهمیت است و میتوان اظهار داشت که تقریباً تمام منابع معدنی مملکت در حالت طبیعی بوده. گرچه چنان ذخایر معدنی که در بیشتر صنایع و تولیدات ماشینی در عصر حاضره رول مهمی را بازی میکنند، کثیراً در افغانستان موجود است اما منابع و ذخایر معدنی ما بصورت منابع ذخایر اقتصادی در آورده نشده. دیگر عوامل تولید یعنی کار و سرمایه هیچکدام در استخراج معادن و تولیدات مواد معدنی به اندازه لازمی بکار نیفتاده است و علت این امر قلت اشخاص فنی و متخصصین و تکنالوژی مربوط به معادن و تا یک اندازه قلت سرمایه و عدم قدرت و توان مالی کشور و مشکلات تولیدو گزاری و ترانسپورت بوده است. مهمترین ذخایر منبع انرژی یعنی زغال سنگ، پترول و قوه آبی هر سه به مقدار کافی ذراکثر نقاط مملکت موجود است.

ذخایر معادن فلزها مملکت شامل سرب، آهن، کروم، جست، طلا

و مس بوده و ذخایر مهم معادن غیر فلزی شامل زغال سنگ، نمک، تالک، لاجورد، مرمر، بیریلیوم و پتروول است که کثیراً تحت سروی میباشند. چون مورد استفاده قرار دادن و یا استخراج معادن مستلزم سرمایه های هنگفت است و فعلاً توان مالی مملکت اجازه استخراج معادن را به پیمانۀ وسیعتری نمیدهد، لذا برای چندین سال آینده تولیدات معادن مملکت محدود خواهد بود، اما اهمیت تولیدات معدنی در حیات اقتصادی کشور روزافزون بنظر میرسد.

د - ترانسپورت :

ترانسپورت گرچه درجمله عوامل تولید محسوب نمی گردد، اما در زمرۀ مهمترین عناصر لازمی تولید و انکشاف اقتصادی و اجتماعی بشمار میرود. اهمیت ترانسپورت در توسعه ساحۀ تجارت تقویۀ بنیۀ اقتصادی و امتزاج باشندگان نقاط مختلفۀ مملکت يك حقیقت واضح است. عدم انکشاف يك سیستم مناسب و منظم ترانسپورت در راه وحدت اقتصادی و ملی تولید مشکلات نموده طریقه اقتصادی اکتفا بخود را در هر گوشه و کنار مملکت رایج میسازد :

تعمیر طرق و شوارع و اصلاح وسایط نقلیه، خود بخود بازارهای محلی استحصال زراعتی و تولیدات صنعتی و صنایع دستی را توسعه داده در یکسان نمودن قیمت، رول مهمی بازی میکنند و ترانسپورت را میتوان یکی از علل اساسی تکامل جمعیت های بشری محسوب نمود.

اهمیت ترانسپورت عصری در افغانستان درین اواخر درك گردید، اما هنوز هم کاروانهای حیوانی و وسایط مهم نقلیه بشمار میرود. ترانسپورت داخلی عصری معمول در مملکت همانا ترانسپورت شاهراه و ترانسپورت هواییست. از خطوط آهن و ترانسپورت آبی تا حال نظر به علل متعدد هیچگونه استقاده بعمل نیامده است و از نقطه نظر مصارف هنگفت

مملکت ما تون و قدرت مالی استفاده از خطوط آهن را فعلاً ندارد
مهمترین مسأله و مشکلی انکشاف ترانسپورت زمینی در افغانستان. همانا
وضع توپوگرافی و جغرافی مملکت است. زیرا شاخه های سلسله جبال
مرتفع در سر اسر کشور پهن گردیده. دره ها و معبر های تنگ و عمیق را
تشکیل داده است و اکثر طرق و شوارع ما تابع چنین عوارض طبیعی
قرار گرفته و مسافه ها را بحدت تر، تعمیر راها را مشکل و گران گرانیده
است. خوشبختانه در دوره حکومت شافلی سردار محمد داؤد نقشا توجه خاصی
به اصلاح ترمیم و تعمیر راه های مهم تجارتي مملکت گردیده. بلکه ترتیبات
مؤثر جهت توریید عراده جات، تعمیر تانکهای ذخیر، و حفظ و مراقبت طرق
و شوارع، اتخاذ و عملی شده است که در حجم ترانسپورت مملکت روز بروز
افزونی قابل قدری مشاهده میگردد.

تأسیس توسعه ترانسپورت هوایی برای افغانستان که از هر طرف
به خشکه محدود و وضعیت توپوگرافی و جغرافیایی مملکت بمشکلات عدیده
در راه تمهید و توسعه سریع ترانسپورت بری، موجود ساخته است از ضروریات
مهم اقتصادی محسوب میگردد و جای مسرت است که بدنامیس شر که
هوایی آریانا امتد، نخستین قدم در راه انکشاف ترانسپورت هوایی مملکت
برداشته شده، شهرهای مهم مملکت را بیکدیگر وصل میسازد. اولین فضایی
خارجی این مؤسسه ملی چه از لحاظ حمل و نقل افراد و حجاج و چه از نقطه
نظر ترانسپورت مال التجاره، تاثیر مفیدی در اقتصادیات مملکت نموده
و رول مهم تاریخی افغانستان عزیز را که بحیث مرکز اتصال کلاتور
و تجارت فیما بین شرق و غرب دارا بوده، اعاده و احیا نموده است و این
عمل را تکمیل میدان هوایی بین الالمی در قندهار تقویه خواهد نمود.
باذکر عوامل تولید یعنی، کار - سرمایه - طبیعت و عنصر مهم آن
یعنی ترانسپورت در همین جا اکتفا نموده موضوع مهم اقتصادی یعنی تشکیل
سرمایه را که از مهم ترین مسایل اقتصادی مالک عقب مانده بشمار میرود،
مورد بحث و مطالعه قرار میدهیم.

تشكيل سرمايه:

تشكيل سرمايه در وقتي صورت ميگيرد كه افراد جمعيت تمام عوايد و فعاليتهاي توليدي خود را در راه احتياجات آتي و فوري استهلاك نموده، يك حصه از آن را در ساختن سامان و لوازم توليدي و تسهيلات ترانسپورت و ديگر اشكال سرمايه كه نيروي مساعي توليدي را مؤثر ميسازد، بكار مي برند. عمل تشكيل سرمايه عبارت از صرفه و يا پس انداز نمودن منابع موجوده افراد جمعيت به مقصد تزويد سرمايه است تا اينكه توسعه استحصالات استهلاكی را در آينده ممكن سازد و نظر به اين تعريف، عمل تشكيل سرمايه يك عمل تاريخي است و ذخاير سرمايه ماليكي روز افزون است كه افراد آن در تمام ادوار، يك قسمتي از عوايد خود و منابع مالكيت را صرفه نموده و يا مي نمايند. همچنان عمل تشكيل سرمايه در آن جمعيت به اندازه و سرعت بيشتر، صورت گرفته ميتواند كه عوايد افراد يا يكدمه افراد زيادتر از احتياجات آنها بوده و يا اينكه افراد آن جمعيت به تناسب عوايد خود كاز بيشتر نموده مساعي زيادتر به خرج دهند. در ممالك مترقي جهان عمل تشكيل سرمايه از زمان است آغاز گرديده و امروز نظريه سويه بلند زندگي و اداره بيشتر كار، اكثر افراد از عوايد خود صرفه مينمايند. در بعضي ممالك ديگر اندازه كار كارگران و مجاهدت و مساعي آنها به تناسب مزدايشان خيلي ها بيشتر است. همچنان در ممالك مترقي صرفه افراد كشيرواً در بانكها و يا مؤسسات پس انداز گذاشته ميشود و بانكها و مؤسسات چنين صرفه هاي افراد را سرمايه گذاري و يا بصورت كريدت تجارتي مورد استفاده قرار مي دهند و عمل تشكيل سرمايه و ذخيره سرمايه بصورت متداول در جريان است. مهمترين عمل در تشكيل سرمايه، همانا پس انداز يا صرفه نفعستين است بعد از اينكه واحد اول سرمايه تشكيل گرديده، واحدهاي دوم به آساني

فراهم میشود، زیرا در قدم اول از عاید قبل پس انداز نمودن، فداکاری بیشتر را نسبت به قدم دوم یعنی در حالیکه عاید مزید موجود میشود، ایجاب میکنند و اگر به صرفه جویی عادت میشود تشکیل سرمایه سرعت بیشتر به میان می آید. از توضیحات فوق معلوم است که عناصر مهم تشکیل سرمایه، کار و پس انداز است و در حقیقت پس انداز نیز معلول کار است و پس اندازیکه سرمایه گذاری شده و در راه تولیدات و استحصالات بکار میرود، عنصر مهم تشکیل سرمایه محسوب میگردد، زیرا صرفه و یا پس انداز بایست در تقویه بنیه مالی و نیروی اقتصادی با وسیله تاسیس و بکار انداختن فابریکه ها و صنایع و موسسات تولیدی کشور، بکار رود.

مدارک و منابع سرمایه:

۱- منابع داخلی:

در مالک عقب مانده جهان عایدات حقیقی افراد نظر به مقدار قبل تولیدات و استحصالات، خیلی ناچیز بوده و گنجایش صرفه و پس انداز خیلی محدود میباشد و نظر به همین علت، قلت سرمایه در چنین ممالک احساس میشود. نرخ صرفه در مالک عقب مانده جهان فرق دارد و مربوط و منوط به عاید هر فرد در جمعیت و توزیع عایدات بین تمام افراد میباشد اما بصورت عمومی در تمام ممالک عقب مانده مقدار صرفه نازل بوده و نظر به آهسته بودن عمل تشکیل سرمایه، پیشرفت اقتصادی بطور عموم تدریجی میباشد.

طوری که راگنر نکس Raganar Nurkse در کتاب مسایل تشکیل سرمایه در مالک عقب مانده مینویسد: عرضه سرمایه تابع قابلیت و آرزوی افراد بصرفه و تقاضای سرمایه تابع محرک یا داعی سرمایه گذاری نمودن میباشد و در مالک عقب مانده، گنجایش و قابلیت صرفه به نسبت قلیل بودن عاید، محدود است.

در مملکت عزیز ما اکثر افراد مملکت توان صرفه را دارا نیستند و یکمده

از افراد كه قابليت صرفه و پس انداز را دارا هستند صرفه هاى خود را در امور توليدى و استحصالى كمتر بكار انداخته پس انداز كثيراً در زيورات و اراضى، باغها و غير مجايد ادهاى غير منقول شان بصرف ميرسد. در حاليكه سرمايه گذارى در اراضى زراعتى خود به خود به سبب بلند بودن قيم اراضى ميگردد و براى مقاصد تشكيل سرمايه چنين افراد مملكت بايد خود آرزوى سرمايه گذارى در تشبثات توليدى را داشته و در راه انكشاف مملكت پيشتر از همه حصه گيرند و حتى لزوماً براى مدتى معيار موجوده مصارف استهلاكى خود را تقليد دهند و صرفه جويى نمايند، زيرا تا زمانيكه افراد جمعيت از اقداماتى كه حتماً بايد در تشكيل سرمايه اتخاذ گردد، بصورت واقعى قنبردانى ننموده و در زمينه همه متحداً حصه ننگيرند، از پلانىها و پروگرامهاى انكشافى مملكت نتايج مطلوب بدست نخواهد آمد. در افغانستان در مورد تشكيل سرمايه به طور يكه اكثير افراد جمعيت حصه گيرنده اقدامات اساسى صورت ننگرفته است. تاسيس مؤسسات و گويرا تيف هاى پس انداز و نلاديه تسكت يولى مناسب، نه تنها در شهرها يكه در سراسر مملكت و نشر اعلانات تشويقى مخصوصاً طبقه متوسط را بصرفه جويى ترغيب خواهد نمود، اين عمل توسط بانسكهاى موجوده نيز صورت گرفته ميتواند و اقدامات جديد و جدى را ايجاب ميكند زيرا طور يكه فوقاً تذكر يافت در قديم اول صرفه فداكارى را مستلزم است و به منظور رفاه آينده خود و هيات اجتماع و انكشاف و اعتلاى مملكت، افراد «لزوماً» بايد فداكارى نمايند و اگر فرصت و موقع بهتر از قبيل تاسيس واحداث صنايع و پروژه هاى توليدى كه در مدت كم نتيجه ميدهد، توسط صرفه افراد بكار انداخته شود، از يك طرف اذدوخت هاى را كه از نگاه اقتصادى به مورد نزد بعضى افراد موجود است، سرمايه گذارى سوق داده، افراد مملكت را در صرفه جويى تشويق نموده و تشكيل سرمايه را بوجود خواهد آورد و از طرف ديگر اسباب عمران و تزويد توليدات مملكت را از راه تكميل پروژه هاى صنعتى و توليدى فراهم خواهد نمود. در جمله مداوك داخلى

تشکیل سرمایه بر علاوه صرفه افراد، مالیات و محصولاتیکه دولت از افراد اخذ مینماید نیز زول مهمی را بازی میکند.

دولت یا عالیهترین شکل اجتماع بشری، که در آن افراد تحت اداره و نظام تشکیلات اساسی امرار حیات دارند، در دنیای امروزی وظایف مهمی را انجام میدهد، زیرا نظر به تحولاتیکه در علوم و فنون بمیان آمده است، روز بروز دامنه علوم چه در ساحه نظریات و چه در ساحه تطبیقات و تکنالوژی توسعه پیدا کرده. دولت امروزی نیز وظایف متعدد و متنوع را متکفل گردیده است چه وظایف و تشکیلات دول با توسعه و پیشرفت در تمام امور اقتصادی، مالی، اجتماعی، سیاسی و صحتی تحول نموده و دوره تکامل را می پیماید.

در علم مالی یا مالیات عامه (Public Finance) که موضوع مطالعه تدقیق آن، اصول مصارف، اصول عایدات و اصول معاملات دولت میباشد، مهمترین عنصر مصارف است و فرقیکه بین مالیات یا فینانس عامه و فینانس افراد و مؤسسات موجود است، در این امر است که در فینانس افراد یا مؤسسات با اساسی يك اندازه محدود پول و یا سرمایه سنجش مصارف بعمل می آید در حالیکه در مالیات عامه به اساس مصارف معین و تثبیت شده، عایدات سنجیده شده متوازن و متناسب با مصارف اخذ و تحصیل میگردد.

مصارف عامه با مرام اجتماعی و عایدات ملی و تزئید در نفوس افزودن گردیده و برای حد اکثر نفوس ملکت مفید بوده، رفاه اکثریت را لزوماً فراهم میسازد.

دول امروزی توسط مالیات عامه و یالیزی های مالی و پولی تمام فعالیتهای اقتصادی خود را تنظیم نموده، سرمایه گذاری و استهلاك را به منظور استقرار و توازن وضعیت اقتصادی اداره میکند. چنانچه در دول غرب نظریات «جان مینارد کینز» در مورد سرمایه گذاری صرفه بیکاری و غیره، ناظم امور اقتصادی محسوب گردیده است.

در مالک عقب مانده از یکطرف وحدت اقتصادى کامل بوجود نيامده و از طرف ديگر مؤسسات اقتصادى و پولى در دوره هاى ابتدائى تکامل بوده و اکثر علمائى مالى معتقد اند که از پالیسيهاى مالى و پولى نتايج لازمى طورى که در مالک مترقى حاصل ميشود، بدست آمده نمىتواند و پالیسي مالى نظر به پالیسي پولى، کمتر مؤثر است. مثلاً، براى مصارف توسعه هايدات ملّى و توليدات و اگر کمتر در بودجه موجود باشد، از نشر پول استفاده بعمل مى آيد و يا اين که در مصارف اشياى استهلاكى تقليل بميان آمده، از راه فروش اسناد قرضه از طرف حکومت، فينانسمان ميشود. براى اينکه دولت در راه سرمايه گذارى نرخ ماليات و يا محصولات را بلند برد، مطالبه وضعيت اقتصادى و مالى مملکت از ضرريات است. در مالک عقب مانده حکومت اولتر از همه کوشش نمايد تا جهت فينانسمان پروژه هاى جديد توليدى و صنعتى از پولهاى را کدى که نزد افراد موجود است، استفاده نمايند و اين عمل توسط فروش اسناد قرضه دولتى با تکت پولى مناسب و تاديات تکت پولى، در هر شش ماه يا هر سال عملى شده ميتواند. در صورتى که پروژه هاى مورد بحث از نقطه نظر اقتصادى مساعد و براى افراد اطمینان بخش باشد.

در صورت تزويد نرخ هاى ماليات و محصولات، شايد دولت همان حصه از عوايد اشخاص و يا مؤسسات را بصورت مالیه و يا محصول اخذ نمايد که در حقيقت صرفه شده و در راه سرمايه سرمايه گذارى جهت تزويد توليدات از آن استفاده بعمل مى آيد، در حالیکه در تمام مالک عقب مانده جهان، طورى که چندین بار در اين نوشته به آن اشاره شده، عدم موجوديت سرمايه کافى جهت سرمايه گذارى در زراعت و پروژه هاى اساسى انکشاف اقتصادى از قبيل ترانسپورت، مخابرات، تعميم تربيه فنى و مملکتى و توليد قوه برق، يکى از موانع خيلى مهم بشمار ميرود. سرمايه هاى خصوصى همچوقت آماده نيست در اينگونه پروژه ها، سرمايه گذارى

شود. اما دولت «ازوما» در حین پروژه ها بمنظور اینکه اساسات انکشاف ونهضت اقتصادی را ریخته باشد، باید سرمایه گذاری کند و جای شک نیست که مبالغ هنگفتی جهت انکشاف چنین پروژه ها ضرورت است.

مبالغی که دولت در سالهای ۱۳۳۳ و ۱۳۳۴ در مدارك مختلفه بمصرف رسانیده طبق آتی است:

مصارف دولت در حقوق مختلفه به هزار افغانی

۱۳۳۴		۱۳۳۳		مدارك مصارف
فیصدی	مبلغ	فیصدی	مبلغ	
۳۰	۴۶۰۶۴۸	۳۷	۴۲۹۶۷۴	۱- انکشاف ثروت ملی
۱۳	۱۶۱۱۸۲	۱۸	۲۰۱۱۹۶	۲- خدمات اجتماعی
۹	۱۱۲۱۵۴	۹	۱۰۱۶۰۲	۳- خدمات فواید عامه
۴۳	۵۶۱۵۱۸	۳۶	۴۱۷۷۳۱	۴- خدمات اداری
ومتفرقه				

میزان ۱۱۵۰۲۰۳ ۱۰۰ ۱۳۰۱۱۰۲ ۱۰۰

درین جامختصر آن ذکر می‌دهیم که اکثر مالک عقب مانده، طریقه انفلاسیونی راجعت سرمایه گذاری، تعقیب نموده و عواید یولی افراد افزود گردیده است و چنین گمان شده معیار زندگی بلند میرود، در حالیکه تزییه قیم نظر به تزیید عواید یولی بیشتر بوده و یک حالت انفلاسیونی بمیان آمده است. گرچه ناممکن است انکشاف سریع اقتصادی بدون یک حالت انفلاسیونی بمیان آید. اما خطرات انفلاسیونی برای مالک عقب مانده نظر به مالک مترقی و صنعتی، بیشتر است زیرا پول زیاد و یا پولیکه قوه خرید خود را متواتراً می‌بازد، مردم را تشویق می‌کنند پولهای خود را به طلا یا اسعار خارجی و یا اراضی و منازل، فلزات و جواهرات قیمته دار، اندوخته نمایند که این عمل

خود بخود نرخ تبادلۀ اسعار خارجى وغيره را بلند ميبرد، قرار سرمايه را بميان آورده براى محتملترين موقع و فرصت را فراهم مي سازد. همچنين انفلاسيون جريان سرمايه هاى خارجى را در مملكت مانع ميشود.

مهمترين مشكلى كه ممالك عقب مانده، مخصوصاً مملكت عزيز ما در راه تشكيل سرمايه به آن مواجه است. همانا نگهداشتن استهلاك به معيار معين و تزويد توليدات و استحصالات است.

به اساس راپورى كه از طرف سازمان ملل متحد درباره اقتصاديات ممالك عقب مانده در سال ۱۹۵۱ ترتيب گرديده، اكثر ممالك مترقى جهان نظر به تزويد توليدات به تناسب استهلاك از يك حالتى كه صرفۀ آنها يك فيصدي خيلى قليل عايد يولى آنها بوده، آغاز نمود و امروز به معياري رسيده كه صرفه يك فيصد بلند عايد مى شا نرا تشكيل مي دهد.

زيرا اگر استهلاك مساوى به تزويد توليدات بلند رود، صرفه صفر خواهد بود و نظر به همين حقيقت براى اينكه در مملكت عزيز ما در اندازه صرفه تزويد پهل آيد، لزوماً عرضه مواد استهلاكى بايد محدود گردد، مخصوصاً نوريد مواد لو كس براى مدتى كه پروژه هاى توليدى مملكت به پايۀ تسكميل رسيده و در توليدات و استحصالات مملكت افزودى بعمل مى آيد بايد لزوماً ممنوع و يا مقدار آن تا درجۀ نهايى محدود گردد و جدا

مراقبت شود كه چنين اموال و يا اموال استهلاكى ديگر از راه قاچاق نوريد نگردد. در حاليكه استهلاك تنقيص و يا بيك لامعا ر معين نگهداشته شود و توليدات و استحصالات افزود گردد، خود به خود يك اندازه صرفه بويى اندازه داخلى توسط دولت به ميان مى آيد و چنين صرفه ها بابت يك حصه در راه پروژه هاى توليدى و استحصالي و يك حصه در راه مصارف خدمات عامه بصرف رسد.

قبل از اينكه مبحث منابع داخلى تشكيل سرمايه را خاتمه دهيم، لزوماً

شرایط تجارت را که بمنظور توريد سرمايه يعنی فابريکه ها، ماشين ها و غيره از خارج دارای اهميت خاصی بوده و در راه رفع احتیاجات خارجی انکشاف اقتصادی رول مهمی بازی میکند، بصورت مختصر مورد مطالعه قرار میدهیم:

آن ممالک که دارای صاد را تزیادی بوده و بشرايط مساعد تجارت خارجی آنها ادامه دارد، از یکطرف سرمايه های ماشینی مورد ضرورت انکشاف اقتصادی خود را از در آمد اسعار خارجی صاد رات توريد نموده و از طرف دیگر احتیاجات اسعار خارجی آنها نسبتاً کمتر بوده و استر داد قروض خارجی را در سالیان آینده به آسانی تأديه نموده میتوانند. بر علاوه با داشتن بیلانس تأدييات مساعد سرمايه های خارجی تحت شرایط مساعد تری بدست آمده میتوانند.

حجم صادرات و شرایط مساعد تجارت از نقطه نظر اینکه حصه زیاد عایدات بوجودی اکثر ممالک عقب مانده، از راه در آمد يك يا دو قلم صادرات بدست می آید اهمیت شایانی را دارا است، چنانچه نظر به خصوصایه که از طرف سازمان ملل متحد نشر گردیده، صادرات پترول از وینزیلا نو دو هفت فیصد کزیدت بیلانس تأديه آن مملکت بوده و شصت فیصد عایدات بود جوی آنرا تلافی کند، در مصر صادرات پخته هشتاد و هشت فیصد کزیدت و در ترکیه صادرات تمباکو و میوه پنجاه و سه فیصد کزیدت بیلانس تأدييات را محسوب میگردد. بصورت عمومی میتوان اظهار داشت که تمام ممالک عقب مانده و زراعتی جهان، يك حصه خیلی بزرگ عایدات ملی خود را از راه فعالیت های زراعتی و استحصال مواد خام بدست می آورند و يك حصه مهم اسعار خارجی که جهت انکشاف اقتصادی و پیشبرد و تکمیل پروژه های انکشافی ضرورت است از راه صادرات مواد خام و مواد زراعتی تهیه میگردد.

توليدات و مسائل اقتصادى ما

مثلاً در سالهاى ۱۳۳۳ و ۱۳۳۴ مواد عمده صادراتى افغانستان و قيمت

هر کدام به دالرى طبق آتى بوده است :

۱۳۳۴		۱۳۳۳	
مقدار به كيلو	قيمت به دالر	مقدار به كيلو	قيمت به دالر
۵۳۵۴۸۶۵	۶۱۴۶۴۵۴	۱۲۵۴۵۴۳۰	۹۴۰۳۸۷۶
۹۳۸۷۳۸۶	۷۷۶۶۴۲۳	۵۲۲۷۵۲۶	۵۷۲۶۸۲۲
۱۳۵۵۶۶۱۷	۱۷۴۳۱۳۱	۱۸۴۶۶۱۱	۱۴۱۲۱۱۴۰
۸۲۴۴۹۳	۸۲۴۴۹۳	۷۱۲۹۷۲۵۱	۱۲۵۷۱۶۶۸

در اينجا يك نکته مهم را متذكر بايد شد كه هر تزييد در عوايد صادرات نظر به بلندى قيم اموال صادراتى داخل دوران پول ميكرد و عايدات پولى را توسعه مى بخشيد كه يك حصه از عايدات افزود شده صرفه ويساندار گردیده اما حصه زياد آن در امور استهلاكى به مصرف ميرسد چون درمالك زراعتى وضعيت و اندازه عرضه اموال استهلاكى در مدت كم ارتجاعت ندارد، تزييد مصارف استهلاكى اغلباً قيم را بلند برده و توريد اموال استهلاكى را تشويق و مقدار آن را زياد مىسازد.

امادر ماركتهائى بين الملل و بازارهاى مواد خام دنياه قيم استحصالات زراعتى متناسب قيم توليدات صنعتى بلند نرفته و استقرار ندارد، بلكه بيشتر تابع قوانين عرضه و تقاضا بوده درايام جنگك قيم چنين استحصالات صعود نموده و درايام صلح و آرامش تنزل فاحش مى نمايد كه اين تنزل و يا نا مساعد بودن قيم استحصالات زراعتى، تأثير فاحش بر اندازه اسعار خارجى مالك زراعتى و عقب مانده داشته و با نوبه انكشاف اقتصادى آنها اثرات بدى توليد ميكند و مالك مذكور را با قلت سرمايه مواجه ساخته، محتاج به معاونت و امداد مزيد و روز افزون مالى از منابع و مدارك خارجى مىسازد.

۲ - منابع خارجی :

در دنیای امروز دلایل مثبت اجتماعی - سیاسی و اقتصادی موجود است که دول دنیا مخصوصاً دول بزرگ و مرفی، در مجاهدات دولیکه در تزیید تولیدات و بالنبویه در بلند بردن سویه زندگی افراد کار میکنند، تشریک مساهی نموده و می نمایند. تناقص و تفاوت فاحشی که در معیار زندگی و در اندازه تولیدات و استحصالات جوامع بشری موجود است، صلح و آرامش کیتی را مثل دوره های گذشته تاریخ مواجهه بخطر نموده و تا زمانیکه چنین تفاوت در معیار زندگی مالک مرفی و مالک عقب ما نده جهان موجود باشد، جنگهای اتمی و هایدروجنی حیات و بقای بشر را تهدید خواهد نمود، همچنان در دنیای امروزی که ترانسپورت فضایی و سیستم مخابرات مفهوم فاصله و وقت را خیلی محدود ساخته، فقر و گرسنگی، تعرض و تجاوز در یک گوشه دنیا تمام جوامع بشری را متأثر میسازد. ادراک همین حقایق در سال ۱۹۴۵ سبب تأسیس بزرگترین مؤسسه بین المللی یعنی سازمان ملل متحد گردید و در منشور سازمان در مورد تعاون و تساند اقتصادی، جملات متعدد تحریر و تصویب گردید. مثلاً در ماده (۵۵) منشور ملل متحد تذکر گردیده : (سازمان ملل متحد معیار بلند زندگی، بکار انداختن تمام افراد و انکشاف اوضاع اقتصادی و ترقی امور اجتماعی را پیش خواهد برد .)

مفکوره تأسیس مؤسسات بین المللی مالی جهت فراهم نمودن سرمایه به مالیکیکه در ایام جنگ دوم جهان خسارات زیادی متحمل شده بودند و همچنان به مالک عقب مانده جهان از ابتداء مورد مدافه دول بزرگ جهان قرار گرفته و با تأسیس سازمان ملل متحد با نك بین المللی توسعه و تعمیر مجدد تأسیس گردید، تا به مالک متد کرد امداد لازمی مالی تهیه نماید. تنبغات و مطالعاتیکه از طرف شعبات اختصاصی یونو با نك بین المللی بعمل آمده، این حقیقت را واضح ساخته است که گرچه انکشاف اقتصادی

مما لك عقب مانده اساساً بسعى و كوشش كار و زحمت افراد خود مما لك مربوط و منوط است، اما تسريع امورا فكشافى نه تنها به امداد تخفيكى، بلكه به معا و نتهائى مالى مما لك مترقى و اقدامات جدى سازمان ملل متحد، احتياج و ضرورت دارد و نظر بهمين مفكوره ساحه امداد با نك بين المللى به مما لك عقب مانده روز افزون بوده و مهمترين اساساتي كه قبل از اعطائى قروض طويل المدت مد نظر قرار گرفته، دو چيز است :

(۱) اقتصادى بودن پروژه ا فكشافى اينكه براى تعمير و تكميل آن درخواست فرضه ميشود و كـثيراً پروژه هاى توليدى كه در مدت كم نتيجه داده و از توليدات آن به بهترين صورت استفاده ميگردد، ترجيح داده شده است .

(۲) وضعيت قناعت بخش اقتصادى و مالى كشوري كه طالب فرضه گرديده است . مما لك بـكه توان استرداد اصل فرضه و نكت يولى فرضه را دارا بوده، بيلانس تاديات ايشان مساعد ميباشد، زود تر به اخذ فرضه از با نك بين المللى مؤفق ميگردند .

اقفا نستان عزيز در سال گذشته رسماً عضواً با نك بين المللى و صندوق وجوه بين المللى گرديد و مطالعات مقدماتى جهت اخذ فرضه طويل المدت با نمايندگان با نك بين المللى صورت گرفته و براى پروژه هاى توليدى و استحصالى از مؤسسه مذكور اخذ قروض طويل المدت امكان پذير ميباشد . انجمن مالى بين المللى كه نظر به توصيه سازمان ملل متحد بمنظور فراهم نمودن امداد مالى با مؤسسات صناعتى و توليدى، خصوصاً مما لك عقب مانده بدون تضمين حكومات در سال جارى تأسيس گرديد، از اقدامات مهم مالى سازمان تلقى ميگردد . عضويت اقفا نستان در اين مؤسسه يك اندازه مشكلات نبودن سرمايه كافى، كـثيراً تشبثات خصوصى صناعتى را مرفوع نموده ميتواند . پروژه مهم بمنظور امداد مالى كه هنوز هم مورد تدقيق و مطالعه سازمان ملل متحد و مما لك عضو ميباشد، همانا تأسيس صندوق يولى از طرف

سازمان ملل بمنظور امداد مالی بمالک عقب مانده میباشکه در صورت تأسیس، متمم پروگرام امداد تخنیکي بوده و احتیاجات مالی مالک عقب مانده را تا يك اندازه مرفوع خواهد نمود. گرچه به تناسب احتیاجات و ضروریات مالک عقب مانده، اقدامات بین المللی در ساحت فراهم نمودن سرمایه، خیلی محدود است، اما اینکه برای نخستین بار تمام دول جهان از راه بزرگترین مؤسسه بین المللی اقداماتی در راه فراهم نمودن امداد تخنیکي و امداد مالی به مالک عقب مانده نموده و می نمایند، دلالت بر تعاون اقتصادی و اجتماعی بین المللی مینماید.

امداد تخنیکي ایکه از طرف سازمان ملل در ین چند سال به افغانستان فراهم شده، طبق آتیست:

امداد تخنیکي سازمان ملل متحد با افغانستان

(بدالراتاز و نی)

مجموع امداد تمام شعبات اختصاصی	سال
۱۸۷۰۰۰	۱۹۵۱
۵۸۷۱۰۰	۱۹۵۲
۴۰۸۷۰۰	۱۹۵۳
۳۱۹۵۰۰	۱۹۵۴
۳۶۹۱۰۰	۱۹۵۵
۵۲۹۳۶۴	۱۹۵۶
۵۷۲۶۶۷ (بیش بینی کته گوری اول)	۱۹۵۷

منابع بین المللی سرمایه از نظر ایندیکه شرایط آن برای مالک عقب مانده مساعد تر بوده و از طرف اکثر دول عقب مانده امداد مالی از راه چنین مؤسسات ترجیح داده شده و میشود، اولتر از همه فوقاً تذکار یافت مدارک مزید سرمایه خارجی یعنی سرمایه گذاری های خصوصی و قروض دولتی را ذیلاً بصورت مختصر تحت مطالعه قرار میدهم:

سرمایه های خصوصی :

موضوع جریان سرمایه های خصوصی بین المللی و استقاده از چنین سرمایه هادر راه انكشاف و پيشبرد صنايع و تجارت در ممالك عقب مانده از چندین سال بايشطرف مورد بحث - تنبیه ومطالعه دول ذی علاقه وسازمان های بین المللی قرار گرفته ومخصوصاً در ادوار بعد از جنگ دوم جهان اكثر ممالك عقب مانده قوانین ومقررات جدیدی در مورد سرمایه گذاری خارجی وضع وتدوین نموده اند، اما احصائیه های سرمایه گذاری خصوصی دول بزرگ غربی نشان می دهد که به تناسب اواخر قرن (۱۹) و اوایل قرن (۲۰) وحتى به تناسب ایام قبل از جنگ دوم جهان در اندازه چنین سرمایه گذاری ها تقلیل بعمل آمده است، چنانچه نظر به احصائیه که با فک آف انگلند ترتیب نموده در بین سال های ۱۹۲۶ الی ۱۹۵۱ مبلغ چهار صدوسی و دو میلیون پوند سترلینگ نظر بسالهای گذشته در سرمایه گذاری بر تانوی ها در خارج تقلیل بمیان آمده است وطوریکه مطالعات سازمان ملل در زمینه واضیح میسازد سرمایه گذاری های خصوصی بر علاوه اینکه يك اندازه مفاد بلند را مدنظر دارند، تابع عوامل دیگر از قبیل مشکلات اسماری و کنترل اسعار خارجی که انتقال هاید ومفاد رامشکل ساخته وتسهیلات ترانسپورت وغیره بوده نظر به تغییرات وتحولات اقتصادی اجتماعی و سیاسی که بمیان آمده، سرمایه گذاران خارجی بطور عموم تنها در منابع نفت ومنابع معدنی آنها بشرایطیکه مورد پسند ممالك عقب مانده قرار نمیگیرد، حاضر بسرمایه گذاری گردیده اند.

در افغانستان هزیق در سال ۱۳۳۳ قانون سرمایه گذاری خارجی وضع گردیده ودرین چند سال به اندازه خیلی محدود سرمایه گذاری خارجی صورت گرفته است. اما مانند کرباید شد که جریان سرمایه های خصوصی خارجی خیلی بطلی گردیده ونبایست در انتظار چنین سرمایه ها پروگرام انكشاف اقتصادی مملکت واحداث صنايع ضروری را، معطل قرار داد

زیرا ازین راه سرمایه های لازمی به اندازه کافی بشرايط مساعد تهیه شده نمیتواند .

سرمایه های دولتی :

برخلاف تمام ایلات سرمایه های خصوصی در سرمایه گذاری دول امروزی بیشتر متوجه احتیاجات ممالک عقب مانده و بهبود وضع اقتصادی و مالی خود گردیده ، روز بروز ساحه امداد مالی از طرف دولیکه قدرت و توان مالی را دارا هستند و بنام ممالک صادر کننده سرمایه یاد میشود فدی به مالیکه به قلت سرمایه مواجه بوده و ممالک توریید کننده سرمایه میباشد . تومنه یافته و در اندازة کمکهای مالی دول مخصوصا در ایام بعد از جنگ د و م جهان تر یید قابل قدری بمیان آمده است ، اینک از کجا و بیکدام وقت تحت چگونه شرايط از طرف دول عقب مانده اخذ امداد مالی گردیده و کردد ، مربوط به سیاست خارجی چنین دول است . امدادهای مالی که از طرف دول مثرقی برای دول عقب مانده فراهم شده و میشود یا بصورت فروش طویل المدت با تکت پولی نازل و یا بصورت گرانته یا به تبرع میباشد ، اما مهمترین مالکی که حدود قرضه و یا گرانته را معین میسازد اولاً استعداد و قابلیت کار در ممالک عقب مانده و ثانیاً تثبیت پروژه های است که برای انکشاف و تکمیل آن سرمایه خارجی بمصرف میرسد ، یعنی داشتن قوه حقیقی کار و قابلیت تخنیک و اداری از یکطرف و تثبیت قدامت برای پروژه های تولیدی ، تاثیرات آن زودتر در حیات اقتصادی احساس میگردد و ساحه فعالیت اقتصادی را توسعه میدهد ، از طرف دیگر بر اندازه مالی ، که تهیه و تدارک میگردد نافذ است . در اکثر ممالک عقب مانده گناهی قوه و قدرت تخنیکی و اداری افراد بیشتر تخمین گردیده و یا اینکه پروژه های انتخاب میشود که در حقیقت حق قدامت را دارا نبوده است و نتیجه مزد و عدم استفاده مؤثر از امدادهای مالی است که از طرف چنین ممالک اخذ گردیده است .

اخذ امداد هاى مالى خارجى بهر شكل و رسميكه با شده، بابت براى يك دوره انتقالى بوده و در چنان يروژه هاى انكشافى بمصرف رسيد كه اساسات توليدات و استحصالات مزيد را طرح نموده و قابليت وفوت افراد را بمؤثر ترين صورت بكار اندازد، تا اينكه اقتصاديات و وضع مالى مملكت بپاى خود ايستاده و روز بروز وسايل جديد بلند بودن سويه زندگى افراد مملكت تهيه گردد.

۵ - انكشاف اقتصادى و پلان انكشافى:

مهمترين مسأله و پرابلم قرن بيست كه توجه همه محافل كيتى را بخود معطوف ساخته، موضوع انكشاف و پيشرفت اقتصادى است، زيرا عوامل اقتصادى عناصر برجسته عظمت و جلال دول محسوب گرديده، قدرت نظامى و سيادت سياسى جمعيت هاى بشرى روز بروز و مزيداً بساحه پيشرفت اقتصادى و اندازه توليدات صنايعى و استحصالات زراعتى آنها مربوط گرديده است. انكشاف و تكامل اقتصادى دول غرب كه از چندين قرن باينطرف به اساس سيستم سرمايه دارى و آزادى فردى آغاز گرديده و اختراعات مسلسل و پي در پي در ساحه تكنالوژى تدريجاً بان سرعت بخشيده، امروز نظر بپهه وقت بيشتر مواجه بمبارزه پيشرفت و انكشاف است. همچنان انكشاف و پيشرفت اقتصاديات دول بلاك شرق كه به اساس سيستم سوسيالستى در قرن بيست آغاز گرديده، روز به روز در سايه رقابت در ساحه توليدات و تكنالوژى با دول غرب پيش ميرود.

با وجود اختلافاتيكه در سيستم هاى اقتصادى از نقطه نظر تئورى موجود است، اما اهداف اصلى و غايه هاى هر سيستم عبارت از تربيد در توليدات و استحصالات و توزيع اشياء و اجناس توليد شده بطور عادلانه بين تمام افراد مملكت است و در حقيقت مرام هر سيستم اقتصادى عبارت از نايال شدن، بان مرحله است كه توليدات و استحصالات به حد نهاىي رسيده و مواد

تولید شده بصورت خیلی عادلانه بین تمام افراد توزیع گردیده و سبب بلند بردن سویه زندگی عمومی افراد گردد. اما نظر به تحولات تکنالوژی سیاسی و اقتصادی درد نای کنونی و دانستن تفاوت فاحش در معیار زندگی افراد دول مرفی و افراد مالک عقب مانده، از یکطرف وابستگی انکشاف اقتصادی مالک مرفی بر رفع نیازمندیهای مالک عقب مانده، از طرف دیگر وسایل تعاون و تساند اقتصادی بین المللی را که منتج بصلح و سلام در کیتی و نهضت اقتصادیات همه دول دنیا میگردد، از همه بیشتر فراهم ساخته است و میتوان اظهار داشت که مصالح اقتصادیات دول مرفی به پیشرفت و انکشاف اقتصادیات و بلند بردن سطح زندگی افراد مالک عقب مانده متکی گردیده است.

در سال ۱۹۴۷ نظر به احصایه هاییکه از طرف اداره احصایه سازمان ملل متحد جمع آوری شده، واضح میگردد که تفاوت فاحش در معیار زندگی افراد مالک مرفی و عقب مانده موجود است. مثلاً در سال مذکور عاید وسطی یک نفر در انگلونی اضافه از یک هزار و چهار صد دالر بوده و در چهارده مملکت دیگر بین چهار صد و نهصد دالر فی نفر، اما در بیست و پنج مملکت عقب مانده، عاید وسطی یک نفر کمتر از صد دالر فی نفر در سال بوده است.

ادراک حقایق فوق، همه دول کیتی، مخصوصاً افراد مالک عقب مانده را، در این اواخر متوجه اوضاع و مسایل اقتصادی آنها گردانیده و علل مختلف از قبیل معیار پست زندگی، متغیر از استثمار و استثمار-وابستگی و نیازمندی به مارکیتهای بین المللی و از همه بیشتر فرورملی، تقاضای نهضت و انکشاف اقتصادی را با تمام قوا و سرعت ممکنه در مالک عقب مانده جهان، شعار ملی وورد زبانها گردانیده است و این حقیقت را مالک مرفی بر سمیت شناخته و از همه وقت بیشتر نسبت به امور زیادتر توجه معافل سیاسی و اقتصادی آنها را بخود معطوف نموده و انکشاف اقتصادی مالک عقب مانده، شکل یک موضوع بین المللی را بخود گرفته است.

انكشاف اقتصادى چيست؟؟

انكشاف اقتصادى عبارت از بلند بردن سوئۀ زندگى افراد با لوسيله معرفى نمودن وسايل و تخنيك بهتر و بلند بردن سوئۀ تعليمى افراد و كارگران و استفاده مرثر از منابع مالى است و يا بعبارة مختصر، انكشاف اقتصادى توسط به كار انداختن دو عامل توليد يعنى كار و سرمايه از عامل سوم توليد يعنى منابع طبيعى به بهترين صورت استفاده نمودن است و طور يكه در سطور فوق مخصوصاً در بحث عوامل توليد مطالعه نموديم، بكار انداختن كار و سرمايه بمنظور استفاده از منابع طبيعى، تزويد توليدات را بميان آورده تزويد استهلاك را موجود ساخته، سوئۀ زندگى افراد را بلند ميبرد. واضح است كه انكشاف اقتصادى مربوط به اصلاح طرز كار و مؤثر ساختن قوه كار افراد و تزويد سرمايه توسط صرفه و استفاده از چنين صرفه در امور توليد است. عناصر يكه انكشاف اقتصادى ممالك عقب مانده را محدود ساخته و عمل بلند بردن سوئۀ زندگى افراد چنين ممالك را مواجه بمشكلات گردانيده، همانا عدم موجوديت تكنالژى عصرى و افراد فنى و صرفه است و از همين نقطه نظر توسعه معارف و تعليمات مسلكى از يكطرف و بهبود وضع صحى افراد از طرف ديگر، قوه كار افراد مملكت را افزود گردانيده و اقدامات اساسى در راه انكشاف اقتصادى محسوب ميگردد و نظر به هايد قليل افراد و عدم موجوديت مؤسسات اختصاصى صرفه از يك طرف بمصارف افراد ممالك عقب مانده در استهلاك مواد غير ضرورى از طرف ديگر اندازه سرمايه ضرورى را جهت انكشاف اقتصادى چنين ممالك خيليها محدود ساخته و اكثر علمائى اقتصادى، مالى تشويق صرفه نمودن و توليد يك عادت اجتماعى پس انداز كردن راه از راه سباستهاى نافذ مالى و بهبود اوضاع پولى بهترين وسيله انكشاف اقتصادى تلقى نموده اند و مطالعاتيكه در زمينه از طرف يك عدد علمائى اقتصادى و مالى در اكثر ممالك عقب مانده بعمل آمده واضح ميسازد كه در چنين ممالك نظريۀ قليل بودن اندازه صرفه، طبعاً ربح يا

نرخ تکت یولی بلند است و در حالیکه پول مروجه اکثر مالک عقب مانده ارزش یا فوټه خربد خود را از دست میدهد، از راه تکت یولی نازل و غیر حقیقی نمیتوان مردم را بصرفه جویی تشویق نمود، بلکه بهتر است با تأدیه ربح مناسب، تدریجاً صرفه را بمیان آورده و زمینه را برای سرمایه گذاری در امور تولیدی و بالتأوی انکشاف اقتصادی مساعد نمود.

پلان انکشاف اقتصادی:

فراهم نمودن احتیاجات اولیه و ضروریټ زندگی - انجام خدمات عامه و به بهترین صورت از منابع طبیعی استفاده نمودن، وظایف و مسؤولیت های دول امروزی را روز افزون ساخته و مسایل و مشکلات اقتصادی در اکثر مالک جهان، اقدامات جدی و مجموعی را ایجاب نموده است و در سالیان اخیر اکثر دول کیتی بمنظور ترتیب یز و گرام مصارف عامه و یا بمنظور تثبیت هدف تولیدات و استحصالات و یا تعیین و تخصیص منابع محدود در راه های تولیدی یا تنظیم مؤسسات اقتصادی و تولیدی پلان های لازمی طرح و تطبیق نموده اند و نتایج مستحصله، بصورت عمومی مثبت و فائدت بخش بوده است.

در مالک عقب مانده جهان استفاده صحیح از عوامل تولید و تنظیم امور اقتصادی بمنظور تولید تولیدات و بلند بردن سوبټ زندگی همه افراد کشور و طرح و ترتیب پلان اقتصادی از ضروریات اولیه محسوب بگردیده و سازمان های بین المللی و منطقه‌وی و اکثر علمای اقتصاد، لزوم پلان اقتصادی را در مالک عقب مانده، مهمترین وسیلهٴ انکشاف و نظم اقتصادی چنین مالک میشمارند و مرام یا لسی اقتصادی در چنین مالک تولید تولیدات بمنظور بلند بردن معیار زندگی افراد در مدت قلیل و طرح چنان اساسات متین اقتصادی و مالی است که توسعهٴ فعالیت های اقتصادی و مالی را در آینده بار آورد و نایل شدن باین مرام نه تنها سرمایه گذاری زیاد و بکار انداختن افراد فنی و متخصصین و فداکاری همه افراد مملکت را ایجاب میکند

تا چرخهای سنگین پیشرفت و انکشاف اقتصادی را بچرخانند، بلکه اصلاح قوانین و مقررات موجوده و وضع قوانین و مقررات جدید و تحول اجتماعی در عادات، ذهنیت و طرز تفکر افراد و تقویه روحیه ملی از ضروریات است و لزوماً مؤسسات اجتماعی باید وسیله انکشاف اقتصادی و پیشرفت گردد نه اینکه مشکلات و موانع در راه نهضت و اعتلای کشور بماند و آوگردد.

پلان اقتصادی در حقیقت طرح خطوط اساسی انکشاف اقتصادی است که نه تنها جنبه های تکنیکی و اقتصادی پیشرفت را احاطه و بستر، بلکه پرنسپ های تحولات نافع اجتماعی نیز در آن مضمر است، تا اینکه پالیسی های اجتماعی با امرامهای اقتصادی هم آهنگ پیش رود.

دستوریکه اکثر علمای اقتصادی در مطالعه و تدقیق پلان اقتصادی بکار میبرند، همانا مطالعه تثبیت قدامتها و تدقیق تکنیک پلاننگ است. اینک درین نبشته نیز هر کدام را بصورت خیلی مختصر مورد مطالعه قرار میدهم.

الف- تثبیت قدامتها: اگر بپرسم در پلان اقتصادی به فعالیتهای زراعتی قدامت داده شود، یا به فعالیتهای صناعتی؟

در انکشاف معادن پول زیاد سرمایه گذاری شود، یا در مکاتب مسلکی جهت تربیه افراد فنی؟

در طرق و شوارع مصارف هنگفت بعمل آید و یا اینکه در فعالیتهای تولیدی؟

جواب سؤالات فوق، نظریه وضع اقتصادی عمومی، پیشرفت صنایع، توسعه معارف، قدرت و توان مالی و غیره عوامل در ممالک مختلفه جهان، فرق میکند و متخصصین اقتصادی هر یک از ممالک، سؤالات فوق را از نقطه نظر علاقه و دلچسپی مملکت خود جواب میدهند، اما چیزیکه قابل توجه است، همانا تفکر در مورد تدقیق چنین سؤالات و درجه بندی پر و گرامها و پروژهها، در پلان اقتصادیست و فضاوت لازمی در مورد ترتیب و درجه بندی

پروژه‌ها و تثبیت قدامت هر کدام به اساس مصارفیکه هر پروژه ایجاب و مفادی که هر پروژه به اقتصادیات مملکت دارد، صورت میگیرد، البته عوامل از قبیل منابع طبیعی، معیار و قدرت تکنیکی افراد، اهمیت پروژه در حیات اقتصادی، اجتماعی و سیاسی هر کدام در تثبیت قدامت هر پروژه بایست مورد بازرسی قرار گیرد.

اکثر مالک عقب مانده در نخستین پلان انکشافی خود، به پروژه‌ها یا یککه مصارف نسبتاً هنگفت را ایجاب نموده و در مدت کم نتیجه میدهد و داخل ساحه تولید میگردد، قدامت میدهد و دلایلی که برای تثبیت قدامت چنین پروژه‌ها بر پروژه‌های دیگر موجود است، همانا بکار انداختن یکمده کارگران در امور تولیدی و تزئید تولیدات در مدت کم است.

در قسمت سرمایه گذاری نیز سنجشهای لازمی که در مورد پروژه‌ها و یک انکشاف متوازن اقتصادیات مملکت بعمل می آید، خود بخود بر تثبیت قدامت پروژه‌ها نافذ است، زیرا در موقع که سرمایه گذاری مورد سنجش قرار میگیرد از یکطرف مدارک سرمایه های داخلی و از طرف دیگر اندازه و شرایط سرمایه های خارجی تدفیق گردیده و تخصیص سرمایه به پروژه‌ها در این امر که تولیدات مملکت در کدام شقوق باید افزود گردد تا اینکه استرداد فروض خارجی را بدون اینکه بار سنگینی بر فعالیتهای اقتصادی و مالی کشور وارد نماید، امکان پذیر سازد، نافذ قرار میگیرد.

درین جا باید متذکر شد که تخصیص اسعار مملکت پروژه های تولیدی و کنترل اسعار مملکت از راه اخذ تمام در آمد اسعاری مواد صادراتی و محدود ساختن واردات مخصوصاً توريد اموال استهلاکی از راه سهمیه بندی و طبقه بندی تجار روار دانی و توزیع اسعار بشمار وار دانی در طول مدت پلان انکشافی، یک امر حتمی و ضروری محسوب میگردد، مصارف اسعاری مملکت باید متوازن و متناسب با در آمد اسعاری بوده و حتی در مدت پلان

بایست يك اندازه اسعاری در آمد صادرات جهت مصارف غير مترقبه ذخيره گردد .

با ذكر مراتب فوق و نظر باینكه جنبه های مختلف اقتصادیات مملكت و اهمیت هريك از مؤسسات تولیدی مملكت را در قسمتهای اول این مقاله تحت مطالعه قرار دادیم، مبحث قدامت پروژه ها را با نقل قسمت پلان اقتصادی بیانیۀ شاهلی سردار محمد داؤد صدراعظم كه به مناسبت روز نوروز ایراد فرموده بودن، خاتمه میدهیم :

برای اینکه همه امور مملكت در داخل پالیسی و مرام معین و ثبات یابد نظر گرفتن مقتضیات اجتماعی و سیاسی پیش برده شود، تمام پروژه های اصلاحی و پروگرامهای انكشافی در چوكات پلان عمومی اقتصادی پنجساله طرح و پروژه آن ترتیب و تكمیل گردد و منقریب بعد از طی مراتب قانونی در ساحة تطبیق گذاشته خواهد شد.

اینك جهت معلومات هموطنان عزیز، خطوط اساسی پلان عمومی اقتصادی پنجساله مملكت را بصورت نهایت مختصر توضیح میدارم :

زراعت و آبیاری :

چون وطن عزیز ما يك مملكت زراعتی و هشتاد و پنج فیصد نفوس تمام احتیاجات اولیه خود را از زراعت فعالیت زراعتی و ما آبداری تهیه می نمایند و اراضی وسیع مملكت اسعداد انكشاف زراعتی را دارا است، لهذا بر علاوه پروگرامهای اصلاحی و مجادلوی، در مقابل امراض نباتی و حیوانی و تأسیس لابراتوارها و فارمهای تجزیه، جهت توسعه ساحة زراعت و اراضی زراعتی مملكت نیز پلان های نافع تجزیه بر شده است كه در اثر عملی ساختن آن درختم پنجسال پلان، در حدود يك ملیون جریب اراضی جدید تحت آبیاری و زراعت خواهد آمد .

پروژه انكشافی دهات :

برای اینکه سوبۀ حیات افراد دهات مملكت بلند برده شده و مردم

دهات درېوگړي ساختن امور حیاتي خود از عوامل زراعتی، عمرانی، صحتی، اجتماعی و عرفانی استفاده نمایند. برای قلمین و انکشاف دهات تقریباً دو هزار و دوه پروژوهای سودمندی در نظر گرفته شده است.

نقلیات و مواصلات:

اهمیت انکشاف و توسعه مواصلات و نقلیات، کمتر از انکشاف زراعتی نبوده، ذر حیات اقتصادی و پیشبرد همه پروژوهای آتی مملکت مواصلات و نقلیات اهمیت بسزایی را دارا است. در پلان پنج ساله جهت تکمیل پروژوهای مواصلاتی و نقلیاتی و مغایراتی سرمایه‌های هنگفت تخصیص داده شده که در اثر تطبیق آن، حصه بزرگی احتیاجات کنونی مرفوع خواهد گردید و در طی پنج سال، از یکطرف تقریباً یک هزار کیلومتر، سرکهای مهم مملکت پخته کاری و قیرریزی خواهد شد و از طرف دیگر بر علاوه تأسیس و رکشاب های عصری در نقاط مهمه مملکت، تورید عراده جات نیز یک پیمان و وسیع و بزرگ در نظر گرفته شده است و دستگاههای مهم مغایراتی از قبیل تیلیفون، تیلیگراف، سیمدار و بیسیم و امثال آن در حصص مختلفه مملکت تأسیس و انکشاف قابل توجهی درین مورد صورت خواهد گرفت. جهت تأسیس خطوط هوایی بین المللی و خطوط فضایی داخلی بر علاوه ساختن میدانهای هوایی متعدد، تعمیر میدانهای هوایی بین المللی در قندهار نیز روی دست گرفته شده است.

خدمات عامه:

معارف - چون انکشاف اقتصادی و اجتماعی مربوط به تربیه و معیشت ساختن افراد مملکت میباشد، لهذا به توسعه معارف در مملکت اهمیت بسزایی قابل شده و در ظرف پنج سال پلان، نظریه و کرام و پروژوهای توسعه معارف، به تعداد مکاتب ابتدایی ثانوی و مسلکی افزونی بعمل آمده و فاکولتهای جدید انجیری - زراعت و دوا سازی در قطار فاکولتهای موجوده افتتاح خواهد گردید.

صنایع، اصلاح و بهبود صحت عامه، نظر به اهمیت صحت بر قوای جسمی و روحی، در قطار پروژه های مهمه مملکت تثبیت گردیده و به اساس تطبیق پروژه های مربوطه به صحت عامه، شفاخانه های متعدد، بکتمدادلا براتوارها و مؤسسه صحت عامه، جدیداً تأسیس و بکار آغاز خواهد نمود.

در اقداماتیکه برای عمرانی و آبادی کشور مطابق به حیات عصری مردم در نظر است، حکومت ترقیات شهری را در عموم شهر های کشور در نظر داشته، برای عمران و بهبودی اوضاع شهری پایتخت تعاون و همکاری خواهد نمود که معاون پروژه های بناروالی خواهد بود.

معادن و صنایع - برای استفاده از ذخایر پتروش و منابع معدنی پروژه های تفحصاتی و برمه کاری و استخراج اصولی معادن، پروگرامهای مفید طرح و مبالغ کافی تخصیص داده شده است.

نظر به ملاحظات اوضاع اقتصادی مملکت در مورد انکشاف و توسعه صنایع، با شموله صنایع روستایی که در حیات اقتصادی کشور رول مهمی را بازی میکند، پروگرامهای نافذ طرح و در ظرف مدت پلان، یکمده پروژه های نامکمل صنایع به یلایه تکمیل رسیده و یکمده پروژه های جدید از قبیل فابریکه های نساجی - مبوه - سمنت - چرمگری - شیشه سازی سنگتراشی و غیره تأسیس و تکمیل خواهد شد.

برای تزیید و انکشاف قوه برق در مملکت، در پلان عمومی اقتصادی قدامت قایل شده ایم و در اثر تطبیق پروژه های مربوطه، اندازه قوه برق از تقریباً (۱۴۲۰۰۰۰۰۰) کیلووات ساعت موجوده در حدود (۸۵۰۰۰۰۰۰) کیلووات ساعت خواهد رسید.

تجارت - جهت انتظام و توسعه تجارت داخلی و خارجی، یک سلسله اقدامات مفید و مؤثر از قبیل سورت و استندرد مواد صادراتی تدارک بازارها و تشکیل شرکتها و امتال آن در نظر گرفته شده است.

بانکها - در قسمت تنظیم بانکها تجویز شده تا معاملات بانکها از یکطرف
مدفوعات آنها اقتصادی شده و از طرف دیگر حتی الامکان وظیفه مهم
پولی را اجرا کنند. بر روی این مفکوره معاملات تنزیل اسناد و وثائق
قیمتدار که در مملکت سابقه ندارد، تحت اجراء گرفته خواهد شد و همچنان
بانک جدید بنام بانک صنعتی تأسیس و بانک را آغاز خواهد کرد.

قسمت مالی - بادر نظر گرفتن مقتضیات اجتماعی فیما بینان بیان عمومی
اقتصادی از مدارک سه گانه واردات دولت، سرمایه های تشبثات خصوصی
و استقرار صورت گرفته و حتی الامکان سعی شده که سیستم و شرایط
مالیات و محصولات اصلاح گردیده، از یکطرف متضمن عدالت اجتماعی
بوده و بار دوش افراد نشود، بلکه انکشاف فعالیتهای زراعتی، صنعتی
تجارتی، و اقتصادی مملکت را بار آورد و از طرف دیگر در عواید دولت
نیز اسباب تزئید را فراهم سازد.

شک نیست که بیان اقتصادی برای مملکت چیزی نوی است و در
سنجش و تطبیق آن البته هنوز تجربه کافی ندارم. اما یقین کامل
دارم که خداوند بزرگ و آمال مشترک که همه افراد و طبقات مملکت
برای سعادت و تعالی افغانستان عزیز دارند، مادی و معنوی بوده و ما را
درین مرام فوق که هدف آن اعتلای این کشور و مردمان آن است، مؤفق
و کامیاب گردانند و نیز امیدوارم درین بیان پنج ساله، اول مردم و کارکنان
مملکت تجربه خوبی آموخته و زمینه بهتری برای بیان های آینده
مملکت مهیا گردد.

تفصیلات این بیان البته پس از طی مراتب قانونی بصورت مفصل نشر
و به اطلاع عموم هموطنان عزیز رسانیده خواهد شد.

برای تعمیم پروگرامها و پیشبردن این مقاصد، شرط اول و مهم انعقاد
نظر و عمل و همکاری فکری و عملی بیشتر در میان مردم و حکومت است.

این توقع من مستقيماً متوجه همه طبقات و همه افراد است . چون در يك حيات تازه و نوينيكه ميخواهد آنرا بنا نهاده و بني آن را محكم ساخته و چنان كه شايد استوار نگهدارد ، در ميدان تنازع برای بقا و وجوديت خویش و در مسابقه برای ترقی و پيشرفت خویش ، بیشتر بفضل خداوند توانا و بازوی جوانان وطن اعتماد کرده ميتوانيم .

ب - تخنيك پلاننگ :

در مورد تخنيك پلاننگ كه در حقيقت عمل طرح و ترتيب پلان و بكار انداختن پلان انكشافی است ، ميخواهم بصورت مختصر بمرض رسا نم كه اساس پلان احصائيه ها و معلومات موثوق را جمع به منابع طبيعي و مالی و قوه كار افراد و هم فعاليتهاي اقتصادی مالی و پولی کشور است ؛ زیرا تازمانيكه حقه يق گذشته و موجوده به طور حقيقي فهميده نشود برای آينده نمیتوان پيش بينی و اتخاذ تصميمات نمود .

در مالک عقب مانده جهان ، احصائيه های اقتصادی و مالی و سروری های منابع طبيعي بصورت يقين موجود نبوده و نظر بعدم موجوديت متخصمين و اهل فن ، احصائيه ها و معلومات و اتقي هنوز هم طور يك لازم است درك نگردیده است و نظر بهمين علت عمل طرح و ترتيب پلان بمشكلات مواجه گردیده و پيش بينيهای اضافه از پنجاه فيصد تفاوت ميکند ، لذا از احصائيه ها و معلومات موجوده بايد به بهترين شکل و صورت منطقی و عقلی استفاده بعمل آيد .

اکثر علمای اقتصاد نظر بهمين علت معتقد اند كه در مالک عقب مانده در ختم هر سال بايد به تمام قسمتهای پلان انكشافی تجديد نظر شود ، زیرا قسمتهای مختلفه پلان عمومی اقتصادی تا اندازه زياد متکی بیک ديگر بوده و تحولات و تغييراتيكه در يك قسمت پلان بعمل می آيد ، تمام قسمتهای ديگر را متأثر می سازد .

بطور مثال زراعت در حيات اقتصادی عقب مانده ، رول مهمی را بازی

میکند، در حالیکه فعالیت‌های زراعتی و استحصالات زراعتی مطیع عوامل طبیعی از قبیل آب و هوا، باران و زلزله و یا قلت آب و غیره بوده و همچنان بازارهای بین‌المللی مواد زراعتی تابع قوانین عرضه و تقاضا بوده و قیمت چنین مواد همیشه متغیر متحول می باشد.

چون در آمد اسعار خارجی اکثر ممالک عقب مانده جهان از راه صادرات مواد زراعتی تهیه میشود و پیشبرد پروژه های انکشافی کثیراً از راه چنین در آمد اسعاری فی‌ناتسمان میشود، لذا اگر عوامل طبیعی غیر مساعد باشد، در استحصالات زراعتی نظر به پیمانه که بیش بینی شده، تقلیل فاحش بعمل می آید و عواید اسعاری بیش بینی شده نیز متاثر گردد دیده و تقلیل می یابد و تأثیرات آن به تمام قسمتهای پلان اقتصادی، احساس می‌گردد و ازین رهگذر و نظر به عوامل دیگر لزوماً به پروگرامها و پروژه های داخل پلان عمومی اقتصادی باید ارسال تجدید نظر شده، مراقت دایمی و تعدیلات لازمه در پیش بینی ها بعمل آید، تا اینکه همه شقون پلان بصورت متوازن و هم آهنگی، پیش رفت نموده نتایج مستحصله فعاقت بخش باشد و اگر چنین تجدید نظر و تعدیلات بعمل نمی آید، امکان دارد پروژه های صنعتی همه به پایانه تکمیل نرسد، اما پروژه تولید برق که از ان در صنایع استفاده بعمل می آید، تکمیل نگردیده از صنایع مملکت و سرمایه های هنگفتیکه در صنایع بصورت رسیده، استفاده مطلوب شده نتواند.

زمانیکه پلان عمومی اقتصادی کشور داخل ساحة تطبیق میگردد تمام منابع در راه و مقاصدیکه بیش بینی شده، مورد استفاده قرار گرفته و سیور حرکت به سمت انجام مرامهای تثبیت شده، آغاز می گردد، درین وقت است که کلیه افراد مملکت با صمیمیت و علاقه با تمام مساعی و توانیکه دارند، اجرای وظایف محوئه خود را بشمارند و تمام دوایر و مؤسسات و شعبات مملکت در اجرای امور از تعاون و مساعدت کار گرفته و عقیده راسخ داشته باشند که صمیمیت و علاقه صرف مساعی و همکاری بین همه افراد

توليدات و مسائل اقتصادی ما

و طبقات مملکت، پلان اقتصادی پنجساله را در چهار سال تکمیل نموده می توانند. درین مورد بنافلی سردار محمد داؤد در یکی از بیانیه های خود اظهار داشته اند: (باید این ایمان و عقیده را در ذهن خود نگاه داریم که حق داریم بحث یک ملت درین دنیا، شرافتمندانه زیست کنیم و اگر ایمان و عقیده ما به مشروعیت عقیده و قدسیت اعمال ثابت و تزلزل ناپذیر است، ییاری خدای بزرگ در برابر خود باین هدف رسیدنی هستیم!)

با ذکر مراتب فوق، بحث پلان اقتصادی را خاتمه میدهم و نظر باینکه نخستین پلان پنجساله مملکت هنوز مراحل قانونی خود را نرفته بوده در مورد اظهار نظریه و عقیده نگردیده اما وقتیکه پلان انکشافی مداخله تکریم میگردد، امیدواریم راجع به قسمتهای مختلفه خدمات هافینا، نسیمان و همیزه به وطنان عزیز از نقطه نظر اقتصاد و مالیه نظریات و چیز خود را تقدیم نماییم.

نتیجه :

افغانستان عزیز در زمره ممالک عقب مانده جهان شامل بوده و مطالعه و خصوصیات اقتصادی و مالی کشور و تدقیق اقتصادیات همین عزیز واضح میسازد که ساحه توليدات و استحصالات ما به بیمانه خیلی محدود بوده و حیات اقتصادی و اجتماعی مملکتی بقا لیتهای زراعتی بوده و معیار زندگی و حیات افراد، نظر باینکه تا حال نتوانسته ایم از علوم و تکنالوژی و سرمایه های ملی در عمل تولید استفاده نماییم، بیک حالت ابتدایی دوام دارد و در حالیکه خداوند توانا برای کشور عزیز ما منابع سرشار طبیعی و اراضی حاصلخیز نصیب گردانیده است.

تزیید توليدات در مملکت که بیگانه عامل بلند بردن سویه زندگی افراد محسوب میگردد عبارت از مرام اقتصادی ما برای سالیان آیندیم است که اقدامات اساسی که ذیل را از عمه اولتر و بیشتر ایجاد میکنند (۱) تزیید قوه کار افراد، پیشبرد و اجرای همه امور کشور، با انداز قزیه زیاد مربوط به داشتن اشخاص با کفایت متخصصین و افراد فنیست است، زیرا تعلیم و تربیه و داشتن وسایل تکنالوژی و صنعت خوب قوه کلید

افراد را بیشتر ساخته از نقطه نظر فهم و مصلک آنها را برای انجام امور بصورت بهتر آماده میسازد و از همین نقطه نظر مصارفیکه در راه تعلیم و تربیه و بهبود صحت عامه مملکت صورت میگیرد، بهترین سرمایه گذاری در راه انکشاف اقتصادی اجتماعی مملکت محسوب میگردد زیرا تنها و تنها متخصصین و اهل فن میتوانند امور اداری و تشکیکی مملکت را در تمام مراحل و درجات بصورت بهتری اجراء نمایند.

(۲) تشکیل سرمایه، سرمایه مهمترین عامل تولید بوده و تشکیل سرمایه در راه تولیدات و انکشاف اقتصادی، یک امر حتمی محسوب گرددیده است. تشویق صرفه نمودن و تولید یک عادت بس انداز کردن، در بین همه افراد کشور مهمترین اقدامی در راه تشکیل سرمایه بشمار میرود.

(۳) تثبیت خط مشی و تنظیم امور، تثبیت خط مشی اقتصادی حقایق و مرام کشور را بهمه واضح ساخته، تعاون و تساندر را در بین همه افراد بیشتر گردانیده و تنظیم صحیح امور، اعتماد کامل را در بین همه طبقات ملت بوجود آورده روحیه ملی را قوت می بخشد.

خوش بختانه نظر به تصمیم و اراده حکومت فعال ما تثبیت خط مشی اقتصادی مملکت صورت گرفته و در نتیجه مطالعات، تحقیقات و تدقیقات متخصصین و اهل فن، نخستین بلان عمومی اقتصادی کشور بمنظور تنظیم امور و تأمین سعادت جامعه، طرح و ترتیب گردیده و عنقریب داخل ساحه عمل میگردد. مسئولیتیکه همه افراد مملکت در پیشبرد و تکمیل بلان اقتصادی کشور دارند، در تاریخ این مملکت باستانی بی سابقه بوده و از همه وقت سنگین تر است. دانستن این حقیقت که ما همه کارهای دشوار و ظایف سنگین ملی را جهت اعتلای میهن عزیز در مقابل داریم، بما اجرات میدهد که با یک عالم فوق و علاقه در انجام خدمات اجتماعی و ملی سهم گرفته و آتش عشق به خدمت را در قلوب خود بیفروزیم و در ادای دین وجدانی مشکل خود، جد و جهد و صرف مسامی نماییم زیرا یکی از علمای مشهور اظهار داشته است (در انجام کارهای دشوار نشاط بسیار موجود است). عبدالکریم حکیمی متخصص اقتصاد و مالیه

بشریت سیر ارتقایی خود را با سرعت و متانت ادامه داده و یا نهوض و بیداری کاملی مراحل نشو و نکامل را همی پیماید برای رسیدن به آن سال دیرین خود اینک وارد مراحل نوینی گردیده و موانع هدیده را از جلو آرزوهای خویش برداشته است. با مشکلات طبیعی موافقانه مجادله نموده و در بعضی موارد حتی بیشتر از حد معمول پیش رفته است. آری انسان امروز با تکنیک قویتر علم وسیعتر و مساعی بلیغتری از گذشته ها ی پیش بهای طبیعی مستفید میگردد و با شکافتن ذره و استفاده از نیروی خارق آسای اتمی، بهشتان مبهکرات ساینسی موفق گردیده، که باری تصور آنها هم بیمورد دانسته شده باعث اتلاف وقت تلقی میگردد. در امور طبی، صنعتی و زراعی کامیابی های شکفت انگیزی روداده و بر امراض مدهش و مهلکی امثال سرطان و تراخوم و غیره غلبه حاصل کرده و در تدای دیگر امراض و بیماریهای مزمن و مخوف و سابل مفیدتری معرفی گردیده است. مقدمات مسافرت بطرف فضا و کرات سماوی فراهم شده و فکر تأسیس ستیشن های هوایی، دست و دماغ انسان امروزی را بغود سخت منهدم نموده است. زود باشد که ماه مصنوعی رسماً بدوران افکنده شود و اسرار طبقات بلند تر از اتمو سفر کشف گردد، از بحر مستخرجات جدیدی بحث مواد غذایی طرف استفاده قرار گیرند و خفایای نقاط مجهول

ودور افتاده زمین، مخصوصاً در حصص قطبی و فاره افترا کتک آشکارا شوند. مسابقه بی سابقه تسلیحات مدهشترین اسلحه فتاکه را بدست انسان داده و انرژی ها بدروجنی درهین حالیکه قوای حربی اورا تقویه بخشیده، نسبت به زندگی آینده هم اورا خیلی نگران و مضطرب نموده است. رویهم رفته بشر در هر ساحه پیشرفته و به چیزهای نوی دست یافته که شمردن هر کدام و تشریح و تفسیر آنها کتایبهای مبسوطی میخوهد و اینک مهمترین مخترعات جدیده را که در ۱۳۳۴ رسماً معرفی گردیده اند، با ایجاز تمام تا اندازه که مطالعات ناقصه اجازه میدهد، ذیلاً عرضه میداریم.

در این سال، بشر راجع به نیای طبیعی و جهان ماحول خود معلومات بیشتری حاصل کرد و مطالعاتش عمیقتر صورت گرفت. اودر بحر خیلی یلایان رفت و در هوا خیلی بلند برآمد چنانچه یکی از کتلونل های بحری امریکا بنام (ماریون ای کارل) ذریعه سکای راکت نوع دو کلاس به ارتفاع ۸۳۰۰۰ فوت در هوا بلند گردید و یکی از رجال بحری فرانس به اسم (پروفسور بیکارد) در آلت (اف، ان، آر، اس ۳) تا عمق ۱۰۰۰۰ فوت زیر بحر رفت. امیر البحر اتانزونی (همان ایکوان) تحت البحری را در آب انداخت که ذریعه قوای اتومی حرکت مینماید و میتواند گرداگرد نیارا دور بزند، بدون آنکه به سطح آب برآید.

در این سال تیوری عمومی تشکیل جهان و تأثیر عمل انفجارها درین تگون در اثر مطالعات جدیده منجم ها لیندی الاصل (ترهار) بیشتر تقویت یافت و او بهر جهان را از ۲۰ الی ۵۰ بیلیون سال تخمین نمود. داکتر (مارسل شین) که در یونیورسیتی شیکاگو مصروف مطالعه و انجام وظیفه است، متذکر شد آنکه بمبارد اشعه کازمک در اتموسفر دارای چنان انرژی میا شد که شاید پنجاه میلیون مرتبه از انرژی بمب اورا نیومز یاده تر دانسته شود. باین منبع جلیونیدی و حیرت زای انرژی بواسطه بالونی که ۱۰۰۰۰۰ فوت بلند گردیده و دارای پلای های مخصوصه فوتوگرافی بود، ریکاردگیری شد.

مختصین قوای عسکری خبر دادند که نزدیک است زمین دارای ماه مصنوعی گردد و یکی از متخصصین روسی موسوم به (وی دو پرو نراو) واضح ساخت که مملکتش بزودی ماه مصنوعی خواهد داشت. او پیشگویی کرد که در خلال سی سال آینده، مسافرت انسان در طبقه بلندتر از اتموسفیر صورت گرفته و انسان درین مدت دورادور ماه گردش خواهد کرد.

در مورد ارکبولوجی مطالعات بیشتری بعمل آمد و چنان اسکلت انسانیهای عصر ماضیه را کشف کردند که میگویند ۷۵۰۰۰ سال قبل در زمین زندگی داشتند. در یکی از اهرام مصر، جهاز مخصوص تدفین کشف گردید که حسب نظریه متخصصین، مخصوص روح فرعون ساخته شده بود. در چلی برفراز کوه اندیز، جسد مرده و سالم یکی از فرزندان انکا بدست آمد که وفق کشفات مطلعین، از مرگ او ۴۰۰ سال میگذرد.

نوع بشر روز بروز در حال تزیاید است و موضوع تهیه مواد غذایی اینک مشکل بزرگی را فراهم نموده، لذا تحقیقات برای پیداوار غذایی جدید سرعت ادامه داشت و مخصوصاً راجع به انواع متعدده نباتات بحری بنام «الکای» تجربه های وسیعتری بعمل آمد و این حقیقت کشف گردید که آنها دارای چنان مواد غذایی میباشند که ضرورت حیاتی بشر را بخوبی تکافو میتوانند. الکا در هر جا میروید و برای نموی خود صرف روشنی، آب و مواد کیمیاوی ارزانی بکار دارد.

در این سال لابراتوارها به کشفیات بزرگی موفقیت یافته اند و یونیورسیتی کالیفورنیا کمره اختراع کرده که در سه میلیون یک ثانیه عکس میگیرد و ذریعه آن از امواج یک بمب اتمی در حین انفجار بخوبی عکس بر میدارند. یک ماشین الیکترونی اختراع کردند که کیفیت های جوی را بخود جذب کرده و از روی ارقام متخذ، حوادث جوی را در خلال ۲۴ ساعت پیشگویی میکنند. انجینیران آر، سی، ا، در تپها و نوار های مقناطیسی تصویر های تلوویزیونی را ریکاردگیری میتوانند و میگویند به این

ذریعه در تصاویر متحرک فوتوگرافی الیکترونی را بکار برده میتوانند، در حالیکه مصارف آن هم خیلی اندک باشد .
گویا درین سال سیانس یک تعداد سؤال های حل نا شده بشر را بدرستی حل کرده و آنها را جواب داد .

تأثیرات مخوف بمب هایید روجن و تو سعه

استعمال تعمیری نیروی اتموم

چون جزئیات قوه ها بدروجن و نیروی فوق العاده آن کشف گردید فصل جدیدی در تاریخ عصر اتموم اضافه شد . حکومت اتانزونی چنین واضح ساخت که بمب ها بدروجن مستعمله در نوامبر ۱۹۵۲ در سطح بحر الکامل حفره بزرگی ایجاد کرد که ۱۷۵ فٹ عمق و یک میل عرض داشت و بمب دوم ها بدروجنی که در مارچ ۱۹۵۴ طرف استعمال قرار گرفت، تأثیر فوق را دوچند کردانید . کومشنرانرژی اتمومی بنام (لیوس شتراس) متذکر شد که بمب های ها بدروجن آنقدر نیرو و توان دارند که یک شهر را بکلی زیر و رو کنند . ما لکنکوف واضح ساخت که بمب های اتمومی میتوانند مدنیت را کاملاً از صحنه کیتی بزدايند، لذا در این سال پلان تخلیه ساکنین تمام شهرها را بصورت اساسیتری مدنظر قرار دادند و عملاً با اقدامات مکملتری مبادرت ورزیدند و همین عمل موجب گردید تا یک سیستم تقبش و کشتول دنیایی درین باره روی کار آورده شود و روی همین منظور بین زعمای روسیه و امریکا نامه ها مبادله گردید و پیش نهاد ها طرح شدند که در آن جمله پیش نهاد اسمانهای بازو هکس برداری از مواضع حربی بیش از همه برازندگی دارند .

اجرای انرژی اتمومی تنها تخریبی نیست . کومیسون انرژی اتمومی بلانی روی کار آورد تا ذریعه آن ری اکتورهای اتمومی بسازند و بواسطه اینها قابلیت تولیدی این قوا را بصورت بهتری کشف کنند . تجربه ها

جهت بکاربردن اشمهٔ اتمومی برای حفظ غذا، بتازگی آنها درین سال رو به تکامل نهاد. لایراتوارملی لانکه آیلند در نیویارک بمؤقتت بزرگی نایل گردید و در مورد نشو و نمای بته ها و نباتات طرف توجه شمشع اتمومی را با کامیابی حیرت آوری انجام داد و حال آنکه تولید و تکثیر این نباتات بصورت هادی نجر به متوالی چندین ساله و زحمات فوق العاده را ایجاب مینماید. از شمشعات اتمومی و قوای رادیواکتیف در بیماریهای بزرگ، جراحات استفاده های شایانی نمودند و ادویه جدیدی روی کار آورده و لوکو موئیف اتمومی و انجمن اتمومی طیاره هم سر دست گرفته شد.

ده سال بعد از هیرو شیمیا که اولین بمب اتمومی بشر در انجا بکار برده شد، بتعداد ۱۲۰۰ نفر عالم ۷۲ ملت در عمارت مجمع ملل جمع شدند و او بین کنفرانس بین المللی استفاده صلحجویانه از انرژی اتموم در ژنیوا انعقاد یافت. درین کنفرانس آراء و افکار علمی مبادله گردید و متخصصین سیاسی از نظرات یکدیگر استفاده نمودند و موارد استعمال رادیو-آیسو توپ ها را در طبابت و صنعت طرف دقت قرار دادند. درین سال برتانیه بساختن ری اکتور های قوای اتمومی جهت پیشبرد امور دریانوردی مصروف گردید. رئیس کنفرانس مذکور بها بها چنین پیشگویی کرد که در ۱۹۷۵ انسان میتواند فلاق ها بدریون را به انرژی برقی که هزار مرتبه از قوای اتموم قویتر است متبدل نماید.

درین سال تجربیات و آمادگی برای صعود در طبقات بلندتر هوا گرفته شد و بمب افکن های جدید و بمب های کوچک اتمومی معرفی گردیدند. اولین بمب اتمومی هزارها یونند وزن داشت ولی حال متخصصین اشمه را میدادند که بمب های جدید اتمومی خیلی کوچک بوده و قطر آنها بادانه یک توپ است. انجی مطابقت خواهد نمود و حیثیت خمپاره های کوچک را خواهند داشت و وزن خمپاره های هشت انجی اتمومی ۲۴۰ یونند نخواهد بود و یک طیاره جنگن میتواند شانزده عدد این نوع بمب را با خود حمل نماید.

وهریک از آنها میتواند یک شهر متوسط را ویران کند. طیارات بمب-افکن AB ۴۷ هر کدام پنجاه عدد بمب موصوف را با خود بموضع خلبی دور حمل می نمایند و در یک ساحه صنعتی همه را فرو می ریزند ، اخیراً ساختن چنان خمپاره های اتومی را سردست گرفتند که در توپهای ۸ ، ۴ ، ۱۰۰ انچی استعمال کردند. این نوع خمپاره ها از تا نکها نیز فیر خواهند کردید و اگر بصورت بمب ساخته شوند صد ها عدد آن را مانند نشر اوراق ذریعه طیاره بر زمین خواهند افکند . یک دسته از متخصصین فوای ذره وی میگویند که بمب های کوچک اتومی نسبت به بمب های بزرگ تأثیر عسکری بیشتری وارد میکنند .

بمب اتومی زیر زمینی

اغلب بمب های اتومی بر روی زمین افلاقی می نماید که از فضا بالای یک برج

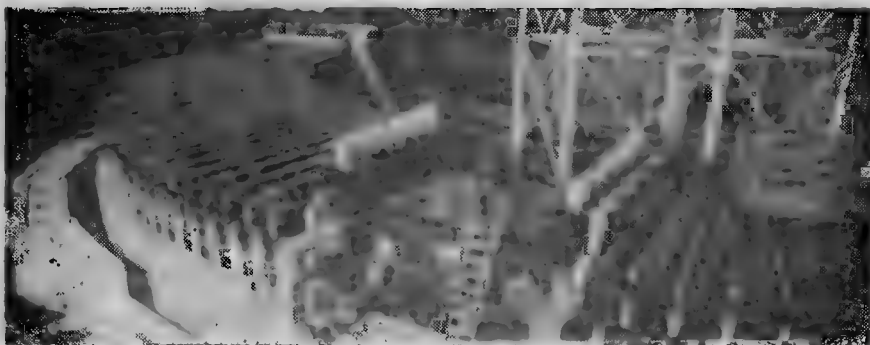

بمب اتومی زیر زمینی

مرتفع ، عمارت و باروی جاده و میدان افکنده میشوند و در روی زمین انفجار می یابند ولی اخیراً در نیوادا بمب اتوم رادر زیر زمین منفجر ساختند ، به این طریق که يك بمب هادی ذروی رادر زمین يك عمق معین مخفی کردند و چون منفجر گردید روشنی و حرارت نسبة كمتري از آن متصاعد گردید ولی در عوض طبقات ضخیم گرد و خاك و توده های عظیم مژاد ارضی را به هوا متلاشی گردانید . بعضی از این طبقات ارضی بدرجه سنگین بودند که فوراً پس افتیده و ذرات رادیو اکتیوی را بيك فاصله زیاد پخش کردند يك طبقه ابر رادیو اکتیف برای سه و نیم ساعت در فضا بلند بود ولی از محل انفلاق بمب دور نميگزدید . بعد از این ساحه انفلاقیهای اتومی ذریعه ثقب های زیر زمینی توسعه خواهد پذیرفت و مانع بزرگی را برای فوه های زمینی تشکيل خواهد داد (در فوتو ، عساكر انفلاق بمب اتومی زیر زمینی را در نیوادا تماشا میکنند)

دستگاه اتوم شکن

يك تپ جدید دستگاه مولد قوا عبارت است از اتوم شکن نیوا تروم که مودل آن (عکس پایین) در نیورستی کلیفورنیا بملاحظه میرسد ، این ماشین دارای انرژی فوق العاده میباشد ، به اندازه بیش از ۵ میلیون ولت .

بيټري اتومي

اخبراً در امريکا بيټري ها بي را طرف استفاده قرار داده اند که
ذريعه نيروي اتومي بکار می افتند. درين عکس پال را بورت متعصب

بيټري اتومي

فزيک د آر، سي، اې را ملاحظه ميکنيد که با بکار انداختن بيټري
اتومي يک کوشکي را ميخواهد امتحان نمايد. را ديو اکتيف سترا نتيوم
۹۰ در قا هډه يک سلندر کو چک و انجام يک ميله کو چک (عکس
بالا) ، ذخيره شده که بطرف چپ نقل داده ميشود و جريان موج بيټري
را حسب مطلوب بکار مي اندازد .

لباس جدید پلاستیکی بمقابل رادیو اکتیف
چندی قبل چون بعضی از مواد دارای ذرات رادیواکتیف نمیو داند
خطر ناک دانسته شده و به آنها دست زده نمیتوانستند. اخیراً برای
از بین بردن این مشکل بزرگ ادوات وسامان جدیدی کشف گردید

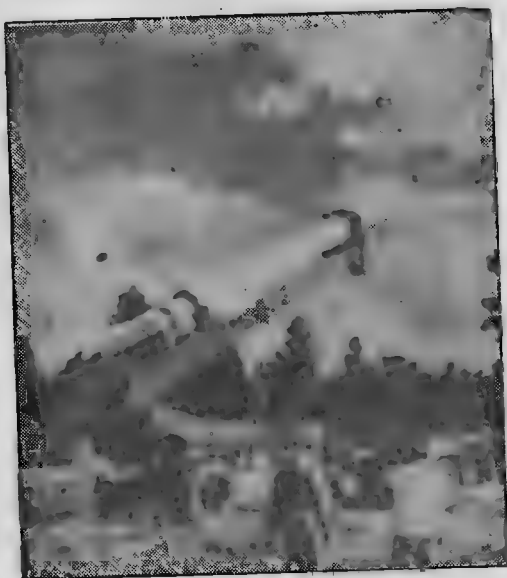

لباس جدید پلاستیکی

که با استعمال آنها، مخاطرات رادیو اکتیوی مواد را از بین برده اند و بهر چیز محفوظانه دست میزنند. طوری که درین فوټو ملاحظه مینمایید لباس جدید پلاستیکی تحت فشار هوا قرار داده شد و کسار گریز از خطر حفاظه می نماید و ماسکی را که ملاحظه میکنید صرف و جقی طرف استفاده قرار میدهند که لباس مذکور از کدام موضعی یاره گر در و خطر در جهاز تنفس و چهره احساس شود.

توپ جدید اتومی

واحد های عسکر
میدانی امریکا اینک
با توپ جدید اتومی
مجهز گردیده اند که
تأثیر آن خیلی زیاد
و مدتهاست. قطر
این توپ اتومی ۲۸۰
میلیمتر میباشد. مرمی
های رهبری شده این
توپ هدفهای خود را
بفاصله دورتر از بیست
میل تحت تعرض قرار
میدهد و آنها را
تاما از بین میبرد.

توپ جدید اتومی

سماد اتومی

استفاده صلح آمیز از انرژی اتومی موارد استعمال زیادی پیدا کرده و مخصوصاً به این واسطه جهت پیشرفت امور زراعتی به فعالیت های زیادی

متشبهت گر دیدم اند
چنانکه درین فو تو
ملاحظه می نماید
متخصص زراعتی بنام
پ، ژلند، برای
نشو و نمای برکهای لوبیا
پاروی اتومی را بکار
میبرد. اخیراً چنین
کشف کرد که
فاسفور رادیو اکتیوی
که محصول پیل های
اتومی میباشند برای
تغذیه سریعتر نباتات
خیلی مؤثر دانسته
میشود، لذا تحقیقات

خود را در این زمینه
مؤقتانه توسعه داده اند.

بقه رادیو اکتیف شده در طبابت

داکترای، ام جیلنگ که در یو یورستی شیکاگو کار میکند، بقه
رادیو اکتیف شده را در تحقیقات طبی مورد مطالعه قرار داد. او اولاً
بقه مذکور را ذریعه حلزون های باقی رادیو اکتیف شده تغذیه نمود
و آنکهی اندازه تأثیرات ادویه رادیو اکتیفی را در عصارهای غدوی حیوان
موصوف مورد آزمایش قرار داد و نتیجه تأثیر آن را در قلب حیوان
بخود معلوم کرد.

داکتر جېلنگ وېقه راديو اکتيف شده

د يو يک چشمه

این آله جدید الاختراع حربی عبارت است از کثرت عظیم الجثه که دارای ۱۰۰- انچ طول بوده و در اتا زونی اخیراً طرف استفاده قرار داده شده است. این کمره آتقدر قابلیت و حساسیت دارد که از بین طبقات کلفت مه و غبار، اهداف میدان جنگ را بفاصله ۳۰ میل دور عکس برداری میکند. کمره موصوف دارای عدسیه های مخصوص تیلی فوتوی ما تحت سرخ میباشد و از میان یک تلسکوپ، هدف خود را تحت رؤیت قرار میدهد.

دیو بک چشمه

پرواز عمودی

پرواز عمودی و فرود آمدن عمودی تا چندی قبل یکی از پرابلم‌های مهمه‌م هوا نوردی محسوب میگردید و از مدت‌های مدید است که کمپنی‌ها، مؤسسات طیاره سازی و متخصصین بر این مسئله پشت مجاهده میورزیدند و تا اینکه اخیراً وزارت دفاع انازونی، وثوقیت خود را در حل این مشکل اعلان نمود. با این طریق که طیاره اختراع نمودند که دارای پروانه‌های هلیکوپتر میباشد و این طیاره صعود و نزول عمودی را به سهولت انجام داده میتواند طیاره موصوف بنام داکس وی ۱۴ موسوم است که قیم طیاره و نیم هلیکوپتر میباشد و انجن آن تقریباً ۵۰۰۰ میل

فیساعت پرواز می نماید و چهار نفر مسافر را هم با خود حمل می کند. این
طیاره از بیامها و پلایت فارمهای آسمان خراشها برخاسته و بعد بهمان جا
فرود می آید و به میدان طیاره هیچ احتیاج ندارد. در ۱۹۵۶ از این طیاره
ها بصورت عمومی استفاده خواهند نمود. (عکس پایین)

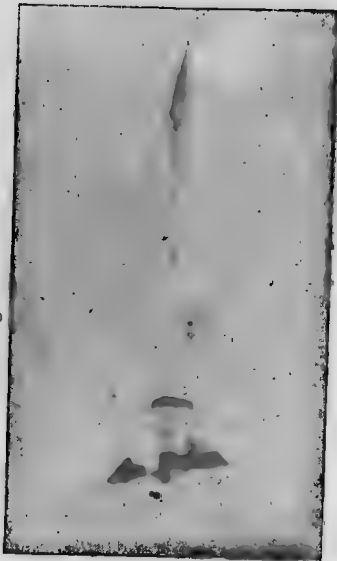

باز هوا

اخیراً در دویز یون ایلسیگو ندوی دو گلاس بمب افکن متوسط الحجم ولی
خیلی قوی بکار انداخته شده این بمب افکن جدید الاختراع بنام سکای هاک
دی، آی ۴۱ موسوم میباشد و با ماشین جهت نوع رایت ژ ۶۵ مجهز بوده
۷۲۰۰ پوند وزن دارد. بمب افکن موصوف میتوانند که با خود راکت ها، مرمی ها
بمب انوم و دیگر اسلحه را حمل کنند.

هلیکوپتر ترا انسپورت

شرکت طیاره را، انی سیکورسکی جدیداً هلیکوپتری را در امور ترا انسپورت بکار انداخته است که برای بحریه اتانزونی بصورت بسیار دلچسپی طرف استفاده قرار گرفت. هلیکوپتر موصوف بنام (اکس، آر ۲، اس آی) یاد میشود و دارای دو انجن میباشد و ۶ نفر عسکر کاملاً مجهز را با خود حمل میتواند.

چهار هزار میل فی ساعت:

بحریه اتانزونی اخیراً در محل وایت سندس راکتی را بنام راکت ویکنگک نمبر ۱۰ بیرواز در آورد راکت مذکور فی ساعت ۴۰۰۰ میل به هوا بلند گردید. این راکت از نوع راکت های یک طبقه بی محسوب شد. و به ارتفاع ۳۶ میل اوج گرفت

تانک تی ۳۲

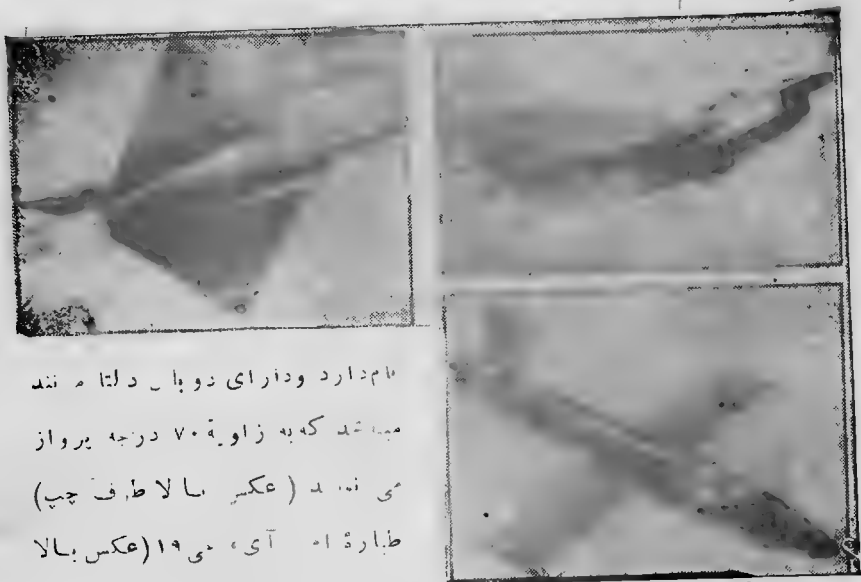
عسکر امریکایی اینک با تانک جدیدی مجهز گردیده است که در فامبلی چهار تانک بعد جنگ عمومی دوم از مهمترین انواع آنها محسوب

راکت اخیر ۱۰

میکردد این تانک دارای توپ ۱۲۰ ملیمتری میباشد که سرعت و شدت اصابت آن خیلی زیاد است. در حصة بالایی تانک موصوف برای دفاع موضعی درست کرده اند، که بصورت اتوماتیک بکار می افتد.

طیارات جنگی جدید روسی

در روسیه طیارات جنگی مهمی اختراع کرده اند که فو تو ی بعضی از
آنها را اینجا ملاحظه می نماید. یکی ازین طیارات جنگی (شبه معین طیار)

نام دارد و دارای دو بال دلتا مانند

میباشد که به زاویه ۷۰ درجه پرواز

می نماید (عکس بالا طرف چپ)

طیاره ای آی، بی ۱۹ (عکس بالا

طرف راست) دارای دو انجن جت

بوده و در بین خود رادار هم دارد. طیاره جنگی روسی وی ۱۰، کی ۲۱

(عکس بالا قسمت پایین) دارای راکت بوده و در یک دقیقه ۱۵۰۰۰ فوت بلند

رفته می تواند.

ریکاردر دنیایی سرعت

لیونیننت کلونیل جان بی ستاپ که در قوای فضایی امریکا مصروف

خدمت است، اخیراً در راکت نوع روتروپ در حالیکه بتجارب ابتدایی

مصروف بود ریکاردر دنیایی سرعت را فراهم نمود - این راکت علمارادر

تحقیقات شان کمک نموده و تأثیر جریان هوا را در هوا بازاری که فی ساعت ۱۸۰۰ میل طیran دارند و خود را از طیاره پرتاب میکنند، معلوم می نمایند.

ماشین گن سبک جدید

لورن-سی کوک یک افسر امریکایی درین اواخر یک ماشین گن جدید و سبکی اختراع کرده که چهار پا و وزن دارد. این اختراع طرف دلچسپی

و مذاکره زیاد انجیران و متخصصین قرار گرفت. مخترع موصوف چنین ادعا دارد که اختراعش در یک دقیقه ۷۰۰ فیر میتواند، در فو تو مخترع را با اختراعش ملاحظه می نماید.

ماشین گن فوق العاده

۱. انجیران موتور فورداخیراً ماشین گن فوق العاده اختراع کرده اند که هم خمپاره های ۲۰ ملبتری را فیر می نماید و هم گلوله های ۵۰ کالیبر را این ماشین گن ها در طیارات جنگی اتانونی مورد استفاده قرار داده شده و خیلی مؤثر ثابت گردیده اند.

نقشه شفاف عسکری

در مرکز دفاع ملکی امریکا اینک نقشه بزرگ و شفافی اختراع کرده اند که بواسطه آن راه و موقعیت طیاره دشمن بغوی تثبیت می یابد. درین نقشه چون ذریعه آله معینه موقعیت طیاره دشمن کشف گردید، فوراً اطلاع لازمه تلیفونی بر مرکز قوای دفاعی ابلاغ میشود، بواسطه رادار طیاره رادر حال پرواز ملاحظه میکنند.

تیلویزیون در میدان جنگ

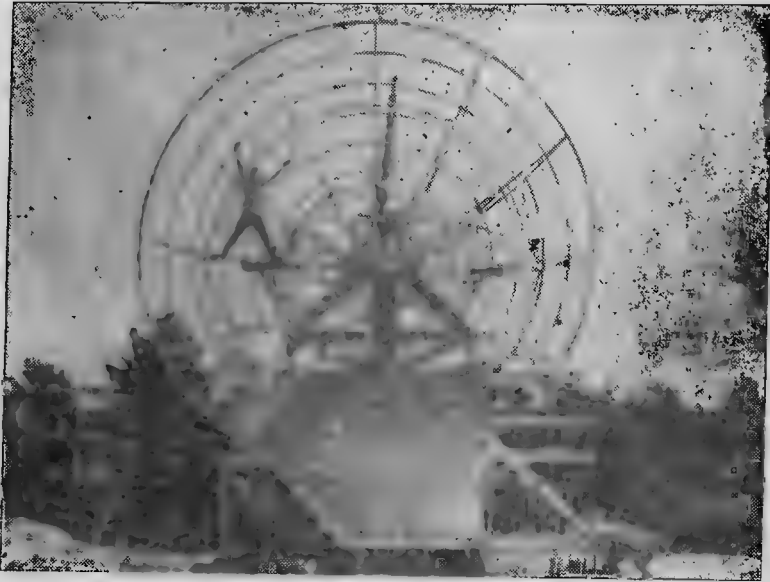
صنعت تیلویزیون امروز بهرجه انکشاف پیدا کرده که حالا در میدان جنگ هم از آن استفاده می نمایند و مخصوصاً در تعلیم و تربیه جدید عسکری این میتود را بیشتر بکار می برند و تازه ترین وسیله ارسال اطلاع از میدان محاربه همانا تیلویزیون قرار داده و بکار گرفته شده و مینی ذریعه قوماندهائی که پیشرفت جنگ را بواسطه تیلویزیون نظارت می نمایند، بغوی کنترل شده میتوانند.

ترانسپورت طیارات جت

صنعت طیاره سازی امریکا به منتها درجه ترفی خود در سیده و فعلاً برای پرواز های ملکی طیارات جت در آن سرزمین بکار افتیده است، چنانچه جت جدیدی بنام ستراتو لایر ۷۰۷ پرواز ابتدایی خود را از سیتل الی واشنگتن موفقانه انجام داد و مسافرین به این طریق در خلال هفت ساعت بر روی اوقیانوس طیران نموده و در مدت چهار و نیم ساعت بر روی تمام ساحات قاره امریکا پرواز خواهند کرد، اینک دوره ترانسپورت جت فرار سیده و دنیا در ۱۲ ساعت طی خواهد شد.

رادیو تلسکوپ

برای کشف ابرهای هایدروجنی در فضا های بین ستاره‌ای جدید
آله اختراع کرده اند بنام رادیو تلسکوپ . این آله طبقات نازک
هایدروجن را که امواج رادیو را به فریسنسی های معین براد کاست

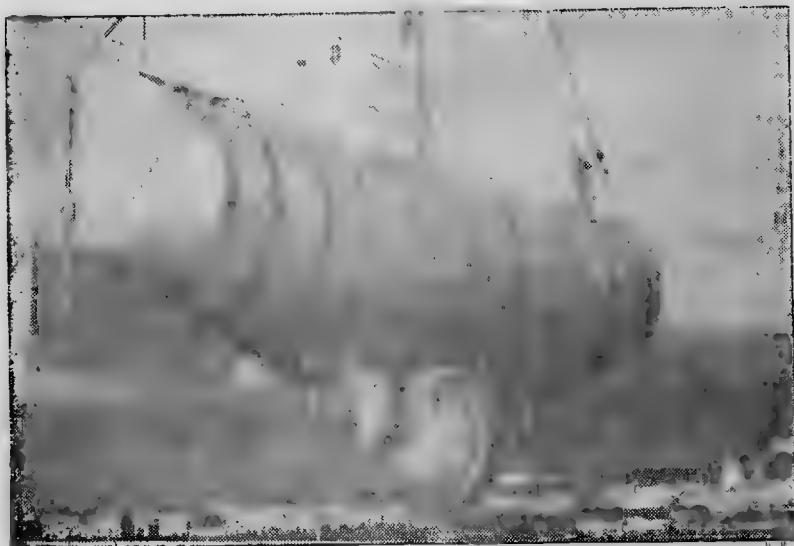
رادیو تلسکوپ

میکنند ، معلوم می نماید . منجمین در دارالفنون هارود امریکا این آله
را برای اطلاع مزید راجع به کهکشا آنها طرف استفاده قرار میدهند .

در عمق ۱۰۰۰۰ فـت

پروفسور بیکار د آله مخصوص تعیین اعماق را بنام (بانوسگنت)
که در کشتی موسوم به (تریست) نصب بود ، بکار انداخته عمق بحر را

دور از ساحل اقبالیا بی (تاریخین تریج) معلوم کرد. او تا عمق ۱۰۳۳۰
 فٹ پایان رفت. او میگوید فشار بحر در آنجا در هر مربع انچ ۵۰۰
 پونده بود. دیوارهای کمره غولادی این آله ۱ بر ۳ نیم انچ کلفتی
 داشت که در مقابل فشار مقاومت میتوانست. در کشتی منفذ کمره ۲۲۰۰۰
 کیلن کیسولین جاداده شده بود و سبکتر از آب بود تا بخوبی شناوری
 بتواند. باتی سکنت برای فرورفتن کیسولین را از خود بیرون کرده
 مبرود و قدر جا سنگینی اختیار میکرد و برای بالا آمدن حوالهای ریسک
 را که در کشتی موصوف چ داده اند بیرون انداخته میروند.

باتی سکنت

در تابستان سال ۳۴ يك هیأت از متخصصین اکادمی ساینس روسیه
 در اطراف جزیره البوشیان تا عمق ۲۲۹۶۰ فٹ فرورفتند و در اعماق بحر
 کوهانی را به ارتفاع ۱۰۰۰۰ فٹ که از جزیره هاوانی تا سرحد البوشیان
 امتداد دارند کشف کرده اند.

رادیوی دستی

رادیوی دستی جدید اختراع به میچ دست نصب میشود و دارای کوشکی هم میباشد. این رادیو براد گاست هارا از فاصله چهل میل

رادیوی دستی

اخذ میتواند. رادیوی موصوف در دسته های تعیین علامات و مخا برات مسکر امریک طرف استفاده قرار داده شد. و صرف چند اونس وزن دارد. این رادیو ذریعه يك بیتری کوچک سباب انرژی حاصل میکند.

استفاده از انرژی آفتاب

ذریعه بیتری های آفتابی از قوای شمس حرارت و انرژی تولید میکنند. آله که برای این منظور بدأ اختراع شده عبارت است از قطعات مخصوصه سلنیکون که شمع آفتاب را در روز به انرژی برفی

تبدیل می‌کند و بیتی هم دارد که ترانس‌میتور را دیوی خرد را بیکار انداخته و بفاصله چندین میل براد کاست می‌واند. چتر پتر آفتابی انرژی مولود از شعاع آفتاب را بقوت مبدل می‌سازد و یک موتور را بدو ران می‌آورد.

بیتی آفتابی

لا برای توار کمپنی تیلیفون بیل به این اختراع موفقیت حاصل کرد و بالای یک پایه تاریخی تیلیفون جا رجیا بیتی این قوارا که دا رای ۴۳۲ قرص سیاه می‌باشد و بر روی یک صفحه قرار دارند به ارتفاع ۲۹ فوت نصب کرد. هر یک از این قرص‌ها در بین محتوی شیشه والو می‌نیم قرار دارد و قرصه خالص سلیکون دانسته می‌شود و شعاع آفتاب را به انرژی برقی تبدیل می‌کند. انرژی اضافی را که در روز تولید می‌شود برای استفاده شبانه بیکار می‌برند، گفته می‌شود که بعد از این در صحاری

و بیابان ها انرژی آفتابی بیشتر از اتومی بسکار خواهند رفت و در مرمی های رهبری شده، اقامت مصنوعی مقابرات و رادیوها از این منبع سرشار استفاده خواهند کرد.

مکرو فون گوش

برای انجینیران صدا در طبارات محکری موجودیت صدا های زیاد موجب تکلیف و زحمت فراوانی میگردد و از مکرو فون بخوبی کار گرفته نمیتوانستند. اگر مکرو فون را قریب دهن قرار میدادند در آن صورت

مکرو فون مذکور آوازی اطراف و حتی صدای تنفس حامل خود را هم بر میداشت. مکرو فون های مخصوص

حلقی هم موجب تولید صداهای زیاد میگردد. اخیراً در نیورستی ایالت داویدو اکثرس امپوسر جان ژدریهر و هربرت اویر «بایشتیانی» فوای هوایی اینک مکرو فون گوش مخصوصی اختراع کرده اند. آنها در یافتند که دهن ناطق اگر پوشیده از آله جاذب صوت باشد ممکن است صدای اضعیف شنیده شود ولی تشخیص داده میشود. اما بواسطه ستاسکوپ که در یکی از گوشها قرار داده میشود و دارای مکرو فون هم میباشد. صدا

مکرو فون گوش

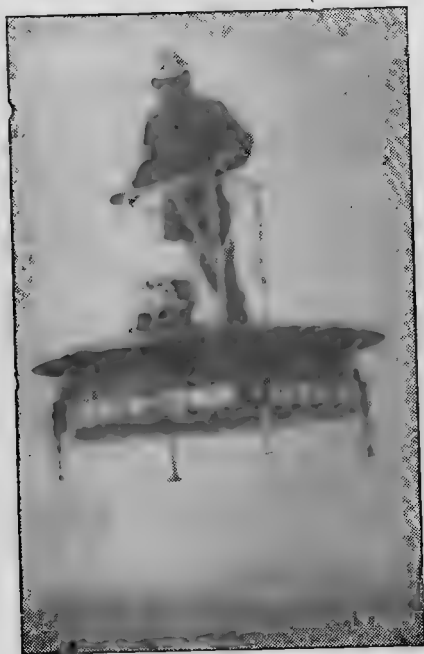
بخوبی بلند گردیده و حسب خواهش استماع میگردد.

خوبی مکرو فون گوش در آن است که صدای مطلوب را از دیگر صداها بخوبی مجری میسازد. این آله در کلاه مخصوص نصب بوده و ذریعه آن يك

پیلوت از راه بک کوش بغوی شنیده وهم بدیرستی حرف زده میتوانند و به این طریق صداها ی بیرونی اورا از جریان مغایراتش مانع نمیکردند .

قالینچه طیار

دریک میدان خارج از حدود یالوالو واقع در کلمیفورتیا بک آله فلزی در حالیکه دازای ششفت قطار و ۲فت ضخامت بود و صداهم برمی آورد. بهوا بلند کردید . پیلوت بالای بک پلست فارمی بر روی قرص آله

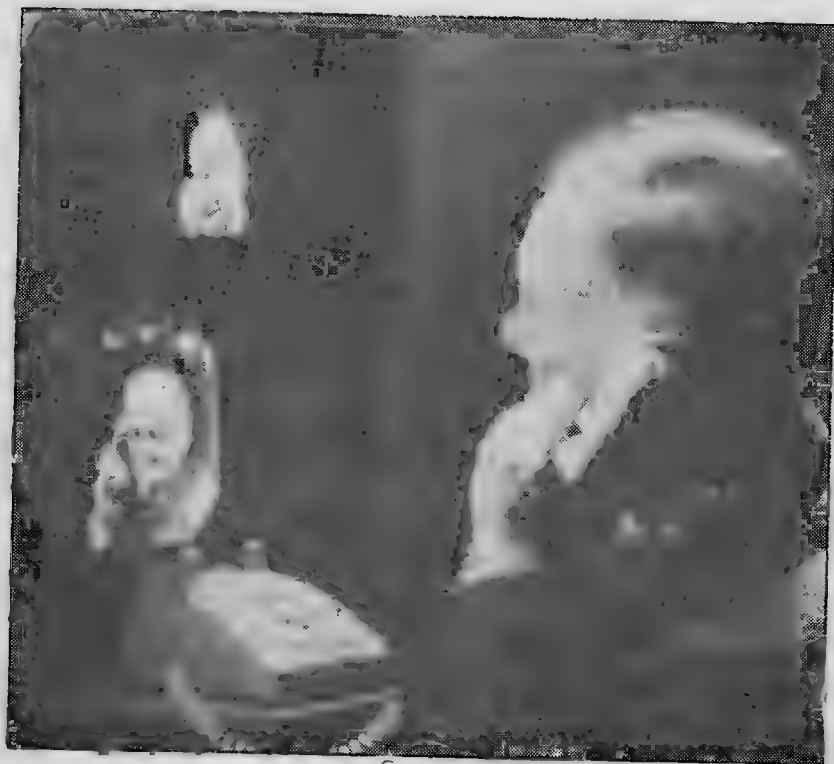
قالینچه طیار

قرار گرفته بود . این آله نه بال دارد و نه یرهای قابل دید . هلیکوپتر اختراع مذکور بنام قالینچه طیار موسوم است که اخیران هیلر هلیکوپتر آن را برای تحقیقات بحری ساخته اند . این اختراع دارای میتود جدید بود و رانندگی بوده و دو پروانه دوار در زیر پلست فارم آن جا دارند و هوا را از بین سوراخ ها در داخل بدنه دایره شکل آن بشدت کش می نما یند

و به این طریق آن را بلند میکنند . ممکن است بعد از این اختراع موصوف بهیث آله تفتیش و سکوت و امبولانس فضایی طرف استفاده قرار داده شود

تلفون تیلوینز یونی

در مغایرات تلفونی ابتکار مهم و خارق العاده و جدیدی
از تیلوینز یون در تلفون موفقاً کار گرفته اند چنانچه داکتر کی، لاب در سان

تلفون جدید تیلوینز یونی

دیسکو و افیج کلیفورتیا این اختراع جدید را عملاً مورد امتحان
و آزمایش قرار داد. بطوری که در فو تو بلا حظه می نمایند مایور ایلمر
را بنسن (عکس برده یایی) به اندازه یک میل از این تلفون فاصله دارد

وذریعه این ابتکار جدید بمقابل اوشخصیکه با تېلفون مذکور مذاکره می نماید، بوضاحت تام مشاهده میشود .

کشفیات جدید در باره زهره

مذهبین در مورد سیاره های بعید تر معلومات بیشتری دارند ولی اطلاعات آنها راجع به زهره این نزدیکترین همسایه زمین (۲۶ میلیون میل) خیلی ناقص و جزئی میباشد . بزرگی، کثافت و مدت دوران آن هنوز نامعین بوده و تا بحال کسی این سیاره را دیده نمیتوانسته است و روی آن دایماً از طبقات مهیوم ابر ما اند پوشیده میباشد .

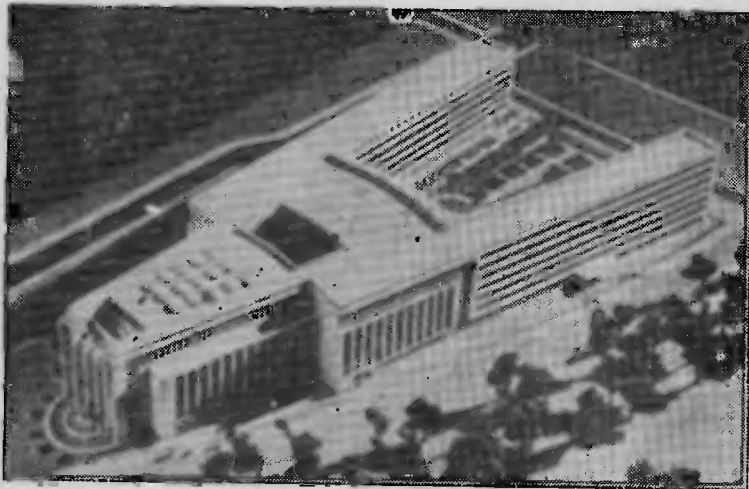
متخصص معروف استرو نومی به اسم جبرارد بی کوپر که در رصد گاه یارکس مصروف مطالعه میباشد، میگوید که او توانسته است حقایقی را راجع به این طبقه مهیوم ابر ما شد در روی سطح زهره کشف کند . او تلسکوپ ۸۲ اینچی رصد گاه یارکس را در نزدیکی فورت داوس واقع نیکساس بکار انداخت و بتعداد ۲۶۰ عکس برداشت به فسمی که درین فوتوما تمام شمعاعات دیگر را به استثنای شمع سرخ از فوتوما دور نمود همه این عکسها بتعداد شش طبقه تسمه ما اند را روشن و تاریک در کرد این سیاره ابر آلود نشان داد . او متیقن است که این تسمه ها با آب و هوای مناسبی از هر ارتباط بهم میرساند و همه آنها با مدار استوایی زهره موازی میباشد . زمین هم دارای همین مناطق اقلیمی دانسته میشود چنانچه حلقه ابر آلود زمین در کرد استوا و حلقه های صاف شده دیگر در دو طرف آن ، حقیقت فوق را واضح میسازد .

داکتر کوپر یقین دارد که این تسمه ها در اثر صعود و نزول امواج در اتموسفیر کاربن دای اکساید آن تولید میشود و تبوری او چنین است که چون امواج بطرف بالا حرکت میکنند، گرد زرد نفیسی که ابرهای زهره را تشکیل میدهد بالا برده می رود و چون امواج بطرف پایین حرکت میکنند آنها را پایین تر شده و بالای آن یک طبقه کلفت کاربن دای اکساید

تشکیل میشود CO₂ و شعاع بنفش را نسبت به این گرده‌زدن خوبتر انعکاس میدهد. بنا بر آن عکس‌های منطقه یا یا نتر نسبت به دیگر طبقات روشن تر میباشد. این تسمه ها قابل رؤیت دانسته میشود. داکتر کوپر این فوتو گرافی ها را با وضع زمین مقایسه کرده و در نتیجه آن خط استوایی زهره را دریافت و در اثر آن قطبها و محور دوران زهره را کشف کرد. او میگوید محور دوران زهره ۳۲ درجه میلان دارد و حال آنکه میلان محور زمین ۲۳٫۵ درجه میباشد و در اثر تبدیل زاویه شعاع آفتاب تبدلات موسمی آن بیشتر دانسته میشود. طبق نظریه اوزهره بی آب بوده و در آنجا حوزہ های بحری که دوران بادهای کارین دای او کساید را مانع شود وجود ندارد و صرف همین گرده‌زدن تغییر موضع میدهد.

مادل عمارت جدید ناتو

فوتویی را که ذیلا ملاحظه می نماید عبارت است از مدل عمارت جدید مؤسسه بین‌المللی ناتو در پاریس که بصرف ۵۰۷ میلیون دلار ساخته میشود این

مادل عمارت جدید ناتو

عمارز داراي ۹۰۰ اداره ميباشد ودر آن اتاق هاي كنفراانس
رستوران ها، بارها و كاروازي هاي زير زميني هم شامل ميباشد. هر كاروازي
مذكور كنجايش ۴۰۰ موټر را در اين عمارت هفت طبقه بوده ودر ۱۹۵۷
تعمير آن ختم شده ودر پهلوي بانيس دو بون موقعيت دارد .

بالون جديد موسمي

در مركز قواي هوايي لوري واقع دينور بالون جديد موسمي را كه

داراي ۱۷۵ فټ ارتفاع
ميباشد ،مورد امتحان
و آزمايش قرار دادند
اين بالون در ارتفاعات
بلندسترانو سفر اوضاع
و حالات جوي را بخوبي
نشان داده و مشاهدتين
بالون مذكور را در
طبقات بلند، اشتباها ببحث
بشقاب هاي طيار تصور
كرده اند .

بالون جديد موسمي

سربینوئیدی

در مجله پتوگوئیک روسی (کور کی بلوک) یک خبر فوق العاده مهم و
جبروت آور را راجع به موفقیت بزرگ جراحی روسیه چنین اشاعه نمود که
اخیراً در ماسکو یک نماینده جیب جراحی از طرف سوسیالی جراحی ماسکو
نشان داده شد. در روی پلوت خارجی بمقابل تماشاچیان یک سگ نسبتاً
بزرگی ایستاده بود که دم خود را شور میداد. از یک جانب کردن این
حیوان سرب یک کوچک تصویری رنگی پیش برآمده بود و در همین حال

سربینوئیدی

ملاحظه میشود که سگ کوچک گما. گماهی گوش سگ سفید بزرگ را ندان
میگرفت و سگ سفید نیز این گردن یونیدی سگ تصویری را که بوجودش

وصل شده بود تماشای نمود و در نزد يك كوش جوان موصوف خرخر میکرد .
این سگ دوسره از عجایب خلقت طبیعی بشمار نمیرفت ، بلکه نتیجه
جراحی پترووچ دیپتوف رئیس لایرا توار جراحی یونانی اکاد می
ساینس های طبی محسوب میشد . دا کتر دیپتوف این عمل مهم خود را
نخست از اینجا شروع کرد که در عوض قلب های سگان ، پمپ های مصنوعی
خون را بکاربرد و بعد قلب دوم را در قفسه سینه يك سگ جاداد و برای
اینکه این قلب موقع مناسبی را اشغال کند يك حصه شش سگ را از بین
بزد و قلب دومی به ضربین خود آرادانه شروع کرد به بدن آنکه به قلب
اصلی سگ مذکور ارتباطی داشته باشد .

دا کتر دیپتوف پس از عملیات مذکور توانست که سگهای دوقلبه را
برای مدت در نیم ماه زندگانی نگاه بدارد . در بعضی از آن سگها قلب اولی
اولتر از ضربان ماند و قلب دوم بیو ندی کشارش را دوام میداد تا آنکه
آنها از زدن بازماند و ساکن گردید . دا کتر دیپتوف از این موفقیت
بی سابقه خود حوصله مزیدی حاصل کرد و عملیات معکوسی را تحت نظر به
قرار داد به این قسم که حصه بیشتر جسد يك سگ کوچک را از بین برد
و سرش را با پایهای پیشینهایش به گردن يك سگ جوان پیوند کرد . قلب
سگ بزرگ خون را برای مردوسر پمپ میکرد و هر دو میزدند ، وقتی
سگ بزرگ چشم خود را بعد از عملیات جراحی باز کرد و به حال آمده سر
سگ کوچک بیو ندی هم بیدار شد و دهان کشود . سر سگ کوچک موجودیت
خود را کاملاً حفظ نمود و اگر چه از خود وجود کامل نداشت اما مانند
دیگر سگها خوشحال معلوم میشد . او مانند دیگر سگها میفریاد ، میلبید
و سگ میزدان نیز میدان وجود خود را که از گردنش سر زده بود بپذیرایی
کرده و با آن خوشگرفته بود . وقتی سگ بزرگ نشه میشد سگ کوچک
هم نشه میگردد و زمانی که هوای لایرا توار گرم میگردد مردوز بان
خود را میکشیدند تا سرد شوند . اینها خبر می نوشیدند ولی پس از شش روز
راندگی مردوز در يك وقت مردند .